Petrus de Middelburg
de Zeelandia

Könyvmásoló a Korvina
szolgálatában.
Ucsa Egyszerű

írod

Csokor XVI. l.

..... *mühely.*

...főnökség!

...v ..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

...am.

...évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Middelburg, Petrus de

Modexmásoló

lárd

2

Zolnai-Fitz

19. l.

175. Csók István

Middelburgh, Petrus de

Kodexmásoló

1667. BERGAMO-SZŐNYEG, sárga tükr
sz. — Bergamoteppich, im gelben S

1668. KÉTOSZLOPOS IMASZŐNYEG,
XVIII. sz. — Gebettepich mit zwei

1669. LADIK-SZŐNYEG, sárga boltivébe
teppich, gelbes Bogenfeld mit Rose

1670. JORDESZ IMASZŐNYEG, fehér i
XVIII. sz. — Ghiordes Gebettepich

1671. JORDESZ IMASZŐNYEG, világos
kerettel. XVIII. sz. — Ghiordes
strauss. XVIII. Jh. 155×120 cm.

1672. JORDESZ-SZŐNYEG, fehér tükréb
— Ghiordesteppich, mit Nelkenstra

1673. KULA IMASZŐNYEG, kék imafülké
Kula Gebetteppich, in der blaue
145×105 cm.

1674. ANATÓLIAI IMASZŐNYEG, kesk
Anatolischer Gebetteppich, mit sch

1675. BESIR-SZŐNYEG, kék, vörös s
teppich, mit herater Zeichnung. (S

Lőrd Hoffmagyboló

100.8

ŐNYEG, barnavörös imafülkével, herati kerettel. XVII.
XVII. Jh. 125×165 cm.

ülkéjében piros szegfücsokor, sávos és virágos kerettel.
ppich. XVIII. Jh. 125×145 cm.

vel, heráti kerettel. XIX. sz. — Ghiordes Gebetteppich.

G, középmedaillonnal. XIX. sz. — Seidenteppich mit
60 cm.

ŐNYEG, sürü csomózásu, fehér fülkével, barna alapu
kerettel. XVII. sz. — Ghiordes Gebetteppich mit zwei
enfeld. Herater Bordüre. XVII. Jh. 160×115 cm.
Illusztr. XLIV. tábl.

három medaillon. XIX. sz. e. — Kasakteppich. Anf.

ben négy sor meanderdisz. XIX. sz. e. — Kasakteppich.

ézésü, három sor medaillonnal. XIX. sz. — Bocchara-

arna tükörrel, széles világoskék kerettel. XIX. sz. —
h. 480—480 cm.

öt sávos kerettel. XIX. sz. — Smyrnateppich. XIX. Jh.

Petrus Middelburg de Zeelandia

Könyvmásoló

Másolta a XV. században a Corvina számára

S. Augustinus: De Civitate Dei libri XXII.

ivrétü fejes kiállítású hártya kézirat, minden levelén fényes lapszéli arabeszk díszítéssel arany initiálekkal stb.

Nemz. muz. Könyvt.

C* 148-9. l.

Middelburgh de Zéelandia,

Petrus,

Kodexmásoló

XV, 4.

Nápoly

l.

Véghregiegházm

155. l.

GELLÉRT, KLEOFÁS **SZERDA**

CIPRIÁN ÉS JUSZT., JUSZTINA **CSÜTÖRTÖK**

Tanári könyvtárak kiegészítésére a tudomány minden ágának irodalmát raktáron tartja az Egyetemi Könyvesbolt.

● *Újhold* — KOZMA, DAMJ., ADALBERT **PÉNTEK**

VENCEL **SZOMBAT**

A részletfizetésre vásárolt Magyarság Néprajza esedékes részleteit mindig pontosan fizessük. (Cseksz. sz.: 38.366.)

Petrus Middelburg de Zeelandia

Könyvmásoló

Corvin codex

S. Augustinus: De civitate Dei libri XXII. A XV. századból.

Nagy ívrétű fenyes kiállítású hártya Codex olasz írlésben, unden levelei két fényes lapszéli arabeszk díszítéssel. Initiáléi aranyosak és arabeszk négyszögbevannak foglalva. Címlapja kivan vágva. A kéziratot Petrus Middelburg de Zeelandia másolta. A n. muzeum Könyvtáráé.

K 82.1.

Petrus de Middelburch de Zeelandia MDK

másoló

A Nemz. Muz. /Cod Lat 121/ Ágoston-kéziratának szignált másolója.

65.o. 58. szám.

Fraknói Vilmos - Fógel József - Gulyás Pál - Hoffmann Edith: Bibliotheca Corvina. Mátyás király budai könyvtára. Bp. 1927. 172 l. 30 kép.

M.D.K.

Petrus de Middelburch de

Zeelandia holland scriptor, és miniator

műve az Orsz. Széchényi Könyvtár-ban őrzött Augustus-Kódex, melyet - Berrovits Ilona szerint Petrus de Middelburch az 1470-es évek elején másolt.

Balogh Jolán: A művészet Mátyás király udvarában
Bp.1966. Ak.kiad. 2 köt.

1.köt. 543. old.
+ 552. "

M.D.K.

Petrus de Middelburch, miniátor

hollandus származásu volt és Nápolyban készitette szt. Ágoston „De civitate dei" c. kódexét, melyet mint egyik igen érdekes corvinát ma az OSZK őriz (Cl mac 121). Hoffmann Edit az ugyanczar Nápolyban készült Agathias-corvinával hozta összefüggésbe, anellyel nagy rokonságot mutat, s arra a feltevésre jutott, hogy, ez már Mátyásnak Beatrix-szel kötött házassága után 1475-1485 körött készült. 150 lapjának gazdag diszitései ./.

A magyar Corvinák. Összeáll. és bev.: Berkovits Ilona. Bp.1962. Magyar Helikon.

38. old.

M.D.K.

Petrus de Middelburch, miniátor

"...arra vallanak, hogy a kódex fejedelmi megrendelésre készült és nem könyvkereskedői forgalomra; valószínűleg Beatrix királyné ajándékaként vagy koronájaként került a budai Corvina könyvtárba.

A magyar Corvinák. Összeáll. és bev.: Berkovits Ilona. Bp.1962. Magyar Helikon. 38-40. old.
9., 10. és 16. K.

Middelburg Petrus

de Zeelandia

lásd

Petrus Middelburg

alatt is.

Könyvtár, emlék

84. 1.

hoffer, vagy Bokor urat/.

ivásának elvártában, vagyunk

teljes tisztelettel

PROVIDENTIA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Samuel Middiman

acélmetszete „RB" jelű mester rajza nyomán:
„Vác környéke." 566. sz. reprodukció.

Rózsa György - Spíro György: Negyvennyolc a
kortársak szemével, Budapest 1973. 575 l

Miess Frigyes

Wellmann Róbert, Stróbentz Frigyes, Coulin Arthur müvészeket az izgatóan komoly szászok közé sorolja s kiemeli müveiket Gerő Ödön: "A Téli Tárlat képei" c. kritikájában, amely a Mücsarnok kiállitását ismerteti. Miess Frigyes arcképeit külön megdicséri.
A MIÉNK és a Szövetség tagjai most ujra együtt szerepelnek a tárlaton. Korábban a különböző nézeteltérések szétválasztották a müvészeket, most azonban kölcsönösen engedmény tettek egymásnak, igy jött létre a közök kiállitáson való részvétel.

A HÉT, Bp. 1910. nov. 20. XXI. évf. 47. sz. 758-759. lap.

MIDRAY Sándor építész

Békéscsaba, ortodox templom és rabbilakás
1894

ORBÁN Ferenc: Magyarország zsidó emlékei, nevezetességei. Bp. : Panoráma, 1991 98. p.

A MIEFHOE Művésztársaság

Június első napjaiban a Lipótvárosi Társaskörben a zsidó egyetemi hallgatók művésztársasága állította ki munkáit. Mintegy harminc fiatal művész lépett ki a nyilvánosság elé — festők, szobrászok, grafikusok — a Képzőművészeti Főiskola végzett és jelenlegi növendékei. Százharminc szobor és kép dokumentálja a legfiatalabb generáció álmait, tehetségét és ambicióját. A kiállítás az OMIKE Műbarátok Körének égisze alatt rendeztetett meg, a védnökök között a zsidó élet legkiválóbbjai: *báró Kohner Adolf, Hevesi Simon, Buday-Goldberger Leó, Wertheimer Adolf, Fónagy Béla, Glücksthal Samu* és mások.

A díszes névsornál még az a figyelemreméltóbb, hogy jóformán ez az első eset, hogy a zsidó diákok kollektív megmozdulással mutatják be produktumaikat. A MIEFHOE — sajnos — még messze van attól, hogy a zsidó diákok összeségét tömörítse magába. Fiatalságunk egymástól elszigetelve, egymásról mit sem tudva, tanul és küzködik, alig érez magában zsidó öntudatot és a zsidóság egészéhez való tartozást, hacsak nem utalja közös sorsra a menza kenyere.

Manapság kétszeres örömmel kell fogadnunk és méltányolnunk minden ilyen megmozdulást, amely ifjainkban a zsidó szolidaritás érzését fejlesztheti.

Éppen ezért nem voltunk meglepve, hogy a fiatal művészek munkáiban igen halvány nyomát láttuk egy speciális zsidó művészetnek. A társaság mindössze egy éves és ezen idő alatt nagyon kevéssé fejlődhetett ki tagjai között a zsidó élet és sors problémáinak artisztikus koncepciója. És mégis van valami közös vonás a művekben: az a nosztalgiás pesszimizmus és az életöröm negációja, amely a festmények tompa tónusaiból és melankólikus emberarcaiból árad ki. Talán az évezredes zsidó sors atavizmusa ez.

A kiállítás egyébként gazdag, változatos, friss és érdekes. Fiatalságuk dacára is sok kiforrott és megállapodott érettséget találhattunk. Természetesen a modern irányzatok dominálnak inkább. *Fenyő A. Endre* a legismertebb ezek között — témáiban a szomorú szürkeséget hangsúlyozza, mély differenciáltsággal. *Szemere Lenke* szegény embereiből is az élet nyomasztó kilátástalansága revelálódik, *Háy Ká-*

fordítás

roly László fejei meg egyenesen tragikusak. *Trauner Sándor* formafelbontásának eredetisége ragad meg. *Biró József* (aki különben elnöke a Társaságnak) gazdag koloritja és formaelegenciája ellenére is, a rezignációt festi meg fejeiben. *Schubert Ernő* józanul és illuziótlanul analitikus; *Kemény Zoltán* különleges irrealitása ellentéte *Kertész Aladár* lehiggadt naturalizmusának. *Heimovics Sándor, Bertisch Blanka, Fischer Lili, Kupferstein Imre, Szin György, Székely Margit, Kepes György, Vajda Lajos, Feld Lajos, Ungár Imre, Koppány Éva, Öhlmacher Anna, Polyák Erzsébet, Wittman Zsigmond, Hammer Dávid, Wohl Zoltán, Farkas László* és *Gárdonyi Ella* festményei és rajzai mellett *Lajta István, Goldmann György, Littmann Frigyes, Jacobi Elza, Székely Móric* és *Weiss Klára* szobrai keltettek megérdemelt, komoly feltünést.

(B.)

Ma és Holnap

1929. XIX. 268–269. l.

Mieg

1775

l.

Eperjessy 1929

39. l.

agyományok, mint a Korán által tiltott figurális ábrázolások főhangyát, olyannyira hogy egyes izlámita miniaturákon ezeket a fejeket ágokkal pótolták. De tisztán optikai körülményekkel is magyarázható, gy Tafferner atya mind a lovag fejét, mind a sárkány testét csonkának ta. A kőlap t. i. nagyjában magas, már a kerek plasztika hatását megzelítő reliefben van kifaragva. Ezalól jóformán csak a fej képez kivételt, lynek modellálása a szokatlan nagy, kerek tömb alakjában meghagyott nbusz előtt sokkal gyöngébben emelkedik ki. Az ágaskodó sárkány llső lábai viszont annyira a mellhez tapadnak, hogy bizonyos távolságban gy magasságban nagyon könnyen a sárkánytest erőteljes kontúrjaiban nerülhetnek, amit különben domborművünkön is ellenőrizni lehet. Tafferner leírásában szereplő fejnélküli lovas és a megcsonkított sárkányt így egyáltalában nem bizonyít az általa említett ábrázolás és a most került dombormű azonosítása ellen.

A budai Szent György-templom, melyet már a 18. században a ária Magdolna templommal tévesztenek össze, a mai Úri-utca és Tárnokca (a régi Olasz- és Mindszent-utca) találkozásánál, a mai Dísz-téren

a régi metszeteken rendszerint egyszerű minaretnek van ábrázolva, c
H. Heinrich Faust-nak a Fővárosi Múzeumban őrzött olajképén csen
ki meggyőzően a toronynak eredeti, késő gót alapidoma.[8]) Az ostrom al
a templom annyira megrongálódott, hogy mind a neve, mind a helye fe
désbe merült. A Mária Magdolna-templommal cserélték össze, mely azonl
a mai helyőrségi templommal azonos; az eredeti helyét megőrző p
neve pedig rászállott a budai várhegy legdélibb, a mai napon is még
nevezett Szent György-terére. Ez a Forum Sancti Georgii (tehát a mai Dí
tér) a középkori Buda legnagyobb tere volt, ahol többek között a ny
vános kivégzéseket is végrehajtották (Kont nádor és társai). Ezen a tér
a templom teljesen szabadon állhatott, mégpedig orientálva, mint va
mennyi többi budai templom. De azért feltétlenül keleti homlokza
vagy legalább is kapuzata volt. Ennek díszét alkotta Evlia szerint a sárkán
viadalos dombormű, mely így az alsóvárosból jövőknek azonnal szemük
ötlött. A visszafoglalás után először a jezsuiták kapták a romokban heve
templomot és annak területét, akik azonban a használhatatlan ro
halmazt csakhamar otthagyták.[9]) Az utolsó hírt felőle Miller Ferdinán

MIÉNK, a Magyar Impresszionisták és Naturalisták Köre, művészegyesület, amely 1908. alakult Szinyei Merse Pál elnöklésével. Célja volt a címben jelzett irányokat képviselő művészek egyesítése, kiállítások rendezése. Az első 1908 nyilt meg a harmadik után (1910) a Miénk feloszlott, mert kitűnt, hogy a címben írt alapon lehetetlen volt az együttes munkálkodás.

E. G. II 120 l

MDK

Miertl Gyula

Nikelszky Géza: Tavaszi képtárlat a Vigadóban. Dunántul, 1929. márc. 24. 7 l.

MNK

Miertl Gyula

Dülő ut, festm.
Erdő szélén, "

Nikelszky: Pécsi képzőművészek képkiáll.
Dunántul, 1930. ápr. 20. 9 l.

MDK

Miertl Gyula, Pécs

Az öttemplom városából, paszt.

Képzőművészek Vidéki Szöv. I. kiáll. N.Szal. 1928. jan. 8 l.

Mielchckewirt M./Michael/,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztaloslegé-
nyek jegyzéke származási hely szerint:"Győr:Mielchcke-
wirt M." 122.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.
században - Adatok Győr város asztalosmüvességé-
nek történetéhez 93.old

Arrabona,9.- Xantus János Múz.Győr,1967.- A Győri
Múz. Évkönyve

Michael Mielchckewirt /!/, asztaloslegény

A győri asztalosok és puskaagykészitő céh legénykönyvéből, 1685 után "Michael Mielchckewirt von Raab ist frendt gesessen den 27 Techember Anno 1691". 107.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században - Adatok Győr város asztalosmivességének történetéhez 91.old

Arrabona, 9.- Antus János Múz. Győr, 1967.- A Győri Múz. Évkönyve

Mielchckewirt,Michael,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordúlt asztaloslegények jegyzéke:"Mielchckewirt,Michael,Győr,1691".
118.old. 13.jegyz

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században - Adatok Győr váro asztalosszüvességének történetéhez 93.old

Arrabona,9.- Xantus János Múz.Győr,1967
A Győri Múz.Évkönyve

MDK

Mieris, Frans van ifj

"Gordonkázó nő"

6.o.

/Czobor- Bodnár/: Az egri képtár. Bp. 1960.

Mieris, Frans van , ifj.

"Gordonkázó fiatal nő szolgálójával"

11.o.

/Czobor-Bodnár/: Az egri képtár. Bp. 1930.

Mieris, Frans van ifj. MDK

Szül. Leiden 1689, megh. uo. 1763.

"Gordonkázó nő levelet hozó öregasszonnyal."
o.v. 29.o.

29.o.

/Czobor - Bodnár/: Az egri képtár, Bp. 1960.

APOLLO

Kedd-szerda, február 25-26.

Sophus Michaelis világhírű regénye filmen!

A budapesti Nemzeti Színház nagysikerű repertoirdarabja:

Forradalmi nász

(Életet szerelemért)

Az 1793 i nagy francia szabadságharc kiváló epizódja 10 felv.-ban.

Főszereplők:

Gösta Eckmann, Karina Bell, Diana Jacobini. Walter Rilla.

ELŐADÁSOK:

½5; 6, ½8 és 9 órakor

Valamennyi előadás teljes zenekarkísérettel.

PÁRKMOZI: SZÜNET.

Az autók térhódítása Pécsett

180 személyautó, 75 teherautó és 125 motorkerékpár szaladgál a város utcáin

Pécs, febr. 24. — Az autók lassan a pécsi forgalomból is kiszorítják a lófogatú kocsikat. A háború előtt még ritkaság számba ment Pécsett, egy-egy autó. Ma már annyi szaladgál a város utcáin, hogy ebben a tülekedő, lármás, rohanó életben, ha néha egy-egy lófogatú kocsi döcög el mellettünk, jól esik visszagondolni a régi jó időkre. A gépeknek ez a diadalmas előretörése Pécsett, különösen az utóbbi években kezd mindinkább szembetünni. Ma már 180 személyautó, 75 teherautó és autóbusz és 125 motorkerékpár van Pécsett üzemben. A rendőrségtől nyert kimutatás szerint a mult évben 40 új személyautó és 45 új motorkerékpár került forgalomba. Ilyen arányok mellett, egy évtized mulva teljesen kipusztulnak a lófogatú járművek, már csak azért is, mert üzemben tartásuk, a technika feilődése következtében máris többe kerül, mint a gépjárműveké.

A pécsi rendőrkapitányság a napokban tartotta meg a közhasználatú kocsik szemléjét. Ebből megtudjuk, hogy a 180 személyautóból 69 és a 75 teherautó és autóbuszból 4 áll közhasználatban. A többi magánosok kezén, magánforgalmat bonyolít le.

Rohamosan növekedik Pécsett a kerékpárok száma is. A rendőrkapitányság a mult évben 2000 kerékpár rendszámot adott ki. Az újévtől kezdődőleg is már 30—40 új kerékpáros jelentkezett és így a mai létszám az évvégére ugyancsak felszökik.

A gépjárművek elszaporodásával egyre többen jelentkeznek soffőrvizsgára. A rendőrkapitányság szerint Pécsett jelenleg ötszáz soffőr van. Arról természetesen nem szól a kimutatás, hogy közülük hány van kenyérnélkül. Tény azonban az, hogy a soffőrség ma egyike a legdivatosabb foglalkozásoknak.

Nyolcévvel ezelőtt elkövetett gyilkosság ügyében indult nyomozás Mohácson

Egy mohácssziget asszony beismerte, hogy barátnője segítségével fejszével agyonütötte az urát és a holttestét a Dunába dobták

A két asszonyt őrizetbe vette a csendőrség

Pécs, febr. 24. — A háromszoros mohácsi gyilkosság nyomozása még be sem fejeződött, id. Balogh János, ifj. Balogh János és Angyó János halálának körülményeit még homály fedi, a Duna melletti város külvárosa, Mohácssziget azonban ujabb megdöbbentő bünügyi szenzációval szolgált. A csendőrség egy nyolc évvel ezelőtt elkövetett rejtélyes gyilkosságot leplezett le, amelynek

egy mohácszigeti gazdálkodó esett áldozatul és a bűntényt állitólag a felesége és annak barátnője követték el.

Az esztendők után kipattant férjgyilkosság részleteiről az alábbiakat jelenti a Dunántúl munkatársa.

1922. július 3-án az a hir terjedt el Mohácsszigeten, hogy Zombori József gazdálkodó, aki feleségének előadása szerint, Gara községbe indult vásárra, rejtélyes körülmények között eltünt. Zomboriné ura eltünéséről nem tett jelentést a csendőrségnek és így senki sem kereste,

hova tünt, mi történt Zombori Józseffel.

A mohácsszigeti csendőrség, azonban a közeli napokban, névtelen feljelentést kapott, hogy

Zombori József bűnténynek esett áldozatul.

Megindult a nyomozás és rövidesen olyan súlyos gyanuokok merültek fel Zombori Józsefné ellen, hogy

a csendőrség az asszonyt őrizetbe vette.

Zombori Józsefné, született Kollár Katalin a kihallgatásakor töredelmes beismerő vallomást tett. Elmondotta, hogy

férjét Bozsó Julianna nevű barátnőjével együtt meggyilkolta és a holttestet a Dunába dobták.

Az asszony vallomása szerint, ura holttestét pár nap mulva a révész kifogta a Dunából és ekkor

mint ismeretlen egyént Mohács város temettette el a római katolikus temetőben.

A nyomozó hatóság vallatóra fogta Bozsó Juliannát is, de

az egyelőre konokul tagad

és így Zomboriné vallomásán kivül más bizonyiték nincs is tettestársi szereplése mellett.

A csendőrség azonban őt is őrizetbe vette.

Zombori ütötte, verte a feleségét

A csendőri nyomozás adatain kivül mohácsi tudósitónk is érdekes részleteket jelent az esettel kapcsolatban. Mohácsszigeten közismert tény volt, hogy Zombori Józsefné nem valami jól élt az urával,

aki minden keresetét elitta s gyakran ütlegelte részeg fővel a feleségét.

A névtelen feljelentők tudni vélik, hogy a kérdéses napon Zombori Józsefné Bozsó Julianna segitségével meggyilkolta férjét és

a holttestet elásták, vagy pedig a Dunába dobták.

Ennek alapján a csendőrség megindította a nyomozást s Zombori Józsefné bevallotta, hogy

férjét július 3-án egy félreeső kunyhóban tényleg meggyilkolva találták ő és Bozsó Julia s a holttestet lepedőbe burkolva vitték el a Dunára, ahová behajították.

Azt vallotta még, hogy ezt a holttestet a Dunából pár napra ki is fogták és a város temettette el, mert kilétét megállapitani nem lehetett.

Tudósitónk megjegyzi még, hogy tudomása szerint úgy Zomboriné, mint Bozsó Julianna tagadják a gyilkosságot. Az ő értesülésével szemben azonban, a pécsi ügyészség hivatalosan arról kapott telefonjelentést, hogy Zomboriné, mint cikkünk elején jeleztük,

beismerte férjének meggyilkolását és jelenleg csak még Bozsó Julianna van tagadásban.

A város nem tud az ismeretlen férfiholttestről

Zomboriné vallomásában arra is kitért, hogy ugyanakkor, amidőn férjét kifogták a révészek a Dunánból, egy fiatal leány holttestét is megtalálták és azt is a város temettette el.

A Mohács városi anyakönyvi hivatal feljegyzései nyomán, azonban megállapitást nyert, hogy

1922. július 7-én, tényleg találtak egy fiatal leány-holttestet a Dunában, azonban férfihullát sem ekkor, sem később nem temettetett el a város.

Igy az a felfogás, hogy Zombori Józsefné félre akarja vezetni a csendőrséget, hogy a nyomozást rossz mederbe terelje.

A vizsgálóbizottság szerdán száll ki Mohácsra

A csendőrség jelentése után a kir. ügyészség inditványozta a vizsgálóbirónak a helyszini kiszállást, amit az el is rendelt. Igy, értesülésünk szerint szerdán reggel Szendrödy Rezső kir. vizsgálóbiró, Felber Artur kir. ügyész, Entz Béla dr. egyetemi orvosprofesszor és Vidákovich Lajos dr. vármegyei tiszti főorvos, törvényszéki orvosszakértők utaznak ki Mohácsra.

—

Megalakult ma a TESz pécsi körzete

Pécs, febr. 24. — Ma délután ünnepélyes külsőségek között alakult meg Pécsett a Társadalmi Egyesületek Szövetségének pécsi körzete. Ennek a szövetségnek pécsi alakulását a legnagyobb örömmel köszöntjük. Nem vagyunk hivei új egyesületek alapításának, de a polgári társadalom meglévő szervezeteinek egy kalap alá való csoportosítása többet jelent, mint egy új egyesülettel való szaporulatot. Ez a közönybe tespedt szervezetlen polgári társadalom feleszmélésének első látható jele. A szétforgácsoltan lévő erők centralizálása. Szervezett hatalom, amellyel számolni kell. A területi integritás, a revizió nagy gondolata tettre, áldozatra lelkesit minden magyart. Ezért nagy az örömünk, hogy Pécsett is megalakult a Tesz. De bizonyos aggódás jár ennek az örömnek a nyomában. Attól tartunk sok tapasztalat és csalódás után, hogy megint megállunk a szép elindulás sikerült formaságánál és ez a szükséges alakulás csupán az egyesületek fölé helyezett diszitmény lesz, amely ünnepélyes alkalmakkor csillog meg előttünk. Azt szeretnénk, ha a társadalom minden szervezete átérezné azt a nagy fontosságot, amelyet ez az egyesülés a magyar társadalom, minden egyes tagjára jelent. Ha minden egyes nemzeti alapon álló szerv, intézmény tagul sietne és ezzel erőt adna ahoz, hogy a Tesz helyi körzete eredményesen léphessen fel minden nemzetközi bomlasztó törekvéssel szemben.

A mai alakuló gyülés impozáns népessége biztató jel arra, hogy a magyar szalmaláng ezuttal felperzseli a közönyt és tüzet gyujt a lelkekben.

A Pécsi Nemzeti Kaszinó nagy terme, csaknem zsufolásig megtelt a pécsi egyesületek képviselőivel. A szerény dolgozó munkásember mellett ott szorongott a társadalmi élet sok előkelősége.

Az alakuló gyülést Visnya Ernő, mint a Tesz helyi körzetének kinevezett elnöke nyitotta meg és a központ üdvözletét tolmácsolta. Egyben bejelentette, hogy a központ ügyvezető elnökké Koszits Ákos dr. kormányfőtanácsost nevezte ki.

Koszits Ákos dr. ismertette ezután a Tesz céliát. Megalakulását 10 évvel ezelőtt történelmi elgondolás tette szükségessé. A Tesz nem külön egyesület, hanem egy hatalmas központi szövetség, amely magában egyesit minden nemzeti alapon álló egyesületet.

A társadalmi erők központia, amely az integritás, a revizió gondolata mellett, gazdasági célt is tüzött maga elé: a magyar gazdasági érdekek védelmét, a magyar árúk felkarolását és támogatását.

Emellett szolgálni kívánja

a takarékosságot.

Figyelme kiterjed az irodalomra, művészetre, amelynek keretében

a dekadens irányzat ellen küzd.

A jelenvoltak ezután kimondották a Tesz pécsi körzetének megalakulását és az elnök inditványára üdvözölik József Ferenc kir. herceget, a Tesz országos elnökét.

Ezzel a Tesz alakuló ülése véget ért. A Tesz programiával legközelebb részletesen foglalkozunk.

A szerdai városi kisgyűlés és közgyűlés programja

A kisgyűlés 41, a közgyűlés 32 ügyet tárgyal

Pécs, febr. 24. — Pécs város törvényhatósági bizottsága, amint már megírtuk, február 26-án, szerdán délután 4 órakor Vitéz Keresztes-Fischer Ferenc dr. főispán elnöklete alatt közgyűlést tart, amelynek tárgysorozatán 32 ügy szerepel. Ugyancsak ma kézbesítették a február havi kisgyűlésre szóló meghívókat is. A bizottsági tagok közt többfelé keltett megjegyzést az, hogy a kisgyűlést február 26-án, szerdán délután 3 órára hívták össze. Igy a kisgyűlésnek a napirendjén szereplő 41 ügynek letárgyalására mindössze egy órája van, mert délután 4 órakor már a közgyülés ül össze. Egy óra alatt 41 ügynek előadói ismertetésére is alig van idő. Tárgyalásról beszélni sem lehet, csak sürgősen megszavazni a javaslatokat.

A közgyülésnek mindössze négy olyan tárgya van, amelyeket a kisgyülés nem tárgyal. Ezek: Gombos Ede dr. interpellációja a városnak a Dunagőzhajózási társasággal kötött szerződéseivel kapcsolatos kérdésekről, a közigazgatási bizottságban lemondás folytán megüresedett egy tagsági hely betöltése, az iparostanonciskola felügyelő bizottságában megüresedett egy tagsági hely betöltése, végül egyes városi tisztviselőknek rendőri büntető bírói hatáskörrel való megbizása.

A többi 28 ügy, mindkét gyülés napirendjén egyaránt szerepel.

Csupán a kisgyülés intézési hatáskörébe tartoznak ezek az ügyek:

1. A Pécsi Közuti Villamos Vasut r.-t. igazgatóságába egy tag kijelölése.
2. A városi székház volt Schapringer-féle üzlethelyiségének bérletére beérkezett ajánlatok feletti döntés.
3. Menczl Dezső kérelme a Sétatéri Kioszk bérletének meghosszabbításáért.
4. K. Nagy és Társa műszaki vállalat cég kérelme a kir. Itélőtábla épületében levő üzlethelyiség bérletének átruházásáért.
5. Nyilvános benzinkút elhelyezésének céljára újabb közterület kijelölése.
6. Pécs város területére új gyógyszertárak engedélyezése iránt előterjesztett kérelmek.
7. A pécsi két hegyközség hivatalos pecsétjében Pécs szab. kir. város címere használatának engedélyezése.
8. A községi Iparostanonciskolánál rendszeresített könyvviteltan szakos főhivatású tanári állás betöltésének jóváhagyása.
9. A pécsi Nemzeti Színház vasfüggönyének hirdetési célokra bérbeadása.
10. Dr. Deutsch Zsigmond-féle alapitvány 1928. és 1929. évi számadásainak felülvizsgálata.
11. Egy motorikus tüzoltószerkocsi beszerzése.
12. Darányi István nyug. városi iskolaszolga felebbezése családi pótlékának beszüntetése ügyében hozott polgármesteri határozat ellen.
13. Honosítás elnyerése esetére a pécsi illetőség kilátásba helyezésére irányuló kérelmek.

A kisgyülés javaslata alapján tárgyalja a közgyülés a következő ügyeket:

1. Es ergályos és társai törvényhatósági bizottsági tagok önálló indítványa a hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvák segélyezéséről és a hadikölcsönkötvények valorizációjáról.
2. A m. kir. belügyminiszter leirata az 1929. évi háztartási pótköltségvetés jóváhagyásáról.
3. A m. kir. Erzsébet Tudományegyetem továbbfejlesztése.
4. Pécsett sportrepülés céljára alkalmas repülőtér létesitése.
5. A Magyar Általános Hitelbanknál fennálló 825.000 pengő összegü függőkölcsön visszafizetése határidejének meghosszabbitása.
6. A villamos közuti vasut beruházó tőkéjének ujabb megállapitása.
7. Márovits Andor pécsi lakós ajánlata Ispitaalja-dülőbeli kb. 3764 négyszögöl telkének eladására.
8. Özv. Dobszai Antalné és társaitól vásárolt ingatlan vételára fedezetének kijelölése.
9. A belvárosi plébániatemplom orgonájának átépitése.
10. A városi és gyámpénztári pénzkészletek 1930. évre szóló gyümölcsöző elhelyezése.
11. Ujabb szükségmunkék engedélyezése.
12. Az Ipartestületi székház építéséhez városi hozzájárulás biztosítása és ezzel kapcsolatban a Zsolnay szobor körüli tér szabályozása.
13. Az 1930. évi burkolatozási program módositása.
14. Az 1930. évre szükséges egyenruha posztók szállításának odaitélése.
15. Az egyenruházott alkalmazottak Lábbeli szállításának odaitélése.
16. 1930. évi nyomtatvány szállitásra vonatkozó ajánlatok elbirálása.
17. Az 1930. évi legeltetési és apaállat tartási díjak megállapitása.
18. A tüzvédelmi járulékokról alkotott szabályrendelet kormányhatósági felülvizsgálatának eredménye.
19. Felirat a m. kir. Népjóléti és Munkaügyi miniszterhez a nyilvános betegápolási költségek terhére rendelhető gyógyszer kontingens összegének felemelése, az Irgalmas-rend pécsi nyilv. jellegü kórháza betegápolási ellátmányának ujabb szabályozása, továbbá ezzel kapcsolatos Hódmezővásárhely törv. hat. város és Szabolcs—Ung közigazgatásilag egyelőre egyesitett vármegyék közönségének hasonló szellemü átiratának pártolása tárgyában.
20. Vörös Mihály dr. tanácsnok részére külön munkaátalány engedélyezése.
21. Bondy Béla állatorvos, Wurm Károly müszaki tiszt, Arató Antal irodatiszt, Klencz Lajos temetőfelügyelő és Foky József számtiszt előléptetése.
22. A pécsi Nemzeti színház igazgatójának anyagi támogatása.
23. Özv. Pogányné Rosenspitz Berta dr., volt városi közkorházi orvos nyugellátás megállapitása iránti kérelme.
24. Szajkó Lajos nyug. irodatiszt igazolt hadiéveinek nyugellátás szempontjából beszámitása.
25. Özv. Meszes Károlyné volt nyug. városi rendőr özvegye részére özvegyi ellátás megállapitása.
26. A volt cs. és kir. 69. gyalogezred hőseinek emlékére Székesfehérvárott emelendő szobor költségeihez hozzájárulás biztositása.
27. A Budapesti Hirlap félszázados fennállásának jubileuma alkalmából kiadásra kerül ünnepi számában Pécs város ismertetéséről szóló közlemény költségeinek engedélyezése.
28. A pécsi Munkásképző Egylet dalkarának anyagi támogatása.

Ugy a kisgyűlés, mint a közgyülés lefolyása igen csendesnek igérkezik.

RAMON NOVARRO
Repülő flotta

HIREK

Február 25. — Kedd
Géza

D. e. 11. A Dunántúli bank közgyülése.

D. u. 4. A városi gazdasági választmány ülése a városház gazdasági tanácstermében.

D. u. 5. A március 15-i hazafias ünnepély előkészitő bizottságának értekezlete a városház közgyülési termében.

D. u. 5. A Pécsi takarékpénztár rendes évi közgyülése.

Este 7. A polgári lövészegylet alakuló közgyülése a városház közgyülési termében.

— **Virág Ferenc megyéspüspök a kormányzó jubileumáról.** A kormányzó tizéves jubileuma alkalmából Virág Ferenc megyéspüspök most megjelent körlevelében ezeket irja: Folyó évi március hó 1-én lesz tiz esztendeje annak, hogy a magyar nemzetgyülés bizalma nagybányai Vitéz Horthy Miklós úr Őfőméltóságát az ország kormányzói méltóságába emelte. Hálaadásul a jó Istennek azon kegyelméért, hogy nemzetünket a vesztett háború és a rákövetkező szomorú idők mindent elsodrással fenyegető hullámaiból az Ő államfői vezetése alatt kimentette, jelen soraimmal elrendelem, hogy e napon egyházmegyénk minden plébániatemplomában hazánk jóléteért ünnepi sz. mise tartassék Te Deum-mal, amelyre a hatóságok és az iskolák is meghivandók. Egyben itt közlöm, hogy a vallás- és közokt. minisztérium e napra az összes közép- és alsófokú iskolákban szünetet engedélyezett.

— **Olcsóbb lett a liszt.** A pécsi malmok, mint ezt ma a Dunántúli malomipar r. t., a Dunántúl szerkesztőségével közli, hogy az összes lisztek árait 1 fillérrel szállitották le.

— **A Defhe elnökségének nyilt levele a dominuszokhoz.** A Defhe elnöksége az alábbi nyilt levél közlésére kérte fel szerkesztőségünket, amelyet készséggel továbbitunk az egyesület dominuszaihoz. Dominusz Testvérek! A délvidéki táncestélyek történetében ez évben először szerepel dominusztáborunk az estély aktiv megrendezésében. Mély tisztelettel ezúton is felkérjük az egyesület illusztris dominuszait és b. családjaikat, hogy az estély fényét megjelenésükkel emelni sziveskedjenek. Kérésünk biztos eredményét elvárva, maradtunk délvidéki tisztelettel Faluhelyi Ferenc dr. egy. ny. r. tanár, a Defhe tanárelnöke, Magay Pál dr. dominus praeses, Barla László Defhe elnök.

— **Lakodalom 400 vendéggel.** A mult héten Baranyajenőn Faller József volt községi bíró, törvényhatósági bizottsági tag fia tartotta esküvőjét. A két napig tartó lakodalmon kerek számban 400 vendég vett részt, 5 mázsa hús, 3 mázsa kenyér, 2 mázsa kalács, 60 kg. cukor és 12 hl. bor szolgált a lakomához és rövid megszakitásokkal 40 óráig folyt a tánc. A vendégek közt volt Müllherr Alajos dr. ügyvéd és Szabó József dr. körorvos Sásdról, Weyer Mátyás gödrei plébános, valamint a jenői intelligencia Geday Imre dr. főjegyzővel.

— **A pécsi szociális misszió teadélutánja.** A szociális missziótársulat csütörtökön február 27-én, délután 5 órakor tartja jótékonycélú müsoros farsangi teadélutánját Káptalan u. 2. sz. a. helyiségének nagytermében, melyre tagjait, családjaik és ismerőseikkel együtt ez úton hivja meg. A müsoron szerepelnek: dr. Olasz Antalné, Tiszay Béláné, Holly Greta, Nendtvich Márta, Köberling Györgyi, Halmágyi Gabi és Kuszinszky Anci. A tea háziasszonyi tisztét a következő hölgyek voltak szivesek vállalni: dr. Balassa Miklósné, Bauer Istvánné, Benczenleitner Sándorné, F. Futima Sarolta, Graef Ödönné, Gartner Károlyné, özv. Jantsits Lajosné, Krizsán Istvánné, Ludwig Mariska, Maxon Mária, Márovits Andorné, dr. Nendtvich Andorné, dr. Scipiades Elemérné, Taizs Józsefné. Belépődij nincs, egy gazdagon felszerelt tea ára 60 fillér.

— **A mohácsi legényegylet közgyülése.** Vasárnap tartotta Mohács város egyik legtekintélyesebb társadalmi egyesülete a mohácsi katolikus legényegylet rendes évi közgyülését, amelyen a tagok nagy számmal jelentek meg. A közgyülést Pásztor Endre hitoktató, egyházi elnök nyitotta meg. A tapssal fogadott beszéd után megemlékezett az egyesület összes jótevőiről, elsősorban Virág Ferenc megyéspüspökről, kinek az új választmány köszönetet mondott az egyesület anyagi támogatásáért. Mély meghatottsággal emlékezett meg Frey János dr. elhunytáról is. Az elnöki megnyitó után Pakusz Károly világi elnök ismertette az egyesület anyagi helyzetét. A jelenlegi vezetőségének sikerült az egylet házát terhelő mintegy 20.000 pengő adósságot, 7000 pengőre mérsékelni. A költségvetés elfogadása után megejtették a tisztujitást. Elnök Pásztor Endre, világi elnök Pakusz Károly, jegyző Kiss Aurél, ügyész Schmidt Miklós dr., pénztáros Thürr Gyula, ellenőr Borbély János, háznagy Marx János. A választmány tagjai Bánovics Sándor, Bartók Lajos dr., Csanády Károly, Czigler József, Erőss József, Fridrich Oszkár, Belencsér János, Keresztes János, Koller Rezső, Mayer Ferenc, Margitay Lajos dr., Márton János, ifj. Mutavsics Mátyás, Nagy Ferenc, Pakusz János, Papp József, Petrovics Dezső, Pichler Károly, Rubint József, Rüll János dr., Schlitzer Emil, Schmidt Károly, Schmidt Lajos, Schneider Lajos, Vitéz Tófalvi Ágoston, Zettl István.

— **Nem lesz gondja a tavaszi ruházatára,** mert jönnek a „98" filléres hetek a **Csipkeáruházban** és bámulatba ejtő cikkeket vásárolhat március 1-től 98 fillérért.

— **Halálozás.** A kérlelhetetlen halál vasárnap délután egy köztiszteletben álló pécsi uri családot döntött mélységes gyászba. Mierti Gyula festőmüvész, városi házgondnok és neje szül. Gianone Hilda 18 éves Miklós fiát, aki a Pius gimnázium VIII. o. tanulója volt, vasárnap délután fél 5 órakor 18 éves korában kiragadta a halál szerető családja köréből. A törekvő, derék diák csak rövid ideig volt beteg. Temetése február 26-án, szerdán délután 4 órakor lesz a központi temető ravatalozó termeből. Az engesztelő szentmise lelkiüdvéért február 28-án, pénteken reggel 8 órakor lesz a ferencrendiek templomában. Korai halálát szülei és három testvére gyászolja a széleskörü rokonsággal együtt. A gyászba borult család iránt az egész városban őszinte mély részvét nyilvánul meg.

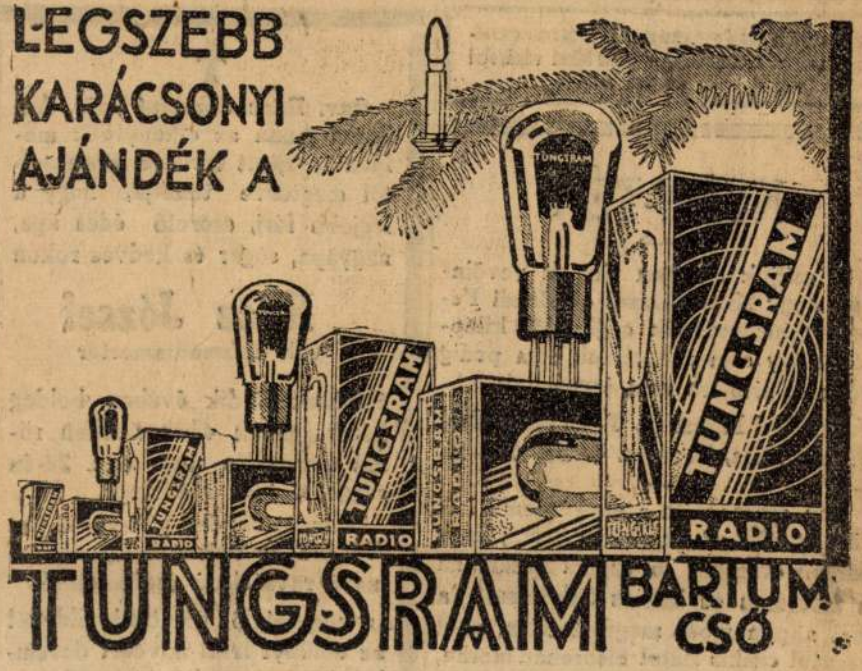

Vasárnap, december 23.

BUDAPEST, 9.00: Hírek, kozmetika, 10.00: Egyházi zene és szentbeszéd a belvárosi plébánia templomból. Szentbeszédet mond: P. Badalik Bertalan. 12.00: Déli harangszó az egyetemi templomból. 12.05: Időjárásjelentés. 12.10: Szimfónikus zenekari hangverseny. Vezényel: Unger Ernő karnagy. Közreműködik: Svéd Sándor. 1. Hubay: Alienor — megnyitó. 2. Dohnányi: Szvit op. 19 fisz-moll, négy tételben. Első rádióelőadás. 3. a) Tarnay: Lesz úgy megint. (Gyula diák versére), zenekarral először. b) Szabados: Hogyha lelkem... c) Hubay: Könnyek... Zenekari kísérettel énekli Svéd Sándor. 4. Goldmark: Tavasszal — megnyitó. 15.30: Szoika Károly felolvasása: „Miért támadják a szövetkezeteket" 16.45: Rádió Szabad Egyetem. 1. „A községi élet" Egyed István dr. egy. tan. előadása. 2. A Palestrina kórus karácsonyi dalokat ad elő. Vezényel: Berg Ottó. 3. a) „Karácsonyi szokások", (Visky Károly dr. tanár); b) Bethlehemi vers. Személyek: Király — Hegedüs Tibor. Kengyelfutó — Teleky Sándor. Szent József — Matány Antal. Pakulár I. — Réthey Lajos. Pakulár II. — Hajagos Károly. Az énekszámokat Polgár Tibor kíséri. Rendezi Hegedüs Tibor. — E hangverseny szünetjében, cca 16.45: Időjelzés, időjárásjelentés. 17.30: Egy óra könnyű zene. Vezényel: Polgár Tibor. 1. Arensberg: Mit Pauken und Trompeten — induló. 2. Strauss János: Denevér — megnyitó. 3. Morena: Von Pontius zu Pilatus — egyveleg. 4. a) Frimml: Danse Egyptienne — jellemkép. b) Schöffer: Dise Post im Walde, jellemkép. 5. Fucik: Donausagen — keringő. 6. Linke: Siamische Wachparade. 18.30: A m. kir. Operaház „Tristan és Isolda" előadás. — Az első felvonás után cca 19.40: Ügetőversenyeredmények. 22.45: Időjelzés, sporteredmények. Utána: Pertis Jenő és cigányzenekarának hangversenye.

BÉCS, 10.20: A Wiener Saengerknaben dalegylet hangversenye. 11.00: A szimfónikus zenekar hangversenye. 16: Délutáni hangverseny. 18.45: Kamarazene. 20.05: Fall Leo „Brüderlein fein" daljáték előadása. 21.30: Esti hangverseny.

BERLIN, 17.00: Szórakoztató zene. 12.30: Tánczene.

BRESLAU, 22.30: Kiss Béla zenekarának hangversenye.

HAMBURG, 18.00: Délutáni hangverseny. 20.00 Zenekari hangverseny. 22.45: Kávéházi zene.

KÖNIGSBERG, 9.00: Egyházi zene. 11.30: Délelőtti hangverseny. 16.00: A házizenekar hangversenye. 17.00: Délutáni hangverseny. 20.05: Bach karácsonyi oratóriumának előadása.

MILANÓ, 17.00: Cigányzene. 20.30: G. Donizetti „La Figlia Dei Reggimento" c. operájának közvetítése.

MÜNCHEN, 18.30: Spanyol dalok.

NÁPOLY, 21.02: Színházi zene.

PRÁGA, 21.00: Szent este. Hangverseny. 22.00: Tánczene.

ZÁGRÁB, 17.00: Tánczene. 19.45: L. Safranek-Kavic „Die Königin von der Baerenburg" c. operájának előadása.

Hétfő, december 24.

BUDAPEST, 9.15: Kurina Simi és cigányzenekarának hangversenye. 12.20: A Temesváry - Kerpely - Polgár-trió hangversenye. 1. Grieg: Peer Gynt suite a) Menyasszonyrablás; b) Arab tánc; c) Viharos éjjel; d) Solvejg dala. 2. Berté: Szerenád. 3. Csajkovszky: Dal, szöveg nélkül. 4. Csajkovszky: Őszi dal. 5. Lanner: Pesti keringő. 13.00: Időjelzés, időjárás, és vizállás. 14.30: Hírek, élelmiszerárak. 16.00: Időjelzés, időjárás, vizállásjelent. 16.30: 1. Harangszó az egyetemi templomból. 2. Karácsonyi legenda. Magyar regős misztérium. Irta Farkas Jenő. Rendezi: Hegedüs Tibor. 3. Betlehemi járás. Irta: Gyula diák. 4. a) Pásztorok, pásztorok... (Harmath Artur feldolgozása); b) Krisztus Jézus született... (Gamauf László feldolgozása); c. Az ige megtestesült... (Demény Dezső feldolgozása); d)Mennyből az angyal... (Harmath Artur feldolgozása); e) Dicsőség mennyben... (Gamauf László feldolgozása); A belvárosi plébániatemplom énekkara, Harmath Artur karnagy vezetésével. 5. D. Koudela Géza, előadása: „Karácsonyi gondolatok". 6. a) Buchner Antal: Örömnek éje; b) Csöndes éj... (Harmath A. feldolgozása); c) Fenyőfa (Harmath A. feldolgozása); d) Szép violácska (Harmath A. feldolgozása); e) Szólj csengő (Demény Dezső feldolgozása). A belvárosi plébániatemplom énekkara, Harmath Artur karnagy veeztésével. 7. a) Gounod: Ave Mária; b) Polgár Tibor: Karácsonyi dal; c) Max Reger: Maria Wiegenlied. Énekli: Tóth Erzsi, a m. kir. Operaház művésznője. Zongorán kísér: Polgár Tibor. Karácsony estjére való tekintettel a Studió ezen a napon további műsort nem ad.

TELEFON HIRMONDÓ: A műsor egész nap azonos a rádióval. Azonkívül 11.00 és 14.00 órakor hírek.

BÉCS, 11.00: Délelőtti hangverseny. 17.50: Délutáni hangverseny, 20.45: Esti hangverseny.

BERLIN, 16.30: Délutáni hangverseny. 18.35: Közvetítés Kölnből. 19.00: Karácsonyi dalok.

KÖNIGSBERG, 11.30: Grammofonzene. 17.30: Fúvózene. 19.00: Karácsonyi hangok.

LEIPZIG, 17.00: Délutáni hangverseny. 19.00: Toronyzene. 20.00: Zenekari hangverseny. 22.00: Gramofonhangverseny.

MILANÓ, 20.30: Zenakari hangverseny. 23.00: Jazz-band.

MÜNCHEN, 21.00: Karácsony órája.

ROMA, 17.30: Filharmonikus hangverseny.

ZÁGRÁB, 20.00: Karácsonyi dalok. 21: Karácsonyi zene. 23.00: Gramofonhangverseny. 24.00: Éjféli mise közvetítése.

A
jegygyürük
beszerzése
ne okozzon
gondot, ha-
nem fordul-
on teljes
bizalommal

Keményy Béla ékszerész műórás, és látszerészhez, Jókay-tér, Pécs

ÉLŐVIRÁG
a karácsonyi ünnepekre legszebb és legolcsóbb
Munkácsy Mihály-utcai virágüzletben
NOWOTARSKI A. és FIAI Telefon 767.

Kedd, december 25.

BUDAPEST, 9.00: Ref. istentisztelet: Prédikál: Ravasz László dr. püspök. 10: Egyházi zene és szentbeszéd a belvárosi plébániatemplomból. Szentbeszédet mond Marczell Mihály dr. 12.00: Déli harangszó az egyetemi templomból, időjárás-jelentés. 12.10: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye, Vezényel Berg Ottó. 1. Nicolai: Windsori víg nök, megnyitó. 2. Buchner Antal: Karácsonyi pastorale, suite G-dur, 4 tételben: I. Angyali-ének (téma: Mennyből az angyal); II. Kis Jézus altatódala, Berceuse (téma: Csendes éjjel...) III. Jezus a jászolban, nocturno (téma: a) Krisztus Jézus született... b) Szép violácska... c) Köszöntünk imádással; IV. Glória (téma: Dicsőség mennyben...). 3. Mozart: Török induló. 4. Haydn: Szimfónia eszmollban. 15.30: A „Tündérvásár" meseórája. 1. Haendel: Des Herrn Einzug háromszólamu ének.) Előadja Nemesné Oppler Elza és művésznövendékei: Rácz Tilda és Ujvárossy Margit. Zongorán kisér Zádor Béla dr. 2. Karácsonyi mese. Irta és előadja Altay Margit. 3. Karácsonyi vers. Szavalja Szombathelyi Sajó Blanka. 4 a) Mennyből az angyal, b) Stille Nacht, c) Oh Tannenbaum, karácsonyi énekek. Előadja Nemesné Oppler Elza és művésznövendékei: Rácz Tilda és Korda Ágnes, d) Ave Maria (Bach-Gounod). Énekli Schnitzler Klári, hegedün kiséri Berendné Rosenák Margit, zongorán Kiséri Nemesné Oppler Elza. 5. Karácsonyi szindarabok; irta Altay Margit, rendezi Gyarmathy Sándor. 6. Maria (Wiegenlied), énekli Schnitzler Klári, zongorán kiséri Nemesné Oppler Elza. Geistliches Wiegenlied (Brahms); énekli Nemesné Oppler Elza, cselló László Tibor, zongora Zádor Béla dr. Das ist der Tag des Herrn (Mendelssohn); énekli Nemesné Oppler Elza és művésznövendéke: Ujváry Margit; zongorán kisér Zádor Béla dr. 7. Karácsonyi vers, szavalja Szombathelyi Sajó Blanka. 8. Mese a fenyőfákról, irta és előadja S. Bokor Malvin. 16.40: Balázs Árpád magyar nótadélutánja, Magyari Imre cigányzenekarának kiséretével. 18.00: Időjelzés, időjárás-jelentés. 18.15: Hangjáték-előadás a Studióból.„ Melyiket a kilenc közül?" Jókai Mór karácsonyi novellájából irta Bosin Endre. Rendezi Hegedüs Tibor. 19.00: Operett-előadás a Studióból. „Paganini", rendezik: Loránt Vilmos és Gyarmathy Sándor. A magyar kir. I. honvéd-gyalogezred zenekarát Kerner P vez. Paganinit Szedő Miklós dr. énekli. 10.00: Időjelzés, időjárás-jelentés. sporteredmények. Utána: Magyari Imre és cigányzenekarának hangversenye.

BARCELONA, 21.00: Opera-közvetítés.

BASEL, A berni műsor közvetitése.

BÉCS, 10.20: Orgona-hangverseny. 11: Zenekari hangverseny. 18.20: Kamarazene. 20.05: Sigm. Eibenschütz „Johann Nestroy" operettjének előadása.

BERLIN, 9.00: Egyházi zene. 11.30: Délelőtti hangverseny. 16.30: Szórakoztató zene. 19.00: R. Strauss „A rózsalovag" c. operájának előadása.

BRESLAU, 19.00: R. Strauss „A rózsalovag" c. operájának előadása.

HAMBURG, 15.30: Gramofonzene. 16.30: Délutáni hangverseny. 20.00: Népszerü karácsonyi hangverseny. 22.45: Tánczene.

KÖNIGSBERG, 17.00: Délutáni hangverseny. 20.00: Ad. Adam „Der Postillon vonn Loujoumeau" c. operájának előadása. Utána tánczene.

LEIPZIG, 11.30: Karácsonyi hangverseny. 16.00 Régi karácsonyi dalok lantkisérlettel. 17.00: Vidám zene. 20.00: G. Klessig „Das Kind zu Bethlehem" c. karácsonyi játéka.

MILANÓ, 16.00: Hangverseny.

MÜNCHEN, 15.00: Kamarazene. 18.05: Wagner „Lohengrin" c. operájának előadása. 22.30: Könnyü zene.

NÁPOLY, 17.00: Visetti d'Evoli hangversenye. 21.02: Olasz operarészletek. 22.00: Jazz-band.

ROMA, 17.30: Szórakoztató zene. 20.45: Szimfónikus hangverseny.

STAMBUL, 19.15: Török-zene. 21.40: Zenekari hangverseny és tánczene.

STUTTGART, 19.00: Szent-est.

)-(**Egy pécsi festőművész karácsonyi művásárja.** Miertl Gyula a pécsi képzőművészek és műbarátok társaságának tagja karácsonyi művásárt rendez hétfőn a Rákóczi-út és a Deák-utca sarkán levő Friedmann Károly-féle bútoráruházban. A húsz hangulatos paszteell képből álló kiállításra ezúton is felhívjuk a közönség figyelmét.

CSERKÉSZHIREK

= **Pécsi cserkészek Angliában.** A magyar cserkészet berkeiben lázas készülődés folyik. Nehéz próbára vállalkozik a Magyar Cserkész Szövetség. Arról van szó, hogy kb. 600 magyar cserkész menjen ki a jövő évben az angliai nemzetközi cserkésznagytáborba. Ennek a 600 magyar cserkésznek a magyar becsületet, a magyar erőt és tudást kell képviselni a nemzetek versenyén. Nyilvánvaló tehát, hogy nagy dologról van szó. És lázasan folyik a munka. A Cserkész Szövetségben már mintegy 100 ember dolgozik, terveket kovácsol, számol, levelez, kedvezményeket présel ki a vasúti társaságoktól, a legpraktikusabb felszerelésen töri a fejét, angolul tanul stb. És minden szál egy ember, az angliai magyar tábor parancsnokának, Temesi Győző dr., országos ellenőrzőnek kezében fut össze. Ő az, aki mindenről tud, mindent irányít, mindenre gondol. Ennek a munkának kulisszái mögé tekinthetett be Temesi Győző előadása nyomán az a nagyszámú és elökelő közönség, mely a mult szombaton a ciszt. reálgimnázium tornatermében összejött. És a szülők meggyőződtek arról, hogy fiaik jó kezekben lesznek. Mert Pécsről is résztvesz mintegy 18—20 főnyi csapat ezen a nagytáboron s hisszük, hogy méltóképen fogják képviselni a kék-sárga színeket. Sőt arról is szó van, hogy a pécsi kerület egy 50 főnyi önálló csapattal venne részt az angliai táboron.

Pécsre érkezők
vegyék meg a
Pécsi Utmutatót

Székrekedésnél, emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, vértodulásoknál, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános rosszullétnél igyunk reggel éhgyomorra 1 pohár természetes Ferenc József keserűvizet. A belorvosi klinikákon szerzett tapasztalatok szerint a Ferenc József víz az ideális hashajtó minden jellemző tulajdonságát egyesíti magában. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

☐ **Szölő és borgazdaság.** Az idei szép ősz után megjött a komoly tél! Szölősgazdáink a gyönyörü őszi időjárással meg lehetnek elégedve, mert hiszen minden és eléggé fontos, súlyos kiadásokkal járó őszi munkát simán el lehetett végezni; a vesszök és szölöojtások jól beértek, utóbbiak le is bujtattak, minden be van kapálva és trágyázva; most még egy alapos jó hótakaró kell, amely a lassú tavaszi olvadáskor megadja a részben szükségelt nedvességet, úgy, hogy a jövö évi termés sikerének előfeltételei biztosítva volnának; reméljük, hogy ez is meglesz és elmarad az idei abnormális höség, mely helyenként úgy a tökék, mint termésben tetemes károkat okozott! A bor értékesitésére azonban termelöinknek elég okuk panaszkodni; kereskedelmünk, a rengeteg költséggel termelt borért, hihetetlen alacsony és elfogadhatatlan árakat igérnek; indokolás: nincs forgalom, nincs pénz, magas a kamatláb, sok az üzleti regie, de különben egészségesek vagyunk; igazuk lehet; hiszen a borfogyasztás évről-évre csökken és ezen csak a fogyasztási adó törlésével lehetne segiteni; részleges engedmény, amiről szó van, nem segit, hanem csak radikális teljes törlés; mérvadó köröknek a kormányt erre kellene szoritani, már azért is, hogy úgy a kereskedelem, mint a borkimérök hatványozott forgalom által jó adóalanyokká váljanak, termelöink pedig jobb ár elérése által, szölöiket szakszerübben és hasznot hajtóan megtudnák müvelni és a pusztulástól megóvni; a kereskedelem által nem beigért árak mellett a bortermelés a csöd szélére juthat! Vigasztalódnunk kell most azzal, hogy az osztrák kereskedelem, az idén már számot tevö mennyiséget vett fel elfogadható áron és a vételkedv osztrák részről tavaszra okvetlen fokozódni fog; boraink úgy minöség, mint ár tekintetében nekik házasitási célokra, kitünöen megfelelnek és értesülésünk szerint, a házasitási kisérletek teljesen kielégitök voltak! Árakat, illetöleg, középminöségü, tisztazamatú 9 és fél és 10 százalék alkohol tartalmu borok 31-34 filler közt vevökre találtak, mig silányabbak, 24-25 filléres árak mellett keltek el; hihetö, hogy a kivitel emelkedésével, amely tavaszkor bizonyára megindul, ezen ár valamelyest javulni fog; mert hiszen a kormány a beigért exportprémiával, a kereskedelem és termelök segitségére siet, minél fogva indokolt azon feltevés, hogy jövöre, jelenlegi még nagy készletek megcsappannak és pinceink nagy részben kiürülnek! Megyözödésem, hogy kereskedelmünk meg fogja tenni kötelességét. Ezek adják meg erre a lehetöséget; megtette a multban és megteszi saját és az egész ország jól felfogott érdekében most is! Bortermelöinknek kis türelmet ajánlok, ne pocsékolják el boraikat: megjön annak is az ideje!

Karácsonyra örökértékü ajándékok

Futász János

órás- és ékszerésznél Pécs,

Irgalmasok-utca 2. szám.

Mindennemü ékszerekben és órákban gazdag választék mélyen leszállitott árakon. Kérem kirakataim megtekintését. Figyelmes kiszolgálás.

Sillay Béla

szakókói és bálicsi borainak eladása. 1928. évi prima uibor 1 liter 1·20 Pengő. Lánc-utca 16. sz.

Elsőrendü munkát olcsón Pécs legnagyobb **karnitozott butorraktaraban** kedvező fizetési feltételek mellett lehet vásárolni a Baráto'c templom átellenében **Rózsanál.** Telefon 14-85.

Bpest, dec. 22. — Valuták és devizák: Amsterdam 230.12.5—230.82.5, h. f. 229.90—230.90, Belgrád 10.08.5—10.11.5, d. 10.02—10.08, Berlin 136.55—136.95, m. 136.45—136.95, Brüsszel 79.70—79.95, b. f. 79.65—79.95, Buk. sz. külf. lei 3.42.5—3.47.5, lei 3.42—3.48, Kopenhága 152.95—153.35, d. k. 152.75—153.35, London 27.79⅝—27.87.5/8, f. 27.80—27.95, Madrid 93.20—93.70, p. 93.15—93.75, Milanó 29.99—30.09, L. 29.95—30.20, Newyork 572.70—574.30, d. 570.80—572.80, Oslo 152.80—153.20, n. k. 152.60—153.20, Páris 22.41.5—22.48.5, f. f. 22.45—22.65, Prága 16.97—17.02, sz. 16.94—17.02, Szófia 4.13.5—4.16.5, ——, Stockholm 153.50—153.90, sv. k. 153.50—153.90, Varsó 64.20—64.40, z. 64.10—64.40, Wien 80.70—80.95, o. sh. 80.70—81.05, Zürich 110.47.5—110.77.5, sv. f. 110.45—110.85.

Értéktőzsde: Mindvégig barátságosabb volt a mai tőzsde, részben a newyorki tőzsde hatása alatt. Egyes papírok favorizálása ma is folytatódott. Felten, Fegyver, Köszén, Izzó, Ingatlanbank, Sör és szeszpapírok nagyobb árnyereséget értek el. Zárlatkor az irányzat barátságos.

Fixkamatozású papírok piaca üzlettelen.

Valuta és devizapiacon csak Stockholm és Belgrád szilárdsága érdemel említést.

Terménytőzsde: A mai terménytőzsdén az irányzat tartott, a forgalom közepes. Hivatalos árfolyamok: Rozs pestv. és egyéb 22.80—22.90, tengeri tiszántúli 26.75—27.00, egyéb 25.50—25.75, korpa 18.50—19.00, a többi változatlan.

Határidős üzlet: Az irányzat tartott, tengeri szilárd, a forgalom csendes. Búza márc. k. 25.30, 34, 26, z. 25.28—25.30, leszám. 25.30, máj. k. 26.18, 22, 14, 18, z. 26.18—26.20, leszám. 26.20, rozs márc. k. 24.28, 36, z. 24.30—24.32, leszám. 24.30, máj. k. 24.82, 96, 90, z. 24.90—24.92, leszám. 24.90, tengeri máj. k. 28.64, 80, z. 28.78—28.80, leszám. 28.80, júl. k. 28.60, 76, z. 28.74—28.76, leszám. 28.70.

Fixkamatozású papirok: 5½ százalékos h. k. 2—7, 0.13, 5, 0.14, 8, 0.11, Népszöv. 6.25, Kényszer. 50, Lóverseny 5.1, Stefaneum 26.

Sertésjelentés: Felhajtás 576, eladatlan 4.14, vidékre élve elszállitva 10. Zártvásári felhajtás 69, eladatlan 57. A vásár változatlan volt. Zsirsertés I-a öreg 144—148, II-a 130—138, fiatal nehéz 150—154, közép 140—144, könnyü 110—120, szedett közép 130—136.

Zürich, dec. 22. — Zárlat: Páris 20.29.5, London 2516.5, Newyork 518.40, Brüsszel 72.19, Milanó 27.15.5, Madrid 84.50, Berlin 123.66, Wien 73.07, Szófia 3.74¾, Prága 15.36, Varsó 58.17.5, Budapest 90.42.5, Belgrád 9.12⅝, Bukarest 3.12.5.

Felelős szerkesztő: LINDER ERNŐ.
Kiadja a Dunántúl Könyvkiadó és Nyomda Részvénytársaság.
Nyomatott a Dunántúl r. t.-nál.

NYILT-TÉR*

Értesitjük az igen tisztelt vevöinket, hogy Kneif József és Bendl Ferenc pénzbeszedők cégünktől kiléptek s igy sem rendelések sem pedig pénz felvételére nem jogosultak.
Veszprémi Faipar R. T. és Hirschfeld Vilmos Pécs, Teréz-u. 4. Tel. 15—45.

—

Van szerencsém a nagyérdemü közönség szives tudomására hozni, hogy Szigeti országút 26. számú házamban **a mészáros és hentes üzletemet,** a mai napon **újból megnyitottam,** ahol ezentúl **csakis fiatal** elsőrendü marha, borjú és sertéshúsok, friss felvágottak, valódi prágai sonkák stb. kerülnek kiszolgálásra. A nagyérdemü közönség szives pártfogását kérve vagyok mély tisztelettel

WETRING EUSTACH
mészáros és hentesmester.

*) E rovatban közöltekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Ház Szigeti országut 130. adómentes családi, potom 8800 P-ért szabad kézből eladó 2000 P bankteher átvehető

Bérbeadó lakás

az Alajos-u. 12. számú kitünő karban levő **URI CSALÁDI HÁZ** 4 szobás parkettás lakással, mellékhelyiségekkel, alagsorral, gyümölcsös és diszkerttel, azonnali átvehetőséggel, bővebbet **Bod** iroda **Deák-u. 4.** szám vagy a tulajdonos Radocsaynénál.

Luxus szöllö

a Pius internátus közelében ½ hold rendkivül szép park, gyümölcsös, 2 magy. hold gondozott fiatal 4 éves termő a lehető legnemesebb szölövel, 3 szobás télen-nyáron lakható kitünő karban levő épülettel, villany, viz és telefonnal, külön vincellér házzal, sok és jól termő nemesfajú gyümölcsfákkal, teljes felszereléssel eladó. 30 ezer pengő, előnyös feltételekkel. Bővebbet a megbizottam **Bod Károly** nagyrabecsült ingatlan iroda, Deák-u. 4. szám. telefon 11-54.

Eladó

Eladó a Makár-u. 7. számú a lehető legmasszivabban épült és jókarban levő **HÁZ,** utcai 4 szobás lakással, verandával, nagy konyhával, óriási pincével és szuterinnel, kocsibejáró, tágas udvarral, istálló és kosziszinnel, rendkivül előnyös fizetési feltételekkel. Bővebbet megbizottunk a régóta közismert **Bod Károly** ingatlan iroda, Deák-u. 4. szám. telefon 11-45.

Ingatlanokat

ha olcsón akar venni, Bod Károly Deák-u. 4. számú irodájába tessék menni.

Magas földszintes ház

az Inczédy-utcától pár lépésnyire, utcai 2 szoba, előszobás lakással és külön egy 2 szobás lakással, 13 ezer pengőért eladó. **Bod Károly,** Deák-utca 4. szám.

†

Özv. Rácz Józsefné szül. **Lakatos Anna** az elhunytnak mélyen lesujtott hitvese, fájdalomtól megtörve tudatja, hogy a legjobb férj, szerető édes apa, nagyapa, sógor és kedves rokon

Rácz József
volt csizmadiamester

életének 72-dik évében, boldog házasságának 48-ik évében rövid szenvedés után dec. 22-én reggel 6 órakor elhunyt.

Temetése dec. 24-én d. u. ¾4 órakor lesz a központi temető ravatalozó csarnokából.

Az engesztelő szent-miseáldozat az elhunyt lelki üdvéért december 27-én reggel 8 órakor lesz a ferencrendiek templomában az Urnak bemutatva.

Pécs, 1928. december 22.

Emléke örökké élni fog szivünkben.

†

Praindl János mint az elhunytnak lesujtott férje, úgy a saját, valamint a széleskörü rokonság nevében is nagy fájdalommal tudatja, hogy szeretett felesége, a jó édesanya, anyós, illetve kedves rokon

Praindl Jánosné
szül. Ignáczy Paula

életének 62. és boldog házasságának 36-ik évében rövid szenvedés és az utolsó kenet felvétele után december 22-én d. e. ½10 órakor örökre lehunyva szemeit, visszaadta jó lelkét Teremtőjének.

Szeretett halottunk hült tetemét december 24-én — hétfön — d. u. ½3 órakor fogjuk a központi temető ravatalozójában a róm. kat. egyház szertartása szerint beszenteltetni és onnan a családi sirboltba örök nyugvóhelyére helyezni.

Áldott lelke nyugalmáért az engesztelő gyászmise-áldozat temetése napján — hétfön — reggel 9 órakor lesz a székesegyház Corpus Christi kápolnájában az Ég Urának felajánlva.

Pécs, 1928. december 22.

Emléked szivünkben örökké élni fog!

özv. **Ignáczy Jánosné** szül. **Paulits Jusztina** édesanyja, vitéz **Ormay Alfonzné** szül. **Praindl Olga, Czitronyi Jenőné** szül. **Praindl Márta** gyermekei, vitéz **Ormay Alfonz, Czitronyi Jenő** vejei.

Köszönetnyilvánitás.

Mindazoknak, kik felejthetetlen halottunk temetésén való részvételükkel, koszoru és virágküldeményekkel, vagy bármi módon enyhiteni igyekeztek fájdalmunkat, fogadjak ezuton hálás köszönetünket.

A gyászoló
Grund család.

Miertl Gyula

Dunaújfalu 1929 jún. 1.

)-(**Pécsi művész sikere a Nemzeti Szalon tárlatán.** A Nemzeti Szalon most rendezett budapesti kiállításán feltűnést keltett Miertl Gyula pécsi művész kiállítása, amelyről Kézdi Kovách László ezeket irja: „Pasztell-képeinek nagy finomságával tünik fel a pécsi Miertl Gyula, aki Pécs látképét szinte meseszerű impresszióban örökíti meg".

Lauffer Tivadar

-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.

—

Die bedeutendsten Gemälde
bendrucke. Mit histori-
Quartband in dem origi-
/37.50/ 14.80

IN-und MAUTERN.Reich ill./7.25/1.50
Altenhohenau am Inn.
/6.-/ 1.50

e Stadt und Umgebung,ihre
os u.Karten.Leinen /8.40/1.70
des ausgehenden Mittel-
/10.50/ 3.40

WIRKEREI in Vergangenheit
gen /9.60 / 3.40
grossen Kunstsammlers.Gross-
Kunstreproduktionen /21.60/ 6.60
HÜRMEYER.Die Werke auf 75
iedergegeben.Grossquart.
/36.-/ 10.80

GOLDSCHMIEDEKUNST der Vor-
1.2 Hefte je / 9.-/ 1.60

zeit bis zum Ende Roms. Mit
/13.50/ 5.20

TELALTERLICHE DOME. Mit
/13.50/ 5.20

TERS.M. 125 Bild.L. /13.50/ 5.20

Miertl Gyula

festő

lásd

Miklósi Miertl

Gyula alatt

is –

Miertl Gyula

lásd

Miklósi /Miertl/ Gyula

MIKLÓSSY GÉZA : A Zsolnay-gyár művészete.
Pécs 1959.

KDK

Miertl Gyula

Lila virágok, paszt.
Naplemente, "
Őszi szinek, "
Nyárutó, "
Erdő széle, "
Nagy viz a réten,"
Tél a Dunán, "

Pécsi Képzőműv. és Műbarátok Társ. VII.kiáll.
1930. nov. 5 l.

Miertl Gyula

Domboldal, paszt.
Réti vizek, "
Borús táj, "
Nyári napsütés,"

Pécsi Képcsárdv. és Műbarátok Társa. VII.kiáll.
1930. nov. 5 l.

MDK

Miertl Gyula

Dunántul 1931. dec. 2o. A pécsi képzőművészek téli tárlata.

MDK

Miertl Gyula

Balaton, paszt.
Téli nap, "
Első hó, "
Erdő szélén,"
Téli alkony,"
Tájkép, "
Őszi szinek,"

Pécsi Képzőműv. és Műbarátok Társ. kiáll. Pécs, 1932, márc. 21-22. l.

MDK

Miettl Gyula

Őszi hangulat, paszt.

Pécs reggeli ködben, paszt.

Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társ. Pécs, 1931. dec. 3. 1.

MDK

Miettl Gyula

Tél a mecseken, paszt.

Virágos rét, paszt.

Erdei ut, paszt.

Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társ. Pécs,

1931. dec. 3. 1.

MDK

Mieltl Gyula

Száva Mitrovicánál, paszt.

Nyárfasor, paszt.

Esőutáni táj, paszt.

Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társ. Pécs,

1931. dec. 3. 1.

Miertl Gyula MDK

pasztellek
Nyárfasor
Eső utáni táj
Mecseki ut
Őszi hangulat
Pécs reggeli ködben
Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társa.
IX. őszi kiáll. 1931. dec.

Miertl Gyula MDK

Tél a mecseken, pasztell
Virágos rét, pasztell
Erdei ut, pasztell
Száva Mitrovicánál, pasztell

Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társ.
IX. őszi kiáll. 1931. dec.

Miertl Gyula

festőmüvész

LXV.csoportkiállitás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel. Szép Pécs c. pasztellje, csak Burghardt Rezső bödös képeire emlékeztet. -

Magyarság
1929.V.30.

MDK

Miertl Gyula

A független művészek társaságának pécsi kiállításan szerepelt

Cikk:Művészet

Dunántul, 1929.maj.9. 9.l.

MDK

Miertl Gyula

Krétarajzokat állitott ki a pécsi képzőm. kiállitásán.

Cikk: A pécsi képzőm. és műbarátok tars. kiáll.

Képzőművészet, 1932. 108.1.

Mihail Ugrin

Arhitektonski atelijer Mi.a pecat Kopren.
Kbl Itmsan.

UKB: A pecat Kopren. ca mahnitok teta.
Kbl1.

Kopcunbecen, 1935. Iob.1.

Miertl Gyula festőművész

Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társaságának ötödik tárlatán Pécsett szerepelt.

NU. 929. X. 22.

Miertl Gyula festőművész

Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társaságának ötödik tárlatán a Vigadóban szerepelt.

M.929.X.22.

MDK

Miertl Gyula

Pécsi Képszm. Társ. bpesti kiáll. Dunántul, 1928.
jan. 15. 5 l.

MDK

Miertl Gyula

Mecseki részlet ősszel, paszt.
Karancsi falu részlet. "
Erdei részlet, "

Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társ. kiáll. Pécs, 1927. nov. 7 l.

MDK

Miertl Gyula festő

Mikelszky Cs: Pécsi képzőművészek őszi kiáll. Dunántúl, 1928. nov. 4. 9 l.

MDK

Miertl Gyula

Őszi szinek, festm.

Nyárutó, "

Nikelszky G: Pécsi képzőművészek tárlata . . .
Dunántul, 193o. nov. 23. 8 l.

MDK

Mürtl Gyula, festő.

Balaton,	pastell
Téli nap.	"
Első hó,	"
Kedő mólón,	"
Téli alkony,	"

Pécsi Hirdető. - A Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. - kiáll.
1932 III. 27. - IV. 5. - 21. l.

MDK

Miertl Gyula, festő

Tájkép (Marss), pastell

őszi minek, "

Pécsi Vigadó. - A Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. -
X. Čiáll. 1932 III. 27 - IV. 5. -
Kat. 22. l.

MDK

Miertl Gyula festő, Pécs

Gál E: Képzőművészek Vidéki Szöv. I. kiáll. Képzőművészet, 1928, 6.sz. 23 l.

Miertl Gyula festőművész. MDK.

A Független Művészek Társasága Vándorkiállításán vett részt. /:Mohács, Pécs, Kaposvár és Nagykanizsa.

Képzőművészet, 1929. 21. sz. 144. l.

MDK

Miertl Gyula festőművész.
A Nemzeti Szalon 65.csoportkiállitása.

Képzőművészet,1929.21.sz.143.l.

MDK

Miertl Gyula, Pécs

Vidéki centrumok. Képzőmüvészet, 1929, 19.sz.
~~99~~102 l.

Micotl Gyula
festo

Láid

Nemzeti Szalon 1929
65. csop. kiáll. kat.

ő felében.

Gyarapodás.

ve van ábrázolva.

~~sen~~ ~~[illegible]~~, ~~[illegible]~~ Derékon alól ~~látható,~~ ~~[illegible]~~ két kezével a szék karfájára nehezedik. Rend- ~~k~~ elynek öltözetét is viseli, jelvényét nyaklánczon, a Mária Teréziáét, askoronáét pedig mellén hordja. Előre fésült gyér őke, szeme kék, bajusza és szakálla leberet- yköpeny és taffár fehérselyem béléssel, mely- tó. A szék faragott. ~~és~~ Jobbról a háttérben kalpag tünik karczolt betükkel: „F. Balassa."

m.

~~[illegible]~~

1896: IV. 14-én a 228 szvsz, illetőleg 1896 6).

Szin Juliannától 20 koronán (295/95).

723./2

Feladó:

LEVELEZŐLAP

Miertl Gyula

MAGYAR MUVESZET

1977. 165.

VILÁGOSSÁG RT.

II. MAGYAR FILATELISTA NAP
BUDAPEST 1925 DECEMBER 12–14
HARANGHY.

Miertl Gyula

festőművész

Csoportkiállítás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel. Parztell-képeinek nagy finomságával tűnik fel a pécsi festő, aki Pécs látképét szinte mesterszerű impressióban örökíti meg.

Pesti Hirlap
1929.V.30.

Mierth Ignác
festőművész

A Szövetség Magyar Festők, Szobrászok, Építészek és Iparművészek Társasága ezúttal egyházművészeti kiállításon - művével szerepel.

Ujság
1929.VI.11.

Kiert Gyula
festőművész

A Szövetség Magyar Festők, Szobrászok, Építészek és Iparművészek Társasága egyéni művészeti kiállításán - - P é c s e t t - művével szerepel.

Magyarság
1989.VI.11.

Miertl Lajos
festőművész

Egyházművészeti kiállítás - A Szövetség Magyar Festő[illegible]
Szobrászok, Építészek és Iparművészek Társasága véd-
nöksége alatt - Pécsett - művével szerepel.

Pesti Hirlap
1929.VI.12.

Miertl Gyula
Festőművén

A Szövetség Magyar Festők, Szobrászok, Építészek és Iparművészek Társasága egyházművészeti kiállitása - P é c s e t t - művével szerepel.

Nemzeti Ujság
1929.VI.11.

Miertl Gyula

festőművész

Hatvanötödik csoportkiállítás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Esti Kurir
1929.VI.5.

Miertl

festőművész

Csoportkiállítás - Nemzeti Szalonban - Képével szerepel.

8 órai Ujság
1929.VI.2.

MDK

Miertl Gyula festőművész

Résztvett a Független Művészek vidéki vándorkiállításain.

Cikk: A Független Művészek Társasága vándorkiállítása.

Képzőművészet, 1929. 21.sz. 144.l.

MDK

Miertl Gyula

Pasztelljei, a kaposvari Berzsenyi Daniel Társasag kollekciójaban, a Nemzeti Szalon 65.csoportkiallitasan.

Cikk: A Nemzeti Szalon 65.csoportkiallitasa.

Képzőművészet, 1929. 21.sz. 144.lap

MTA

MDK

Miklósi /Miertl/Gyula, iparmüv.-festö

1909-töl
a Zsolnay gyárban dolgozott 1 évet.

Mikelszky Géza: A Zsolnay gyár müvészei és kivitelezöi
Pécs.1949.ápr.12.

MDK

Miertl Gyula, festöm.

Egy másik pasztellen müvész. Egy elmélyedöbb és nagyobb méretü öszi hangulattal járul eddigi sikereihez és még néhány egyébb tájrészlettel szerepel.

Nikelszky Géza: A pécsi képzömüv. öszi tárlata. Pécsi Vigadó -Emlékkiállitás Weber X.F. képeiből és a Gebauer -Martyn festöisk.növ.-nek munkáiból. Dunántul. 1929.okt. 20. 8.old.

Mierthl Gyula

festőművész

Dunántuli Művészszövetség kiállitása - Kaposvárott a Turul-szálló nagytermében - képével szerepel.
Finom tónusu pasztall-tájrészletekkel.

Pesti Hirlap
1930.IV.9.

MDK

Miertl Gyula

Pécsett a Nőegylet palotájában rend.kiállitáson (1927.márc.13-tól 20-ig) képviselte a pécsi festők művészetét.

Felvinczi Takács Zoltán: Kiáll. Pécsett.

Magy.Művészet, 1927. 165-166.lap

MDK

Miertl Gyula /Pécs/

Egy képpel szerepel a Képzőm.Vidéki Szöv.I.kiállitásán.

Gál Endre dr.: A Képzőm.Vidéki Szöv.I.kiall.

Képzőművészet, 1927. 6.sz. 23.l.

MDK

Miertl Gyula, festöm.
Pécs.

Az öttemplom városából. rajztell.

Nemz. Szal. 388.kiáll.
Képzömüvészek vidéki Szövetségének I.kiáll. Kat.
1928. jan.

Miertl Gyula

festő Pécsett

Az öttemplom vásá-
ból, pastell
a Képzőművének Vidéki
követsége 1928. évi tárla-
tán.

Magyar Tipográf
Lehoté Bőtön

Léva X. 94, 95.

Miertl Gyula

Magyar Művészet
1927. 165

2061-909-199

832. Keretek.

1 darab aranyozott fenyőfa keret visszahajlitott levélfüzérrel, a mely faragott.
Méretei 97:113 cm.
Becsértéke.....80 K

Jegyzet. A 3820 sz. képtől.

MDK

Mies

1570-ben neve a brassói kőmives céh tagjai között említve.

Das Burzenland. III. köt. Brassó 1. rés. E. Jekelius kiad. Brassó 1928.

eml. l. 184. old.

MIESBACH, Alois

LŐVEI Pál: Egy bécsi eredetű terrakotta-síremlék Veszprémben. = Pavilon, 5. 1991 36 38.p. ill.E.

1858-ból származó terrakotta Mária szobor, Wien,
Alois Miesbach gyárából

kat nemcsak nagy hazai,
fogadta, de nyilvánvaló,
visszhangja lehetett ann
tásnak, melyet 1983-ban
mával rendeztünk a bécsi
ungarische Kunstgeschich
1946-193o cimmel.

A Müvészettörténeti
Kutató Csoport szerkeszt
müvészet történetéhez ka
kat tartalmaz; alkalmat
értekezések publikálásár

MDK

Miesbauer József kőmives inas, kőmives legény

részt vett Buda ujjáépitésében 1686 után

Schoen Arnold: Buda épitőmestereiről töredékek, vázlatok I. Kik épitették ujjá Budát az 1686. évi romokból? Művért 1957. VI. évf. 4. sz. 299. l.

Miek

Szerepel a Magyar táj és négyélet c. kiállításon a Műcsarnokban

Magyarság, 1926, XI. 14

Miess Frigyes (szül. 1854).
373. LEÁNYKA MELLKÉPE.
Vászon. 45×35 cm. 80.—

Almásy-Teleki II. 1939

ÁRVERÉSI NAPTÁR.

I. nap nov. 27.		II. nap nov. 28.		III. nap nov. 29.	
Festmények	1—91	Festmények	92—182	Festmények	183—277
Ezüst	621—661	Ezüst	662—701	Ezüst	702—744
Porcellán	851—902	Porcellán	903—953	Porcellán	954—1004
Üveg	1261—1295	Üveg	1296—1330	Üveg	1331—1365
Szobor	1401—1423	Szobor	1424—1446	Szobor	1447—1469
IV. nap nov. 30.		**V. nap dec. 1.**		**VI. nap dec. 2.**	
Festmények	278—370	Festmények	371—463	Festmények	464—548
Ezüst	745—785	Ezüst	786—822	Ezüst	823—850/c
Porcellán	1005—1057	Porcellán	1058—1114	Porcellán	1115—1164

Miess Frigges

festő

wőd

Elek Artur: A Mücsarnok jubileumi kiállitása.

Az Ujság 1911. dec. 24.

Miss Frigyes

festö

l.

Roth Siebalt

221. l.

lmentettek Kecskés ezredest, a perőcsényi
jét" a Szabad szó a következőket irja:
rium tudomást szerzett arról, hogy a buda-
ág birósága Fenyővári /:Franczenhoffer:/
adnagynak -aki Perőcsényben agyonlőtte
tkárát és ezért 4 évre ítéltek- büntetés-
a.
mi miniszter utasitotta a budapesti ke-
ágát, hogy Fenyővári Mihályt azonnal ve-
egszakitás nélkül töltse ki. Egyben intéz-
r. Kecskés József hadbiró-ezredestm aki a
a budapesti kerületi parancsnokság birósá-
és ellene a megfelelő megtorló intézke-

Oo

Miess Friggs

+ 1936 Brasó

l. Céhbeliek II. kiáll

Nemzeti Szalon 1918.

Miess Friggs
fertő

Fővárosi Lapok 1896. aug. 17., 7. old.
(Művészetek.)

Kalmár

Schild ein Silberzwanziger in Fassung.

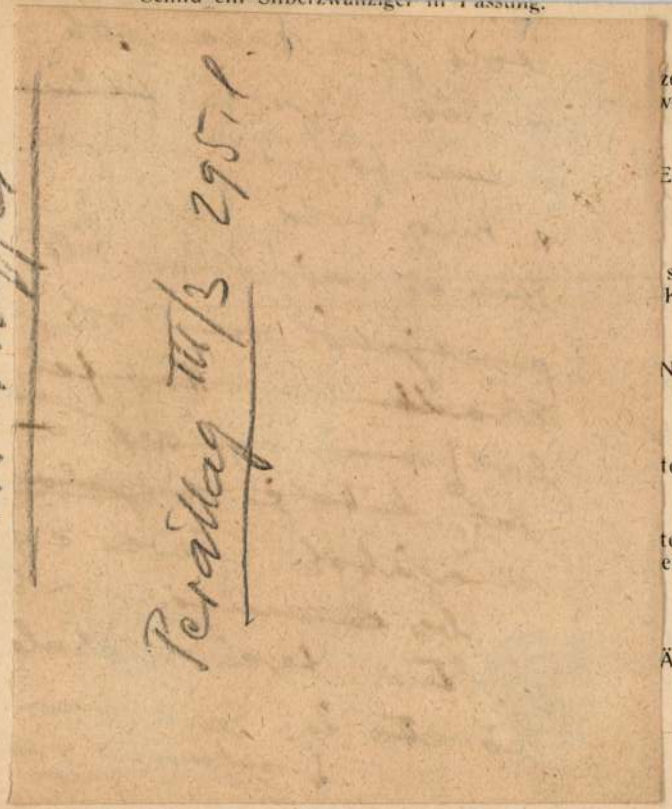

Miess Frigyes

Perállag III/3 2951 P.

zeállítva. — SCHLÜSSELRING,
weikronenstück zusammengestellt.

EDAILLE mit Fassung in Form

század közepe. — MEDAILLON
Kette. Mitte XIX. Jahrhundert

NADEL, Gold, mit Ametist und

ten Silbermünzen.

téssel. XIX. sz. k. — TASCHEN-
eisser Emailierung gehöht. Mitte

ÄNGER, Silber, emailliert, mit

mit Blumen aus Türkisen.

654. **Bros,**

békateknő, arannyal és ezüsttel berakott. XIX. sz. k. — BROSCHE, Schilpatt mit Gold und Silber intarsiert. Mitte XIX. Jahrh.

655. **Nyakkendőtű,**

arany, kékzománcos fejjel. — KRAVATENNADEL, Gold, blau emailliert.

656. **Bros,**

ar. ezüst, régi pénz 1807-ből. — BROCHE, Silber, vergoldet, mit alter Münze vom Jahre 1807.

657. **Arany gyürü,**

fehér zafirral. — GOLDENER RING mit weissem Saphir.

658. **Pecsétnyomó-csüngő,**

arany türkizekkel. XIX. sz. közepe. — PETSCHAFT ALS ANHÄNGER, Gold mit Türkisen besetzt. Mitte. XIX. Jahrh.

659. **Aprópénztárca,**

ezüst, láncfonatos. — GELDTASCHE, Silbernetz.

660. **Nyakkendőtű,**

zománcos ezüst foglalatban porcellánkép, virágcsokorral. XIX. sz. e. f. — KRAWATTENNADEL. In emaillierter Silberfassung Porzellanminiatür mit Blumenstrauss. E. H. XIX. Jahrh.

Mies Frigyes

Thieme Becker

XXIV. 542.l.

(Lyka)

Miess Friggen

l.

Perällag III.

1497. P.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Patria" r.-t. Budapest — 486418

Miesz Frigyes

brassói festő
börkereshedőből
lett festő; a bé-
csi akadémián
tanult.

Lyka Közöns

67. l.

A MAGYAR NEMZETI MÚZEUM KÖNYVTÁRÁ

kölcsön vettem a következő munkát:

Szerző, vagy rendszó	cím, rész	darab-szám	alak	kötés	j

Kelt 19.....

Határidő 19.....

Sajátkezű aláírás:.....

Állás:.....

Lakás:.....

A kikölcsönzés tartama legfeljebb két hónap. (Lásd M. N. Múz. szerv. és szolg. szab. 53.

Kleines Aubusson-Teppich,

1503. KIRMAN-SZŐNYEG, nagy roz

1504. MESED-SZŐNYEG, kék tükörr
ser Bordüre. 178×238 cm.

1505. KIS BOCHARA-SZŐNYEG. X

1506. AFGÁN-SZŐNYEG, három sor
Reihen. XIX. Jh. 290×225 cn

1507. ANATOL-SZŐNYEG, kék tükr
blauen Spiegel vier Palmetten.

1508. ANATOL IMASZŐNYEG, sárga
teppich, mit gelber Nische und

1509. JORDESZ-SZŐNYEG, halvány
170×115 cm. XVIII. Jh.

1510. KIS JORDESZ-SZŐNYEG, pirc
teppich, im roten Spiegel Meda

1511. KULASZŐNYEG, barnás szine:
146×100 cm.

1512. ANATOLSZŐNYEG, téglavörö:
Teppich mit kleinem Uschakme

tákkal. — Persischer Laufteppich, mit rote Rosetten.

illonnal. — Schirasteppich, mit drei rote Medaillone.

te tükrében ismétlődő disszel. XIX. sz. — Laufteppich
×96 cm.

n nagy medaillon. XIX. sz. e. — Kasak Gebetteppich
125×160 cm.

agos medaillon. XIX. sz. — Sumakteppich, mit Stern-

virágokkal. XIX. sz. — Schirasteppich, im blauen Spie-
Jh. 240×145 cm.

boltmezővel. XVII—XVIII. sz. — Ladikteppich, mit
—XVIII. Jh. 115×180 cm.

rajzzal. XIX. sz. — Karabag Laufteppich. XIX. Jh.

al. Perzsa, XIX. sz. — Laufteppich, gestreift. Persisch,

[illegible] (Leipzig, 1878).

MIESS *Frigyes*, festő, * Brassó 1851 aug. 21. Kereskedő pályáját abbahagyva, Bécsben és Münchenben festeni tanult s 1894-től állított ki Budapesten rendkívül gondos megdolgozású táj- és alakos képeket. Női tanulmány és Kisleány c. képei a Szépművészeti Múzeum tulajdonában vannak. 1917. A reggel c. olajfestményére a Műcsarnokban megkapta az állami kis aranyérmet.

E. G. II 120 l

Adó (állami / községi)

Miess Frigges

festö

vul. 1854 aug. 21

Brasso

– läsd

Fleischer Bées 69. l

Magyar gy

45 × 2·29 × 45

916

1145

10305 : 23 = 448 %

Miesz Frigyes

Kis állami aralny sem

Budapesti Hirlap

1917. nov. 24.

(Kitüntetett müvesek.)

U. 2197.

Miess Frigyes

Hollandi leány c. Eépe

repr.

Vas. Ujs. 1909. 484. l.

REKLÁMÉLET

Miess Frigges

Tanulmányfelv, olasz

Budapest székesfőv.

tulajd.

~~Bogrács, bronból IV. 114, 115, 116, 117~~

Miess Friggs

~~[illegible]~~ 1917–18. állami kis
aranyérem A reggel
cimi olaffestmenyére
Műveriet 1918.32.

Komáromi lelet IX. 69.

Micos Frigyes

festő Brassó

l

A Műgyűjtő

1930. 80 l

Mierz Frigges

Singer Künstlerlex
6 K. 197 l.
3 K. 203 l.

Gerevich Tibor IV. 256.

Mies Feiges

Művészeti Lexikon 502 l.

969. Olaszfestő.

A XVI. századból.

Női szent.

Derékon alól lat[illegible]
ben vagy ábrázolva. Z[illegible]
metszésű ~~[illegible]~~
koszorú alakban [illegible]
rakva, ~~[illegible]~~ [illegible]
vetett nagy kend[illegible]
függőny lóg.

Fa, m[illegible]
~~[illegible]~~
Pyrker

98

Két csattal

Miess Frigyes Róma

Mucsarnok
1894. tavassi kiáll.
1894/95. téli kiáll.
1896. mill. kiáll.
1897. tav. kiáll.
1898. tav. kiáll.
1906-7. téli kiáll. 129, 130

Brassó

EMKE III · 239

Miesz Frigges

Brassó

Műcsarnok

1908-9. tél. kiáll. 512,737

2) 1909. tav. kiáll. 77

TK. 63.

63. Ismeretlen festő.

A XVIII. századból.

Zichy Péter gróf.

Derékon alólig látható, kissé balrafordult, szembe néz. Kezeiben hegedűt tart, melynek húrjain pizzicatot játszik. Hajporos parókája fodritott, szemöldöke és szeme barna, arcza és bajusza beretvált. Kürölcsavart nyakkendője fehér, kézelői csipkéből valók, aranyzsinórzású dolmánya és kabátja zöld. Mögötte homokkődíszedény van, előtte pedig, a gyertyaellenzőn lévő tintatartó alatt, hangjegy fekszik e szöveggel:

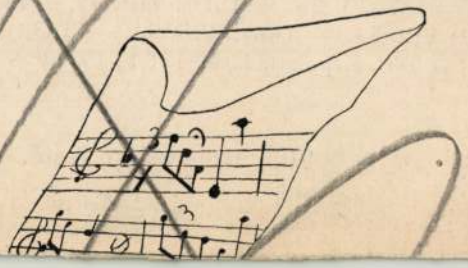

II
565

Miess Frigges

Brasín

Mücsarnok

1907. tav. kiáll. 302

1907-8. téli kiáll. 134, 561

1) 1909. graf. neurath. kiáll.
178, 179, 194

3) 1909-10. téli kiáll. 285, 355, 360

1910-11. téli kiáll. 353, 354, 363,

1911-12 jub. kiáll. 150, 556, 576
593

:

ép.

bükkösön innen, ~~egy tábla~~ érett buza
ra kanyarodó úton, a két kecske előtt,
gelget, egy asszony megy hazafelé, a ki
kötötte be ~~[illegible]~~ és ~~[illegible]~~ bő ujjú inget, sötét ruha-
és piros szoknyát lord. A buza földön in-
illog, az útmenti domb tetején rozoga kerítés
egyek kéklenek. A fák felett három
égbolt felhőzött. Jelzése alól jobbra:

rtei 32·2: 43 cm.
A. hagyománya 1892. XII. 2.
tvét. lajstr. II. – A. N. 392/900. – A Nemz.
Kiráttal érkezett 1900. VI. 28-án (335/900).

Miss Triggs

U. 151.

Sz.	A kiiz. ideje			Közelebbi megjelöl
	év	hó	nap	

Miesz Frigs

ind

R.r. Friedrich

Miesz. Schässburg.

Ztg 1908. 23 z

Magyar királyi államvasutak

T. Műhelyfő

Miután keresményemnek 191..... év...

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztam.

Kelt ....., 191..... évi

.....

tanu.

.....

tanu.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Miess Frigyes

festő

* **(Az állam művásárlása.)** Az Országos Képzőművészeti Tanács a városligeti Szépművészeti Muzeum számára ez idén összesen tiz művet vásárolt a Képzőművészeti Társulat téli kiállitásán hétezernegyven koronáért. A vásárlásokat gróf *Apponyi* Albert közoktatásügyi miniszter jóváhagyta s igy a művek az állam tulajdonát képezik. A megvásárolt művek a következők: *Schickedanz* Albert: Onarckép (olajfestmény), *Miess* Frigyes: Tanulmányfej (olajfestmény), *Kószta* József: Három király (olajfestmény), *Boemm* Ritta: Liliomok (olajfestmény), *Damkó* József: Definitor (terakotta), *Simay* Imre: Ikrek (kőszobor), Ének (tollrajz), *Olgyai* Viktor: Havas falucska (linoleum metszet), *Baránszky* Emil: Gémeskut (rézkarc), *Conrád* Gyula: Müncheni külváros (fametszet). A fölsorolt műveken kivül még egy-két műnek a megvétele függőben van. *)

*) Pesti Hirlap, 1908. febr. 16. reggeli.

a fölsorolt is jelzendő.

Miess Friggs

Mūcsarnok
1917. tav. kiáll. - 237, 238
1917-18. téli kiáll. - 38, 192

Zemplén vármegye VI. 26-31.

Miess Frigges

Müvinet 1911. 143

Miess Frigyes

Jestö

1909. tavaszi

kiáll. Nemzeti Szalonb

Vizhordó leány, olajf. 600 K

Olvasó leány, olajf. 2000 K

Hollandi leány, olajf. 400 K

Erdőstáj vízf. 500 K.

Hálósúly, sómai V. 244

— Mosiká, sómai V. 244.

azok, a lehetőség szerint,

az állami letétet feltün-

tető bélyegzővel látandók

el.

Az állami letétek rendsze-

rint örök időkre szólanak,

még pedig akként, hogy azok

az illető közgyüjtemény

anyagából sendi által el nem

idegeníthetők.

Azon esetben, ha vala-

Miss Figgs

Képei a Képm-

Múzeumban

Fináczy Ignácz, nagyváradi plébános V. 292.

MIESZ FRIGYES — A KIS ARANYÉREM NYERTESE — A REGGEL

Szinyei: Pacsirta!

Művészet 1917. 89. l.

l és szeretettel intézni a Társulat

, a Képzőművészeti Társulat új
országban a legismertebb mű-
s egyik legáldozatkészebb híve

Bízva reméljük, hisszük, hogy Méltóságos Igazgató Úr bölcseséggel és erővel fogja vezetni a Társulat hajóját és hivatalának elfoglalásakor Isten áldását kérjük működésére.

Budapest, 1917 november 16. Kiváló tisztelettel Andrássy Gyula s. k., elnök.»

Miert Friggs

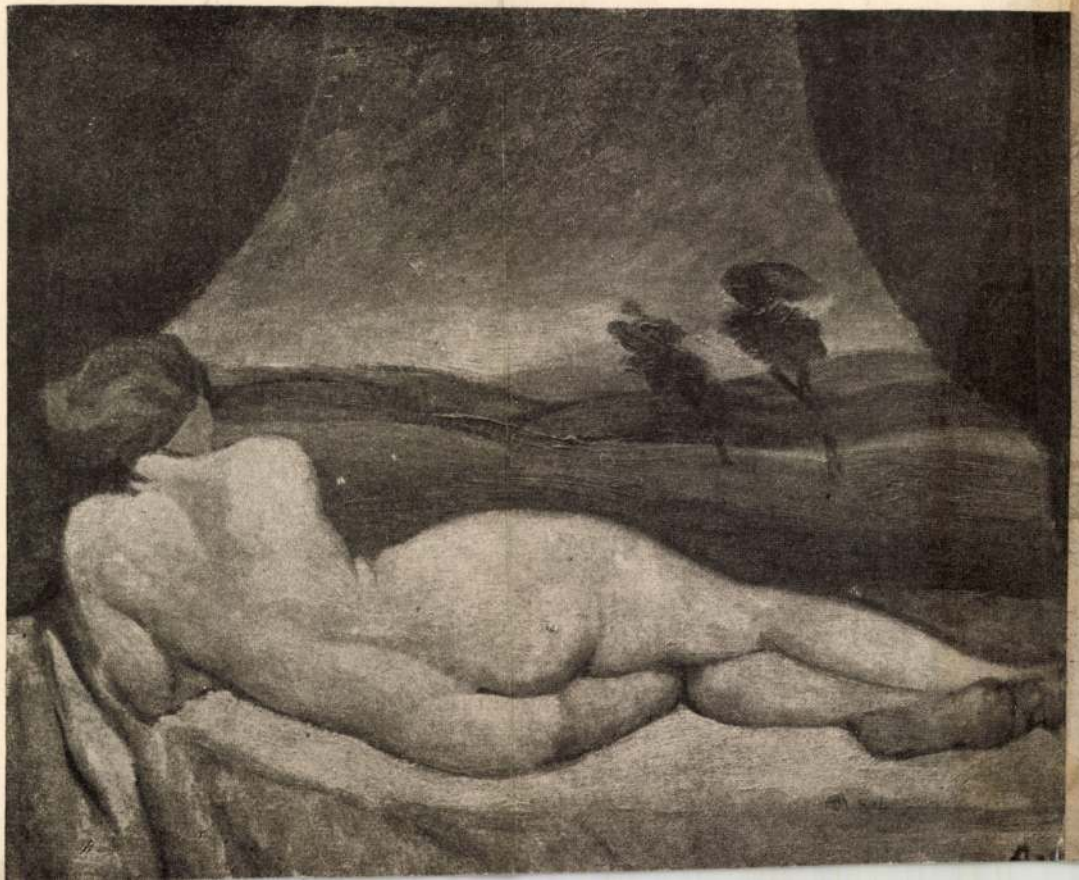

Miess Frigyes

Gentkon Istvánt kérlése.

MIESS FRIGYES 1851 augusztus 21-én Brassóban született Bécsben és Münchenben tanult, 1894-ben állított ki előzőr, Rómában. Képe van a Szépművészeti Muzeumban és az oláh állam tulajdonában.

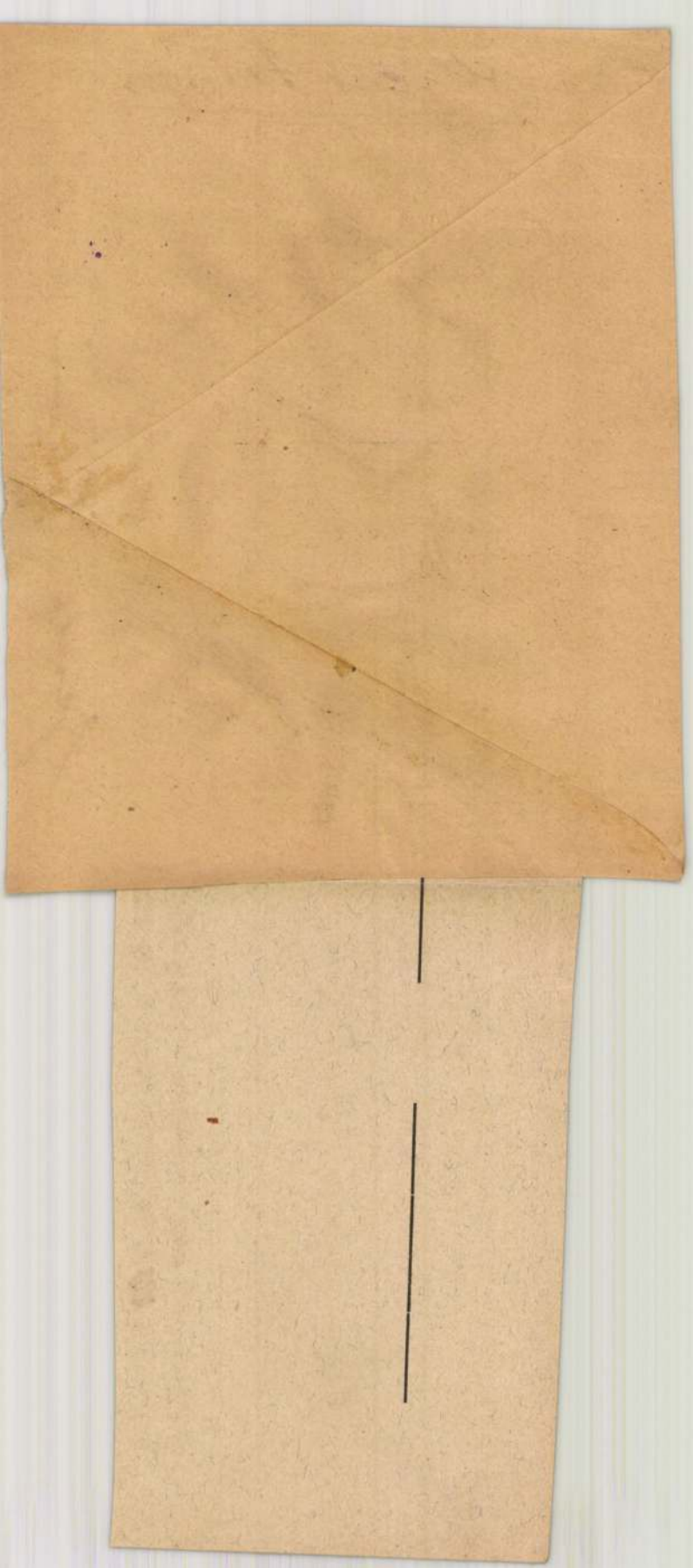

(5 sor)

Miess Frigyes, festő, szül. 1851 aug. 21.-én Brassóban. Bécsben és Münchenben tanult, 1894. állított ki először. Képe van a Szépművészeti Múzeumban és az oláh állam tulajdonában. Brassóban él, táj- és alakos képeket fest.

Miess Frigyes

Irod
2

Brassói Lapok. 1911.

~~241. sz.~~ okt. 21. (Fliemesch Ferenc arcképe. Miess Frigyes festi.)

U. 157.

Fliemesch polgármester arcképét festette a városi közgyűlési terem részére

nyereményen felül ***a 300.000 pengős nagy jutalmat,***
100.000 pengős főnyereményt is nálunk vásárolt
sés vevőinknek ismételten kifizettük.

rsjátékon az elérhető legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

0.000 pengő

m. kir. osztálysorsjáték, mely egyedül nyujt lehetőséget
l nagy tőkét nyerhessünk.

boriték a szerencséről közismert **TÖRÖK BANKHÁZ** *sors-*
lmazza és **TÖRÖK** *sorsjegyeinek népszerűsége indokolja,*
encseszámot a mellékelt levelezőlapon ***sürgősen,*** *de legkésőbb*

lyó év október hó 12-ig

redeti sorsjegyet b. címére mielőbb megküldhessük.

vhúzás már október 14-én és 17-én.

atalosan megállapitott I. oszt. vételárak:

Fél sorsjegy	Negyed sorsjegy
ar. **P 12.—**	ar. **P 6.—**

nyben, hogy a sorsjátékon részlvesz s ezáltal lehetővé teszi,
yek egyikét Önnek kifizethessük, vagyunk

kiváló tisztelettel

orsjegy nyer!

i esélyek!

TÖRÖK A. és TÁRSA
BANKHÁZ RT.
BUDAPEST, IV., SZERVITA-TÉR 3.

352

1907.

3423. Miesz Frigyes.
Sz. Brassóban 1854. augusztus 21-én.

Román nő.

Derékig látható és tojásdad medaillonban ábrázolt brassói fiatal asszony, kissé balra fordult, faszéken ül és szembe néz. Haja és szemöldöke fekete, szeme barna. Fejét kendővel kötötte be, fülbevalója aranyérem, nyakéke ötsoros korall, rövid ujjú ingválla gombos és elől szétálló pruszlikját széles pánt futja körül. A szoba közepén, a piros rojtú és virágú kendővel letakart asztalon, vázába tett csokor van. A falon, balról a tükör alatt és fölött, képek lógnak. A félig lefüggönyözött ablak párkányán pedig különféle tárgyak közül a gyertyatartó válik ki. A ház ajtaja rácsos.

I helyezvék el, a melyek

Vászon, méretei 63.7:63.6 cm.
Vétetett az 1907. január 24-iki 7738 sz. leirat alapján 1500 Kán (160-907).--

Vét. 7738-907

3423. Miesz Frigyes.

Sz. Brassóban 1854 augusztus 21-én.

Román nő.

Derékig látható és tojásdad medaillonban ábrázolt brassói fiatal asszony, a ki egy kissé balrafordult, faszéken ül és szembe néz. Haja és szemöldöke fekete, szeme barna. Fejét kendővel kötötte be, fülbevalója aranyérem, nyakéke ötsoros korall, rövid ujjú ingválla gombos és elől szétálló pruszlikját széles pánt futja körűl. A szoba közepén, a piros rojtú és virágú kendővel letakart asztalon, vázába tett csokor van. A falon, balról a tükör alatt és fölött, képek lógnak. A félig lefüggönyözött ablak párkányán pedig különféle tárgyak helyezvék el, a melyek közűl a gyertyatartó válik ki. A ház ajtaja rácsos.

Vászon, méretei 63·7 : 63·6 cm. — Lelt. sz. 3423. — Vétetett az 1907 január 24-iki 7738 sz. engedély szerint 1500 K-án (160–907). — Kifizettetett 1907 február 11-én. — Elszámoltatott 1907 márczius 18-án (429–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

III.

461 (3423).
635 (351).

III : 461

Vétel
1907

3690. Miess Frigyes.

Sz. Brassóban 1854 augusztus 21-én.

Női tanulmány.

Mellig ábrázolt fiatal nő, a ki egy kissé balrafordult, de szembe néz. Középütt elválasztott és símára lefésült haja és szeme sötétbarna, szemöldöke fekete. Fülbevalója lencsealakú fekete alapon ékkő. Magas kabátja prémes. A háttér sötétzöld. Jelzése a bal váll közelében: »*Miess*«.

Vászon, méretei 42:34 cm. — Lelt. sz. 3690. — Vétetett az 1908 január 15-iki 146170–907 sz. engedély szerint 500 K-án (153–908). — Elszámoltatott 1908 április 27-én (730–908). — A számadást jóváhagyta az 1911 március 11-iki 11525–910 szvsz. határozat (911–911).

III

497 (3690).
635 (351).

III : 497.

Vet. 1908

3875. Miess Frigyes.

Sz. Brassóban 1854 augusztus 21-én.

Kis leány.

Mellig látható és kissé jobbrafordultan van ábrázolva. Símára lefésült szőke haja vállaira omlott, szeme kék, arany fülbevalója lencse alakú, ruhácskája fehér, köténye pedig rózsaszínű. Jelzése alól jobbra: »*Miess*«.

Fa, méretei 34·8 : 26·4 cm. — Lelt. sz. 3875. — Vétetett az 1909 január 12-iki 5410 sz. engedély értelmében 500 K-án (114–909). — Elszámoltatott 1909 május 15-én (848–909). — Az elszámolást jóváhagyta az 1911 márczius 11-iki 11526–910 szvsz. határozat (912–911).

Jegyzet. A rövid uton történt megkeresésre (1195–910) ideiglenes letétül 1910 július 18-án (1202–910) a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnak adatott. — Az átadást tudomásul vette az 1910 november 30-iki 135844 sz. határozat.

4103. Miess Frigyes.

Sz. Brassóban 1854 augusztus 21-én.

Tavaszi hangulat.

Hegyes-völgyes vidéken szemlélhető, a hol a középteret város foglalja el cserépfedelű házakkal, míg a köves és gyepes előtérben rügyező cserjék kötik le figyelmünket és egy fehér pettyes piros ruhát viselő ülő leányka, a ki barna hajába, melynek fonata lelóg, fésült tűzött és a ki kurta szoknyát, hosszú harisnyát és alacsony sarkú topánt visel, szedegeti előrehajoltan a sárga mezei virágot. Az égbolt felhőzött. Jelzése alól jobbra piros betűkkel: »MIESS«.

Vászon, méretei 39·7 : 60 cm. — Lelt. sz. 4103. — Vétetett az 1912 január 17-iki 2172 sz. leirat értelmében 600 K-án (157–912). — Kifizettetett 1912 márczius 21-én. — Elszámoltatott 1912 április 8-án (840–912). — Az elszámolásra nézve lásd a 31992–912 szvsz. előadmányt.

III
828 (4103).
979 (III).

Vét. 1912

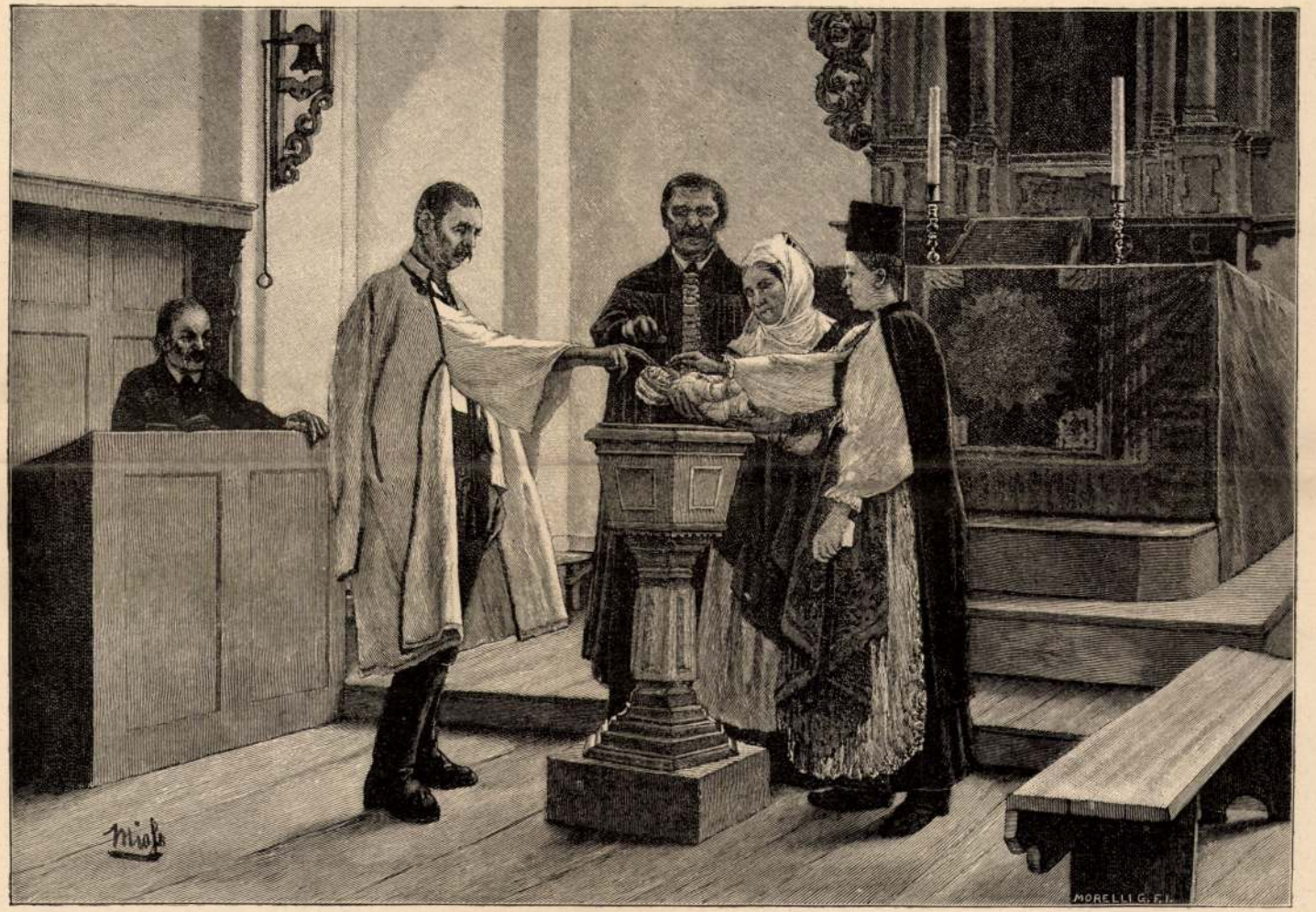

Keresztelő egy ágostai evangelikus szász templomban.

A megelőző estén (Bâlenowend) a menyasszony és a vőlegény rokonai külön-külön búcsú lakomára gyűlnek, melyen a hagyományos fő étel a *Bâlekächen.* A vendégeket két pálczás hivogató a menyekző napján reggel jókor újra meghivja. A férfiak a vőlegény, a nők a menyasszony házában gyűlnek össze. Templomba csak a fiatalok mennek, kik az esküvő után egyházi énekeket zengedezve kisérik az új párt a vőlegény házához. Ott az összes vendégek jelenlétében történik meg a szokásos „atyafiságba való felvételkérés" és a nászajándékok átadása. Legelőször a vőlegény apja tesz le egy ekevasat az asztalra jelképéül az ifjú férj jövendő foglalkozásának, azután a leány anyja tesz le egy párnát.

Az ajándékok átvétele után a vendégek az asztalhoz ülnek. Az étkezés *Hanklich* és *Stritzel* (fonatos kalács) evésével kezdődik. Az egyes fogások között nagy szüneteket tartanak, mialatt isznak és pohárköszöntőket mondanak. A lakodalmi ebédről a *Reisekächen* nevű rizskása levesnek soha sem szabad hiányoznia. A lakzi folyása alatt a *Rösschentanz*ot szokták előadni. Ez tulajdonképen egy kis színdarab, melyben a komikus szerepet egy oláhnak öltözött egyén, *Szurdule*, és a *der lustige Krâwâk* adják. A lakzit másnap a menyasszony házában hasonló formaságok között folytatják. A gyakran több napig tartó lakzi végeztével az ifjú pár haza tér lakásába. A szülők, ha még élnek, a hátsó kis szobában húzódnak meg, az ifjú pár pedig az útcza felőli első szobát foglalja el.

Keresztelés. — A születés utáni első este kést tesznek az anya párnája alá vagy seprűt az ágyába, hogy a gyermek védve legyen a tündérek (Ålfs) varázsától. A beteglátogatók is tartoznak bizonyos dolgokat teljesíteni, hogy az újszülöttet baj ne érje. Igy, ha szoptatós asszony megy látogatóba s nem fej egy kis tejet az ajtó sarkára, vagy a betegágyas asszony párnájára, vagy a látogatók között valakinek „szemöldöke össze van nőve", a gyermek „meghódlik" (berufen) s beteg lesz. E betegségtől csak úgy szabadúl meg, ha egy javasasszony „Escherchen"-t főz, melynek alkalmazásánál bizonyos varázsigéket mormol. Mikor a gyermeket keresztelni viszik, a bölcsőből a keresztanya veszi ki bizonyos mondóka kiséretében. Visszatérve a keresztelésről, szintén mondóka kiséretében teszi le az asztalra, azután a tűzhelyre és végül az ágyra. Azután következik a lakoma (Kaimes), melyet a keresztapa beszéddel nyit meg, mire mindig a család legöregebb tagja válaszol. A lakoma végeztével a bábaasszony az újszülöttet megfürészti és a távozó keresztszülők a bába számára a fürdővízébe ezüst pénzdarabokat szoktak vetni.

a tarkára festett fali fogasokat, a falszekrényeket, a fogasokra sorban aggatott mázas kancsókat s más egyéb edényeket, a falszekrényeken pedig, mint kivűl az útczára néző tetőfalon is, a bibliai mondásokat, velős jelszókat, vagy vidám rímes fölíratokat. Az alacsony deszka mennyezet alatt végig nyúló mestergerendán ott van a biblia, a naptár s esetleg még egy-két, többnyire gazdasági tartalmú könyv is.

Öltözet. — A festőien szép régi szász viselet a múlt század folyamán a városokban s néhány dicséretes kivétellel a nagyobb községekben is eltűnt; de a legtöbb faluban még most is megvan a maga egész romlatlan épségében.

Küküllő-vidéki szász férfi.

Az ünneplő férfi viseletnek fő részei a következők: magyar szabású sötétkék nadrág, térdig érő hosszúszárú csizma s puha bőrből készült, tarka hímzésekkel kivarrott bunda, az úgy nevezett *Kirchenpelz.* E bunda helyét a Barczaságon világos kék kabát foglalja el, — mely újjain piros hajtókával, mellén pedig a három újjnyi széles ezüstözött vagy egészen ezüst mellkapocscsal (Brustheftеln) van díszítve, — Szeben vidékén pedig egy tógaszerű, piros hímzéssel díszített fehér posztó köpenyeg. A régebben divatos bőrövet s a róla lecsüngő késtokot ma már csak ritkán viselik. Fejöket széles karimájú nemez kalap födi, vagy Szeben és Szent-Ágotha környékén vasárnapokon és ünnepeken nyusztbőrből készült kucsma, az úgy nevezett *Marderhut.* A szász paraszt soha sem visel szalmakalapot vagy

csücskös sapkát (Zipfelmütze) és pantalont. E három dolog iránt egyforma megvetéssel viseltetik.

Sokkal gazdagabb a női viselet. Ennek főrészei: a puha bőrből készült, tarkán hímzett mellényke, a simán leomló fehér vagy sötét színű szoknya (Kittel) s az átlátszó, finom fehér kötény, a fodros köpeny (krause Mantel) és a fejre való fátyol. A fodros köpeny ép oly ősi ruha, mint a téli bunda, az úgy nevezett *Kürschen;* a karokat mindkettő szabadon hagyja, csupán a vállakat és a hátat födi be hosszan, majdnem egészen a lábikráig érve. Mindig fölálló, keskeny s piros nemezzel vagy bársonynyal bélelt gallérja van. Külseje fekete és sűrű, finom ránczokba szedett gyapjúszövetből készül. A fejrevaló fátyol fehér muszelin és az idősebb asszonyoknál a fejet minden további díszítés vagy lecsüngő végek nélkül födi; ez a fátyol a fiataloknál a halántékon egy színes kövektől ragyogó tűvel (Bockelnadel) van megtűzve és különösen ünnepi alkalmakkor lenyúlik egészen a csípőig.

A fejékül szolgáló Bockelnadelen kivül van még más dísz is: a már említett *Heftel* és az öv. Ez utóbbi kék vagy vörös bársonyszalag, megrakva aranyozott és domború ezüst pikkelyekkel. Fátyol helyett az iskolát végzett (konfirmált) leányok a templomba menetel alkalmával a pártát *(Buorten)* viselik. Ez felül üres, fekete bársony, karimátlan czilinder. Hátúlsó részén a Bockelnadellel van a hajhoz erősítve és róla a nyakszirttől kezdve, hát hoszszában, a fodros köpenyen sarkig érő selyem szalagok húllanak alá. A *Buorten* (mely a magyar *párta* elnémetesítése) jelvénye a felnőtt eladó leánynak. A fiatal leány a konfirmáczió napján jelenik meg először e fejdíszszel, övvel és fodros köpenyben ép úgy, mint a fiatal legények Kirchenpelzben, vagy piros hajtókás kék kabátban. A női bőrmellénykéken a selyem hímzések gyakran a legszebb mintákat és színvegyülékeket tűntetik föl. Finomabb, alakokban, színben gazdagabb, pompásabb és drágább anyagból is készült a városi férfiak és nők hajdani öltözete. Jellemző, hogy tavasztól őszig egyetlen asszony vagy leány sem megy a templomba a nélkül, hogy kezében saját kertjében termett, gyakran valóban pompás virágbokrétát ne vinne.

Táplálkozás. — A szász paraszt marhahúst aránylag keveset eszik, de füstölt disznóhúst, különösen pedig szalonnát bőven. Étrendje nem igen változatos. Azonban ha nem étkezik is oly bőven és táplálóan, mint az alföldi magyar paraszt vagy a bánsági sváb, de általában eléggé jó és tápláló eledelekkel él. Nyárban háromszor, télben csak kétszer eszik és bővebben mindig este. Fölkelés után megiszik egy pohár pálinkát és megeszik egy darab kenyeret.

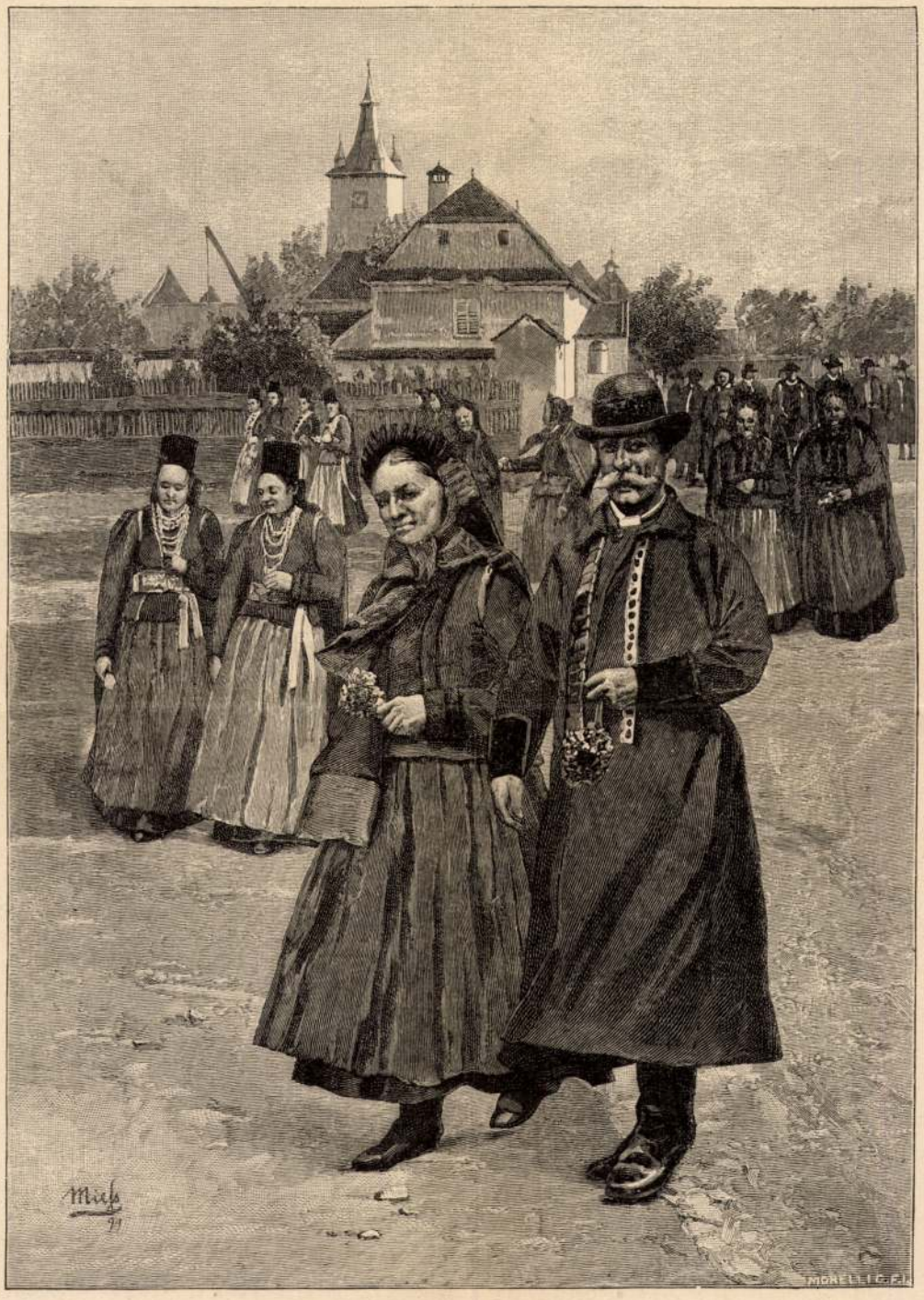

Templomból jövő brassóvidéki szászok.

Osztrák Magyar Monarchia
írásban és képben

(kürtős kalács). Az ünnepi ebéd rendesen délután öt óráig tart, mikor a beiktatást végző dékán hangúlatos beszéddel zárja be.

Társas élet. — Az új pap azonnal gondjai alá veszi híveit. Legelőször is megnézi, milyen állapotban van a templomi ének- és zenekar, mert a szász paraszt vasárnaponként a templomban zenei élvezetben is akar részesülni. Nincsen olyan szász falusi templom, a melyben vasárnaponként a tanító valami, ha még olyan egyszerű zeneművet is elő ne adasson. Sok községben a fiatalság soraiból alakúlt dalegyesületek és egész nép-zenekarok is működnek.

Gondjába veszi a pap nemcsak az iskolákat, hanem a falu olvasókörét és a *testvér-társúlatokat* — Bruder- und Schwesterschaft — is, mely szövetségek a szász nép legérdekesebb intézményei s a melyek egyenesen a pap és az egyháztanácsosok — Kirchenväter — felügyelete és gondozása alatt állnak. A testvér-társúlat magában foglalja a községnek iskolát végzett s konfirmált ifjait és leányait. Régebben nemcsak a falukban, hanem a városokban is megvolt ez egyesületnek mind a két fajtája. Czélja mindkettőnek az ifjúság erkölcsi nevelésének előmozdítása és az egyesület kebelén belül az ifjúság mindenféle ügyeinek rendben tartása. Mind a kettőnek megvannak a maga külön alapszabályai. A legényeknél az *Altknecht*, a leányoknál az *Altmagd* állanak az egyesület élén. A templom pontos látogatása, az alapszabályok rendelkezéseinek s a közösen hozott határozatoknak szigorú megtartása, a szerénység és a becsületesség ápolása, továbbá a tánczban és fonóban a jó magaviselet megőrzése azok a föladatok, melyeknek teljesítését ez áldásos intézmény megkivánja.

A szomszédság (Nachbarschaft). — Míg a testvér-társúlatok a falusi ifjúságot igyekeznek erkölcsileg nevelni: addig a *szomszédság* kivált a régebbi időkben a felnőttek társadalmi életének talaját igyekezik megmunkálni, hogy abból a szász nép számára újabb meg újabb erőforrások fakadjanak.

Szomszédságot alkotnak az egy útczában vagy a szomszédos útczák csoportjában lakó háztulajdonosok, kik bizonyos közös érdekek és czélok ápolására zárt közösséggé, testületté alakúlnak. E czélok többek közt: a szomszédságon belül a községi rend föntartása, a mihez a kútak, csatornák, lépcsők és útczák jó rendben tartása is tartozik; továbbá a köztisztaságról és biztonságról való gondoskodás és felügyelet arra, hogy a tűzvész elleni rendszabályokat megtartsák s hogy a szomszédság körébe erkölcstelen vagy gyanús idegenek be ne furakodhassanak. A szomszédságnak egy másik czélja: nagyobb vállalkozások vagy szerencsétlenség esetén egymás kölcsönös segítése, a szomszédok között előfordúlható egyenetlenségek elsimítása s a

Miess Frigyes

festő

Brassói gazdag bör-
gyáros fia.

meghalt 1936. Bras-
sóban

Legény ember volt,
szász létere magyar
érzelmi

Kurtapataki Pál ba-
rátja, ki tőbb szór meg-
latogatta őt. Brassóban.

Kurtapataki közlése
1949 IX. 10.

Tisztelettel

VINCZE JÓZSEF.

Miesz Frigyes

Margitay Ernő méltatja a Szépmüvészeti Muzeumban rendezett, Képzőmüvészeti Társulat "Téli tárlat" c. kiállitásán bemutatott kivételesen jó alkotásokat:

Az aktok közül:

Szüle Péter és Miesz Frigyes müvei azok, melyek tulemelkednek a kiállitás méretein.

Rudnay Gyula és Czencz János két tehetséges müvész, máskor sokkal jobbak, mint most,

Horvai János a szobrászok között kiemelkedik siremléktervével.

A Margitay-kritikában felsorolt teljes müvésznévsort lásd: Koszta József nevénél.

Élet, Bp. 1917. dec. 2. IX.évf. 48.sz. 1171-1172. lap.

Miess Zsigmond

zobrán

lásd

Möss Zs.

Európa
Film, könyv, lapterjesztő és könyvkiadó
Rt.

Budapest.

Rotherme-u. 12. III. 2

Miess Zsigmond

szobrász. 1676.

lisd

Erdélyi Múzeum

1910. 20. l.

.....nevü munkás igazolta

a művezető aláírása.

lyezem:

vagy helyettesének
írása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Miess Zsigmond

nobrán

a Nenterzsébeti 1676.

oltár nobrání

l. vesz –

Roth Viktor dr:

A székelyzsombori és

Nenterzsébeti oltárok

(az Erdélyi Nemzeti

Muzeumban.) Kolozs-

vár, 1910. 14. l –

IV.)

Székesfehérvár (250.

Miess Frigyes festőművész
Székely leány
Szépm.Muzeum I.Grafikai kiállitása.
1907 február

Triptichon (29. kép)

Középkép: Háromkirályok imádása, hátoldalán Szent Lőrinc, balszárny Szent Katalin, jobb Szent Borbála.

Fa, tempera, 75×42, illetve 75×23 cm.

A malompataki r. k. templom Mária-oltárának képeiből utólag összeállítva. 1938. évi vétel.

Divald: Szepes vármegye művészeti emlékei. II. kötet. Bp. 1906., 44. l. (Képe 44. l.) — Genthon RMF, 71. l.

Krisztus születése

(Belső kép.)

Vir dolorum

(Külső kép.)

A malompataki Mária-oltár kétoldalt festett szárnyképe. (1938. évi vétel.)

Divald: Szepesvármegye művészeti emlékei, II. kötet. Bp 1906., 44. l. (Képe 44. l.). — Genthon RMF, 70. l.

TELKIBÁNYAI FESTŐ, 1480 körül

1. *Pietà*. (30. kép)
2. *Kálvária* (30. kép)

Fa, tempera, egyenkint 37·5×29 cm.

1933-as vétel, állítólag az abaujmegyei Telkibánya templomából.

MIESS, Friedrich

TATARU, Marius: Art et histoire: étapes de développement dans la culture visuelle de la Transylvanie du XIXe siecle. Revue Roumaine d'Histoire de l'Art

1. XVII, 1980
2. XVIII, 1981 97 p.

Miess Frigyes festőművész
Tanulmányfej
Tanulmányfej
Szépm.Muzeum I.Grafikai kiállitása
19o7 február

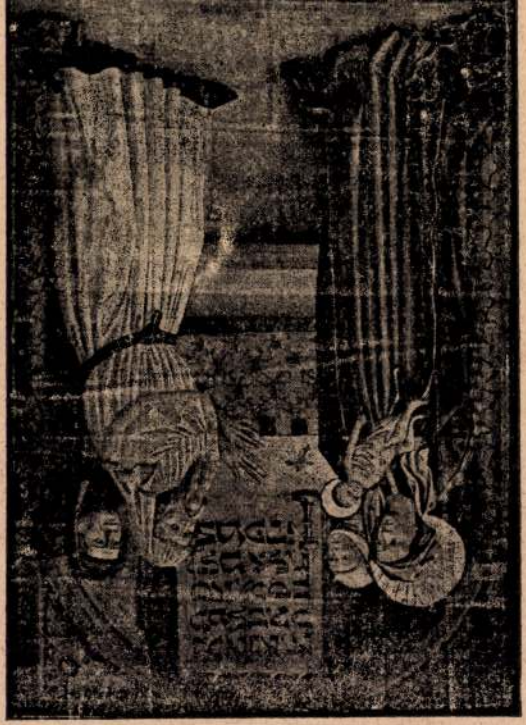

MDK

Miess Frigyes, sz. 1854.

Leányka mellképe

Almásy-Tel. 2.auk. 1939. nov. 29 l.

MDK

Miesz Frigyes,Brassó

Magyar kiállitó művészek névsora. Műcsarnok, 1899. 22.sz. 346-348 l.

MDK

Miess Frigyes sz. 1854

Hollandi leány

Ernst Muz. aukc. 49.sz. 1.rész. 7 l.

MDK

Miess Frigyes, festö

Tanulmányfej. Olf.

MK.Seg.Biz.Müv.Kiáll. 1914 nov.-dec. Kat. 3.l.
Szépm.Muz.

Miess Frigyes
Tanulmányfej, olaj

Magyar Képzőművészet Segitő Bizottsága. Művészeti kiállitás. 1914. 3 l.

(volt Mühlrath-kuria.

: Későbarokk, átalakitott.

: Földszintes, két kis saroktoronnyal,
ró középső része zárt, verandaszerüen
ve. Kéményén 1782-es évszám.

: Boltozott szobák. Magtár

földszintes, laposivü bejárattal s két
lakkal, barokkos, XVIII. század.

i-kuria.

: Épült a XVIII. század végén.

: Földszintes, 2+2+2 tengelyes, közép-
ja kettős lizénával a széleken. Egyik
ata valószinüleg átalakitott. Az ehhez
zárt verandából nyiló kapu felett,
gen függő, kétfelé ágazó feszton. Az aj-
is copfstilü. Kerti homlokzata hat ab-
elyes, középső kétablakos része kissé
ró, két oldalán két-két lizénával hang-
a. Az ablakokon szép, eredeti vasrácsok.
Az épület közepén végighuzódó dongabol-
folyosóból nyiló szobák boltozottak.

MDK

Miess Frigyes

Roth V.: Szász művészet Erdélyben. A Műgyűjtő. 1930. 3. sz. 80.l.

MDK

Miess

A Nemzeti Szalon tav.kiáll.-an a szász művészek csoportjában Miess művei.

Zeno: A Nemzeti Szalon tav.kiállitasa.

Vasárnapi Ujság, 1909. 56.évf. 485.l.

Miess Frigyes M.D.K.

Bp.1899.

Templomból jövő brassóvidéki szászok. 19 x 13 cm. illusztráció Teutsch Traugott: A szászok c.cikkéhez. id.mü 451-469.p.

Szign. Miess 99 - Morelli G.F.i.

-- rajza után egyszinü fametszet. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 2o.köt. Bp.19o1. Magyarország VII. 457.p.

Miess Frigyes M.D.K.

Bp.19ol.

Küküllővidéki szász férfi. Szövegközti illusztráció Teutsch Traugott: A szászok c.cikkéhez. id.mü 451-469.p.

Szign. Miess - Morelli G.F.i.

-- rajza után egyszinü fametszet. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 2o.köt. Bp.19ol. Magyarország VII. 461.p.

Miess Frigyes M.D.K.

Bp.19o1.

Keresztelő egy ev. szász templomban. 13 x 19 cm. illusztráció Teutsch Traugott: A szászok c.cikkéhez. id.mü 451-469.p.

Szign. Miess - Morelli G.F.i.

-- rajza után egyszinü fametszet. Készült Morelli Gusztáv müintézetében. M.Kir.Állny.

O.m. 2o.köt. Bp.19o1. Magyarország VII. 465.p.

MDK

Miess Frigyes

Művészet 1918. 2[illegible] o.

MDK

Miesz Frigyes

Tanulmány, of.

Műcsarnok 1909. tav. kiáll. kat. 30.l.

Miess Frigyes MDK

Brassói román cigány, olf.

Műcsarnok 1907/8. téli kiáll.

Miess Frigyes MDK

Arcképtanulmány, olf.

Mücsarnok 1907. tavaszi kiáll.

Miesz Frigyes MDK

Brassói román nő, olf.

Román nő templomban, olf.

Mücsarnok 19o6/7. téli nemzetközi kiáll.

Miess Frigyes, festöm. MDK

302. Arcképtanulmány. Olf.

MNT 1967.Tav.Kiáll. Kat. 37.l.

MDK

Miesz Frigyes

A Műcsarnok háborus kiállitásán szerepelt.

Cikk: Háborus kiállitás.,

Művészet, 1914. 541-542.l.

MDK

Miesz Frigyes

Arcképtanulmány, of.

Műcsarnok 1909/10. téli kiáll. kat. 49 46.1.

Miess Frigyes

MDK

Tanulmány, olf.

Műcsarnok 1907/8. téli kiáll.

Miesz Frigyes MDK

Leány korsóval, olf.

Mücsarnok 1908/9. téli nemzetközi kiáll.

Miesz Frigyes, festöm. MDK

566. Tavaszi hangulat. Olf.

576. A diófánál. Olf. 68.1.

Müvtanok. 1911/12. téli kiáll. Ket. 67.1. és 68.1.

Miess Frigyes MDK

Barátok, olf.

Tanulmány, olf.

Mücsarnok 1917 tavaszi tárlat

Miess Frigyes MIK

A reggel, olf.

Műcsarnok 1917-18 téli tárlat

Miess Frigyes

MDK

Arcképtanulmány, olf.

Műcsarnok 1917-18 téli tárlat

MDK

Miess Frigyes, festömó

"A reggel" c. olajfestményéért kapta a másik kis érmet./Az egyiket Horvai J.szobr.m.kapta./

Kitüntetések. Művészet. 1918.

Műcs. 1917/18 téli kiáll. 32.l.

Miesz Frigyes MDK

Tanulmány, olf.

Mücsarnok 1909. tavaszi kiáll.

Miess Frigyes MDK

Dolgozó leány, olf.

Mücsarnok 1910/11. téli kiállitás

Miess Frigyes MDK

Leányarckép, off.

Férfifej, olf.

Mücsarnok 1910/11. téli kiállitás

Miess Frigyes, MDK

Tanulmányfej, olf.

Mücsarnok 1924 február-március

Miess Frigyes MDK

Székely leány, vizf.

Dolgozó leányka, vizf.

Mücsarnok 1909. akvarellek, pasztellek és grafikai müvek nemzetközi kiállitása

Miess Frigyes MDK

Leány kalappal, szénrajz

Mücsarnok 1909. akvarellek, pasztellek és grafikai müvek nemzetközi kiállitása

Miesz Frigyes

Erdőben, olf.

Miesarnok 1908/9. téli nemzetközi kiáll.

MDK

Miesz Frigyes

Erdőben, of.

Képzőm. Társ. 1908/9. téli kiáll. kat. 57.l.

Miesz Frigyes

MDK

Horgoló leány, repr.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

Miess Frigyes MDK

Csendélet, olf.

Műcsarnok 1897. tavaszi kiáll.

Miesz Frigyes MDK

Horgoló leány, olf.

Miesarnok 1896. ezredéves kiáll.

Miesz Frigyes MDK

Arckép, olf.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

MDK

Miess Frigyes / szül.1854./

Hollandi leány. Jelezve. Vászon. 61x50.cm.

Ernst Múzeum aukciói.49.sz.I.r. 7.1.
Nemes Marcell magyar képgyüjteménye.

MDK

Miesz Frigyes, festöm.

[illegible], fej- és portrétanulmányt, arczképet állitott ki.

A téli kiállitás. - Szépm.Múzeum. 1917-18.
Művészet.1917. 5o.1.

MD K

Miess Frigyes, festöm.

363. Dolgozó leány. Olf.

Képzöm.Társ. 1910/11 téli kiáll. Kat.

MDK

Miess Frigyes (Szül.1854.Brassó)

Dolgozó leányka.Jelezve: F.Miess. Vizf.

Székely leány. Vizf.

Leány kalappal. Jelezve: Miess. Szén.

Szépművészeti Muzeum graf.oszt. 76.kiáll.1940.
Erdélyi művészek, erdélyi tájak. 17.lap, 18.l.

Miess Frigyes MDK

Fiufej tanulmány, olf.

Műcsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

MDK

Miesz Frigyes

Tanulmany.Olajf.

Képzőm.Társ.1909.tav.kiáll.kat.30.l.

MDK

Miess Frigyes

Leányarckép. Olajfm.
Férfifej. "

KMT 1910/11. téli kiáll. 48.l.

Miess Frigyes MDK

Olaszországból, olf.

Műcsarnok 1897. tavaszi nemzetk. kiáll.

MDK

Miess Frigyes, festöm.

11c. Tanulmány.

OMKT ált.rend. Brassói Képkiáll. 1890.máj. Kat. 17.1.

MDK

Miess Frigyes, festöm.

37. Tanulmány.		8.1.
Kovácsmühely.	Olf.	10.1.
61. Tanulmány.		11.1.
63. Tanulmány.		11.1.

OMKT ált. rend. Brassói Képkiáll. 1890. máj. Kat. 8.1. és 10,11.1.

M.D.K.

Miess Frigyes

A Mücsarnok téli tárlatán müveit először mutatta be a művész, -köli "A HÉT TÜKRE c. rovat s kiemeli munkáit.

Képes Családi Lapok, Bp. 1894. dec. 2.
16. évf. 49. sz. 784. lap

Ügyintéző:
Tárgy:

MDK

Miess Frigyes

Miess Frigyes, Kimm Frigyes mestere

Dijnyertes müvész. Müvészet XIII.évf. 1914.187.

MDK

Miesz Frigyes

Arcképtanulmány

Képzőm. Társ. 1909/10. téli kiáll. kat.
46.l.

MDK

Miess Frigyes

Művészet, 1917. 6.l.

MDA

Miess Frigyes MDK

A város szélén, vizf.

Műcsarnok 1894/95. téli kiáll.

Miess Frigyes MDK

Nyugat felé, olf.

Műcsarnok 1894/95. téli kiáll.

MDK

Miess Frigyes, festön.

15o. Fiufej-tanulmány. Olf.

Műcsarnok.1911/12. téli kiáll. Kat.

MDK

Miess Frigyes

R.A.: Erdélyi művészek, erdélyi tájak. A Szépmüv. Muzeum alkalmi kiáll. Magyar Nemzet 1940. szept. 22. 10.l.

MDK

Mieez festömüvész Brassóban

tanitotta Dr.Nagyné szentgericzei Jakab Piroskát.

Nemzeti Szalon. Kollekt. kiáll. 1928. szept.

Miess Frigyes

MDK

Tanulmányfej, olf.

Műcsarnok 1924. febr-márc.

MDK

Mies Frigyes festőm.

Far as Z: Téli kiáll. a Műcs.-ban. Vas. Ujs.
1910. 47.sz. nov.20. 966 l.

MIESS FRIGYES

Tanulmány. Olajf.

Műcsarnok 1911/12.téli,kiáll.ka t. 69.oldal

Miess Frigyes festő

Budapesti Szemle CLXXXV.
1921. 67-83. o. Berzeviczy Al-
bert: Festészetünk áttekinté-
se az utolsó hét évben

Friedrich Miess, festő

Pásztortűz, 1926. 13 sz.
310. l.

Dr. Alfred Witting: Az erdélyi román festő művészet.

Miesz Frigyes

Lyka München

59.l.

Miess Frigyes ,festön. MDK

többhangulat keltö képben mutatja be a szász népélet alakjait .

Az osztr.-magy.monarchia irásban és képben. - Vas. Ujs. 33.sz. 48.évf. 19ol. 536.l.

MIESS, Fritz festő (1854-1935)

MYSS, Walter: Kunst in Siebenbürgen.
Innsbruck : Wort und Welt Verl., 1991
94,98,1oo,1o1,1o2,1o4,1o6,18o,19o,266,272,276, és ill.

M.D.K.

Miess Zsigmond szobrász

A Hammersdorfi barokk oltár feliratán fordul elő a neve.
Ismertette Roth V.Az Erdélyi Muzeum 1910.márc. füzetében.

Korrespondenzblatt 1910. 78.1.

Miess Zsigmond és
Bobran
~~Hermann Janos~~

festi

A Hammersdorfi barokk oltár feliratán fordul elő a nevünk. Innerlette Roth. V. Az Erdélyi Muzeum 1910. márcinai füzetebes.
Johann Herman ist ohne Zweifel jener Hermannstädter Maler gewesen, der von 1670 bis 1672 die fürstliche Residenz in Weissenburg ~~[illegible]~~ ausschmückte. (Korrespondenzblatt. ~~[illegible]~~ XIII. 65. l.)

wod

Korrespondenzblatt

1910. 78. l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191 .... é

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ....., 191 ....

.....

tanu.

.....

tanu.

M.D.K.

Miesner Aladár, építész

terve megvételben részesült Pécs város rabályozási pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1920. XLIX. évf.
ápr. 4. sz. 7. old.

M.D.K.

Mielh János, cseri kőműves

1845-ben szerepel az adóösszeírásban.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsányi Dezső,
Bp. 1969. Akadiémiai Kiadó, 368. old.

M.T.K.

Johannes Mietmer, asztaloslegény

A győri asztalos és puskaagykészitő céh legénykönyvéből, October 1692 Jahr utan: "Ano 1693 den 5 Jullius ist frembt gessen Johannes Mietmer aus den algey von Werdthoch ein Thischlergessel". 108.old

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII. században - Adatok Győr város asztalosmüvességének történetéhez 91.old

Arrabona, 9.- Antus János Múz. Győr, 1967.- - Győri Múz. Évkönyve

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

MIETH János egri kőmüves. 1845-ben szerepel az adóösszeirásban.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit

Mietner /Mietner/ J./Johannes/,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordult asztalosleg-
nek jegyzéke származási hel szerint:"Wertach,
Allgau:Mietner J." 123 old

Batári Ferenc: Asztalosleg nyek Győrött a XVII.
században - Adatok Győr város asztalosmuvességének
történetéhez 93.old

Arrabona,9.-Antus János Múz.Győr,1967.- A Győri
Múz.Evkönyve

Mietner J./Johannes/,Mietmer/,asztaloslegény

Győrben 1674-1699 között megfordult asztalosle-gények jegyzéke származási hely szreint:"Wertach, Allgäu:Mietner J." 123.old

Batári Ferenc: Asztalosle-gények Győrött a XVII. században - Adatok Győr város asztalosmesterségének történetéhez 93.old

Arrabona,9.-Antus János Múz.Győr,1967.- A Győri Múz.Évkönyve

Mietmer, Johannes, asztaloslegény

Györben 1674-1699 között megfordúlt asztaloslegények jegyzéke: "Mietmer, Johannes, Wertach, Allgäu, 1693. VII.5.". 118.old. 13.jegyz

Batári Ferenc: Asztaloslegények Győrött a XVII.században - Adatok Győr váro asztalosmüvességének történetéhez 93.old

Arrabona, 9.- Xantus János Múz. Győr, 1967
A Győri Múz. Évkönyve

Miczel Antal

pallér

l.

Kaposy Jegyzetek

217. l.

Komárom, Königstor IV. 118.

Miczel Antal

pallér

l. Eger 1769

Szm. Egermüv

217. l.

Miffek Ferenc

1915/16 - 1917/18

Ferképzomfoiskòvk
113. C.

Migali Zsigmond

lásd

Kal Délm 9. l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása

Engedély

.....

a műhelyfőnök vag
aláírá

8. sorsz. Műhelyi minta. —

Migazzi Irma gréfnő

Fertő

Aranyosmarót

l.

Lykakörös

40 l –

gyar könyvpiacon.

Levélhordó mint életmentő.

B. városában rövidkel ezelőtt érdekes eset történt, amelyről a következő részleteket tudtuk meg. Az ottani R. nevű kereskedő már hosszabb idő óta nyögte az általános gazdasági krizis bajait. Pénzügyi helyzete napról-napra rosszabbodott, úgy-hogy kötelezettségének már nem tudott eleget tenni. Már több váltója volt néhány nap multva esedékes, amelyeket nem tudott volna beváltani. R. aki kereskedői körökben nagy tekintélynek örvend, annyira szivére vette nehéz helyzetét, hogy szerdán öngyilkossági kisérletet követett el. Éppen amikor harmadik emeleti irodájának ablakából ki akart ugrani, egy levélhordó lépett be, aki egy sürgönyt hozott. A sürgönyben az állt, hogy osztálysorsjegye megnyerte a főnyereményt. A további fejleményeket mindenki könnyen elképzelheti.

Gróf Migazzi Irma festő.

F (Somogy megye)

Az anyos maróthon feltűvést keltett A szent anya a gyermek Jézussal, ki szent Antalt meghoszomzza. (másolat Carlo Dolci után) c. képével. A másolatot Nagy Gombára F vitték, s az ottani templomban helyezték el.

Képzőművészeti szemle, 1881. 159 l.

Migazzi grófi uradalom aranyosmaróti majolika gyárának festészete

1880-as évek

l.

Árverési Közlöny

1937. febr.

1. sk. st.

Karácsonyi aukció

38, 39, 40, 41, 42,

43, 44, 45, 46, l.

né tették, hogy akár atyja, akár anyja mellett, a szülői szeretet melegében növekedhessék fel. Ritkán is járt haza, s ugyszólván állandóan Nagy-Enyeden tartózkodott, ahol anyai nagyatyja és apja szegényes támogatásával végezte iskoláit. Atyja ~~támogatása~~ ennek 1823-ban bekövetkezett halálával, nagyatyjáé pedig már ~~régebben~~ egy évvel előbb elmaradt s igy a legnagyobb nélkülözések között, csupán a collegiumi kegyelemcipókon élődve végezte ~~tanulmányait~~. Némi keresetre és meleg ételre csak akkor volt kilátása, ha iskolatársai apróbb rajzokat és festményeket rendeltek meg nála, ~~amelyeket azután ezek üdvözlő versekkel ellátva, szüleik névnapjára küldözgettek haza. Rajztudománya~~

Migazziburg

a vaci püspöknek 1769-
ben épült pompás felvé-
di nyári laka Nograd-
verőcén, Nepomuki Szent
János tiszteletére aján-
lott házikápolnával.

Chobotvac 145. l.

Vas. Ujs. 1861.

homlokán egy márványkö-táblán bevésve látható, ezeket tartalmazza :

Pontificium Vaciensium animis,
Loci amoenitate relaxandis,
Eorum corporibus
Aeris Salubritate reficiendis
Cristophorus Cardinalis
Archi-Episcopus Viennensis
Has aedes condidit,
Et a gentis suae nomine
Castellum Migazzi appellavit
Anno Domini MDCCLXVIII.

Ezen kaputól balra, egy árnyékos erdődomb oldalában készült tekézőhelyre találni, hol vasárnaponkint a veröczei tisztesebb polgárok s olykor a kastély látogatói szoktak mulatni; jobbra fekszik a kastély, melynek előcsarnoka feketére festett léczkeritéssel van elzárva; földszint több tágas szoba, éléskamra, nagy konyha, és emellett a vadász lakása van. A csarnok jobb oldalán egy nagy ajtó a pinczébe való bejárást fedi — bal oldalán igen kényelmes kőlépcsőkön juthatni az első emeletbe. Itt egy előszobán keresztül jő az ember az elég tágas és magas ebédlőbe, melynek közepén egy ajtó egy vasrácsozatu erkélyre vezet, innen a természet rem ke it szemlélhetni, ugyanis : a nagyszerű Dunát körítő magas vértesi, visegrádi, n.-marosi, és szokolai hegyek közt fekvő apróbb s nagyobb dombok, buja szántóföldek, kies rétek, s ezeket környező patakok, szőlőhegyek nemkülönben a kanyarodó, két ágra szakadt szőke Duna, és ennek partjain fekvő Bogdány, Visegrád, Nagy-Maros helységek — a két Duna közé szorult Kis Oroszi s Dunán innen a közel fekvő tiszta kis helység Kis-Maros — a pompás vasutvonal, és ezt diszitő nagy hidak, — Gimli-csárda, ennek szomszédságában patakmalmok, és ezeknek kellemes zugásu vizesései — fölséges látványt nyujtanak.

Migazzi kastély.

Az ebédlő jobb oldalán van még egymásba nyiló három nagy szoba, a másodiknak szegletén van egy gömbölyü ablak, mely szintén pompás kilátással kecsegteti a természet barátját; a harmadik szoba ablakai az erdő felé igen regényes kilátást mutatnak. Az ebédlő bal oldalán egy nagy mellékszobán keresztülmenve találjuk a hálószobát, s ennek szomszédságában levő kis szobából, egy nagyszerű ablak nyilik a kápolnába; a kápolna nem nagy, de csinos, rendes padok vannak benne, s az oltár Nep. sz. János tiszteletére van emelve, kinek a prágai hidról a Moldva vizébe való vettetését ábrázolja az oltár feletti puszta falra festett kép. A szentély boltozatán Migazzi kardinális családi czimere látható ezen körirattal : *„Christophorus Card. a Migazzi Anno 1774.“* tehát hat évvel később készült, mint a főkapu. — Az első emeletből csigalépcső vezet a padlásszobákhoz; itt még tizenkét kis szoba, és egy nagyobb találtatik. Sokan ugy vélekednek, hogy ezen kastély nem csupán kéjlaknak volt szánva, hanem hogy a váczi növendékpapság a nyári tanszakot itt töltendi, ezek szerint a 12 kis szoba ezek lakásaul, s a nagy szoba iskolául szolgált volna; az első emelet a püspök részére, az alsó szobák pedig a tanitóknak lettek volna szánva. — Annyi bizonyos, hogy ezen czélnak is megfelelne, söt igen nagy kár, hogy ezen kedves hely oly árván, s elhagyatottan hever, midőn rendeltetése épen ellenkezőt igényel. Beszélik, hogy gr. Nádasdy Ferencz, volt váczi püspök, midőn a váczi széket elfoglalta, az első évek valamelyikén, a böjti szent napokat ezen kéjlakban szándékozott eltölteni; azonban itt tartózkodása után nehány napra a püspök saját négy lovas fogatán egy fiatal embert hoztak ki Váczról, ki a püspökkel kivánt beszélni; bejelentés után bebocsáttatván, magát gróf Wrbna, akkori kincstári elnök fiának adta ki, a püspök nem ismerte a fiatal embert, s kérdezte : hogy mi czélból jött ki hozzá? Ő, ugymond, utazik, s már számitásán kivül kifogyott a költségekből, Bécs még távol van, kéri tehát ő mlgát, hogy egypár száz forinttal segitse ki, mig haza ér. A püspök gyanitotta, hogy iparlovaggal áll szemben, szabadkozott, hogy ő ezen magányba a böjti szent napok eltöltésére jött, s arra nem számitott, hogy itt pénzre lesz szüksége, azért csak nehány forintot hozott magával a végből, hogy ha valami gyámoltalan szegény ide vetődnék, nyujthasson neki; e szerint kénytelen engedelmet kérni, hogy a kivánt összeggel nem szolgálhat; de az uracs nem hagyta magát könnyen elutasitani, hanem ellenveté a püspök állitásának, hogy az nem lehet, hogy oly nagy ur egy pár száz ftot ne hordana magánál, azért ne is vonakodjék, ő becsületére fogadja, hogy vissza fogja téríteni. — A püspök ismétlé állitását, mire a követelő alkudni kezdett, annyira, hogy a püspök kénytelen volt tárczáját föltárni, és megmutatni, hogy nincs több valami 25 vagy 30 db. váltóforintos bankójánál, kijelentvén egyszersmind, hogy ha a grófnak e csekélységgel szolgálhat, szivesen átadja, mit ez azon kijelentéssel, hogy ha több nincs, ezt is elfogadja, átvett; magát ajánlván felült a kocsiba, és visszahajtatott Váczra.

A püspöknek sehogy sem tetszett ezen váratlan látogatás, s azon kezdett aggódni, hogy az urfi még kocsiját, és lovait is magaévá teheti, azért rögtön lovas huszárt küldött utána, ki azonban csak akkor ért be, midőn az iparlovag a hintóból leszállt volt s elveszett anélkül, hogy nyomára jöhettek volna.

Ezen kaland után másnap a püspök visszament Váczra, és azontul nem volt kedve többé hosszasabb ideig tartózkodni Migazziban.

Ugyan ezen püspök idejében még az első emeleti diszes szobák illő butorokkal voltak ellátva, de most már csak itt ott találni egy

Ezikk szerzője Arvay József. Ezen folytatása Másnapbecsmyő alatt van.

országgülés szinhelye *Szer*, mai köznéven *Pusztaszer*, föntebbiek szerint adatik elő.

Ne panaszkodjunk, hogy öseink a nevezetesebb történeti helyek emlékét örökiteni elmulasztották; ezen panasz fölületes, vagy épen alaptalan : olvassuk Béla király névtelen jegyzőjének könyvét a Magyarok tetteiről, melyet Szabó Károly tudós polgártársunk mult évben felvilágositó jegyzetekkel az eredeti latinból magyarra átforditott s melynek idejekorát és hitelességét Podhradczky József tudományos buvárlatokban megöszült hazánkfia nagybecsü történeti jegyzetekkel a folyó évben megbirált és értelmezett; vessük össze ezekkel a dicső magyar királyok későbbi okleveleit, és belátni fogjuk : hogy e haza szent földén minden lépten nyomon öseink dicső emlékeivel találkozunk; de itt az alföld rónáin, hol a szé gyenitő török uralom 150 évig irtotta nemzetünket, az elmosódott emlékekre a hálás utódokat figyelmeztetni szent kötelesség.

Árpád honfoglalásának befejezése után épen száz év mulva lépett Magyarország fejedelmi székére a honszerzőnek dédunokája s Kr. ur. sz. után 1000-ik évben a szent korona felvételével Magyarország apostoli első királya szent István, ki a magyar nemzetet erös akarattal és törhetlen buzgósággal keresztyén hitre téritvén, az országot egyházakkal és monostorokkal behintette : nem feledkeztek meg öseink a honszerzés nagy munkájának s legelső hongyülésnek örökemlékü szinhelyéről, — a Tiszavidék roppant rónáján, első szent királyaink kegyeletéből nagyszerü apátság emeltetett, mely ötszáz éven át virágzott, és miután a másfél századig tartott török uralom alatt elpusztult, a boldogságos szüz Máriáról nevezett *Szeri Apátságnak* nemcsak templomdüledékei daczolnak ma is a pusztitó viharokkal, de annak czime, mint egyházi méltóság (Abbatia B. Mariae Virg. de Zeermonostra) maig is fenn van a váczi püspökmegye kebelében s e vidéket Árpád fejedelem után kevés hián hatszáz évig Ond vezér fiának Ete vezérnek leszármazottai, a Kalán nemzetség utódai birták.

A szeri apátság nevével találkozunk először Kr. ur. sz. után 1233-ik évben, midőn második András király több egyházat az országos kincstárból segélyezvén, ennek részére évenkint ezer darab kösót rendel adatni. — Ezután kilencz év mulva bekövetkezett nagy tatárjárásban kétségtelenül elpusztulnia kellett; de a nagy romlás után hat év mulva találkozunk az Ond és Ete vezérektől származott Kalán nemzetség tagjaival, kiknek egyike Nána a pécsi káptalan előtt megveszi Baranya megyében a dunaparton levő Csele nevü birtokot; ez a Kalán-nemzetségből származott Nána birtokos föur ismét nyolcz évvel később 1256-ik évben negyedik Béla királytól engedélyt nyer arra, hogy mivel gyermekei nincsenek, maga és neje lelki üdvösségére s *az ő monostora* javára minden birtokairól szabadon rendelkezhessék. Ezen királyi engedély erejével Nána az 1257-ik évben a neje részére, ki néhai Mózes nádor leánya volt, átadja Baranya megyében levő Sámod nevü birtokát. Kilencz év mulva 1266-ik évben kelt királyi jóváhagyás mellett, ugyanezen Nána ur, kiről a királyi levél nyilván mondja, hogy ő a Kalán nemzetségbeli Pózsa ur fia, minden birtokát a Nyulak szigetében levő apáczakolostornak átadja, de ki hagyja azok közül Csele helységnek azon részét, mely az ő *szeri monostorának* tulajdona. Az itt elszámlált birtokok nagyobbára Pest, Csongrád és Baranya megyékben voltak s azok neve igazolja, hogy még ekkor is Szer környékén a Kalán nemzetség többi tagjai nagy terjedelmü földet birtak. A *szeri monostor* még 1274-ik évi oklevélben is előfordul, mint a Kalán nemzetségbeli Pózsának fia Nána ur tulajdona; de arról későbbi adatok hiányzanak; azonban Szer mint birtok és népes helység tovább is a *Pózsafi*-család birtoka marad. Igy nevezem a családot, mert valamint a fentebb idézett 1266. és 1274-ik évekröli oklevelekben Nána ur Pózsa fiának mondatik, ugy a következő századokban is e család minden tagjai vezetéknéven mindig Pózsa fiainak neveztetnek, mi egyenesen a Pózsafi nevezetet értelmezteti.

1326., 1407. és 1415-ik években Szer birtokosai a szomszéd Tömörkény helységben lakott Pózsafiak perelnek a Garam melletti szentbenedeki apáttal a szintén szomszéd Csány helység határa fölött. 1389-ben Zsigmond király eltiltja Szer birtokosait, hogy a sáregyházi uton Félegyháza felé Budára utazó szegedi polgárokat utvámmal terhelni ne bátorkodjanak. A Pózsafi-család melléknevét is Szertől vette fel. Szilágyi Mihály és testvére Szilágyi Erzsébet az özvegy Hunyadiné, midőn 1458-ik évi jan. 12-én Gara László nádorral Hunyadi Mátyás királylyá választatásg iránt szövetséget kötnek, abban Szeri Pózsafi István is bennfoglaltatik, sőt ugyanez évi jan. 23-án, a királyválasztás előtti napon, Szilágyi Mihály a maga, testvére az özvegy Hunyadiné s ennek fia a királylyá választandó Mátyás nevében Szeri Pózsafi István részére külön biztositó levelet is állittat ki, arról, hogy Hunyadi László meggyilkoltatásában részvétel miatt üldöztetni nem fog.

Ez adatok a Szeri Pózsafi-család szilajkodását, de tekintélyét is igazolják. István ur valószinüleg utolsó férfi-ivadéka volt e családnak, mert tizennégy év mulva 1472-ik évben, néhai Szeri Pózsafi György leányától egy ünnepélyes óvást találunk a csanádi káptalanhoz benyujtva, melyben Anna asszony tiltakozik, hogy a király Szert és némely csongrádmegyebeli birtokokat senkinek se adományozza, Gúthi Országh Mihály nádor és mások pedig azokat a királytól fel ne kérjék; e család nevével ezután csakugyan nem is találkozunk.

Ez időkorban Szer a papi dézmák lajstromában plebániával biró községnek mondatik, 1476 ik évben pedig Nádasdi Hungor Jánosnak adományoztatván, a királyi adománylevélben mezővárosnak czimeztetik. 1488-ban Parlaghi-család osztozik Szer birtokán, 1517-ben Szer, Dócz, Körtvélyes, Máma, Ellés s több szomszéd birtokbeli osztályrészét Gyulafi László eladja Dóczi Jánosnak. — A mohácsi veszedelem után bekövetkezett török uralkodás alatt Szer birtokosai gyakran változtak, ezek közül csak egy birtokváltozást emlitek; 1640-ik évig Szer mindig ugy emlittetik mint helység, azaz népes község; ekkor azonban történt, hogy Eszterházi Miklós nádortól felkérik azt közösen Divéki András, Heves- és Pestmegyék jegyzője s Koronkai János ugyanazon megyék táblabirája, és nádori adományzás utján megnyerik, be is iktattatnak; ugyanazon időtájban felkérik azt szintén közösen Voksics Horváth István nógrádmegyei adószedő, Komjáthi Ábrahám ugyanazon megyebeli jegyző, s Jakabházi Ötvös János és Gáspár testvérek s ezeknek is adományoztatván, ezek is beiktattatnak; de mivel a török hódoltságbeli részeken a beiktatás a helyszinén nem történhetett, a törvény engedélye szerint az távolabbi biztos helyen végeztetett, ennélfogva az imént nevezett adományosok csak akkor látták a hibát, midőn birtokba lépni kivántak, mely ugy történt, hogy az első adományzás *Szer* nevü birtokra adatott, az utóbbi pedig *Pusztaszer* nevezetüre intéztetett, — megegyeztek tehát az adományosok barátságosan, ugy, hogy a birtokot háromfelé osztották, s egy része lett Divéki Andrásé és Koronkai Jánosé, más része Voksics Horváth Istváné s Komjáthi Ábrahámé, utolsó harmada a két Jakabházié. Itt jutunk tudomására annak, hogy mint számos község a török alatt, Szer helység ekkor pusztult el, s azóta maig puszta, neve pedig *Pusztaszer*.

Pusztaszer 1663-ban már Kecskemét város birtokában volt; a török kiveretésekor azonban felállittatván a birtokigazolási bizottmány (Neoacquistica Commissio), mely előtt a visszaszerzett országrészen levő minden birtokos birtokjogát igazolni tartozott, ekkor a királyi fiskus a régi birtokosokat kiperlette, s a hosszas per lefolyta után Pusztaszer több szomszéd birtokkal együtt, mint a mindszenti urodalom tartozéka, 1733. dec. 4-én gr. Erdődy Györgynek adományoztatott, kitől Kecskemétváros megint rögtön zálogba vette és igy birta majd száz évig; 1803-ik évi januar 3-án gróf Erdődy József királyi jóváhagyás mellett a mindszenti urodalmat Palliavicini örgrófnak eladta, ki Pusztaszerből Kecskemét várost hosszas perrel kiütni törekedett s miután ez nem sikerült, 1827-ik évben a várossal egyességre lépett, mely szerint a pusztának felső fele örökül a városnak maradt, alsó felét az örgróf átvévén, — ma is igy birják.

(Vége következik.)

Hornyik János.

A Migazzi-kastély.

(Verőcze mellett, Nógrádmegyében.)

Budapest közönsége, mióta a gőzösökön történő nyári kirándulások divatba jöttek, nehány év óta saját szemlélete után ismeri a bájos fekvésü s most elhanyagolt Migazzi-kastélyt, — melynek ismertetését és rajzát jelen alkalommal közöljük.

E kies fekvésü kéjlak megérdemlené, hogy illető birtoklói nagyobb figyelemre méltatnák, s legalább egy pár nyári hónapot itt töltenének; mert hogy ezen lakot a halhatlan emlékü gr. Migazzi Kristóf volt váczi püspök ily czélra épitette, azt valamint az épület szerkezete, ugy a gyönyörü tájék, hová az fektetve van, világosan mutatják; sőt maga e felirás, mely a bejárás, vagy is főkapu

Jbl

Nagygomba Dolci-kéj másolata

Migazzi Irmatól.

Budapesti Hirlap. 1881, VIII. 9.

55 sz. 3-o. (Sz. és Ur.)

Migazzi Irma, festó

Budapesti Kilap, 1881, VIII. 9.

55. n. 3. o. (Sz.-és M.)

M.D.K.

Migazzi Irma grófnő, festőművész

Carlo Dolce: "Szüz Mária a Jézus gyermekkel, aki megkoszoruzza Szent Antalt" c. képét lemásolta a nagygombai templom /Somogy megye/ számára, -közli az "Irodalom és Müvészet" c. rovat.

Képes Családi Lapok, sp. 1881. aug. 14. 46. sz. 3. évf. 734. lap

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Migend András
EGYETEMI LAPOK
1967 MÁJ 4.

meghallási, gyakorlati jegyzési és gyűjtési módszertani

Ágh Attila
tdk-titkár

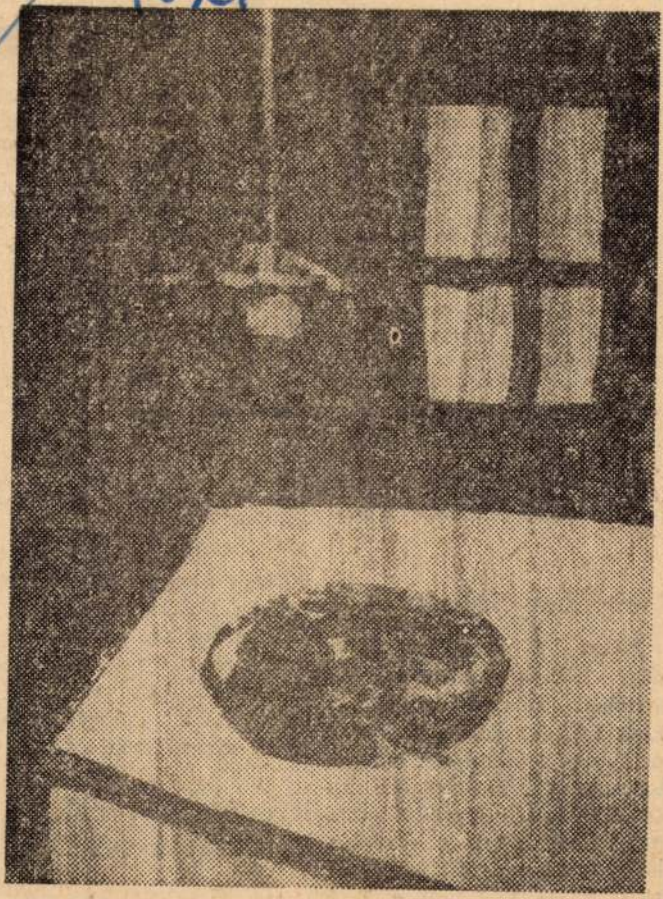

Migend András: Borchert-illusztráció

sek voltunk, mé
tőlük a Mező ut
óta lejátszott h
zón szintén ve
vedtünk a Hon
és a Baja csapat
nem kell szégye
szen jóval nagy
viseltek csapatu

A győzelmeket nem ellenük, hanem főleg az elkövetkező öt mérkőzésen kell megszereznünk, sorrendben a Ganz-MÁVAG, Sopron, Kecskemét, BVSC, Újpesti Dózsával szemben.

Józanul értékelve a csapat jelenlegi erejét, így meggyengülve, ebben az évben csak a kiesés elkerülését tűzhetjük ki

mérkőzéseinken csak igen kevesen buzdítanak minket, köztük pedig az egyetemistákat nagyítóval kell keresni.

És ez az, ami érthetetlen, hiszen a nagy vetélytárs, a MAFC mérkőzésein mindig ott találhatók az egyetemista szurkolók.

Sólyom Gábor

Eötvös Klub-mozaik

Klubtábor Balatonon

Július 6—augusztus 31-ig négy kéthetes turnusban sátortábort szervez az Eötvös-klub tagjai számára Balatonszemesen. A klubtábor hangulatának ébrentartásáról az OMEGA zenekar gondoskodik. Jelentkezni lehet még május 9-én, kedden az Eötvös-klubban Rózsa Endrénél, a klub igazgatójánál. A jelentkezés feltételei: klubtagság, KISZ-

különös nem lenne, ha nem Kriván Pál docens lenne az első oktató, aki a klub tagjainak sorába lépett. Szeretettel üdvözöljük őt, s reméljük előbb-utóbb követőkre talál fiatal oktató-társai között.

Ilyenek legyenek a tanszéki esték...

Április 20-án a könyvtár tanszék hallgatói rendeztek műsoros estet a klubban. Ró-

Migl Árpád

cvód

Szanaszárév

301. l.

Vasárnap

21

Húsvétvasárnap

Hétfő

22

Húsvéthétfő

Kedd

23

Béla pk.

Szerda

24

Protestáns naptár

Április

V	21	Husv.v
H	22	Husv.h
K	23	Béla
S	24	Győr.
C	25	Márk
P	26	Ervin
S	27	Ariszt.

Ó görög naptár

Április

V	8	Vaji
H	9	Eupsz.
K	10	Ferenc
S	11	Antipa
C	12	Ncsüt.
P	13	Npént.
S	14	Nszom

Izraelita

29. MIGL ÁRPÁD A boudoirban (olajf.) Ára 300 frt.

Nemzeti Szalon
1900. tél kiáll.

Migl Árpád.
festő

Fővárosi Lapok 1895. jún. 6., 1788. old.
(Műrészetek. Vif.: Magyar műrészek a két „Salon"-ban.)

Kalmár

59. MIGL ÁRPÁD: Atelier-sarok (olajf.) Ára 195 frt.

100. MIGL ÁRPÁD: Szoba belseje (olajf.) Ára 375 frt.

Nemzeti Szalon
1900. tél-kiáll.

Migl Árpád

Reggel Bougivalban,
olajf. 120 k.

Nemzeti Szalon
1900. tav. kiáll.

66. MIGL ÁRPÁD: Hazafelé (olajf.) Ára 600 kor.

136. MIGL ÁRPÁD: Karácsonyfa (olajf.) Ára 1000 kor.

Migl Árpád: *A karácsonyfa.*

Nemzeti Szalon
1900. tav. kiáll

Mügl Árpád

Mögl Árpád

Clism. okl.

Közlezrkiáll

1269. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 485418

Migl Árpád

Perállag III.

1497. l.

1423. **Bárd,**

maratott díszű kettős pengével és kígyóbőr
Schaft mit Schlangenhaut bezogen.

1424. **Pisztoly,**

vésett rézveretekkel, XVII. sz. — PISTOLE

1425. **Vadászkés,**

agancsmarkolattal. — HIRSCHFÄNGER mi

1426. **Uti evőkészlet,**

kés, villa és nyárs, vésett rokokodíszítéssel és
Spies, mit graviertem Rokokodekor und Jah

1427. **Csillagos buzogány,**

bőrrel bevont markolattal. XVII. sz. — MO

1428. **Vadászevőeszköz,**

kés, villa és nyárs, csonttal berakott sárgaré
Messer, Gabel und Spies. In Lederscheide.

1429. **Két vadászkés,**

fémhüvelyén és markolatán vésett díszítés. — Z

1430. **Kés,**

elefántcsontmarkolattal és aranytausírozással

1431. **Ékszerészmérleg,**

fatokban, 1703-as évszámmal. — WAGE in

1432. **Négy sarkantyú,**

vas. — VIER SPOREN aus Eisen.

1433. **Kés,**

krokodilbőrhüvelyben, szarúmarkolattal. Szu

1434. **Vadászkészlet.**

Migl Árpád

szül. 1863 ápr. 23. Budapesten. Gyermekkorában Párizsba jutott s ott végezte iskoláit is. Az Ecole des Beaux Arts-ban Hébert, azután Bonnat s végül T. R. Fleury tanítványa volt. Párisban 1889 óta állít ki. Kiválóbb genre képei: Az öreg mester, A karácsonyfa, A ~~[illegible]~~ boudoirban, Az első vallomások. Szent Cecilia, Számos arcképet festett. Az 1900 párizsi világkiállítason harmadik érmet nyerte.

Kalauz és képes tárgymutató a Nemzeti Szalon nemzetközi kiállítására. Bpest, 1901. (életr. arcképpel).

Vízüveg-oldat, mint fakonzerváló

Sz. X. 24

Migl Árpád

Thieme Becker

XXIV. 544. l.

(Lyka)

Migl Árpád

Nemzeti halon 1900 tavaszi
miall.
Karaisonyfa, olajf., 1000 Ed.

Vöröskerent Egyesület

X. 222

Migl Árpád

Nemzeti szalon 1900 téli kiáll.

A boudoirban, olajf. 300 Ft.

Atelier sarok, olajf. 195 Ft.

Szoba belseje, olajf. 375 Ft.

Városi múzeum és könyvtár

X. 6.

Migl Árpád, dr

Páris

Műcsarnok
1895/96. téli tárl.
1896 mill. kiáll.
1899–1900. téli tárl.

c)

Achiardi, Pietro d', a vatikáni képtár igazgatója II. 233, III. 50, 156.

Mígl Árpád

Szül. 1863 ápr. 23.

Berlin magyar

szülőtt

1926 ban érmet ugyan

a párisi Salonban

A becsületrend lovagja

Francia, állampolgár

Ed. Dict III. 25. l.

Migl Árpád

Kepei a Hepni-

Miszcumban

Forgách Pál gróf, nagyváradi Kanonok

V. 292

Migl Árpád

festő szül. 1863

rod

Krück II. 250. l.

Vaskaira, népvándorláskori III. 108, 109

110

Migl Árpád

Irod

Vas. Ujs 1891. 309 l.
(Magyar festők a párisi
Salonban.)

MDK

Migl

A Nemzeti Szalon művésze, a párisi kiáll.-on kiállitott és kitüntetést is kapott.

Hock János irása.

Nemzeti Szalon, 1900. téli kiáll. 4.lap

MDK

Migl Árpád

Szent Cecilia. Olajfm.

Képzőm.Társ. 1899-1900-téli kiáll.24.l.

De Migl Árpád MDK

Virágszedő, olf.

Műcsarnok 1895/96. téli kiáll.

MDK

Migl Árpád

Várt látogatás, olf.

Műcsarnok 1895/96. téli kiáll.

MDK

Migl Árpád, festöm.

C de L. urnö arczképe. Olf.

Képzöm.Társ. 1899-1900- téli kiáll. Kat. 25.l.

M.D.K.

Migl Árpád

"Szent Czeczilia " c. képét birálja Lázár Béla: "Téli tárlat" c. beszámolójában.

Magyar Salon, Bp. 1900. január
811-832. lap

M.D.K.

Migl Árpád

"A karácsonyfa" c. festményét bemutatja a lap.
Repr.

Magyar Salon, Bp. 19oo. julius
77o. lap

Migl Árpád Jestő,
(Páris).

K. V. 17/1898.
1898. jan. 4.

Migl Árpád MDK

Szent Cecilia, olf.

Mücsarnok 1899/1900. téli kiáll.

Migl Árpád MDK

C. de L. urnő arcképe, olf.

Mücsarnok 1899/1900. téli kiáll.

MDK

Migl Árpád

A Képzőművészeti Társulat téli tárlata. Vasárnapi Ujság 1895. 48. sz. 798-799.l.

M.D.K.

Migl Árpád

"A Nemzeti Szalon megnyilt" cimmel ir a lap "Csevegés a "Zöld Szalon"-ban" c. rovatában a müvésznek "Karácsonyfa" c. müvéről, melyet elismeréssel méltat.

Képes Családi Lapok, Bp.19oo. május 2o. 22. évf. 2o. sz. 32o. lap

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

MDK

Migl Árpád festőművész

„Mme B Cordier" arcképe (pastell)
„Coquetterie" "
„Az öreg mester" (olajfestm.) e képei
"a kiállitáson

Katalog a Nemzeti Szalon Nemzetközi kiállitásáról
Budapest 1901.

Migl Árpád

"A karácsonyfa" c. festményét bemutatja a lap.
/Női alak áll a fa előtt/
Repr.

Otthon, Bp. 1900. évf. 8. füzet.
49. lap

M.D.K.

Migl Sándor

"Rokokó bárónője dekorativ hatásu, de olyan mintha az eltünt puderos világ báját visszalopta volna"-irja müvéről Lázár Béla: "Téli tárlat"-ról szóló cikkében.

Magyar Salon, Bp. 1900. január
811-832. lap

Migályi Ferenczné

Munkájával szerepel a vámszaki tiszt.képző-
művészeti kiáll.-án.

M.934.XII.18.

Migl Árpád
vül. Bpest
lásd

Paris Salon 1924

1383. n.
2764. n.

Société Des Artistes
Français.

U. o. 1931
1595. n

MDK

Migl Árpád

Magyar festők a párisi Salonban. VU. 1891. 309 l.

MDK

Migl Árpád, festő,

részt vett a Salon National (Grand Palais) kiállításán.

Ujság. - 1926 V. 21. - Magyar Művészek Párisban és Németországban.

Migl Árpád MDK

A magyar müvészet képviselői között a Nemzeti Szalon Kossuth utcai helyiségében 1901 febr.16-án megnyilt internacionális tárlaton.

Mücsarnok.1901.8.sz.132.l.

MDK

Migl Árpád

ezüstérem

Wlassics Gy: Párisi kiáll. kitüntetései. Műcs. 1900. 526-7 l.

Migl Arpád

Ivod

Magyar festők a párisi Palmban.

Vas Tip. 1891. 309

MIGL Árpád

(Magyarország.)

Migl Árpád, a ki születésére nézve magyar, de állandóan Francziaországban él, ugy tehetsége, mint izlése és sokoldalusága által vonja magára a figyelmet. Budapesten született, 1863. április 23-án, de már kora gyermekkorában Párisba jutott, hol tanulmányait a Collège Henri IV., majd a Lycée Condorcet nevü tanintézetekben végezte. Hajlamai csakhamar az Ecole des Beaux Arts-ba vezették, hol előbb Hébert, azután Bonnat műtermében tanult. Később Tony Robert Fleury tanitványa lett. 1889 óta Migl Árpád a Société des Artistes Français Champs-Elysées-i Salonjában állit ki.

Legkiválóbb genre-festményei közé tartoznak: »Az öreg mester« (mely jelen kiállitásunkon látható), »A karácsonyfa«, »A boudoirban«, »Az első vallomások«, továbbá egy Szent Czecziliát ábrázoló kép, a vallási extázis mélységével.

Migl Árpád azonban főleg mint arczképfestő tünik ki. Ecsetjének hivatottságáról tanuskodnak többek közt L . . . grófné XII. Lajos korabeli jelmezben festett bájos arczképe, továbbá Chevrel, Návay, végre Dr. Emil D . . . arczképei. Utóbbi arczkép igazán jellemző, pompás lélekfestés és megszólalásig élethű.

Párisban, Budapesten és Londonban állit ki. Migl, ki az 1900-iki világkiállitáson III-ik érmet nyert és a ki e kiállitásunk szervezése czéljából a budapesti Nemzeti Szalon egyik kiküldöttje volt, a legnagyobb szolgálatokat teljesitette és ép oly buzgalommal, mint odaadással működött e jelentékeny művészeti esemény sikere érdekében.

Hock Janos – Szirszay Franc.
Kalauz és lépésbe szinkitató a nemzeti szalon nemzetközi kiállitásra. B. pest, 1901.

MAXENCE Edgar

(Franczia ország.)

Chantron és Delaunay tanitványa volt. A Szalonban 1893-ban állitott ki először. 1895-ben kapta meg a III-ik Medaille-t. Egyéni erejét Virágzuhatag czimű képével mutatta meg először. Azóta folyton emelkedőben van tehetsége, mely főképpen az allegóriák festésében válik ki. Hozzá hasonlóan talán kevés fiatal festő tud rajzolni, minden alakja él és túlvilági titokzatosságu női fejei csodálatos harmóniában vannak a környezetükben levő álomszerü természettel. A Nemzeti Szalon-ban látható képe tökéletesen képviseli őt. Egy évben kapta az aranyérmet és a becsületrendet.

MENARD Emile Renè

(Franczia ország.)

A »Société nouvelle« egyik kiváló büszkesége. Lelkén szüri át a természetnek poetikus hangulatait. Szineinek lágyságával, eredetiségével bizonyitja művészi egyéniségét. Képviselve van a Luxembourgban, a müncheni, stockholmi muzeumokban. Tárlatunkon levő képe a legjobb dolgai közé tartozik. Gr. Andrássy Gy. tulajdona.

OSTERLIND Allan

(Skandinávia.)

A Párisban élő skandináv művészek között előkelő helyet foglal el ez a realista törekvésü mester. Aquarelljei, valamint olajfestményei is széles ecsetkezeléssel és intenziv erővel állitják elénk az északi népélet egyes szokásait és jeleneteit.

MIGL *Árpád*, festő, * Budapest 1863 ápr. 23. Párizsban tanult, s 1889 óta ott állította ki műveit is. Főleg genre- és arcképeket festett. 1900. párizsi világkiállításon ezüstérmet nyert. A szoba belseje c. olajfestménye a budapesti Szépművészeti Múzeumban.

Ö. G. II. 1201

n feltüntető lapon az ost-
ezve, PEST mellett pedig az i-
árban:

TVNG OFEN
AQVE

.5: 22 cm.

1940. Migl Árpád:

Szoba belseje.

A diszes szoba közepét kerek ottoman foglalja el kiemelkedő támláján fedett vázával, oldalt zöld peluche-párnával, selyem huzatának váltakozó piros meg fehér csikjain virágokkal. Balról a karosszék párnázott. Szemközt piros pamlag van két kék és sötétvörös párnával fodros; előtte az aranyozott asztalkán bronz talapzatú üvegvirágtartó tünik szemünkbe; mellette jobbról támlásszék áll, az ablak és a szárnyas ajtó közt pedig a falon tájkép lóg aranykeretben. Jelzése jobbról: Árpád de Migl.

Kéregpapir, méretei 26.8: 34.5 cm.
Vétetett 1901: I. 15-én 1461 sz. leirattal 320 koronán.
(29/901). Elszámoltatott 1901: IX. 14-én (488/901.)

Az elszámolást elfogadta az 1902: VII. 16-iki 16026 szvsz. leirat (569/902)

904:IV-30.

1461-901

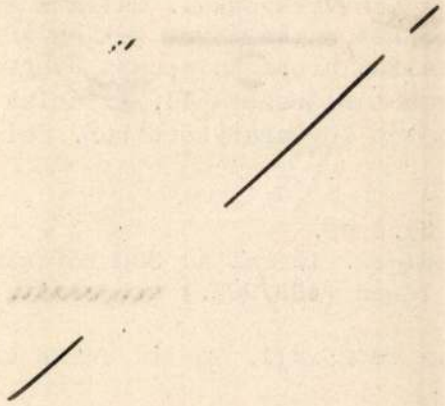

Migl Árpád, festő; szül. 1863 április 27-án Berlinben.

Miglécnemeti

l.

Csikvári Ábrahám

196. l.

Miglészi ref. templom

Pohár ezüstből a XVI. sz-ból

a miglészi ref. egyház tulajd.

VI. 28.

Mur és Kis-Szt

Migray Gyula
építőmester

† Budapesten
1913. jul. 12.
53 éves korában.

Építő Ipar
1913. 323. l.

Migray Gyula

épitesz

+ 1913 jul. 12.

MMÉE Közl

1913. 512. 1

Migray Gyula

építész

† 53 évés korában

Budapesten

Vas. Ujs. 1913. 580. l.

Migray Gyula

festő 1911.

Éimisk 1930. 86. l.

Migray Gyula
épitesz
1907. VII. Hársfa u.
43 sz

ERDÉLY MŰKINCSEI.

446

1908.

F a ki teljesen fel van öltözve és arcélben látható,

~~bil~~ ~~modell~~ Közül az egyik F jobbrafor-
mindkét kezével térdére támaszko-
ob kezével térdére ~~[illegible]~~ nehéze dik és
tartott kendőt szorítja csipőjénél magához.
ontyba tüzött haja szőke, az utób-
háttérbeli függöny előtt középütt
lól jobbra: „Stróbentz F.“.

02 cm.
ruár 13-iki 11970 sz. leirat alap-
ák és Naturalisták körének kiálli-
.

Ipar, gazdaság, kereskedés.

+ (*Azon bizottmány tagjainak nagy része,*) mely a magyar központ gazdasági egyesületet a londoni kiállításon képviselendi, e napokban indul el Londonba. A 21 tagból álló bizottmány elnöke gr. Károlyi György, k egyuttal mint a jury tagja is fog működni.

— (*Repedt harangok összeforrasztása*). Hontmegyéből Szuhányból veszszük e felhivást: Bátor vagyok a következő jelentésemet becses lapjába ajánlani. Értem, azon fölfedezést: összerepedezett harangokat ugy összeforrasztani, hogy azok volt eredeti tiszta hangjokat, ujonnan visszakapják. Ezen nagyfontosságu fölfedezés sikerült Migray János lakatosmesternek, ki egyszersmind óra-csináló is, és nagyfalusi lakos Árvamegyében. Ennek bizonyságaul fölhozom, hogy 12 év előtt egyházamat azon szerencsétlenség érte, hogy nyolcz mázsás harangja megrepedt, és pedig fönt a korona alatt vagy $1^1/_2$ láb szélességben s két helyütt lefelé 4 és 6 hüvelyk hosszaságban. — Ezen harangnak átöntése legalább 400 ftba került volna. Mult évben azonban értesülvén a föntnevezett férfiuról, elhatároztuk magunkat, megrepedezett harangunkat összeforrasztás végett neki átadni. Mely határozatunkat május 12-én végbe is vittük, Árvamegyébe szállitván harangunkat, s ime két napi ott tartózkodás után azt szerencsésen s elkészitve vissza is hoztuk. Az egész munkaért fizettünk 40 ftot. Az eképen összeforrasztott harangot jun. 5-én a toronyra feltévén, mindnyájunk örömére hallottuk sziveinket megható régi szép hangját. Örvendünk, hogy hazánkfiai közt ismét oly tehetség akadt, ki ügyessége által, sok szegény egyháznak, oly jó szolgálatot tehet. — Én tehát jó lelkiismerettel ajánlhatom azon férfiut, kinek fontos találmányáról s ügyességéről, mind én, mind összes egyházam, tökéletesen meggyőződve vagyunk. — *Ambrózy János*, ev. lelkész.

Vas. Ujs.

-ik számához 1862. 298. l.

H Á Z.

Az uj gépecske segedelmével már most képes az orvos a köhögést csillapitni, a kiköpést kevesbitni, sőt megszüntetni, tüdővérzéseket rögtön elállitni stb., mindezt a nélkül, hogy a gyomor gyógyszerekkel terheltetnék.

Az imént kifejlett haladás a tüdőbetegségek gyógyitásában Dr. Sales-Girons, Pierre-fonds-le Bains nevű kénes fürdőben gyakorló orvosnak, az Oise departementben köszönjük. Idevágó eszméjét követve eleinte belehelésre alkalmazott szobát (chambre de respiration) alkotott, melyben kénes viz porrá zuzatott, egy a fürdőhely tulajdonosától föltalált gép által. Ezen készitmény azonban számos hiányokban szenvedett, és mi legtöbb, nem volt elmozditható. Ez utóbbi hiányt is csakugyan mellőzte Sales-Girons az által, hogy az előttünk álló gépecskét kigondolta, melyet „Pulvérisateur portatif des liquides medicamenteux-nek“ nevezett el. E gépecske hatása erős légnyomáson alapszik. Működése által, a már elébb belé öntött folyadékból egy hajszálnyi finomságú sugár löveltetik ki, oly erővel, hogy egy előtte álló, lencse alaku rézlemezbe ütközve, millionyi apró cseppecskévé zuzatik össze, melyekből sok ezer tesz egy közönséges cseppet, s melyek fellegecske alakban veszik körül az ott ülő beteg arczát, ki belőle, az orvos fölvigyázata alatt, a szükséges mennyiséget, közönségesen lélekzve, tüdejébe szija, a nélkül, hogy legkisebb kellemetlenséget érezne; sőt ellenkezőleg, olyak is, a kik közönségesen csak kapkodva tudnak lélekzeni, a folyadéknor beszivá-

Magyar Ház

Migrai József

az elmult idők kiváló díszítőlakatosa és kovácsmestere.

Sárádi Kálmán: Művészi kovácsolás, Budapest, 1970. 239 l

54 l.

Migray József, kovacsmüvész

Sárádi Kalman:Müvészi Kovacsolas,c.könyvében képek nél kül sorolja fel fel kivâlô diszitôlakatosunkat.Pl.Alpar Ede,Benkóczy Pal,Berkes Kalman,Biró Antal,Fyrkas Gyula, Hajós Balint,Halasz Ferenc,Pick Ede,Leyritz Arpad,Pol gar Ignac,Migray József,Münczer Vilmos,Forreider Vilmo Sima Henrik,Vagó Ignac,Wachter Antal,Zimmermann Janos, Skolka Matyas. 68.old.

Pershagy Karoly: Saradi Kalman: Müvészi kovácsolas c.könyvének kritikája 66.old

Müv.Tört.Ert. 1976. XXV. 1.sz. Bp

Migray József műkovács (~~1876~~ 1860 k. - 1927?)

a Gilányi Erzsébet fasor 1. sz. ház

Zapsuján domborított páramotívuma megfés a neobarokk - neocopf áramlattal

Pereházy Károly: A szecesszió vasmüvességének formái és mesterei a fővárosban

Müvészettörténeti Értesitő 1977/1

16. old

Migray József műlovács

fölég vöröszez lemezből domborítással alakította leggyakrabban a pávát, vagy mókust megjelenítő díszítő motívumokat.

Pereházy Károly: A szecesszió vasművességének formái és mesterei a fővárosban

Művészettörténeti Értesítő 1977/1

14. old

Migray József

A századfordulón kiváló mülakatosmester

Müemlékvédelem 1976/4/239

Pereházy: A budapesti Nagykörút kovácsmüvészeti emlékei

Mágay József

neve szerepel a Lakatos Ipartestület azon mülakatos tagjai között, akik iparmüvészeti tárgyak készitésével folglalkoznak.

Pereházy Károly: A szecesszió vasmüvességének formái és mesterei a fővárosban

Müvészettörténeti Értesitő 1977/1 11.old.

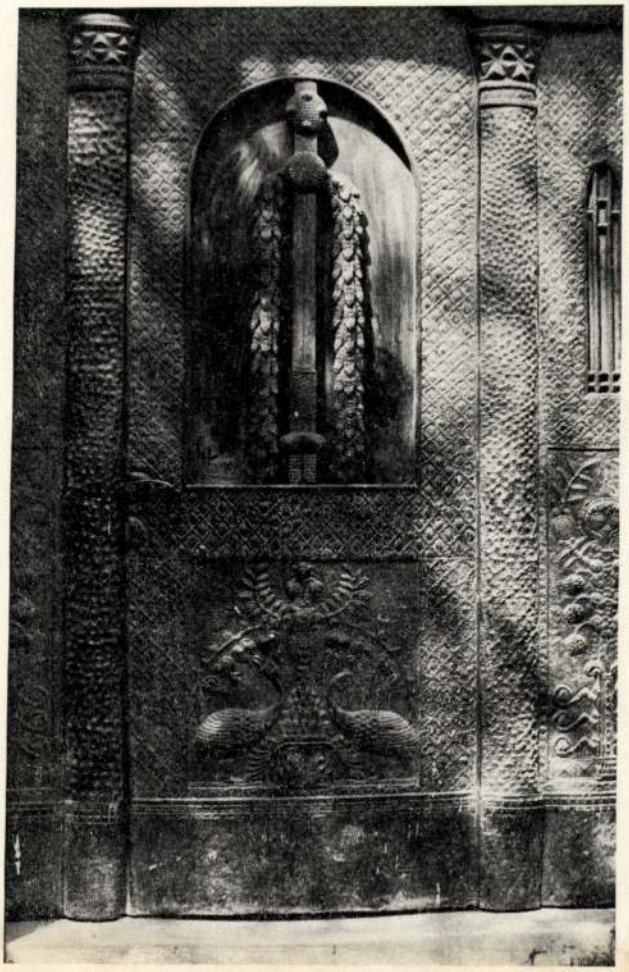

24. Budapest II. Szilágyi Erzsébet fasor 1. Rézdomborítású kapu részlete. Migray József 1905. k.

27 Szül.: Sárbogárdon, 1875. nov. 25., †Kecskeméten, 1947. okt. 17. 1904-ben Teichner Ádámmal dolgozott kb. 1 évig társasviszonyban, 1907—1947-ig működött Kecskeméten.

28 A Magyar Kereskedelmi és Vendéglátóipari Múzeum felterjesztésére a Művelődésügyi Minisztérium 47750/73. sz. alatt védetté nyilvánította a kandalló tűznyílásának műkovács munkáját.

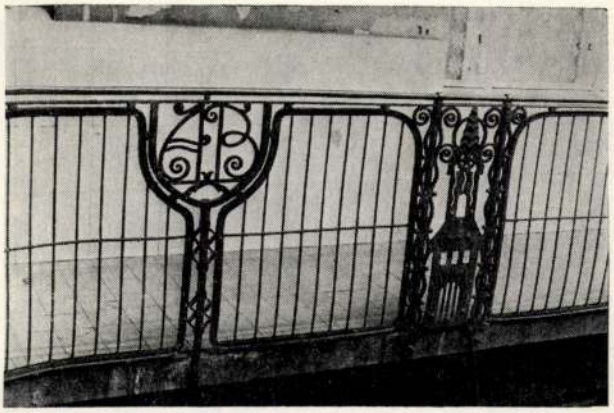

25. Budapest VII. Dohány u. 22. Függőfolyosórács részlete 1910. k.

DIE FORMEN DER SCHMIEDEISENKUNST DER SEZESSION UND IHRE MEISTER IN DER HAUPTSTADT

Um die Jahrhundertwende gewannen die Formen der Schmiedeisenkunst in der Sezession an führender Rolle. Zu dieser Etappe bildete sich eine hervorragende Gruppe von Schmiedeisenkünstlern heraus, die auch zu den anerkannten europäischen Künstlern zählten.

Unter den sezessionistischen Formen der Schmiedeisenkunst sind fünf Richtungen zu unterscheiden: das stilisierteflorale-, das volkstümlich ungarische-, das fernöstliche-, das geometrische-, und das barock-zopf Motiv. Die Sezession brachte nicht nur neue Formen, sondern auch Gestaltungstechniken mit sich: die konvexe Wölbung. Eine Reihe von gewölbten Messingtoren schmuckten das neue Stadtbild. Unsere Schmiedeisen-Künstler gestalteten nicht nur die künstlerischen Eisenelemente der Bauwerke, sondern nahmen auch regelmässig mit ihren Metall-Einrichtungsstücken an den Weihnachtsausstellungen des „Landesvereins der Ungarischen Kunsthandwerker", zu dessen Mitglieder auch sie gehörten.

Herausragende Schmiedeisenkünstler der Sezession waren József Forreider und Gyula Jungfer, aber auch mit niveuavollen Leistungen bereicherten diese Gattung Ede Alpár, Jenő Galambos, József Hochmann, János Lepter, József Migray, Nándor Páder, János Sárváry, József Szultzberger, Ádám Teichner.

Művelődésügyi Értesítő
1977/1

Migray József

22. Budapest V. Váci u. 34. Klotild palota kapuja. Jungfer Gyula 1901

JEGYZETEK

1 A szecesszió országonkénti elnevezésére nem térünk ki, ezért a köznyelvben ismert és elterjedt szecesszió szót használjuk. Nem kívánjuk mesterkélten képzett magyaros szóval helyettesíteni, mivel nyelvünk befogadta e kifejezést, és e jövevény szavunk a századforduló művészetének pontos fogalmát takarja.

2 Lakatosok Lapja 1899. jún. 15. III. évf. 11. sz. p. 93.

3 Bp. Főv. Levéltára VIII/106. Intézetek, Intézmények. Főv. Községi Iparrajziskola dombormű rajzi osztály 1892/93 tanév anyakönyve 21. sorsz. Sárváry János műlakatos segéd. Végzett: 4 elemi, 1 kereskedelmi, 2 iparrajz, *2 gen. Fortb. Schule*, 1 technol. Továbbá Ráth György—Györgyi Kálmán: A magyar iparművészet 1895-ben. Az Iparművészeti Társulat 1895. jan. 30-i ülésén határozatot hozott: az ezredéves kiállításon felállítandó kollektív műipari csoport létesítése céljából hazai művészektől eredő eredeti iparművészeti terveket szerez be. Az 1895. ápr. 9-i ülés határozataiból: „. . . Sárváry János lakatosmester rajzait azért nem tartja a jury elfogadhatónak, mert tanár vezetése alatt, a müncheni szakiskolában készültek. De mivel belőlük készítőjüknek kiváló szakképzettsége kitűnik, a pályázó a vasműves munkák megrendelésénél figyelembe veendő."

4 Pereházy Károly: A vas művésze. Műemlékvédelem XIX. évf. 1975. 4. sz. p. 220—226.

5 Bp. Főv. Levéltára. IV. 1407/b. Bp. Szőv. Tan. ir. 60840. Beadványában kéri, hogy a közmunkákra őt is szólítsák fel. Indoklásában többek között említi, hogy állami ösztöndíjjal 5 évig külföldön tartózkodott.

6 Versenytárgyalási eredmények. Vállalkozók Lapja 1898. júl. 13. p. 14.

7 Fia, ifj. Sóty Zoltán vasműves-iparművész — apja elbeszélése nyomán — közölte, hogy a Gerő és Győry cégnél készítette a VIII. Baross u. 11., a VIII. Üllői út 14., a XIV. Dózsa György út 27. sz. kapukat.

8 Zádor A.—Genthon I. (főszerk.): Művészeti Lexikon II. kötet F—K. Akadémiai Kiadó 1966. p. 535.

9 Ua. I. kötet A—E. 1965. p. 233.

10 Ua. IV. kötet R—Z. 1968. p. 313.

11 Szül.: Komáromban, 1870. aug. 23., † Budapesten 1940. k. 1899—1940-ig működött Budapesten, 1900—1915-ig társasviszonyban, majd önállóan.

12 Szül.: Pesten, 1841. jan. 9., † Budapesten 1908. nov. 21. 1866—1908-ig működött Pesten, ill. Budapesten.

13 Szül.: 1860. k., † 1927? Önállóságának kezdete: 1901.

14 Szül.: 1876., † Budapesten, 1935. okt. 4.
1904—1935-ig működött.

15 Szül.: 1881., † Budapesten 1939. okt. 14. 1907—1939-ig működött.

16 Szül.: Szepesstrázsán, 1855. okt. 5., † Budapesten, 1934. okt. 18. 1885—1933-ig működött.

17 Szül.: 1858. k., † Budapesten 1916. 1887—1916-ig működött.

18 Önállóságának kezdete: 1895 és 1916-ig működött.

19 1893—1914-ig működött.

20 Szül.: 1850. k., † Budapesten 1912. 1877—1909-ig működött.

21 Szül.: 1865., † Budapesten, 1932. okt. 14. 1893—1932-ig működött.

22 1875—1908-ig működött.

23 Szül.: Rákoscsabán 1867., † Budapesten, 1937. júl. 12. 1893—1937-ig működött.

24 Mint műkovács 1898—1920-ig működött.

25 Szül.: Budapesten, 1893. máj. 25. 1918-tól fél évszázadon át működött. Ma nyugdíjas.

26 Pereházy Károly: Bieber Károly. Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata. Bp. 1975.

23. Budapest VII. Vörösmarty u. 47. Vaskapu részlete. 1910. k.

Migrai László

az alábbi pályázatom megvétel-

Ugyanis

Magyar Vilmos: Széljegyzetek a Prohászka emléktemplom pályaterveihez. Épitő Ipar – Épitő Művészet 1929. 115. l.

31. kép. A Rozgonyi (?) sírkő

kőtárban. Sírkövének faragója pe
lék mesterével.

A Rozgonyi-síremlékkel együt
baldachin töredék és egy kalászo
vörösmárvány töredék, mely bizo

[1] Fejér. Cod. Dipl. X. 6. 896. l. M
zászlósurat ábrázol a sírkő. Fejérmegyei

Mágray László
építész

l: MMÉVk
1934.229.l.

erendezett vasablak, szerkezet és műlakatos-áruk ipartele
II., Baross-utca 128. és VI., Szerecsen-utca
Tervek és rajzok díjmentesen.

lymes mérnök és Társa BUDAP
VII., Rózsa-ut
TELEFON

tel és Brausewetter
ton-, hid- és mélyépitő r. t.
ezelőtt
Brausewetter Pozsony és Gaertner E. Bpest
Központi üzlet:
est, V., Bálvány-utca 26. Telefon 69-41..
Fióküzlet:
ıy, V., Virágvölgy-utca 18. Telefon 98
tervezések, költségvetések készitése, műszaki véleményezés, épitések kivitele.
ály: Közegészségügyi épitkezések.
Csatornázások, tisztitó és szürőtelepek, tartányok.
ály: Vizépités.
Vizierőmüvek, gátak, zsilipek, turbinakamrák, partfalak.
ly: Hidépités.
Hidak csömöszölt betonból, vasbetonból és különösen „Melan" rendszer szerint.
ly: Mélyépités.
Pneumatikus és mindennemü alapozás, gépalapok, szárazzátételek.
y: Magasépités.

Magán épitő ip
előkészitő tanfolyam,
faragó és épitőmeste
tos sikerrel. Vázlatok
vizsgálások, becslése
mitásokat
VÁGI J
műépitész
Budapest, VIII., ker.

Fénymás
másoló papir és vászo
fajta műszaki papirosok
lékek a legjobb minősé
beszerezhetők a
Magyar Vegyészit

Migray László

építész Debrecen

második helyen megvásárolt terv.

Építő Ipar – Építő Művészet 1929. 100. l.

(A Prohászka-emlék templomra tervpályázatának eredménye.)

ékek Ország

Bu

[illegible]

Migrai László

Debreceni nagyerdei gyógyszállóci gyógyfürdő terv. „díjazás"

MMÉEKözl 1938. I 21. l.

pag. 493.

9.

5.

Migray László
épitész

az alábbi terop.
III díj.

Vállalkozók Lapja
1931. febr. 5.
(A debreceni hősök temetőjében felállításra kerülő emlékmű pályázatának eredménye és tanulságai.)

Skanderbég (Castriota György

balra ~~bal~~

Térdig, ~~látható~~, ~~s~~ g
görbe kard ~~van~~ zart, ~~s~~ balj
~~van~~, haja rövid, bajusz
Kontöse kilóg, ~~s~~ derekát
Két sorban:

Georgius Ca
Epiri et Alba

Tusrajz, méretei a

938

Migray László

epitesz

l.

Fábiánemléktemplomok

12. l.

Nagys.

Dr. Szentiványi Gyula Úrnak
a M. O. B. főtitkára

Budapest
XI. Lágymányosi út 1

Migray László

a hajdúszoboszlói gyógyfürdő terop. megvétel

MMÉE közl

1938. 154. l.

Tsz.:

Kelet	Beszélő neve (olvashatóan)	Hiv.	Magán	Inturb.	Kelet	Beszélő neve (olvashatóan)	Hiv.	Magán	Inturb.

Migray László

cvód
s

Magyar Vilmos i A
Prohászka-Emlékteplom
terepályázata

MAGYAR EPITOMUVESZET

1929. 6. sz.
műszaki rajzokkal

tervét megvá-
sárolták

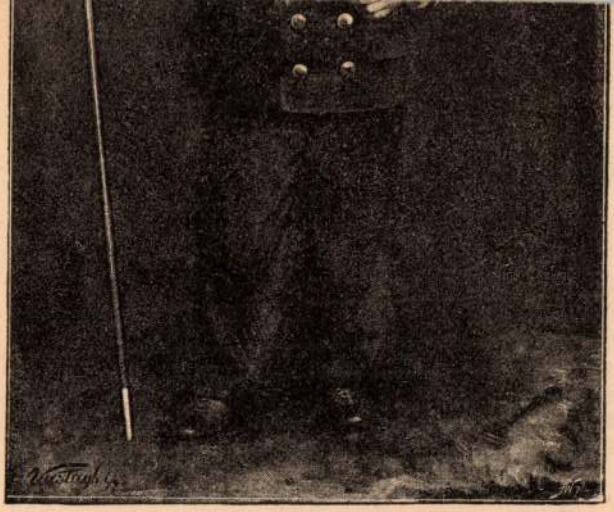

VASTAGH GYÖRGY. GYERMEK ARCKÉP.

MDK

Migray László

Debrecen város Hősök mauzóleumára irt pályázaton III. dijat kapta

Magyar Iparművészet 1931. 28.1.

MDK

Migray László

Debrecen város hősök mauzóleumára irt pályázat

III. díját nyerte

Magyar Iparművészet 1931. 28.1.

MDK

Migray László épitész

a debreceni hősi mauzóleum tervpályázata

III.dij

Épitő Ipar-Épitő Művészet, 1931.II.15. 23 l.

6-

ygyár, 1883/, s elsősorban a belga
élete iránt. Szobrászi rajzossággal
kiszinezett festményei mellett 1885-
tókorszaka első szobrának, a Kohómun-
. A szénbányák és iparvidék

M.D.K.

Migray László épitész

A debreceni rk.Svetits leánynevelő intézet tervp. dicséretet kapott.

Magyar Epitőművészet 1929.2sz. 27.l.

~~Csanak József~~ K

~~Hudecz János~~

Migray Sándor

Paczó Márton

Paltsik Sándor

Mincs cél

épitészek

a debreceni rk. Svetits

leánynevelointézet

városi berház terve

dicséretet

kaptak

Magy. Épitőművészet

1929. 2 sz.

27. l.

és sima karimája, de egyoldalú
ezüst díszítésű

1907.

fejjel van ábrázolva.

kissé balraforditott Koroná-
ja, bajusza és körszakálla hosszú.
képen és feszületes diszitett.

NGAR. M. M. XXXUIII. 4

~~képlapjának háttere, karimája~~ és

ű, méretei 6.7:6.7 cm. -- Becsértéke
a 1907. április 30-án (787-907-30).

131

1482

Miha Nándor, festő

MDK

Burghardt Rezső - Glatz Oszkár - Biai Föglein István -
Benedek Jenő - Györffy István - Kontury Béla -
Szemerey Zoltán - Mihalovits Miklós - Bazilides Barna -
~~Miha Nándor~~ - Fáy Győző - Mezei Artur - Papp Domonkos

Dersi Tamás: A művészi szabadság jegyében nyilt meg a
természetelvü festők bemutatója.

Esti Hirlap, II. évf. 35.sz., 1957. febr.12.kedd
2. oldal

Miha Nándor

MDK

Épitkezés, temp.

Miccarnok 1960. VIII.Magy.Képzőművészeti kiáll.

MDK

Miha Nándor

Rényi P: A VI. M. Képzm. Kiáll. festményeiről. MN.
1956. jan. 28.

MDK

Miha Nándor, festö

Nö az ablak elött. Olaj.

Műcsarnok.-Tavaszi Tárlat.1957. Kat.11.1.

MDK

Miha Nándor, festö

Petöfi a Pilvaxban. Olf.
Egy család. "

Mücs.-V.M.Képzm.Kiáll. 1954.dec.-1955.jan. Kat.15.l.

MDK

Miha Nándor

A naturalista művészek I. kiáll. Népakarat 1957. II.28.

MDK.

Mina Nándor festő

"Bartók,Kodállyal " /olaj/

VI. Magyar Képzőművészeti Kiállitás
Mücsarnok,1955.18.1.

M.D.K.

Mika Nándor
festő, grafikus

Csisztu Mihályyal közös műve
a „Fiatalok a Hanságban"

Magyar Sfjúság, 1960. dec. 17.

M.D.M.

Miha Nándor MDK

Nő az ablak előtt, olf.

Mücsarnok 1957 Tavaszi tárlat

Miha Nándor

MDK

Bartók, Kodállyal, olf.

Műcsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

Prospektus

Mihai Nándor:
Életbizonítás

1963. M. H. Arch.

Miha Nándor - Csisztu Mihály

Egyetemisták üzemi gyakorlatom -litográfia Bp.1961.
500x695 mm.

Hansági csatornaépités - litográfia Bp.1961.
500x695 mm.

Ifjumunkások kovácsmühelyben -litográfia Bp.1961.
500x695 mm.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek /összeállitotta: Munkácsi Piroska/
O.Sz.K. kiadványai Bp.1965. 222.l.

Miha Nándor - Csisztu Mihály 2.

KISZ alakulógyülés a Köztársaságtéren -litográfia
Bp.1961. 500x695 mm.

Nyári táborozás - litográfia Bp.1961.
500x695 mm.

Vit a Hősök terén - litográfia Bp.1961.
500x695 mm.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek /összeállitotta: Munkácsi Piroska/ 222.1.
O.Sz.K. kiadványai Bp.1965.

MDK

Miha Nándor

Bartók, Kodállyal. Olajf. 140x120

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás.Műcsarnok. 1955.Kat. 18.1.

Miha Nándor.

Az Ötéves terv – kiállításra készülő freskón dolgozik.

Világosság, 1951. aug. 14.

MDK

Miha Nándor

Épitkezés, temp.

VIII. M. Képzőmüv. Kiáll. Műcs. 1960. ápr.

Miha Nándor

Nő az ablak előtt, olaj, 120 x 100

Budapest Műcsarnok Kiállítása
1957 kat. nem. Kisdéginé Kirimi
Jén.

11.

Miha Nándor, grafikus MDK

Négy grafikusművész — köztük Miha Nándor — két, tíz képből álló sorozatot készített a KISZ – Ifjúság a szocializmusért mozgalom céljairól.

–: Röviden. 6. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. okt. 13.

M.D.K.

Miha Nándor

Résztvett a Műcsarnokban rend.V.magyar képzőművészeti kiállitáson.

Dutka Mária: 1954 képzőművészeti tükre.

Magyar Nemzet 1955.jan.9. 7.o.

Mika Nándor, grafikus

Az oktató-szemléltető kategóriában nyert díjat.

— : Nívódíjak a legjobb plakátokért 8.

Népszabadság, Bp. 1972. márc. 29.

Mika Nándor

Plakátja művédijat kapott

Magyar Nemzet 1972 március 29
4. old.

Miha Vándor

Az 1941 évi legjobb plakátok alkotóinak művédíjait az Ernst Múzeumban osztották ki. Az oktató-nevelő kategóriában Bánhegyi Tiborral közösen alkotott plakátsorozata lett az első.

Népszabadság, 1972. márc. 29.

Mihael de
Bessenew

Thieme Becker
XXIV. 505-l.
(Lyka)

Lásd
Bessenew M.
alatt is.

Mihálescu román réál.festö XIX.sz.

Szab.Nép.1950.290.sz.dec.14. 4.l.

MDK

Mihailich és Kotsis

a Boráros-téri /Petőfi-/ hid épitésére kiirt pályázaton /1929-30/ a benyujtott 17 pályatervből pályamunkájuk II. dijat nyert

Dr. Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli magyar hidépités története. Bp. 1960.

Mihailich Győző

Margithid

Gouin Ernest és társa terve szerint 1872-1876.

Kiszélesitették és megerősitettek 1935-37. Mihailich Győző terve szerint.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.

112.l.

Mihailich Győző
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, VIII., Blaha Lujza-tér 3
Telefon: 139-292

NÉPSZABADSÁG

1957 NOV 17.

MAGYARORSZÁG „NAGY ÖREGEI"

139

MIHAILICH GYŐZŐ

Mennyire behatolt a Habsburgház politikája a szabadságharc előtti Magyarország társadalmi életébe, hogyan állította szembe egymással azokat, akiket érzelmi életük közössége fűzött egymáshoz: minden történelmi kútforrásnál kifejezőbben példázza a Mihailich-fivérek sorsa. Horvátországban születtek, ott végezték el a katonai alreáliskolát, s néhány évvel később fivér fivérre támadt. A négy Mihailich-fiú közül kettő Kossuth seregében harcolt, kettő pedig osztrák mundért öltött magára.

— *A szabadságharc leverése után* — idézi a családi hagyományokat *Mihailich Győző*, a Műszaki Egyetem világhírű hídépítő professzora — nagyapám az aradi vár foglya lett. Az itt raboskodó magyar katonákat igyekeztek támogatni a város hölgyei. Nem nyugodtak, míg csak engedélyt nem kaptak a fogoly hősök látogatására is. Ilyen „rabvizit" alkalmával ismerte meg nagyanyám nagyapámat.

Unokájuk nem a katonai pályát választotta, de minden szolgálati szabályzatnál szigorúbb kötelességteljesítésre nevelte az élet. Nyolcéves korában árvaságra jutott, tanítónő nővére gondoskodott róla, míg csak letette az érettségi vizsgáját Kecskeméten.

De az árva fiú, nővére minden gyengédsége ellenére is, alapos leckéket kapott a társadalomtudomány gyakorlatából. Az élet nemcsak kötelességtudásra tanította meg, hanem a dolgok hogyanjára és miértjére, saját szociális helyzetének felismerésére is. Nyílván diákkori megfigyelései is befolyásolták elhatározását, amikor csak azzal a kikötéssel vállalta a második világháború előtt a javaslatára életre hívott Mérnöki Továbbképző Intézet igazgatói tisztjét, ha az új intézet előadásait szakmunkások is hallgathatják.

Ekkor már olyan nagy volt a tekintélye, súlya, nemzetközi hírneve, hogy ezt a különös, szociális együttérzést eláruló feltételét is elfogadták.

— Sohasem keresztezték utam akadályok — tekint vissza pályafutására. — Igaz, az indulásnál kettős szerencse ért: az egyetemen véletlenül volt üresedés és nagy volt a pangás a gazdasági életben. Így lehettem tanársegéd. Mert, ha nincs gazdasági válság, állami szolgálatba kellett volna lépnem, mivel állami ösztöndíj tette lehetővé számomra, hogy elvégezhessem az egyetemet. Így azonban 15 évig dolgozhattam kiváló tanárom, Kherndl Antal mellett s elvégezhettem a könyvéhez és az Erzsébet-híd vizsgálatához szükséges számításokat. Sohasem igyekezett háttérbe szorítani, nagy figyelemmel kísérte statikai problémák megoldására irányuló terveimet, melyeket a Mérnök- és Építészegylet közlönyében is ismertettem.

A nemzetközi tudományos világ 1908-ban figyelt fel először a fiatal magyar műegyetemi tanár munkásságára, mikor a temesvár—ligeti úti vasbeton-híd tervei nyilvánosságra kerültek. Abban az időben ez volt a legnagyobb nyílású vasbeton gerendahíd az egész világon. Világfeltűnést is keltett, mikor a Beton und Eisen című német folyóirat ismertette a terv részleteit. Egy évvel később a fiatal magántanár, meghívott előadóként, elsőnek tartott rendszeres egyetemi előadásokat a vasbeton-építésről.

Ennek a szédületes fejlődés előtt álló tudomány-ágnak lett és maradt szerelmese és kutatója a negyvennyolcas alhadnagy kötelességtudó unokája. Most 80 éves, 59 éve tanít az egyetemen s közben a vasbeton-hidak, szerkezetek sokaságát tervezte és valósította meg. Munkásságának nemzetközi elismeréssel díszített állomásai a csepeli 3500 vagonos gabonatárház, a Szabó József utcai vasszerkezetű garázs, a szolnoki, tiszapolgári és szegedi közúti hidak tervei. Az óbudai híd pályázatán első díjat nyert, a Boráros téri híd pályázatán csak másodikat,

(Zádor István rajza)

de rábízták a terv kivitelezését. A bánhidai, Mátra vidéki és kelenföldi erőművek építkezésénél mint szakértő működött közre. A felszabadulás után mint tanácsadó és szakértő mérnök segítette a budapesti hidak helyreállítási munkáját, kiszélesítette a Margit-hidat, irányította a mérnököket, kivitelezte a tervező munka tekintélyes tömegét. Túl a hetvenen...

— Azért a kutató munkát sem hanyagoltam el — hívja fel a figyelmet tudományos munkásságára. — Mint a Beton- és Vasbeton Laboratórium vezetője vizsgálataim alapján a párizsi nemzetközi hídkongresszuson, 1931-ben, rámutattam, hogy a szokásos számításnál kevesebb vasbetonnal is el lehet érni a szükséges teherbírást.

Mennyi minden új lehetőségre mutatott rá hatévtizedes pályafutása során, maga sem tudná felsorolni. Szerényen csak annyit jegyez meg: sokkal nagyobb jelentőségűnek tartja, hogy a mai, új mérnöknemzedék lényegesen könnyebben, kedvezőbb körülmények között tanulhat, mint a régi hallgatók, akik sem könyvhöz, sem jegyzetekhez nem juthattak, mert nem is adtak ki sem tankönyvet, sem jegyzetet. Most van könyv is, jegyzet is, a gyengébb matematikusokkal külön is foglalkoznak a tanárok, amiről hajdan álmodni sem lehetett.

— Azért persze — csóválja fejét — ma is sokan felelnek roszszul, nem egyet meg is kellett buktatnom. Látták, mennyire elszomorított ez a kényszerűség, s ahelyett, hogy nehezteltek volna rám, ők, az elbuktatottak vigasztaltak: ne bánkódjam, ígérik, jobban fognak tanulni...

— Egyébként azt tapasztaltam, hogy az új nemzedék, mely behatóan foglalkozik a felszabadulás után felmerült tudományos problémákkal, feltűnően akcióképes. Fiatal tudósaink például az 1955. évi lisszaboni nemzetközi hídkongresszuson 19 értékes, tudományos dolgozattal jelentkeztek. Utánpótlásunk általában képzett, jó alappal rendelkezik. Nem egy fiatal mérnök cikke, melyet a Tudományos Akadémia kiadásában megjelenő Acta Technika közölt, jelentős nemzetközi elismeréssel találkozott.

— Most majd én is gyakrabban jelentkezem cikkeimmel — beszél terveiről a kiváló tudós, a budapesti és a drezdai műegyetem tiszteletbeli doktora, a Kossuth-díjas professzor, akit a múlt hónapban, 80. születésnapján a Munka Vörös Zászló Érdemrendjével tüntetett ki a Népköztársaság Elnöki Tanácsa. — Ideje volt nyugdíjba mennem, hiszen a felszabadulás előtt a legnagyobb tudósnak is meg kellett válnia katedrájától 70 éves korában, legfeljebb még egy tiszteleti évet tölthetett ki. Így hát több időm marad a tudományos munkára, igaz viszont, hogy egy nyugdíjas professzor nem rendelkezhetik olyan szabadon a laboratóriumban, mint a tanszékvezető. Hiszen nem is jár be rendszeresen az egyetemre.

Mintha csipetnyi keserűség berzenkedne a hangjában, hogy hatvan év után búcsút kell vennie az egyetemtől, melynek munkája boldoggá tette, teljes lelki egyensúlyt biztosított számára. De úgy látszik, tévedtünk, mert vidáman csap egy kéziratcsomagra.

— Egyelőre — nevetgél — még minden reggel pontosan bejárok, pedig sok munka vár az Akadémián is, ahol a Műszaki Tudományok osztályelnökeként működöm, de elnöke vagyok több főbizottságnak is. Mégis naponta be kell jönnöm ide az egyetemre, mert Palotás professzorral vasbeton építéstan-könyvet írunk. Ezt a munkát ebben a tanévben befejezi Mihailich professzor. De azért jövő ősszel is bizonyosan itt találjuk az egyetemen, régi munkatársaival összeforrott ter-

A francia—angolszász konfliktus igazi háttere

Az algériai nemzeti felszabadítási front kairói képviselőjének véleménye

Kairó, november 16. (MTI)

Az arab országok közvéleménye nagy érdeklődéssel figyeli azt a válságot, amely Franciaország és az angolszász hatalmak között robbant ki a Tuniszba irányított angol—amerikai fegyverszállítások miatt. Minthogy ez az ügy szoros kapcsolatban van a legutóbbi algériai fejleményekkel, az MTI különtudósítója az algériai nemzeti felszabadítási front kairói képviselőjéhez fordult magyarázatért. A kapott felvilágosítások alapján a következő képet lehet formálni az ügyről:

Burgiba tuniszi köztársasági elnök, aki a fenntartás nélküli nyugati orientáció híve, néhány héttel ezelőtt — amerikai sugalmazásra — akciót kezdett az algériai kérdés „békés" megoldására. Azt javasolta, hogy a nemzeti felszabadítási front egyelőre mondjon le Algéria teljes függetlenségének követeléséről, s fogadjon el olyan rendezést, amelynek értelmében Algéria „szakaszonkint" nyerné el függetlenségét egy úgynevezett észak-afrikai szövetség keretei között. Ebbe a szövetségbe *Marokkó, Tunisz* és *Algéria* tartoznék. A szövetség mindhárom tagjának ki kellene jelentenie, hogy *hűséges marad* a „szabad világhoz". Ezen az elvi jellegű deklaráción kívül azonban az algériai szabadságharcosoknak bele kellene egyezniök abba is, hogy *amerikai olajtársaságok szabadon kutathassanak olaj után az ország déli részén.* Burgiba hozzáfűzte, hogy a tuniszi kormány máris koncessziót adott amerikai vállalatoknak a Tunisz területén található olaj kiaknázására.

Az algériai nemzeti felszabadítási front központi bizottsága a leghatározottabban elutasította Burgiba javaslatát, s hogy válasza még félreérthetetlenebb legyen, külön sivatagi katonai parancsnokságot szervezett, amelynek az a feladata, hogy megakadályozza az amerikai olajtársaságok behatolását a szaharai olajvidékre. Az algériai sivatagi csapatok hadműveletei természetesen nagy veszedelmet jelentenek a tuniszi amerikai olajkoncessziókra is.

Az algériai szabadságharcosok szilárd magatartása megrendítette Burgiba tekintélyét nemcsak Észak-Afrikában, hanem az egész arab világban.

Ez a tekintélyveszteség — párosulva a tuniszi amerikai érdekeket fenyegető gyakorlati veszéllyel — arra indította Washingtont, hogy fegyverszállításokkal igyekezzék megerősíteni Burgiba pozícióját.

Az Egyesült Államok kormánya e pillanatban oly fontosnak tartja Burgiba helyzetének megerősítését, hogy *még az amerikai—francia szövetség meglazulását is megkockáztatja.*

A francia kormány természetesen jól tudja, mit jelent, hogy amerikai fegyverek kezdenek beáramlani Tuniszba. Előtte van a marokkói példa. *Marokkóban jelenleg már hat amerikai légitámaszpont van,* s Franciaország mindinkább elveszti befolyását. A párizsi kormány nem szeretné, ha Tuniszban is hasonló helyzet alakulna ki. Ezért tiltakozik oly éiesen, s ezért vonult ki a NATO ülésszakáról.

Ez áll valójában a francia—angolszász konfliktus hátterében, nem pedig az, amit a francia kormány kifelé hangoztat, hogy a Tunisznak szállítandó fegyverek az algériai szabadságharcosok kezébe kerülhetnek. Az atlanti szövetségesek között kirobbant válságot egyébként elsősorban abból a szempontból tartják jelentősnek az algériai szabadságharcosok vezetőinek körében, hogy **minden eddiginél jobban megmutatja a francia közvéleménynek: ha nem találnak mielőbb igazságos megoldást az algériai kérdésben, mindinkább számolni kell az amerikai imperializmus behatolási kísérleteivel.**

Eredménytelen NATO-tanácskozások a tuniszi fegyverszállítások ügyében

Szombaton zárt ajtók mögött nagyköveti szinten rendkívüli tanácskozásra ült össze az Északatlanti Szövetség állandó tanácsa, hogy megtárgyalja a tuniszi angol—amerikai fegyverszállítást, amelyet Franciaország „barátságtalan lépésnek" minősített.

A rendkívüli ülés előtt tartott parlamenti tanácskozáson felszólították a NATO-országok kormányait, kérjék ki egymás véleményét, mielőtt bármilyen döntést is hoznának, amely esetleg kihat a „nyugati szolidaritásra". *A tanácskozáson a francia küldöttség nem volt jelen.*

A 15 NATO-tagállam állandó küldöttei szombaton délután három órán át vitatták a tuniszi fegyverszállítás kérdését anélkül, hogy ki tudták volna elégíteni a franciákat olyan értelemben, hogy NATO-tagállamok a jövőben nem folyamodnak egyéni akcióhoz olyan területeken, amelyekhez Franciaországnak érdeke fűződik.

at
rgyalásokon

" kérdésben

állásfoglalás kapcsolatban van Nyugat-Németország élesedő piac-problémáival. A hírek szerint a szovjet fél megfelelő tárgyalási alapnak tekinti a nyugatnémet javaslatot. Valószínűnek tartják, hogy a *tárgyalások eredményeként konzuljogi egyezmény és kereskedelmi szerződés jön létre a Szovjetunió és Nyugat-Németország között.*

Szabó István

ZSI ZSÁK UTCA

MENTÁRJA

a francia pénzügyi válság, a sztrájkmozgalom, a társadalmi feszültség hátterében ugyanaz a probléma van: *az algériai háború.* A pénzügyi felhatalmazás vitájában tegnap a kommunista, a szocialista és a radikális képviselők (a lehetséges baloldali többség) szinte egyöntetűen helyeselték *Mendes-France* radikális politikusnak, amikor kifejtette: *„A háború — háborús gazdaságot jelent. Az algériai háború roppant terheit nyögjük. Ha a háború folytatódik, meg kell fizetni az árát. Gazdaságunk és pénzünk megmentésére még van mód: teljesen felül kell vizsgálnunk algériai politikánkat. Ha békésen rendezzük a problémát, meg tudjuk őrizni pozícióinkat."* Ez annak a burzsoá érdekcsoportnak a józan hangja, amely belátja, hogy a kolonialista háború nem láncolhatja Algériát Franciaországhoz, ellenkezőleg, végképp elszakítja tőle. A haladó közvélemény egyetért ebben a kérdésben Mendes-France-szal. A gyarmatosítók szélsőséges és ol-

felhívására a francia munkások jó része. Bár a munkásosztályon belül sincs még teljes egyetértés az algériai konfliktus rendezését illetően, az kétségtelen, hogy egyre többen ismerik fel a *„Békét Algériában!"* jelszó igazát. *Rouenban, Nice-ben* a dokkerek, *Lyonban* a vasasok munkabeszüntetéssel, egész sor párizsi üzem dolgozói a parlamentbe küldött delegációkkal, petíciók aláírásával fejezik ki újból azt a követelésüket, hogy vessenek véget az algériai vérontásnak és ezzel tegyék lehetővé a szociális haladás politikáját Franciaországban.

Van kivezető út

A NATO-viszály újabb parancsoló ok Franciaország számára, hogy felülvizsgálja algériai és egyben atlanti politikáját — állapítja meg a haladó sajtó. A Tunisznak szállított fegyverek instruktorokat is jelentenek. Az oktatók angolszász beszivárgást is jelentenek. Az észak-afrikai stabilitás hiánya szítja az amerikai sóvárgást, szinte vonzza a kielégíthetetlen étvágyú imperialistákat. *Hiába „tiltakozik" Gaillard Franciaország angol—amerikai*

MDK

Mihailich Győző dr. és Löllbach Kálmán

a nagyváradi Szt. László-téri vashid pályázatán III. dijat nyertek közös pályamunkájukkal.

Kitüntetések. Művészet 1908. 128.1.

Mihailich Győző épitész M.D.K.

1877. okt. 14-én Temesrékáson született

Gimnáziumi tanulmányait Kecskeméten,
egyetemi tanulmányait Budapesten folytatta.
1899-ben mérnöki oklevelet szerzett.
Oklevelének megszerzése után tanársegéd a hídépitéstan tanszékén.
Müszaki doktori cimet szerez,
majd müegyetemi magántanári képesitést.
Magyar Épitőmüvészet 1966/3. 64.1.

/ ,

Mihailich Győző épitész M.D.K.

1920-ában a Hidépitéstan II. tanszék professzorául hivják meg.
1957-ben 80 éves korában vonult nyugalomba.
A Magyar Mérnök- és Épitészegylet tudományos munkáját 1923-ban egyleti aranyarémmel tüntette ki.
Temesvár ,Liget-uti hid,

Magyar Épitőművészet 1966/3. 64.l.: / .

Mihailich Győző épitész **M.D.K.**

Budapest, Szabó József utcai autobuszgarázs ,
Tanács-adó a budapesti Duna-hidak ujjáépitése során,
a Budapesti Mérnöki Kamara elnöke,
a Mérnöki Továbbképző Intézet igazgatója,
a MTA levelező, majd rendes tagja
Kossuth-dij arany fokozatával kitüntetve.

Magyar Építőművészet 1966/3. 64.l. / .

Mihailich Győző építész M.D.A.

Megirta a XIX és XX. századbeli magyar hídépitészet c. könyvet

Dr. Csonka Pál: Megmelékezés Mihallich Győző akadémikusról

Magyar Építőművészet 1966/3. 64.l.

MDK

dr. Mihailich Győző

Magyar V.: XII. Nemzetközi épitész kongresszusról.
Épitő Ipar - Épitő Művészet 1931. jan. 15. 13.l.

MDK

Mihailich Győző dr. és Kotsis Iván dr.

az alábbi pályázaton megosztott I. dijat nyertek /5o.ooo forint/

Döntöttek az óbudai Dunahid tervpályázatáról. Épitő Ipar - Épitő Művészet. 1931. febr. 15. 31.l.

Mihailich Gyöfö

teroei szerint épitették át 1935-37 kö-
zött a Margit hidat.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopé-
dia, Budapest, 1970.

1691.

Mihailich Győző, építész

A magyarszázadfordulós építészet szülékei II. rész, Temesvár (Timisoara).

Bár Temesváron megtalálhatjuk Komor és Jakab bank-épületét, Körössy Albert Mihailich Győzővel közösen tervezett Béga-hidját, a lechneri formák és a főváros hatása még kevésbbé jellemző, mint Arad esetében, – írja Gerle János építész.

Magyar Építőművészet, 1986. 4. 54-old.

Mihailich Győző

Perényi Imre 1947 novemberében megszervezte az Építéstudományi Központot. Ennek Tanácsa 1948 januárjában alakult meg; tagjai többek között Borbiró Virgil és Mihailich Győző voltak.

Major Máté: Húsz éves az építészeti tervezés közösségi megszervezése. - Magyar Építőművészet, 1969.3.sz. 52-53.l.

MIHALICH Győző

SZIKSZAI Mihály: A szolnoki közuti Tisza-hid szerepének változása napjainkig. = Zounuk 6. (1991) 23-25.p. és ill.

g y
RÍTÉS

ytatja a Magyar Műhely
állítással (visual poetry,
ökumenikus betűtisz-
mbathy Bálint), költői
kal.....
ük a világot a művész-
is lehetünk művészet.
számítógéppel, szabad-
álom talán talány ho-
ssssssssel vessszők.....
semsem leh ez az aza
utánzó zajszépítő kép-
stus, amit Szombat-

Y BÁLINT

mert amikor egy új országban
vagy városban járok, roppantul
élvezem, ha a hely kulturális inf-
rastruktúrája gazdag és sokrétű.
A kulturális szolgáltatások kivált
nyáron kapnak komoly szerepet:
a veronai aréna operarajongóktól
[illegible] flyenkor, a Pompidou Cen-
[illegible] kapuja pedig napi 20-25 000
[illegible] egyedet fal be,
[illegible] a londoni Barbi-

[illegible] hazánk-
[illegible] egzotikus fóvá-
[illegible] így mostaná-
[illegible] Gyűjtemény végleges
[illegible] ezért igenis fontos ál-
[illegible] szolgáltató-
[illegible] aki
[illegible] vá-
[illegible] a
[illegible] Múzeum első eme-
[illegible] s ott meg-
[illegible] de satnya
[illegible] gyűjteményt. Az-
[illegible] vége is, mert
[illegible] úgynevezett
[illegible] csak kon-

[illegible] legkonservatívabbként
amlegetett városában,
Salzburgban, immár

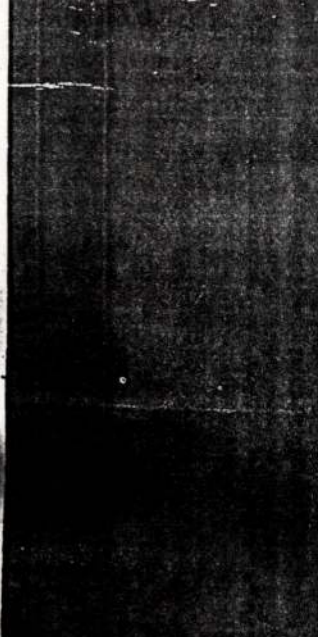

előadásokat. A '68-as
diákmozgalmak eróziós hatása
még csak nem is érintette ezt a

MDK

Mihailich Győző dr. műegy.tanár

Mihailich Győző dr. és Kotsis Iván dr. műegy. tanárok 50.000 pengővel dijazott terve az óbudai Dunahid tervpályázatán.

Cikk: Döntöttek az óbudai Dunahid tervp.

Epitő Ipar - Epitő Művészet, 1931.febr.15. 31.lap

MDK

Mihailich Győző dr.

müegyet. épitési oszt. dékánja

Pr Józsefmüegyet. 1939/4o. I. 7l

M.D.K.

Mihailich Győző dr. épitész

A Horthy Miklós dunahid épitése és a Margit hid kiszélesitése terveiért a Magyar Érdemrend középkeresztjét kapta.

Cikk: A Magyar Érdemrend uj kitüntetettjei.

Pesti Napló 1938.okt.9.

MDK

Mihailits Győző épitész

A csepeli állami szabad kikötő gabona tárháza, közös terv Hültl épitésszel. Repr.

Ipari épitkezések képekkel.

Tér és Forma 1930.2.sz.

M.D.K.

Mihailits Győző épitész

Bpesti autóbuszgarázs.Repr.

Architecture D'aujourd'hui.Paris 1932.

M.D.K.

Mihailics Győző dr. épitész

Dr.Hültl Dezsővel tervezte a régi lóversenytér helyén épült, 180 kocsit befogadó autóbuszgarázst. Képek 8-10.o.

Cikk: A Bp.-i Autóbuszgarázs.

Tér és Forma 1931.1.

Mihailics Gyözö építész

Tér és Forma, 1931

IV. évf. 8-10. o.

A budapesti autóbuszgarázs.

Mihalits építész

Tér és Forma, 1930. III. évf.

55. – 75. l. Ipari építkezések.

~~Hültlés~~ Mihailits

A csepeli állami
szabad kikötő gabona
tárhára, tervezték
fentich
repr.

Tér és Forma

1930. 2. 4. (Ipari
épitherések, képekkel.)

K

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

Tóth és Társa

1930. 2. 4. [illegible]
[illegible]

Michailich Győző

épitéz

Gentmüeml

53. l.

8

A BUDAPESTI AUTOBUSZGARÁZS

Dr. Hültl Dezső és dr. Mihailics Győző tanárok műve

A régi lóversenytér helyén, a Szabó József ucca, Szent Domonkos ucca és Motor ucca közötti telektömbön épült fel az új székesfővárosi autobuszgarázs 180 autobusz számára.

Az új telep 3 épületcsoportból áll, nevezetesen: a tulajdonképpeni csarnokból, a hozzácsatlakozó műhelyépülettel, az irodaépületből és a benzintöltő- és portás-házból.

A csarnok 72 m széles és 100 m hosszú s így a jelenleg használatban lévő 130 autobuszon kívül további 50 autobusz kényelmes elhelyezésére alkalmas, különösen azért, mert a csarnok egész szélességének megfelelő szabad fesztávolú vastartókkal van átívelve.

Az autobuszok a csarnok déli falában elhelyezett nagy kapukon keresztül jutnak a csarnokba, illetve annak nyugati hosszoldalán elhelyezett tisztító, vizsgáló aknáira, innen az északi fal mentén legyező formában elhelyezett 13 javítóaknára. A csarnok, hogy az fűthető legyen, csak 15 m magas és mennyezete a vasszerkezetre fek-

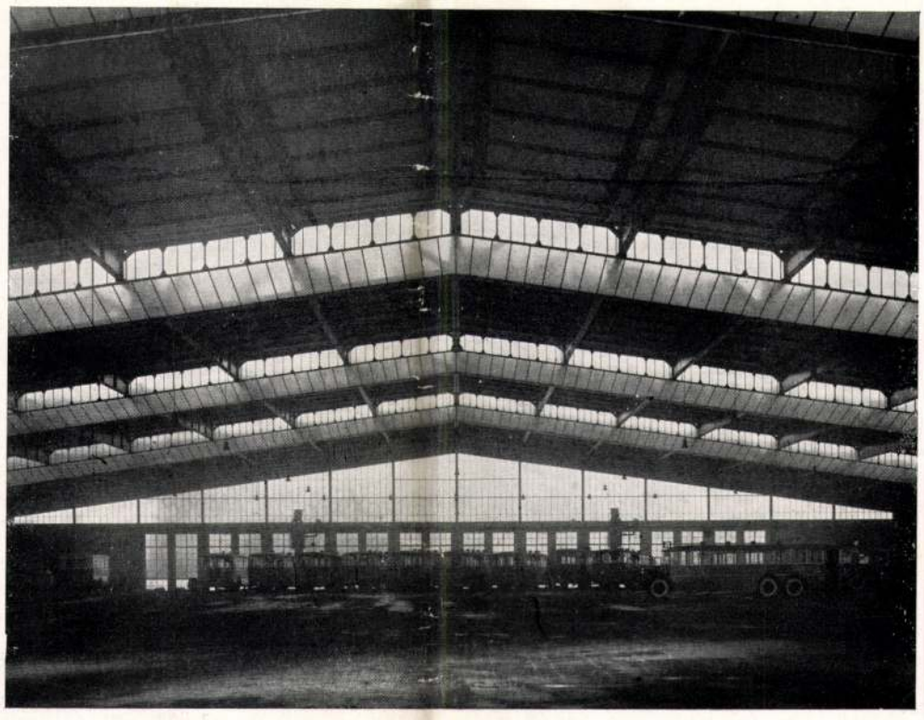

Tér és Forma 47
1931. 1. sz. 8-10
lapok

Dunai árkádsor

Dunai homlokzat

Oceánparti Stadion győzelmi árbocára felhúzzák majd a magyar nemzeti lobogót. Ha ez sikerülni fog, úgy a siker egyrésze azokat illeti, akik lehetővé tették ezen nagyszabású sportépület létesítését!

Hajós Alfréd

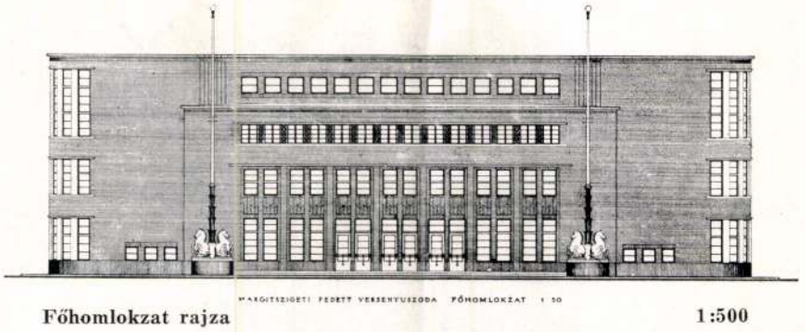

Főhomlokzat rajza 1:500

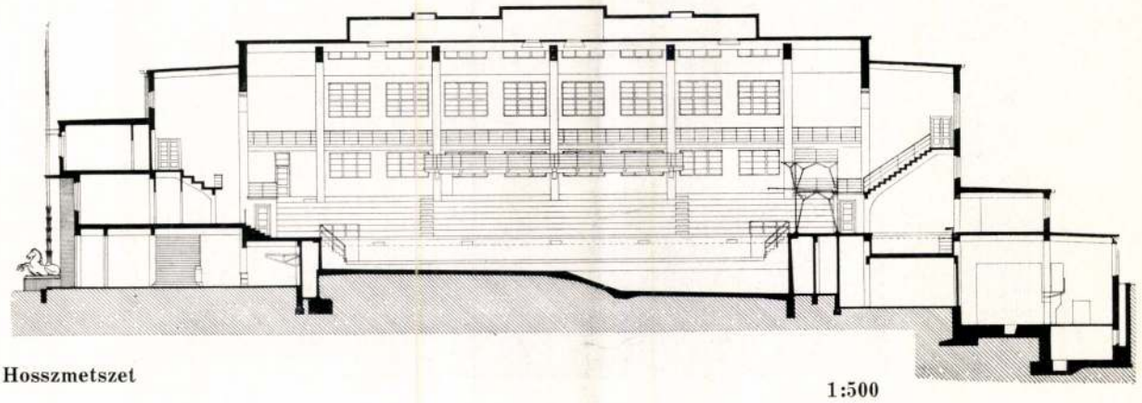

Hosszmetszet 1:500

tetett 5 cm vastag hőszigetelő kovaföld-lapokból áll, melyek bőrlemezzel födettek le. A csarnok padozata 15 cm beton-aljzaton bazalt és érc-beton.

A csarnoknak a műhelyépület felé eső ablakaiban tűzbiztos galván-üvegezés van, a javítóaknák előtt luxfer-üvegezés.

A csarnokhoz nyugat felől csatlakozó kétemeletes és tornyos műhelyépület földszintjén vannak a kalauzok és gépkocsivezetők tartózkodó és leszámoló helyiségei, a garázs- és kocsimester szobái, telefonközpont, kéziraktárak, bádogos-, lakatos- és kovácsműhelyek, az I. emeleten a tanterem, orvosi rendelő és váró, a személyzeti öltöző-, mosdó- és zuhanyozó-helyiségek, a megfelelő toilettekkel, a kárpitos- és asztalosműhelyek, a torony II. és III. emeletén irodahelyiségek, a IV. emeleten víztartányok, összesen 84.000 literes ürtartalommal.

A pincében van a kazánház, szénraktár, salakraktár, villamos központ, nyomásfokozó, akkumulátortöltő, szivattyú-gépház és raktárak.

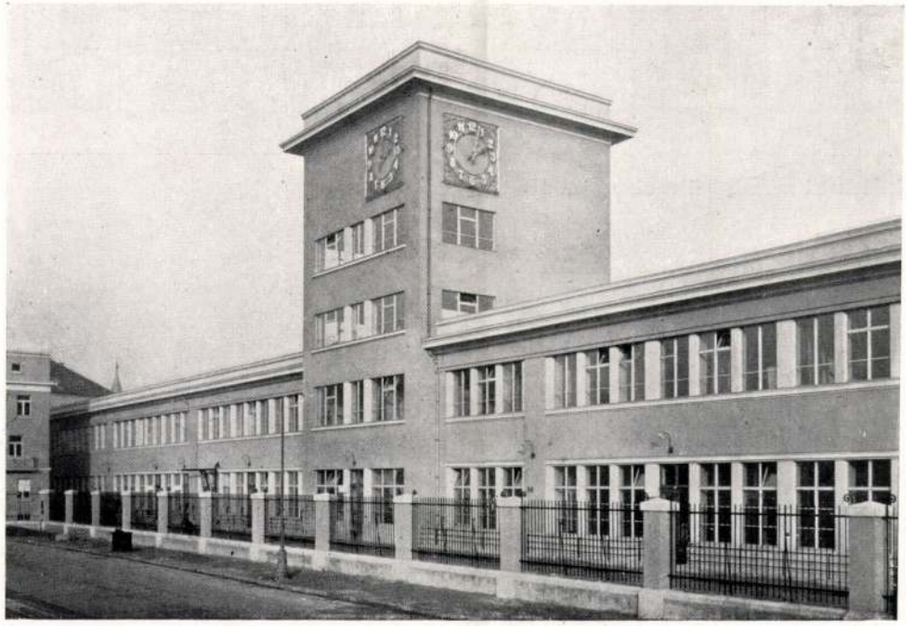

A műhelyépület

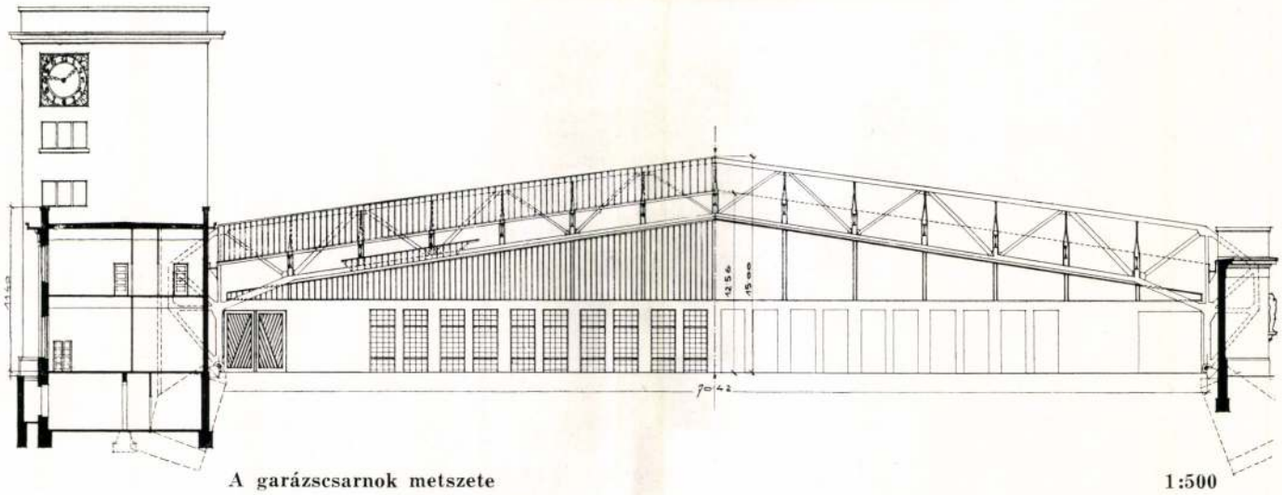

A garázscsarnok metszete 1:500

A födémek alul látható bordás vasbetonlemezek, melyek 2 cm-es magnezit aljzaton gumival boríttattak s így szerkezeti magasság alig van. A 23 m magas torony vasbeton keretszerkezet, üreges kitöltőfalakkal.

A műhelyépület végén, annak nyugati homlokzatával szemben áll a kétemeletes irodaépület, melynek padlásterében van elhelyezve a tisztviselő-étkező.

A csarnok előtt van a benzintöltő- és portásház, 2 kis lakással, mérlegszobával, portásszobával és a benzintöltő helyiséggel.

Ez előtt vannak a föld alá süllyesztett benzintartályok, melyekben 240.000 liter benzin, az üzem félévi szükséglete van tárolva.

Az épületeken facement-tető van. Homlokzatuk nemesvakolat, fehér és lila színben, műkőlábazatokkal.

Az épületek a praktikus és gazdaságos igényeknek legmesszebbmenő kielégítése mellett, a legmodernebb szociális és higiénikus igényeknek megfelelően készültek.

A garázs szerkezetével, monumentális modern architektúrájával és belső művészi kiképzésével vetekedik Európa legújabb hasonló építményeivel s fővárosunkat ismét egy nagy műszaki alkotással tette gazdagabbá.

Az egész telepet az épületek előkelő stílusának megfelelő, pillérek közötti vasrács-kerítés határolja be.

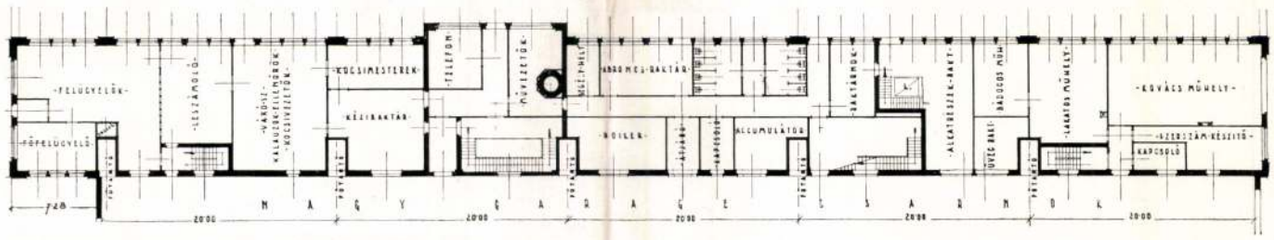

A garázscsarnok melletti műhelyépület alaprajza 1:500

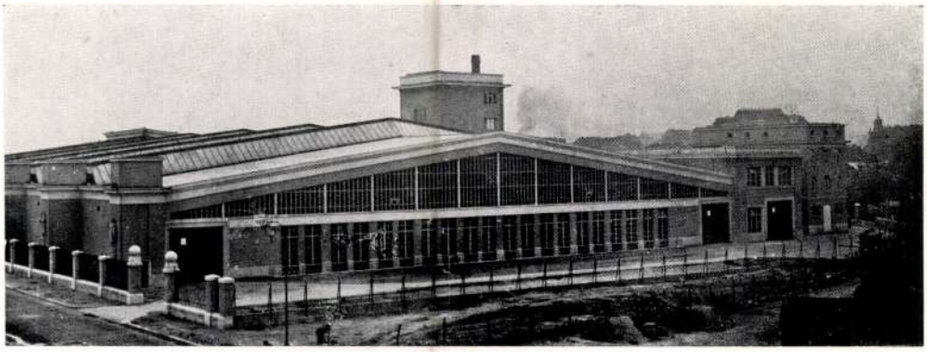

Hátsó homlokzat

~~Hültl Dezső~~

Mihailich Győző

K

szállító repülőgépek ...

— **A Magyar Érdemrend új kitüntetettjei.** A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére a Horthy Miklós Dunahíd építése és a Margithíd kiszélesítési munkálatai körül szerzett érdemeikért dr. *Mihailich* Győző és dr. *Hültl* Dezső m. kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi egyetemi nyilvános rendes tanároknak a *Magyar Érdemrend középkeresztjét* adományozta.

Pesti Napló

1938. okt. 9.

A. és Társa

HÁZ R.T.

let. Budapest, IV., Szervita-tér 3.

Budapest, a postabélyeg kelte.

isztelt Cim!

kir. osztálysorsjáték huzásai rövidesen megkez-átrak vagyunk tiszteletteljes ajánlatunkkal fel-n a reményben, hogy nb. rendelésével megtisztel. zerencse, mely mindnyájunk életét kormányozza, kedvezni fog és a sorsjáték folyamán örömmel y egyik főnyereményt megnyerte. Egyedül a álysorsjáték nyujt módot arra, hogy kis koc-

~~Hülsl Dezső dr é~~

K

nincs céd

Mihailits

bpesti autobuszgarázs

Répr.

Architecture

d'aujourd'hui 1932.

Paris

824

802

Dr. Mihailich

MDK

A beton és vas közti felületi kötés értékének és elosztásának kérdésével foglalkozik.

100.o.

Dr. Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli magyar hidépités története. Bp. 1960.

MDK

Dr. Mihailich Győző

Az u.j.épitett szegedi közuti Tisza-hid /1948/ vasszerkezetének terveit II.sz. hidépitéstani tanszék munkaközössége Dr. Mihailich Győző és Dr. Schwemer Antal vezetésével készitette. A műhelyterveket Prepeliczay Albert és a Ganz gyár, az alépitményi terveket Major Sándor dolgoztaki.

A régi hid vizsgálatait Dr. Haviár Győző végezte.

92.o.

Repr.: A szegedi hid oldalmetszete /rajz/.

Ø3/ 94.o.23 ábra.

Dr. Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli magyar hidépités története. Bp. 1960.

Dr. Mihailich Győző

MDK

A Gubacsi -hid általános elrendezésére Zielinski professzor öttagu bizottságot alakitott melynek tagjai: Dr. Gállik István, Szikszay Gerő, Novák Ferenc, Zsizsmann Béla és Dr. Michailich Győző.

64./ o.

Dr. Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli magyar hidépités története. Bp. 1960.

Dr. Mihailich Győző

müegyetemi tanár

A Margit-hid megerősitésé és kiszélesitése terveit készitette.

75.o.

Dr. Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli magyar hidépités története. Bp. 1960.

Dr. Mihailich Győző

MDK

Az ébudai /Árpád-/hid terveire 1929 dec. ben kiirt pályázaton az I. és II. összevont egyforma dijat nyerte

Dr. Mihailich Győző ésKotsis István dr. terve , valamint Dr. Kossalka János és Walder Gyula terve.

70.o.

Dr. Mihailich Győző: ~~A/XIX./és/XX./századbeli/~~
A XIX. és XX. századbeli
magyar hidépités története. Bp. 1960.

Dr. Mihailich Győző

MNK

A Boráros téri /Petőfi-/ híd épitésére kiirt pályázatra /1929-30/ benyujtott 17 pályatervből.
I. dijat Kossalka és Wälder
II. dijat Mihailich és Kotsis
III. dijat Kiss Jenő, Sávoly Pál és Kottmann Kelemér terve nyerte.

70.o.

Dr. Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli magyar hidépités története. Bp. 1960.

MDK

Dr Mihailich Győző

tervezte:

Temesváron a Ligeti uti hidat /1908/

Tamás hidán egy ötnyilásu hidat.

109.o.

Dr. Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli magyar hidépités története. Bp. 1960.

Dr. Mihailich Győző

MDK

Vasbeton szerkezetek c. könyvét /1922/
a Magyar Mérnök és Építész Egylet aranyéremmel
tüntette ki.

106.o.

Dr. Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli
magyar hídépités története. Bp. 1960.

Dr. Mihailich Győző

MDK

A Polgári Tisza-híd.

A vasbetongerenda-híd terveit Folly Róbert készitette. A medernyilás vasszerkezetét és a vasbeton pályaszerkezetét Dr. Mihailich Győző tervezte.

Az alaépitményt és az ártéri hidakat a Zsigmondy Béla r.t. és Széchy Endre vállalata épitette Bándy Árpád vezetésével.

77.c.

Dr. Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli magyar hídépités története. Bp. 1960.

Dr. Mihailich Győző

A szolnoki közuti hid vasszerkezetét és a vasbetonpályalemezt Dr. Mihailich Győző tervezte Dr. Lipták éstársa cég gyártotta és szerelte. 1911-ben.

89.o.

Dr. Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli magyar hídépítés története. Bp. 1980.

Dr. Mihailich Győző MDK

Fénykép repr: A dunaharaszti vasuti hid.

Terv: Dr Székely Hugó és Gnädig Béla.
Tanácsadó Dr. Mihailich Győző.

116.o. 32. ábra.

Dr. Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli magyar hidépités története. Bp. 1960.

Dr. Mihailich Győző

mdk

A dunaharaszti vasuti ivhidat
Dr Székely Hugó és Gnädig Béla tervezte.
Dr. Mihailich Győző tanácsadóként működött
közre.

XIX/XX/ 115-116.o.

Dr. Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli
magyar hidépités története. Bp. 1960.

Mihájlovics Nikola

ujvidéki festő

lárd

z

Szépmüvészet

1941. 231. l.

wenn der menschliche Geist sich in seiner Gesamtheit entfalte und zur Geltung komme, sei ein Standort gegeben, auf dem sich wahre Wissenschaft begründen könne. Das Subjektive sei unvereinbar mit der wissenschaftlichen Methode, ebenso lehne aber der italienische Geist die Objektivität im Sinne des rationalistischen Philosophen Descartes ab, dem Exz. Bottai die Anschauung des neapolitanischen Philosophen Vico gegenüberstellte. In maßvoller Abgewogenheit zum Ganzen vorzudringen, ohne das Animalische noch das rein Verstandesmäßige einseitig zu betonen sei die italienische Auffassung der Wissenschaft, eine Verbindung von Tradition und Revolution.

Exz. S. E. Salvatore Riccobono, Mitglied der Kgl. Akademie Italiens, der mehr als achtzig Jahre alte Rechtswissenschaftler, hatte die weite Reise nach Deutschland, das er vor fünfzig Jahren nach seinem Studium verlassen hatte, nicht gescheut und ergriff das Wort zu einem Vortrag in lateinischer Sprache über das Schicksal des römischen Rechts. Er wies nach, daß sich das alte Recht Justinians gegen alle Anfechtungen der Zeiten rein und dennoch immer mit gewachsen in absoluter Verbundenheit mit dem Rechtsempfinden des Volkes, frei von jedem Formalismus bis auf unsere heutigen Tage erhalten habe. Er schließe Individualismus und Egoismus unerbittlich aus und bedinge die Unterordnung des Bürgers unter den Gedanken des Staates. Er schloß seinen klassisch klaren Vortrag mit dem Satze: „Mit dem römischen Recht über das römische Recht hinaus."

Als Vertreter deutscher Wissenschaft sprach Professor Eduard Spranger über das Thema „Der Humanismus in deutscher Sicht". Er betonte die Bedeutung der Antike und des Humanismus für das Geisteslebe Europas, indem er eine Brücke schlug zwischen unsere

Mihailich Gjörödi

a Margit-hid kivélesítésének
terve

l.

A Pesti Városháza

1934. 11. n. 5-l.

Dr. Bleich[16] az általános elméletet gyakorlatilag leegyszerűsítette az által, hogy az överőt, a kerettávo és a keretmerevségeket végig állandónak vette. (Theorie und Berechnung der eisernen Brücken. Berlin, 1924 S. 198—209.)

Az egyenletrendszer ez által oly módon egyszerűsült, hogy azt az analizis újabb segédeszközével, a differencia számítással, egy másodrendű differencia-egyenlettel lehetet kifejezni, amelyet megoldva, a szükséges keretmerevségre, A-ra egy zárt végképletet nyert amely csak a keretszámtól (n), és az öv merevségi tényezőjétől (φ)-tól függ.

E képlet szerint azonban minden n keretből álló rudazatnak (n — 1) lehetséges egyensúlyi helyzete vagyis az A-nak (n — 1) lehetséges értéke van s ezek közűl a legnagyobb pozitiv érték adja meg a mérték-adó keretmerevséget

$$A = 2\frac{\psi S}{c}\,\Phi(n, \varphi) \quad \ldots\ldots\ldots \quad (23$$

ahol φ, az övmerevségi tényező

$$\varphi = c\sqrt{\frac{\psi S}{J E}} \quad \ldots\ldots \quad (24$$

Bleich elvégezte e két változós Φ függvény kiszámítását n $\doteq$ 2, 4, 10 és ∞ keretszámra és a φ különböző értékeire $\varphi = 0$-tól $\varphi = \pi$-ig s az eredményt egy görbe sorozatban tüntette fel, l. 23. ábra. (Bleichné 158. és 159. ábra.)

Megjegyezzük itt, hogy a φ segédmennyiségnek egy nagyon egyszerű mechanikai értelmezése van, amire azonban Bleich nem mutatott rá.

Az övrudakat a gyakorlatban kihajlás ellen általában a c kerethosszra méretezzük. De tegyük fel általánosságban, hogy az övrudakat erősebbre vagyis a c kerethossznál nagyobb l_k kihajlási hosszra méretez-

Mihailich dr

terverte az ujpesti vas-
beton viztornyot.

Budtechnfejl. 471. l.

azt mondotta róluk,hogy a Sixtu
Ezeket a kartonokat a firenzei
nulmányozták,mint kétszáz évvel
században Masaccioét.Ebben az i
be II.Gyula pápával,aki épen ol
ember volt,mint ő.Érthető lesz,
többször összeütközésbe kerülte
egyik kinos korszaka,amikor nag
rendelővel és önmagával szemben
dődött,firenzei korszaka végén
készitett,mely egyetlen táblaké
kis Jézussal ábrázolják,a tábla
be,s az Uffiziben van.Az egyik
a firenzei akadémiában van.II.G
lot,hogy elkészittesse vele sir
dolgozott ki,melyre negyven sza
szánt.Nagy hévvel és lelkesedés
Carrarába ment,hogy megfelelő m
resés után megérkezett a márván
nem állott vele barátságos visz
udvarnál földije,Rafael volt,ak
hatalmas méretben való elkészit
zudult s nem keresett udvariass
tesse a pápával.Miután a pápa e
ment Firenzebe.A pápa öt lovass
lo azt felelte,hogy nem érdemel
gessék el,mint egy sötét alakot
háromtagu küldöttséget küldött,
gelot küldjék vissza.Michelange
maradt,nem is annyira a pápára
1506-ban Bolognába ment,aholt t
a Bentivogliokkal és mint gyüzt
véleményét változtatni.S mivel
a pápával.II.Gyula ünnepélyes f

Mihailich Györö

Müvenet 1908. 128

Mihailics Győző és

Hültl Dezső dr.

ívód tervezték az alábbi garáznt.

Tér és Forma

1931. 1. 27.

(A budapesti autobuszgarázs, képekkel.)

FELELŐS SZER

HOITSY

KIADÓ–TULAJ

FRANKLIN-T

MIHAILICH Győző

A XIX. és XX. század
magyar hídépítés története.
Bp. 1961

FODOR Ferenc; A magyar térképirás.
1-3. Bp., 1952-1954

M.D.K.

MIHAILESCU Sheresia

1919-ben Nagybányán aSzabadiskola tagja

Réti: Nagybánya.... Bp. 195 . 333.1.

dr.Michailich Győző mürgy.tanár

MDK

Tantó Pál: a mérnök és épitész együttmük. a bp.i dunahidak épitésében. Épitészet, 1942, 2. f.
48.1.

Mihailits Györö,

A Margit-hid kiszélesítését és megerősítését végezte 1935–37 között.
Különös nehézséget jelentett a statikailag sokszorosan (mintegy 29-szeresen) határozatlan fölösztős szőtani számítása.

Dr. Vajda Pál: A magyar hidépítés
Bp. 1964.

18.

MDK

Michailich Győző építészmérnök

kitüntetést kapott

MÉE Közl 1943.márc.21. 48 l.

MICHALICH GYŐZŐ

építész müegyetemi tanár

a temesvári Liget uti közuti hid

acsepeli kikötő gabonatárháza

Andai Pál: a mérnöki alkotás története, 1958 317. 1

Mihailich Győző

Temesvárott 1908-ban a ligeti-uti vidnál az ő tervei szerint ellensúlyos, kouzolos szerkezetet alkalmaztak, a körépső rézben befüggesztett karlóval. 7 jótastót alkalmaztak, a 15,0 m. szélesnyílás alátámasztására. A szerk. magasság rídrőképen 1,34 m.

· Dr Vajda Pál: A magyar hídépítés Bp. 1964 26. o.

M.D.K.

MIHAILOVA Alexandra

1930-ban Nagybányán a Szépművészeti Iskola tagja

Réti: Nagybánya.... Bp. 1956. 340. l.

Mihajlo Dejanovic
festő

M.D.K

„Merők és karlak" cimű műve
„szerepel a tárlaton

Szelesi Zoltán: Szabadkai képzőművészek tárlata
Művészet, 1967. szeptember – 36 lap.

Mihajlovics

és társa. Riedl

pesti fametsző-műhelyének tevékenységét /1848 után/ emliti

Rónai György: Gondolatok művésznevelésünk intézményesítésének centenáriumán.
Művtört.Ért.1971.3.sz.204-212.l. 208.l.

Mihajlovics Annamária

Örkény István: "Macskajáték" c. darabjának az Ujvidéki Szinházban bemutatott előadásához tervezett jelmezeket a müvész.
A "Tájékozódás" c. rovat "Ünnepi szinháznyitó Ujvidéken" cimmel számol be a diszelőadásról.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. febr. 2.
XVIII. évf. 5. sz. 6. lap.

Mihajlovits János
festő

M.D.K.

A sopron megyei művészek
kiállításán részt vett.

Hírek
Művészet, 1962. február — 42 l

Mihajlovits M.

a müncheni Képzőművészeti Akadémia magyar növendéke;

beiratkozás éve 1908.

Jászai Géza: München und die Kunst Ungarns 1800 bis 1945. Ungarn-Jahrbuch, Mainz, 1970 10 1, 149 1

Mihajlovits Mihály

festő

A jó pásztor

Fiatal leány

Leányvásár

Szeged 1934?

Fe?hívom, h
azonnal utaljon ki a M
műemlékek és a millenium
emlóki célokra május h
pengőt, azaz: Egyszáz
gőt dr.Darcsényi Dezső
tér Főpénztára utján.

Budapest,

A hivatalos másolat hi

irodavezető

Mihajlov Pál

ötvös

1828 Versec

Kapmagyarországi 41 l.

május 14-én.

ve) ~~[illegible]~~ ~~barna~~ kissé balra fordul, de
~~jobb lábával köre lépő~~ ~~nő~~ kissé ~~jobbra~~
maszkodik, baljával pedig ruhájának al-
idő, paszomantos derék piros ujakkal,
~~[illegible]~~ piros kendő. A háttérben fák disz-
r H. Rom. 849.

cm.
901: VII. 1-jén (350-902 VIII 20.)

tehe 100

reng s egy fiatal férfi, ki búsan lecsüggesztve fejét, lebegett tova. Ki tudná megmondani, minek örült az a szegény nő s miért busúlt, az a szegény férfi . . . ?

Király Kálmán.

Egyveleg.

Stefánia főhercegasszony elvállalta a bécsi zenekedvelők egyletének védnökségét. — **Boucicault** asszony, a párisi nagy divatáru-bazár tulajdonosa, négy millió frankot ajándékozott alkalmazottai nyugdij-alapjának. — **Az Egyesült-Államokban** felállitották azt a szobrot, melyet a franciák ajándékoztak a szabadság emlékének. — **Zürichben** a szinházi titkár magához véve a másfél ezer frankos napi bevételt, megszökött. Azonban elfogták. — **Drezdából** irják Leonille Lipiagnin szül. Galizin hercegnő nehány nap óta nyomtalanul eltünt. Azt hiszik, hogy a hercegnő tébolyban szenved[illegible]

— **Az olasz trónorokos**, mint egy olasz lap irja, Henriette hercegnővel, a flandriai gróf leányával fog eljegyeztetni. — **A kereskedelmi** ministerium palotáján a külső munkálatokat még a tél beállta előtt befejezik. — **A fővárosnak** érdekes vendégei voltak ; Toris és Siba japáni főurak időztek nehány napig a fővárosban. — **János főherceg** egy szandolinon bejárta a Traunt. Két napi utazás után elért Ebelsbergig. — **Néhai Szepessy pécsi püspöknek** életnagyságu emlékszobrot fognak felállitani. — **Berlioz Hektornak** a szobrát pedig nagy pompával leplezték le Párisban. — **Báthory István** lengyel király halálának évfordulóját (1586 dec. 12.) Krakóban meg fogják ünnepelni. — **A telephont** már ismerték a XVII. században s igy téves az a nézet, hogy az a legmodernebb találmány. — **»A cornevillei harangok«** cimü operette megérte ezredik előadását Párisban. — **Kis-Kőrösön** a vörös kereszt-egylet fiók-korházat állit. — **Nyitrán** kisdedóvó-intézetet nyitották a napokban.

Nők világa.

A királyné utja. Erzsébet királyné és leánya Valéria főherceg kisasszony nem jönnek Gödöllőre. mint az előre tervezve volt. Ő felsége huzamosabb ideig fog tartózkodni Ischlben, onnan azután Korfuba megy.

A szerelem halottja. Mindenkit elragadott Didone Elelia kisasszony, szépségével. A húsz éves bájos szőke leány a nápolyi Rossini szinház tagja volt. Nem régiben hire ment, hogy a szép leányt egy gazdag kereskedő fia jegyezte el ; már gyürüt is cseréltek s az ifju hazautazott, hogy szülői beleegyezését kinyerje a házassághoz. Elelia várta jegyesét, de helyette egy levél érkezett, mely tele volt rágalmakkal és alaptalan gyanusitgatásokkal. Ezt a leány annyira szivére vette, hogy másnap cyankálival megmérgezte magát.

A spanyol királyné. A spanyol királyné évek óta fáradozik a bécsi ételek meghonositásán udvarában. Legutóbb egy német szakácskönyvet fordittatott le spanyol nyelvre és utasitást adott, szakácsa nagy bámulatára, szilvás gombóc készitésére! Nagy tetszést keltett spanyol körökben a farsangi fánk is.

A királyné hálófejkötője. A svédek királynője, Krisztina, soha sem tesz hálófejkötőt fejére, hanem egy nagy asztalkendőt csavar feje körül, mely azonban elismert szépségének nincs nagyon előnyére. Egy alkalommal a királyné nem tudott aludni, megparancsolta tehát, hogy sürün elfüggönyözött ágya előtt zenéljenek és énekeljenek. Nagyon tetszhetett a dal ő felségének, mert kidugta a függönyök közt fejét, hogy megnézze, kinek van olyan szivhezszóló hangja. Azonban az éneklő művész ugy megijedt a nagy szalvétától, hogy néhány percig nem tudott magáról semmit s azon az éjjen nem is folytathatta dalait.

Lezuhant trapéz művésznő. A hajósutcai Orpheumban egy gyönyörü angol leány mutogatta hajmeresztő mutatványait. A napokban azonban Miss Leona, a repülő hintóról, mely másfél öl magasságban függ a szinpad fölött, hirtelen lezuhant, s véres fővel ájultan maradt a deszkákon. A rögtön megjelent orvos magához téritette, de nem lehetett konstatálni, a bájos leány nem szenvedett-e agyvelő-rázkódást.

Patti Adél hozománya. Patti Adél, mint a Nicolinival kötött házassága alkalmával kimutatta, harmadfél millió forint vagyonnal bir. Ehhez Nicolini hatodfélszázezer forint évi jövedelme járul.

A ballett-kosztüm feltalálója. Camargo Mária Anna volt az, ki a modern ballettöltözéket feltalálta. 1730-ban Párisba ment, mint 20 éves táncosnő, hol akkor a ballett királynője, Prevost(Vestris) kisasszony ragadta el táncával a közönséget. Ekkor még hosszu szoknyában táncoltak. A brüsszeli nő azonban letépte magáról a hosszú szoknyát első fellépte alkalmával s igy hirtelen megröviditett ruhában jelent meg a lámpák előtt. Páris tombolt s az est hősnője Camargo Mária volt. Ezentul aztán senki sem akart hosszú szoknyában fellépni.

Külföld.

** **London.** A Royal Human Society egy 12 éves gyermeket diszitett föl az egyesület nagy érmével, ki magánál három nagyobb gyermeket mentett ki a hullámokból. A hőslelkü fiu neve Lewes György.

** **Pétervár.** Oroszország kilencven milliónyi népe közt ötezerkétszáz orvos van, mint ezt a legutóbbi népszámlálás után az odavaló lapok közlik.

** **Páris.** I. Napoleonnak összes hadjárata hat millió ember életébe került.

** **Berlin.** Bismarck herceg az első protestans, ki birja a pápa Krisztus-rendjét. Az érdemjel gyémántokba van foglalva s értéke megközeliti a tizenötezer márkát.

** **Bukarest.** Catargi hercegnő, Milán király nagyanyja meghalt.

** **Biaritz.** Az orosz cár özvegye, Dolgorucky hercegnő villájában, egy egyfelvonása vigjátékban lépett fel, gyermekeivel együtt. Diszes meghivott társaság képezte a néző közönséget.

Irodalom.

Simor János. Élet- és jellemrajz vázlat. Irta Kőhalmi-Klimstein József, főgym. tanár. A csinos, képekkel diszitett kötet a hercegprimás életrajzát tartalmazza. Kiadja : Stampfel Károly Pozsonyban. Ára : 1 forint. Hogy mily kelendőségnek örvend ez a mü, bizonyitja az is, hogy ez már a harmadik kiadás.

Simor jubileumi emlék cimü lap, mely a fentebbi kötet kivonatát képezi, 40 krajcárért kapható.

Uj könyvek. Dr. Gyulay Béla »Nőnevelés« cimü müvét, mely a szülők, tanitónők és nevelőnők számára hasznos utmutatásokat tartalmaz, melegen ajánljuk t. olvasóinknek. Kapható ifj. Nagel Ottó könyvkereskedésében, muzeum-körut, nemzeti szinház bérháza. Ára diszes kiállitásban 1 frt 50 kr. Ugyanott kapható dr. Váradi Antal »Jelmeztan«-a, mely az orsz. szinészeti tanoda megbizásából készült és mükedvelőknek hasznos szolgálatokat tehet. Ára 1 frt. Továbbá Knorr »Magyar általános levelező«-je, mely gazdag tárháza a legkülönfélébb leveleknek és egyéb fogalmazványoknak. Ára a két füzött kötetnek 4 frt 80 kr.

Naptárak az uj esztendőre. *A magyar nők naptára* 1887. évre. Szerkeszti Beniczky Irma. XIX. évfolyam. Számos a szöveg közé nyomott képpel diszitve s a háztartáshoz szükséges naplói jegyzetekkel ellátva. Ara füzve 60 kr. — *Lidérc naptár*. Tartalmaz hires büneseteket, tündérergéket, vadász- és uti kalandokat, képekkel illusztrálva, Ára füzve 60 kr. — *Uj fali naptár*. Egy egész iv. Ára 20 kr.

Horváth Böske költeményei diszes kiállitásban jelentek meg a Révai testvérek bizományában. A költemények legnagyobb része alkalmi vers, nem hiányzik azonban a mély hangulatu elégia sem, mely a költőnő legkedvesebb verse közé tartozik. A füzött példány ára 1 forint, diszkötetüé 2 forint.

Vidéki-hirek.

Túrócz-Szent-Márton. Magyar estélyt tartottak a napokban az iskola disztermében. A nagy terem diszes közönséggel telt meg, mely élénk figyelemmel hallgatta Nagy István tanár felolvasását. Ez előtt Riszner Janka k. a. játszott Boldis Ignác igazgatóval zongorán s Fekete Miklósné urnő Arany »Ágnes asszony«-át szavalta nagy hatással. Zajos tapsot aratott Szveszt Irén kisasszony zongorajátéka, ki Liszt »Lucia-ábránd«-ját művészi felfogással adta elő.

Bárdibükk. Márffy Emil és nejének szőlejében vidáman folyt le az idei szüret. Árnyas tér volt a disz-szoba, mely körül hatalmas diófák bólingatták ágaikat a lakoma izletes fogásai felé, melyeket a ház kisasszonya, Maár Angelica kisasszony, az ő bájos modorával kinálgatott a nagyszámu vendégseregnek. Este tüzijáték mulattatá a társaságot, mely után tánc következett a nyaraló fényesen kivilágitott termeiben. Jelen voltak : Folly Józsefné, Malanotti Jenőné, Márffy Emilné, Márffy Józsefné, gróf Somssich Ödönné, dr. Szigeti Jánosné urnők ; továbbá : Astman Lina, Maár Angelica, Ferike és Irma, Ócskay Sarolta, Peneke Irma és Szigeti Lujza kisasszonyok.

Szeged. A szinházban közepes siker mellett adták elő Csiky Gergely »Sötét pont« cimü darabját. A szereplők közül Follinuszné, Kükümezei Vilma és Szabó Antal érdemelnek dicséretet.

Deés. Az itt lefolyt athléta- versenyek egyikére a deési hölgyek gyönyörü ezüst serleget ajánlottak fel. Az értékes serlegre szép betükkel van bevésve : »Hölgyek dija. Deés 1886. október 24.« A verseny igen vigan folyt le. Este a táncvigalmon a város szinejava megjelent.

Ipolyság. Majthényi főispán tiszteletére a megyeház nagy termében fényes táncvigalmat rendeztek tisztelői. A háziasszonyi tisztet br. Majthényi Natalie urnő vitte, kit a figyelmes rendezőség két szép csokorral lepett meg. Tudósitónk a következő ifjú hölgyeket jegyezte fel : Almásy Mariska, Bencsik Claudia, Batta Mariska, Braumüller kisasszonyok, gr. Dessewffy Mariska, Gaal nővérek, br. Nyári Olga, Morász Melanie, Paczolay nővérek, Pongrácz Anna, Rédly k. a., Zmeskal Erzsike stb.

Nagy-Kőrös. A nőegyesület elnöksége tervbe vette egy tombolaestély és hangverseny rendezését. A közönség, mely a nőegylet minden ilynemü kezdeményezését eddig is pártolá, előre biztositja a terv sikerét.

Nagy-Várad. A sz. Orsolyáról nevezett apácák zárdájában, a nagyváradi püspök régi

és ujabb mühimzésekből kiállitást rendezett. A himzések nagy része magyar mű darabokból áll, melyekhez világi célu fehérnemük, abroszok, törülközők, tálcakendők stb., gazdag sorozata járul.

Fővárosi élet.

Az őszi saison beálltával úgy a családi, mint társas köreink egymásután rátérnek rendes téli programmjukra. A nyaraló családok legnagyobbrészt visszatértek már nyaraló helyeikről, s a zeneestélyek, jour-fixeek kezdetüket vették.

Az iparos-kör már megtartotta első műkedvelői előadását. Szinre került az »Amerikai« cimü három felvonásos népszinmü.

A lipótvárosi kaszino megkezdte társas vacsoráit, melyek ezentul minden szombaton fognak megtartatni.

A kereskedő ifjak társulata november 6-án hangversenynyel és tánccal egybekötött zártkörü családi estélyt rendez.

Magyar motivumok a tűfestészet müvészetében.

Még csak két évtizeddel ezelőtt is az az általános elterjedt vélelem volt hazánkban, hogy a női diszeknél nagy szerepet játszó csipkéket csak Brüsszelből lehet hozatni, mert magyar kéz ily csipkéket elő nem állithat soha; azt pedig, hogy a csipkevetés- és készitésnél az antique motivumoktól eltérve, magyar nemzeti motivumokat lehetne alkalmazni, még a legmerészebb fantazia sem merte volna állitani.

S mit két évtized előtt nem is álmodtunk, az ma már megtörtént.

Midőn a fővárosi felső rajziskola érdemes igazgatója, Vidéki János, a majolika-festészetet meghonositotta az emlitett iskolában, első gondja volt, hogy a majolika-festészetnél magyar motivumokat használjon fel. Küzdenie kellet az előitéletekkel, küzdenie az anyag hiányával; de ő sikert aratott, az anyagot megtalálta régi edényeinknél, az előitéletet legyőzte előállitott szép magyar motivomú majolika müvei által.

A majolika-festészetnél elért oly szép eredmény felbátoritotta a derék igazgatót arra is, hogy a magyar motivumokat a tűfestészet müveibe is belevigye.

Csipke és egyéb női diszitésekre igen szépen alkalmazható magyar motivumú rajzok előállitása volt a kezdet, melynek eredménye már ma az, hogy csipkéket láthasunk, melyek a brüsszelieket nem csak utólérték műértékben, hanem specialis magyar motivomuknál fogva túlszárnyalták. S ez eredmény első sorban a felső rajziskola egyik volt növendékének *Mihájlovics Ilonának* köszönhető. E genialis fiatal nő, még mint az iskola növendéke, az általa készitett majolika rajzokhoz használt magyar motivumokat, saját felfogása után rajzolgatta, s a rajzot vitte át tüfestészettel, s teremtette meg a csipkéknél a magyar motivumot s rövid idő alatt oly tökélyre vitte, hogy az országos kiállitás alkalmára, hat hónapi fáradságos munka után, oly csipketeritőt állitott ki a fővárosi pavillonban, melyet nem csak minden nő, de maga a királyné ő felsége is a brüsszeli csipkékkel egy rangban állónak ismert el.

Mihájlovics Ilona, ki nem csupán kenyérkereseti szempontból, hanem valódi müvészeti ösztönből foglalkozik a tüfestészettel, s alkalmazza annál a magyar motivumokat, ma már a csipkevetésnél, a brüsszeli varrásnál, a csipkekészitésnél, fehér és szines himzésnél alkalmazza a magyar motivumokat s ki a müvésznő kerepesi-út Szelényi udvarban lévő tantermeit megtekinti, bámulva áll meg a magyar művészet ily fejlődöttsége felelt; a kisasszony termeit az előkelőségek látogatják, s az arisztokráczia nem egy családja küldi leányát műtermébe tanúlni a magyar motivumok alkalmazását a tüfestészet müvészetében.

A magyar főváros büszke lehet e specialis müvészetre, melyet, Brüsszelt kivéve, egyetlen állam fővárosa sem tud felmutatni.

p. á.

Szinház. Müvészet.

Sólymosy Elek, a népszinház kómikusa, megvált a főváros közönségétől. A lefolyt tizenegy év alatt 70 operettet, 43 népszinmüvet és 35 bohózatot tanult be. Sólymosy sehol sem fog szerződni, hanem vendégszeplési körutra indul.

Nemzeti szinházi hirek. Szigeti József három egyfelvonásos vigjátékot nyujtott be a drámabiráló-bizottsághoz.

Sarah Bernhardt jelenleg Dél-Amerikában utazik, honnan Mexicóba megy s csak a jövő év elején érkezik Washingtonba. A müvésznő Havannában is fel fog lépni.

Meisl Fanny kisasszony, a budapesti zeneakadémia végzett növendéke, a bécs-ujhelyi szinházban nagy sikerrel lépett fel.

Nilson Krisztina Párisban megbetegedett s igy tervezett vendégszerepléseiről egyelőre kénytelen lemondani

Munkácsy Mihály jelenleg csupa tájképeket fest. Képeinek tárgyait nagyobbrészt luxemburgi birtokának részletei képezik.

»Keresd a szivet.« Jókai ily cimü drámáját a nemzeti szinház igazgatósága nagy díszszel állitattja ki. Az uj darab e hó első felében kerül először szinre.

Magyar nők munkássága.

* **Székesfehérvár.** A hercegprimás jubileuma alkalmából a székesfehérvári nők diszes szőnyeget készitettek a főpapnak ajándékul. Arra kérték a hercegprimást, hogy arany miséjén terittesse ezt a szőnyeget a főoltár elé. A küldöttség tagjai, kik e szőnyeget Simornak átadták, következő hölgyek voltak: ifj. Felmayer Istvánné, Flits Miklósné, Havranek Józsefné, Hübner Nándorné, Karl Józsefné, Nagy Ignácné és Szendeffy Józsefné urnők.

* **Özv. gr. Bethlen Istvánné** sz. Teleki Ilona grófnő háromezer forintos alapitványt tett a ref. tanitók részére. Özv. br. Bánffy Jánosné sz. Wesselényi Jozéfa bárónő pedig tizezer forintos alapitványnyal Berentelkén gyermek-menhelyet alapitott, annak fennállását biztositotta és ott már a nyár négy hónapján át ötven-hatvan kisded rendszeres védelemben, sőt némi játszva oktatásban is részesült.

* **Müvirágok.** Debrecenben Veres Lászlóné urnő, a nőegylet müvirág tanfolyamának növendékei által készitett müvirágokból kiállitást rendezett. E készitmények a legnagyobb természeti hüséggel vannak dolgozva s eléggé tanuskodik a tanfolyam életrevalóságáról az, hogy rövid idő alatt huszonöt növendéke lett.

* **Magyar irónő külföldön.** Beniczky Bajza Lenke, jeles irónőnk »Zárt ajtók mögött cimü regénye Lipcsében megjelent német forditásban.

* **Debreceni népkonyha.** A legelső népkonyhát e hó elején nyitották meg Debrecenben. A népkonyhát az izr. nőegyesület tartja fenn, s felekezeti különbség nélkül száz szegény kap ott eledelt. A nemes tett legjobban dicséri magát.

Vegyesek.

Gyönyörü borostyán látható most a danzingi muzeumban kiállitva, melynek tulajdonosa harmincezer márkán alul nem akarja eladni. Mindenesetre ez a világ jelenlegi legnagyobb borostyánja. Nagy Frigyes egy 13 fontos borostyánért fizetett ugyanennyit, mely most a berlini muzeum tulajdona. Ez a kő azonban tele van erekkel és foltokkal. Igen s ép két borostyán darab látható még Berlinb n. Az egyik egy teljesen elkészitett fuvola, a másik pedig egy pipa, mely III. Frigyes Vilmos, a mostani császár apjának volt kedvence pipája.

Ősz haj. Igen sokan husz, harminc éves korukban már megőszülnek, sőt vannak esetek, hogy láthatunk tiz, tizenkét éves őszülő gyermekeket. Ezt nem a testi gyengeség idézi elő, hanem egy helyi tünemény, mely a természetes testi erőben apáról-fiura öröklődik. Némely ember igen gyönge, mig más [illegible] tal bir, s mégis mind

magyarázha[illegible]

korukban őszülnek s hajukat vesztik. Nagy befolyással van erre az emberi fej bőre. Dr. Orbigny irja, ki Dél-Amerikában huzamosabb ideig tartózkodott, hogy az indiánok között alig talált kopaszokat s őszülőket pedig nem is látott. Sokan a hirtelen megijedésnek vagy huzamosabb ideig tartó halálos félelemnek tulajdonitják az őszülést. Mint ezt azonban több tudós irja, az sohasem idézheti elő.

A chinaiak feleségeiktől nem csak szerelmet, hüséget és odaadást követelnek, hanem feltétlen — hallgatást is. A nőnek nem szabad elmondania a legcsekélyebb dolgokat sem, melyek otthon vele vagy családjával történtek. Valjon mit szólnának ehhez a követelményhez a mi európai hölgyeink!

Nők a külföldön.

* **Drezda.** Baltz Johanna kisasszony, ki hangulatos költeményeiről ismeretes, Kretschmer Edmund zeneszerző »Szép menyasszony« cimü operájához a szöveget irta.

* **Tokio.** A japán hölgyek elhatározták, hogy ezentul európai öltözékekben fognak járni. Legelőször a királyné öltött magára modern ruhát, mely annyira megnyerte a a többi udvarhölgy tetszését, hogy mindnyájan csináltattak maguknak diszes öltözékeket európai szabásminta után.

* **London.** Lady Dilke, a volt miniszter leánya, csodálatos könyvet adott ki. Cime: A halál oltára s cimével egyezik a könyv kiállitása is. Fekete bőrbe van kötve, melyen benyomott halál fejek és csontvázak szolgálnak ékitésül. A könyv első lapján hasonló értelmü kép van, szóval a könyv kiállitása »borzasztó.« Valjon nem »borzasztó-e« annak tartalma is!

Tartalom: Hiú vágy. (Költemény.) Reviczky Gyulától. — A fehér ház titka. (Humoreszk.) K. Beniczky Irmától. — Miként vihartól . . . (Költemény.) Latkóczy Mihálytól. — A kis aranykereszt. (Elbeszélés.) Armand Durantintól. — Az üres bölcső. (Kép). — Tárca: Halottak napján. Király Kálmántól. — Egyveleg. — Nők világa. — Külföld. — Irodalom. — Vidéki hirek. — Fővárosi élet. — Magyar motivumok a tűfestészet müvészetében. — Szinház. Müvészet. — Magyar nők munkássága. — Vegyesek. — Nők a külföldön. — Regénymelléklet: Vestris kisasszony 21. iv.

Felelős szerkesztő: **Király János.**

1021

Mihalovits János: Ébrednek a szőlők

ményes kiállításukról tu-
sítottunk már, ezúttal is
legnagyobb elismeréssel
ell szólnunk sok ötlettel
szeállított alkalmi bemu-
tójukról. Elhozták gyűjte-
ményeikből az elmúlt húsz
v legszebb bélyegeit. Nem-
sak Magyarország, hanem
testvéri szocialista ország
ok jubileumi, vagy külön-
eges alkalmakra kiadott bé-
yegsorai is ott láthatók a
iállításon, melyre jellemző-
ént leginkább „a *béke bé-
yegei*" illik.

A sok szép gyűjtemény
özül néhány: *Jehn Antal*
Csehszlovákia bélyegeit mu-
atja be: külön érdeklődés-
e tarthatnak számot Csehszlovákia 5, 10, 15 éves felszabadulására kiadott emlékbélyege. *Gyürü Ernő* magyar bélyegekből állított össze kollekciót. *Thier Antal:* "Végső cél a béke" címen mutatja be a békét dokumentáló bélyegeket. *Sály Béla* viszont a béke nagy építkezéseit megörökítő bélyegeket hozta a tárlatra. *Macher Frigyes* az 1945. óta kiadott légiposta-boritékokat és bélyegeket mutatja be. *Márton Ernő* Románia felszabadulását követő két évtizedről számol be tárlójában. Nagyon szép *Gimes Ká-*

korlátár nélkül.

Győr, Gorkij: Majdnem baleset, széles (angol), 5, 7 órakor, korhatár nélkül. **Matiné:** A boldogság országa (szovjet), 10 órakor, korhatár nélkül.

Mosonmagyaróvár, Kossuth: Húsz óra, széles (magyar), 4, 6, 8 órakor, 14 éven alul nem ajánlott.

Mosonmagyaróvár, Dózsa: Éjszakára hajnal, széles (magyar), 4, 6, 8 órakor, korhatár nélkül.

Sopron, Vörös Csillag: Vadul, vagy engedékenyen (angol), fél 4, háromnegyed 6, 8 órakor, 14 éven alul nem ajánlott.

Sopron, Szabadság: A Saint Tropez-i csendőr, széles (francia), 3, negyed 6, fél 8 órakor, 14 éven alul nem ajánlott.

Csorna: Mi olaszok és a nők, széles (olasz), 4, 6, 8 órakor, 14 éven alul nem ajánlott.

Kapuvár, Petőfi: Tíz aranyérem (magyar), 4, 6, 8 órakor, korhatár nélkül.

Gönyü: Volt egy ilyen legény (szovjet), 3, 5, 7 órakor, korhatár nélkül.

Győrszentiván: Éjféli kaland (bolgár), 2, 4 órakor, korhatár nélkül.

Hegyeshalom: Rab Ráby, széles (magyar), fél 4, fél 6, fél 8 órakor, korhatár nélkül.

Mosonszentjános: Gyávák bandája (francia), fél 4, fél 6, fél 8 órakor, 14 éven alul nem ajánlott.

Rajka: Ének az esőben (amerikai), 5, 7 órakor, korhatár nélkül.

Ásványráró: Nemo kapitány, széles (amerikai), 5, 7 órakor, korhatár nélkül.

Beled: Ketten a túlvilágról (csehszlovák), 5, 7 órakor, korhatár nélkül.

Bősárkány: Jégmezők lovagja (szovjet), 5, 7 órakor, korhatár nélkül.

órakor, 10 é
ajánlott.

Dunaszeg: A m
(clasz), 4, 6 órako
nem ajánlott.

HÉTF

Győr, Vörös C
Kőszívű ember
széles (magyar),
tár nélkül.

Győr, Vörös
Kőszívű ember
széles (magyar),
korhatár nélkül.

Győr, Vörös
Éjféli kaland (
6, fél 8 órakor,

Mosonmagyar
Éjszakára hajnal,
gyar), 4, 6, 8 órakor, korhatár nélkül.

Mosonmagyaróvár, Dózsa: Húsz óra, széles (magyar), 6, 8 órakor, 14 éven alul nem ajánlott.

Sopron, Vörös Csillag: Tíz aranyérem (magyar), fél 4, háromnegyed 6, 8 órakor, korhatár nélkül.

Sopron, Szabadság: A Saint Tropez-i csendőr, széles (francia), 3, negyed 6, fél 8 órakor, 14 éven alul nem ajánlott.

Csorna: Hurrá, nyaralunk! (szovjet), 6, 8 órakor, korhatár nélkül.

Kapuvár, Petőfi: Jegyesek (olasz), 6, 8 órakor, korhatár nélkül.

Gönyü: Vadul, vagy engedékenyen (angol), 7 órakor, 14 éven alul nem ajánlott.

Győrszentiván: Nemo kapitány, széles (amerikai), 7 órakor, korhatár nélkül.

Hegyeshalom: A matador, széles (olasz), fél 8 órakor, 14 éven alul nem ajánlott.

Mosonszentjános: Az utolsó ítélet (olasz), 7 órakor, 14 éven alul

1965 APR 4
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
KISALFÖLD

M.D.K.

Mihalovics Sámuel, festő-ezredes

festette el 1776-ban a Nógrád megyei Szurdokpéteri evangélikus templomának középkori eredetű mennyezetét, melyre önérzetesen felírta, hogy „labori quoque huic immortuus est."

Tombor Ilona: Magyarországi festett famennyezetek és rokonemlékek a XV-XIX. századból

Bp.1968. Ak.Kiadó, 216 l. + LVI t. 74. old.

M D K

Mihajlovits Jovnnes, Temesvár. Cum 1 sodal.

festő

Kapossy János: Építők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828-ban. Műv. Ért. 1952. 1.sz. 138 l.

M.D.K.

Mihalovics József, cserfestő

nevét az 1780-évi városi adóösszeírás említi.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső,
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 368. old.

MIHALOVICS József egri festő. Az 1780. adó-összeirás említi, bővebb adataink nincsenek működéséről.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

MIHAILOVITS STEPHAN

ötvös inasként müködött 1696. után

Budapest régiségei XIX. évf. 1959. 221. 1

Mihák Géza,
Békéscsaba

tanulmányfejét kell kiemelnünk.

A kiáll. megrendezésének célja, h. a rejtett tehetségek elötörjenek és képzömüvészetünk fejlödését biztositsuk.

Végvári Lajos: Ifjusági képzö- és iparmüv. kiáll. Nemz. Szalon. A népmüv. miniszt.által rend.kiáll. Magyar Nemzet. 1956 jun.10.

MDK

Mihák Géza Békéscsaba

Tanulm.fej, szén

Ifjuségi Képzőm. és Iparm. kiáll. N.Szal. 1950. jun. 9.1.

Mihál deák

másolta a Pozsonyi

Kódexet 1520-ban.

Hol van a Kodex?

Lásd Pintér Jenő

Magy. irod. tört.

irod

Horváth János

A magyar irodalmi

műveltség kezdetei

Szent Istvántól Mohácsig

A Magyar Szemle

Könyvei IV. Bp 1944.

138-l

Császár: Akad. Istropolitana

X. 153.

M.D.K.

MIHALCEA Constantin

1930-ban Nagybányán a Szépművészeti Iskola tagja

Réti: Nagybánya.... Bp. 1956. 340. l.

Mihálcz Pál

Szerepel a Szentendrei múzeum új szerzeményeinek kiállításán

N. N.: Szentendrei vasárnap

Pestmegyei Hírlap 1970 I. 13

Mihálcz Pál

Az elmúlt két esztendő során olyan neves művészekkel alkotásaival találkozhatott a járási székhely lakossága, mint Czóbel, Fónyi, Kmetty, Mihálcz és mások.

Prukner Pál: Tapasztalatok a dabasi járásban.

Pestmegyei Hírlap, 1975. jan. 12.

Mihàld vára

XIV. 7

Szentkl Krassó

164. l.

SEF
06
Z6

11 XII 12 - 2

Mihäldi plebania

tört.

Veszprémi Hilap

1908. 10–13.4.

~~440~~

2003

Mihalek

Oraś

l.

Kazinczy lev

XVIII. k. 353. l.

361. l

oeuvres pour le piano au conservatoire de S
Pétersbourg. Hét képpel. — Képek a sz
gen kívül: *Vigneron au repos*. Eau-
d'après le tableau de I. F. Millet. *March*
de poisson. Dessin de Théophile Deyroll
1889. augusztus 1. Nro. 605. Szöveg: A.
stin, *Les Peintres du Centenaire* 1789—1
Három képpel. Ed. Champurt, *La cri*
l'Architecture et l'avénement du fer. An
Valabrègue, *Un Peintre français à B*
Antoine Pesne. Három képpel. Paul Via
Notes et croquis sur la musique. Kilencz
pel. Képek a szövegen kívül: *Le Bénéd*
Eau-forte d'après le tableau de Nicolas M
A Aber-Vracht. Dessin d'Amédée Baud
1889. augusztus 15. Nr. 606. Szöveg: A.
stin, *Les Peintres du Centenaire* (Suite).
képpel. Jules Mannheim, *L'exposition*
spective d'objets d'art français au pala
Trocadero. Huszonhat képpel. Képek
vegen kívül: *Un Fumeur*. Eau-forte de
helm Leibl. *Portrait de l'Impératrice de*
Marbre de Jean Gautherin. — 1889.

MDK

Mihalek L.
Téli táj, rézk.

Szépm.Muz.
Nemzetközi modern metszetkiáll. Grafikai Oszt.
kiáll. 1907. jun. 26 l.

MDK

Mihalek Lajos műmetsző, Bécs

kiállitási nagy éremmel kitüntetve.

A képzőm. kiáll. kitüntetései. Vasárnapi Ujság, 1885. 32.sz. 52o l.

Mihalek Lajós

rézm.

rőd

Keleti G. cikke

Kel 1885

IV. K. 4. f. 755. l.

Mihalek Lajos.

Az Eszterházy-féle országos képtár jelesebb műveit most sok jó művész másolja és metszi. Különösen bécsi műlapok számára készitenek többféle metszvényt. Doby Jenő, Rauscher müncheni metsző, Rajon franczia festész s rézbekarczoló, Unger német hires metsző már több metszetet készitettek itt. Legutóbb Wörnle stuttgarti jeles részmetsző időzött itt, rézbe karczolva Tiepolo „Mária mennybemenetelé"-t, Teniers „Falusi orvos"-át s Cuyp „Családi képét", meuzeumunkban pedig a Mészöly Géza nagy balatoni tájképét. Itt volt továbbá Bécsből Mihalek Lajos temesvári születésü művész, ki több képet másolt le, köztük De Wos szép „Mirevelt csa-

Vas. Ujs. 1879. 644. l.

A KASSAI A. C.-ot, mely a nemrég hazatért részek egyetlen N. B. elsőosztályú csapata és Budapesten első bajnoki mérkőzését játssza, ünnepélyesen kívánjuk fogadni.

Tisztelettel kérjük tehát, hogy amikor csapatunk és vezetősége magyar szeretettel méltó fogadtatásban óhajtja részesíteni Kassa fiait, labdarúgósportunk ezen ünnepének fényét nb. megjelenésével emelni szíveskedjék.

Hazafias és sporttársi tisztelettel

„Gamma" F. C.

JEGYEK elővételben kaphatók a Horthy Miklós-út 56. sz. alatti dohánytőzsdében (Horthy-körtér sarok).

Hollóssy. Budapest

Mihalek Lajos

rézmetsző

Vrod

Vas. Ujs. 1882. 45. l.
(A képzőművészeti
kiállítat album-
lapjái.)

M e g h i v

Az E z r e d é v e s e

való ellátása és a feliratok elhe

le tartása vált szükségessé.

Ez a helyszini szemle folyó

M.D.K.

Mihalek Fáros, ács

1800-1814 között szerepel az egri adózó iparosok között.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső,
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 368. old.

MIHALEK János ács. Az adókönyvekben 1800-14-ig mutatható ki az egri iparosok között.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Veit.

M.D.K.

Mihalik János, egri kőműves

1737-ben szerepel a jobbágyösszeírásban.

Heves megye műemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső,
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 368. old.

Mihalek Lajos

l. Egyházm. Lap

1882. 76. l

MDK

MMihalich Gizella ipm.

Almási Balogh L: A karácsonyi kiáll. Magyar Iparművészet 1903. jan. 1. 1-28. l. képekkel

Mihálffy Loránd, [építész:]

A kerek asztal-beszélgetés egyik részt vevője.

↓

Orosz István: Lakásépítés, lakótelep, élet-mód 13.

Népszabadság, Bp 1973. dec. 24.

Mihálfy Pál
Jean D'Arc, paszt.

O.M.Kir. Képzőműv. Főisk. kiáll. 1924. 15 l.

MDK

~~Mihálfy Pál~~

Mihálfy Pál

Hajos Géza: A legujabb magyar festögeneráció.
Magyar Ujság 1927. ápr. 17. 33 l.

Mihalich Gizella

7 iparrap

jeles eredm.

Iparrajziskola 1897

Mihalich Gizella

jeles eredm.

Iparrajziskola 1898

Mihalich Gizella

jeles eredm.

Iparrajziskola 1899

Mihálich Gizella

6 iparos

10 hónap, jeles eredm.

Tanár Győri Kálmán

Ipartanoda 1896.

Tisztelők

Mihalich Gizella

4 polg. 4 iparrajz

10 hónap. jó eredm.

tanár Györgyi Kálmán

Iparrajziskola 1895

Európa

Könyv- és lapterjesztő

vállalat. R. T.

Budapest

V. Vitéz utca

Mihalich Gizella

jeles eredm.

Ipari isk. 1901.

ملغاة

Mihalics Gizella

az Operahari tagja

3 iparrajz

7. hónap, jó eredm.

Tanár Györgyi Kálmán

Iparrajziskola 1894

/

tt Verein!

eredeti leszámolást, a mi-

hiba az Uruknál van!

hogy az elmult hónapban,

ccig, flekkan umű lapokat

ásemit nem kérek. Magyar

ek! Üdvözlettel

Papp Simon

kereskedő

Mihalich Gizella

jeles eredm.

Tanár György Kálmán

Iparrajziskola 1903

LA BIENNALE DI VENEZIA

XXIIEME EXPOSITION BIENNA

1940 *

NOT

nom et nom :	.....
esse :	.....
e et lieu de naissance :	.....

Titre de l' oeuvre

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Mihalich Gizella

ples. eredm.

Iparrajziskola 1902

Dr. Szeritvanyi G

műembéki fóti

Mihalich Gizella

jeles eredm.

Ipanajziskola 1900

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Mihalich Gizella

jó

Tanrajziskola 1905

MOB könyvtár

)43

;ágos Bizottsága

ány { száma: 194
kelte: XI. 26. 1943
beérkezése: XI. 28. 1943

;ek száma:

elintézett szám:

záma:

száma:

Michalich Gizella

jó erkölcs.

Iparrajziskola 1907

Magyarország legnagyobb paplangyára
Nagy aranyéremmel kitüntetve

TEHEL ÉS TUSCHÁK

PAPLANGYÁR

VIII., GYULAI PÁL UCCA 16

A Rókus kórház mellett Kőfaragó ucca sarok.

TELEFÓN: 1—325—77.

RÉGI DUNNÁBÓL 24 ÓRA ALATT
GYÖNYÖRŰ PEHELY PAPLANT
KÉSZITÜNK.

PAPLAN TISZTITÁS
TOLL TISZTITÁS ÉS ELADÁS.

KÜLÖNLEGES VATTA, GYAPJU ÉS PEHELYPAPLANOK MÜVÉSZI KIVITELBEN.

Mihálics Gizella

10 iparrajz

mjlv. női rajztanf.

10 hónap, jeles eredm.

Tanár Szirmai Antal.

Iparrajziskola 1904

UNGVÁR

Gör. püspöki palota.

Zombory Gusztáv: Ungvár. VV 1858, 589.l.

Mihalich Gizella

jó eredm.

Iparrajziskola 1906

548

Mihalich Gizella

jó eredm.

Tanoda iskola 1908

VASÁRNAP **30** Kat. Jubilate Prot, Katalin	Április	O görög 17. Agapit
HÉTFŐ **1** Kat. Fülöp. Jak. Prot. Fülöp		18. János sz.
KEDD **2** Kat. Atanáz Prot. Zsigmond		19. Pafnuc
SZERDA **3**		

és a keleti [illegible]
agtól Betlehembe vezérelt pászto-
. (3. kép.) A pásztorok ruházata
lamennyi többi alakjának ruháza-
s egykorú magyarországi emlék
az egész románkori dombormű-
rre analógia. Ezek a pásztorok
nyugati Európában dívó ruhákra,
ázolásokból ismeretes középkori
v. Eitelberger, aki ezeket a relief-
művészettörténeti irodalomba,[49])
hasonló ruhatípusokra sem az
zobrászatában nem talált. A ruha
zorosan a testhez tapadó ingből,
ott rövid szőrmeköpenyegből, rá-
nyából és keresztbe font szíjjak
drágból állott. Ebben a nadrág-
elemek behatolását vélték fel-
torok nadrágviseletére hivatkoz-
nelni, hogy ugyanez a viselet a
sának (983 és 991 k[illegible]

között) elefánt-

Mihalich I.

elégséges eredm.

Iparrajziskola 1909

Mihalich Gizella

elégséges eredm.

Iparrajziskola 1909

9/a

ad végéről származnak a pécsi
domborművek, melyeket jelenleg
Ezek közül már első pillantásra
s a keleti relieffriz találkozásánál
gtól Betlehembe vezérelt pászto-
. (3. kép.) A pásztorok ruházata
amennyi többi alakjának ruháza-
s egykorú magyarországi emlék
az egész románkori dombormű-
rre analógia. Ezek a pásztorok
nyugati Európában dívó ruhákra,
ázolásokból ismeretes középkori
v. Eitelberger, aki ezeket a relief-
művészettörténeti irodalomba,[49])
hasonló ruhatípusokra sem az
zobrászatában nem talált. A ruha
zorosan a testhez tapadó ingből,
tt rövid szőrmeköpenyegből, rá-
nyából és keresztbe font szíjjak
drágból állott. Ebben a nadrág-
elemek behatolását vélték fel-
torok nadrágviseletére hivatkoz-
nelni, hogy ugyanez a viselet az
sának (983 és 991 között) elefánt-

MDK

Mihali deák, ötvös

Kolozsvári ötvösök a XVII. században.

Jakab Elek. Oklevéltár. Kolozsvár története II. és III. kötetéhez. II.k.Bp. 1888. 730.lap

Mihalics

nüegyetemi tanár

A Mérnöki Kamara beavat-
kozott az OTI bérházpályá-
zatába. Népszerű Tudományos
és Technikai Napló. (Pesti Napló
melléklete) 1932 aug. 3.

U. 3171.

OTI horszerű kislakásos
bérház - Fenti és Hültl Dezső
kapta a megbízást.

500.000 P

Jutalom:

300.000 P

FŐNYEREMÉNYEK:

200.000 P

100.000 P

50.000 P

40.000 P

30.000 pengő

25.000 pengő

és sok nyeremény à

20.000, 15.000, 10.000, 5.000, 4.000, 3.000 pengő stb.

A készpénznyeremények összege egy sorsjáték alatt, mely 5 osztályból áll,

7 millió 722.000

pengő.

1933. 12786. LÉGRÁDY TESTVÉREK BUDAPEST

a 200.000 pengős sorsjegyekre szere

A XXXI. m. kir. osztál

50

Egyetlen mó
arra, hogy kis össze
A mellékelt
jegyeinek számait to
hogy a kiválasztott s

megrendelje, hogy a

Egész sors
ár. **P 24**

Abban a re
hogy a nagy nyeren

Minden második

Nagy nyeré

M. d.K.

MIHALIK

Az 1899 -i oroszországi osztrák - magyar kiállitáson szerepel

Magy or. iparmüv. tk.

Weinerné: Orosz kapcs. 152. l.

MDK

Mihalik

Lyka K: Művészet Szolnokon. Uj Idők, 1903. II. 148 l.

M.D.K.

Mihalik festő

Virágos rét" c. képe a képművészeti "huseumban.

Csete Balázs: Faluról falura, házról házra. Bp. 1939 21.

MTK

Mihalik

L.K: A szolnoki művésztelep kiáll. Új idők, 1904-5. XI. 1.sz. 19 l.

Mihalik

"Jól összehangolt sötétes szinei már boruval járnak, a nehéz őszi levegő tompasága ül meg a "Kukoricatörés"-en, s a vaskos feketék felrakásával készült "Őszi alkony" ólmos vizével jól érezteti a természet fáradtságát,-irja Voinovich Géza : Tavaszi tárlat c. kritikájában.

A HÉT, Bp. 1903. ápr. 12. XIV. évf. 242-243. lap. 15. sz.

Mihalik

A müvésszel együtt hét müvész nevét sorolja fel C.-sign.-val a Müvészet c. rovatban "A Szalon" cimmel közölt beszámoló: Szinyei Merse, Zemplényi, Szlányi, Mednyánszky, Kernstock, Goldreich,-akik a téli tárlaton valóban müvészek a tiz tucat kiállitó festő közül.

A HÉT, Bp. 1897. dec. 5. VIII. évf.
49. sz. 785. lap.

Mihalik

Müvei erőteljesek, biztosabbak, dekorativabbak lettek,-irja Lázár Béla: "A tavaszi tárlat cimü beszámolójának "Tájfestészet" c. fejezetében.

Otthon, Bp. 1900. évf. 6. füzet.
49-60. lap

MDK

Mihalik Dániel, festö
1869-191o

Tájkép.	Jelezve.	Vászon.
A tanya.	"	"

gr. Almásy-Teleki Éva mův.int. /v.Ernst-Buz./
IX.Művészeti aukció.1942.máj.1o.-től kiáll. 18.-án
Katl.25.1. aukció

MDK

Mihalik Dániel, 1869-1910.

Tehenek a Balatonban

Ernst Mus. 29. anko. 1924. 34 l.

MDK

Mihalik Dániel, 1869-1910.

Táj nyugvó tehenekkel

Tájkép

Ernst Múz. 29. aukc. 1924. 34 l.

MDK

Mihalik Dániel

Téli tájkép

A: M.művészet a párisi kiáll.-on. Mücsarnok,
1900. jun. 17. 315 l.

MDK

Mihalik Dániel

Tájkép

A: M.müvészet a párisi kiáll.-on. Mücsarnok, 1900. jun. 17. 315 l.

Mihalik Dániel
festő

M.D.4.

Életrajz.

Kiállítások. — 39 lap
Művészet, 1960. augusztus.

Mihalik Dániel

Az első kiállitók között emliti meg a müvész nevét M.: "A Mücsarnok téli kiállitása" c. beszámolójában.

Képes Családi Lapok, Bp. 1892. dec. 18.
XIV. évf. 51. sz. 812. lap

Mihalik Dániel

Említve

Artner Tivadar: Az Alföld művészete
Körnevelés, Bp. 1970. 18. 28-30. l.

Mihalik Mariel

Emlétre

Egri Mária: Képzőművészeti újszerzeményeket
Szolnok megyei Néplap, Szolnok 1970. jún. 16.

M.D.K.

Mihalik Dániel
festő

Méltatás.

Bényi László: A Szolnoki Galéria
Művészet, 1960. október. 21 lap

M.D.K.

Mihalik

Feszty Árpád: "A magyarok bejövetele" c. körképének egyes részleteit festette más müvész társával együtt, irja Murányi Iván-a körkép cimével azonos- cikkében.

Képes Családi Lapok, Bp. 1894. május 2o.
16. évf. 21. sz. 336. lap

MDA

Mihalik Dániel

elismerő oklevél

Wlassics Gy: Párisi kiállkitüntetései. Mücs. 1900. 3267 l.

MDK

Mihalik Dániel, 1869-1910.

Legelő birkák, of.

M. Studio 2. aukc. 1921. 21 l.

MDK

Mihalik Dániel, 1869-1910.

Kacsák a vizen, of.

Nyárutó, of.

M. Studio 2. aukc. 1921. 21 l.

MDK

Mihalik Dániel, 1869-1910.

Folyópart, of.

Öreg ember, tanulm. of.

M. Studio 2. aukc. 1921. 21 l.

MDK

Mihalik Dániel, 1869-1910

Tájkép

Tájkép

Ernst 11. aukc. 1920. ápr. 21 l.

MDK

Mihalik Dániel

Müvészeti hirek. Mücsarnok, 1899. 13.sz.
Koronás sorsjáték a Mücs.-ban.

197 l.

MDK

Mihalik Dániel, 1869-1910.

Vizimalom, festm.

Ernst Muz. 33. aukc. 45 l.

MDK

Mihalik Dániel, 1869-1910

Alföldi táj, festm.

Almásy-Tel.Int. 8. aukc. 1942. febr.

26 l.

MDK

Mihalik Dániel

Szolnoki táj télen, of.

Szolnoki műv.telep 50.évford. Ernst Múz,kiáll. 1952. máj.

MDK

Mihalik Dániel

Tájkép, of.

Szolnoki müv.telep 5?. évford. Ernst Muz. kiáll.

~~1952~~ 1952. máj.

MDK

Mihalik Dániel, 1869-1918

Kukoricás, of.

Tájkép, of.

Ernst Múz. Aukc. 48/a. 1934.

Árv. Csarnok. 1940. jun. 94.sz. 32 l.

MDA

Mihalik Dániel, 1869-1910.

Nyárfák, fm.

Ernst Mus. 46. aukc. 1931. 29 l.

MDK

Mihalik Dániel

Genthon: A magy.festműv.tört. A Szépműv. könyve. Bp. 194o.

97o l.

MDK

Mihalik Dániel, 1869-1910.

Tájkép medvével, of.

Árv.Kösz. 1940. dec. 7.rk.sz. 96.aukc.

28 i.

MDK

Mihalik Dániel, 1869-1910

Tájkép, festm.

Ernst Muz. 21. aukc.

28 l.

Mihalik Dániel, 1869-1910 MDK

~~Mészöly Gózs, 1844-87.~~

Rózsáskert

Ernst Muz. 48/a. aukc, 1934. ~~xx~~-34 l.

MDK

~~26 1.~~

~~Ernst Muz. 44/b. aukc.~~

Mihalik Dániel festő.

Kennelben. Olajf.

OMKT.1895.tav.

Mihalik Dániel.

OMKT.1895.tav.

Mihalik Dániel festő.

1869.dec.14. Tallós. /Pozsony m./ Meghalt 191o. jun.16. Szolnok.
München, Páris.

A Balaton. Olaj.

Szépmüvészeti Muzeum Uj Magyar Képtárának Kat. Bp.1928. 2o l.

Mihalik Dániel festő M.D.K.

a szolnoki művésztelepen dolgozott

Kampis, Magy. műv. Bp. 1960 516

MDK

Mihálik Dániel

Magyar kiállító művészek névsora. Műcsarnok, 1899. 22.sz. 346-348 l.

MDK

Mihalik Dániel, 1869-1910.

Tanyai ház

Virágszedők

Almásy-Tel. 2.anyk. 1939. nov. 29 l.

MDK

Mihalik Dániel, 1869-1910.

Bárányfelhők

Almásy-Tel. 3. auk. 1940. ápr. 27 l.

MDK

Mihalik Dániel, 1869-1910.

Legelő tehenek, of.

Árv. KSzl. 1937. 7.rk.sz. 84.sz. 25 l.

MDK

Mihalik Dániel, festő.

Zagyva medre. 1903. Ráth Gy.-f.
600 kor. díj.

Heretáblák. 1907. 4000 kor. társ. díj.

OMKT. - Vánd. kiáll. 1910. szept. 8. - dec. 27 - ig.
Kitünt. műv. lajstr. - Hornyánszky V.
kny. 67. l.

Mihalik Dániel MDK

Résztvett a Ráth-dij pályabiróságának dec. 8-i ülésén. A dijat Telcs Ede kapta.

Pályabiróságok ülései. Mücsarnok. 19ol. 32. sz. 382. l.

Mihalik Dániel MDK

A Grafikai Egyesület alakuló gyülésén megjelentek között emlitve

Mücsarnok.1901.8.sz.134.l.

Mihalik Dániel MDK

A Studio 1901 februári száma közölte Tahi Antalnak a magyar müvészetről irt cikkét, mely többek között megemlékezett Mihalik müveiről is.

A Studio a magyar müvészekről.
Mücsarnok.1901.11.174.sz.

Mihalik Dániel MDK

Az ujonnan alakult Fészek választmányi tagjai között emlitve.

A ~~Ké~~ F.É.S.Z.E.K. megalakulása.
Mücsarnok.1901.11.sz.175.l.

Mikaelik Daniel

Az ujonnan alakult Pécsen vezetendő tejfel
kezelő szövetkezet.

A Kir. P.M.S.Z.K. megalakulása.
Nagyszentmiklós.1901.II.ev.IV/5.f.

Mihalik Dániel MTK

Azok között a művészek között emlitve, akiktől a ~~Magyar~~ Haraszti Művásárlók Alkalmi Egyesülete áprilisban müveket vásárolt.

~~Magyar~~ Haraszti vásárlók Müpártolók Alkalmi Egyesülete.
Mücsarnok. 1901.14.sz. 202.1.

Mihalik Dániel MDK

Résztvett az október 27-én tartott ülésen.

Az Orsz.Magyar. Képz.Tárulat választmányi ülése.
Mücsarnok.1901.26.sz.333.l.

Mihalik Dániel MDK

Résztvett a nov.25-én tartott ülésen.

Az Orsz.Magyar Képz.Társulat választmányi ülése.
Műcsarnok.19o1.3o.sz.367.1.

MDK

Mihalik Dániel

Tiszapart, olaj

Vásárlások a Képzőm. Társ. 1905. kiáll.
Művészet, 1905. 4.sz. 278 l.

MDK

Mihalik Dániel

Ybl E: Képzőművészet. Budapesti Szemle,

1927. nov. sz. 297 l.

MDK

Mihalik Dániel, 1869-1910.

Zöld táj, szin.cer.
Piros táj, " "

Árverési Közl. 1940. dec. 7.rk.sz. 96.auk.
38 **1.**

MDK

Mihalik Dániel, 1869-1910.

Tehenek, tusr.

Árverési Közl. 1940. dec. 7.rk.sz. 96.auk.

37 1.

MDK

Mihalik Dániel

Tiszai áradás, olaj

Szolnoki Művésztelep kiáll. N.Szal. 1936. márc.

8 1.

MDK

Mihalik Dániel

Besenyszögi tanya, olaj
Augusztisi napl "
Zagyvapart, "
Halásztanya a Tisza partján, olaj

Márciusban, olaj

Szolnoki Művésztelep kiáll. N.Szal. 1936. márc.

8 l.

MDK

Mihalik Dániel

környei: Ujra megindul az élet a szolnoki művésztelepen. Kis Ujság, 1949. jul. 17.

Mihalik Dániel
festő

Az újabb tájképfestés hive.

Berzeviczy Albert: A tájképfestés a XVII. században. 206 l.
Bp. 1910

Mihalik Dániel

M.D.V.

Méltatás.

Rosenberg Albert: A tájképfestés a XVIII. században. 1931.
Bp. 1910.

M.P.M.

MDK

Mihalik Dániel festőművész

több művésztársával együtt segédkezett Feszty Árpádnak a „Magyarok bejövetele" című körkép megfestésében.

Gárdonyi Jenő: Hol állítják fel a „Magyarok bejövetelét"?

Érdekes Ujság, Bp. 1938. március 1. 10. l.

MDK

Mihalik Dániel

Magyar művészek az anversi,kiáll. Műcsarnok,
1898. 55 l.

MDK

Mihalik Dániel

festmények:

Alkonyat
Rózsás kert
Orgonavirágok
kifogott ló
Felhők naplemenetekor

Szent György céh IX. aukc. 1911. nov.

2o 11 l.

MDK

KUT 1907/8. téli kiáll.

MDK

Mihalik Dániel

festmények:

Tél

Őszi táj

Rózsafák

Tehenek

Rét

A Móric-liget

Szent György Céh IX. aukc. 1911. nov.

2o-12 1.

MDK

Mihalik Dániel

festmények:

Gyümölcsök
Mezei virágok
Tehenek a mezőn
Pihenő tehén
Fekvő tehén

Szent György Céh IX. aukc. 1911. nov.
20-21 1.

Mihalik Dániel

festmények: MDK

Fekvő tehén
Felhőtanulmány
Rózsa csendélet
Hullámzó Balaton
Káposztaföld
A Zagyva télen

Szent György Céh IX. aukc. 1911. nov.
20-21 1.

Mihalik Dániel

festmények:

Balatonpart
Estefelé
Ökrök
Szürkület
Napraforgós táj
Hallali!

Szent György Céh IX. aukc. 1911. nov. 1.

20-21

Mihalik Dániel MDK

festmények:

Felhők
Virágos rét
Borus felhők
A Balaton reggel
Parochia
Akkiáradt Pityó

Szent György Céh IX. aukc. 1911. nov.
20-21 l.

MDK

Mihalik Dániel

festmények:

Kosfej

Legelő tehenek

Gyümölcsfák

Borus idő

Tiszahid ősszel

Szent György céh IX. aukc. 1911. nov.

2021.

MDK

KUT 1907/8. téli kiáll.

Mihalik Dániel MDK

festmények:

Udvarrészlet
Árvizkor
Nagy-viz
Vizgát
A megáradt Zagyva tavaszkor
Zagyva-part

Szent György Céh IX. aukc. 1911. nov. 1.

2o-21

96. **MIHALIK DÁNIEL**
(Tallós, 1869 – Szolnok, 1910)
Balatonberényi részlet
Olaj, vászon 73.5x108. Jelezve lent jobbra:
Mihalik Dániel

40.000,-

85. Müvészeti Képaukció. Bp., 1991. aug.
BÁV

Mihalik Dániel, festőművész (1869-1910).

A plen air festés számára oly gazdag témát adó szolnoki táj végül is a Párizsban alkotó magyar művészeket is hazacsábította. – 1901-ben megalakul a Szolnoki Művészeti Egyesület, 1902.-ben a régi szolnoki vár helyén megindult a művészeti élet a telep 12 műtermében. Az alapításkor a kolónián Hegedűs László, Mihalik Dániel – és még több művész – kezdte meg a munkát.

Köhidi Erika: A szolnoki művésztelep száz éve.
Pesti Műsor, 1981. febr. 11.

Mihalik Dániel MDK

festmények:

Tavasz
Tavaszi árvíz
Késő délután
Kikelet

Szent György Céh IX. aukc. 1911. nov. 1.

2o-21

MDK

Mihalik Dániel

Szolnoki utca, olaj

KUT 1907/8. téli kiáll.
34 l.

MDK

Mihalik Dániel, 1869-1910.

Napsütés, festm.

Ernst Muz. 51. auk. 1935. márc.
15 1.

MDK

Mihalik Dániel, 1869-1910.

Alföldi táj

Almássy-Teleki VIII. 1942.

26 l.

[illegible]

Mihalik Dániel, 1869-1910

Pipacscsendélet, paszt.

[illegible] 55. [illegible] 1937. 24 1.

Mihalik Dániel
festő

1869-1910. Budapesti és münchen tanulmányai után szülőhelyén telepedett le. A magyar alföld tájairól festett képei.

A magyarországi műv. tört. I. 466.
Corvina 1971.

Mihalik Dániel

festő

~ és több más festő 1899-ben beadványt intéznek a közoktatásügyi miniszterhez, melyben szolnoki letelepedésüket kérik.

A magyarországi műv. tört. I.
Corvina 1971.

Mihalik

"Jól átérzett tájképe" szerepel azon a kiállításon, melyről "A Mücsarnok tavaszi, nemzetközi tárlata" cimmel ir a lap.

Képes Családi Lapok, Bp. 1902. ápr. 13.
XXIV. évf. 15. sz. 240. lap

Mihalik Dániel

A lap felsorolja azokat a müvészeket, akik a téli tárlaton szerepelnek "Téli kiállitás a Mücsarnokban" c. beszámolójában, de alkotásaikat nem ismerteti, csupán annyit mond, hogy a müvész "jeles tájképfestőink" közé tartozik.

Képes Családi Lapok, Bp. 1903. nov. 29.
XXV. évf. 48. sz. 857. lap

MDK

Mihalik Dániel, 1869-1910.

Szénahordás, of.

Árverési Közl. 1938. febr. 2.rk.

22 l.

Mihalik Dániel

Nyári áradás, obj

Szent György Cóh I. árverési kat. 1910. ápr.

7 1.

MDK

Mihalik Dániel

Magyar müvészek Oroszországban. Mücsarnok, 1899. 26.sz. 4o5 l.

MDK

Mihalik Dániel, 1869-1910.

Pipacscsendélet, paszt.

Ernst Muz. 55. aukc. 1937. ápr.

24 l.

Mihalik Dániel /1869-1910/
Tájkép
Szérüskert

[illegible] XXI. 27 l.

egbolt. A fold das paraiból a yszel
rösödni a bolyhos puha bárányfelhőke
nyájjá tömörülnek fenn az ég magasáb
ta volna Szinyeinek régi munkakedvét
volna akaraterejét. Az állandó és re
tás öröme és a munkája nyomában járó
magasabb lángra szitották volna tere
lépéssel előbbrejutva ismét a "Majál
siker azonban elmaradt. Szinyei viss
legesen és védekezés, tiltakozás nél

Ez a környezet a földbirtokos és
soraiból tevődött össze. Közöttük a
művelőinek megbecsülése époly idegen
tropusi meleg. Szinyei müveit nem is
bolondságnak, uri hóbort eredményein
aki napokon, hónapokon át pepecsel
tékekkel, mikor pedig a vadászatok,
cigányozó eszem-iszom mulatságok oly
az ember életét, hogy - ó jaj - még
Szinyei környezete s habár abból a t
mely hez születése révén maga is ta
művészete gyakorlására és továbbfejl
ségesebbet keresve sem találhatatott

Mihalik Dániel
3 magyar tájkép

Az 1904-iki téli tárlat. 5 l.

Mihalik Dániel

Halászhajók, olaj

A Nemzeti Szalon első máramarosszigeti kiállitása.
XXXIII. vidéki kiáll. 1908. 11 1.

ısra jellemző, belülről fütő, lapos,
nencés, hideg pitvaros ház, már isme-

napság már az elsőház /szoba/ + pitvar
tsóház /szoba/ + istálló; vagy első-
nyha/ + hátsóház /szoba/ + kamra + is-
nek, mindig zárt, kürtős, kéményes
gykori nagy füstlyukas, vizvetős, lép-
zete már eltünt. A régi - s az egész
át azomban az ujabb elrendezésü és
átvették. Márkházára is jellemző /mint
nógrádmegyei lakóházakra/ az előreug-
eszkaoromzatos - s napjainkban szinte
épfedésü - tetőzet. A kontyos tető-
lokfala elé ugrik, két szélén sárge-

Mihalik Dániel

Műcsarnok 19ol. 182 l. /Műkiáll. Velencében/

Mihalik Dániel festő

Magyar Nemzet VII. 1951 ápr. 26. 5.

M D K

Mihalik Dániel

Téli táj

Szent György Céh VI. művészeti aukciója. 1911. márc. 18. 1.

Mihalik Dániel festőművész

Téli tájkép
Tájkép
Magyar művészet a párizsi kiállitáson
Műcsarnok, Bpest, 1900 junius 17. 315 l.

ÁZSTÁRGYAK

Szerelmespár.
Törött gyöngyház dombormű, XVIII. század.

Gyöngyház kereszt, ezüst Krisztus-testtel,
XVIII. század.

Madonna.
Dombormű, gyöngyház, XIX. század.

Gyöngyház kereszt, XIX. század.
Csernoch prímás tulajdonából.

RÁK

NAPÓRA,
öt darab, fémből, XVIII. század.

DOBOZ,
napórával, XVIII. század.

ÓRA,
fém, XVIII. század.

SZEKRÉNYÓRA,
„Georg Höllmayr, Olmütz", 1780 körül.

Mihálik Dániel. festőművész
Tiszapart. Olajf.
A Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiállitása.
1900 szeptember 16

Dankó József: Dobyaschofsky Xav. Ferenc. Esztergom, 1872., 15. l. — —ó: Az esztergomi hercegprímási képtár. Magyar Korona, III., 1879., 20. szám. — Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 770. l. — Maszlaghy II., 186. szám. — Gerevich: Az Újság, 1916., júl. 20, 4. l. — Esztergom vármegye . . . Bp. é. n. 176. l. — Lepold—Homor 97. l. — Gerevich PA, 249. l. — Rónay, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in Esztergom. A Műgyüjtő, V., 1931., 8. l. — Lepold—Lippay 56. l.

Szent József a kis Jézussal

Vászon, olaj, 87×47 cm.
Jelezve lent jobbra: Fr. Dobyaschofsky, 1863.
Beszédes Kálmán: Az esztergomi érseki képtár. Esztergom, II., 1875., 44. szám. — Földváry István: Az esztergomi érseki képtár. Fővárosi Lapok, XIII., 1876., 760. l. — —ó: Az esztergomi hercegprímási képtár Magyar Korona, III., 1879., 20. szám. — Maszlaghy II., 265. szám. — Esztergom vármegye . . . Bp. é. n. 176. l. — Gerevich: Az Újság, 1916., júl. 20, 4. l. — Lepold—Homor 97. l. — Gerevich PA, 249. l. — Rónay, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in Esztergom. A Műgyüjtő, V., 1931., 8. l. — Lepold—Lippay 56. l.

Olasz pásztorfiú

Vászon, olaj, 109×85 cm.
Jelezve lent balra: Franz Dobyaschofsky, 1866.
Zalka János győri püspök ajándéka.

Mihalik Dániel festőművész
~~Osztrák-~~Magyar ~~monarchia~~ művészeinek ~~kiállitása~~.
Oroszországban
Műcsarnok, 1899, 4o5 lap

...em ... ...

...n szerződésszerű megállapodá-
...sa ként az első 30 ivért 3000 ko-
... kifizetett.
...i kell tehát mondanom, hogy har-
...sa nem engem, hanem a Nagy-
...t érdekli!
...sz életemre elkeseritene, ha a
...l esetleg a miatt kellene megvál-
...et díjamhoz csak birósági uton
...t a Nagytekintetü Bizottságot
...séggel járó pör esélyesért sem
...sem anyagi károsodásom,
...mi potencia részéről esetleg
...ek nem kárpotolhatnák.

25.

mélytisztelettel
Dr Gerecze Péter

MDK

Mihalik Dániel

Kiállitás Szolnokon. VU 1904.40.sz. 685 l.

Mihálik Dániel festőművész
Tájkép.Olajf.
Képkiállitás Nyitrán, 1916

irodavezető.

, 1946. évi junius hó 7.-én.

hiteléül: A miniszter rendeletéből:

dr. Pogány Károly s.k.

miniszteri tanácsos.

Mihalik Dániel, 1869-1910

Aratás után, olaj

Magyar Nemzeti Reneszánsz Társ. IV. aukciója. Bp. 1923. 6 l.

Mihalik [illegible]at, olaj

Őszi [illegible]

Szent-György-Czéh XLVI. művészeti aukciója.
A Gyüjtő. X. évf. 2.sz. 4 l.

... keretezve, ki-
zloppal. Szt. Bonaventura és toulousi
tokkal, kitárt karokkal. Fent erős pár-
./ ~~Ezzel szemben~~ (jobb oldalt) Páduai Szt.
gkorábbi oltár, az als és a felső rész
zik egymástól, a sz rok háromféle lép-
zépen egy-egy cs t oszlop között nagy-
Jézussal, nagy ozgékony testtartás-
nces szent jobb méretben egy-egy
tja, kissfassa- és Batthyányi-család
ngyalkan. Nyitott oltárforma, bar-
f ett faszobrok.3.% A hajó bal-
mas Szűz oltára. Kisebb lapos
a-balra egy-egy szobor két
nnek és a szembenlévő Szt.József oltárnak
Maria-enzendorfi ferences kolostorból
fráter látta el külső keretező inda-
sebb Szt.László kép, egy-egy kisebb

Mihalik Dániel

Műve szerepel a Szolnoki Művésztelep kiállításán a Nemzeti Szalónban.

B.B.936.III.14.

Mihalik Dániel

Műve szerepel a Szolnoki Művésztelep kiállításán.

M.936.III.15.

Mihalik Dániel

Fenty Árpád rézésére segítettem a Körkép festésénél

Fenty Mara és Jójás Antal, Fenty Árpád élete és művészete, 76 l.
M.D.K. 1951.

Mihalik Dániel

Alkotásával szerepel a Szolnoki Művésztelep budapesti kiáll.-án.

Ujság, 936.III.14.

Mihalik Dániel

l.

Végvári Szolnok

XXXII. tábla

1949. IV. 29.

VI dolgozat

Hogyan küzdöttek elő íróink a szabadságharcot.

Mi előtt rátérnék a tárgyra, azt szeretném megvilágítani, hogy mi az írók szerepe az emberiség történetében. Szerintem soha sem az írók alakították a kort, hanem a kor eszméi formálják az

MDK.

Mihalik Dániel

Kiállitási kritika

Müvészet 1967 jan.

Mihalik Dániel

Alkotása szerepel a szolnokiak kiállitásán a Nemzeti Szalónban.

M.O.936.III.15.

Mihalik Dániel

Szerepel a Felvidék mestereinek kiállításán a Műcsarnokban

Nemzeti Lyrág 1938 XI. 9

M.D.K.

Mikolik
festő

A szolnoki művésztelep törzstag-
jaivolt.

Kaposvári Gyula: Megjegyzések egy katalogushoz
Művészet, 1961. október. – 36 l.

Mihalik

a telep pázsitján, fénykép

A szolnoki művésztelep mostani lakói.
Uj Idők 1904. 39.sz. 292.o.

Mihalik.

A szolnoki Művésztelep kiállításon szerepelt az Ernst-múzeumban.

Esti Budapest, 1952. június 7.

Mihalik

Művével szerepelt a szolnoki művésztelep kiáll.-án a Nemzeti Szalónban.

P.N.936.III.15.

Michalek Urban

Modelliever 1776/7

l.

Schirek Holitsch

121. l.

SZŐNYI ISTVÁN FESTŐMŰVÉSZ GYŰJTEMÉNYES KIÁLLÍTÁSA

MDK

Mihalik

Lyka: Müv. krónika. Uj Idők, 1901. VII. 543.l.

Mihalik
festő

M.D.K

A szolnoki Művésztelepher
tartoztak.

Kaposváry Gyula: Mégegyszer egy katalógus előszaváról
Művészet, 1962. április — 47l

MDK

Mihalik festőm.

Müvészeti hirek. Mücs. 1900. 4.sz. 96.l.

MDK.

Mihalik Dániel

Zagyvapart, o.

Szépmív. Muz. háborus veszteségeinek jegyzéke
Bp.1952.

Mihalik Dániel

lásd

Szent György Céh

IX. aukció

Natalghust

1911. nov.

sok keppel

a bpesti keleti pályaudvar induláci csarnokának helyreállítása ügyében.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
434. 1929. szám
Ér.: 1929 év nov. hó 9. n.

M.D.K.

Mihalik Dániel,festő

A szolnoki müvésztelep tagja.516.o.

Kampis Antal: A képzőművészetek

A Kultúra Világa.III.köt.A képzőművészetek,a zene, a színház és a film.Minerva.1960.Bpest

M.D.K.

Mihalik Dániel festö

/ 1869 - 1910 /

A szolnoki müvésztelepen dolgozott

Lyka: A müvésztek története, Bp. 1965. 227.l.

M.D.K.

Mihalik Dániel

Tarka kutyákat ábrázoló müveit emliti N. Istvánffy Gyula festőművész "A Képzőművészeti Társulat kiállitása" c. kritikájában.

Magyar Salon, Bp. 1895. május hó, 23. kötet. 230-254. lap

MDK

Mihalik Dániel

Tanya, o.

Alföldi festészet. Székesfehérvár, Csók I. Képt.
1966. okt.

MDK

Mihalik Dániel

neve előszóban említve

Alföldi festészet. Székesfehérvár Csók I.Képt.
1966.okt.

Mihalik Dániel

Műveivel

.....

szerepelt a szolnoki művésztelep kiáll.-án
a Nemzeti Szalónban.

UjM.936.III.15.

Mihalik Dániel

Alkotásával szerepelt a Szolnoki Művésztelep kiállitásán.

N.U.936.III.14.

Mihalik Daniel

l.

Kejm. Muz. Erk

IX. 274. l

Ócskay Ferenc, természettudós

VII. 179

Szabad Művészet

Mihalik Dániel

festő

52175

BRUCK LAJOS
MIHALIK DÁNIEL
PAP HENRIK

HAGYATÉKI KIÁLLÍTÁSÁNAK KÉPES

TÁRGYMUTATÓJA

lásd a
hátsóoldalt

ORSZ. MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI
TÁRSULAT BUDAPEST 1911 OKTÓBER

ÁRA EGY KORONA

A műtárgyak eladását kizárólag a műtárnok közvetíti. Az eladó műtárgyak szabott árai minden teremben ki vannak függesztve. Hagyatéki kiállításoknál minden árengedmény ki van zárva. A vételár, a kötelező vásárlási nyilatkozat aláírásától számított 8 nap alatt fizetendő be a társulati pénztárba. Az eladott műtárgyak 1911 november 1-től kezdve adatnak ki, a tulajdonjogot igazoló átvételi elismervény ellenében. Elszállításukról a tulajdonosok tartoznak gondoskodni. 1911. évi november 15-ével a műtárgyakért vállalt felelősségünk megszűnik.

O. M. Képzőművészeti Társulat.

Bruck Lajos.

Strelisky felvétele.

BRUCK LAJOS HAGYATÉKA

Bruck Lajos Pápán, Veszprém megyében született 1846 nov. 4-én. Tanulmányait Budapesten kezdte és a wieni akadémián folytatta. 1869—1873-ban pedig Velenczében az „Academia dei belle arti"-n volt Malmenti tanítványa.

Római és nápolyi tartózkodása után Bruck Lajos 1874-ben Párisba ment, hol Munkácsy tanítványa lett.

1876-ban állított ki először a párisi „Salon"-ban, azontúl állandóan ott szerepel képeivel, 1879-ben „Mention Honorable"-t kapott. Ezen időben alkotott műveinek nagy része Amerikában, Francia- és Angolországban van.

1885-ben Londonba költözött. Ott készült képeinek nagy része, mint „Homeless", „Tales of a wayside inn", „Quartett", az annak idején népszerű Joachim-quartett.

1895-ben tért vissza Budapestre és 1896-ban Ő Felsége I. Ferencz József és Erzsébet királyné arcképeit festette a Curia díszterme számára. Ezután következnek József főherceg, Auguszta főhercegnő és családjuk, Orléansi herceg és hercegnő, Turn-Taxis herceg, hercegnő és gyermekeik, Ő szentsége Bogdanovics Lucian szerb patriarka, stb. stb. 1899-ben Bruck Lajos Pétervárott és Moszkvában tartózkodik, mely alkalommal II. Miklós cár a Szt. Anna-renddel tünteti ki.

Kiválóbb külföldön lévő alkotásai: „Depart pour la ville". Cercle de la Presse Paris. „Lettre de l'absent". Vicomte Daupias, Lissabon. „Les abandonnées", Arnold Hycks, New-York. „Mairie de village". Magántulajdon, New-York. „Homeless". Magántulajdon, London. „Quartett". Magántulajdon, London. „Ruth". Magántulajdon, London. „Faust". Dr. Lindsay Johnson, London. Lady Folkestone arcképe, London. Earl of Radnor arcképe, London. Baron S. M. von Bethmann arcképe, Frankfurt am Main.

*

Meghalt Budapesten, 1910 december 2-án.

I. Terem.

Olajfestmények.

1. A kandalló.
2. Bretagnei halászbárkák.
3. Kastély belseje. Ő Felsége a király tulajdona.
4. Rendőrkapitány szobája Szepesbélán.
5. Salzburgi múzeum.
6. Elhagyott major.
7. Az Elhagyottak vázlata.
8. Női arckép. Nem eladó.
9. Borús hangulat.
10. Sétáló nők.
11. Tavasz.
12. Hallstatti főtér. Nem eladó.
13. Döbrentei-tér.
14. Eskü-téri piac. Budapest székesfőváros tulajdona.

15. Esőben.
16. Mályvák között.
17. A Szamos völgye.
18. Tátrai falucska.
19. Éva. (Bánffihunyad.)
20. Hortenberg.
21. Gereblyéző parasztlány.
22. Frankfurt.
23. La Varenne-i részlet.
24. Kévék.
25. Kikötő. Nem eladó.
26. Kandalló mellett.
27. Augusztusi hangulat.
28. Bibliotheque Musée Plantin, Anvers.
29. A régi Eskü-téri vásár.
30. A Szajna-part.
31. A tudós szobája.
32. Kandalló interieur.
33. Lovag a XVII. századból.
34. Régi konyharészlet.
35. Siópartí mosónők.
36. Parasztlány kosarakkal.
37. Kis leány és pillangók.
38. Olvadó hó.
39. Velencei részlet.
40. Felvidéki táj.
41. Párisi utcarészlet.
42. Kovácsmühely.

43. Velencei zöldséges bolt.
44. Velencei rész.
45. Útszéli kút.
46. A festő.
47. Wien. Am Hof.
48. Dombtetőn.
49. A bíboros.
50. Az árokban.
51. Hivatalszoba Zborón.
52. Havasok alján.
53. Lovas az országúton. Nem eladó.
54. Könyvtárrészlet, Plantin múzeumból.
55. Régi Eskü-téri vásár. Államtulajdon. Nem eladó.
56. Parc Monceau.
57. A Browers-Gilde Anversben.

II. Terem.

58. XIII. Lajos korabeli nemes.
59. Falu szélén.
60. Bükkfa-sor.
61. Nő a pamlagon.
62. Esik-e még?
63. Tehénpásztor.
64. Bárkák az Etretáti parton.

65. Szolnoki udvar.
66. Janó.
67. Tisztás az erdőben.
68. Bretagnei halászasszonyok.
69. Kuruzsló asszony.
70. Várkert-rakpart.
71. Kalotaszegi asszony gyermekével.
72. Etretati tengerpart.
73. Billet-Doux.
74. Louis XIII.
75. Rózsaszínruhás hölgy.
76. Mulattató olvasmány.
77. Yvonne.
78. Zboróí részlet.
79. Mályvák a kerítés mellett.
80. Aratás után.
81. Regensburgi részlet.
82. Kőhíd Szepesbélán.
83. A merengő.
84. Zboróí Rákóczi-kastély kapuja.
85. Felhős ég.
86. Tájképvázlat.
87. A haditerv.
88. A tudós.
89. Szénás szekér.
90. Tájképvázlat.
91. Hazatérők.
92. Alkony.

93. Leány báránynyal.
94. Négyes fogat.
95. Siópart.
96. Kerti ablak.
97. Virágzó fák.
98. A kastély urnője.
99. A Döbrentei-térről.
100. Gabonás szekér.
101. Siópartí táj.
102. Vadászok a hóban.
103. Lovranai részlet.
104. Kert-részlet.
105. Erdő-részlet.
106. Séta a kertben.
107. Kéményseprő.
108. Rothenburg.
109. Makovicza.
110. Cukrász és kéményseprők.
111. Nap a fák között.
112. Kálvária.

III. Terem.

113. A palota ablaka.
114. Várkapu.
115. Gordonkázó barát.

116. Ablak sárga függönynyel.
117. Naplemente.
118. Zöld ajtós interiuer.
119. Esmeralda.
120. Boglyák.
121. Indóház.
122. Szepesbélai városház részlet.
123. Patak hídja.
124. Falusi interieur.
125. Nyári hangulat.
126. St.-Cloudi táj.
127. Normande-i interieur.
128. Hadi tanács. Nem eladó.
129. A Bruchsal-i kastély vörös szobája.
130. Felhők Velence felett.
131. Bretagne-i interieur.
132. A pletyka.
133. Rét a Balaton mellett.
134. Duna-részlet hajóval.
135. Országút mentén.
136. A kutató.
137. Vázlat.
138. A távoli Balaton.
139. Szent Erzsébet sírja Marburgban.
140. Kalotaszegi szoba.
141. Felhő tanulmány II.
142. Krumpli kapálók.
143. Ősz.

144. Bubos kemence.
145. Siófoki parasztszoba.
146. Befordultam a konyhára . . . .
147. Mosónők.
148. Tarló.
149. Siófoki parasztszoba.
150. A lovranai parton.
151. Holdvilág a Balatonon.
152. Falusi ház.
153. Pfandl Ischl mellett.
154. A fal mentén.
155. Lovagterem sarka.
156. Buccari-i részlet.
157. Erdő széle.
158. A kastély irattára.
159. Mezei út.
160. Reggeli hangulat.
161. Kis leány korsóval.
162. Dunapart a régi királyi palotával.
163. Előcsarnok.
164. Vízparti ház.
165. Holdtölte.
166. Út a hegyek között.
167. Mezei munka.
168. Gondolatokban elmerülve.
169. Nő serleggel.
170. Velencei kép.
171. Bocskoros.

IV. Terem.

Jánoshalmi Nemes Marcel kir. tanácsos úr gyűjteménye.

172. Gratulánsok.
173. Tanulmányfej.
174. Aratás után.
175. Székely leány.
176. Búza között.
177. Egy kedves dal.
178. Érdekes olvasmány.
179. Rőzselláng körül.
180. Terefere.
181. A lovag bánata.
182. Mit mesél a folyó.
183. Nagy mosás.
184. Budoirban.
185. Anyuska olvas.
186. Hazatérés a mezőről.
187. Kicsinyek nagy munkában.
188. Magaslaton.
189. Várakozás.
190. Szekerek az országúton.
191. Eltörött a kancsó!
192. Vasárnap a tengerparton.
193. Kis leányok a mezőn.
194. Dél a mezőn.

195. Konyhában.
196. Kertben.
197. Előkelő vendégek.

V. Terem.

198. Rohanó patak.
199. Virágot szedő lány.
200. Ischl-i ház.
201. Sió-híd.
202. Ó-német interieur.
203. Emelkedő hold.
204. Hivatalszoba Szepességben.
205. Szent János szobra a faluvégen.
206. Balatonmelléki csárda.
207. Téli mosás a Sió partján.
208. A Marne folyó.
209. Kovácsmühely a Rákóczi-kastélyban.
210. A kastély fogadó terme.
211. Erdei patak.
212. Kék ruhás nő.
213. Holdvilág.
214. A régi városligetből.
215. Szent Erzsébet temploma Marburgban.
216. Fonó asszony.
217. Búzaföldek a tenger mellett.
218. A bölcső.

219. Falu Németországban.
220. A kikötőben.
221. Vihar.
222. Virágos réten.
223. Patak partján.
224. Kis angol város.
225. Topolyák az út mentén.
226. Tanulmány a Ruth című képhez.
227. Hazatérő aratók.
228. Istálló.
229. Országút a folyó mentén.
230. Fiumei utca.
231. Goldoni szobra Velencében.
232. Sváb paraszt pár.
233. A hegy alján.
234. Előőrs.
235. Budai hegyek közt.
236. Vág völgye.

VI. Terem.

237. Bárányfelhők.
238. Öreg tót.
239. Bíró uram.
240. Útszéli kereszt.
241. Kézimunka mellett.
242. Hölgy virággal.
243. Rákóczi-kápolna.

244. Dunapart.
245. Tabáni utca.
246. Gombaszedő lány.
247. Pipacsos rét.
248. A mulató.
249. A felfordult korsó.
250. Tyúkok és kakas. I.
251. Kutya és macska.
252. Barokk kapu.
253. Az állatbarát.
254. Kutya-tanulmány.
255. Félix fürdői részlet.
256. A rácsos kerítés.
257. Heverésző lányok.
258. Egri líceum szobája.
259. A koldusok.
260. A söröző.
261. Velencei tér.
262. Tyúkok és kakas.
263. A söröző. II.
264. A csirkés kofa.
265. A gyümölcsárus leány.
266. Rötli fej.
267. Mocsaras táj.
268. Bíró előtt.
269. Susanne.
270. A kérő.
271. Lucie.

272. Talyigás asszony.
273. Férfi arckép-tanulmány.
274. Montmorency.
275. A kis cigarettás.
276. Leányka.
277. Utca-részlet.
278. Kacsa-tanulmány.
279. Lány kosárral.
280. Román típus.
281. A városkapitány.
282. Cigány gyermekek.
283. Pipázó paraszt.
284. A kasznár.
285. Bánffihunyadi paraszt.
286. Vasúti coupé.
287. Lugasban.
288. Pandurok között.
289. Lovaglónő.
290. A Marne partja.
291. A favágó.
292. Egri líceum könyvtára.
293. A kis cseléd.
294. Országúti fák.
295. Krassószörényi lány.
296. A mama kedvence.
297. Cserkesz lány.
298. Velencei híd.
299. A felköszöntő.

300. Tyúkok.
301. Kakas és tyúk. I.
302. A jó bor.
303. Elhagyott út.
304. Csődület.
305. Mezei munka.
306. A zboróí jegyző hivatala.
307. Zsuzsi.
308. Alkony a tavon.
309. Kakas és tyúk. II.
310. Oláh lány.
311. Mariska.
312. Lúd-tanulmány.
313. Laguna.
314. Vízhordó gyerek.
315. Kapás lány.
316. Séta után.
317. Paraszt lány.
318. Tót legény.
319. Egyháztéri templom.
320. Irnok fülkéje.

VII. Terem.

321. Anyakönyvi hivatal.
322. Lejárat a könyvtárba.
323. Szénégetők.

324. Délebéd.
325. Vaddisznók a hóban.
326. Séta előtt.
327. A Duna látképe a Lánchíd és Erzsébet-híd között.
328. Audiencia előtt.
329. Buzaföld a hegy tövében.
330. Olvasó barát. Ő Felsége a király tulajdona.
331. Hallstatt főtere.
332. A Szent Márk-templom.
333. Az ősi várban.
334. A Szajna partja Párisban.
335. Dalmát part.
336. A mosó lány.
337. A főúr otthona.
338. Tersetto.
339. Búzaföld Szent Juíl mellett.
340. Piac a Dísz-téren. Budapest székesfőváros tulajdona.
341. Patak mentén.
342. A ház előtt.
343. Nagysárosi házak.
344. Jön a nagymama.
345. Vasöntők.
346. Vasárnap délután.
347. Az udvaron.
348. Tót atyafi.

349. Gyaloghid Szepesbélán.
350. A régi Döbrentei-tér. Budapest székesfőváros tulajdona.
351. Arató-ünnep.
352. Regensburg régi negyedében.
353. Könyvtár ablakában.
354. A Cserna mentén.
355. Patak szélén.
356. A fösvény. Magántulajdon. Nem eladó.
357. Erzsébet királyné kedvenc sétálóhelye Bártfán.
358. Ortenbergi utcarészlet.
359. Tanácskozás.
360. Vázlat az „Auerbach's Keller" című képhez.
361. Nagyanyó.
362. Bejárat a malomba.
363. A schleissheimi kastély lovag-terme.
364. Fehér folyosó.
365. Angol hadihajó tisztiszobája.

VIII. Terem.

366. Futó rózsa.
367. Arckép.
368. Kandallós terem.
369. Nymphenburgi vázlat.

370. Régi soroksári kocsma.
371. Velencei halárús.
372. Névnapi üdvözlők.
373. Áradás.
374. Utazó svábok.
375. Vitorlás a tavon.
376. Márciusi hó.
377. Tehenek a vízben.
378. A város határán.
379. Tátrai táj.
380. Louis XVI.
381. Hazatérő kaszálók.
382. Németbogsáni tölgyek.
383. Rőzsegyűjtők.
384. Szepességi falu.
385. Csendélet.
386. Hajó fedélzetén.
387. Napos reggel.
388. Halász.
389. Parasztházak.
390. Műkedvelő.
391. Szétdúlt keresztek.
392. Nyaraló.
393. Furulyázó lábapásztor.
394. Kancelláriában.
395. Szép kilátás.
396. Tanulmány a Döbrentei-térről.
397. Dombos út.

398. Ebédelő parasztlány.
399. Mulató huszár.
400. Lomnici út.
401. Vörös karosszék.
402. Marion.
403. Szepesbélai utca. II.
404. Kalotaszegi menyecske.
405. A falu temploma.
406. Raktár.
407. Görög dinnyék.
408. Hazatérő munkáslányok.
409. Düledező híd.
410. A kiáradt patak.
411. XIII. Lajos korabeli nő.
412. Zöld cserépkályha.
413. Gémes kút.
414. A mezőről hazatérő.
415. Tavaszi hangulat.
416. Istálló előtt.
417. Drótos tót.
418. Amsterdami részlet.
419. Pásztorfiú. Magántulajdon. Nem eladó.
420. Budai részlet.
421. Tanulmány a Szent Márk-templom sekrestyéjéhez.
422. Salzburgi interieur.
423. Hegyek között.
424. Fatime.

425. Zivatar előtt.
426. Adagio.
427. Kalotaszegi lány.
428. Renaissance-korabeli nők.
429. Zúglígeti részlet.
430. Magas Tátra.
431. Várakozás.
432. Kíes völgy.
433. Út a faluban.
434. Tudós a könyvtárban.
435. St. Juin.
436. Hollandi szobasarok.
437. A felső út.
438. Kellemes időtöltés.
439. Az ellenséges tábor.
440. Ablak sarka.
441. Tátra.
442. Fontos akta.
443. Széles út.
444. Út a Tiszához.
445. Részlet a Kárpátokból.
446. Regensburgi utca.
447. Erdei kunyhó.
448. A faluháza.
449. Normandi konyha.
450. A zboróí Rákóczi-kastély részlete.
451. Arckép-tanulmány.
452. Olvasó barát.

453. Olasz lányka cseresznyével.
454. Manőveren.
455. Mákvirág.
456. Szélmalom.
457. Kora reggel.
458. Alsó-tátrafüredi út.
459. Merengő.
460. Sötét hegyek.
461. Dunai hajó.
462. Felhő-tanulmány.
463. Bártfai határban.
464. Mirabelle-kert Salzburgban.
465. Nő virágcseréppel.
466. Barokk terem.
467. A Rákóczi-kápolna feljárata.
468. Paraszt kisasszony.

Mihalik Dániel.

Rónai Dénes felvétele.

MIHALIK DÁNIEL HAGYATÉKA

Dihalik Dániel 1869 december 14-én született Tallóson (Pozsony megyében). Művészi tanulmányát 1887-ben kezdte meg Budapesten, a Mintarajztanodában, ahol első évben Gregus János, második és harmadik évben Székely Bertalan, végül a negyedik évben Lotz Károly tanítványa volt. 1892 tavaszán Münchenbe költözött. Első művével 1893-ban jelenik meg a Műcsarnok tárlatán (Falu vége), 1896-ban visszatér Budapestre, majd 1898-ban, mint az Andrássy Dénes-féle ösztöndíj nyertese, Párisba megy, honnan egyévi tartózkodás után visszatér hazájába és 1901-ben tevékeny részt vesz a szolnoki művésztelep megalakításában, melynek haláláig egyik legkitartóbb munkása és büszkesége volt. Művészi munkásságát egy külön gyűjteményes kiállításon 1907-ben az „Uránia" műegyesület mutatta be.

Kiválóbb alkotásai és kitüntetései: 1893 (Falu vége), 1897 (Eső után), 1898 Andrássy Dénes-ösztöndíj, 1898 (Tiszai árvíz), 1899 (Téli tájkép), 1901 (A rét), 1901 Kis aranyérem, München, 1903 (Zagyva medre) 600 koronás Ráth-díj, 1904 (A Balaton), 1905 (Hóolvadás), 1907 (Here-táblák) 4000 koronás társulati díj.

IX. Terem.

1. Kos-fej. Vázlat.
2. Legelő tehenek. Vázlat.
3. Gyümölcsfák. Tanulmány.
4. Borús idő. Vázlat.
5. Tiszai híd ősszel. Vázlat.
6. Alkonyat. Tanulmány.
7. Napraforgók.
8. Parochia.
9. Kiáradt Pityó.
10. Rózsák.
11. Heretáblák. Államtulajdon. Nem eladó.
12. Rózsák vázában. Magántulajdon. Nem eladó.
13. Zagyva áradása. Magántulajdon. Nem eladó.
14. Rózsás kert.
15. Udvarrészlet.

16. Rózsák. Magántulajdon. Nem eladó.
17. Orgonavirágok. Tanulmány.
18. Árvízkor.
19. Kifogott ló. Vázlat.
20. Nagy víz.
21. Pityó. Magántulajdon. Nem eladó.
22. Fák árvízben. Magántulajdon. Nem eladó.
23. Felhők naplementekor. Tanulmány.
24. Hold feljötte. Magántulajdon. Nem eladó.
25. Tél. Tanulmány.
26. Őszi táj. Tanulmány.
27. Vízgát. Tanulmány.
28. Holdas éj a Balatonon. Magántulajdon. Nem eladó.
29. Este. Magántulajdon. Nem eladó.
30. Faluvége.
31. Délutáni nap. Magántulajdon. Nem eladó.
32. Alföldön. Magántulajdon. Nem eladó.
33. Megáradt Zagyva tavaszkor.
34. Tiszapart. Államtulajdon. Nem eladó.
35. Zagyvapart.
36. Tavasz.
37. Rózsafák.
38. Nyírfák tavaszkor. Magántulajdon. Nem eladó.
39. Tavaszi árvíz. Tanulmány.

40. Tehenek. Vázlat.
41. Rét. Tanulmány.
42. Tájkép tehenekkel. Magántulajdon. Nem eladó.
43. Móricz-liget.
44. Reggel. Magántulajdon. Nem eladó.
45. Gyümölcsök. Vázlat.
46. Mezei virágok. Vázlat.

X. Terem.

47. Tehenek a mezőn. Vázlat.
48. Pihenő tehén. Vázlat.
49. Fekvő tehén. Vázlat.
50. Felhő-tanulmány. Vázlat.
51. Rózsa csendélet.
52. Hullámzó Balaton. Tanulmány.
53. Káposztaföld.
54. Halásztanya a Tisza partján. Magántulajdon. Nem eladó.
55. Olvadáskor. Államtulajdon. Nem eladó.
56. Fehér ház. Magántulajdon. Nem eladó.
57. Zagyva télen. Tanulmány.
58. Balaton-part. Vázlat.
59. Estefelé. Vázlat.
60. Ökrök. Vázlat.

61. Esti csillag.
62. Kukoricatörés. Államtulajdon. Nem eladó.
63. Nyári árvíz.
64. Szürkület.
65. Rózsák órával. Magántulajdon. Nem eladó.
66. Ősz. Magántulajdon. Nem eladó.
67. Borús táj. Magántulajdon. Nem eladó.
68. Késő délután.
69. Szeptemberi nap.
70. Márciusban. Magántulajdon.
71. Tavasz.
72. Köd. Magántulajdon. Nem eladó.
73. Tanya. Magántulajdon. Nem eladó.
74. Napraforgós táj. Vázlat.
75. „Hallalli." Tanulmány.
76. Felhők. Vázlat.
77. Tanyai ház. Magántulajdon. Nem eladó.
78. Téli táj. Államtulajdon. Nem eladó.
79. Virágos rét. Tanulmány.
80. Borús felhők. Vázlat.
81. Szolnoki tanya. Magántulajdon. Nem eladó.
82. Balaton reggel. Vázlat.

Pap Henrik.

Erdélyi felvétele.

PAP
HENRIK
HAGYATÉKA

Pap Henrik, genrefestő, az országos m. kir. iparművészeti iskola alakrajzi osztályának tanára, született Kassán, 1864. évben. Gimnáziumi tanulmányait kitünő eredménynyel a budai főgimnáziumban 1882. évben végezte s ugyanekkor, művészi vonzalmának engedve, a münchení művészeti akadémia növendékei közé iratta magát, hol 1883-ban bronz-, a következő évben pedig ezüst éremmel tüntették ki természet utáni rajzaiért. A festőiskolát Löfftz vezetése alatt három esztendeig látogatta és e közben nagy kedvvel foglalkozott a rézkarc technikájának elsajátításával is. E téren produkált munkáiért 1886. évben bronz érmet kapott a tanári kartól. Katonai kötelezettségének eleget téve, 1889. évben a Benczúr Gyula vezetése alatt álló mesteriskolába lépett, egyúttal tevékeny részt vett a Képzőművészeti Társulat kiállításaiban.

Első ízben mint kiállító 1884-ben szerepel a budapesti Műcsarnokban; rézkarcait vitte a közönség elé. Ezt megismételte 1886-ban s ugyanezen évben kiállítja első festményét „Hol a flóres" címmel, ettől kezdve rendes kiállítója Műcsarnokunknak. Az 1891. évi legyezőkiállításon a Műbarátok Köre a „Lepkét fogó Faunok" című legyezőlapját a III. díjjal tünteti ki; 1893-ban pedig két díjat kap a Műcsarnokban és pedig az „1878-ból" című festményre az 1000 forintos társulati díjat és az 500 forintos társulati műlap-díjat. Ezt a képet a Képzőművészeti Társulat színesen sokszorosíttatta, ma sok magyar család szobájában látható mint egyik típikus képviselője a 80-as évek genrefestészeti stílusnak. 1894. évben „Az üres bölcső" című képére Wien-ben kis állami arany érmet, Antwerpenben II. érmet kapott.

Mindkét kép a Szépművészeti Múzeum tulajdonában van.

Jelentékenyebb festményei közül az „Október 1-je", „Melyik itt a Lizi kisasszony?" és „A zászlóhímzők" című képeket Ő Felsége a király vette meg; a „Hadizsákmány" című Amerikába került; Szlávy József arcképe a miniszterelnöki palotában, „Egy névtelen hősünk életéből" című a Felsőmagyar-

országi Múzeumban, Kassán van, a „Nógrádi vár kulcsainak átadása" című Nógrádvármegye székházát ékesíti. 1906/07. években a Könyves Kálmán megrendelésére megfestette az „Esküszünk" című képet, a mely színes reproductiója révén közismert.

Élete utolsó éveiből származnak „Almaszüret", „A jött-ment" és „Tavaszébredés" című képei.

A rézkarcot mint reproductiv technikát művelte. Legismeretesebb lapjai: „A börtönben" (Baditz Ottó képe után), a „Víg társaság" (Vágó Pál festménye után), Tisza Kálmán arcképe (Benczúr Gyula képe után).

13 évi tanári működés után elhalt 1910. évi július hó 4-én.

XI. Terem.

Olajfestmények.

1. Víruló gyümölcsfa. Nem eladó.
2. Duett.
3. Tanulmányfej.
4. A jött-ment.
5. Ébredés.
6. Zászló-hímezők. Ő Felsége a Király tulajdona.
7. Játszó hableány.
8. Tanulmány az „Almaszüret"-hez.
9. Tanulmány az „Esküszünk" című képhez.
10. Virág-csendélet.
11. Tanulmányfej.
12. Öreg asszony kosárral.
13. Ósdi házudvar.
14. Erdőtisztás.
15. Tavasz ébredése.

16. Iglóhuta.
17. Nógrád vára.
18. Ülő női akt.
19. Tanulmányfej.
20. Olvasó férfi.
21. Vázlat az „Almaszüret"-hez.
22. Szőke gyerekfej.
23. Virág-csendélet.
24. Műteremben.
25. A kíváncsi.
26. Vörös fenyő Iglóhután.
27. Alabárdos.
28. Megzavart magány.
29. Cigány asszony.
30. Mesteriskola kertje.
31. Hableány. Nem eladó.
32. Öreg udvarló.
33. Mezei virág csuporban.
34. Kucsmás parasztfej.
35. Férfi-fej csipkegallérral.
36. Öreg férfi-fej.
37. Öreg gazda.
38. Dobos.
39. „Hadizsákmány" vázlata.
40. Az őr.
41. Garabonciás diák.
42. Október elsején. Ő Felsége a Király tulajdona.

43. Szerzetes és tanuló.
44. Öreg férfi.
45. Női arckép. Nem eladó.
46. Kaszás parasztok.

XII. Terem.

Rajzok.

47. Alvó nő.
48. A zsákmány.
49. Tanulmány.
50. Térdelő paraszt.
51. Hableány vázlata.
52. Lizi kisasszony.
53. Garabonciás diák.
54. Batyús paraszt.
55. Garabonciás diák II.
56. Oklevél-tervezet.
57. Az „Esküszünk" kép vázlata.
58. Kalapos kisasszony.
59. Hadnagy.
60. Tanulmány egy oklevélhez.
61. Vető női alak.
62. Fekvő férfi-akt. Nem eladó.
63. Szónokló férfi.
64. Fekvő parasztasszony.
65. Garabonciás diák. III.

66. Varróleány.
67. Alaktanulmány.
68. Szakaszvezető.
69. Cigány fiú.
70. Két fekvő női alak.
71. Birkózó alak.
72. Két fekvő női alak. II.
73. Az ébredés.
74. Almaszüret.

Színezett rajzok.

75. Szent István. Nem eladó.
76. Honfoglalás. Nem eladó.
77. Szent László.
78. Szent László II.
79. IV. Béla visszatérése.
80. Plakát-terv.
81. Lidércek. Pasztell.
82. Az élet. Hármas kép, színes szénrajz.
83. Lidércek II. Színes szénrajz.
84. Plakát-terv. Színes szénrajz.
85. Bankjegy-terv. Színes rajz.
86. Ugyanaz német szöveggel.
87. Üdvözlő felirat terve.
88. Oklevél-vázlat.
89. Vértörvényszék. Szénrajz.

90. Az őr. Szénrajz.
91. Tisza Kálmán. Rézkarc.
92. Trefort Ágoston. Rézkarc.
93. Víg társaság. Rézkarc.
94. A fogházban. Rézkarc.
95. Térdelő alak. Ceruzarajz.
96. Koldusok. Rézkarc.
97. Ülő alak. Ceruzarajz.
98. Női fél alak. Tollrajz.
99. Öreg férfi-akt. Tollrajz.
100. Carneval. Tollrajz.
101. Az angyal. Pasztell.
102. Épület-tanulmány. Színes krétarajz.
103. Almaszüretkor. Színes szénrajz.
104. Zászló-hímzők. Pasztell.
105. Nő piros kalappal. Pasztell. Nem eladó.
106. Áhítat. Tempera és pasztell.
107. Centaurok. Pasztell. Nem eladó.
108. Budai részlet. Pasztell. Nem eladó.
109. Tavasz ébredése. Pasztell.
110. Kis kacsák. Pasztell.
111. Léda. Krétarajz.
112. Aratás után. Pasztell. Nem eladó.
113. Gambrinus. Pasztell.
114. Kis csibék. Pasztell.
115. Előkelő idegen. Pasztell.
116. Faun. Pasztell.
117. Gyermek. Pasztell.

118. Az élet. Színes rajz. Hármas kép.
119. Bosnyák kém. Ceruzarajz.
120. Rokoko jelenet. Ceruza-rajz.
121. Ülő akt. Ceruzarajz.
122. Öreg férfi-fej. Tollrajz. Nem eladó.
123. Tanulmány. Ceruzarajz.
124. Koldus gyerek. Tollrajz.
125. Férfi-félakt. Tollrajz. Nem eladó.
126. Könyöklő alak. Ceruzarajz.
127. Női akt. Tollrajz.
128. Ex libris-tervezet. Tollrajz.
129. Ülő férfi-akt. Szénrajz.
130. Megzavart magány. Tusrajz. Nem eladó.
131. Üres bölcső. Ceruzavázlat.
132. Olvasó alak. (Tisza Kálmán.) Ceruzavázlat.
133. Fekvő férfialak. Ceruzarajz.
134. A konyhában. Rézkarc.
135. Fekvő női alak. Ceruzarajz.
136. Léda. Vörös krétarajz. Nem eladó.
137. Tanulmányfej. Vörös krétarajz. Nem eladó.
138. Juhász bojtár. Ceruzarajz.
139. Ülő férfi-akt. Ceruzarajz.
140. Akt-tanulmány. Tollrajz.
141. Tisza Kálmán. Vázlat.
142. Férfi-akt. Tollrajz.
143. Férfi-akt. Tollrajz.

144. Arckép-tanulmány. Szénrajz.
145. A Garabonciás diákból. Tusrajz.
146. Ülő férfi-akt. Tollrajz.
147. Bélyegző-tervezet. Tollrajz.
148. Könyvdísz-tervezet. Tollrajz.
149. Patak-meder. Ceruzarajz.
150. Öreg férfi-akt. Ceruzarajz.

XIII. Terem.

Olajfestmények.

151. Alföldi táj. Vázlat.
152. Budai lánchídfő. Vázlat.
153. Tavaszi hangulat.
154. Hazatérők éjjel.
155. Ecséri rom. Vázlat.
156. Parasztszoba.
157. Gyerekfej.
158. Parasztszoba.
159. Útszéli kórók.
160. Fekete tó Iglófüreden.
161. Kocsma.
162. Fejtanulmány.
163. Balatoni részlet.
164. Tavaszi virágok.
165. Nógrád vár kapuja.
166. Női fej.

167. Gyermek-fej.
168. Iglófüredi részlet.
169. A halas tó sziklája.
170. Itató vályu.
171. Dunapart jégzajláskor.
172. Parasztszoba.
173. Leégett házak.
174. Fonyódi hegy.
175. Hintázó gyermek.
176. Fejtanulmányok.
177. Virág-csendélet.
178. Tavasz ébredése. I.
179. Parasztszoba.
180. Erdő széle.
181. Fenyőfa-törzs.
182. Fagyökerek.
183. Öreg honvéd és diák.
184. Sisíphus.
185. Kaszárnya-szoba.
186. Nógrád várának átadása.
187. Tavasz ébredése. II.
188. Fenyőerdő.
189. Zivatar után.
190. Zászlóvivő.
191. Honvéd tüzérség.
192. Fenyő-csoport.
193. Téli táj alkonyatkor. Nem eladó.
194. Ülő öregasszony.

195. Holdas éj a Dunán.
196. Ó-német szoba.
197. Fekvő férfi-akt.
198. Almaszüret.
199. Bosnyák kém.
200. Rabbifej.
201. Fekvő férfiakt.
202. Öreg honvéd.
203. Az „Esküszünk" pályaterve.
204. Nagyszülők és unoka. Nem eladó.
205. Hazatérő parasztasszony.
206. Fiú-fej.
207. Öreg férfi fej.
208. Honvéd őrszem.
209. Az üres bölcső. Államtulajdon. Nem eladó.
210. Éjjel a Dunán. Nem eladó.
211. Virág-csendélet.
212. Műhely belseje.
213. Kaszárnya-szoba.
214. Egervár ostroma.
215. Az országház.
216. Mikulás. Nem eladó.

212. Bruck Lajos: Kékruhás nő.

356. Bruck Lajos: A fösvény.

26. Bruck Lajos: Kandalló mellett.

36. Bruck Lajos : Parasztleány kosarakkal.

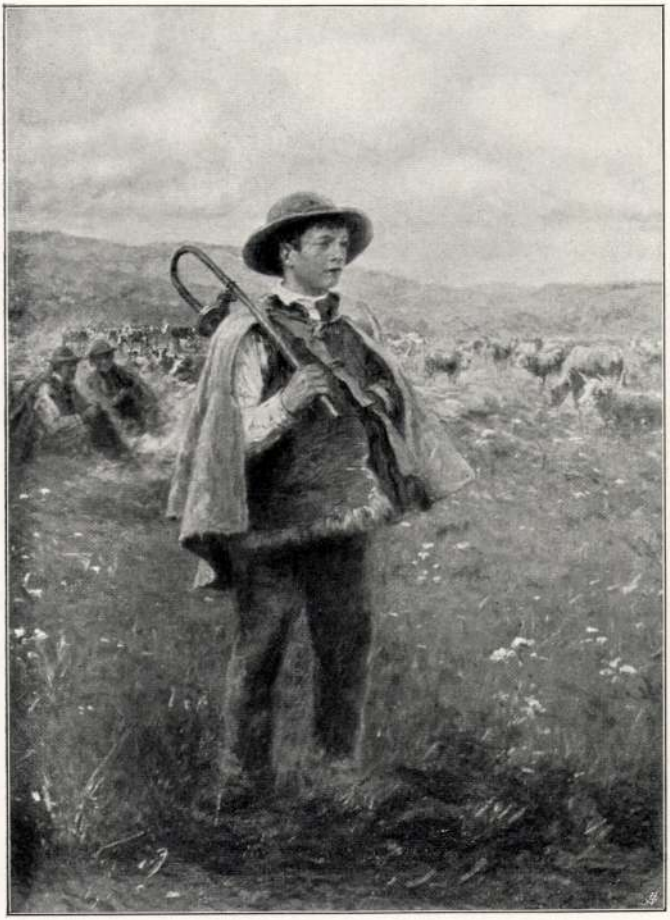

419. Bruck Lajos: Pásztorfiú.

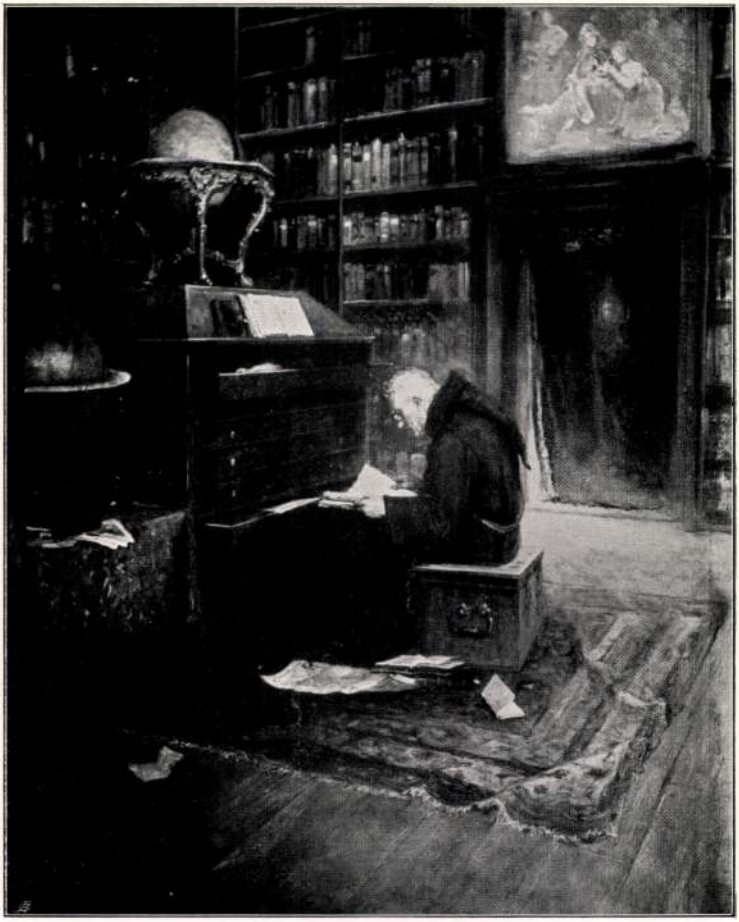

330. Bruck Lajos: Olvasó barát.

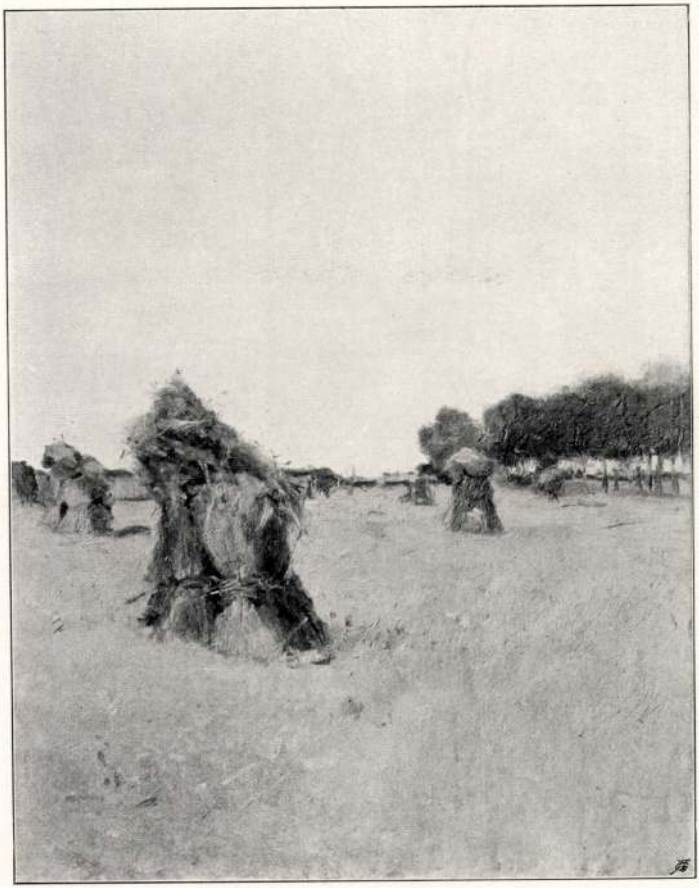

24. Bruck Lajos: Kévék.

41. Bruck Lajos: Párisi utcarészlet.

68. Bruck Lajos: Bretagnei halászok.

232. Bruck Lajos: Sváb paraszt-pár.

198. Pap Henrik: Almaszüret.

179. Bruck Lajos: Rőzseláng körül.

25. Bruck Lajos: Kikötő.

145. Bruck Lajos: Siófoki parasztszoba.

149. Bruck Lajos: Siófoki parasztszoba.

140. Bruck Lajos: Kalotaszegi szoba.

38. Bruck Lajos: Olvadó hó.

81. Bruck Lajos: Regensburgi részlet.

16. Bruck Lajos: Mályvák között.

22. Bruck Lajos: Frankfurt.

37. Bruck Lajos: Kis leány és pillangók.

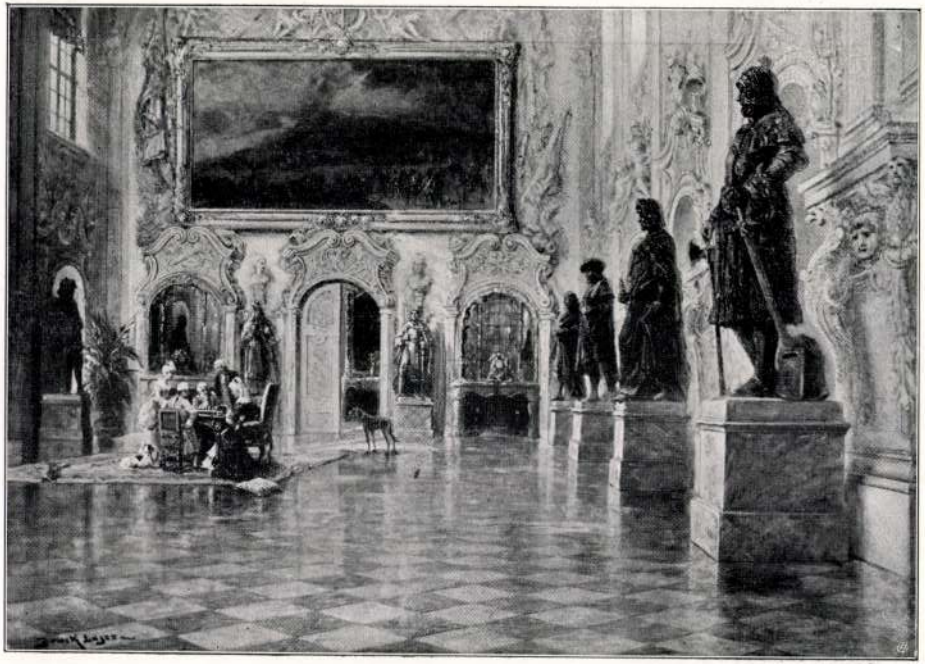

3. Bruck Lajos: Kastély belseje.

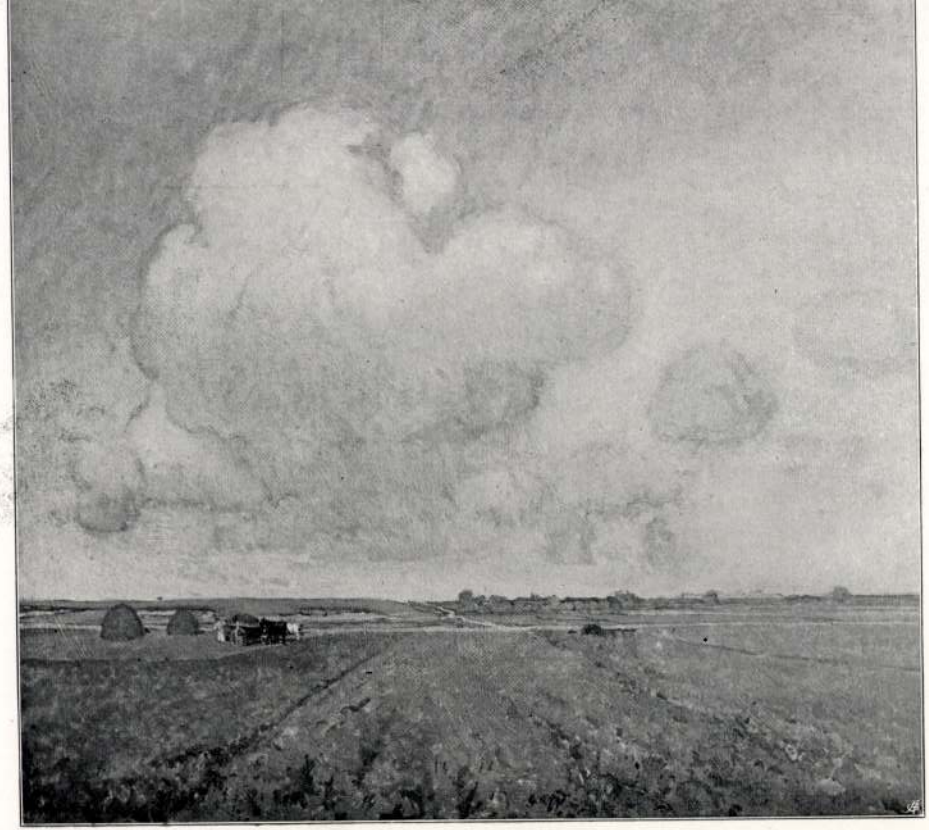

11. Mihalik Dániel: Heretáblák.

23. Bruck Lajos: La Varenne-i részlet.

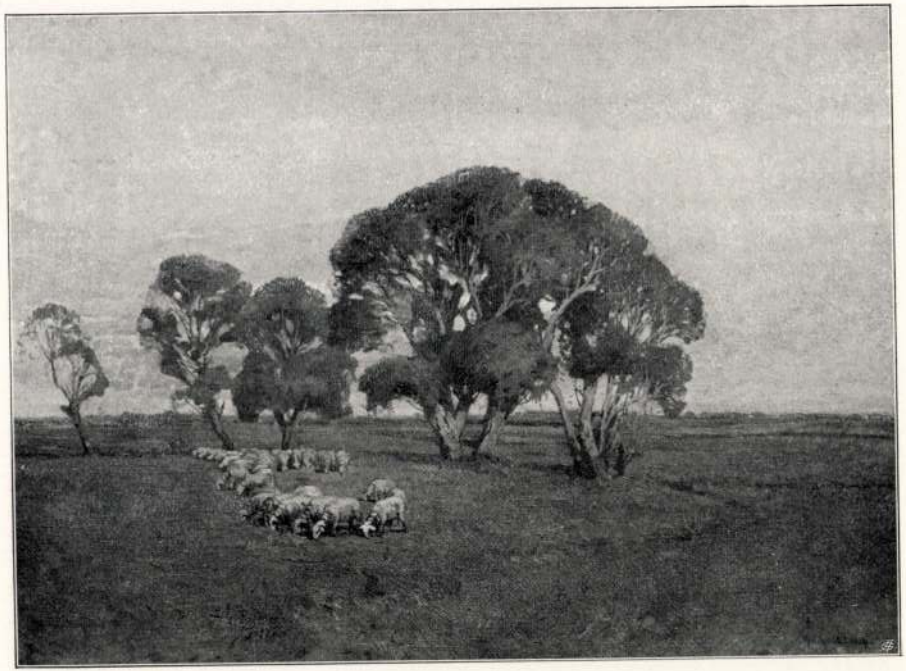

32. Mihalik Dániel: Alföldön.

35. Mihalik Dániel: Zagyvapart.

206. Bruck Lajos: Balatonmelléki csárda.

188. Bruck Lajos: Magaslaton.

12. Mihalik Dániel: Rózsák vázában.

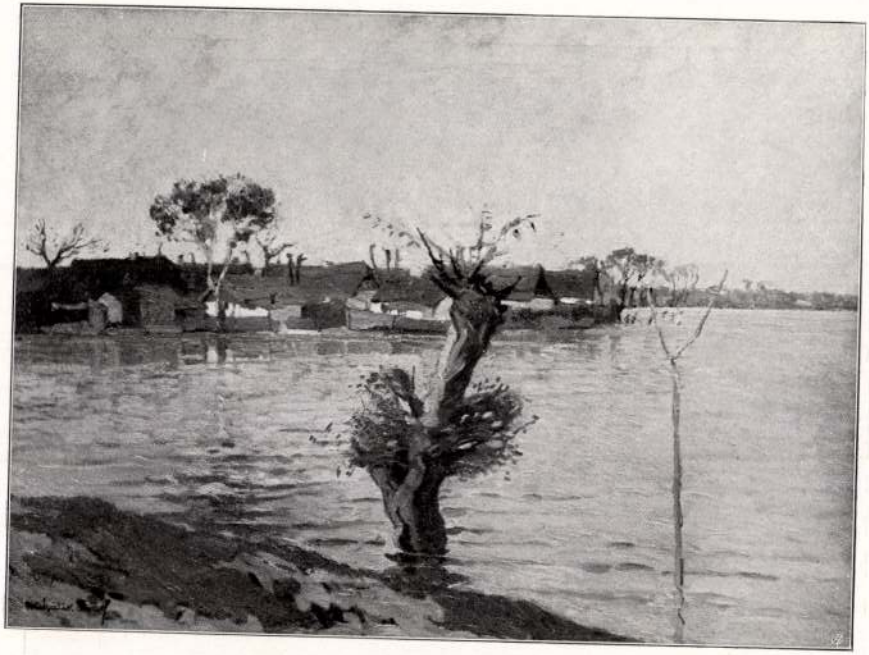

13. Mihalik Dániel: Zagyva áradása.

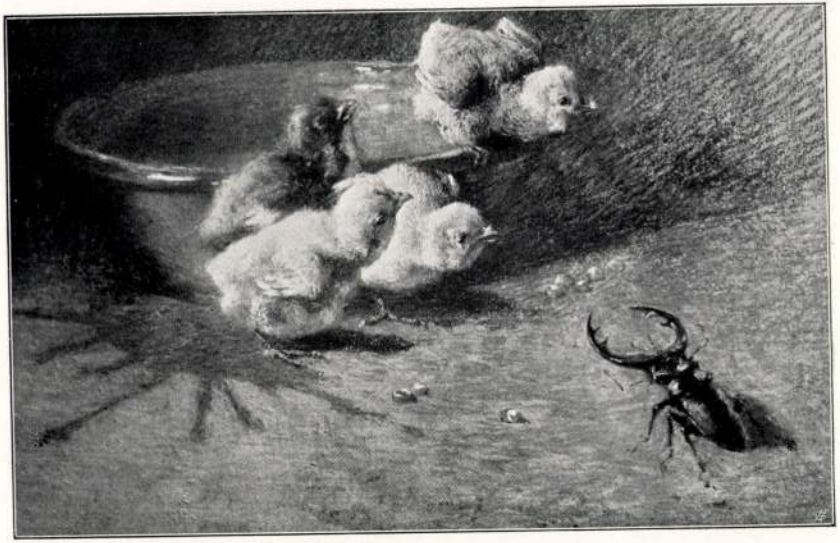

114. Pap Henrik: Kis csibék.

28. Pap Henrik: Megzavart magány.

4. Pap Henrik: A jött-ment.

44. Mihalik Dániel: Reggel.

33. Mihalik Dániel: Megáradt Zagyva tavaszkor.

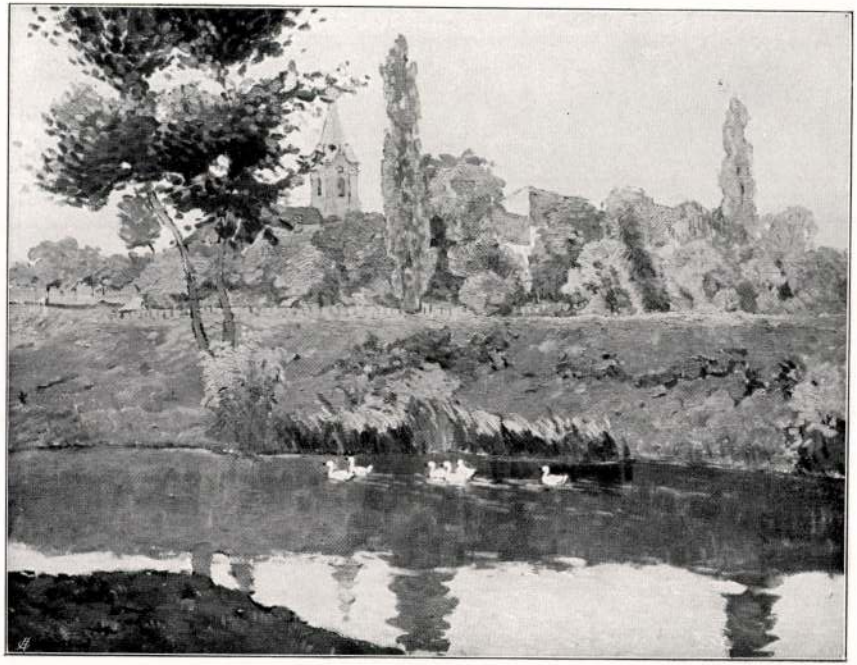

67. Mihalik Dániel: Borús táj.

34. Mihalik Dániel: Tiszapart.

26. Mihalik Dániel: Őszi táj.

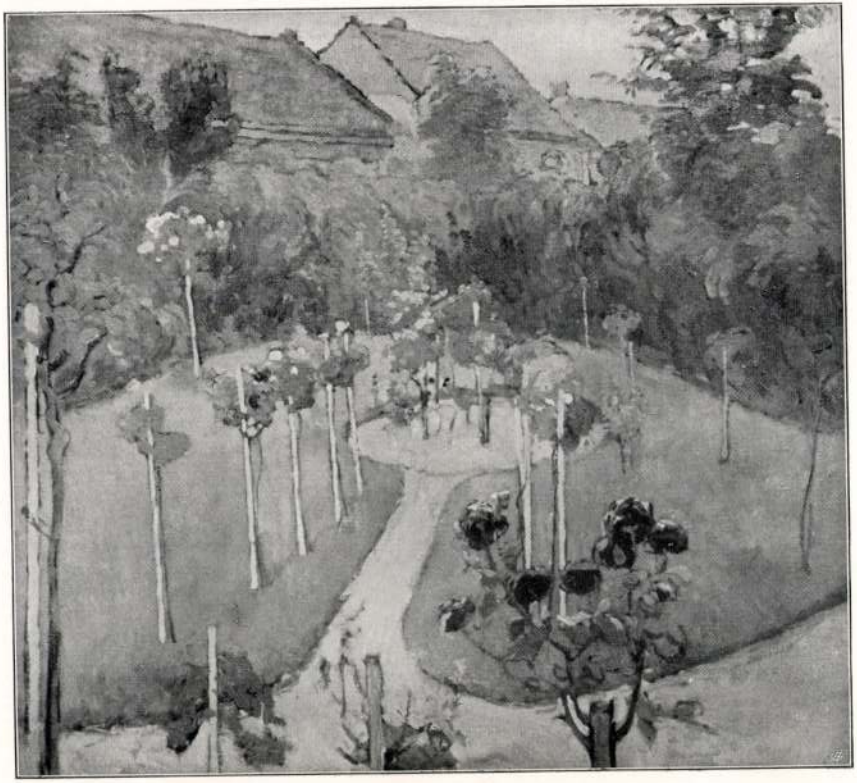

14. Mihalik Dániel: Rózsás kert.

13. Pap Henrik: Ósdi házudvar.

196. Pap Henrik: Ó-német szoba.

25. Pap Henrik: A kíváncsi.

32. Pap Henrik: Öreg udvarló.

15. Pap Henrik: Tavasz ébredése.

83. Pap Henrik: Lidércek.

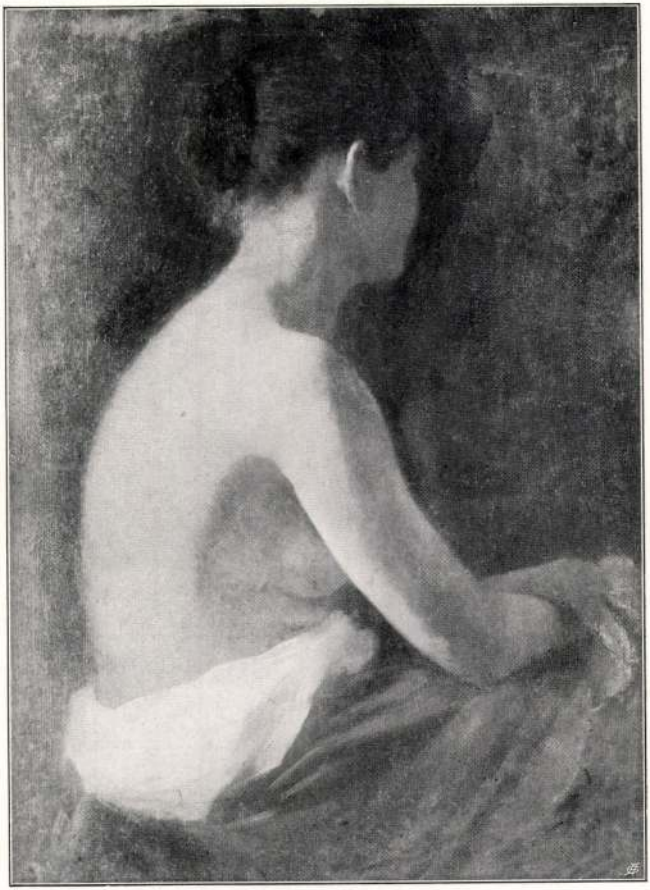

18. Pap Henrik: Ülő női akt.

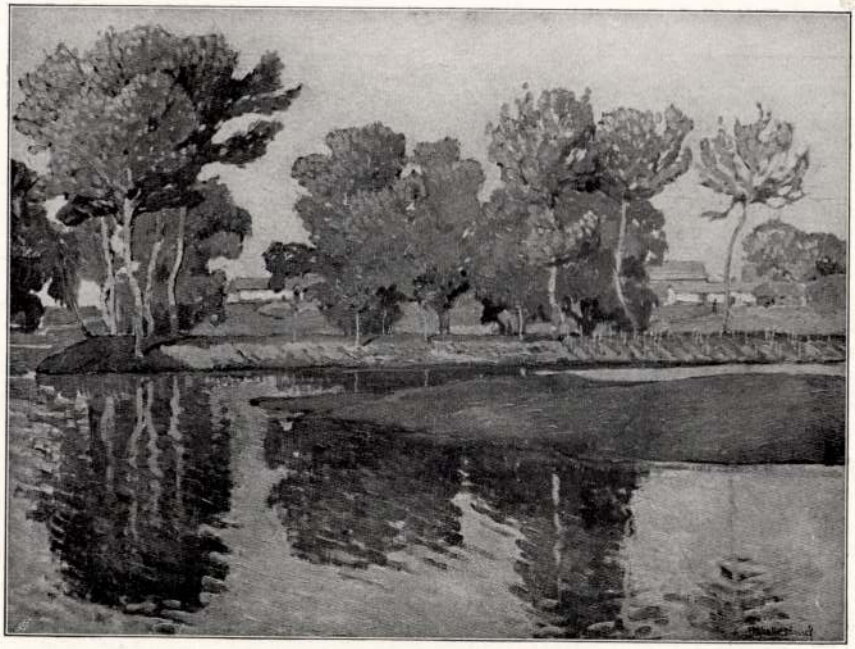

9. Mihalik Dániel: Kiáradt Pityó.

61. Pap Henrik: Vető női alak.

Mihalik

A Képművészeti Múzeum XIX. századi magyar gyűjteményében szerepel.

N. m. 1942. VI. 14.

MDK

Mihalik Dániel

Bükkfasor, of.

Királyi vásárlások a Mücs. tárlatain. SzmKT 5c-134.l.

Mihalik Dániel

Szerepel műve a Postatakarékpénztér aukciójának decemberi kiállításán az állami árverési csarnokban.

N. U. 1926. XII. 4. (Nemzeti Ujság)

MDK

Mihalik Dániel

A Balaton, of.

Szépm. Muz. Uj magyar képtárának kat. 1928.

MDK

Mihalik Dán iel

Mocsár, of.

M.táj- és életképkiáll. 19-2o. sz. Mücs.
1927. jan.

MDK

Mihalik Dániel

A rét, of.

M.táj- és életképkiáll. 19-2o. sz. Műcs.
1927. jan.

Mihalik Dániel.

A régi Műcsarnokban megnyílt Szép-
művészeti Múzeum új magyar
képtárában néhány festménye
szerepel.

Ujság, 1928. Okt. 20.

Mihalik.

A Műcsarnok téli tárlatán a szolnoki művészek retrospektív kiállítást alkotva, munkája szerepel.

Pesti Vaplo, 1927. dec. 18.

Mikulik

A Műszerszerelés téli tartalmán a mol-
nolei műszerelés retrospektív kiállítást
állatsa, szemléjére rendel.

Pécs Vasárnap, 1927. dec. 18.

Mihalik.

A Szolnoki Művészeti Egyesület 25. éves fennállása alkalmával a művésztelepen kiállított rendes meleg munkát szerepelnek a kolónia régi mestereinek művei között.

Esti Kurir, 1927. szept. 20.

Mihálik Dániel.

A zolnoki műveztelep 25. éves fennállásának jubiláris kiállításán néhány képe szerepelt, melyeket a zolnoki telepen festett.

Nemzeti Ujság, 1927. szept. 20.

Mikólik Artúrnak.

A rohoski [illegible] telep 25. [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], [illegible]
a [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible], 1927. [illegible] 20.

Mihalik Dániel.

a Műcsarnok téli tárlatán szereplő képe.

Nemzeti Ujság, 1927. dec. 18.

Mihalik Dániel.

A Mücsarnok téli tárlatán „Vizpartja" c. műve szerepel. (aulítva)

Nemzeti Ujság, 1927. dec. 18.

Mihalik Dániel.

festőművész

A zolnoki művésztelep fennállásának 25. éves jubiláris kiállítása alkalmával a Képzőművészeti Társulat igazgatósága felkéri azon gyűjtőket, akiknek tulajdonában a művész alkotása van, bocsássa a Műcsarnok rendelkezésére, a kiállítás tartamára.

Magyarság, 1927. Nov. 23.

Hilfreiche Hände.

Illustration, 1917, Nr. 12.

Mihalik Dániel.

Műrei szerepelnek a szolnoki műrész-telep 25. éves fennállásának ünnepi kiállításán, a Műcsarnok téli tár-latán.

Pesti Hírlap, 1927. dec. 18.

Mihalik Dániel.

Az Ork. Magyar Képzőművészeti Társulat téli kiállításán a szolnoki festőtelepen készült munkája.

Esti Kurir, 1927. dec. 20.

Mikulik Daniel.

Dr. Chr. Magyar Népszínházi
tanulat téli kiállításban a nolnoki
szőtteményben nosepel munkája.

Pesti Lapis, 1927. dec. 20.

Mihálik Dániel.

A Műcsarnok téli kiállítása keretében a 25 éves jubileumát ünneplő zsolnai művésztelep művészei mutatkoznak be. A képcsoportos kiállításon művei szerepelnek.

Magyarság. 1927. márc. 24.

Mihalik Dániel.

A zolnoki műrésztelep kiállítás keretében ünnepli 25. éves jubileumát. A műrésztelep megalakításának munkájában részt vett.

Nemzeti Újság, 1927. szept. 18.

Mihalik Dániel M.D.K

festő

: Művészetés a szolnoki tájjal

kapcsolódik.

Benyi László: A szolnoki művésztelep hiállítása...

Művészet, 1967. január - 32 lap

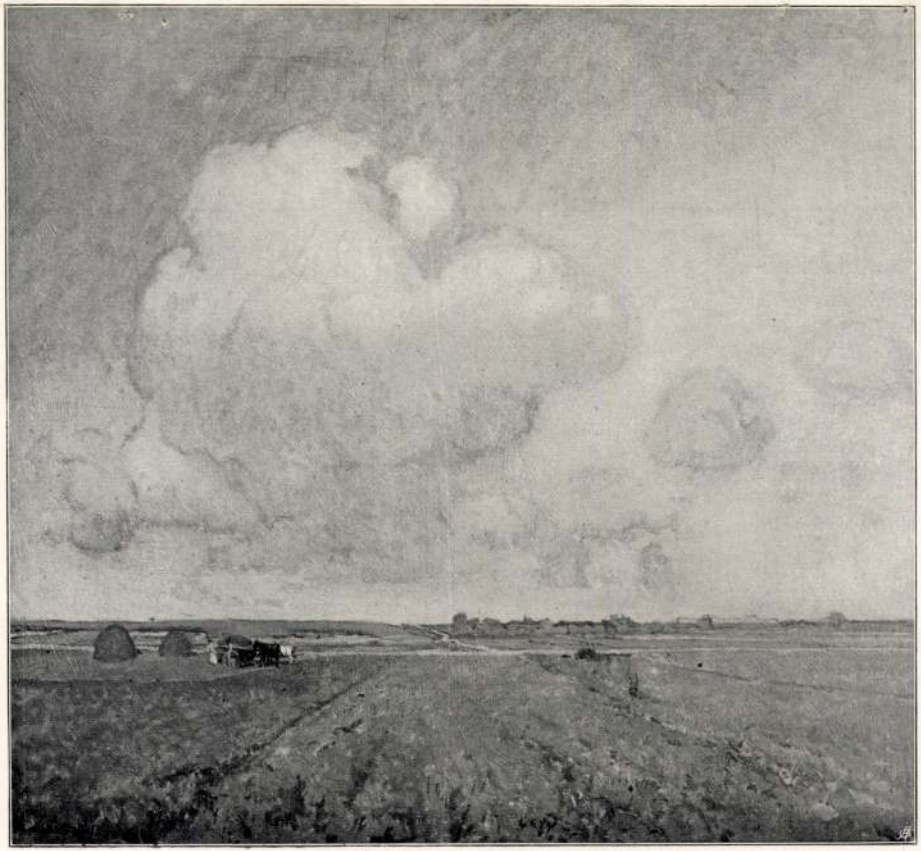

Mihalik Dániel

11. Mihalik Dániel: Heretáblák.

23. Bruck Lajos: La Varenne-i részlet.

Mihalik Dániel

Minden szolnoki festmény... témájában valami sajátosan magyart hoz, -mondja Décsey Géza a müvésztelepen dolgozó müvészek munkájáról. A törzstagok között Mihalik Dániel "a szolnoki telep legnagyobb neveltje és halottja." A tiszavidék romantikája nagy hatással van müvészlelkére. Borongós tájképei "sok finomságot és bánatos lelket revelálnak."
A telep megalapitása előtt, már hosszabb ideig dolgoztak ott neves müvészeink közül Kosztolányi Kann Gyula, Knopp Imre.
A Décsey-kritikában felsorolt müvészneveket lásd: Koszta József nevénél, de müvészetük értékelése neveiknél külön szerepel.

ÉLET, Bp. 1925. juni. 2. XVI. évf.
13. sz. 245-247. lap.

Mihalik Dániel

"Virágos rét" c. festményét bemutatja a lap.
Repr.

Décsey Géza: "A Szolnoki Müvésztelepről" c. beszámolójában elismeréssel méltatja a müvész "dekorativ tendenciáju" müveit. Müvészetének részletesebb értékelését lásd: Mihalik Dániel 1/. sz. cédulján.

ÉLET, Bp. 1925. juni. 2. XVI. évf. 13. sz. 245-247, a festmény a 249. lapon látható.

Mihalik Dániel

1966 JAN 1

1021

1966. január 1. SZOLNOK M

Emlékezés

Mihalik Dániel festőművészre

Hatvan esztendővel ezelőtt nem mindennapi hírrel kopogtatott be a postás a művésztelep egyik műtermébe. Velencéből jött a hír, hogy *Mihalik Dániel* festőművész *Fűzfa birkákkal* című festménye az 1905-ös Biennálén nagydíjat kapott. Nemzetközi elismerést jelent ez minden művésznek, de méginkább annak számít, ha nem egy életművet jutalmaznak vele, hanem egy fiatal művész remek teljesítményét.

A mellékelt reprodukció alapján is felismerhetik olvasóink azt a képet, amelyik a Szolnoki Galéria egyik legszebb darabja, s amelyik kép a Művésztelep melletti Zagyva részletet ábrázolja, háttérben a Tabánnal. A sárgás tónusban festett lírai hangulatú kép a századeleji szolnoki művésztelepen készült. S a festője az, akiről *Lyka Károly* művészettörténész azt írta — a Mihalik — Olgyay —Szlányi tájképfestő triászt említve —, hogy az itteni táj karakterét megismervén, hosszabb itt tartózkodásuk alatt, számukra a táj *„nem átfutó turista emlék, hanem meghitt látvány... ezzel vált lehetővé, hogy az Alföld lefestését felváltotta az Alföld megfejtése".*

A festmény közepén álló fűzfa csak nemrégiben tűnt el, de Mihalik Dániel emlékét ne csak az őrizze meg, hogy Szolnok város a művész korai halálakor, 1910-ben, mint a művésztelep első nagy halottjának, díszsírhelyet adományozott. — Temetésekor emlékét a Művésztelep kertjében bronz vagy márványszoborral kívánták megörökíteni, de ma — mint annyi nagynevű művésztársának — még utcanév sem örökíti meg emlékét. Nem a túlzó lokálpatriotizmus fratja e szavakat, hanem a nagy emberi teljesítmények tisztelete. Szolnok városnak e téren is van még tennivalója.

Csak nemrégiben kerestem fel a Budapesten élő özvegyét és leányát, akik szinte visszavarázsolták beszélgetésünk közben a Művésztelep ünnepi megnyitását 1902 júniusában. Mihalikék a legkeletibb műtermet kapták. Megfakult fényképeken bepillanthatunk a műterembe, láthatjuk a fiatal művészt festés közben a Művésztelep kertjében, a Pityó partján (a régi Zagyva-meder neve ez, ahol most a MÁV kórház épül). Élettel telik meg az a sok adat, amit művészeti folyóiratok, — könyvek őriztek meg a Szolnoki Művésztelep első évtizedéről.

A művészről magáról elevenítsünk fel annyit, hogy 1869-ben született. *Lotz, Greguss* és *Székely Bertalan* voltak a mesterei, de már igen korán fényes jövőt jósoltak neki. Már fiatalon jelentős díjakat nyert — köztük 36 éves korában a velencei aranyérmet —. Művei nemcsak a hazai jelentősebb gyűjteményekbe kerültek, hanem Európa nevesebb múzeumaiba is.

Sikereinek teljében nagyon fiatalon — 41 éves korában — 1910-ben halt meg Szolnokon. Váratlan halála, temetése megrendítette a művészeti közvéleményt.

Kaposvári Gyula

VEI NÉPLAP 1966. január 1.

PIPASZÓ MELLETT

Nem mai gyerek az öreg Fadjas, hiszen a nyolcadik évtizedet tapossa, de a pipája még nála is öregebb. Ő sem tudja, mikor készítették, a nagyapja szerezte valahonnan. Kupakja ezüst, tűzterét oroszlánok őrizte címer díszíti.

— Mikor kivittem nagammal a strandra, s rápipáltam, mindenki engem nézett. Zavart is a dolog nagyon, hogy öregember létemre engem bámulnak, dehát ez olyan pipa, amit manapság már nemigen látni. Még a régi rendszerben megszólított Berekfürdőn egy parasztember. Azt mondta: „Hallja-e, barátom, hét fejős tehenem van otthon, ezért a pipáért akármelyiket elviheti közülük". De nem adtam, nem én. Nem tudnék megválni tőle. Mondtam is az asszonynak, mellém tegyék

— Vaskos, erős ember volt a férjem, nem ilyen, mint most, ütötte a kilencvenhat kilót — dehát megöregedtünk, összeesett ő is. Most már nem dolgozik, csak a régebben készült edényeket áruljuk — mereng az asszony —, de már nincs nagy kereslet a cserépedények iránt.

— Régen harminc-negyven literes tűzálló fazekakat is vettek. Szárított trágyával körülrakták, meggyújtották, úgy főzték az ünnepi húslevest a vendégseregnek. De hát hol van már az az idő! Még a huszas években is kétszáz tűzálló fazekat vettek telente, most meg kettő ha elkel, akkor már jó vásárt csinálunk. Csak régimódi öregasszonyok keresik néha, a fiatalok azt se tudják már, a néni. — Csehszlovákiából hozattuk az anyagot, Rimaszombat, meg Losonc környékéről.

Pillanatnyi csend ül meg a szobát. Tekintetem egy mázas korsóra téved.

— Én festettem, miután férjhez mentem. Nagyon szerettem festeni, pedig asszonykoromig nem volt ecset a kezemben. Az én apám kovács volt, gyermekfejjel nem ismerhettem meg ezt a mesterséget. De később annál inkább megszerettem, éjfélekig is elfestegettem. A barátnőm is megkedvelte a festést, az a sárközi minta — mutat egy sötét alaptónusú, világos színnel díszített vázára — az ő emlékét idézi.

Szép formájú, élénk színekkel ékesített virágcseréptartót vesz elő a néni. A cserép alján felirat: Badár Balázs, 1905.

— Olyan mester volt az öreg, akit nem lehet utánozni. Én mepróbáltam, de nem sikerült — mondja a néni. — Ezeket a mintákat nem festékkel, hanem zománccal vonta be, azért ilyen szép ez még mindig. Értékes darab a maga nemében, a múzeumra akarom hagyni ezt is.

— Makacs ember volt Badár Balázs — szól közbe az öreg. — Állandóan kísérletezett, nem ismert akadályt és semmit sem adott a rangokra sem. Egyszer autóval meglátogatta Albrecht főherceg. Badár Balázs meg azt mondta: nem fogadhatom a kegyelmes urat. Nem érek rá, mert ebédelek.

Fadjas bácsi ilyen környezetben tanulta Mezőtúron a fazekas mesterséget. Gyakorló éveit Karcagon, Kántor Sándor, a népművészet mestere keze alatt töltötte. Az is volt a nász-

M.D.K.

Mihalik Dániel

A Szolnoki Müvésztelepn müködött

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 379.l.

A MÜVÉSZETTÖRTÉNETI DOK. KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI I.

Bp. 1965.

MDK

Mihalik Dániel

Tél az Alföldön, o.
A Balaton, o.

Főv. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp., 1952.

Mihalik Dániel

festőművész, tájképfestő.

1899-ben Szolnokon dolgozott. Több művészel közösen folyamodott a kultusz-minisztérhez, a Művésztelep megalapításának segítése érdekebe.

Városkultura, 1935. febr. 15. 46. old.

Mihalik Dániel MDK

Téli táj

Mücsarnok 1938 Őszi tárlat

MIK

Mikalik Daniel

Tafil 643

Mikenarmok 1938 Ösel västlat

MDK

Mihalik Dániel

Gonda Béla ifj.: Zombory Lajos a nagy magyar állatfestő. Nemzeti Ujság 1933. dec. 3.

Mihalik Dániel MDK

Heretáblák

Munkahét

Mücsarnok 1934 Nemzeti ~~Képzőművészeti~~ Kiállitás

Mihalik Dániel MDK

Tél az Alföldön

Műcsarnok 1934 Bp.Székesfőváros Képtárának katalógusai

MDK

Mihalik Dániel

Farkas Z: Az Alföld festői. Nemz. Ujs. 1943. márc. 7. 19 l.

MDK

Mihalik

Szolnoki utca

Lyka K: Mücs. téli kiáll. Uj Idők 1907-8.
XIV. 9.sz. 214 l.

Mihalik Dániel.

Az Ernst-Múzeumban rendezett félszázados Szolnoki Művésztelep kiállításon téli táj műve szerepelt.

Kép Ujság Budapest, 1952. Jan. 15

Mihalik Dániel.

Az 50 éves szolnoki műréztelep őrgárdájának tagja volt.

Magyar Nemzet, 1971, ápr. 26.

MDK

Mihálik János épitész

A székesfővárosi árubódék tervpályázata. Magyar Épitőművészet 1912. 5-6.sz.

Mihalek Lajos MDK

Mátyás király tudósai és müvészei körében.
Heliogravure Than Mór falfestménye után

Mücsarnok 1881. őszi kiállitás

MDK

Mihalik Dániel, festöm.
1869- 1910

606. Nyirfák. Olf. 35x25. J.l.b.

Árv. Közl. 1933. dec.hó 4.sz. 68.aukció. 28.l.

MDK

A székesfővárosi párisi képei.

Mihalik Dániel

Műcsarnok 1900.4.sz.63-67.o.

MDK

Mihalik Dániel, festöm.
1869-1910

Tájkép. 19 1/2x30 J.alul jobbra:
Mihalik Dániel. Fa .

Magy. Nemz. Renessánsz Társ. I.aukciója. Bp.1921.
Kat. 21.1.

MIHALIK DÁNIEL

Némethy József dr. Szolnok és művészete.

Évk KMT. 1929.

MIHALEK DÁNIEL

Kukoricatörés.

Micsarnok, 1903.tav.nemzetk.kiáll.

M.D.K.

MIHALIK Dániel festő
(1869-1910)

A Szolnoki Művészteler Egyesület tagja

Budapesti és Münchenei lámelmá-nyok után Telepszik le Szolnokon, mint a kolónia egyik alapítója.

Tájkép

Genthon-Németh-Végvári-Záder: Magyar müvészet 1800-194

Bp. 1958. 321, 325,

MDK

Mihalik Dániel

Sz.:A Mücsarnok tav.tárl. Vasárnapi Ujs. 19o1. 16.sz.261.l.

MIHALIK DÁNIEL

Nyári áradás. Olajf.
Rózsák. Olajf.
Telelő hajók a Tiszán. Olajf.
Tavasz. Temepera.

KMT 19o7.tav.kiáll.kat. 26.oldal.

MIHALIK DÁNIEL

Októberi verőfény. Temp.
Rózsacsoport. Temp.
Kukoricatarló. Olajf.
Országut mellett. Olajf.
Here-táblák. Temp.-olaj

KMT 19o7.tav.kiáll.kat. 26.oldal.

MIHALIK DÁNIEL /1869-1910./

Vizpart.
Vizpart
Szolnoki részlet.

KMTárs.1927/28.téli kiáll. 8.,lo.oldal

Mihalik Dániel festőművész

Heretáblák

Magyar kiállitás tárgymutatója.Mücsarnok.1934.

Mihalik Dániel MDK.

Az Orsz. Magy. Képzőművészeti Társulat 1899. évi rendes közgyülésén vett részt.

Műcsarnok 1899. 215. l.

Mihalik Dániel festőművész

Tél az alföldön

Budapest székesfőváros képtárának katalógusa 1934

MDK

Mihalik Dániel, testöm.

173. Ősz után. Repr.

Képzőművv. Társ. 1897/8 téli kiállitás. Tárgym.

MDK

Mihalik Dániel, festőm.
1869- 1910.

709. Tájkép. 26x36. J.l.b. olr.

Arverési csarnok aukciója, Kft. 1932.dec. 4.sz.
41.l.

Mihalik Dániel, festöm.

ellentéte Réti I.-nak, buzgón pezseg benne az akaraterö. Olgyay-val és Szlányival egy jellemzetes fiatal tájfestö-triász tagja.

Lyka:Téli tárlat.1900-1901. 24.1.

se.D.K

MIHALIK Dániel festő
(1869–1910)

A Szolnoki festőiskola egyesület
egyik alapítója
Budapesti és müncheni tanulmányai
után Szolnokon telepedett le.

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1800-1945
Bp. 1962. 319, 323.

MDK

Mihalik Dániel.

ö is aláirta a tiltakozó ivet/a miniszt.-hez/

Ujváry kontra Hock reformtervei.

Ujváry Ignác: Válasz az "okiratos válaszra".
Mücsarnok hiv.lap. 1898.nov. 27. I.évf. 17.sz. 155.

Mihalik Dániel

MDK

Tájkép. Repr.

Művészet, 1904, 220 l.

Mihalik Dániel

MDK

A parlament a Várhegyről

Műcsarnok 1924 febr.-márc.

Mihalik Dániel MDK

Tél az Alföldön, olf.

Műcsarnok ,1924. febr-márc.

többedmagával a kultuszmin. segitségét kérte a magyarság nellegzetes központjában -Szolnokon- való letelepülés ügyében. /K.Lippich Elek érdeme, h. ez később sikwrült./

A müvésztelep 10 éves jubileumán, 1913 máj.hó 25. napján a diszközgyülés összesége kivonult a müvésztelepre, hol a korán elhunyt müvész mellszobrát lelplezték le,Zombory Lajos emlékbeszéde után. dr.Lázár Béla: A müvésztelep története a háboruig. Szolnok a müvészetben. /c.Emlékkönyv/ifj.Gonda Béla szerk./ a 25 éves jub. alkalmából. 1927.szept. 24-25.l.

MDK

Mihalik Dániel, festőm. 1869-1910.

Füzfa. Repr. az 51.lapon.

A telep nagyhalottja. Epp akkor ért el hosszu és állandó természetmegfigyelés, belsö érés után a ga müvész formájához mikor kibullt kezéből az e- cset.

dr. Rózsaffy D.: Szépm.M.-ban 11 festm.közül
7 db szolnoki: Zagyvapart,Esö után, Olvadáskor, Tájkép, Téli táj, Tiszai ártér, Tiszapart. 81.l.

dr.Lázár Béla: A törzstagok és a telep többi müvésze. Szolnok a Müvészetben. c. emlékkönyv/ifj.Gomba Béla szer- kesztése/. a 25 éves jub.alkalmából. 1927.szept. 4o.l.

Mihalik Dániel, festőm. MDK
1869-1910

Esti hangulat. Jelz.l.b.:Mihalik Dániel.
20x30.5 Lemezpapir.

Tájkép. Jelz.l.b.: Mihalik Dániel.
33x38.5 Vászon.

Ernst Múz. cuke. XVI. kat.39.l.

MDK

Mihalik Dániel

Lyka: Tájképek és emberképek. Uj Idők 1899, V. 32.sz. 706-7.l.

MDK

Mihalik Dániel festőm.

Különfélék. Művészi ipar. 1890. 234-236 l.

MDK

Mihalik Dániel

Műcsarnok, 1901. 45-46.o.

Mihalik Dániel (1869-1910)

Tél az Alföldön.
Oljf.90.5x115 vászon.Ltsz:110.Sign.

A Balaton.
Oljf.62.5x65.5 vászon.Ltsz:654.Sign.

A Fővárosi Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Budapest 1952.

Mihalik Dániel festő

Mihalik Dániel (Tallós, 1869. dec. 14. –
jun. 16.): festő. Bp.-en és Münchenben fol
után Bp.-en, majd Szolnokon müködött mint
lep egyik alapitó tagja. Tájképein elsősor
jelenitett meg naturalisztikus előadásmódb
az Alföldön, stb.). Több hazai és külföldi
pott. Müvei az MNG és a Budapesti Tört. Mu
nak.

Magyar Életrajzi Lexikon

Mihalik Dániel MDK

Tanya, olf.

Mücsarnok 1959 Az Alföld a festészetben

MDK

Mihalik Dániel

Tél az Alföldön, repr.

Művészet 1938. III. 22. sz. 145.1.

MDK

Mihalik Dániel

ifj. Gonda B.: Zombory Lajos a nagy magyar állatfestő. Nemzeti Ujság 1933. dec. 3. 23.l.

Mihalik Dániel MDK

Vizpart, repr.

Mücsarnok 1927/28 téli kiállitás

Minalik Daniel

Vijayant, Jaipur.

Miscellaneous 1927/28 with Minalikas

Mihalik Dániel MDK

Kukoricatörés, olf.

Mücsarnok 1927/28 téli kiállitás

Mihlaik Dániel MDK

Szolnoki részlet, olf.

Műcsarnok 1927/28 téli kiállitás

Mihalik Dániel MDK

Vizpart, olf.

Műcsarnok 1927/28 téli kiállitás

Mihalik Dániel MDK

Vizpart, olf.

Műcsarnok 1927/28 téli kiállitás

MDK

Mihalik Dániel

a Téli kiállitáson a Ráth-dijat nyerte

Választmányi ülés 1903. nov. 27-én. Műcsarnok
1904. febr. 15. VII. évf. 1. sz. 2.l.

MDK

Mihalik Dániel (1869-1910)

Déli pihenő. Jelz. lent jobbra: Mihalik Dániel. Vászon, 43x56.5

Tanyák. Jelz. lent balra: Mihalik D. Vászon, 52x63

Ernst Muzeum aukciói.XXXIV. 29.lap

MDK

Mihalik Dániel

Őszi borulás. Olajfm.
Tiszapartján. "
Őszi szél. "

Képzőm. társ. 1899. tav. nemzetk. kiáll. 39. l.

MDK

Mihaik Dániel

Művészet 1938. III. 22. sz. 150.l.

MDK

Mihalik Dániel

Borulás, repr.

Lyka K.: Téli tárlat 1900-1901. Bpest 1901.
46.l.

MDK

Mihalik

"Rét" c. műve a Műcsarnok tav.kiáll.-án.

Cikk: A király a ...

Vas.Ujs. 1901. 48.évf. 296.l.

MDK

Mihalik Dániel

Tanulmány c. festménye. Repr.

Művészet, 1907. 21.lap

Mihalik Dániel festő M.D.K.

A szolnoki Művésztelepen dolgozott

Oelmacher Anna: Fényes 1867-1945 Kp. 1962. 13.l.

.V.D.

MDK

Mihalik Dániel

"Őszi tájkép" c. festm.Repr.

Képzőm.Társ. 1899-1900 téli kiáll.

Mihalik Dániel MDK

Eső után, repr.

Műcsarnok 1897. téli kiáll.

Mihalik Dániel MDK

Eső után, olf.

A szérüben, olf.

Mücsarnok 1897. tavaszi nemzetk. kiáll.

Mihalik Dániel MDK

Balaton-Berénynél, olf.

Műcsarnok 1894/95. téli kiáll.

Mihalik Dániel MDK

Felvidéki falurészlet, olf.

Műcsarnok 1894/95. téli kiáll.

Mihalik Dániel MDK

Réten, olf.

Mücsarnok 1894/95. téli kiáll.

Mihalik Dániel MDK

Mocsár, olf.

Mücsarnok 1927 Táj- és életképkiállitás

Mihalik Dániel MDK

A rét, olf.

Műcsarnok 1927 táj- és életképkiállítás

MDK

Mihalik Dániel

Petrovics MM X

MDK

Mihalik Dániel

Kukoricatörés, of.

KMTárs. 1927/28. téli kiáll. kat. 12.1.

Mihalik Dániel, festőm.

Szolnok vidékén sokan keresték piteresz anyagot.

" Tájkép " Festmény. Repr. 22c.1.

M.D.-nek atájék dekoráció. Nem hangulatokat ére hanem csak festőiséget lát a természetben.

Gerő Ödön: A szolnoki ~~festőtelep~~telep.

Művészet. 1904. 217-226.l.

.

.

.

MDK

Mihalik Dániel, festőm.

A megalakult szelneki művésztelepre jelentkező első 12 jelenkező között volt Fentnev.

Gerő Ödönő Szelneki telep.
Művészet. 1904. 217 -226.l.

Minnelik Daniel, Festöm.

MDK

Mihalik Dániel

Vizpart, of.

Szolnoki részlet, of.

KMTárs. 1927/28. téli kiáll. kat. 10.l.

MDK

Mihalik Dániel

Téli tájkép.Olajfm.
Tisza partján. "
Őszi tájkép. "
Tópart. "

Képzőm.Társ. 1899-1900. téli kiáll. 24.1.

MDK

Mihalik Dániel (1869-1910)

Csalamádé. Jelzés lent balra: Mihalik Dánie
el. (Festette Szolnokon, 1908-ban.) Vá-
szon51x65.

Ernst Múzeum aukciói.XVII. 30.l.

MDK

Mihalik Dániel, festőm.
1868-1910.

Tájkép tehenekkel. Olf. 42x26. J.l b.

Szolnoki táj. Olf. 35x25. J.l.j.

Árv. Közl. 1930.4.rk.sz.55.szám. 29.l.

MDK

Mihalik Dániel

Eső után, of.

Műcsarnok 1900. tav. kiáll. kat. 36.l.

Mihalik Dániel MDK

Csőzház, olf.

Mücsarnok 1892/93. téli kiáll.

MDK

Mihalik Dániel

Dékány A.: Szolnoki művészek a Nemz. Szalonban. Új Magyarság 1936. márc. 15.

MDK

Mihalek Dániel

"Kóróhordás"c.kép repr.

KMTárs.1907.tav.kiall.

MDK

Mihalik Dániel

hagyatéki kiáll. Mücs.

D: Tárlat. Budapesti Szemle 1911. CXLVIII. 485-88.

Mihalik Dániel MDK

Azon festőművészek közt volt, akik 1899-ben kérték a minisztériumot, hogy "Szolnokon ... való letelepedésüket segítse". A Művésztelep 1902 júniusában nyílt meg.

KAPOSVÁRI GYULA: A szolnoki Művésztelep ügyében.

Szolnokmegyei Néplap. 1956. szept. 28.

M.D.K.

Mihalik Dániel/1869-1910/

429. Zagyvapart. Olajf. 70 x 90.3 vászon.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. I. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 49. l.

M.D.K.

Mihalik Dániel /1869-1910/

537. Tél az Alföldön. Olajf. 90.5x115 vászon.
538. A Balaton. " 62.5x65.5 "

Háborus műtárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 38. 1.

Mihalik Daniel festő M.D.K.

Szolnokon az impresionisztikus tájkép-festészet képviselője.

Körner É.: Könyvismertetés. Művtört. Ért. 1954 1 n. 183

MDK

Mihalik Dániel, 1869-1910

Hegyes vidék

Ernst Muz. 13-14. aukc. 1920.

30. 1.

MDK

Mihalik Dániel

Táj szolnok mellett

Tájkép

Ernst Muz. 13-14. aukc. 1920.

30. 1.

MDK

Mihalik Dániel, 1869-1910.

Tavaszi szinek

Rózsacsendélet

Mosás a patakban

Ernst Muz. 39. aukc. 31. 1.

MDK.

Mihalik Dániel festő /1869-1910/

"Tájkép" /olaj/

Árverési Különy 4.sz.1939. december.
41.l.

M. D. K.

MIHALÍK Dániel festő

A szolnoki művésztelep tagja

Nagy tájképe fogalmat ad a század

eleji művésztelep környezetéről

Dutka Mária: Budapesti kiállítások

előtt a Szolnoki művésztelepen

Magyar Nemzet 1961. ápr. 23. 9. l

MDK

Mihalik Dániel, festö
1869-1910

Jelzett. Olf.
Nyári vendéglö.

Árverési Közlöny. Festm., rajzok. 1936 okt. 4. rk.sz. 37.l.

Mihalik Dániel MDK

Kóróhordás, olf.

Mücsarnok 1907. tavaszi kiáll.

Mihalik Dániel MDK

Tavasz, tempera

Műcsarnok 1907. tavaszi kiáll.

Mihalik Dániel MDK

Heretáblák, tempera-olf.

Nyári áradás, olf.

Rózsák, olf.

Telelő hajók a Tiszán, olf.

Nicsornok 1967. tavaszi kiáll.

Mihalik Dániel MDK

Rózsacsoport, tempera

Kukoricatqrló, olf.

Országut mellett, olf.

Mücsarnok 19o7. tavaszi kiáll.

MDK

Mihalik Dániel, festöm.

Utcarészlet. Olf.

Birkák. "

KMT.1905/6 téli kiáll. Kat. 54.1.

MDK

Mihalik Dániel, festöm.

Tiszamenti tájkép.	Olf.
Tiszaparti halásztanya.	"
Révház a Tiszaparton.	"

KMT.1908/6 téli kiáll. Kat. 54.1.

MDK

Mihalik Dániel, festőm.

238. Balaton. Repr.

KMT 1903/4 téli kiáll. Kat.

MDK

Mihalik Dániel

Eső után. Olajf.

Műcsarnok.1900.tav.kiáll.36.1.

MDK

Mihalik Dániel

Ybl Ervin: Szinyei Merse Pál és a magyar tájkép-festészet.

Magyar Művészet, 1926. 13.lap

MDK

Mihalik

Tájképei, az 1901.évi tav.nemzetk. kiallitáson.

Lyka Károly: Tavaszi műtarlat.

Uj Idők, 1901. VII. 50, 51.l.

MDK

Mihálik Dániel, festöm.

ahol a dekorácié a hangulattal teljesen egybeolvadt, az abszolut felületek a természet tartalmasságát éreztetik, ott találkozunk művészetével.

Ger Lon Mei fest.

MDK

Mihalik Dániel, festöm.
1869-1910

12. Tiszai ártér. Repr.

Műcsarnok 1898/99 téli kiáll.

MDK

1907. Mihalik Dániel, festöm.
szül.1869,megh.1910.

4ccc koronás társulati díjat kapta:
32. Heretáblák. Olf.

Képzömüv.Társ. SzmKT 5c-127.1.

MDK

Mihalik

Balaton

Lyka K.: A Mücsarnok téli tárlata. Uj Idők 1903. II. 478.l.

Mihalik /Dániel?/, festőm. MDK

néhány művében belemerült a Balaton szépségeinek lefestésébe de korai halála megakadályozta, h. végleges eredményeket elérhessen a viz anyagának, szinének, tükröződéseinek igaz visszaadásában.

?:Ernst-Muzeum kiállitásai XXIV. 3-5.l.

Mihalik Dániel

MDK

A Parlament a Várhegyről

Műcsarnok 1924 február-március

Mihalik Dániel, festöm. MDK

összesen 29 festmény van a teremben kiállitva, közöttük fentnevezett müvész müve is szerepel.

Különfélék. - ? - kiállitás ~~ám~~ a kempl.pl.-ban/ Magyar Iparmüvészet. 1905. 223.1.

Mihalik Dániel MDK

Tél az Alföldönk olf.

Mücsarnok 1924 februär-március

MDK

Mihalik Dániel festőm.
1869-1910

Tájkép. Olf. Jelz.

Árv. Közl. 1937.4.rk.sz. 30.1.

MDK

Mihalik Dániel

Heretáblák, repr., Társulati dij

SzmKT. 5o-155.1.

MDK

Mihalek
festő

Méltatás

Chiovini Ferenc: A szolnoki művésztelep életéről
Szabadság, 1912. június – 5 lap

Mihalik
festő

M.DK

Méltalás

Lyka Károly: Szolnok hatása
Jászkunság, 1962. junius – 49 lap

Mihalik Dániel, festöm. MDK

A szolnoki Képzőm. Egyes. létesített 1901-ben a szolnoki művésztelepet, két házat és 12 műtermet építtetve nyolc tőrzstag számára. Ezek egyike fontnevezett művész. -Nyáron művésznév.-k látogathattak a m.t.-t, amely ott évenként kiállításokat is rendezett.

Irod.: Lázár B. Szolnok a művészetben. Szolnok. 1911 E.6. II. 515 v.275 ? 1.

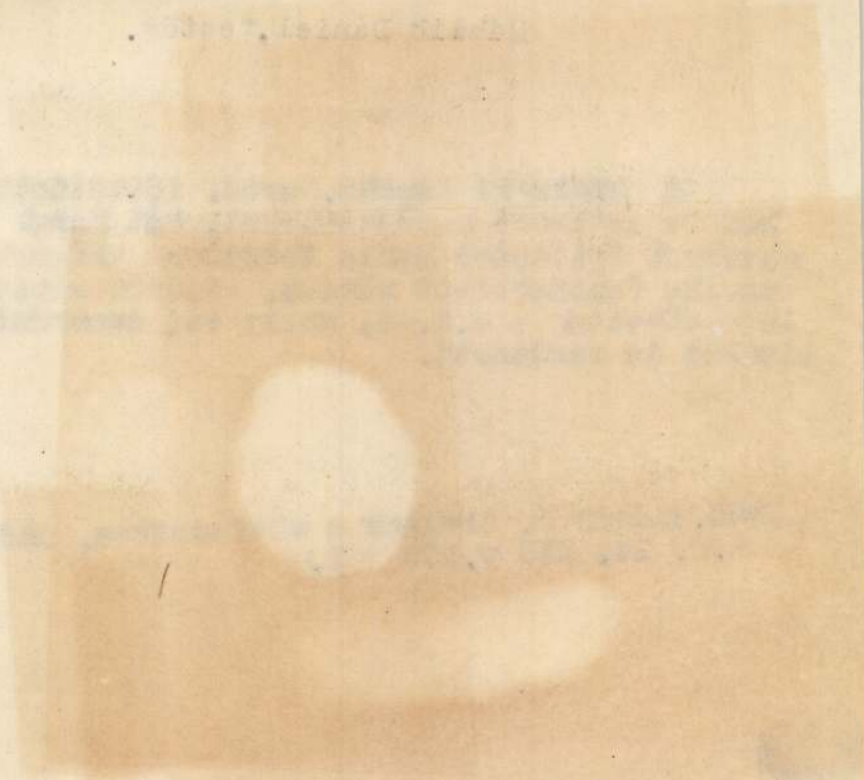

Mihalik Dániel

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRMONDÓ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

Szeged

1989 DEC 14

A Hold [illegible] és nyugszik 22 óra 06 perckor.

SZÁZ ÉVE,

1869. december 14-én született Mihalik Dániel festő. Középiskolai tanulmányainak befejeztével a budapesti mintarajziskolába iratkozott be. Az iskola elvégzése után 1892-ben Münchenbe ment, s már eleve táj- és állaképekkel foglalkozott. 1896-ban Budapesten telepedett le. Itt Szlányi Lajossal és Olgyay Ferenccel együtt dolgozva éveken át az akkor közismert táj „festőtriászt" alkották. 1898-ban megnyerte Budapesten a 4000 koronás tájkép-díjat, ezután Párizsba ment, ahonnan 1901-ben tért vissza. Egyik megalapítója a szolnoki művésztelepnek.

1021

PÁRÁS, KÖDÖS IDŐ

Várható időjárás vasárnap es-

zlet

Mihalik Dániel

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 DEC 14

DÉLMAGYARORSZÁG

Szeged

A Hold kel 11 óra 23 perckor, és nyugszik 22 óra ...

VÍZÁLLÁS

A Tisza vízállása Szegednél szombaton +393 cm. (...

1021

SZÁZ ÉVE

született Mihalik Dániel (1869—1910) festő. A budapesti mintarajziskola után 1892-ben Münchenbe ment, s már eleve táj- és állatképekkel foglalkozott. 1896-ban Budapesten le. Itt Szlányi Lajoss... gyay Ferenccel együtt... éveken át az akkor ... táj-„féstőtriászt" alkot... szolnoki művésztelep e... pítója.

1969. DECEMBER 15., HÉTFŐ — NÉVNAP: VAL...

Mihalik Dániel

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉSZAKMAGYARORSZÁG

1969 DEC 14

Miskolc

Évforduló 1969

100 éve, 1869. december 14-én született Mihalik Dániel festő. Középiskolai tanulmányainak befejeztével a budapesti mintarajziskolába iratkozott be. Az iskola elvégzése után 1892-ben Münchenbe ment, s már eleve táj- és állatképekkel foglalkozott. 1896-ban Budapesten telepedett le. Itt Szlányi Lajossal és Olgyay Ferenccel együtt dolgozva éveken át az akkor közismert táj „festőtriászt" alkották. 1898-ban megnyerte Budapesten a 4000 koronás tájkép-díjat, ezután Párizsba ment, ahonnan 1901-ben tért vissza. Egyik megalapítója a szolnoki művésztelepnek.

meg publiká
ránné Neme
feldolgozásáb
azért teszünk
hogy jelezzük
dali mozgal
irányítóit ny
resték, figyel
rend hivatalo
nevüket, cím
vagy sejtették
zonyíthattak
Tény, hogy S

Mihalik Dániel

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAPTÖ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÉPÚJSÁG

Eger

1969 DEC 1 6

„constans" latin szó jelentése: „szilárd, állandó".

100 éve, 1896. decemb[illegible]-én született Mihalik Dániel festő. Középiskolai tanulmányainak befejeztével a budapesti mintarajziskolában tanult be. Az iskola elvégzése után 1892-ben Münchenbe ment, s már eleve táj- és állatképekkel foglalkozott. 1896-ban Budapesten telepedett le. Itt Szlányi Lajossal és Olgyay Ferenccel együtt dolgozva éveken át az akkor közismert „tájfestőtriászt" alkották. 1898-ban megnyerte Budapesten a 4000 koronás tájképdíjat, ezután Párizsba ment, ahonnan 1901-ben tért vissza. Egyik megalapítója a szolnoki művésztelepnek.

elvételt hirdet 1970.
március 1-én indu-
, általános ápoló-
őképző tagozatára.
elvételre jelentkez-
etnek 17. életévü-
et betöltött, érett-
égizett, vagy álta-
nis iskolát végett
ányok. Az iskola
éves, bentlakásos,
jtalan, teljes ellá-
st és kollégiumi el-
elyezést biztosít. A
ötelező védőruhával
: iskola látja el a
nulókat. Szociális

Mihalik Dániel

Szalmára letelepedett művész, nem emelkedett túl a naturalista táj- és életképfestők színvonalán.

Németh Lajos: Modern magyar művészet, Corvina, 1968, 27. l.

Mihalik Dániel, festőm. MDK

szerepelnek a magyar klasszikusok, kik már egyébként a művészettörténelem lapjaira kívánkoznak.

A Műcsarnok téli tárlatáról. - A szolnoki művésztelep jub.évében.
Képzőművészet. II.évf. 6.sz. 13.l.

MDK

Mihalik

Mitárlat Ujpesten. Uj Idők 1899. V. 37. sz. 815.l.

MDK

Mihalik Dániel

"Napon" c. műve. Repr.

Műcsarnok, 1898.tav.nemzetk.kiáll.

Mihalik Dániel MDK

Téli tájkép, olf.

Tisza partján, olf.

Őszi tájkép, olf.

Tópart, olf.

Mücsarnok 1899/1900 téli kiáll.

Mihalik Dániel

MDK

Tiszai ártér, repr.

Műcsarnok 1898/99. téli kiáll.

Mihalik Dániel MDK

Est, olf.

Borulás, olf.

Rákospatak, olf.

Műcsarnok 1900/1901. téli kiáll.

Mihalik Dániel MDK

Rét, olf.

Műcsarnok 1900/1901. téli kiáll.

Mihalik Dániel MDK

Hordáskor, olf.

Műcsarnok 1900/1901. téli kiáll.

MDK

Mihalik Dániel, festőm.

A mult század végének jeles tájfestője. Áhitatos poétát kapott a nagy viz Mihalik Dánielben.

Csánky Dénes: A balatoni tájképfestészet. A festői Balaton. Bp.1942. 77.l.

Mihalik Dániel, festőm.

A mult század végének jeles tájfestője.
Áhitatos poétát kapott a nagy viz Miha-
lik Dánielben.

Mihalik Dániel MDK

Tiszai hidas, olf.

Műcsarnok 1897. tavaszi kiáll.

Mihalik Dániel

MDK

Napnyugtakor, olf.

Miesarnok 1897. tavaszi kiáll.

Mihalik Dániel MDK

Kenellben, repr.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

Mihalik Dániel

MDK

Tavaszi borulat, repr.

Műcsarnok 19oo. tavaszi kiáll.

Mihalik Dániel MDK

Napon, olf.

Mücsarnok 1897. t vaszi kiáll.

Mihalik Dániel MDK

Réten, olf.

Mücsarnok 1896. ezredéves kiáll.

Mihalik Dániel MDK

Kennelben, olf.

Micsarnok 1896. ezredéves kiáll.

Mihalik Dániel MDK

Bükkfasor, olf.

Műcsarnok 1896. ezredéves kiáll.

Mihalik Dániel MDK

Tiszai ártér, olf.

Műcsarnok 1898/99. téli kiáll.

Mihalik Dániel MDK

Etetés előtt, olf.

Tájkép, olf.

Téli tájkép, olf.

Műcsarnok 1898/99. téli kiáll.

MDK

Mihalik Dániel, festöm.
1869-1910

Tájkép.	Olf. Jelz.
Nyirfák.	" "

Árv. Comm.1937.okt.03.sz./Árv.Közl. rk.sz./ 30.1.

Mihalik Dániel

MDK

Napon, repr.

Műcsarnok 1897. tavaszi kiáll.

Mihalik Dániel MDK

Kennelben, olf.

Műcsarnok 1895. tavaszi kiáll.

MDK

Mihalik Dániel, festöm.

Tájkép. Olf.

A Szentgyörgy-Czéh XI.aukciója.
XIII.1912. Kat. 2[illegible].

MDK

Mihalik Dániel

Őszi tájkép.Olajf.
A szulovai vágásban.Olajf.

KMTárs.1902/3.téli kiáll. 42.l.

MDK

Mihalik Dániel

Rét.Olajf. 800 kor.
Hordáskor. Olajf. 800 kor.

KMTárs 1900/1. téli kiall. 40.l.

MDK

Mihalik Dániel, festőm.

35. Eső után. Olf.

36. Rét. "

KMT 19ol. tav.nemzetk.kiáll. Kat. 23.1.

Mihalik Dániel,festöm. MDK
1869-1910

Olajfestmények:

63. Vizpart. Ghiczy Emma tul.

Képzöm.Társ. 1927/28 téli kiáll. Kat. 8.1.

Szolnoki magyar és osztrák festök.

Mihalik Dániel, festőm. MDK

141. Kukoricatörés. Olf.
A Szépm. Muz. tul.

Szolnoki művészek.
Képzőm. Társ. 1927-28. téli kiáll. Kat. 12.

Mihalik Dániel, festőm. MDK

96. Vizpart. Olf. Mgt.

100. Szolnoki részlet. A Szépm. Muz. tul.

Szolnoki festők.
Képzőm. Társ. 1927-28 téli kiáll. Kat. 10.1.

MDK

Mihalik Dániel

Z.I.: Szolnok és a müvésztelep. Magyar Iparmüvészet 1936. 7o.l.

MDK

Mihalik Dániel, festöm.

művével ö is képviselve volt abban az egy képtárt is kitevö gyüjteményben, mely kisorsolásra várt és Bruck Miksa műtermében talált helyet.

A Hazai Művásárlók Egyesülete.
"Műcsarnok". 1899. 396.1.

MDK

Mihalik Dániel

Képzőművészet 1927. 3. sz. 15.l.

MDK

Mihalik Dániel, festőm.

ett festett a művésztelepen, akit megfogott, inspirált Szolnok és szép környéke.

Nyba: Fényes ünnepség keretében nyilt meg a szolnok művésztelep jubiláris kiállitása-Szolnok.

Nemzeti Ujság.1927.szept.2o. 6.1.

Mihalik Dániel MDK

Őszi tájkép, repr.

Műcsarnok 1899/1900. téli kiáll.

Mihalik Dániel

MDK

Eső után, olf.

Rét, olf.

Műcsarnok 1901, tavaszi nemzetközi kiáll.

Mihalik Dániel MDK

Borulás, repr.

Műcsarnok 1900/1901. téli kiáll.

Mihalik Dániel MDK

Eső után, olf.

Mücsarnok 1900. tavaszi kiáll.

Mihalik Dániel MDK

Tavaszi borulat, olf.

Mücsarnok 1900. tavaszi kiáll.

MDK

Mihalik Dániel

A velencei magyar kiállitás. Ország-Világ 1909. 237.l.

MDK

Mihalik Dániel

Virágos rét c. festménye. Repr.

GerLonModfest,

MDK

Mihalik Dániel

Művei a téli tárlaton.

Meller Simon: A téli tárlat.

Budapesti Szemle,1904.jan.sz. 131-136. l.

MDK

Mihalik Dániel, festöm.

Füzfa bárányokkal. Repr.

45.1.

Dr. Némethy József: Szolnok és Müvészete.
Évk. KMT 1929

MDK

Mihalik Dánei, festöm.

Esö után.

Mücs.- 1897-98.téli kiáll. A kormány vásárlása.
Mücsarnok.1898. 53.l.

MDK

Mihalik Dániel

Ybl E.: Szinyei Merse Pál és a magyar tájképfestészet. Magyar Müvészet 1926. 1. sz. 13.1.

MDK

Mihalik Dániel

Füzfa, repr.

Mücsarnok 1904/5 téli kiáll. kat.

MDK

Mihalik Dániel, festőm.

1903. Ráth György-féle 600 koronás díj: Zagyva medre.

1907. 4000 koronás társ. díj: Keretáblák.

OMKT-Vándorkiállítások 1910 szept.8- dec.27. Eger, Miskolc, Kassa, Eperjes, S.a.ujhely, Debrecen, Gyöngyö
Kat. 67.1.

Mihalik Dániel MDK

Árviz tavaszkor, olf.

Műcsarnok 1907/8. téli kiáll.

MDK

Mihalik Dániel, festöm.

Reprodukció: Tavaszi borulat.

Mücs.-OMKT Tavaszi kiállitás. 1900. Kat. függelék.

MDK

Mihalik Dániel, festőm.

Eső után. Olf.

Mücs.-OMKT. Tavaszi kiállotás. 1900. Kat. 36.1.

MDK

Mihalik Dániel, festőm.

Tavaszi borulat. Olf.

Mücs.- OMKT. Tavaszi kiállitás. 1900. Kat. 29.1.

Mihalik Dániel

MDK

Kóróhordás, repr.

Mücsarnok 1907. tavaszi kiáll.

Mihalik Dániel MDK

Szolnoki utca, olf.

Műcsarnok 1907/8. téli kiáll

Mihalik Dániel

Parókia, olf.

Miccsarnok 1907/8. téli kiáll.

MDK

Mihalik Dániel, festöm.

331. Mocsár. Olf.

KMtárs. 1927. táj- és életkép Kiáll. Kat.

MDK

Mihalik Dániel

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ. 1903/4.évi téli kiállításán az állam megvásárolta Balaton c. olajfestményét.

Művészet, 1904. 213.l.

MDK

Mihalik Dániel

ifj. Gonda B.: Zombory Lajos a nagy magyar állatfestő. Nemzeti Ujság 1933. dec. 3. 23-24.l.

MDK

Mihalik

Zombory Lajos kiállitása. Vasárnapi Ujság 19o8.
2. sz. 27.l.

MDK

Mihalik Dániel, ø1/

Balaton, of.

Művészeti Krónika 1. sz. 1904. jan. 15.

MDK

Mihalik Dániel

Kukoricatörés

KMTárs. 1927/28. téli kiáll. kat. 12.1.

MDK

Mihalik Dániel

Ifj.Gonda B.: Zombory Lajos a nagy magyar állatfestő. Nemzeti Ujság 1933. dec. 2. 23-24.l.

MDK

Mihalik Dániel festő

Művészmek, 1900/1901. téli kiáll. 59.l.

Mihalik Dániel Jenő"

Szolnok megyei Néplap 1958 márc. 9.-

5 oldal.-

Mihalik Dániel Jeno"

Szolnokmegyei Néplap 1958 jan. 26.-

5 oldal.-

Mihalik Dániel: „Füzfa."–
Szolnokunepei Hirlap 1958 jan. 26.–
5 oldal.–

MDK

Mihalik Dániel, festőm.

45. Borulás. Repr.

KMTárs. 1900/el. téli kiáll. Kat.

MDK

Mihalik

Rét

A király a Mücsarnokban. Vasárnapi Ujság 19ol. 18. sz. 296.l.

MDK

Mihalik Dániel

Szolnoki utca, olajf.

Képzőm.Társ.1907/8.téli kiáll.kat. 34.l.

MDK

Mihalik Dániel, festöm.

"Tavaszi borulat" c. müvét láthattuk.

Tavaszi kiállitás a Mücsarnokban.
Vas.Ujs. 1900. 47.évf. 15.sz. 231.l.

MOK

Mihalik Dániel

Eredeti művészi levelezőlap (1 tollrajz, 2 színes.)

Kézdi-Kovács László Atelier-kiáll.kat.Nemzeti Szalon.1911.febr. 12.1.

MDK

Mihalik Dániel

Tehenek a Balatonban, olajf.
c.művét megvásarolta az Orsz.Magy.Képzőm.
Társ.1904.évi tav.kiallitasun Schneller
Alajos, Bpest.

Művészet, 1904. 279.l.

Mihalik Dániel

A Műcsarnok 1896 évi tárlatán a királyi magánpénztár megvásárolta Bükkfasor, c. olajf.-t.

Cikk: Vasárlások az orsz. magy. képzőm. társ. kiáll.-ból.

Szm KT 50-134. l.

MDK

Mihalik Dániel

Holdkelte, of.

KMTárs. 1906. tav. kiáll. kat. 39.l.

MDK

Mihalik Dániel

A mücsarnok téli tárlata. Vas. Ujs. 1897.
827-828.l.

Mihalik Dániel festő M.D.K.

Feszty Árpád munkatársa volt a Magyarok bejövetel körkép festésénél

Párdonyi Jenő: Mi lesz a Feszty-körkép helyreállításával és elhelyezésével ?

Magyar Nemzet 1964. junius 20. 5.l.

MDK

Mihalik Dániel

Nyári est, of.

Tehenek a Balatonban, of.

Zagyvapart, of.

Képzőm. Társ. 1904. tav. kiáll. kat. 25.l.

Mihalik Dániel, festőm.

280. Rét. Olf.

282. Herdászkor. Olf.

Műcsarnok. 1900/1. széli kiáll. Kat. 4e.1.

MDK

Mihalik Dániel, festöm.

279. Árviz tavaszkor. Olf.

KMT. 1907/8. téli kiáll. Kat. 43.1.

MDK

Mihalik Daniel festő

A műcsarnok tav.nemzetk.kiall.-an "Rét" című tájképe.

Cikk: A Műcsarnokból.

Vas.Ujs.1901.48.évf. 17.sz. 273.l.

MDK

Mihalik Dániel

"Vizpart" c. kép repr.

Képzőm.Társ.téli kiáll.kat. 1927/28.

Mihalik Dániel MDK

Kukoricatörés, olf.

Mücsarnok 1903/tavaszi nemzetközi kiáll.

Mihalik Dániel MDK

Őszi alkony, olf.

Műcsarnok 1903. tavaszi nemzetközi kiáll.

Mihalik Dániel MDK

A szulovai vágásban, repr.

Mücsarnok 1902/3. téli kiáll.

Mihalik Dániel MDK

Őszi tájkép, olf.

A szulovai vágásban, olf.

Műcsarnok 1902/3. téli kiáll.

Mihalik Dániel MDK

Rét, repr.

Műcsarnok 19ol. tavaszi nemzétközi kiáll.

Mihalik Dániel MDK

Zagyva medre, olf.

Holdfény a Balatonon, olf.

Balaton reggel, olf.

Balaton, olf.

Téli reggel, olf.

Műcsarnok 1903/4. téli kiáll.

Mihalik Dániel MDK

Kukoricatörés, repr.

Mücsarnok 1903. tavaszi nemzetközi kiáll.

Mihalik Dániel MDK

Balaton, repr.

Műcsarnok 1903/4. téli kiáll.

Mihalik Dániel festő M.D.K.

1899-ben ő is a szolnoki művésztelep alapitás nak lehetővé tételéért folyamodók között van

Genthon István: Magyar művészet a századforduló idején . Bp. 1962. 20. l.

MDK

Mihalik Dániel

Műcsarnok 1899. 13.sz. 191.l.

Mihalik Dániel MDK

Megáradt Zagyva tavaszkor, olf.

Műcsarnok 1908/9. téli nemzetközi kiáll.

MDK

Mihálik Dániel

Nyires, of.

Etetés előtt, of.

Tájkép, of.

KMT. 1898/99. téli kiáll. kat. 21.l.

MDK

Mihálik Dániel

Tiszai ártér, of.

KMT. 1898/99. téli kiáll. kat. 21.l.

MDK

Mihálik Dániel

Téli tájkép, of.

KMT. 1898/99. téli kiáll. kat. 22.l.

Mihalik:
festő

M.D.K.

Miltatás.

Szeregh Istvánné Kramer Lianta: A szolnoki művészet és művészkelep

Jaszkunság, 1956. április, III. évf. 2 szám.

Michalik Dániel

festő

M.D.K.

1899-ben a szolnoki művésztelep meg alakítására és letelepülésre engedélyt kér a minisztériumtól.

Keszegh Istvánné Kramer Marta: A szolnoki művészet és művész-telep

Jászkunság, 1956. április, III. évf. 2 szám.

MDK

Mihalik Dániel, festöm.

Szül.1869 dec.14-én Tallóson,Pozsony m.
1887-ben Budapest, Mintarajztanoda. Itt kezdte meg
müvészi tanulmányait.

Mücs.-OMKT Bruck L., Mihálik D., Pap Henrik hagyat. kiáll.
1911.okt. Okt. 27.1.

MDK

Mihalik Dániel, festöm.

Tanárai a Mintarajz Tanodában:
I.év: Gregus János.
II. év: Székely Bertalan.
III.év: Székely Bertalan.
IV.év: Lotz Károly.

Mücs.-OMKT Bruck L., Mihalik D., Pap Henrik hagyat. kiáll
1911.okt. Okt. 27.1.

MDK

Mihalik Dániel, festőm.

1892- tavaszán Münchenbe költözött.
Első művével 1893-ban jelenik meg a Műcsarnok tárlatán: Falu vége.
1896-ban visszatér Budapestre.

Műcs.-OMKT Bruck L., Mihalik D., Pap Henrik hagyat. kiáll 1911.okt. Okt. 27.1.

MDK

Mihalik Dániel, festőm.

1898-ban az Andrássy Dénes-féle ösztöndíj nyertese. Párisba megy. és egy évi ottartózkodás után visszatér hazájába.

Műcs.-ONKT Bruck L., Mihalik D., Pap Henrik hagyat. kiáll.-a 1911. okt. Kat. 27.l.

MDK

Mihalik Dániel, festöm.

1901-ben tevékeny részt vesz a szolnoki müvésztelep megalakitásában, melynek haláláig munkása és büszkesége lesz.

1907-ben egy külön gyüjteményes kiállitáson mutatta be müvészi munkásságát az "Uránia" müegyesület.

Mücs.-ONKT Bruck L., Mihalik D., Pap Henrik hagyat. kiáll.-a 1911. okt. Kat. 27.l.

MDK

Mihalik Dániel, festőm.

Kiválóbb alkotásai és kitüntetései:
1893. Falu vége.
1897. Esö után.
1898. Andrássy Dénes-ösztöndij.
1898. Tiszai árvíz.
1899. Téli tájkép.

Mües.-OMKT Bruck L., Mihalik D., Pap Henrik hagyat. kiáll.-a 1911. okt. Kat. 28.l.

MDK

Mihalik Dániel, festőm.

Kiválóbb alkotásai és kitüntetései:

1901 : A rét.
1901: Kis aranyérem, München.
1903: Zagyva medre. 600 koronás Ráth-dij.
1904: A Balaton.
1905: Hóolvadás.
1907: Heretáblák. 4000 koronás társulati -dij.

Műcs.-OMKT Bruck L., Mihalik D., Pap Henrik hagyat. kiáll.-a. 1911. okt. Kat. 28.l.

MDK

Mihalik Dániel, festőm.

Kos-fej.	Vázlat.
Legelő tehenek.	"
Gyümölcsfák.	Tanulmány.

Műcs.-OMKT Bruck L., Mihalik D., Pap Henrik hagyat. kiáll.-a. 1911.okt. Kat. 29.l.

MDK

Mihalik Dániel, festőm.

Borus idő.	Vázlat.
Tiszai hid összel.	"
Alkonyat.	Tanulmány.

Műcs.-OMKT Bruck L., Mihalik D., Pap Henrik hagyat. kiáll.-a. 1911.okt. Kat. 29.l.

MDK

Mihalik Dániel, festöm.

Napraforgók.

Parochia.

Kiáradt Pityó.

Mücs.-OMKT Bruck L., Mihalik D., Pap Henrik hagyat.
kiáll.-a. 1911.okt. Kat.29.l.

MDK

Mihalik Dániel, festöm.

Felhö-tanulmány. Vázlat.

Rózsa csendélet.

Hullámzó Balaton. Tanulmány.

Mücs.-OMKT. Bruck L., Mihalik D. Pap Henrik hagyat. kiállitása. 1911.okt. Kat. 31.l.

MDK

Mihalik Dániel, festöm.

Tehenek a mezöm.	Vázlat.
Pihenö tehén.	"
Fekvö tehén.	"

Mücs.-OMKT Bruck L., Mihalik D. Pap Henrik hagyat. kiállitása. 1911.okt. Kat. 31.l.

MDK

Mihalik Dániel, festőm.

Reggel.

Gyümölcsök. Vázlat.

Mezei virágok. Vázlat.

Műcs.-OMKT Bruck L., Mihalik D. Pap Henrik hagyat. kiállítása. 1911.okt. Kat. 31.l.

MDK

Mihalik Dániel, festőm.

Rét. Tanulmány.

Tájkép tehenekkel.

Móricz-liget.

Műcs.-O.M.K.T. Bruck L., Mihalik D. Pap Henrik hagyat. kiállítása. 1911.okt. Kat. 31.l.

MDK

Mihalik Dániel, festőm.

Nyirfák tavaszkor.

Tavaszi árviz.

Tehenek. 31.1.

Müc.-OMKT Bruck L., Mihalik D., Pap Henrik hagyat. kiáll.-a. 1911.okt. Ka t. 30.1. és 31.1:

MDK

Mihalik Dániel, festőm.

Tiszapart.
Zagyvapart
Tavasz,
Rózsafák.

Müc.-OMKT Bruck L., Mihalik D., Pap Henrik hagyat.
kiáll.-a.1911.okt. Ka t. 30.1.

MDK

Mihalik Dániel, festőm.

Este.
Faluvége.
Délutáni nap.
Alföldön.
Megáradt Zagyva tavaszkor.

Müc.-OMKT Bruck L., Mihalik D., Pap Henrik hagyat.
kiáll.-a.1911.okt. Ka t. 3o.1.

MDK

Mihalik Dániel, festőm.

Hold feljötte.
Tél.
Őszi táj.
Viz-gát.
Holdas éj a Balatonon.

Műcs.-OMKT Bruck L., Mihalik D., Pap Henrik hagyat. kiáll.-a. 1911. okt. Katalogus 30.l.

MIHALIK DÁNIEL

Falusi reggel, 1900.

festménye található a colmari Szendeffy gyüjteményben ld.

MOENCH, Esther: Aladár Szendeffy en Alsace on la petite histoire d'une collection hongroise. = MÉ XXXVII.évf. 1/2.sz. 1988 51.p. és képe

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

A Nógrád Megyei Tanács V. B. művelődési osztálya és a Palócföld szerkesztősége 1987. évre is meghirdeti a

MADÁCH-PÁLYÁZATOT

A szocialista szellemű alkotómunka ösztönzését szolgáló pályázaton olyan, eddig nem publikált, máshol egyidőben be nem nyújtott művekkel lehet nevezni, amelyek elkötelezetten, elmélyült szakmai igénnyel mutatják be mai valóságunk közérdekűen időszerű kérdéseit, illetőleg, amelyek Madách Imre korára, életére, életművére, annak utóéletére vonatkozó új gondolatanyagot, adalékot tartalmaznak.

A jeligés pályamunkákat 3 gépelt példányban **1987. szeptember 30-ig** lehet benyújtani a Palócföld szerkesztőségének címére (3100 Salgótarján, Arany János út 21.) Kérjük, hogy le-

MDK

Mihalik Dániel, festöm.

Nagy viz.
Pityó
Fák árvizben.
Felhök naplementekor.

Mücs.-CMKT Bruck L., Mihalik D., Pap Henrik hagyat.
Kiáll.-a. 1911. okt. Katálogus 30.l.

MDK

Mihalik Dániel, festőm.

Rózsák.
Orgonyvirágok.
Árvizkor.
Kifogott ló. Vázlat.

Műcs.-OMKT Bruck L., Mihalik D., Pap Henrik hagyat. kiáll.-a. 1911. okt. Katalogus 30.l.

MDK

Mihalik Dániel, festőm.

Zagyva áradása.

Rózsás kert.

Udvarrészlet.

Műcs.-OMKT Bruck L., Mihalik D., Pap Henrik hagyat. kiáll.-a. 1911.okt. Kat.29.l.

MDK

Mihalik Dániel, festöm.

Rózsák.

Heretáblák. Államtul.

Rózsák vázában.

Mücs.-OMKT Bruck L., Mihalik D., Pap Henrik hagyat. kiáll.-a. 1911.okt. Kat.29.l.

MDK

Mihalik Dániel, festőm.

Fehér ház.
Zagyva télen.
Balaton-part.
Estefelé.
Ökrök.

Tanulmány.
Vázlat.
"
"

Műcs.-OMKT. Brück L., Mihalik D. Pap Henrik hagyat. k
állítása. 1911.okt. Kat. 31.1.

MDK

Mihalik Dániel, festöm.

Káposztaföld.

Halásztanya a Tisza partján.

Olvadáskor. Államtulajdon.

Mücs.-OMKT. Bruck L., Mihalik D. Pap Henrik hagyat. k: állitása. 1911.okt. Kat. 31.l.

Mihalik Dániel

A szolnoki művésztelep egyik első
tőszstagja volt.
Parkrészlet c. festménye (elm.)
most Lerűet a szolnoki Damjanich
Múzeumba

– egyi – : A szolnoki művésztelep
multjából

Szolnok megyei Néplap 1970 VII. 30

MDK

Mihalik Dániel, festőművész.

Szürkület.

Rózsák órával.

Ősz.

Műcs.-OMKT. Bruck L., Mihalik D., Pap Henrik hagyat. kiáll. 1911. okt. Kat. 32.l.

MDK

Mihalik Dániel, festőművész.

Esti csillag.

Kukoricatörés. Államtulajdon.

Nyári árviz.

Mücs.-OMKT. Bruck L., Mihalik D., Pap Henrik hagyat. kiáll. 1911. okt. Kat. 32.l.

MDK

Mihalik Dániel, festöm.

Napraforgós táj.	Vázlat.
"Hallalli"	Tanulmány.
Felhök.	Vázlat.
Tanyai ház.	

Mücs.-OMKT. Bruck L., Mihalik D., Pap Henrik hagyat. kiáll. 1911.okt. Kat. 32.1.

MDK

Mihalik Dániel, festöm.

Márciusban.

Tavasz.

Köd.

Tanya.

Mücs.-OMKT. Bruck L., Mihalik D., Pap Henrik hagyat. kiáll. 1911.okt. Kat. 32.l.

MDK

Mihalik Dániel, festőművész.

Borus táj.

Késö délután.

Szeptemberi nap.

Mücs.-OMKT. Bruck L., Mihalik D., Pap Henrik hagyat. kiáll. 1911. okt. Kat. 32.l.

MDK

Mihalik Dániel, festöm.

Téli táj.	Államtulajdon.
Virágos rét.	Tanulmány.
Borus felhök.	Vázlat.
Szolnoki tanya.	-
Balaton reggel.	Vázlat.

Mücs.-OMKT. Bruck L., Mihalik D., Pap Henrik hagyat.
kiáll. 1911.okt. Kat. 32.1.

MDK

Mihalik Dániel

Tiszai ártér, repr.

Vasárnapi Ujság 1898. 45. évf. 870.1.

MDK

Mihalik Dániel

A szolnoki müvésztelep. P.H. 1928 évi nagy naptára.
76.l.

Mihalik Dániel MDK

Nyári est, olf.

Tehenek a Balatonban, olf.

Zagyvapart, olf.

Mücsarnok 1904. tavaszi kiáll.

M.D.K.

Mihalek Dániel
festő

1896-ban alapította barátaival a nagybányai művésztelepet

Keszegh Istvánné Krámer Márta: A szolnoki művészet és művésztelep.

Jászkunság, 1955. augusztus – 23 lap.

Mihalik Dániel.

A XIX.század vége felé kezdi meg pályáját.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat

Mihalik Dániel MDK

Tehenek a Balatonban, repr.

Műcsarnok 1904. tavaszi kiáll.

Mihalik Dániel MDK

Kukorica tarló, olf.

Őszi szinek, olf.

Füzfa, olf.

Műcsarnok 1904-5. téli kiáll.

Mihalik Dániel MDK

Utcarészlet, olf.

Birkák, olf.

Tiszamenti tájkép, olf.

Tiszaparti halásztanya, olf.

Műcsarnok 1905/6. téli kiáll.

Mihalik Dániel MDK

Révház a Tiszaparton, olf.

Műcsarnok 1905/6. téli kiáll.

Mihalik Dániel MDK

Tiszapart, repr.

Műcsarnok 1905. tavaszi nemzetközi kiáll.

Mihalik Dániel MDK

A vágásban, olf.

Tiszapart, olf.

Határfák, olf.

Esthajnal, olf.

Műcsarnok 1905. tavaszi nemzetközi kiáll.

Mihalik Dániel MDK

Éjfél, olf.

Műcsarnok 1905. tavaszi nemzetközi kiáll.

Mihalik Dániel MDK

Füzfa, repr.

Műcsarnok 1904/5. téli kiáll.

MDK

Mihalik Dániel

Zala György: Müvészek lakomája. Mücsarnok, 1898, nov. 2o. 16. sz. 145 l.

MDK

Mihalik Dani

Orsy Gábor: Alig ér rá ünnepelni a 40 éves szolnoki müv.telep. Uj Magyarság, 1940.aug.18.

MDK

Mihalik Dániel

Őszi borulás, of.

Vásárlások a tav. Nemzetk. Kiállításon.
Műcsarnok, 1899, 14. sz. 208. l.

MDK

Mihalik Dániel

Tanya, of.

Képzőművészeti kiáll. Szeged. Muzeum. 1950. aug.

Mihalik Dániel, festő 7 Dh

Lapike azoknak, akik már 1899-ben fáradoztak a szolnoki művésztelep létrehozásán.

Kaposvári Gyula: Hatvanéves a Szolnoki Művésztelep 7. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. máj. 27.

MDK

Mihalik Dániel, festö
1869-1910.

Tavaszi táj. Jel.:Mihalik D. Vászon.56x66 cmő

Ernst Muzeum XLIII. aukciója. 1929. Kat. 28.1.

MDK

Mihalik Dániel

Szolnoki müv.telep kiáll. Vas, Ujs. 1910. 43.sz.

889-9p.o.

MDK

Mihalik Dániel

Nyires, of.

Mücsarnok, 1899. 4.sz. Sorsjáték huzása.

53.1.

MDK

Mihalik Dániel

Nyires, of.

Műcsarnok, 1899. 4.sz. 53. l. Vásárlások a téli kiállításon.

MDK

Mihalik Dániel, festőm.

Műcsarnok, 1900. 13.sz. 167. o.

Magy. művészet Párisban.

Mihalik Dániel: MDK

Eső után. olf.

Vásárlások a Tavaszi Nemzetközi kiállitáson.
Műcsarnok, 1901. jun. 16. 306.o.

Mihalik Dániel: MDK

Rétl olf.

Vásárlások a Tavaszi Nemzetközi kiállitáson.
Mücsarnok, 19o1.jun.16.3o6.o.

MDK

Mihalik Dániel

A szolnoki müvésztelep.
Vasárnapi Ujság 1902. 27. sz. 435.o.

mdk.

Mihalik Daniel festőművesz

A rét e. festménye

az iskolába kívánkozik innt reprodukció."

Lukács Gyula: Az iskola szépsége
Népmivelés, 1907 év. 2. kötet 541–542.

MDK

Mihalik Dániel
25,34,4o,51,85.o.

ifj. Gonda B.: Szolnok a művészetben. Bp. 1927.

MDK

Vásárlások a Mücsarnok 19o3. évi tavaszi nemzetközi kiállitásán:

Mihalik Dániel: Kukoricatörés. olf.

Művészet, 19o3. 222.o.

MDK

A párisi kiállitás juryje.

Mihalik Dániel

Műcsarnok, 1899.29.sz.451.o.

MDK

A csolnoki művész/telep ügye.

Mihalik Dániel

Műcsarnok 1899.27.sz. 415.o.

MDK

Müvésztelep Szolnokon

Mihalik Dániel

Mücsarnok 1899.25.sz. 385.o.

MDK

Mihalik Dániel

Képzőművészet 1927. 3.sz. 13-14.o.

Mihalik Daniel

Jessö

l.

Lyka fest 1896-1914

51. l.

52. l

Mihalik Dániel

l.

Rímp. 214 - 216. l.

MDK

Mihalik Dániel, festö

Heretáblák. Sz.M. tul.

Mücs.-Az 1934.évi Magyar Kiálli. 1934.szept.27.-okt.28.
Kat. 8.1.

Mihalik Dániel

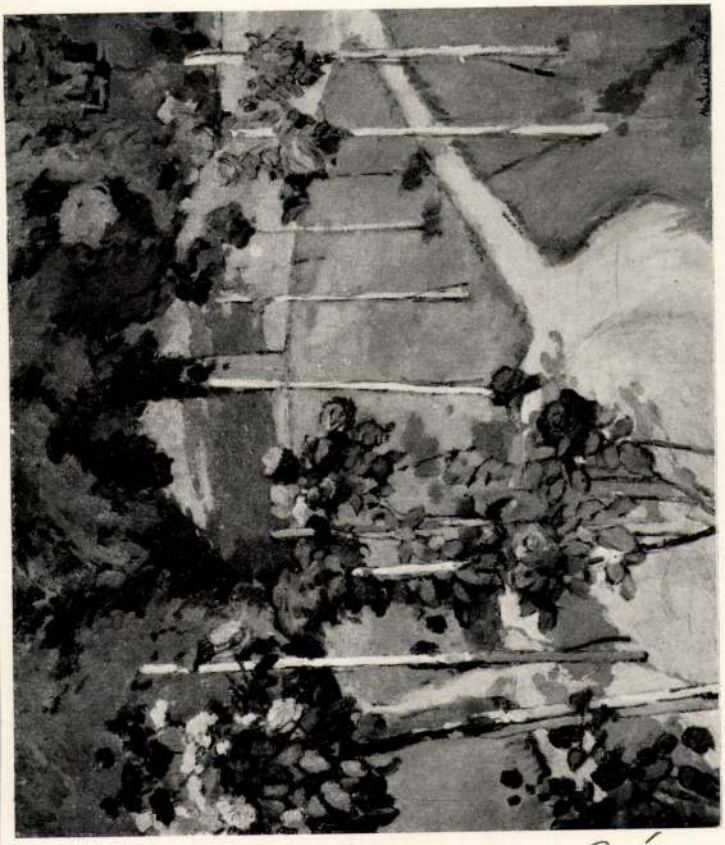

73. MIHALIK DÁNIEL: RÓZSAFÁK. OLAJFESTMÉNY.

Szent György Céh
IX. művészeti aukciója -
1911. nov - dec

Mihalik Dániel

LIGETI MIKLÓS (szül. 1871)

40. Mihalik Dániel festőművész (1869—1910) képmása. Bronz. Jelezve a jobbvállon: Ligeti 901. — A Történelmi Képcsarnok tulajdona.

Magyar művészek képei

634. NYAKKENDŐTŰ, arany, ovális, festett zománc-csokorral. XVIII. sz. v. 10.—

635. BOGLÁROS NYAKKENDŐTŰ, ezüst, részben aranyozva, smaragdokkal és gyönggyel. Erdély, XVIII. sz. e. 10.—

636. NYAKKENDŐTŰ, arany, ovális keretben, festett férfi fejjel. XIX. sz. e. 8.—

637. NYAKKENDŐTŰ, arany, fehér zománcdisszel és smaragddal. Magyar, XVIII. sz. e. f. 12.—

638. NYAKKENDŐTŰ, ezüst, zöld paszta intaglióval, háromárbocos hajót ábrázol. XVI. sz. 8.—

639. NYAKLÁNC, ezüst, filigrán. Velence, XVIII. sz. 10.—

640. KÉT KIS BOGLÁR, arany, zománcos diszitéssel és rubinkővel. Magyar, XVII. sz. 10.—

641. NÁSFA, ezüst, oroszlánon lovagló alakkal, zománcozott diszitéssel és gyönggyel. 10.—

642. PONTIFIKÁLIS GYŰRŰ, IV. Sixtus pápa nevével. Öntött bronz. 5.—

643. ÖVCSAT, trébelt ezüst Albán, XVIII—XIX. sz. 3.—

Mihalik Dániel (1869—1910).

374. TANYAI HÁZ. Jelezve.
Vászon. 60×88 cm. 120.—

375. VIRÁGSZEDŐK. Jelezve l. balra: Mihalik Dániel.
Fa. 54×43 cm. 70.—

Almásy-Teleki II. 1939

Üveg 1366—1398	Érmek 1491—1525	Érmek 1526—1564
Szobor 1470—1487	Órák 1601—1622	Órák 1623—1662

VII. nap dec. 4.	VIII. nap dec. 5.	IX. nap dec. 6.
Festmények 549—620/d	Fajansz 1212—1259	Fémek 1764—1802
Fajans 1161—1211	Fémek 1726—1763	Különfélék 2039—2147
Érmek 1565—1599	Különfélék 1961—2038	Textilia 1886—1960
Órák 1663—1680g	Textilia 1811—1885	
Fémek 1681—1725		

X. nap dec. 7.
Bútorok 2151—2339

Mihalik Dániel

Árverési Csarnok aukció kat.

32. sz. 1926. ápr.
35. sz. 1926. dec.
37. sz. 1927 márc.
38 sz. 1927 máj.
39 sz. 1927. okt.
40 sz. 1927 dec.

Czerepstöredék, őskori X. 122.

Mihalik Dániel
festő

Fővárosi Lapok 1900. dec. 9., 6. old.
(Vajda Ernő: Téli Tárlat.)

Kalmán

Mihalik Dániel

festő

Fővárosi Lapok 1895. ápr. 27., 1337. old.
(Szana Tamás: Tavaszi kiállítás.)

Kalmár

Mihalik Dániel
festő

Fővárosi Lapok 1895. ápr. 6., 109. sz.
(Művészeti r.)

Kalmár

Mihalik Dániel
festő

Fővárosi Lapok 1895. máj. 19., 1589. old.
(Ujdonságok. a tárcaságból.)

Karlman

Mihalik Dániel
festő

Fővárosi Lapok 1896. okt. 24., 8. old.
(Művésztelt. a király művásárlásai.)

Kalmár

Mihalik Dániel
festő

Fővárosi Lapok 1900. dec. 16., 6. old.
(Vajda Ernő: Téli dalok.)

Kalmár

Mihalik Dániel

Szerod
2

Szana Szárév

318, 366. l.

Vasárnap

14

Virágvasárnap

Hétfő

15

Anasztázia

Kedd

16

Labrei B. J.

Szerda

17

Protestáns naptár

Április

V	14	Tibor
H	15	Atala
K	16	Lamb.
S	17	Anicét
C	18	Ilma
P	19	Npént.
S	20	Tivad.

Ó görög naptár

Április

V	1	Nb. 5.v
H	2	Titusz
K	3	Nikéta
S	4	József
C	5	Diodór
P	6	Eutik
S	7	Gyór.

Izraelita

Mihalik Dániel

Tel c. kéje rep.

Kana Károly

367. l.

helyi székesegy-
házban.

Mihalik Dániel

festő

Vkuninkiáll. 1943

Virágszedők, olajf.

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében
és
f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

† **Mihalik Dániel**

53	Besenyszögi tanya Kalmár Miksa tulajdona	olajf.	
54	Augusztusi nap Kalmár Miksa tulajdona	olajf.	
56	Zagyvapart a Szolnoki Művésztelep tulajdona	olajf.	
57	Halásztanya a Tisza partján a Mezőgazdasági Takarékpénztár tulajdona	olajf.	
58	Márciusban a Mezőgazdasági Takarékpénztár tulajdona	olajf.	
58/a	Tiszai áradás	olajf.	360.-

Nemzeti Szalon A
Szolnoki művésztelep
reprezentatív kiáll. –
katalógusa 1936. márc.

Budapest székesfőva

meghivó

szám

193

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Muemlékek Országos Biz

Hivatalból
Közszolgálati ügyben

DÍJ ÁTALÁNYOZVA

Mihalik Dániel

IX. TEREM.

232 **Keményfy Jenő.** Arcképtanulmány árnyékban. Olajfestmény. Magántulajdon.

233 **Bosznay István.** Téli tájkép. Olajf. Eladó.

234 **Keményfy Jenő.** Leányarckép. Olajfestmény. Magántulajdon.

235 **Mihalik Dániel.** Zagyva medre. Olajf. Eladó.

236 **Mihalik Dániel.** Holdfény a Balatonon. Olajfestmény. Eladó.

237 **Mihalik Dániel.** Balaton reggel. Olajf. Eladó.

*238 **Mihalik Dániel.** Balaton. Olajf. Eladó.

239 **Mihalik Dániel.** Téli reggel. Olajf. Eladó.

240 **Bosznay István.** Erdőrészlet Somogyból. Olajfestmény. Eladó.

241 **Nagy Vilmos.** Tanulmányfej. Olajf. Eladó.

242 **Bosznay István.** Falurészlet őszszel. Olajf. Eladó.

243 **Szlányi Lajos.** Esti nyugalom. Olajf. Eladó.

244 **Szlányi Lajos.** Faluvége holdvilágnál. Olajfestm. Eladó.

*245 **Szlányi Lajos.** Esti hangulat. Olajf. Eladó.

246 **Szlányi Lajos.** Holdvilágos faluvége. Olajf. Eladó.

247 **Szlányi Lajos.** Tájkép fűzfákkal. Olajf. Eladó.

*248 **Nyilasy Sándor.** Szántás. Olajf. Eladó.

249 **Nyilasy Sándor.** Estefelé. Olajf. Eladó.

250 **Zemplényi Tivadar.** Csipkeverő leány. Olajfestmény. Eladó.

*251 **Zemplényi Tivadar.** Férj és feleség. Olajf. Eladó.

252 **Zemplényi Tivadar.** Levél idegenből. Olajfestm. Eladó.

253 **Zemplényi Tivadar.** Kertben. Olajf. Eladó.

254 **Kacziány Ödön.** A kastély árnyéka. Olajfestmény. Eladó.

Képröm. Tiss. 1903/4. téli
Kiáll. Gat.

207 **Márk Lajos.** Sch . . . . úr arcképe. Olajfestm. Magántulajdon.
208 **Márk Lajos.** P. Jella arcképe. Olajfestm. Magántulajdon.
209 **Márk Lajos.** Dr. Sz. Zs.-né úrnő. Olajf. Magánt.
210 **Márk Lajos.** B. U. Mariska. Olajf. Magántulajdon.
211 **Márk Lajos.** Dr. T. D. E.-né úrnő. Olajfestmény. Magántulajdon.
212 **Márk Lajos.** R. F.-né úrnő. Olajf. Magántulajdon.
213 **Márk Lajos.** G. J.-né úrnő. Olajf. Magánt.
214 **Márk Lajos.** Dr. W. M.-né úrnő. Olajf. Magánt.
215 **Márk Lajos.** Pose. Olajfestmény. Eladó.
216 **Gulácsy Lajos.** Zivatar után. Olajfestm. Eladó.
217 **Gulácsy Lajos.** Gwynplaine. Olajfestm. Eladó.
218 **Tolnay Ákos.** Patak partján. Olajfestm. Eladó.
219 **Tolnay Ákos.** Babat felé. Olajfestmény. Eladó.
220 **Tolnay Ákos.** Pipacs. Pastel. Eladó.
221 **Tolnay Ákos.** Csendes táj. Olajfestmény. Eladó.
222 **Pap Henrik.** 1848-ból. Olajfestm. Eladó.
223 **Pap Henrik** Eső után Olajfestmény Eladó.
224 **Gulácsy Lajos.** Menekülés. Olajfestm. Eladó.
225 **Reinhard Károly.** Pongyolában. Olajfestm. Eladó.
226 **Innocent Ferenc.** Madrigal. Olajfestmény. Eladó.
227 **Innocent Ferenc.** Ifjúság. Olajfestmény. Eladó.
228 **Innocent Ferenc.** Perdita. Olajfestmény. Eladó.
229 **Glatter Ármin.** Gyermekarckép. Olajf. Magántulajd.
230 **Glatter Ármin.** Női arckép. Olajf. Magántulajdon.
231 **Glatter Ármin.** Női arckép. Olajf. Magántulajdon.

36. Mihalik Dániel: Rét.

244. Balló Ede: Női arckép.

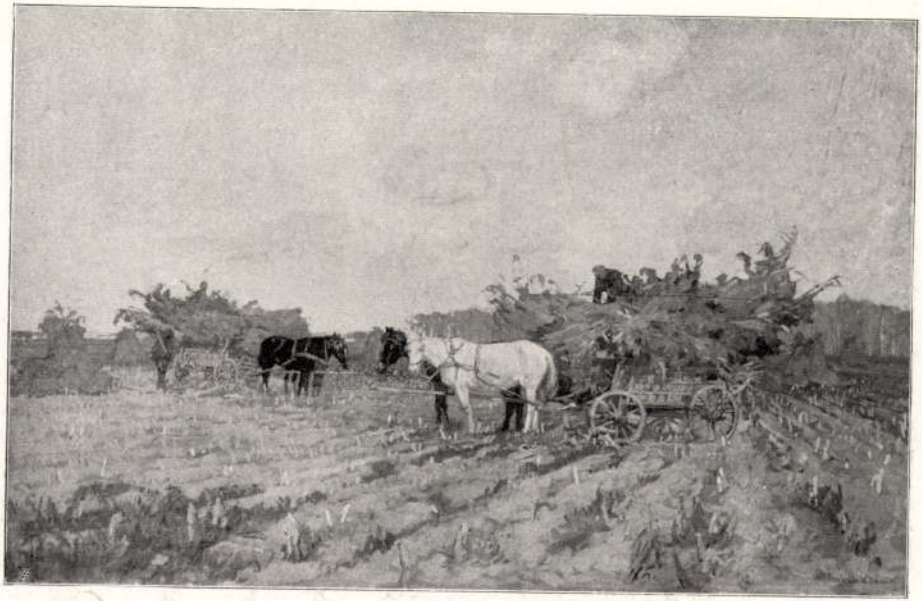

12. Mihalek Dániel: Kóróhordás.

85. Pongrácz Károly: Jéghordás a Nyitrán.

Mihalik Daniel

rod

Lengyel Géza - Hagyatékok. Nyugat. 1911. nov. 1.

Mihalík Dániel

cvád
s

Gonda Béla itj.

A szolnoki művésztelep
Budapesti Hírlap

1913. máj. 22.

Mihalik Daniel

12. Mihalik Dániel. tiszai ártér.

KMT 1898/99. téli kiáll

6. Kacziány Ödön. zárdaromok holdfénynél.

Mihalik Dániel

238. Mihalik Dániel: Balaton.

Képzőm. Tan. 1903/4 téli
kiáll. Eat.

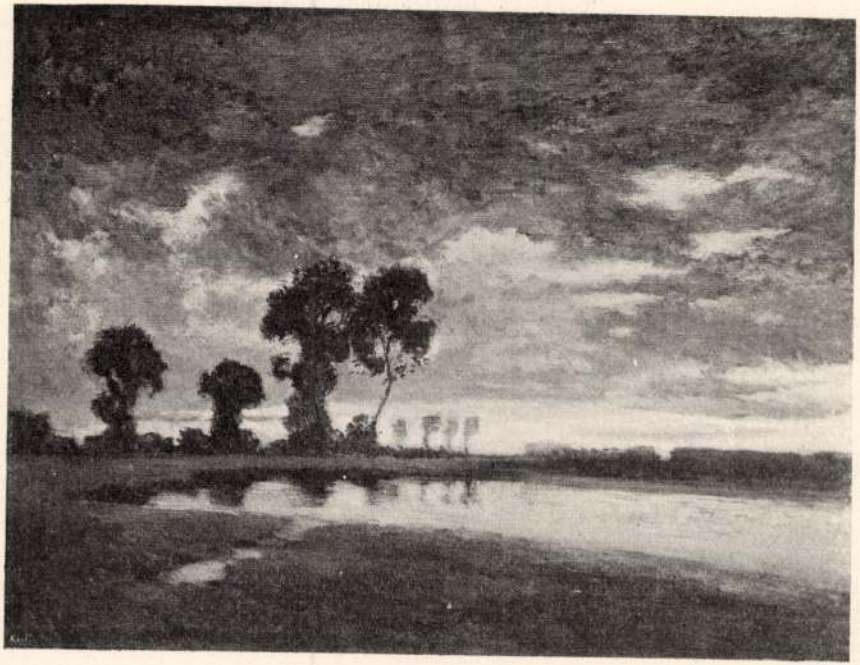

245. Szlányi Lajos: Esti hangulat.

Mihalik Dániel

Card
2

Ernst-Múzeumaukciója II.

871

SZINHÁZ.

AZ ÉLET SZAVA.

SCHNITZLER SZINMŰ 3 FELVONÁSBAN.

□ Az óra ketyeg a szinpadon. Az a bizonyos csend, mellyel olyan gyakran találkozunk a kopott butorzatu polgárszobák nyomott levegőjében, valahányszor az alkalmak lehetőségeitől elbarrikádozzák vágyainkat a körülmények. Ezek csak a holt szakaszok, melyekben nem születnek békítő gondolatok. Itt laknak azok az emberek, akiknek az idő börtön, mert speciális kivánságaik teljesülhetetlenségében csak helyzetük hasznavehetetlenségét érzik. Elképzelhetetlennek tünik föl előttük minden alkalmazkodás és az életösztön kihivó dacát szólítják bennük harcra a meggátolások.

□ Az említett polgári szoba interieurjéből a halállal viaskodó beteg százados és gyermeki kötelessége teljesítésében raboskodó 26 éves lánya némaságába beleketyegő óra hideg bús ritmusából érzi ki Schnitzler az élet lappangó készülődő tragédiáját.

□ Ez a hangulat kétség kivül értékrejtő és az ember sorsát szervesen összefogó probléma lehet egy jó dráma életében. Tán sikerült volna is a megoldás, ha az iró csak annyit mondott volna el, amennyit alakjai megkezdett környezete, saját összefogtaló képessége a művészi igazság következetességén keresztül megbirnak.

□ Szóval amennyit művészi eszközökkel bizonyítani képes. A kérdés nagy perspektivákat takaró felhői megérintették uszályaikkal fogékony lelkét és megszédült tőlük. Ugyanaz a hangulat szállta meg, mely a lirai költemények, szent beszédek világra jöttét előzi meg. Pedig a dráma már megkezdődött, igaz érdeklődéssel vártuk Szegény Mari és a „szegény Marik“ kibontakozó sorsát. De hát az élet, az Élet — nemcsak szegény Marik kis sorsából áll — és Schnitzler el kezd sirni az „Élet fája alatt“ és bele ordít az ürbe. Előbb halk szavak, Mari igaz sorsának érvényre törő akaratával küzködő mondattöredékek, befelé jajdulófájdalmak, kevés illendő szentimentálizmus — s. Jaj az élet az élet! rapszodikus lendülettel tör utat magának az érzés az eszme; gátakat rombol, vadat és „asszonyt“ öl, túl csap az alakok kötelező természetes igazságain. Szinek, érvek, metaforák lesznek az emberekből. Schnitzler csak beszél, beszél, cselekedteti őket jajgató filozófiai hangulatainak barbár eszközei gyanánt és közbe hat, föltétlen bizonyosan hat. Az életben ölnek, az életben mérgeznek. Nincsen Mari, nincsen Kata, nincsen gyakornok. Csak Ezredes van és neje, aki volt. Hol vannak azok a finom szálak, melyekkel a beteges szenvedéllyel életért lihegő 79 éves százados és ápolójának a minden megismeréstől, teljesüléstől elzárt Mari élete sorsát, egy mély szolid intenció szolgálatában, a bizonyítás vagy föltárás következetességével művészileg összeszőni lehet.

□ Persze, ahhoz Ibsennek kell lennie, hogy az alakok cselekvéseikkel, sorsukkal, minden érzelmi motivumaikkal, szerves egységgé kapcsolódhassanak bizonyos filozófiai jelentőséggel is. Schnitzler siet bebizonyítani, hogy mennyire nem filozófiai mélységekig lemerülni tudó elme, már csak a tévedés elkerülése miatt is. A poéta kiabálja ezt ki belőle, azok az emberek, akiknek buját-bajait, könyeit megérezte, mikor utnak indította őket a szinpadon. Ezeket rajzolja le mikor bizonyít vagy hat velük. Kár, kár, hogy holmi filozófiai hangulatokért, nagyszabásuság látszatáért föláldozta irói izlését és ösztönét, mellyel talán egy sokkal többet mondó, de mindenesetre discrétebb igazabb, egységes művészi munkát produkálhatott volna. Akkor lehetett volna figuráiról beszélnem, így nem érdemes. Szimbolum lett mindegyikből, disztingválatlan eszközei egy merész följajdulás szolgálatában álló cselekvésnek, nincsen sem művészet sem igazság bennük, tulzottak és durvák, felületesen karcoltak.

□ Egy közös tulajdonságuk van, mellyel az iró vala-

A cikk címe: Halottak a Műcsarnokban.

ködését jelentik a Caracciak. Lodovico, Agostino és Annibali!

□ A Bruck-család is művész-család. És ők is egy ragyogó pálya lehanyatlását jelentik. Igaz, hogy a hanyatló nap is szép s az alkonynak is vannak sugarai.

□ Ez Bruck Lajos értéke!

□ A Mester vonalai az ő vonalai, a Mester szinei az ő szinei. Munkácsy szemén keresztül lát, Munkácsy lelkével álmodik. Tükör volt Bruck, melyben a nagy piktor-genie tükröződött hiven és szépen, de mit tehetett róla ő, ha a visszacsillogó kép elvesztette eredetijének erejét.

□ Képek, szép szines képek vannak előttem, melyeken az ecsetet Bruck keze fogta, de egy láthatatlan hatalom vezette.

□ Aztán ismét jönnek képek, ahol a tanítvány fellázad mestere ellen. Lázas, határozatlan vonalak, harmóniátlan szinek jelölik ezt a küzdelmet.

□ Mert tudta és érezte Munkácsy hatását. És tudta és érezte, ha alkotni akar, a mestert el kell árulnia.

□ Iskarióti Judás érezhetett ilyen lelki kínt.

□ Saját magát kinyilvánítani ez az igazi művészet. Mennyit gyötrődött, mennyit kinlódott szegény Bruck Lajos.

□ Munkácsy maradt a győztes. Aztán jött a halál és nem engedett több kinlódást, több tusát.

□ Egy szépért, nemesért, jóért hevülő piktor képei kérnek méltánylást. A Műcsarnok megadta neki, de a kritikus fájó szivvel állapítja meg, hogy ime egy azon ezrek közül, akik a középszerüségen túl sohasem emelkedtek, mert egy hatalmas genie ökle mindig visszanyomta őt.

□ A gyengébb és erősebb örök-küzdelme ez, ahol mindig a gyengébb marad a porondon. A művészetben talán még jobban érvényesül, mint a való életben.

□ Ez a valódi tragédia, mely a szinfalak mögött játszódik le.

□ Mihalik Dániel a következő.

□ Forradalmak vetnek fel féltehetségeket, akiket maga a forradalom temet el. Vagy talán a féltehetségeket dobja a sors a forradalom üstjébe erjesztőnek, hogy azokat feleméssze.

□ Szolnok valamikor nem is régen, új törekvéseket, fiatal harcokat jelentett. Mihalik nevét gyakran ki lehetett hallani ebből a csetepaté lármából.

□ Erős, speciális magyarságot tulajdonítottak neki. Sokat, nagyon sokat vártak tőle, miből ő nagyon keveset, majdnem semmit sem váltott be.

□ Olyan volt, mint egy kilobbanó szénakazal. Izott, égett, lángolt, aztán pernyébe roskadt, hamu alá temetkezett.

□ A magyar tájkép felfrissülését, új meglátást, más elfogást igért. A külsőségek és erőltetett fénykép beállítás helyett a táj lelkét, mondanivalóját, illatát, bánatát, örömét akarta adni.

□ A magyar föld erejét, a barna rög rettenetes uralmát, tenger buzatáblák üzenetét, pipacsok és szarkalábok megkötő hatalmát, az Alföld végtelen nyiltságát, az erdők komor nagyszerüségét mind-mind felvette programmjába. És valamennyivel adós maradt.

□ Inaszakadt erőművész Mihalik, aki egy roppant súlyt kilódított helyéből s elvesztette erejét.

□ Csökönyösen várta, hátha meggyógyul. De csodák nem történnek. A tett helyett tétlenségbe merült s az alatt zúgó szárnyalással suhant át fölötte az élet.

□ Nem hallotta az új Marseillest. Nem hallotta a fiatalság győztes hajráját s nem tudott lelkesedni az új zászlókkal új csatákba indulók dalán.

□ Néhány szép vászna van itt. De mindenik a lefelé gördülő kő tragédiáját juttatja eszünkbe. Hatalmas alkotási vágy és elernyedt kivitel.

□ Mihalik egy eredeti tipus a magyar pikturában, aki nagyon nagyot akarásában önmaga zúzta össze magát.

□ Pap Henrik hármuk között a legigénytelenebb. Szerényen, tanárosan húzódik meg a Műcsarnokban.

□ Szegény Pap Henrik! Nem így gondolta a kezdet-kezdetén. Sokat és valami elérhetetlent akart. De aztán megtévesztette a dicsőség, a hir és lett belőle Margittay-féle genre-festő, akinek képei falusi házak falain ékeskedtek számtalan reprodukcióban s a jegyző- vagy református papkisasszony a Kartigám mellett még Pap Henrik képeiben is gyönyörködött.

□ Elhibázott élet volt Pap Henrik élete mindenképen. Tipusa a fiatalos művészkedésnek s a lassu tanárrá való juhászkodásnak. Aztán jött a szomorú befejezés.

□ Önhatalmulag vetett véget az életének. Kitudja milyen rettenetesen köződött, míg a döntő lépésre határozta magát.

□ Bruck és Mihalik mellett kétségtelenül ő a leggyengébb piktor. De egy roppant nagy erőssége volt s talán felér a kettő együttes tehetségével, hogy mint tanár elsőrendü erőt képviselt.

□ Mert más a pedagógia és más a művészet.

□ Vásznai pedáns, kicirkalmazott, nagy rajztudással és sok erőltetett pózzal beállított képek, amik a mai izmos piktura mellett csak a Műcsarnokban hatnak.

□ Tanársága azonban sokáig fog élni szerető szivekben, mert hisz becsületes jóakarattal és szeretettel rakta le alapját egy jövendő művésznemzedéknek, akiknek örökbe hagyta nagy technikai készültségét és tudását.

□ A Műcsarnok három halottal követelteti a halhatatlanságot, pedig talán ha visszajönnének, egyik sem reflektálna rá.

□ Néhány öregedő művész reménye volt talán ez a kiállítás, akik a ma neked, holnap nekem elvet vallják. Mert szép és megható dolog az elhúnyt bajtársak kegyelete s hátha a hálás utókor a mostani kiállítást javaslókról sem feledkezik el?

HANGAY SÁNDOR.

Kultura (Arpron) 1911. II. félév. 14 sz.

Mihalik Dániel

Borulás c. képe
rejr.

Lyka K. Téli tárlat
1900–1901.
Bpest, 1901. 46 l.

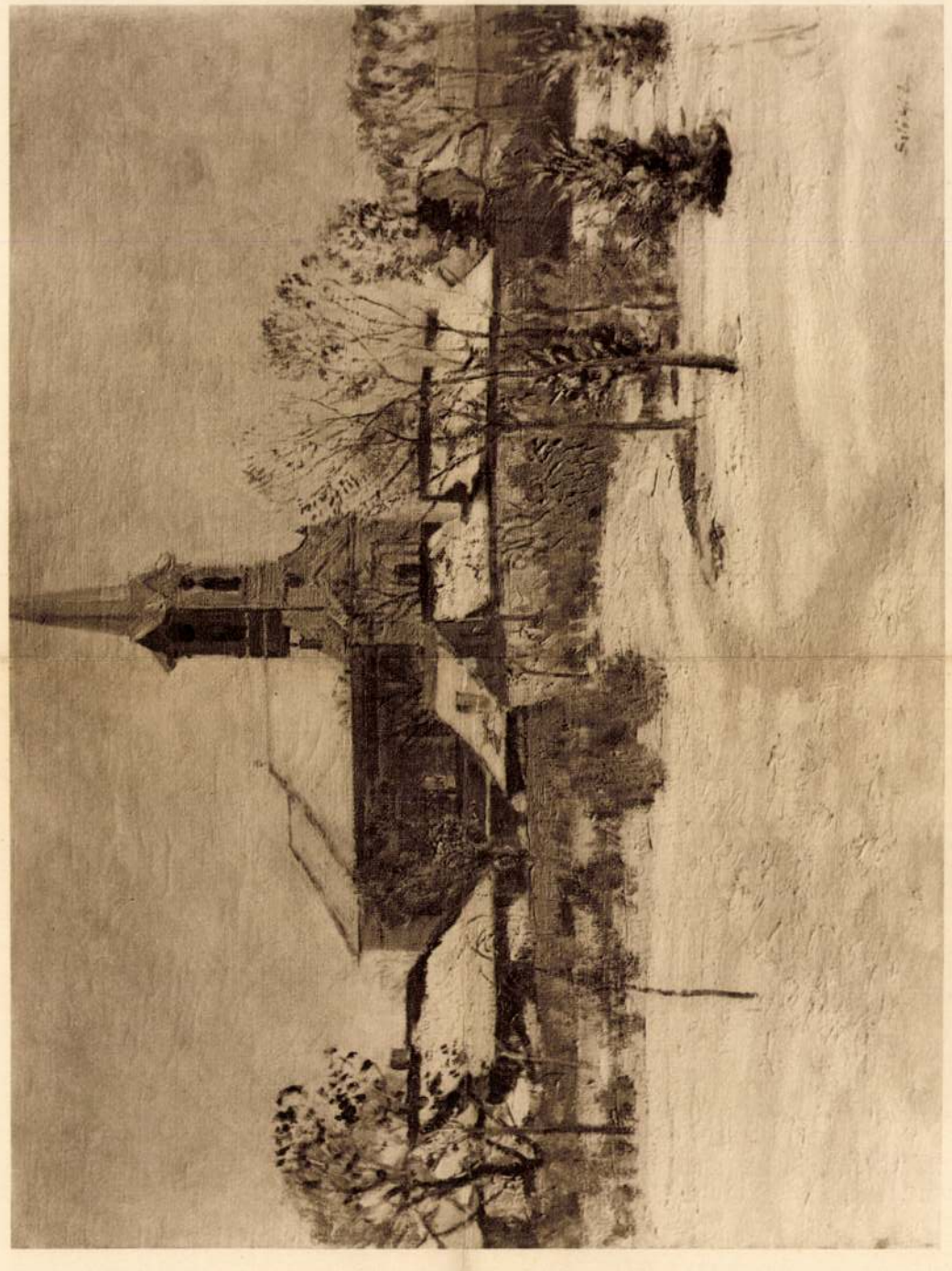

SZLÁNYI LAJOS: SZOLNOKI VÁRTEMPLOM.

Németh József dr

Évk RMT. 1929

MIHALJK DÁNIEL: FŰZFA BÁRÁNYOKKAL.

Mihalik Dániel

festő

iród

Budapesti Kevle

1911. cif. 148 ik Szt.

785 l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhe

Miután keresményemnek 191....

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbi

Kelt ....., 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

Mihalik Dániel

A parlament a Vár hegyről olapp.

Budapest székesfőv tulajd.

VI.

37. Az utolsó budai pasa eleste

Tusrajz

Benzur

25/35

Mihalik Dániel

Tél az alföldön, olaszt

Budapest székesfőv. tulajd.

V.

89. Budai vár látképe Mátyás idejéből

színes tusrajz

Richter A. 30/28.

Mihalik Dániel

(1869–1910)

Vízpart c. képe, mely
dr. Steller Aladár tulajd-
Repr-

Rózsaffy Dezső: Szolnok
jelentősége a magyar mű-
vészetben.

MAGYAR MŰVÉSZET

1927. 611, 615. l.

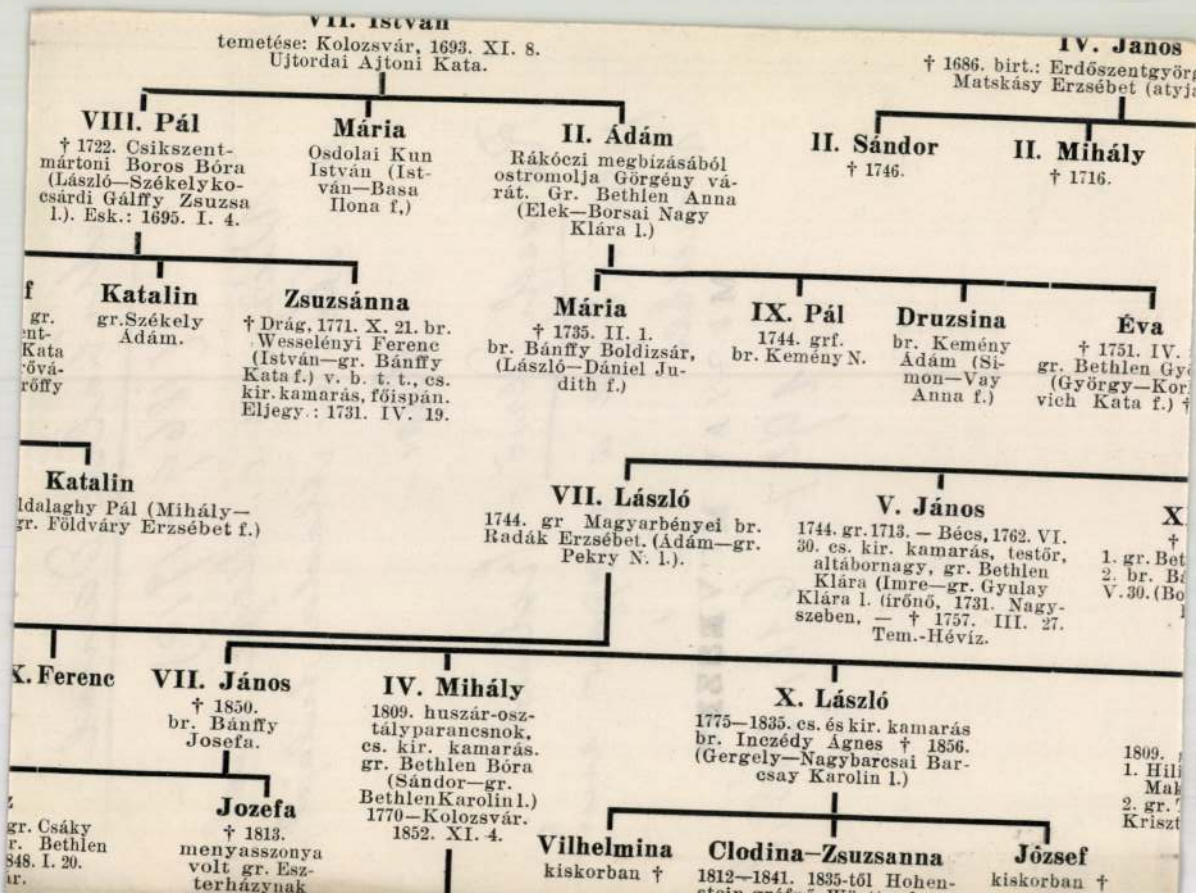
VII. István
temetése: Kolozsvár, 1693. XI. 8.
Ujtordai Ajtoni Kata.
IV. János
† 1686. birt.: Erdőszentgyör
Matskásy Erzsébet (atyj
VIII. Pál
† 1722. Csikszentmártoni Boros Bóra (László—Székelykocsárdi Gálffy Zsuzsa l.). Esk.: 1695. I. 4.
Mária
Osdolai Kun István (István—Basa Ilona f.)
II. Ádám
Rákóczi megbízásából ostromolja Görgény várát. Gr. Bethlen Anna (Elek—Borsai Nagy Klára l.)
II. Sándor
† 1746.
II. Mihály
† 1716.
Katalin
gr.Székely Ádám.
Zsuzsánna
† Drág, 1771. X. 21. br. Wesselényi Ferenc (István—gr. Bánffy Kata f.) v. b. t. t., cs. kir. kamarás, főispán. Eljegy.: 1731. IV. 19.
Mária
† 1735. II. 1. br. Bánffy Boldizsár, (László—Dániel Judith f.)
IX. Pál
1744. grf. br. Kemény N.
Druzsina
br. Kemény Ádám (Simon—Vay Anna f.)
Éva
† 1751. IV.
gr. Bethlen Gy
(György—Kor
vich Kata f.) †
Katalin
ldalaghy Pál (Mihály—
gr. Földváry Erzsébet f.)
VII. László
1744. gr Magyarbényei br. Radák Erzsébet. (Ádám—gr. Pekry N. l.).
V. János
1744. gr. 1713. — Bécs, 1762. VI. 30. cs. kir. kamarás, testőr, altábornagy, gr. Bethlen Klára (Imre—gr. Gyulay Klára l. (irőnő, 1731. Nagyszeben, — † 1757. III. 27. Tem.-Hévíz.
X
†
1. gr. Bet
2. br. Bá
V. 30. (Bo
K. Ferenc
VII. János
† 1850.
br. Bánffy Josefa.
IV. Mihály
1809. huszár-osztályparancsnok, cs. kir. kamarás. gr. Bethlen Bóra (Sándor—gr. Bethlen Karolin l.)
1770—Kolozsvár. 1852. XI. 4.
X. László
1775—1835. cs. és kir. kamarás br. Inczédy Ágnes † 1856. (Gergely—Nagybarcsai Barcsay Karolin l.)
1809.
1. Hili
Mak
2. gr.
Kriszt
gr. Csáky
r. Bethlen
848. I. 20.
ár.
Jozefa
† 1813.
menyasszonya volt gr. Esterházynak
Vilhelmina
kiskorban †
Clodina—Zsuzsanna
1812—1841. 1835-től Hohen-
József
kiskorban †

Mihalič Daniel

Croa

Mod. fest. 1905.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök v
aláí

8. sorsz. Műhelyi minta. -

Mihalik Daniel

nr. 1869 Tallós

Singer Künstlerlex

3 K. 205. l.

Mihalik Daniel

rsvd

The Studio 1901 - feb

..... nevü munkás igazolta

a művezető aláírása.

élyezem:

vagy helyettesének
áírása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Mihalik I. Dániel

Művészeti lexikon 502 l.

festő. szül. 1869 XII. 16. Tallóson, megh. 1910. VI. 16. szolnokon. Budapesten és Münchenben tanult, 1896–98. Budapesten, 1901-ig Párisban, 1902-től szolnokon élt, A szolnoki művésztelep egyik alapítója volt. 1898. a 4000 Korona tájképdíjat, 1903. Zagyva medre c. képére a Ráth-díjat, 1907. Heretáblák c. festményére a tárulati díjat kapta.

990. Velencze

et XVI – XVII. szá

Szt Jeromo

A sziklás vidék e
mely alatt két ar
~~[illegible]~~. Előtte
vet tart, ~~[illegible]~~ mertele
látható ~~[illegible]~~. Feje k
vegyült ~~[illegible]~~. A hegyes
portok közik le
előtt, bolthajtásos
ketten haladnak
rókát és ~~[illegible]~~ ke

Vásron, mé

Pyrket Ja

101

L vidéket felő

Mihalik Daniel

1892. Budapest.

(25) Csörhár. Olaf.
150 fl

Téli kiállítás 1892/93

Mihalik Dániel, született Tallóson, Pozsony-megyében 1869. Tanulmányait Budapesten kezdte Lotz tanárnál és folytatta Münchenben és Párisban. Ezután a tájkép és állatfestésre adta magát. 1898-ban a 2000 frtos tájképdijat, az 1900-iki párisi világkiállitáson troisième médaille-t kapott. «Eső után», «Tiszai ártér» és «Téli tájkép» cz. képét a magyar állam vette meg.

Műveinek jegyzéke Olgyay Ferencnél

Dr. Szendrei János. A műbarátok köre által rendezett kiállitás kalauza. Budapest. 1901. 2. 1.

Mihalik Dániel

MAGYAR MŰVÉSZET

1925. 204
1926, 13.
1927. 611, 615
1930. 562
1929. 306

Castiglione (kasztilyóne), *Baldassare* (1478—1529). Olasz író és diplomata. Guidobaldo di Montefeltro fényes urbinói udvarában alakult ki benne *Cortegiano* c. munkája, melyben a XVI. sz. udvari emberének típusát rajzolja.

Castis omnia casta (lat.), a tisztáknak minden tiszta.

Castor. Másodrendű csillag az Ikrek-csillagképben (α Geminorum).— L. m. Dioskuroi.

Castrén *Sándor Mátyás* (1813—52). Világhírű finn nyelvtudós. Nagy jelentőségük van az egész finnugor és altaji nyelvekkel foglalkozó nyelvészeti, ethnológiai és történeti műveinek, főleg pedig gazdag szamojéd anyagának, amely a mai napig szinte egyetlen forrásunk.

Castro, 1. *Guillén de* (1569—1631). Spanyol drámaíró. Corneille világhírű *Cid*-je az ő *Las mocedades del Cid*-jének átdolgozása. — 2. *Ines* († 1355). I. Dom Pedro portugál király még trónörökös korában szerelmes lett első feleségének. Constanzának udvar-

Carrara. Város Toszkanában, világhírű márványbányászattal. 53.000 l.

Carrara, *Francesco* (1805—1888). Olasz büntetőjogász, pisai egyet. tanár, képviselő, majd szenátor. Legnevezetesebb munkája Programma del corso di diritto criminale. Alaptanítása, hogy a bűntett jogi tény s a büntetőjog célja a jogi védelem.

Carrel, *Alexis* (* 1873). Francia származású biológus, a newyorki Rochkefeller-Intézet tanára. 1912-ben elnyerte az orvosi Nobeldíjat. Főképen a szövetek és szervek átplántálásának a terén végzett rendkívül fontos vizsgálatokat.

Carreño (enyó), 1. *Don Juan C. de Miranda* (1614—1685). Spanyol festő. Velazquez és Van Dyck hatása alatt arcképeket és vallásos tárgyú képeket festett. — 2. *Teréz* (1853—1917). Világhírű zongoraművésznő és zeneszerző. Vonósnégyest s virtuóz zongoradarabokat írt. Az ő szerzeménye a venezuelai himnusz is.

Carus (Mar
(Kr. u. 282—
Caruso, *E*
olasz tenorist
Carvajal *Já*
V. Miklós p
1456. év elejé
és közreműkö
lem előkészít
Casablanca.
Francia-Marol
Casagrande,
rász, aki Py
ban Egerbe k
rászi diszítés
Pesten is dolg
Casals, *Pabl*
donkaművész,
zervatórium t
több művet s
Casanova
Seingalt,

cemenetet, az azon is túl égetett anyagból finom őrlés útján portlandcementet kapnak. Ma már csak az utóbbit használják. A jó C., víz és fagyálló, de csak hosszabb idő után éri el a kellő szilárdságot. Újabban gyártanak ú. n. gyorsan kötő c.-et is, amelyik pár nap alatt kellőképen megszilárdul. Ezeket főleg bauxitból állítják elő.

Cemete. Kis-sároshoz tartozó, régen ismert fürdő. Csak újabban jelentős.

dott, haltermetű emlős állatok; mellúszójuk vízszintes farkúszójuk és sokszor hátúszójuk is van. Hátulsó végtagjuk csökevényes. Testükön alig van szőr. Ide tartoznak a fogas C., pl. a delfin (Delphinus delphis), narval (Monodon monoceros), nagyfejű cet (Physeter macrocephalus) és a szilás C., pl. a grönlandi bálna (Balaena mysticetus).

Ceteris paribus (lat.), hasonló, azonos körülmények között.

ben Aquaviva
ében Rómába
ának állott s
séges lepantói

Mihalik Daniel

lasd

Diszen 562 l.

Mihalik Daniel

Lásd

Vas. Nyp

1907. 2101.

Mihalik Dániel

Magyar királyi államvasutak.

irod

Paur Géza. Három nüvéri hegyatéka. Vas. Ujs 1911. 42 sz.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191 ..... (

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ....., 191 .....

.....

tanu.

.....

tanu.

Mihalik Daniel

wod

Lengyel Géza. Hagyatékok - Nyugat

1911. II. 778 l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191 ....

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ....., 191 ....

.....

tanu.

.....

tanu.

Mihalik Daniel

lásd

Művészet 1910

317

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191....

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ....., 191....

.....

tanu.

.....

tanu.

Mihalik Daniel

+ 1910. jun. 17
Szolnokon

ind

Incze. Magy Müveszeti
Almanach 1911-
118. l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedél

.....

a műhelyfőnök va
aláír

8. sorsz. Műhelyi minta. —

Mihalik Daniel

ivod

Münsarnok, 1899. 329.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Enge

.....

a műhelyfő

8. sorsz. Műhelyi m

Mihalik Daniel

Erod

Marco. Mihalik Daniel
Hét 1907. 10 sz

Frater Alexdár, Mihalik
Daniel festegyének Kiállítása.
(Keppel) Vas. Nyp. 1907. 11 sz

Rózsa Miklós. Mihalik
Daniel Lépés, Bpesti Napló
1907. 56 sz.

Mihalik Daniel

Gesso

Lada

L 13

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedély

.....

a műhelyfőnök va
aláír

8. sorsz. Műhelyi minta. —

Mihalik Dániel

Lvód

Paur Géza. Három mű-
vész hagyatéka. Vas-
Ujs. 1911. 42. szám.
(arczk. és képekkel)

Heinrich Heine

Mihalik Daniel

Wód

z

Kofsz 1898

256.1

..... *műhely.*

főnökség!

.....hó.....n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

.....szamu.....

.

i ..... hó.....

.....

sajátkezű aláírás és munkásszám.

Mihalik Daniel

írod

Münsarnok, 1900. 64. l
(A székesfőváros párisi
képei.)

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök v
alái

8. sorsz. Műhelyi minta.

Mihalik Dániel

Művészet 1902 286
- 1904. 44, 55, 220, 223, 226
- 1905. 420
- 1907. 21, 101, 198, 257.
- 1910. 311, 312, 317 - 326,
- 1911. 127, 128, 134, 152, 138
  140, 141 - 143, 386, 395
- 1913. 234

Magyar Művészet
1925. 204.
1926. 13
1927 611, 615

Mihalik Daniel

ind

Münsarnok, 1900. 96. l.
(A szekesfovárs párisi
képei).

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Enged

.....

a műhelyfőnö

8. sorsz. Műhelyi min

Michalik Daniel

rod

Mucsarnok, 1900 209

magyar királyi államvasutak.

T. Műhel

Miután keresményemnek 191 ....

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére

nevü munkástársamat szóbelileg megbiz

Kelt ....., 191 ....

.....

tanu.

.....

tanu.

Mihalik Daniel

Az 1898. 37666. sz. min. rend. elselmében Mihalik Daniel vak a Gróf Andrássy Dénes és neje Franciska grófnő által a magyar állam erredéves fenállása alkalmából művészeti ösztöndijakra tett alapitványból 4200 K utalványozsatott 1898 évre.

A szlakönyv 856 l. 1898. 1 tétel

Mihálik Dániel

Gerő Ödön, London Elek

Modern magyar festőművészet. Budapest. é. n.

35. l, 38. l,

Virágos rét c. képe

repr. 71. l.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Mihalik Dawid

Rét, repr. Ta 3l

irod. is

Mihalik Daniel

1909

Paur 873 l

Mihalik Dainel

Sod

Z

KL 45

Mustafa Kemal

Mihalik Dániel

U. 401

Budapest

Mezőgazd. Múzeum

rény.

hogy a Magy. kir. Mezőgaz-
y. Szépművészeti Muzeum ide-
egjelölt festményt adta át:

zjelölés	A festmény			Becsértéke	
	anyaga	mag.	széles	K.	f.
. . . . .	fa	57·2	40·3	100	.
en	.	.	.	100	.

Mihalik Dániel

Munkacsok

1927. magyar tag. 331, 469

1927/28 tels. kiall. - 63, 96, 100, 141

Kercs h. n. VIII. 207.

Mihalik Dániel.

Nód

Bálint Aladár –

Szellemidérés.

A Ház. 1911. 6–7 sz.

302 l.

303 l.

5.

3.

8.

13.

11.

12—13 görög korbeli barbár pénz, 9 Ponscarme redukált kicsiben készült vert érem.

ezerszerte jobban kapcsolja majd hozzám, mint bármely más szolgálat, a mit tehetnék. Nagyobb szerencse ennél nem is érhetett volna. A főispán még a helyemet is megfújja, a hova leülök, szóval a kezemben lesz, az én madaram ő már. Csak újjongjatok, éljenezzetek ostobák, én a markomba nevetek azalatt.

Így formálódott ki apránkint általános megelégedéssé minden széthúzó érzés. Némelyeket, a kik fitymálták, vagy kevésbe vették a főispánnak e mnemo-technikai erőműveletét, hogy mi van abban, visszakiabálni valamit, «hiszen a tükör is azt teszi, azért mégse bámulják meg, mint masinát», de a szájasabbak és műveltebbek letorkolták ezeket.

— Eh, — mondotta Petrovay Tamás nagytekintélyű aggastyán, a ki a pozsonyi dietákon képviselte hajdan a megyét, — mit ért a paraszt az uborkasalátához?

Ez a gúnyos megjegyzés megtette hatását. Senki se merte többé kétségbe vonni a főispán lángelméjét s midőn beszédét bevégezte, valóságos gloriola látszott lebegni a feje körül. Hozzá rohantak, ősi szokás szerint a vállaikra emelték s úgy hordozták körül a teremben. Majd kivitték a balkonra is, hogy az odakünn összegyűlt köznépnek megmutassák.

Mámorban úszott minden. Az arczok ki voltak pirúlva a lelkesedéstől. A tegnapi tüntetés rendezői voltak a leghangosabbak az ovácziókban. Mihelyt a főispán visszakerült a nép tenyeréről a biztosabb talajra, az anyaföldre, hizelgéseikkel vették körül, még maga Liszy ügyvéd is odakiáltott:

— Meghajtom zászlómat méltóságod lángesze előtt.

S ezzel meghajtotta a derekát. Úgy látszik, azt nevezte ő zászlónak.

Ezalatt Noszty Feri is ráakadt Homlódyra,

NYÁRI ÁRADÁS. — Mihalik Dániel festménye.

a ki megmutatta neki, melyik a karzati hölgyek közül Tóth Mari.

— Ott balról az az orgonavirágos kalapú, szép kis pofa, nem igaz?

Feri föltette monokliját és megnézte műértő szemmel.

— Formás jószág, de mintha szeplős volna.

— A termete veri a liliomot.

— Úgy látszik, bátyám is a részletek emhere, mint Horth Pista.

— Nem egészen, csak épen mondom, hogy a termete az, meg a rithmikus járása, a miért én dicsérem. Látnád csak járni.

— Kár, hogy a szemei aprók egy kicsit.

— Látnád csak őket rád szegezve, mikor nevetnek. Szép tiszta szemek, mint a kristálypatak vize, a lélek fenekére nézhetsz be rajtok keresztül.

— De már nem fiatal, a hogy nézem.

— Olyan huszonegy éves forma, de még ár-

MIHALIK FESTMÉNYEINEK KIÁLLÍTÁSA AZ URÁNIA MŰKERESKEDÉSBEN.

HATÁR-FÁK.

zatra. Útközben négyen-öten is elfogták Homlódyt valamely ügyben. Mert a régi megyegyűlések részben börze jellegével is birtak; itt találkoztak a megye urai különböző vidékekről koronkint s vettek, eladtak, csereberéltek. Homlódy híres lovakat nevelt, tőle válogattak fogatokat a házasulandó uracsok, a községek ugyancsak nála tudakozódtak, van-e eladó csődöre, viszont ő maga is itt szerezte be, a mi neki kellett, teheneket Kajtáry Kelementől, merinói juhokat Balázs Gáspártól, gyümölcsfaoltványokat a szenvedélyes pomológus Kapor Andrástól.

Feri tehát útközben is csak rövidebb, sűrűn félbeszakított időközökre élvezhette a Homlódy információit.

— Mondja csak, János bátyám, mért nem ment eddig férjhez? Azt az egyet nem értem.

— Nem tudom.

— Dehogy nem tudja. Olyan vén sas, mint maga, mindent tud.

Erre aztán elmosolyodott Homlódy.

— No hát tudom. Azért nem ment férjhez

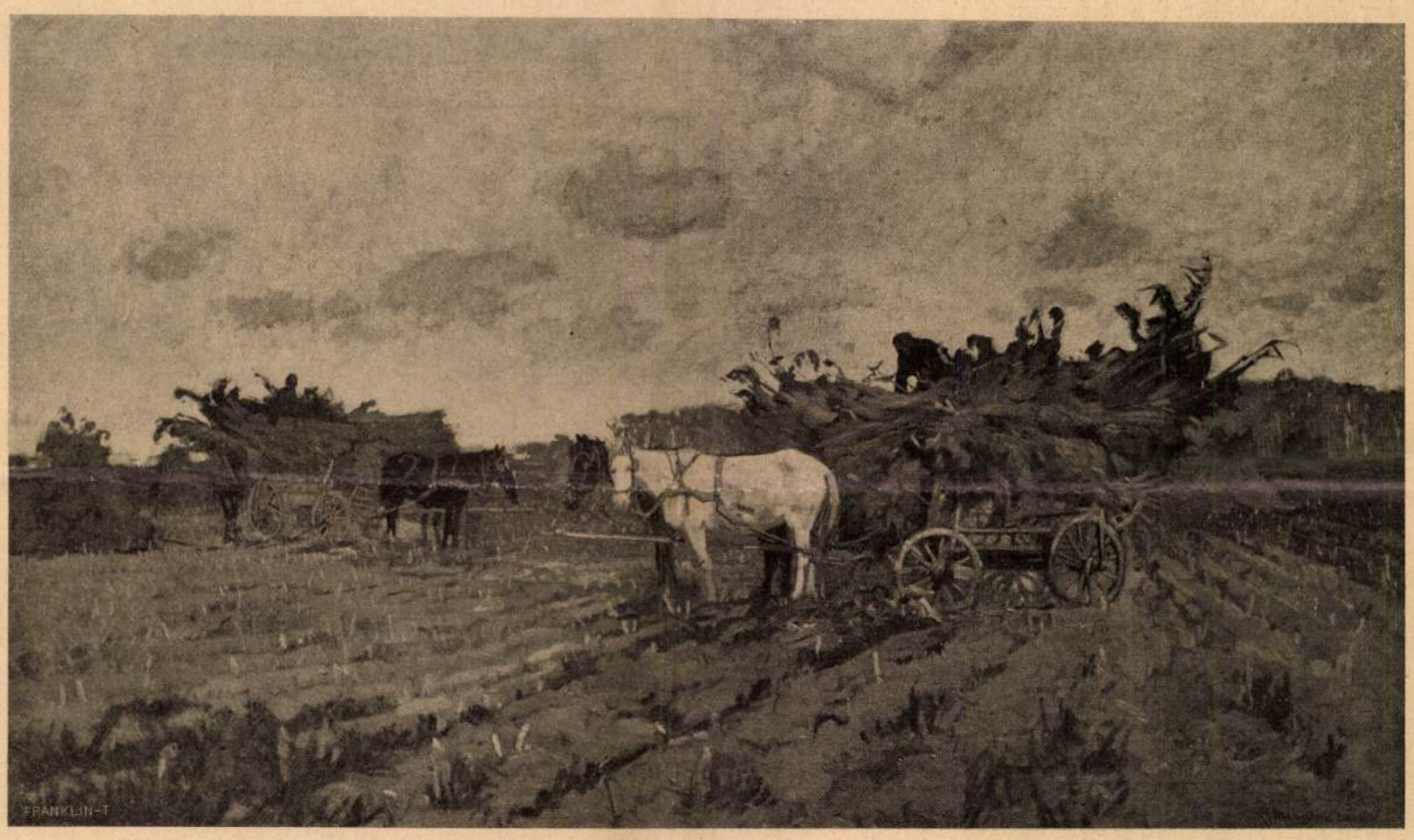

KÓRÓ-HORDÁS.

tatlan, mint a ma született bárány és olyan egészséges, mint a makk.

— Elég baj az, — sopánkodott Feri.

— Hogy-hogy?

— Az egészséges fa nehezebben gyúl meg, bátyám uram, a szúette könnyebben ég.

— Tüze válogatja, öcsém. Nem bízol magadban?

— Mutasson be neki, bátyám uram.

— Szivesen. Menjünk hát fel hozzájuk.

— Az anyja az, a ki mellette ül? — kérdezte Feri útközben.

— Igen, az anyja.

— Nagyon közönséges kinézésű. Miféle leány?

— Fogalmam sincs felőle, azt az egyet bizonyosan tudom, hogy nincs a Habsburgokkal rokonságban. A mellett azonban jóravaló asszony lehet, mert Tóth uram nagyon megbecsüli. De siessünk fiú, mert mindjárt vége az ülésnek.

Nem könnyű volt pedig kikeczmeregni a nagy tömegből az oszlopos folyosóra, a honnan meredek, ódon garádicsok vezettek a kar-

ÖREG VISKÓK.

MIHALIK DÁNIEL FESTMÉNYEINEK KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

Kernstock Károly: Kertben.

Fényes Adolf: Mennek vízért.

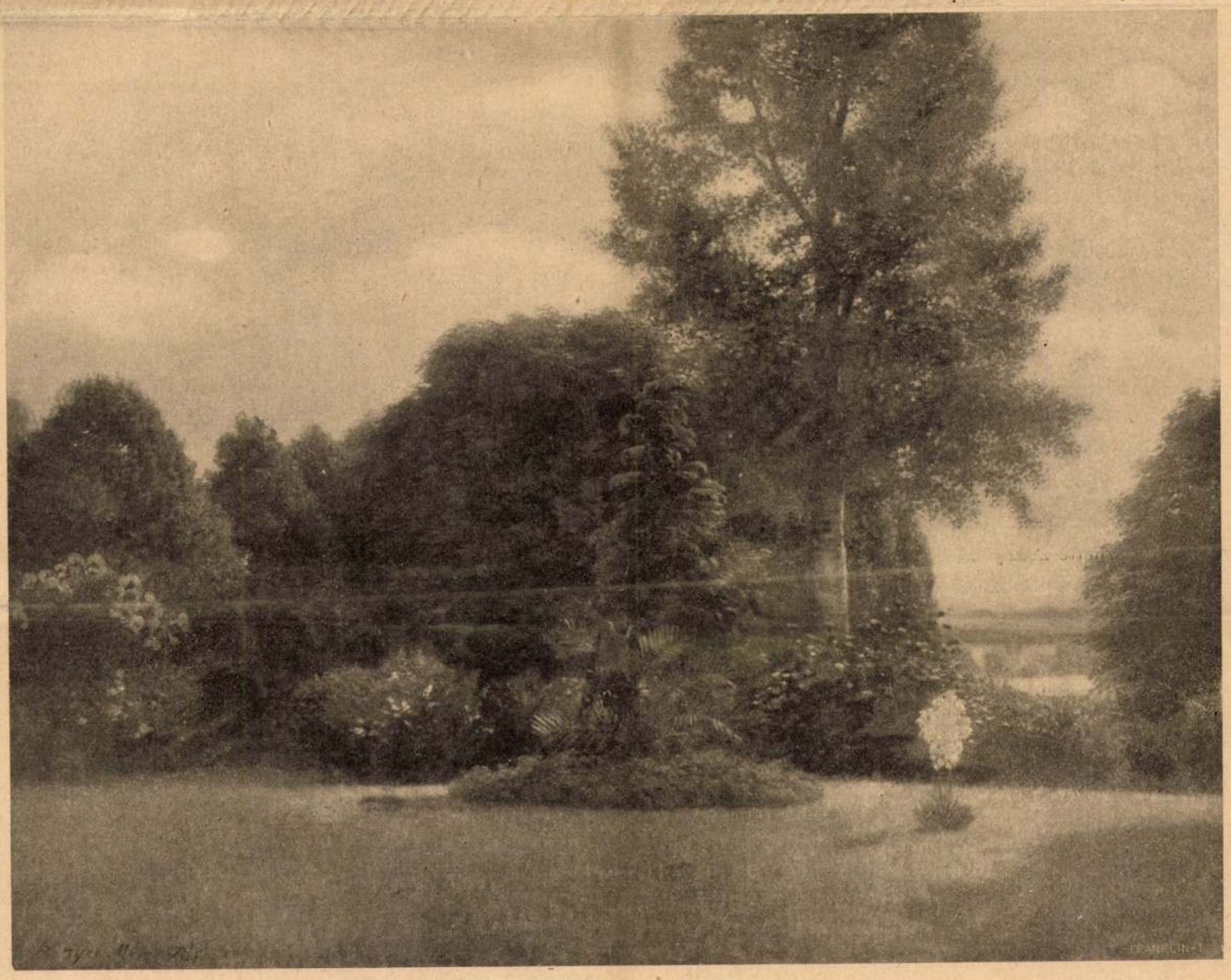

Szinyei Merse Pál: Park.

A NEMZETI SZALON TAVASZI TÁRLATÁBÓL.

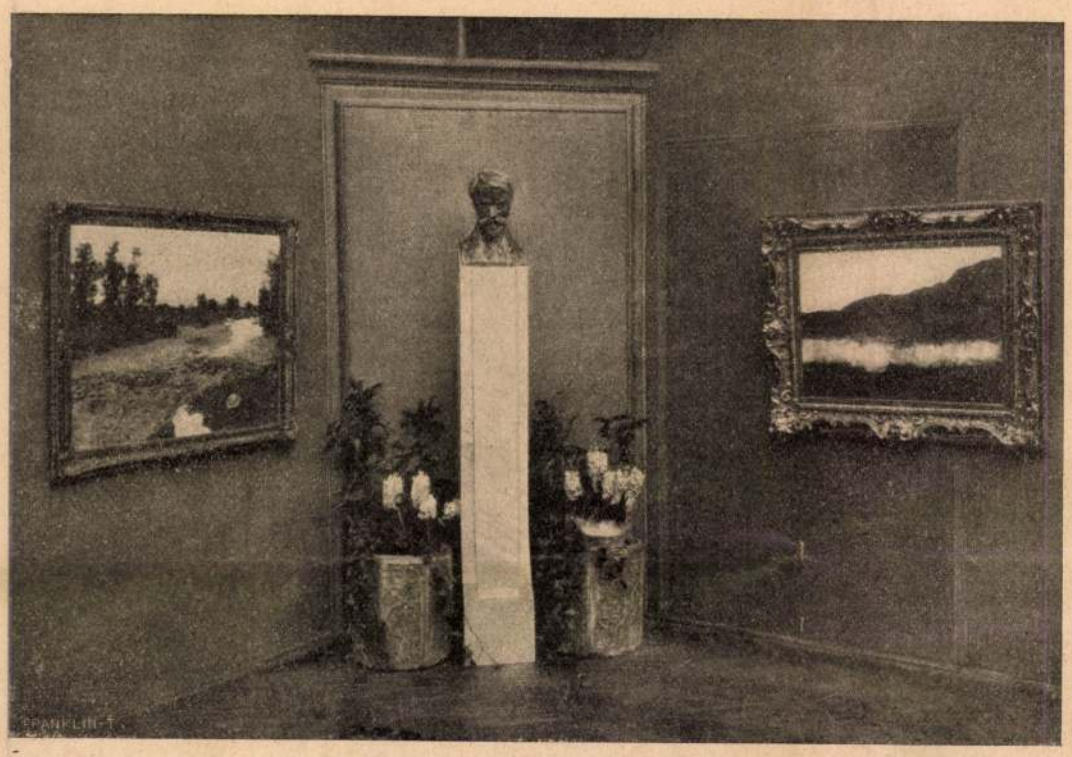

GRÓF ANDRÁSSY GYULA SZOBRA LIGETI MIKLÓSTÓL.

A NEMZETI SZALON TAVASZI TÁRLATÁBÓL.

eddig, mert Mari azokhoz a leányokhoz tartozik, a kik magukat rútaknak hiszik.

— Vannak is a világon ilyen lányok! — hitetlenkedett Feri.

— Talán nincsenek, de ez az egy ilyen. Nem természeti törvény ez, nem állítom, bizonyára nincs ez bent az asszonyi állatban, mint a teremtő által beoltott jellemvonás, hanem egy betegség kifolyása, a melybe többnyire a gazdag parthiek esnek bele. Ez a betegség abból áll, mindenkire gyanakszik, a ki hozzája közelít, hogy a pénzére vetette ki a hálóját, minélfogva hűvös, visszahúzódó és bizalmatlan. A gyanakvás folyton nagyobbra harapózik, míg rögeszmévé válik s elnyomja benne a természeti törvényt, a hiúságot. A végén már szinte megcsontosodott meggyőződése, hogy őt önmagáért senki sem szereti s derüre-borura osztogatja a kosarakat. Ez Tóth Mari belülről tekintve. Mert tudd meg, bruder, hogy az a millió forintocska, a mi a leányra néz, furcsa kis lidércz. Nemcsak azokat zavarja meg, a kik meg akarják kaparintani, hanem azt is, a kinek a mátkaládájában van.

Épen a karzat ajtajánál állottak, Feri visszarántotta Homlódyt.

— Azt hiszem, ne menjünk fel, — mondá váratlanúl.

— Hogyan? Nem akarod, hogy bemutassalak?

— Azt látom, hogy a feladat sokkal kényesebb, hogysem elhamarkodva lehetne megoldani. Gondolkozóba ejt, a mit az imént mondott János bátyám, hogy a millió, egy gonosz lidérez, megzavarja a fejeket. Ez bizony igaz lehet és hogy én ebbe a hibába ne essem, egyelőre csak annyit mondok, a mennyit a lusta miniszterek szoktak, hogy előbb még tanúlmányozni fogom a kérdést. Ismerni akarom teljesen a terepviszonyokat és haditervet próbálok csinálni.

— A mint akarod, — hagyta rá Homlódy vállat vonva, — akkor hát menjünk vissza a politikához. Mit szólsz a sógorhoz?

— Nem mindennapi ember.

E pillanatban széttárták a huszárok a tanácsterem szárnyas ajtait s kifelé tódultak a bizottsági tagok «Éljen a főispán!» kiáltásokkal. Tehát vége a beiktató gyülésnek.

— Puff neki! — kiált fel Homlódy. — Okosan tetted, hogy föl nem mentél a karzatra.

De a kihez szavait intézte, nem volt mellette. Megfordult, hogy hova lett, hát visszament a karzat kijáratához, ott leste a letipegő hölgyeket, kik fölfogván a lépcsőknél szoknyáikat, csinos, formás lábakban és bokákban élvezetes szemlét nyujthatnak a kujonnak.

Homlódy a gyülestermen át a főispán belső szobáiba igyekezett, hová most bevonúlt meggyarapodott udvarával, alázatos hizelgőivel, hozzáragadt mamelukjaival. Hanem iszen nem csoda az. A meggyujtott lámpánál már mindjárt a gyufa serczenésénél ott vannak az éber muslinczák. Csóva Feri, a ki most diadalmasan vitte a főispán után az ott felejtett kerecsentollas kalpagját, rájuk is teritette egy-két megjegyzéssel a vizes lepedőt:

— Persze, most már gyülekeznek a jó legyecskék a mézre, de mikor még azt hitték egy óra előtt, hogy mérgezett viz, ugyancsak másutt röpködtek ő kelméik.

Az öreg Noszty megszólította Homlódyt.

— Nem láttad Ferit?

— Tóth Marit lesi, — súgta a fülébe Homlódy.

— Szeretem, — szólt sugárzó megelégedéssel, — hogy im végre már hozzálát a fiú valamihez.

Kopereczky ott bent a gratulácziókat fogadja. Boldog, a ki kezet szorithat vele s egy bókot mondhat hozzá. Nagy dolog volt, remek dolog volt, ilyet még nem pipáltak Bontómegyében.

Maga az öreg Noszty is el van ragadtatva.

— Most már te vagy a helyzet ura, mert a bontói ember olyan, mint a legszilajabb csikó, rúg, kapál, harap, ficzánkol, de ha a hátára tudsz pattanni, megtorpan és engedelmesen poroszkál alattad.

— De hol vetted azt a pompás ötletet, — lelkendezett Rágányos, — visszamondani a Poltáry beszédét? Mert ez tett úrrá.

— Hol vettem? — mentegetőzött a maga szokott bohémiájával Kopereczky. — Könnyű volt elővenni, mikor csak ez az egy beszédem volt. Ezt is Malinka csinálta, — a hogy szokás. Titkár esze tapossa simára a főispán útját, hiszen tudjátok.

Jóizűn kaczagtak a körülállók. Természetesen nem hitték el. Már hogy is csinálhatta volna Malinka, mikor az csak abban a pillanatban születhetett. A főispán megjegyzése egy kis maró czélzás akar lenni az előre, a ki tényleg titkárj[illegible]ta a beszédeit. De milyen finc[illegible]t!... Micsoda na[illegible]

Míg a f[illegible]rtott, mint egy[illegible] 1907. 54. [illegible]M. [illegible]sérő szóvirágok [illegible]gyezvén: «Bizony, [illegible]gyjenek el, so[illegible]gu[illegible]nittem volna, hogy ilyen könnyű mesterség [illegible]pánság», azalatt Noszty Pált a megfejtetlen kormánysürgöny boszantotta s Malinkával együtt felturkálták a főispán bőröndjeiben az összes hivatalos iratokat, míg végre előkerült a kulcs. Vitte is nagy lobogtatva Kopereczkynek.

— Itt a kulcs, meg van a kulcs!

— Ez az? — nézegette meg kiváncsian Kopereczky. — Micsoda ostobaság, uraim, ez a mi hivatalos nyelvezetünk. Hát hogy lehet ezt józan ésszel kulcsnak nevezni? Hiszen a horgonyt is vasmacskának nevezi a nép és okosan, mert megfogja a tárgyakat, mint a macska az egeret, csakhogy itt nem lehet félreértés, mert a voltaképeni macska nincs vasból, hanem mit szólnának hozzá a taljánok, ha egyszerűen macskának neveznék a horgonyt, vagy horgonynak a macskát? Viszont nem volna semmi kifogásom, ha levél-kulcsnak keresztelné el a miniszter a számfejtő ákom-bákomjait, de így igazán hülyeség.

Mindnyájan helyeslőleg bólingattak.

— Biz Isten, igaz. Ő méltósága jól megmondja. Ime, egy főispán, a ki nem fél a kormánytól. Ennek azután van gerincze fölfelé is, nemcsak lefelé.

Mily csodálatos a siker! Egy óra előtt még ő rajta nevetgettek gúnyosan, hogy nem tudja, mi a kulcs, egy óra előtt még ő volt ezért szamár, most már szinbölcseség, kijelentésszerű alapigazság minden, a mit mond és az adott esetben most már a miniszter a szamár.

Hát az jobban is megbirja, mert erősebb is és messzebb is van innen.

(Folytatása következik.)

MIHALIK DÁNIEL FESTMÉNYEINEK KIÁLLÍTÁSA.

Azok a festők, a kiket nemcsak az elhatározás, meg az iskolák, hanem az eredendő hivatottság s a művészet után való szomjuság vezettek a festészet berkeibe: szembekerülve a természettel, mindannyian úgy érzik, mintha először vennének a kezükbe ecsetet, noha talán már holmi kiállítási érmek is csillognak a műtermük valamelyik falán. A művészember, a mikor maga előtt látja az eleven természetet, úgy jár, mint a szorgalmas diák: megtanult mindent, van felelete minden várható kérdésre és mégis, a mikor a szigorú professzor faggatni kezdi, már a legelső föladatnál megakad. Hasztalan búvárkodott a festő antik galériák üvegtetői alatt és modern tájfestő héroszok műtermeiben; hasztalan van begyakorolt módszere a legbonyolultabb fény- és távlathatások megrögzítésére: a mikor mindazt, a mit látott, ellesett és begyakorolt, alkalmazni kellene, az emlékezete cserbenhagyja, a műterem problémái az élő természetben nem mutatkoznak, ha azt hitte, hogy tud mindent, tapasztalja, hogy nem tud semmit s a mikor azzal a reménységgel vitte magával a festőszerszámait, hogy remekmű lesz az út eredménye, az eredmény egy csomó hideg verejték a homlokon, egy elrontott vászon a batyuban és nagy, csüggedt meghasonlás a — lélekben. A természetet nem lehet könyvből megtanulni. Ez a piktorember első tapasztalása.

Ha a festő eljut a második tapasztalásig, akkor már megjárta a művészet nagy országútjának a hosszabb és kinosabb felét. A második tapasztalás nem a művészt illeti, hanem a művészben az — embert. Azzal mégy ki, piktor barátom, a szabadba, hogy meglessed a természet megnyilvánulásait? Hogy lássad: milyen hajnalban és milyen napszálltakor? Hogy mi-

képen haragszik vihar szá[illegible]dásakor és hogyan válik szendén, szűziesen kacérrá, a mikor szivárványt kap ékességül? Azt akarod, hogy föltáruljanak előtted a természet rejtelmei, a mélységes erdők borongós lelke, a szabad síkság végtelenbe vesző sóhajtása, fák beszéde, vizek titokzatossága? Hogy azután te megmondhasd: mikor szép a természet és mikor rút, mikor érdemes a megfestésre és mikor nem? Hát, jó barátom, ha ilyen gőgös szívvel és ilyen elvakult lélekkel mégy ki a természetbe: te arról képet, érzésben fogant és ihlettel alkotott képet festeni soha sem fogsz.

Mert nem te vizsgálod meg a természetet, hogy aztán ítélkezzél róla. Nem te mondod meg, milyen a természet napkeltekor, hanem a természet mondja meg, milyen vagy te. Hogyan lágyulsz el, ha hárfát penget és hogyan reszketsz, ha az orkán zenekarát dirigálja, a melyben tölgyek derekának ketté roppanása jelzi a hegedühúrok apró pizzicatóit. Nem a természet tárja ki a lelkét előtted, hanem te vetkőzteted le mezitelenre a belső mivoltodat a természet előtt. A kép, melyet ilyetén módon festesz, nem a természet leleplezése, hanem vallomás, a melyben önmagadat jellemezted. Ha azért mégy a természethez, hogy képtárakban látott vásznakhoz hasonlatos pózokat csikarj ki tőle: kinlódni fogsz. Ha azért mégy a természethez, hogy póz nélkül megmutasd magadat, megvalld az érzéseidet, ne tagadd el rabszolga hódolatodat: alkotni fogsz s talán jómagad is bejutsz a — képtárakba.

Claude Lorrain, a kit izig-vérig áthatott Róma nagy és klasszikus érdekessége, mindenütt a Forum oszlopait látta. Ha cziprusokat festett, Minerva templomának az alaprajzát követte, platánjai a legpompásabb korintusi oszlopok rendszerét mutatják, néhány fa és egy darabka tó az ó-kor legpompásabb városának a vizióját ébreszté föl benne. Corot mindenből a finomságot érzi ki. Ha viharos tájat fest, a szinei ép oly lehelletesen pasztelszerűek, mint a mikor a legbékésebb folyamparti hangulatok inspirálják. A mi nemes modernségű és klasszikusan nagy Szinnyei-Mersénk a táguló tüdő örömét, a lélek természet-ébresztette gyönyörűségét érzékelteti vásznain, meg azt az ujjongó hálát, melyet mindezért a természet iránt érez.

Mihalik Dániel, a kinek összegyűjtött képei az Uránia műkereskedés összes termeit betöltik, még képekben látja a természetet. Úgy értem ezt, hogy csupán ott áll meg a szabadban való vándorlásai közben, a hol a természet mindjárt valamely gruppot, mintegy beállított témát ád neki. A mihez mintha nyomban odakívánkoznék a — keret. Egy ház, meg egy fa. Vagy több ház és több fa. Avagy szekér lovakkal és emberrel. Karókhoz kötött rózsafák. Úgy készen, a beállítás és eltünődés szüksége nélkül, azonnal megfesthetően. Ő még csupán tájrészleteket ád és nem vallomásokat a saját lelkéről; még untig elégnek tartja a képhez a jól megválasztott vedutát és még nem hiszi el, hogy a piktor a semmi témából is kitünő képet csinálhat, ha beleviszi a tulajdon egyéniségét.

Annyi azonban bizonyos, hogy a festeni való kiszemelésében nemes, finomra csiszolódott ízlése van Mihalik Dánielnek. Egyetlen képén sincsenek festő-sablonok s a hol a tárgya mindennapi: ott a megcsinálás módja föltétlenül eredeti és egyéni. A festészet mellőzhetetlen hármas-egységéből, az érzésből, egyéniségből és eredetiségből mindegyik képén van több vagy kevesebb. Vannak aztán képei, melyekkel szemben a teljes elismerés nemcsak jogosult, hanem kötelező. Ilyen és legfőképen ilyen az *Őszi tájkép* (51), a mely a természetnek valóságos, őszinte és poétikus haldoklása, méreteinek nagyságában, fakturájának erejében benne vibrál valami a természet egyetemességéből is.

A nagysikerű tárlat jövedelmét a *Diákotthon* kapja.

Fráter Aladár.

Mihalik Dániel

Arad

Pesti Napló

1913. május 25.

(Jubiláló művésztelep)

U. 309.

1307. ~~Ismeretlen festő.~~
A ~~XIX~~ ~~sázadból.~~

Huzóczy Dénes.

van ábrá

Mellig, kissé ba
választott haja, hosszú ba
barna. Öltözete: alezrede
bokkal. Mellét két kitünt

Vászon, méretei 5
Vétetett 1911 ápr
K-án (638-911). --
Elszámoltatott 1911 május

Lszemöldöke,

I jelvénye

Mihalik Dániel

ród

Az Ujság

1912. okt. 26.

(Emlék Mihalik

Dánielnek.)

U. 461.

1099. Umbriai festő.
A XV. századból.

Mária a gyermek Jézuss

Térdig, ülve és szen
van ábrázolva. Bal k

~~[illegible]~~

át, a
L kinek

karolta ~~[illegible]~~ bal emlőjét
sötétpiros ruha bő ujjakkal.

Fa
~~[illegible]~~
Vétetett 1893: XI. 21-
Elszámoltatott 1894: X
Az elszámolásra nézve
1894: VII. 5-én Szalay

12

~~A Madonna~~
~~Térdig látható, ül,~~

904: VV. 26.

IV: 12

Mihalik Dániel

wád

Szolnoki Ujság

1913. máj. 27. (A művésztelep jubileuma.)

Szobrát leleplezték a művésztelepen.

U. 401

Térkép.

E szinezett lapnak felir

Königreich Dalma

a felső jobb sarokban: DER
SPALATOER
Kreis
Wien bei H.F.

Kny., mér. a vk.

140-95.

Mihalik Dániel

vod

Pesti Hirlap

1910 junius 18.

(Mihalik Dániel halála.)

U. 429.

III

669 (1093).
821 (77)

t.

ll Szent Anna, mig jobbról az asztal-
könyvet tart és figyelemmel hall-
törvényéről.

i 66.5: 50 cm.
L. Riminitől 233 lirán (120 frt.)
. 17-én. (279/94.)
a 12620/95. és 22919/95 min. szá-

és Lotz K. a vételhez hozzá-

védő kendőt és magas ruhát, a vissza
ig szük ujjú öltözetet visel.

6

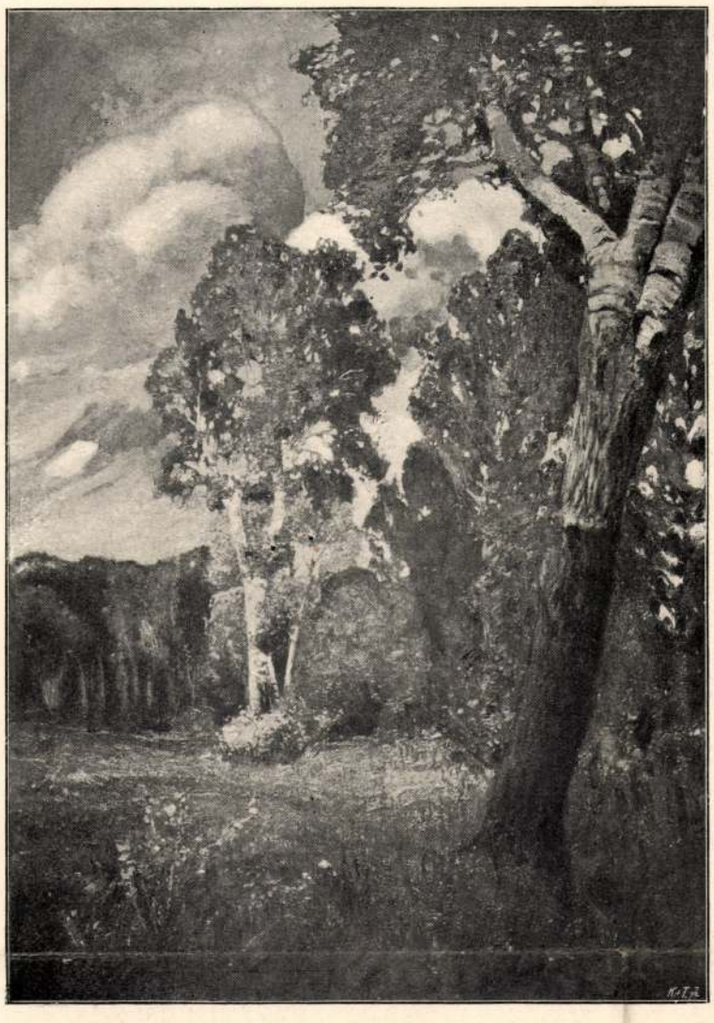

Mihalik Dániel: Borulás.

Lyka - Téli tárlat 1900-1.

az akt vonzza leginkább s efajta művei,' például az Ádám és Éva nem közönséges sikert biztosítottak neki.

Míg Ligeti Miklós, mint a legifjabb szobrásznemzedék tagja, most indul valósággal az intenziv munkának, addig Kiss György a jelentékeny sikerek hosszú sorára tekint immár vissza. Az egykori csikós-fiú Németországban alaposan megtanulta a mintázást, mindjárt első munkájáért — a Leányrablóért — nagy ezüstérmet kapott Münchenben, a Deák-mauzoleum géniuszával első díjat, az urbinói Rafael-szobor nemzetközi pályázatán második díjat nyert, ugyanily sikerrel vett részt a Garay-pályázaton. Több monumentális szobra van az országban, Pozsegán, Mohácson, Pécsett, de a közönség mégis a humoros jelenetek, a jóízű alakok mintázóját ösmeri benne. A népies motivumot hosszú pihentetés után Kiss György vitte ismét tárlataink szobrászati osztályába. A közönség megkedvelte e művészi apróságokat s most egyre szaporodik azoknak a szobrászoknak a száma, a kik monumentális és dekorativ munkáik közepette is szeretettel fordulnak e genre felé. Két művész szerepel ezen a kiállításon ily munkákkal: Kallós Ede és Telcs Ede. Mind a kettő nagy ízléssel viszi bele a mintázott genret az otthon falai közé. Semmit sem kivántunk annyira, mint ezt: igazán csak akkor éledezik majd fel a közönség plasztikai érzéke, ha az ilyen nem nagyméretű, de művészi lendületű munkák állandó házi barátaivá lesznek.

Kallós Edétől ilyen apró méretű dolgot alig láttunk eddig. Erkel, Kölcsey, Irányi, Bessenyei szobrai csupa nagyméretű alkotás, sok díszt hozott a művészre, tetejébe még a főváros kétezer forintos jutalomdíját. De mindezekben a szobrokban volt valami, a miből következtetni lehetett arra, hogy Kallós plasztikailag is kifejezésre tudja juttatni a magyar népélet sok tősgyökeres jelenetét. Volt azokban a nagy szobrokban bensőség, érzés, a bronz-gárdista maga is igazi alföldi teremtmény. Ez az érzés vezethette Kallós Ede mintázófáját, a mikor megcsinálta a «Vásárfiát». A pendantjait, kettőt is, Telcs Ede mintázta. Magyar családok otthonának művészi díszéül szánták ezeket is. Telcs ugyan formált egy Góliátot, a mely szerencsésen bevándorolt a Szépművészeti Múzeumba, de a Góliát óriás méreteinek egyenes ellentéteit produkálja azóta. Apró figurái hirtelen népszerűvé tették itthon és a külföldön, Párisba küldött terrakotta «Magyar tipusai»-t utánarendelték külföldi múzeumok. Az idegen Góliát után ezek a liliputi, tőrülmetszett magyar figurák következtek és talán ebben vágja ki Telcs Ede ez idő szerint legjobban a hatvágást. A sorsnak egy tragikomikus fordulata szinte előre jelezte neki ezt a jövőt. Földhözragadt szegény diák volt Bécsben, csak úgy tengette életét. Munka bizony édes kevés jutott a legfiatalabb akadémiai generációnak. Telcs elment egy cukrosboltba s ajánlkozott, hogy mintáz — krampuszokat. Megkötötték a csekélyke alkút; a krampusz nagyszerűen sikerült. Az apróka alak furfangos részleteivel delejesen hatott a többi cukrászra. Így esett meg, hogy Telcs Ede, a szegény diák, a császárváros-

Kriesch Aladár: Dobó István megvédi Eger várát a törökök ellen.

halálosan komoly és romantikus, mélységet fitogtató és a szerelmet valami szomnambulikus hatalomnak föltüntető, addig Lavedané könnyed, graciózus, szkeptikus, szatirikus, a nélkül, hogy különös módon fölhevülne. De drámai hatásokat se igen keres. Neki és közönségének elég, ha művészi párbeszédben föltárja előttünk megfigyeléseit, melyek igazán tükröt tartanak a párisi társaság elé, ha igen szuverén gúnynyal rángatja azokat a bábokat, melyeknek izületeit, rugóit annyira ismeri. Ezért az első fölvonás, melyben az alakokat exponálja és ötletét föltárja, a legsikerültebb. Szemét, figyelmét az irodalomnak a pornográfiával űzött játéka ragadja meg. Hőse pikáns regényeket ir, melyek természetesen sok kiadást érnek; az iró maga azonban igen jámbor ember, a ki édes anyja oldalán a legrendesebb életet éli. Végre is: az üzlet üzlet, az élet egészen más. Igen mulatságos, hogy anyja rendkívül megbotránkozik a pikáns részleteken, de szereti fia irodalmi és üzleti sikereit. Anonim leveleket ir fiának, hogy ne irjon oly botrányos dolgokat és gyertyát áldoz a templomban fia sikereiért és bűnei megbocsátásáért. Mindez igen mulatságos és kedves. A darab női hőse pedig egy fiatal leány, ki rendkívül emanczipáltnak gondolja magát, mindent tud, az irónak anonim leveleket ir, melyek az iró véleménye szerint, a levelek tartalmából itélve, csak férjes nőtől származhatnak, egyébként pedig szivesen fogadja az iró udvarlásait, melyekre bő alkalom nyílik, mert hiszen a leány az iró kiadójának leánya. Egy szép napon pedig a leány fogja magát és elmegy egyes-egyedül az iró lakására. Bátran teheti, mert részint igen emanczipált, részint igen tisztességes, mert velejében és valójában ép oly rendes nyárspolgárnő, mint az iró rendes nyárspolgár. Midőn a kisasszony megérkezik, az iró nincs odahaza. A leány nem jő zavarba, beküldi névjegyét — az iró anyjának. A leány nagy effronteriával beszél, az iró pompásan eltalálja a tónust, ezek a leányok valóban ilyenek, vagy néha még ilyenebbek. Közben megérkezik az iró; a két álarczos, a bűnnel henczegő magára marad. A leány nem sokat teketóriázik. Akar engem feleségül venni? — kérdi. A pikáns iró kissé meghőköl. Erre igazán nem gondolt még, a mit a leány nyomban észrevesz. De hogy is gondolhatott volna rá. Másfajta jeleneteket szokott ő kigondolni regényeiben. De a benne lakozó nyárspolgár hamar föltalálja magát. Hogyne akarnám nőül venni! Da hát miért levelez egy férjes asszonynyal? — kérdi a leány. Ezt is tudja? — mondja a férfiú. Hogyne tudnám, véletlenül az én barátnőm az az illető asszony. Nagy zavar a férfiú részéről. De miért volna kedvelt regényiró, ha ily helyzetből nem tudná kivágni magát? Magára gondoltam, mikor ezeket a leveleket olvastam, mikor a magam leveleit irtam. Ekkor a leány megmondja neki, hogy ő irta ama leveleket. A férfiú meghőköl, most másodszor és komolyabban. De miért volna 25 éves, álarczos nyárspolgár és pikáns regényiró, ha ily apróságokon túl nem tenné magát? El fogja venni a kisasszonyt.

Ezzel a darab voltakép be van fejezve. Ez az igazi Lavedan-genre, egy kedves, okosan kigondolt, szellemesen megirt jelenet. Ily drámai jelenetek külön műfaj a párisi irodalomban és Lavedan ennek legnagyobb mestere. De Lavedan ezúttal nagyobbra tört és nagy drámává akarta kiegészíteni eredeti ötletét. E végett van még három fölvonás. A másodikban a fiatal házasfelek egymásra únnak, mert nem csekély dolog az, otthon is álarczot viselni és nem kevésbbé csekély dolog levetni az álarczot, mert mindegyik azt hiszi a másikról, hogy az nem hord álarczot és az álarcz levetése vészes hatású lesz. Tehát unatkoznak és elégedetlenkednek. Ez is jó vigjátéki ötlet, de nem igen tud drámai testet ölteni. Még kevésbbé sikerült azután a bonyolítás és kibonyolítás. A menyecske ugyanis féltékeny lesz, a fiatal férj meg komolyabban udvarol egy barátja barátnőjének, míg végre az a bizonyos nagylelkű harmadik, a ki maga is szereti a menyecskét, de jól látja, hogy az a két bolondos fiatal igazán szereti egymást, mindent rendbe hoz és egymás karjaiba veti őket. Ez az üres játék nagyon ki van gondolva és a végén unalmassá válik.

Mihalik Dániel: Tél.

Mihalik Dániel: Alföldön.

Mihalik Dániel: Tiszapart.

HÁROM MŰVÉSZ HAGYATÉKÁNAK KIÁLLÍTÁSA A MŰCSARNOKBAN.

Bruck Lajos.

Pap Henrik.

Mihalik Dániel.

HÁROM ELHÚNYT MAGYAR FESTŐMŰVÉSZ, KIKNEK FESTMÉNYEI MOST VANNAK KIÁLLÍTVA A MŰCSARNOKBAN.

Nyári szerelem czím alatt a Vigszinház szinre hozta Artus Louis Midinettes czimű vigjátékát. Ez a sablonosabb franczia szinjátékok közül való, mely kevéssé vidám, csekély leleményű és a valószinűséggel sem igen törődik. Van benne egy divatkalapszalon, a mi talán a fődolog az egészben. Nekünk azonban Heltai Jenő már szinpadra hozott egy ily szalont és ez a szalon sokkal kedvesebb volt. Ez a nyári szerelem igy mindenkép elkésett és mint kései vendégnek, be kell érnie a morzsákkal.

Nem igen tudunk módot rá, hogy mikép lehetne ezeknek a daraboknak hosszú életük a földön.

Alexander Bernát.

A NÁDUDVARI HIZÓK.

Elbeszélés. — Irta **Móricz Pál.**

Tekintetes Rab János úrnak mindjárt a Hortobágy szélén, a nádudvari határ szomszédságában feküdt a tanyája. Kösélyszögnek nevezik azt a pusztát. Jószágtartásra különösen alkalmatos föld volt az. Tekintetes Rab János. úrnak, debreczeni polgár jusson, szép számú nagyjószága volt kiverve a Hortobágyra is. Disznai is voltak. Szép, nagy falka disznók.

A göndörszörü, konyafüles fekete sereg után tisztes haszonra számitott a tekintetes úr. Ámde 1863-ban közbevágott az emlékezetes szárazság.

Ez az aszályos szárazság már az 1862-dik esztendőben terpeszgetni kezdette izzó szárnyait a magyar rónák felett. 1863-ban meg fészket rakott rá. A meddig izzó szárnya kiterpedt, a földből gyökerestől égett ki a növényzet. A tavakból, erekből, hűs kutakból kiszürcsölte a vizet.

Tekintetes Rab János úr a pásztorok híradásán felette elszomorodott. Lehorgasztott fővel kocsizott ki a Hortobágyhoz, hiszen a gulyákba belekapott a keleti marhavész. Tekintetes Rab János úr százöt darab nagyjószágából huszonötöt hagyott meg. A többit szőröstől-bőröstől elásták a kiégett földbe és Tekintetes Rab János úr még búsabb kedvvel hajtatott a sertéseit felnézni. Szerencsére a disznóknak nem volt semmi bajuk. Némileg felvidult a tekintetes úr. Vidámultan szólította öreg Zsidó Jóskát, a hortobágyi hires kondás számadót:

— No, Józsi bácsi, a csapások között is megvigasztalnak ezek a gyönyörü darab disznók.

— Biz' ezeknél, tekintetes uram, a harmatos szilva sem szebb, — véleményezte Zsidó József.

— Hál' Istennek a Cserén termett makk s igy valahogyan majd csak kitelelnek. Hanem a szalonnával nem tudom, hogy leszünk a jövő nyáron József?

Zsidó Józsi bütykös hüvelykujjával lenyomta a serczegő dohányt a pipában, elmosolyodott:

— Szalonna? Disznótor? Ehehe! Senkinél sem lesz több, mint tekintetes uramnál.

— Hiszen egy kapányi szál kukoricza nem sok, annyim sincsen Józsi bácsi.

A vén számadónak bodor füst szakadt fel a pipájából.

— Ehe, — kahintott József, — a tekintetes úr csak bizza a kondására a dolgot, elvégeztük már mink azt a Gyurkával . . .

Tekintetes Rab János úr ösmerte a hortobágyi pásztorszokást, hogy tudniillik pásztoraimék nem szeretik a sok szót, még kevésbbé a kérdezgetést, kezet fogott Józseffel:

— Isten áldja.

— 'Sten áldja a tekintetes urat is . . .

*

Az aszályos esztendő csupán a nádudvari hajdúknak hozott nem remélt áldásokat. 1863 tavaszán annyira kiszáradtak a sekélyebb vizű nádudvari rétek, hogy a máskor inkább csikban, halban gazdag tófenekeket is felszántogatták a nádudvariak. A hol azelőtt a buzogány rázogatta haragos sötét fejét és bokrétás nádszál lengedezett a szélben, most pántlikás levelű kövérzöld tengeri szálak sudárlottak az égre. A nádudvariak minden felszántható rétjöket tengerivel vetették be. A szűz földből óriási csöves tengerik támadtak. Az arany-sárga-piros garmadákon, tengeri töréskor, telhetetlen vágygyal hengergődzött az

Pap Henrik: A kiváncsi.

A MŰCSARNOK KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

éhes őszi napsugár. Vadmadarak torzrikoltozásait édes nótázások váltották fel. A nádfedeles fehér hajduközségben minden góré, minden házpad, ólpad, hombár és szuszik szinültig megtelt kukoriczával . . .

Tekintetes Rab János úr disznói a Hortobágyon sinylették át a nyarat. A Hortobágy partján, part oldalából turkálták ki az aszott gyökereket. Őszre a kösülyszögi tanyába szorultak be. Már őszre a legelő is jobban zsendült . . . Leesett az első hó. Elkövetkezett a tél is. Egyszercsak, karácsony után, Gyuri kondás beállitott tekintetes Rab János úrhoz:

— Tekintetes uram, — mondotta a kondás, — itt az idő, számoljunk el.

— Jól van, fiam Gyurka, hát számoljunk, — felelte megadással tekintetes Rab János úr.

— Tekintetes uram, hát izé, — Gyuri kondás jobbra bólintott, balra bólintott a fejével, — hát izé, azt még eddig nem is mondtam, hogy tengeritörés után elloptak a nyájból huszonöt darab disznót . . .

— Tyüh, — tekintetes Rab János úr mérgesen felförmedt, — és kend ezt csak most jelenti nékem?

— Szépen kérem a tekintetes urat, ne boszszantsa fel magát, mert én már nyomukban vagyok a disznóknak, — Gyuri kondásnak széles mosolyra húzódott szét a szája, a vastag bajusz alól kemény fehér fogát is kivillantotta, — nádudvari gazdáknál rejtőznek a disznók. Némely részök már egészen meghizott . . .

— Hm, — tekintetes Rab János úr becsületes szép kék szemével a barnapiros kondásra mereszkedett, — hát most mit csináljunk, fiam Gyurka?

— Mit csinálnánk? Tekintetes uram bemegy a nádudvari főszolgabiró úrhoz, majd összeszedeti az a disznókat.

Tekintetes Rab János úr a Gyurka kondás szavához igazodott. A disznók esetét jelentette a szolgabirónál, a ki a Gyuri kondás bemondásával huszonhárom darab hizott disznót szedetett össze a megjelölt gazdáktól. Az érdekelt betyáros hirű nádudvari hajduk még örültek, hogy szárazon szabadultak a bajtól.

Öreg Zsidó Jóska hortobágyi számadó jövendölése beteljesedett. Lett disznótor, lett szalonna bőven tekintes Rab János úrnál.

*

Tekintetes Rab János úr a disznótorból Zsidó Jóskát sem felejtette ki. Váltig szabódott a hires hortobágyi számadó, nem segitett az öregen; mert a tekintetes úr maga mellé ültette Zsidó Jóskát az ősi ezüstholmival rakott diófa-asztalhoz. Az izes torosebéd után kettesben maradtak az asztalnál. A tekintetes úr becsületes kék szemét a vén kondásra szegezte:

— József bácsi, kérdeznék én magától valamit.

— Hömm! — Zsidó Jóska megfontoltan szippantott a pipájából, de nem szólt rá.

ezerszerte jobban kapcsolja majd hozzám, mint bármely más szolgálat, a mit tehetnék. Nagyobb szerencse ennél nem is érhetett volna. A főispán még a helyemet is megfújja, a hova leülök, szóval a kezemben lesz, az én madaram ő már. Csak újjongjatok, éljenezzetek ostobák, én a markomba nevetek azalatt.

Így formálódott ki apránkint általános megelégedéssé minden széthúzó érzés. Némelyeket, a kik fitymálták, vagy kevésbe vették a főispánnak e mnemo-technikai erőműveletét, hogy mi van abban, visszakiabálni valamit, «hiszen a tükör is azt teszi, azért mégse bámulják meg, mint masinát», de a szájasabbak és műveltebbek letorkolták ezeket.

— Eh, — mondotta Petrovay Tamás nagytekintélyű aggastyán, a ki a pozsonyi dietákon képviselte hajdan a megyét, — mit ért a paraszt az uborkasalátához?

Ez a gúnyos megjegyzés megtette hatását. Senki se merte többé kétségbe vonni a főispán lángelméjét s midőn beszédét bevégezte, valóságos gloriola látszott lebegni a feje körül. Hozzá rohantak, ősi szokás szerint a vállaikra emelték s úgy hordozták körül a teremben. Majd kivitték a balkonra is, hogy az odakünn összegyűlt köznépnek megmutassák.

Mámorban úszott minden. Az arczok ki voltak pirúlva a lelkesedéstől. A tegnapi tüntetés rendezői voltak a leghangosabbak az ovácziókban. Mihelyt a főispán visszakerült a nép tenyeréről a biztosabb talajra, az anyaföldre, hizelgéseikkel vették körül, még maga Liszy ügyvéd is odakiáltott:

— Meghajtom zászlómat méltóságod lángesze előtt.

S ezzel meghajtotta a derekát. Úgy látszik, azt nevezte ő zászlónak.

Ezalatt Noszty Feri is ráakadt Homlódyra,

NYÁRI ÁRADÁS. — Mihalik Dániel festménye.

a ki megmutatta neki, melyik a karzati hölgyek közül Tóth Mari.

— Ott balról az az orgonavirágos kalapú, szép kis pofa, nem igaz?

Feri föltette monokliját és megnézte műértő szemmel.

— Formás jószág, de mintha szeplős volna.

— A termete veri a liliomot.

— Úgy látszik, bátyám is a részletek embere, mint Horth Pista.

— Nem egészen, csak épen mondom, hogy a termete az, meg a rithmikus járása, a miért én dicsérem. Látnád csak járni.

— Kár, hogy a szemei aprók egy kicsit.

— Látnád csak őket rád szegezve, mikor nevetnek. Szép tiszta szemek, mint a kristálypatak vize, a lélek fenekére nézhetsz be rajtok keresztül.

— De már nem fiatal, a hogy nézem.

— Olyan huszonegy éves forma, de még ár-

MIHALIK FESTMÉNYEINEK KIÁLLÍTÁSA AZ URÁNIA MŰKERESKEDÉSBEN.

HATÁR-FÁK.

KÓRÓ-HORDÁS.

zatra. Útközben négyen-öten is elfogták Homlódyt valamely ügyben. Mert a régi megyegyűlések részben börze jellegével is birtak; itt találkoztak a megye urai különböző vidékekről koronkint s vettek, eladtak, csereberéltek. Homlódy híres lovakat nevelt, tőle válogattak fogatokat a házasulandó uracsok, a községek ugyancsak nála tudakozódtak, van-e eladó csődöre, viszont ő maga is itt szerezte be, a mi neki kellett, teheneket Kajtáry Kelementől, merinói juhokat Balázs Gáspártól, gyümölcsfaoltványokat a szenvedélyes pomológus Kapor Andrástól.

Feri tehát útközben is csak rövidebb, sűrűn félbeszakított időközökre élvezhette a Homlódy információit.

— Mondja csak, János bátyám, mért nem ment eddig férjhez? Azt az egyet nem értem.

— Nem tudom.

— Dehogy nem tudja. Olyan vén sas, mint maga, mindent tud.

Erre aztán elmosolyodott Homlódy.

— No hát tudom. Azért nem ment férjhez tatlan, mint a ma született bárány és olyan egészséges, mint a makk.

— Elég baj az, — sopánkodott Feri.

— Hogy-hogy?

— Az egészséges fa nehezebben gyúl meg, bátyám uram, a szúette könnyebben ég.

— Tüze válogatja, öcsém. Nem bízol magadban?

— Mutasson be neki, bátyám uram.

— Szivesen. Menjünk hát fel hozzájuk.

— Az anyja az, a ki mellette ül? — kérdezte Feri útközben.

— Igen, az anyja.

— Nagyon közönséges kinézésű. Miféle leány?

— Fogalmam sincs felőle, azt az egyet bizonyosan tudom, hogy nincs a Habsburgokkal rokonságban. A mellett azonban jóravaló asszony lehet, mert Tóth uram nagyon megbecsüli. De siessünk fiú, mert mindjárt vége az ülésnek.

Nem könnyű volt pedig kikeczmeregni a nagy tömegből az oszlopos folyosóra, a honnan meredek, ódon garádicsok vezettek a kar-

ÖREG VISKÓK.

MIHALIK DÁNIEL FESTMÉNYEINEK KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

Kernstock Károly: Kertben.

Fényes Adolf: Mennek vízért.

Szinyei Merse Pál: Park.

A NEMZETI SZALON TAVASZI TÁRLATÁBÓL.

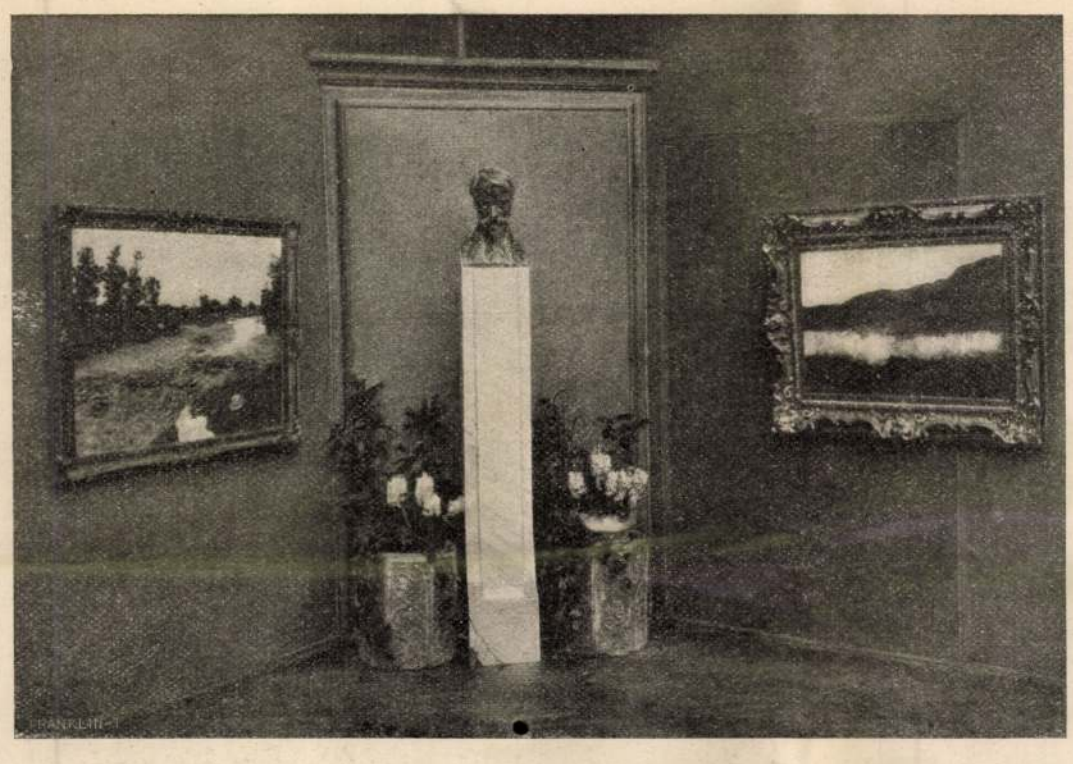

GRÓF ANDRÁSSY GYULA SZOBRA LIGETI MIKLÓSTÓL.

A NEMZETI SZALON TAVASZI TÁRLATÁBÓL.

eddig, mert Mari azokhoz a leányokhoz tartozik, a kik magukat rútaknak hiszik.

— Vannak is a világon ilyen lányok! — hitetlenkedett Feri.

— Talán nincsenek, de ez az egy ilyen. Nem természeti törvény ez, nem állítom, bizonyára nincs ez bent az asszonyi állatban, mint a teremtő által beoltott jellemvonás, hanem egy betegség kifolyása, a melybe többnyire a gazdag parthiek esnek bele. Ez a betegség abból áll, mindenkire gyanakszik, a ki hozzája közelít, hogy a pénzére vetette ki a hálóját, minélfogva hűvös, visszahúzódó és bizalmatlan. A gyanakvás folyton nagyobbra harapózik, míg rögeszmévé válik s elnyomja benne a természeti törvényt, a hiúságot. A végén már szinte megcsontosodott meggyőződése, hogy őt önmagáért senki sem szereti s derüre-borura osztogatja a kosarakat. Ez Tóth Mari belülről tekintve. Mert tudd meg, bruder, hogy az a millió forintocska, a mi a leányra néz, furcsa kis lidércz. Nemcsak azokat zavarja meg, a kik meg akarják kaparintani, hanem azt is, a kinek a mátkaládájában van.

Épen a karzat ajtajánál állottak, Feri visszarántotta Homlódyt.

— Azt hiszem, ne menjünk fel, — mondá váratlanúl.

— Hogyan? Nem akarod, hogy bemutassalak?

— Azt látom, hogy a feladat sokkal kényesebb, hogysem elhamarkodva lehetne megoldani. Gondolkozóba ejt, a mit az imént mondott János bátyám, hogy a millió, egy gonosz lidércz, megzavarja a fejeket. Ez bizony igaz lehet és hogy én ebbe a hibába ne essem, egyelőre csak annyit mondok, a mennyit a lusta miniszterek szoktak, hogy előbb még tanúlmányozni fogom a kérdést. Ismerni akarom teljesen a terepviszonyokat és haditervet próbálok csinálni.

— A mint akarod, — hagyta rá Homlódy vállat vonva, — akkor hát menjünk vissza a politikához. Mit szólsz a sógorhoz?

— Nem mindennapi ember.

E pillanatban széttárták a huszárok a tanácsterem szárnyas ajtait s kifelé tódultak a bizottsági tagok «Éljen a főispán!» kiáltásokkal. Tehát vége a beiktató gyűlésnek.

— Puff neki! — kiált fel Homlódy. — Okosan tetted, hogy föl nem mentél a karzatra.

De a kihez szavait intézte, nem volt mellette. Megfordult, hogy hova lett, hát visszament a karzat kijáratához, ott leste a letipegő hölgyeket, kik fölfogván a lépcsőknél szoknyáikat, csinos, formás lábakban és bokákban élvezetes szemlét nyujthatnak a kujonnak.

Homlódy a gyűléstermen át a főispán belső szobáiba igyekezett, hová most bevonúlt meggyarapodott udvarával, alázatos hizelgőivel, hozzáragadt mamelukjaival. Hanem iszen nem csoda az. A meggyujtott lámpánál már mindjárt a gyufa serczenésénél ott vannak az éber muslinczák. Csóva Feri, a ki most diadalmasan vitte a főispán után az ott felejtett kerecsentollas kalpagját, rájuk is terítette egy-két megjegyzéssel a vizes lepedőt:

— Persze, most már gyülekeznek a jó legyecskék a mézre, de mikor még azt hitték egy óra előtt, hogy mérgezett viz, ugyancsak másutt röpködtek ő kelméik.

Az öreg Noszty megszólította Homlódyt.

— Nem láttad Ferit?

— Tóth Marit lesi, — súgta a fülébe Homlódy.

— Szeretem, — szólt sugárzó megelégedéssel, — hogy im végre már hozzálát a fiú valamihez.

Kopereczky ott bent a gratulácziókat fogadja. Boldog, a ki kezet szoríthat vele s egy bókot mondhat hozzá. Nagy dolog volt, remek dolog volt, ilyet még nem pipáltak Bontómegyében.

Maga az öreg Noszty is el van ragadtatva.

— Most már te vagy a helyzet ura, mert a bontói ember olyan, mint a legszilajabb csikó, rúg, kapál, harap, ficzánkol, de ha a hátára tudsz pattanni, megtorpan és engedelmesen poroszkál alattad.

— De hol vetted azt a pompás ötletet, — lelkendezett Rágányos, — visszamondani a Poltáry beszédét? Mert ez tett úrrá.

— Hol vettem? — mentegetőzött a maga szokott bohémiájával Kopereczky. — Könnyű volt elővenni, mikor csak ez az egy beszédem volt. Ezt is Malinka csinálta, — a hogy szokás. Titkár esze tapossa simára a főispán útját, hiszen tudjátok.

Jóizűn kaczagtak a körülállók. Természetesen nem hitték el. Már hogy is csinálhatta volna Malinka, mikor az csak abban a pillanatban születhetett. A főispán megjegyzése egy kis maró czélzás akar lenni az elődre, a ki tényleg titkárjával csináltatta a beszédeit. De milyen finom alakba önti a gúnyolódását! . . . Micsoda nagyeszű ember ez!

Míg a főispán úgyszólván cerclet tartott, mint egy kis király és zsebrerakta a dicsérő szóvirágokat, nyers őszinteséggel megjegyezvén: «Bizony, higyjétek el, sohase hittem volna, hogy ilyen könnyű mesterség a főispánság», azalatt Noszty Pált a megfejtetlen kormánysürgöny boszantotta s Malinkával együtt felturkálták a főispán bőröndjeiben az összes hivatalos iratokat, míg végre előkerült a kulcs. Vitte is nagy lobogtatva Kopereczkynek.

— Itt a kulcs, meg van a kulcs!

— Ez az? — nézegette meg kiváncsian Kopereczky. — Micsoda ostobaság, uraim, ez a mi hivatalos nyelvezetünk. Hát hogy lehet ezt józan ésszel kulcsnak nevezni? Hiszen a horgonyt is vasmacskának nevezi a nép és okosan, mert megfogja a tárgyakat, mint a macska az egeret, csakhogy itt nem lehet félreértés, mert a voltaképeni macska nincs vasból, hanem mit szólnának hozzá a taljánok, ha egyszerűen macskának neveznék a horgonyt, vagy horgonynak a macskát? Viszont nem volna semmi kifogásom, ha levél-kulcsnak keresztelné el a miniszter a számfejtő ákom-bákomjait, de így igazán hülyeség.

Mindnyájan helyeslőleg bólingattak.

— Biz Isten, igaz. Ő méltósága jól megmondja. Ime, egy főispán, a ki nem fél a kormánytól. Ennek azután van gerincze fölfelé is, nemcsak lefelé.

Mily csodálatos a siker! Egy óra előtt még ő rajta nevetgettek gúnyosan, hogy nem tudja, mi a kulcs, egy óra előtt még ő volt ezért szamár, most már szinbölcseség, kijelentésszerű alapigazság minden, a mit mond és az adott esetben most már a miniszter a szamár.

Hát az jobban is megbirja, mert erősebb is és messzebb is van innen.

(Folytatása következik.)

MIHALIK DÁNIEL FESTMÉNYEINEK KIÁLLÍTÁSA.

Azok a festők, a kiket nemcsak az elhatározás, meg az iskolák, hanem az eredendő hivatottság s a művészet után való szomjuság vezettek a festészet berkeibe: szembekerülve a természettel, mindannyian úgy érzik, mintha először vennének a kezükbe ecsetet, noha talán már holmi kiállítási érmek is csillognak a műtermük valamelyik falán. A művészember, a mikor maga előtt látja az eleven természetet, úgy jár, mint a szorgalmas diák: megtanult mindent, van felelete minden várható kérdésre és mégis, a mikor a szigorú professzor faggatni kezdi, már a legelső föladatnál megakad. Hasztalan búvárkodott a festő antik galériák üvegtetői alatt és modern tájfestő héroszok műtermeiben; hasztalan van begyakorolt módszere a legbonyolultabb fény- és távlathatások megrögzítésére: a mikor mindazt, a mit látott, ellesett és begyakorolt, alkalmazni kellene, az emlékezete cserbenhagyja, a műterem problémái az élő természetben nem mutatkoznak, ha azt hitte, hogy tud mindent, tapasztalja, hogy nem tud semmit s a mikor azzal a reménységgel vitte magával a festőszerszámait, hogy remekmű lesz az út eredménye, az eredmény egy csomó hideg verejték a homlokon, egy elrontott vászon a batyuban és nagy, csüggedt meghasonlás a — lélekben. A természetet nem lehet könyvből megtanulni. Ez a piktorember első tapasztalása.

Ha a festő eljut a második tapasztalásig, akkor már megjárta a művészet nagy országútjának a hosszabb és kinosabb felét. A második tapasztalás nem a művészt illeti, hanem a művészben az — embert. Azzal mégy ki, piktor barátom, a szabadba, hogy meglessed a természet megnyilvánulásait? Hogy lássad: milyen hajnalban és milyen napszálltakor? Hogy mi-

képen haragszik vihar száguldásakor és hogyan válik szendén, szűziesen kaczérrá, a mikor szivárványt kap ékességül? Azt akarod, hogy föltáruljanak előtted a természet rejtelmei, a mélységes erdők borongós lelke, a szabad síkság végtelenbe vesző sóhajtása, fák beszéde, vizek titokzatossága? Hogy azután te megmondhasd: mikor szép a természet és mikor rút, mikor érdemes a megfestésre és mikor nem? Hát, jó barátom, ha ilyen gőgös szívvel és ilyen elvakult lélekkel mégy ki a természetbe: te arról képet, érzésben fogant és ihlettel alkotott képet festeni soha sem fogsz.

Mert nem te vizsgálod meg a természetet, hogy aztán itélkezzél róla. Nem te mondod meg, milyen a természet napkeltekor, hanem a természet mondja meg, milyen vagy te. Hogyan lágyulsz el, ha hárfát penget és hogyan reszketsz, ha az orkán zenekarát dirigálja, a melyben tölgyek derekának ketté roppanása jelzi a hegedühúrok apró pizzicatóit. Nem a természet tárja ki a lelkét előtted, hanem te vetkőzteted le mezitelenre a belső mivoltodat a természet előtt. A kép, melyet ilyetén módon festesz, nem a természet leleplezése, hanem vallomás, a melyben önmagadat jellemezted. Ha azért mégy a természethez, hogy képtárakban látott vásznakhoz hasonlatos pózokat csikarj ki tőle: kinlódni fogsz. Ha azért mégy a természethez, hogy póz nélkül megmutasd magadat, megvalld az érzéseidet, ne tagadd el rabszolga hódolatodat: alkotni fogsz s talán jómagad is bejutsz a — képtárakba.

Claude Lorrain, a kit izig-vérig áthatott Róma nagy és klasszikus érdekessége, mindenütt a Forum oszlopait látta. Ha cziprusokat festett, Minerva templomának az alaprajzát követte, platánjai a legpompásabb korintusi oszlopok rendszerét mutatják, néhány fa és egy darabka tó az ó-kor legpompásabb városának a vizióját ébreszté föl benne. Corot mindenből a finomságot érzi ki. Ha viharos tájat fest, a szinei ép oly lehelletesen pasztelszerűek, mint a mikor a legbékésebb folyamparti hangulatok inspirálják. A mi nemes modernségű és klasszikusan nagy Szinnyei-Mersénk a táguló tüdő örömét, a lélek természet-ébresztette gyönyörűségét érzékelteti vásznain, meg azt az ujjongó hálát, melyet mindezért a természet iránt érez.

Mihalik Dániel, a kinek összegyűjtött képei az Uránia műkereskedés összes termeit betöltik, még képekben látja a természetet. Úgy értem ezt, hogy csupán ott áll meg a szabadban való vándorlásai közben, a hol a természet mindjárt valamely gruppot, mintegy beállított témát ád neki. A mihez mintha nyomban odakivánkoznék a — keret. Egy ház, meg egy fa. Vagy több ház és több fa. Avagy szekér lovakkal és emberrel. Karókhoz kötött rózsafák. Úgy készen, a beállítás és eltünődés szüksége nélkül, azonnal megfesthetően. Ő még csupán tájrészleteket ád és nem vallomásokat a saját lelkéről; még untig elégnek tartja a képhez a jól megválasztott vedutát és még nem hiszi el, hogy a piktor a semmi témából is kitünő képet csinálhat, ha beleviszi a tulajdon egyéniségét.

Annyi azonban bizonyos, hogy a festeni való kiszemelésében nemes, finomra csiszolódott izlése van Mihalik Dánielnek. Egyetlen képén sincsenek festő-sablonok s a hol a tárgya mindennapi: ott a megcsinálás módja föltétlenül eredeti és egyéni. A festészet mellőzhetetlen hármas-egységéből, az érzésből, egyéniségből és eredetiségből mindegyik képén van több vagy kevesebb. Vannak aztán képei, melyekkel szemben a teljes elismerés nemcsak jogosult, hanem kötelező. Ilyen és legfőképen ilyen az *Őszi tájkép* (51), a mely a természetnek valóságos, őszinte és poétikus haldoklása, méreteinek nagyságában, fakturájának erejében benne vibrál valami a természet egyetemességéből is.

A nagysikerű tárlat jövedelmét a *Diákotthon* kapja. *Fráter Aladár.*

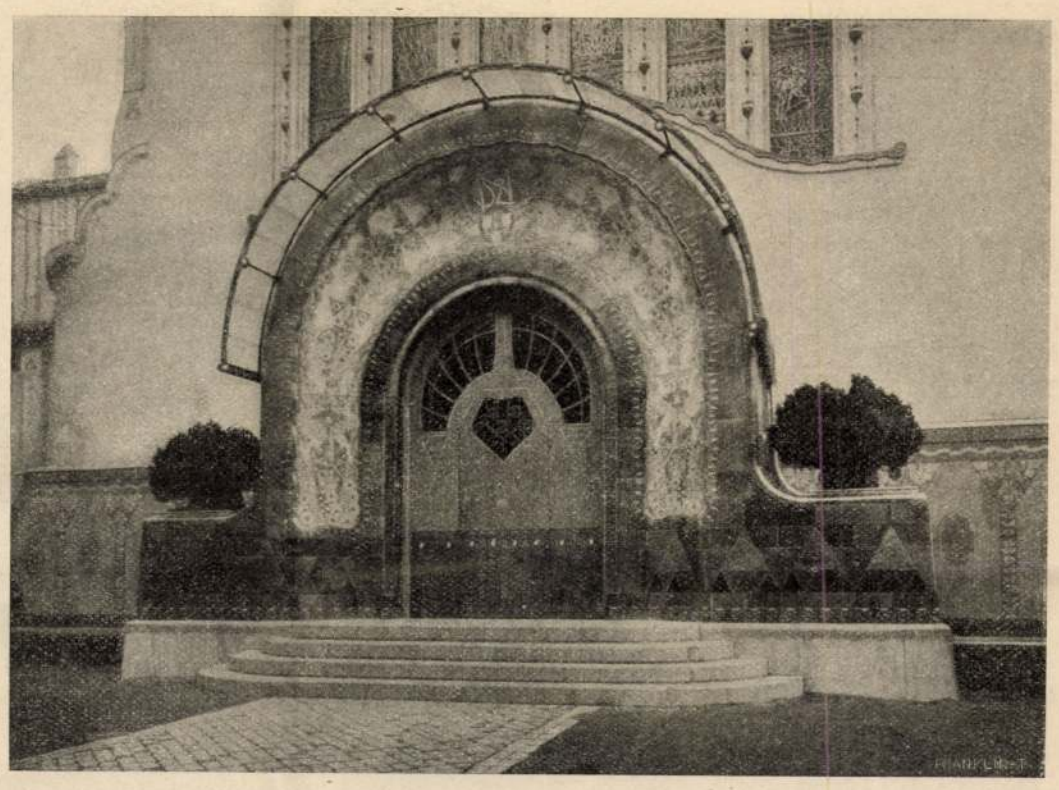

A FŐKAPU.

A NEMZETI SZALON ÚJ ÉPÜLETE AZ ERZSÉBET-TÉREN.

A NEMZETI SZALON ÚJ ÉPÜLETE.

Budapestnek ma körülbelül legbizarrabb épülete a Nemzeti Szalon az Erzsébettéren. Valóságos Janus-arczú épitmény: alsó része s a tér felé néző homlokzata a rég ismert és megszokottá vált renaissance-kioszk, emelete és utcza-felőli főhomlokzata pedig egy bizarr, merész képzelettel és bátor rajztollal tervezett modern épület. Most, hogy megnyitották benne az első kiállítást, a nagy számban oda sereglő közönség szeme első sorban bizonyára ezen a különösségen akad meg. Egykor a középkorban gyakori eset volt, hogy egy nagy templomot román stílben kezdtek épiteni, közben aztán megváltozott az ízlés s a román alapra góthikus falakat és tetőt raktak fel. Ma azonban furcsának találjuk az ilyen kétarczúságot, mert izgatja a belénk nevelt stílérzéket s nem tudunk emlékezetünkben modern preczedenst találni rá, holott a preczedensek épen a nyugtalankodó konzervativizmus lecsillapítására valók.

Majd meg fogjuk szokni ezt is, mert bizonyára sokat fogunk oda járni a Nemzeti Szalonba, kivált, ha a kiállítások benne mind oly érdekesek lesznek, mint az első. Az épület külseje, a homlokzat ellen talán emelhet kifogást, a ki keresi a kifogások alkalmát, bár azt el kell ismernie, hogy a nagy téren, hatalmas házakkal szemben álló épület aránylag kicsi tömegével is igen jól érvényesül, monumentális hatást tesz egyetlen nagy felületével, melyet csak egy stilizált műterem-ablak és az eozinból kirakott köríves kapu tagol. A kapu maga érdekes kísérlet az eozin-munkának effélére való használására, színes és ízléses, térben és színfoltban egyaránt jól hat.

A mint azonban az ember belép a kapun, egyszerre jól érzi magát, öntudatlanul is megérzi, hogy olyan helyre került, a mely czéljának igen jól megfelel. A kapuból nyiló kis kerek előtér után nem nagy terjedelmű, mégis szélesnek látszó dongaboltozatú előcsarnokba jutunk, a melybe a ruhatár fülkéi nyilnak. Az előcsarnokból jobbra és balra egy-egy kis felülvilágításos kiállítási terem tárul, melyeket teljes, szinte plein air világításuk főleg szobrok és graphikai művek kiállítására tesz alkalmassá. Fölmenve az emeletre, az első pillanatban kissé nyomaszt a kétágú lépcső keskenysége, de a mint fölérünk, a hol a két lépcső egy széles csarnokká tágasodik, meglep a tér sikerült elosztása s gyönyörködhetünk a művészet apothezisát jelképező hat nagy szines ablakban, melyeket *Kriesch* Aladár és *Nagy* Sándor rajzai alapján *Roth* Miksa készített.

A lépcsőfeljáratot köralakú galéria veszi körül, ennek fő-ajtaján át jutunk az emeleti kiállítási termekbe. Mindössze öt nem nagyon tágas terem, — épen elég s minden tekintetben nagyon alkalmas intimebb kiállítások rendezésére. A termek e beosztása dicséri leginkább a tervező építészek munkáját; kitünően felhasználták a rendelkezésre álló tért és világítás tekintetében is nagyon alkalmas termekre osztották. E mellett arról is gondoskodtak, hogy a termek közti falak lebonthatók legyenek, hogy egy-egy kiállítást a czélnak megfelelően más-kép lehessen rendezni, sőt, ha kell, egyik-másik termet oldalvilágításuvá tenni.

Az épület egész kiképzése szinte tüntetőleg hirdeti a modernségre való törekvést, mintha a harczi kiáltása akarna lenni a fiatal művészgenerácziónak. A mit aztán — a meglehetős kevés érdekeset nyujtó földszinti szobor-kiállítást leszámítva — a kiállítási termekben látunk: az már szinte hadüzenet számba megy minden maradiság, minden olyan szellem ellen, a melyet a művészek nyelvén az «akadémia» gúnyosan ejtett neve alatt értenek. Részletes ismertetésébe a képeknek, sajnos, ezuttal nem foghatunk, — elég azonban a főbb neveket felsorolni. *Szinyei Merse* Pál, a kitől pár év óta nem láttunk új képet, négy művel is szerepel, ezek közt a tavaszi és nyári szinek mesterét új szinben mutatja be havas szürke téli tájképe, park-részlete s még inkább árokpartja pedig régebbi legjobb munkáira emlékeztet. Talán soha olyan erővel nem jelent meg kiállításon *Fényes* Adolf, napsütéses, nyers szinei szint és jellemet adnak a termeknek, melyek falait borítják. *Ferenczy* Károly is teljes erejével jelenik meg s hovatovább mind erősebb versenytársra talál fiában, a még szinte gyermek Valérban. A legtöbb képpel *Ripp-Rónai* József szerepel a kiállításon; neki csak igen lelkes hívei és igen haragos ellenfelei vannak, de a jeles qualitásokat képein nem lehet tagadni, — legfeljebb letagadni. *Mednyánszky* Lászlónak, sajnos, csak két képét látjuk itt, — az egyik, a «Csavargó» a művész csekély számú, de mindig érdekes figurális dolgai közül való. Nagyobb számú képet küldtek még *Vaszary* János, *Strobentz* Frigyes, *Kann* Gyula, *Magyar-Mannheimer* Gusztáv. *Kernstock* Károly csak két képet küldött, de mind a kettő nagy terjedelmű vászon s egyikük, a «Kertben» czimü a kis tárlat legfeltünőbb képe. Nagyon erős hangulatú *Kacziány* kialvó lámpája is. *Zombory* Lajos, *Halvani* Ferencz, *Iványi* (Grünwald) Béla, *Jávor* Pál, *Nyilassy* Sándor, *Réthy* István, *Thorma* János a többi kiállító művészek. Mindössze 124 festmény az egész kiállítás, de azért jelentékenyen sulya van művészi életünkben.

A kit azonban legelőbb kellett volna említeni: *Ernszt* Lajos, a Nemzeti Szalon igazgatója. Első sorban az ő érdeme az, hogy a sok viszontagságot látott intézetnek megnyilhatott a saját épülete, ő hárította el a nem csekély akadályokat s az ő szivóssága győzött le minden nehézséget. Az épület tervei egy fiatal építész testvérpár: *Vágó* László és József keze alól kerültek ki; tudtunkkal ez első nagyobb munkájuk, de már ez is, minden kiforratlanságával, komoly hangzásuvá teszi nevüket.

A HOMLOKZAT.

A FÖLDSZINTI ELŐCSARNOK.

A NEMZETI SZALON ÚJ ÉPÜLETE.

Lázár Béla

Tizenhárom magyar festő 1 Bpest 1912

Mihalik Dániel.

(1869—1910.)

Úgy tünt el közülünk, mint egy árnyék. Úgy járt közöttünk, mint egy árnykép.

Meg-megjelent, aztán elmerült, hol az erdő sűrűjében, hol a Tisza reketyései között, tudtuk, hogy hol van, most dolgozik, majd a kis kertjét ápolja, vadászszenvedélyének hódol, ládát ácsol, a szolnoki művésztelep tornyából figyeli a Pityópatak áradását. Mindig, mindent, egész odaadással. A kis, finom, szőke ember maga volt a rend, a tisztaság, a finomság, a külsejére épp oly gondot fordító, mint mindenre, ami érdekelte. S őt minden részlet érdekelte, hogy mindent egy nagy egységbe, életfölfogása harmóniájába foglalhasson. Az utca színe, a szél járása, a mezei virág formája, a kutyák és a napraforgók élete, a rózsák virulása és hervadása, a deszka megmunkálása és a szőlő ápolása egyaránt egész figyelmét lekötő módon fogta meg. Ez volt életérzése: mindenek szeretete. Szerető

gonddal merült el az egész körülötte folyó élet gondos megfigyelésébe, hogy megismerje élettitkukat, mozgásuk ritmusát, hajlandóságukat és formájuk alakzatait, szívébe fogadva a megismert jellemző jegyeket. Ez volt életérzésének ritmusa; minden alaphang megismerése, hogy azokból melódiákat formálhasson.

Valami arisztokratikus diszkréció, a halk, csöndes, zajtalan mozdulat, a tisztaság finomsága, szinte étherikus lágyság, kitérés az emberi szenvedelmek zajos megnyilatkozásai elől, ideális altruizmus jellemezte. Egybeolvadás a mindenséggel. Legnagyobb gyönyöreinek forrása a mások megfigyelése, az őszi verőfény, a virágos rét, a homokos út, a fűzfák hajlása, a Balaton hullámtörése, a víz tükörképe, a tiszai ártér, a falu vége csöndje, a nagy buzatáblák, a hó olvadása, az egész természet mozgó élete, a borulás, a napsugár eltünése, a rózsa pirulása. Nem az ember, a néma természet beszélt hozzá a legékesebben. Ennek a szavát figyelte, elemezte, szedte részeire, lázas érdeklődéssel hallgatta a szinek ritmusának zenéjét, hogy nagy harmóniákba foglalhassa, nagy, egységes, mind egyszerübb melódiákat teremtve. Ennek odaadta szívét, — s a szíve ölte meg. Éppen mikor eljutott az igéret földje elé, hogy beléphessen. Mikor megértette a leegyszerüsített formákat, amikor kihallatta a nagy hangegyvelegből a maga életritmusának megfelelő hangokat. A nagy munkát nem bírta el a szíve, a beteg, a kimerült szíve. Nem panaszkodott, sőt titkolta a baját, mert nem akart soha senkinek sem terhére lenni, ellenkezőleg, min-

denkin segített, valakit csak szeretett, még ha ezzel terhesebbé is tette a maga életét. Barátai, akik rajongó szeretettel környezték, nem is sejtették, hogy Danikának beteg a szíve. Pedig hányszor feküdt műtermének árnyában, szívgörcstől kínoztatva, csak a szolgája ha ápolta, de annak is meg volt tiltva, hogy betegségét elárulja. Halála után egész tömegét a szívbaj elleni orvosságot tartalmazó fiolának találtak íróasztala fiókjában, anélkül, hogy sejtette volna valakivel, mit szenvedett. Halkan, diszkréten, magányban temetkezve, küzdött a kórral, úgy gondolkozva, hogy rózsái sem panaszkodnak, amiért el kell hervadniok . . .

I.

Mihalik Dániel atyja pozsonymegyei gazdatiszt volt, a ki fiát tudományos pályára szánta, s a fővárosban neveltettet. A fiúban azonban művészi vágyak ébredeztek és 1886-ban belépett a mintarajziskolába, ahol Greguss, majd Székely, utoljára Lotz tanítványa lesz, hogy aztán a müncheni akadémián fejezze be tanulmányait. De már ezidőben a tájképfestészet érdekelte. Megismerkedett két idősebb festővel, Molnár Józseffel és Brodszky Sándorral s ezek társaságában jár ki a főváros környékére tájképtanulmányozásra. Ez fontos mozzanat művészete jellemére, ez kapcsolja őt össze a multtal, az első benyomásait a régi rajzlátásos iskola két képviselőjétől szerezve. 1893-ban *Falu vége* c. tájképével jelenik meg a nyilvánosság előtt, de a mille-

niumi kiállításon két tájképe mellett egy állatképével kelt figyelmet. *Kennelben* a kép címe, egypár vizslát ábrázol, kitünő megfigyelő erővel, amint a kutyaól előtt ülnek, állnak, sorakoznak. A kép megnyeri Andrássy Géza gróf tetszését, aki ezidőtől kezdve nagy szeretettel figyeli fejlődését, pártfogója és szorgalmas vásárlója műveinek.

Mihalik Dániel egész fejlődését a Műcsarnok kiállításain figyelemmel kísérhettük. Ez időben — 1897-ben — Pesten lakik tájképfestő barátjával, Szlányi Lajossal, akivel megegyezik izlésben, művészi hitvallásban és törekvésben, később hozzájuk csatlakozik a külföldi tanulmányútról hazatérő Olgyay Ferenc is, akivel egy tájképfestő-triászt alkotnak. A következő évben ő nyeri meg a 4000 koronás tájképdíjat és Párisba utazik, ahol a Julien-iskolában folytatja tanulmányait s 1899 telén részt vesz a párisi világkiállítás magyar osztályának rendezési munkálataiban. Párisból hazajövet újra együtt lakik Szlányival és szorgalmasan dolgozik. *Napon* című vizslaképét kivéve, nem igen fest ezentúl állatképet, egész erejét tájképtanulmányoknak szenteli. Már az 1897. évi téli kiállításon vásárol tőle az állam: *Eső után* c. műve bekerül a muzeumba, 1898-ban a *Tiszai árvíz,* 1899-ben *Téli* tájkép, 1901 tavaszán pedig a *Rét.* Ekkor a Műbarátok Körében Szlányi, Olgyay, Vaszary festők és Ligeti Miklós szobrász társaságában kis, meghitt kiállításban vett részt, amelyen az említett utolsó állatképen kívül (ezt Andrássy Tivadar gróf veszi meg), csupa finom tájképtanulmányt mutat be.

A következő év döntő jelentőségü életében. Megalakul a szolnoki művésztelep és Mihalik odaköltözik. Ott is maradt mindvégig. Csak az 1903. évi nyarat tölti a Balaton mellett, amelyet nagy szeretettel tanulmányoz; egyik balatoni képét az állam meg is veszi, melyet mikor az 1904. évi düsseldorfi kiállítás magyar osztályában bemutattam, az egész német kritika fölötte nagy elismeréssel fogadott. Ugyanakkor *Zagyva medre* című művével megnyeri a Ráth-díjat. Nem csoda, hogy a siker fölvillanyozta munkakedvét és a következő években sűrűn, a munkák gazdag sorozatával jelenik meg a tárlatokon.

Az 1906-iki téli kiállításon elmaradt; készült egy kollektiv kiállításra, melyet a következő év tavaszán mutatott be az *Uránia* helyiségben. Egész fejlődését megfigyelhettük ott; de a legújabb alkotásai általános meglepetést okoztak. Mihalik oly friss, üde és új színfölfogással mutatkozott be, hogy amikor a java munkáival a tavaszi kiállításon megjelent, *Heretáblák* című művével a társulati díjat nyerte meg, minekután 1901-ben már kis aranyéremmel tüntették ki Münchenben. Ekkor nagy anyagi sikere is volt, Andrássy Géza gróf, Kohner Adolf dr., Majovszky Pál dr. s maga az állam vásároltak tőle.

E sorozatból való az a képe is, mely az 1909-iki müncheni kiállítás magyar osztályán közérdeklődést kelt. Két francia folyóirat kritikusa is megemlékezik róla. Az egyik — William Ritter, a *L'art et Artistes* 1910. októberi számában — azt írja, hogy „dicsőség illeti meg Mihalikot, aki egye-

dül — teljesen egyedül, mondom — veszi figyelembe a nagyszerü magyar napot, a zöld és aranyos mezőket és a hatalmas kumulus felhőt, mely az esti eget betölti". A másik — Montandon — a *Revue de l'Art* ugyanazon évi decemberi számában — ugyancsak azt írja, hogy talán ő az egyetlen, akit a fényes és meleg magyar ég érdekel, amelyen egy nagy lompos kumulus felhő hömpölyög, mely eltakarja a fényt. Majdnem szószerint egyezik a két vélemény. De nemcsak ebben, hanem abban is, hogy tele van nemzetiségi érzülettel, s legnagyobb festőnek Skuteczkyt, a tótokat festő művészt tartja és Ferenczy Valért, mert Velka-Bányát ábrázolja. Ki is derült, hogy e két név egy embert takar, olyant, aki talán inkább Mihalik tótoshangzásu neve, semmint művészete előtt hódolt meg. Mert hiszen az sem igaz, hogy ő az egyetlen magyar napfestő, sőt — látni fogjuk — nem is volt ő soha napfényfestő.

Mindegy. Az elismerés — ha kétes forrásból is, de — megjött. Mihalik azonban nem reagált. Immár évek multak el, s nem állított ki semmit. Mi történt?

Az történt, hogy művészi válság előtt állott.

Elérkezett művészi fejlettségének fordulópontjához, a sok részlettanulmányból előkészített egy nagy szintézist. Ebbeli törekvéseiből ragadta őt ki a halál. Eredményeit épp most készült bemutatni. Csak hagyaték-kiállításán kerültek közszemlére, s azóta annál nagyobb fájdalommal gondolunk kora elmultára. Most, hogy egy élet gazdag tapasztalatait intuitiv meglátásban egyesíthette volna, tépte ki álmaiból az örök álomba kergető kegyetlen halál.

MIHALIK DÁNIEL. A BALATON.

A SZÉPMŰVÉSZETI MUZEUMBAN.

II.

Mikor kezdett többet tudni, mint amennyit tanult?

Ez a főkérdés. Itt kezdődik az egyéniség érvényesülése, az, ami eredetileg adva van, ami lelkében gyökerezik, ami benne van a művész szemében, amit magával hord, mint a csiga a házát, ami világlátását jellemzi. Ezt nem adja meg semmiféle iskola. Minden tanulásnak csak annyi használ veszi, amennyivel eredeti vizióját fejlesztheti. Ami ennek kifejlődését szolgálja, akár a mult, akár a jelen művészete az, fölszívja magába. A többi mellett elmegy érzéketlenül.

Igy történt Mihalikkal is.

A kor, melyben élt, telve volt jelszavakkal, új mintákkal, lázba borító erejü művészettel. Bastien-Lepage szürkéi fölváltották a barnalátásos művészetet, a szürkéket a spenótzöld, a napfényben cikkázó erős szinek tarkasága, melyet a levegőtónus fogott egységbe, hogy végre magának a levegőnek hullámzását, rezgését, a tárgy és a művész közt levő levegőréteget, a minden formát fölbontó, minden szint elnyomó atmoszférikus hatást, magát ezt az effektust keressék.

Mihalikra ez az irány nem hatott. Egyénisége, mely megismerni szeretett, mely naiv örömmel merült el a tárgyak elemeinek vizsgálatába, mint a játékszerét szétszedő gyermek, egyénisége analizishez vezette. Neki nem volt előre meghatározott színlátása, hogy aztán utólagosan keresse ki hozzá

a természetben a megfelelő motivumokat, mint egyidőben a barnalátásúak, vagy később a mindent szürketónusra fölépítők. Mihalik szűzi szemmel ment a természet elé, hogy megtalálja minden táj, minden klima, sőt minden óra jellegzetes forma- és színvilágát. A jellegzetes formát és színt? Hogyan, különválasztotta a kettőt, ami egy? Igen, ezt még Brodszkyéktól, a mintarajziskolától vette, ebben a müncheni akadémia csak megerősítette. Formaelemzésekre alapította ő is művészetét, melyhez, mint velejáró elemet, kapcsolta a színt, s kerülte a formát fölbontó napfényhatásokat. Kereste az őszi borulást, az este, a fényhomályt, a kései délután színtmegőrző hangulatait, melyekben erősebben érvényesülhetnek a formák, a fák, a mező, a rét alakulatai. S mikor a tarka rét, a virágban gazdag mező életét, a szakadásos domboldalt, sűrű fasorral a tetején s mögötte az azurkék égen gomolygó barnahasu felhőket ábrázolta, mindez nála csupa részletből egybekapcsolt egységretörekvés, melyből mindvégig kiérezzük az egyes szűkebb összetartozásokat. A rét közepén a kocsi mellett abrakoló két ló,* a virágos gyepen a cserje mellett: kép a képben. A domboldal mögött a nagy buzatáblás fensík: újabb kép a képben. Csak a kései nap tompa fénye tartja őket — kissé mesterségesen — össze. A fúró-faragó, minden mesterséget egyenlő odaadással űző, ácsoló, asztaloskodó, szőlőt termelő, rózsát ültető Mihaliknak aprólékoskodó hajlandóságát érezzük ki e korszakbeli műveiből, mindaddig, míg a skót művé-

* A Szépművészeti Múzeumban.

szettel való megismerkedése rá nem vezette arra, hogy a természetet erősebb összefoglalásban, mélyebb színharmóniákban, szorosabb egységben kisértse meg interpretálni.

Enemü törekvéseit havas tájképei szemléltetik igazán. Aki őt ismerte, azt nem lepheti meg, hogy jól ismeri a havat. Az ő hava nem a hagyományos fehér hó. Mert fehér-e a hó? Bizonyára nem a papiros fehérje, különösen meleg fényben, amikor gyönyörű kristályai egymásba omlanak, réteggé fagynak, ráfeküsznek a talajra. De a talaj nem engedi magát, egyéniségéhez idomítja a ráboruló havat, s a levegő sűrüsége vagy ritkasága, a magas vagy alacsony fekvés szerint a földre rakódó hóréteg is változtatja szinét, fényét, puhaságát, vonalait. Mifelénk különösen szép a hómező! Felületének simaságán megtörnek a sugarak, világító ereje ilyképp fokozódik, árnyékjai változatosak, a reflektált fény intenzitása sokféle s ez a csodálatos színjáték mind a fehér elemeivé válik. Bámulatos, hogy napsugárban mennyire nem fehér a hó, mennyire szines, mennyire át van itatva reflektált fénnyel, mennyire gazdag kékes, violás árnyékokban, de amelyek sehol sem lesznek uralkodók, hanem harmóniába olvadnak, egységgé alakulnak. A nagy egység a fehér hó. De ez a fehér hó: millió színrészlet. A fehér nem a hó színe, de a hó színe: szinekből kialakult fehér-hatás.

Mihalikra, mint általában az európai piktorokra, nagy hatást gyakorolt Thaulownak a párisi Luxembourg-képtárban látható téli napja. Napsugár fut végig a dombokat borító nagy hórétegeken. Csupa

szin a hava: az eget tükröző lilás, kékes árnyékok ott rezegnek a hójegecek közt, finom, halk szinjátékban, aztán egybeolvadnak és szürkés-fehér színharmóniát alkotnak. Ez útbaigazította Mihalikot is. Már első téli tájképén a néma havas erdő belsejébe vezet, ahol érintetlen tisztaságban ül a fákon a szürke pára, ül az ágakon a kemény zuzmara, ül a földön a száraz hó. Az erdőalj száraz kórói kikibujnak a hólepelből, megtörik fehérségét és gizgazos ágazataikkal szeszélyes arabeszkeket teremtenek az előtér síkságán, melyet ketté vág a befagyott patak. De már sokkal bátrabb az előadása a Ráth-díjat nyert *Zagyvapart*-ján, hol a hóval belepett házikókat nagy dekorativ vonalakba fölbontva ábrázolja. Szürkés-barna mocskos vizében nem tükrözik a levegő, nem hat rá az ég, nem itt kereste a hatás föltételeit. Hanem a házakat megülő hó dedorativ hatásának gazdag elemzésében, melyet finom izléssel figyelt meg. Valami lomha nyugalom érzése száll felénk, a téli idő, a tetszhalál érzése, melyet nem szín-, hanem vonalhatással fejezett ki. Kézirásának erőteljessége, ecsethúzásának határozottsága is kitünően szolgálja ezt a hatást.

Részletmegfigyelő erejét fokozottabb mérvben szemlélhetjük balatoni képeinek legjobb termékén, az állam tulajdonában levő *A Balaton* c. művén.

Sajátságos, a Balatonnak még nincs festője. A leggyönyörűbb művészi hatásokban oly gazdag tavunk **még nem találta meg festő-poétáját.** Mészöly Géza már-már közelébe férkőzött, de a szemében maradt müncheni sárgásszürke tónus egyformaságába merítette. A partról nézte s inkább a parti

részletet, semmint a vizet szemléltette. Az újabbak közül Vaszaryt is érdekelte, de neki is inkább tónusjelenség volt, semmint élő lény, sajátos temperamentummal, határozott sajátosságokkal, nem kereste egyéni jellemvonásait, víztitkait, atmoszférikus csodáit, pedig ezekből fogják kiszakítani — ha eljő a festője — művészi szépségeit.

Mihalik ezt megérezte és eredményeket is ért el, főleg *A Balaton* című művében. A víz élete kezdettől fogva érdekelte; a tó partján állva rá-ráhajolt ő a víz tükrére is, hogy meglesse titkait, melyek különös érzéseket keltettek benne, amit nem egyszer erőteljesen fejezte ki. A *Balaton*-ban megtalálta a víz jellemét és e jellem kifejezésére szolgáló eszközöket. Ő nem volt fényfestő, aki csak a fény játékát, ragyogását, vibrálását, a víztükrön való végigsiklását és az ezekből kialakuló hatásokat figyeli meg, mint teszem az amerikai Harrison. Ő belemerült a víz jelenségének életébe, megfigyelte a víz felületének, anyagának, színének és tükröződésének igazságait, részletről részletre haladt kutatásaiban s *A Balaton*-ban egységhez is jutott.

A kék égen hatalmas, gomolygó felhő lebeg, a hegyek mögött lemenő nap az egyik oldalára aranysárga fényt szór, melytől belső tűzben látszik égni, míg alul violás reflexek csillognak elő. A levegőben fehérhasú madarak sereglenek.

A sekély parti víz ki-kicsap a sárgás agyagos talajra, hogy mélységet nyerve tükrözze vissza a kék eget, a szines felhőt. A földnyelv mögött erős hullámtörésben rohan az ár, fehér habot verve, melyen zöldeskék reflexek, hosszú sávokban húzódnak vé-

gig. A háttérben sárga dombok. Violaszinü hegyek a tulsó parton.

A főtónust az ég adja meg, a világítás és szinhatás forrása, amint ott tükröződik a sekély vízben. A tükröződés megfigyelése itt kitünő. A tükörképet, — melyet virtuális képnek neveznek, mert anélkül, hogy valóban létezne, úgy hat a szemre, mint a valóban létező — az a szempont befolyásolja, melyet a szemlélő elfoglal. Minél magasabban állunk a víztükör fölött, annál kevesebb látszik benne a pártból. Mihalik egész közel volt a parthoz, hogy a tükröződést hangsulyozhassa, hogy azt a különbséget mutassa be, ami a való és a virtuális kép között fennáll, nehogy ismétlésbe essék. A tükörkép úgy látszik, — főleg a nyugodt vízben — mintha ugyanazon perspektivikus mélységben lenne, mint a való kép a magasságban, míg a nyugtalan, mozgó, fodros vízben a reflexek eltólják, elnyujtják, néha kétszeresre is, ami elevenséget, kontrasztot teremt, a víz vízszintes mozgásába függőleges elemet kapcsolva bele. Mihalik tükörképe nem ismétlődés, a lassú fodrozás formáit meg-megszakítja, de azért nagyon tisztán látható, mert vize az öbölben még nyugodt, míg hátul, a földnyelv mögött, csak erős sávok láthatók, felhőknek megtört formái, olyanok, melyeket mi az égen nem láthatunk, csak a víz láthat és láttat, mint ahogy mi a part fáinak leveleit is másképp látjuk, — felső lapjaikat látjuk — míg a víz tükörképe az alsó lapokat mutatja.

Befolyásolja a tükörképet a gyűrüzés is, melylyel a festő a víz mozgását jelzi; ritkás ez a nyugodt vízben, — mint Mihalik öblében, — sűrűbb a

mozgóban, — mint Mihalik képe hátterében, — elől kígyózó lassusággal halad, hátul a mozgó vízben táncol, torlódik, egymásra tódul, mintha haláltáncot járna. Ezeken a táncoló hullámfodrokon, — mint a csiszolt gyémánt lapjain — meggazdagszik a reflexek játéka, amint az eget, a fényt, vagy a part egyes jelenségeit fölkapva, meg-megtörik a facettákon, hogy — mint Mihalik képén — zöldeskék sávokba olvadjon.

A víz szinét befolyásolja a fényforrás, az ég is. Nem minden fénysugár reflektálódik a vizen, mert egy része behatol a vízbe és ettől kapja a színét. Minthogy rálátásunk szerint a tükörképek változnak, változik velük a tükörkép szine is, fény- és árnyhatásokkal vegyest. Ehhez járul a vízbe behatoló fénysugaraktól megvilágított víz felszine; minél mélyebb a víz, annál több fény hatolhat bele, a víz felszine tehát annál sötétebb; minél sekélyebb a víz, annál többet ver vissza, a víz felszine tehát annál világosabb, tisztább, tükrözése annál erősebb. Ezt is megfigyelte Mihalik, s a sekély öbölben mily erős a tükröződés, míg hátul a mély vízben csak a felület szine, s a fényreflexek láthatók. Ehhez járul az a megfigyelése, hogy a tükröződést egész elől mutatja, amikor a rálátás majdnem egyenes, s így az erős tükröződés valószerü. De színben egy tónussal mélyebb kék a vízben tükröződő ég szine, ami szintén jó megfigyelés, mert hiszen a virtuális képet mennyi minden módosítja.

Ezen a példán be akartuk mutatni a művész intellektuális munkáját — megfigyeléseinek intenzivitását, — részletrajzának gazdagságát, hogy meg-

ismerjük szellemét, mely azonban nem ér el eredményt, ha csak itt, a részletrajznál marad. A művész, akinek műve előbb jelenik meg a maga egészében, a lelkében intuitive meglátott egységes képnek részleteihez szedi csak a természetből az elemeket, enélkül, az intuitiv egységben látott kép nélkül, eredményt elérni nem fog soha.

Hosszas tanulmányozások után tudja ugyan csak az egységben látott belső képet fölépíteni, de az egységbenlátásból kell kiindulnia, hogy ahhoz térhessen vissza. Itt *A Balaton* című művében eljutott ehhez az egységhez is: a derü, a gyöngéd érzés egyéni kifejezéséhez.

Visszament aztán Szolnokra és tapasztalatait értékesítette. Kereste az egységesítés további föltételeit.

III.

Csak most — a tanulóévek után — jutott el a maga művészi formájához. Egyelőre csak képzeletben.

Jött ezután egy új küzdelem: megkeresni a forma kifejezésére szükséges eszközöket. Ki láthat be a művész lelkébe, mialatt keresi és megtalálja — ezer téves ösvényen, száz hamis csapáson való tévelygés után — a maga életérzésének megfelelő új formát?

Az 1904. évi téli kiállításon már meglepett az új kisérletezéssel. Amint tompazöld füzfabokrai előtt állottunk, önkénytelenül került az ajkunkra a

szó: glasgow boy... a skót művészek szordinóval játszott, lefogott hangu muzsikája... Igaz, — volt valami közös Mihalik finom gesztusai és a skótok halk zenéje között. De idegen látásra csak nem építi föl a stílusát? Ment vissza a természetbe, hogy az új színformához onnét merítsen kongruens képeket, ment a Tisza áradásához, a tiszaparti halásztanyához, ment az erdőbe, tavaszi hóolvadáskor, amikor a fölolvadt hólepel alul kihangzik a talaj barna alapszine, a fákról is lehullott a zuzmara, tompa, megtört szinek nyomják el a szürke piszkos hó fehérjét, újra kitört belőle részlethajszolásra termettsége, de most már határozott egységre való törekvéssel párosulva. Ez volt Mihalik legkeservesebb korszaka. A kritika nem tudott mihez fogni, társai sem értették — aztán elhallgatott. Az 1906. évben aztán nem láttunk tőle semmit, hogy majd az *Uránia* kiállításán egy új szintézissel jelenjék meg.

Az új szintézis alapja: a szín. Eszköze: a dekoratív színfolt, mely nagy formákat ölel át. Mihalik úrrá lett a részletek fölött, megtalálta a formafölfogás egyszerüségét, s egy új elemet, a színfoltok határvonalaival teremtett dekoratív hatást vitt be a művészetébe, ami arra átalakító hatással volt, megifjította, megerősítette, gazdaggá és férfiassá tette. Vonalhatásokat kombinált a színfoltok tüzével, melyeknek intenzitását fokozta, ragyogást, erőt adott nekik és ezért színegybehangolásokkal élénk, tüzes, derüs hangulatokat teremtett.

Rózsasora, napraforgói szinte geometriai arabeszkekben alakultak ki, vonalhatásra építette föl

műveit, de amellett az egyes szinek egyéniségét is hangsúlyozva, végül nagy színegységekbe öntötte őket. Valami hasonló törekvés a levegőben volt. Gauguin kiadta a harci jelszót: „Ami az impresszionista művészetet inferiorissá teszi: a mindent visszaadni akarás vágya. Az ensemble eltünik, megfullad a sok részletben. Unalom a következése". Ez a fölfogás szájról-szájra járt és a dekoratív egyszerűsítésre való törekvésben csúcsosodott ki. Cézanne színstílusával átalakította az ifjak művészetét. Visszhangra lelt Mihalikban is és új formateremtésre buzdította.

Nézzük meg egyik ilyfajta törekvést eláruló művét: a *Kazlak a mezőn* címüt. A cím eszünkbe juttatja Monet hasonló tárgyu ciklusát. Mi lett a motivumból? Monetnál fénybenyomások sorozata. Az atmoszférikus hatások váltakozásának megrögzítése, amint a regg, a dél, a napszállat fényhatásai más-más érzést keltő harmóniákat csaltak ki egyazon motivumból. Mihaliknál a letarolt ugar kórói, mindmegannyi leegyszerüsített színfolt arabeszkjei, tagozzák a tért, a háttérben a falu utcasora, a középen a templom tornya, mind hasonlókép arabeszkjáték, ellenkező, de ellensúlyozott mozgásokban, míg a középen a kazlak szín- és formakülönbségei a tér teremtését szolgálják. Ez lett Mihalik részlettudásából: nagy szín- és vonalegyszerüsítés, mély tüzü harmóniákban. Egy új muzsika, melyben a vonal és szín egyensúlyából szállnak ki felénk az új melódiák . . .

Ismét nagy csönd követte az 1907-iki tavaszi kiállítás érdekes bemutatkozását, föltünően hosszu

csönd. Mihalik pedig ezalatt folyton dolgozott a megtalált művészi forma kiépítésén, életérzéséhez való átidomításán.

A szinek tüzének fokozását igen is hangosnak, lelkétől távolesőnek, a napfény vibrálását bántónak, halk gesztusokhoz szokott ritmusérzésével ellenkezőnek érezte. Ezt csak most tudtuk meg, a halála után megtartott posthumus kiállításon, melyen megjelentek, a régiek közé eldugottan ugyan, új eredményei. Az elv megmaradt: a dekoratíve fölfogott világ, a vonalritmusra épített egység, s a színfoltokból kialakuló vonaljáték. De Mihalik fejlődött. Fejlődött a tompa, üde, halk színharmóniák felé. A gyönge, az elmosódó, a lágy melódiák kiérzéséhez. Zene lett a művészete. Mollban írt zene.

Hogy e harmóniát megkapja, a távolból látáshoz menekült, a legtöbb esetben rálátásból nézte a természetet, mikor minden egyes forma elmosódik az összhangban, helyet kap az egészben, része az egésznek. De csupán csak az . . . A művésztelep tornyából nézte egy áprilisi napon a Zagyva partját, túlfelől a sárga, zöld és kékre festett házikókkal, az égen violásfehér bárányfelhők úszkálnak, a vízből fűzfák állnak ki, árnyat vetve a vízre, amelynek partjához csónak van kötve, a parton finom, tavaszi zöld gyep fut végig, s ez a tavaszi, üde zöld adja meg az alaphangot . . .

Ebbe a zöldbe érezte bele a harmónia minden egyes elemét, minden színt, minden árnyékot, finom hálózatként omlik ez végig minden részletén, fölfogva a kontrasztokat és fátyolával elnyomva a kikivánkozó erősebb szineket.

Ez a tavaszias finom zöld uralkodik e korbeli művein, a Pityó-parti részleteken, a Zagyva-áradásokon, ahol a Balaton mellett megfigyelt víztükröződések eredményeit gyönyörü arabeszkekbe foglalta, finom izléssel vonaljátékot teremtve az áradásból kiálló száraz fatörzsekkel, gyöngéd lepelt hullajtva rájuk, amint napszálltakor leheletszerü párázat vonja be a zöld árnyékokat, melyek ott lebegnek a víz tükrén.

Hozzányul a víz stilizálásához is, a gyűrűzések rajzából teremtve meg az arabeszkeket, melyekre őt a víz ismerete vezeté. Itt-ott meglepő grafikai hatások keletkeznek, gyöngéd, lágy tónusok, halk muzsika . . .

A maga formájának kialakításában itt tartott, mikor egyszerre csak közbeszólt a végzet... Nem az az érzésünk, hogy ezek végleges eredmények. A kettétört, a húrját vesztett hangszer hangjai ezek. De egy nagy művészi egyéniség szólalt itt meg, akit éppen akkor ragadt el tőlünk a magyar művészet kárára a végzet, amikor elindult az új, a maga verte csapáson. A posthumus kiállításán csak kevesen láttuk ezt meg. Pedig nagy érték volt. A modern magyar művészet elévülhetetlen — fölfedezésre váró — értéke.

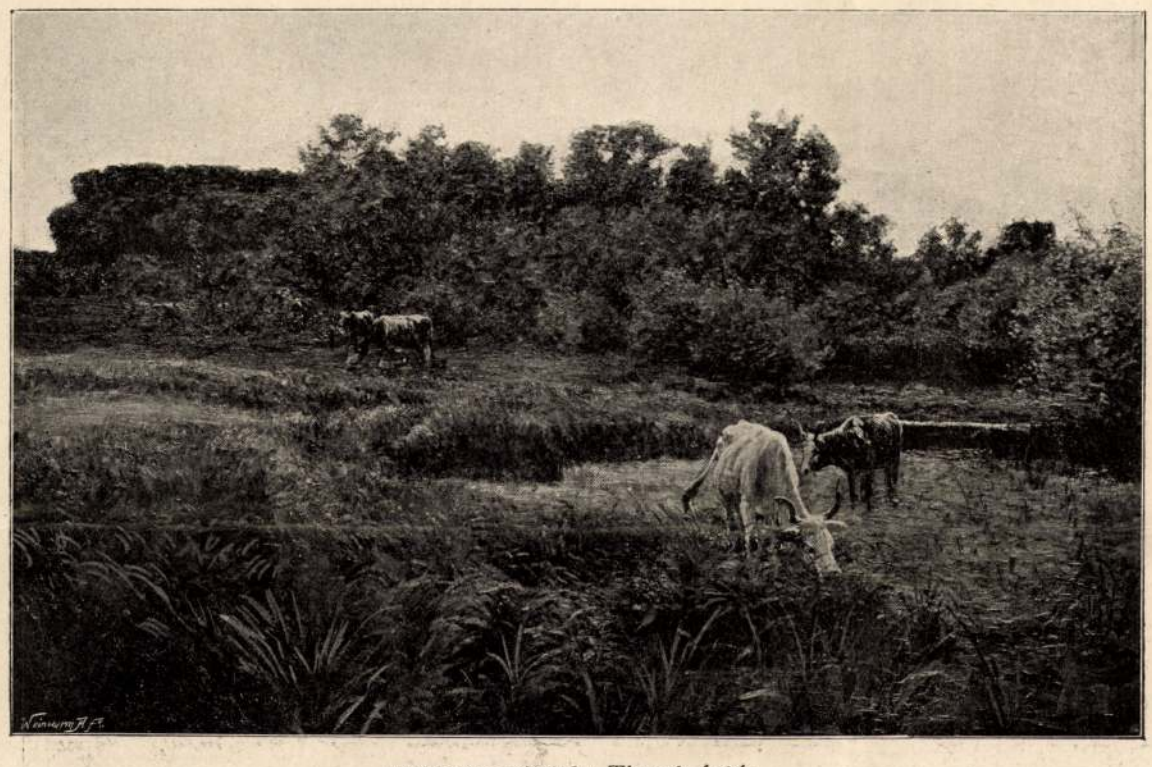

Mihalik Dániel: *Tiszai ártér.*

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TÉLI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

A 48-ik gyalogezred, mely kezdettől fogva Sopron-, Zala- s részben Somogymegyékből szedi ujonczait, szintén ama négy gyalogezredből való, a melyeket a Napoleon elleni hadjáratok alapitottak.

Négy magyarországi gyalogezred negyedik zászlóaljából szervezték, a melyek azonban a szerencsétlen háborúk folytán inkább csak keretben voltak meg, ugy, hogy hadi létszámra emelésük hosszabb időbe került.

Első ezredesük maros-némethi és nádaskai gróf *Gyulay* Albert volt, gróf Gyulay Sámuel altábornagy fia, a ki 1766-ban született Budán. Gyorsan emelkedett a katonai pályán. Előbb alhadnagy volt az első számú császár-huszárezredben, majd főhadnagy lett az Alvinczy nevét viselő 19. sz. gyalogezredben. 1789-ben már gránátos-kapitány volt az atyja nevét viselő 32-ik gyalogezredben (most Mária Terézia nevét viseli s a főváros háziezrede). A törökök elleni hadjáratban, Laudon főseregében részt vett Belgrád ostromában, a hol azzal tűnt ki, hogy a védműveken keresztül, százada élén berohant a törökök sánczaiba, azokat onnan öldöklő harcz után kiverte s a város faláig űzte, mi által a tulajdonképeni támadó oszlopok sikeres rohamát jelentékenyen megkönnyítette. E fényes hadi tetteért a Mária Terézia-rend lovagkeresztjével tüntették ki; 1798-ban huszár-alezredes s még ugyanez év nyarán ezredes s az ujonnan alakított 48-ik magyar sorgyalogezred parancsnoka lett. Ő vezette az új ezredet az első ütközetbe Gourdan tábornok franczia seregének Moreau vezénylete alatt álló jobb szárnya ellen, a hol *St.-Lucia* és *St.-Massimo* olasz falvak körül győzelmesen állták ki a vérkeresztséget.

Az első zászlóalj *Szemere* őrnagy, a második *Kecskés* őrnagy parancsnoksága alatt csodákat mívelt a túlnyomó erővel támadó francziákkal szemben. *Szemere* őrnagy alól az öldöklő harcz hevében kilőtték a lovat. Lezuhant s az iszonyú füstben és golyózáporban elszántan előrenyomuló vitézek csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudták megmenteni a sebesült őrnagyot az elfogatástól.

Háromszor foglalták vissza tőlük az egyre friss erővel támadó francziák S.-Massimo falut, de a Szemere helyére állt *Scharinger* kapitány ellenállhatatlan szuronyrohammal ismét visszafoglalta tőlük s hiába volt a francziák minden támadása, valamennyit nagy veszteséggel vissza verték.

Az ezred gránátos-osztálya *Liptay* tábornok dandárába beosztva, másnap (1799 márczius 27.) kénytelen volt a túlnyomó erővel szemben St.-Luciát kiüriteni, a mikor azonban az ezred második zászlóalja segitségére jött, sikerült a falut visszafoglalniok. Az ellenség üldözésében azonban annyira előrenyomultak, hogy az elhagyott s fontos hadászati pontot képező falut az alatt újabb franczia csapatok szállták meg.

A mikor aztán a hevesen üldözött francziák segélyére váratlanul egy egész dandár bukkant föl, a 48-ik gyalogezred kénytelen volt visszavonulni s minthogy az időközben megszállott St.-Luczián is át kellett menniök, kénytelenek voltak nagy veszteséggel keresztülvágni magukat. De mihelyt kiértek a faluból, a segítségükre sietett Hohenzollern-hadosztály egy részével újra rohamot intéztek a falu ellen s bár 11 órai véres harcz után sem tudták visszafoglalni, a kimerült francziák se mertek egy tapodtat se mozdulni. A veszteség mindkét részről igen nagy volt. *Liptay* és *Minkvitz* tábornokok megsebesültek s az ezred egyharmad része elesett, vagy fogolylyá lett.

A *magnanói* ütközetben, a hol az ezred Keim altábornagy hadosztályának elővédje volt s így legelőször bocsátkozott harczba *Delmas* hadosztályával, szintén rendkívül kitüntette magát az ezred, mert órákig tartotta hadállását a háromszor akkora franczia hadoszlop ellen s bár csaknem összes tisztjei részben elestek, részben megsebesültek, egy talpalattnyi földet sem engedett át az ellenségnek. Magát *Gyulay* ezredparancsnokot is súlyosan megsebesítette az ellenséges golyó a homlokán; ezt a sebet sohasem heverte ki többé életében.

Ez ütközetben tanusított vitézségeért az *Erzsébet Terézia-rendet* kapta, mely annál nagyobb kitüntetés volt, mert alapítása óta ő volt az első ezredes, a ki a különös királyi kegy alapján ezt a magas érdemrendet megkapta. Gyulayt ekkor Verona diszpolgárává is választották.

Az ezred, mely 1799-től fogva mindama hadjáratokban részt vett, melyekbe a monarkhia egy hosszú évszázad alatt bonyolódott.

Első ezredtulajdonosuk *Vukasovics* tábornok volt, a kit 1809-ben báró *Simbschen* József altábornagy, majd 1815-től fogva *Radivojevics* altábornagy, ennek 1829-ben történt halála után pedig *Gollner* tábornok követett, mig ennek 1845-ben bekövetkezett halála után örök időkre *Ernő* főherczeget nevezték ki az ezred tulajdonosává. Az ezred magyar vitézeinek dicsőségét *86 csata és tömérdek kisebb-nagyobb ütközet hirdeti*, a mikben, ha nem is mosolygott mindig fegyvereikre a hadi szerencse, a személyes bátorságnak olyan hőstetteivel találkozunk, a melyek csak büszkeséggel tölthetik el az ezred mai tisztikarát és legénységét.

*

A vitéz magyar ezrednek jutott egykor az a szerencse is, hogy kötelékébe tartozott másfél esztendőn át olyan közlegény is, a ki azóta nemcsak a magyar, hanem az egész világirodalomnak is egyik dísze és büszkesége lett. Petőfi életrajzirói a legkevesebbet tudnak a nagy költő katonakoráról.

Petőfi, mint köztudomásu, a jogos apai harag elől Pestre ment, a hol statiszta lett a Nemzeti Szinháznál. Szülei azonban utána jöttek, hazavitték, s később az iskolai szünidőre egyik rokonához *Szolkovics* Péter tagositó mérnökhöz került *Ostfi-Asszonyfára*, a hol a mérnök Károly nevű diáköcscsével és Orlay Somával együtt vidám napokat töltött s itt vert mélyebb hullámokat először szivében a szerelem is. De épen ez a diákkori szerelem volt keserű kútforrása ama szenvedéseinek, a miket szabad röptű lelkének oly kinosan kellett viselnie a katona-élet vasfegyelme alatt. Mert a *Tóth* Rózához irott szerelmes verseket el is küldte a leánykának, a mi a mérnök fülébe jutván, *Németiből*, a hol tagositani járt, levelet irt a feleségének, a melyben meghagyja, hogy Károlyt és Samut küldje Sopronba az iskolába, Sándornak pedig adjon egy pár forintot, hadd menjen, a merre neki tetszik, mert belőle úgy se lesz más, mint komédiás.

Pedig Petőfi maga beleélte már magát abba a gondolatba, hogy szakit a vándorszinész élettel s újra hozzálát a tanuláshoz s íme, most eme jó szándékot is keresztül húzta a sors. Apját a mérnök bátyja, Szolkovics Mihály az érte való jótállással tönkretette, szülei tehát nem segithetik, rokonára többé szintén nem támaszkodhatik, a szinészek mellett meg csak nyomorogni és koplalni tanult. Igy hát elhatározta, hogy beáll katonának.

Elhatározásának, a kenyérkérdésen kivül, szerintem nagy és ideális czélja volt, a mi forrongó, nyugtalan lelkét később csakugyan a csatatérre ragadta. Ő már gyermekifjan érezte magában a lángelme szárnycsapásait, s ez a különös, minden szenvedését megkönnyítő előérzet korán daczolni tanította a sorssal és emberekkel. Hiszen nemsokára azután, hogy beöltözött katonának (1839 szeptember 6.), találkozván Sass Istvánnal a soproni kaszinó épülete előtt s azzal a katona-életről és irodalmi czéljairól beszélgetve, büszkén kiáltott föl: *Érzem, barátom, hogy nem közönséges embernek születtem.* Sass persze kételkedve csóválta a fejét e szegény közkatonánál nagyon is szokatlannak látszó elbizakodottság hallatára, mire ő még büszkébben hangsulyozta: «Igen, újra mondom, érzem magamban, hogy nem mindennapi embernek születtem».

Ő nála csak másodrendű dolog volt a kenyérkérdés, a mikor katonának állt. Megmutatta már előbb, hogy a maga emberségéből is meg tudna élni. Két fontos czél elérése vezette a hadi lobogó alá: az a remény, hogy mint Kisfaludy, ő is lekerülhet Petrarca hazájába, hol megtanulhatja az olasz nyelvet, másodszor pedig az, hogy dicsőséget szomjazó s részben önmagával is meghasonló lelke *vágyva-vágyott megismerni az izgalmas hadi életet*, a hol mint közkatona is szerezhet babért a csatatéren.

A csaták fergetegei vonzották az ő képzeletgazdag lelkét, a mely később a nagy nemzeti átalakulások küszöbén olyan szenvedélyes hangu harczi riadókkal gyujtogatta a nemzet megmozdult szivét. Ferenczy azt mondja «de hogy ott (t. i. a katonaságnál) nem végső menedéket keresett volna» «az inségnek midőn éje boronga körüle», hanem dicsőséget, vagy elérhetlen ábrándokat hajszolt volna, azt nem mondja sehol. Ezzel szemben *Sass* pedig azt állitja, hogy bárha ő nem katonai dicsőségről álmodozott, s élete czéljául csakis az irodalmat, a költészetet tekintette, még is a katonai pályán való előhaladással annyiban összekapcsolta, a mennyiben ezt eszköznek kivánta fölhasználni irodalmi czéljaiban. Reménye volt, hogy szorgalommal tisztté lehet, Olaszországba jut, tapasztalatokat szerez s akkor fellép. És hogy e ponton Kisfaludy Károly sorsa vigasztaló példaként lebegett előtte, az is természetes. Mindkét állitásban van egy kis valószinűség, de azért a kettő között kell keresni az igazságot.

Petőfi még akkor is, a mikor már az eperjesi tanuló ifjúság fáklyás-zenével tisztelte meg benne a lángszavú költőt, a Rákóczi zborói várának megtekintése után ezt irta útirajzaiban: «Oly jól esik ott színom a dicső lovagkor levegőjét, melyben *születnem kellett volna igazság szerint.* Én a tollat meglehetősen forgatom, de úgy érzem, *nagyobb hivatásom lett volna a kardviselésre*, mire, fájdalom, későn születtem». Ebből tehát az következik, hogy Petőfi serdülő ifjú korában még sokkal inkább rajongott a lovagkor «dicső»

És szólt tovább a *Marblehead* kommandója!

— Tüzelést beszüntetni... Hajósorban hátra,

A várban már tiz percz óta szünetelt a lövöldözés; sürü fekete füst gomolygott az ég felé: melyben magasra csaptak a lángok: végig az utczák során...

*

Künn az oczeánban, egy tengeri mértföldnyire a parttól, fekszik a hajóhad. Árboczait, fel a csúcs legmagasabb pontjáig, ellepi a matrózok sürü tömege s azok a lángok a vár falai közűl mintha ide vetnék fényüket a kipirúlt arczokra: leragyog azokról a diadal örömmámora. A tenger sima, csillogva fürdik benne a tropikus forró nap, a futó szél meg el-elkapdossa a diadalordítást, mely végig fut az árbóczokon hajóról-hajóra, mint egy üzenet.

«... Remember the *Maine!*»

*

Mintegy félórai várakozás után végre feltünik ismét a jelzőlobogó a *Marblehead* parancsnoki hidján:

— *Scindia, St.-Paul* előre! — csapatok a szárazra!...

A két hajó fedélzetén megszólal a harsona, sivít a sip: sorjában, fegyverben áll a katonaság, csapatokra osztva, tisztjeikkel élükön, — a csolnakokba beszállásra készen.

— Farewell, boys! God bye! — kiált a sok matróz még egy utolsó bucsúszót az indulóknak, kiket talán sohse látunk többé viszont.

A két hajótest pedig száguld a part felé, a mig csak a fenékmélység a part megközelítését megengedi.

E közben a «New-York Journal» tudósítójának yachtja: a kis «*Windsor*», mely eddig a háttér távlatából gyönyörködött az ütközet látványosságában, előtör s a part mentébe siet, hogy a katonaság támadását fényképpel örökítse meg.

Vigan ficzánkolt a kis hajó, árbóczán büszkén lobogtatva az amerikai trikolort, — mikor a csöndet megszakította egy dörej: a vár fokáról reá irányzott ágyú szava.

A lövés kitünő volt; czentrumában találta a hajócskát, épen lőpor-készleténél. — — — Az explosio rettenetes volt!

Öt másodperczig nem láttunk semmit:.. azután következett a vasdarab-eső...

*

Néma csend, — csak itt-ott sikolt egy elfojtott jaj... Agyunkra ránehezedett egy kábulat, az iszonyat mámora: borzalmasabb képet nem festhet az őrület fantáziája sem, mint a minő e nehány pillanat volt.

Sokáig álltunk még érthetetlenül; szemünk oda volt szegezve az elsimult habokra, mik a roncs felett összecsaptak... s a viharedzett, rideg matrózok szemében megeredt a köny, az ajkakon kitört a düh riadalma.

A mi ezután következett, az mind oly mámoros volt, oly közömbös előttünk, hogy csak napok után tudtunk örvendeni a diadalnak. Negyvennyolcz órát voltunk már talpon pihenés nélkül s az izgalmak borzadályai megfosztottak a gondolkozás képességétől.

A bombázás még tartott egy ideig. Az *Indiana* s a *Texas*, e két legerősebb csatahajónk rettentő ütegei alatt lángtenger borította a vár egész territóriumát. A gyermekeket és asszonyokat, kik az adott ultimatum folytán még a bombázás megkezdése előtt huszonnégy órával hagyták el a vár falait, követte az egesz lakosság; csupán a várőrség tartotta még magát ideig-óráig, végül annak is kétharmada megszökött a menekvők után.

Az amerikai katonaság partra szállítása a délután óráiban történt.

Az aczélcsolnakokban 25—30-ával zsúfolódott a fegyveres had, de még a part fövenyéhez sem értek: kiugráltak a habok közé s térdig, övig a vizben, karabélyaikat magasra tartva, futottak ki a golyózáporba, mely a bokrokból s a homokbuczkák mögül reájuk zúdult.

— «Remember the Maine!»

A habokat pirosra festette a vér; a sebesülteket elsodorta az áradat. De a csapatok száma egyre nőtt, a csónakok orrára erősített gyorstüzelő kéziágyúk pedig szórták a halált az ellen soraiba, mely egyre ritkult, szétszóródott, szétfutott, hogy útat adjon a szabadság kardjának, melynek győznie kell!

*

Az alkonyat bíbora ragyog az oczeánon. A nap már elbujt Cuba magas hegyei mögé.

Csönd. A szél sem sugdos, a viz szinére is ráült a nyugalom. Nemsokára beáll a homály.

A vár fokán lobog a csillagos lobogó. — Az öböl mélyében horgonyoz a hajóhad.

És mindenütt némaság.

A hajók fedélzetéről már lemosták a vért, az ágyúk már ismét fényesen csillognak, — csak az árbóczokat tépte meg itt-ott a gránát, a kéményt elvitte az ütközet fergetegje.

A legénység pihen. Ki alszik, ki meg ir: leveleket, miket tán egy hónap, vagy egy fél év múlva visz el a posta.

Lenn a kórházban szunnyadnak a sebesültek; — a halottak felett már összecsapott a hullámsir: a fodros habokra vér-rózsákat fest az alkonyat. Ez a tengerész sirja.

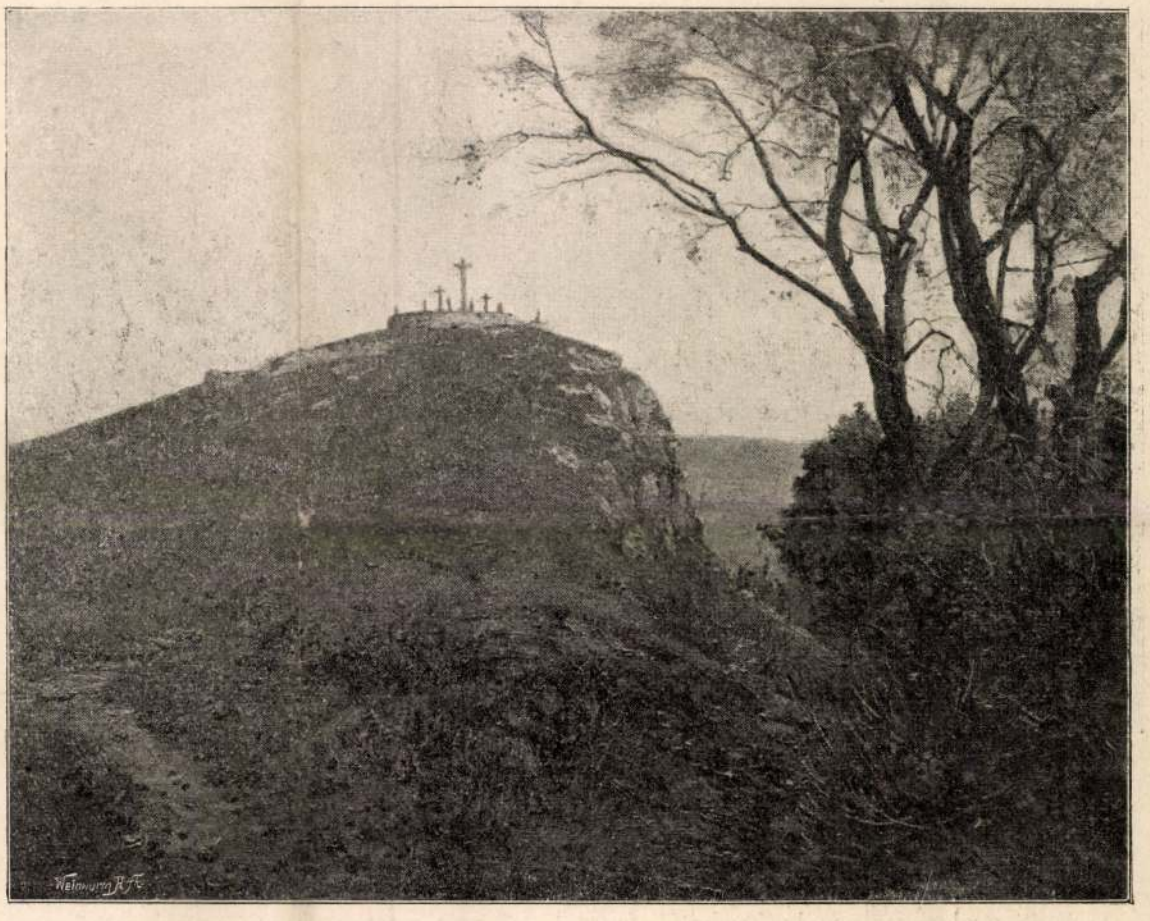

Spányi Béla: *A bodajki Kálvária-hegy.*

Szlányi Lajos: *Őszi tájkép.*

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TÉLI KIÁLLÍTÁSÁBÓL

PETŐFI EZREDÉNEK JUBILEUMA.

A *Sopronban* és *Nagy-Kanizsán* állomásozó s Ernő főherczeg nevét viselő 48-ik gyalogezred decz. 10-ikén ünnepli alakulásának 100-ik évfordulóját. Ránk magyarokra kettős jelentőségű ez az ezred-jubileum, mert azonkivül, hogy e hosszú és harczi eseményekben oly rendkivül gazdag idő alatt az ezred legénysége, sőt tisztjeinek nagy része is magyar volt, itt vitte föl egykor egészen a közlegénységig *Petőfi Sándor* is.

Mihalik Dániel

IX. TEREM.

232 **Keményfy Jenő.** Arcképtanulmány árnyékban. Olajfestmény. Magántulajdon.

233 **Bosznay István.** Téli tájkép. Olajf. Eladó.

234 **Keményfy Jenő.** Leányarckép. Olajfestmény. Magántulajdon.

235 **Mihalik Dániel.** Zagyva medre. Olajf. Eladó.

236 **Mihalik Dániel.** Holdfény a Balatonon. Olajfestmény. Eladó.

237 **Mihalik Dániel.** Balaton reggel. Olajf. Eladó.

*238 **Mihalik Dániel.** Balaton. Olajf. Eladó.

239 **Mihalik Dániel.** Téli reggel. Olajf. Eladó.

240 **Bosznay István.** Erdőrészlet Somogyból. Olajfestmény. Eladó.

241 **Nagy Vilmos.** Tanulmányfej. Olajf. Eladó.

242 **Bosznay István.** Falurészlet őszszel. Olajf. Eladó.

243 **Szlányi Lajos.** Esti nyugalom. Olajf. Eladó.

244 **Szlányi Lajos.** Faluvége holdvilágnál. Olajfestm. Eladó.

*245 **Szlányi Lajos.** Esti hangulat. Olajf. Eladó.

246 **Szlányi Lajos.** Holdvilágos faluvége. Olajf. Eladó.

247 **Szlányi Lajos.** Tájkép fűzfákkal. Olajf. Eladó.

*248 **Nyilasy Sándor.** Szántás. Olajf. Eladó.

249 **Nyilasy Sándor.** Estefelé. Olajf. Eladó.

250 **Zemplényi Tivadar.** Csipkeverő leány. Olajfestmény. Eladó.

*251 **Zemplényi Tivadar.** Férj és feleség. Olajf. Eladó.

252 **Zemplényi Tivadar.** Levél idegenből. Olajfestm. Eladó.

253 **Zemplényi Tivadar.** Kertben. Olajf. Eladó.

254 **Kacziány Ödön.** A kastély árnyéka. Olajfestmény. Eladó.

KMT 1903/4. téli kiáll

207 **Márk Lajos.** Sch. . . . úr arcképe. Olajfestm. Magántulajdon.

208 **Márk Lajos.** P. Jella arcképe. Olajfestm. Magántulajdon.

209 **Márk Lajos.** Dr. Sz. Zs.-né úrnő. Olajf. Magánt.

210 **Márk Lajos.** B. U. Mariska. Olajf. Magántulajdon.

211 **Márk Lajos.** Dr. T. D. E.-né úrnő. Olajfestmény. Magántulajdon.

212 **Márk Lajos.** R. F.-né úrnő. Olajf. Magántulajdon.

213 **Márk Lajos.** G. J.-né úrnő. Olajf. Magánt.

214 **Márk Lajos.** Dr. W. M.-né úrnő. Olajf. Magánt.

215 **Márk Lajos.** Pose. Olajfestmény. Eladó.

216 **Gulácsy Lajos.** Zivatar után. Olajfestm. Eladó.

217 **Gulácsy Lajos.** Gwynplaine. Olajfestm. Eladó.

218 **Tolnay Ákos.** Patak partján. Olajfestm. Eladó.

219 **Tolnay Ákos.** Babat felé. Olajfestmény. Eladó.

220 **Tolnay Ákos.** Pipacs. Pastel. Eladó.

221 **Tolnay Ákos.** Csendes táj. Olajfestmény. Eladó.

222 **Pap Henrik.** 1848-ból. Olajfestm. Eladó.

223 **Pap Henrik** Eső után. Olajfestmény. Eladó.

224 **Gulácsy Lajos.** Menekülés. Olajfestm. Eladó.

225 **Reinhard Károly.** Pongyolában. Olajfestm. Eladó.

226 **Innocent Ferenc.** Madrigal. Olajfestmény. Eladó.

227 **Innocent Ferenc.** Ifjúság. Olajfestmény. Eladó.

228 **Innocent Ferenc.** Perdita. Olajfestmény. Eladó.

229 **Glatter Ármin.** Gyermekarckép. Olajf. Magántulajd.

230 **Glatter Ármin.** Női arckép. Olajf. Magántulajdon.

231 **Glatter Ármin.** Női arckép. Olajf. Magántulajdon.

Mihalik Dániel

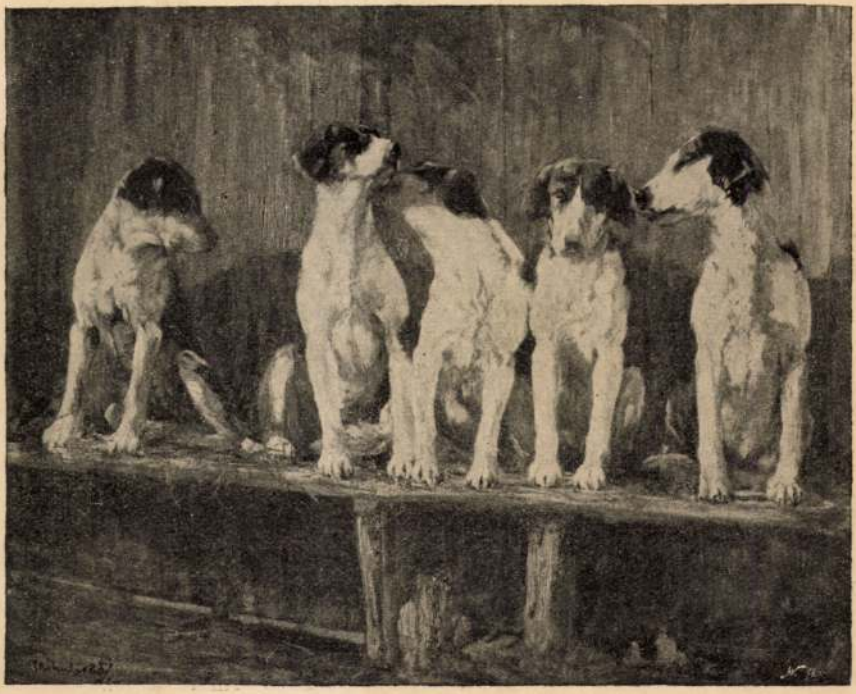

Mihalik Dániel : Napon.

AVASZI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

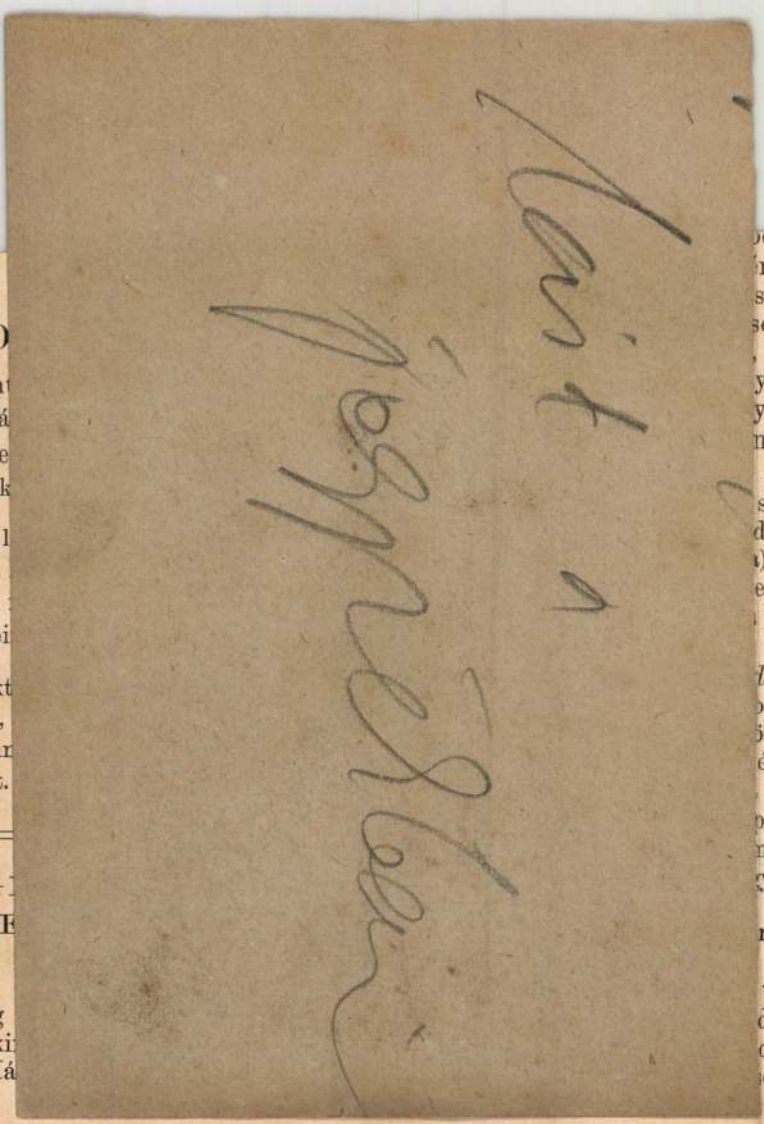

43. Mihalik Dániel: Tehenek a Balatonban.

222. Endrey Sándor: Arckép.

542. Mihalik Dániel: Tiszaparti halásztanya.

350. Aggházy Gyula: Erdei tó.

Mihalik Dániel

90. MIHALIK DÁNIEL: SZÜRKÜLET. OLAJFESTMÉNY.

Szent György Céh
IX. művészeti' akciója.
II
1911. nov - dec.

83. MIHALIK DÁNIEL: RÓZSA-CSENDÉLET. OLAJFESTMÉNY.

Szent György Céh
IX. művészeti aukciója.
1911. nov.-dec.

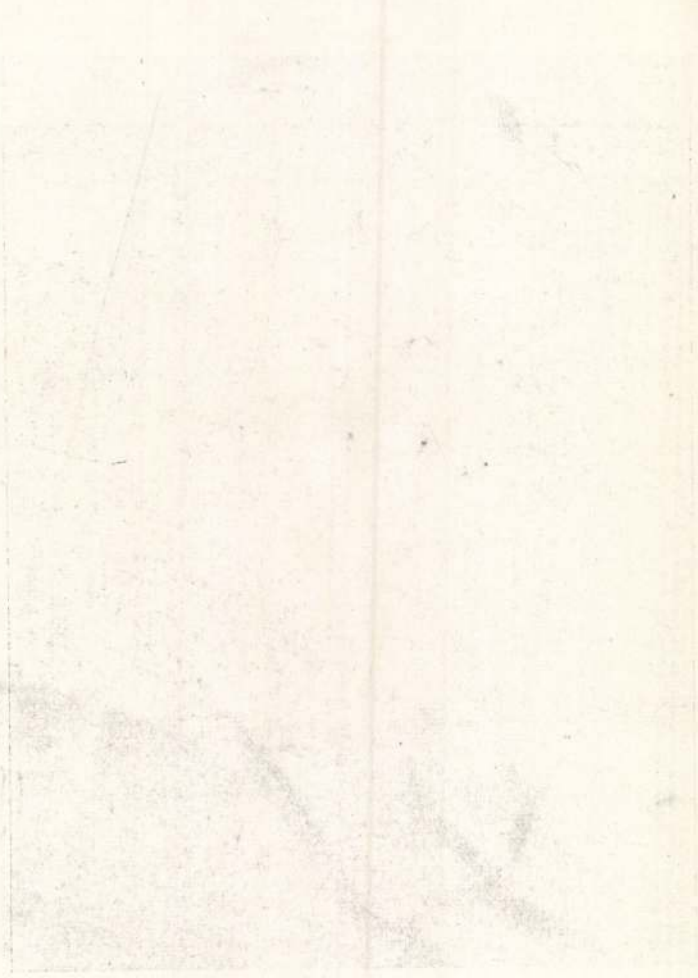

Mihalik Daniel

wod

Pétermagyarmu

Verecke V. 112. l.

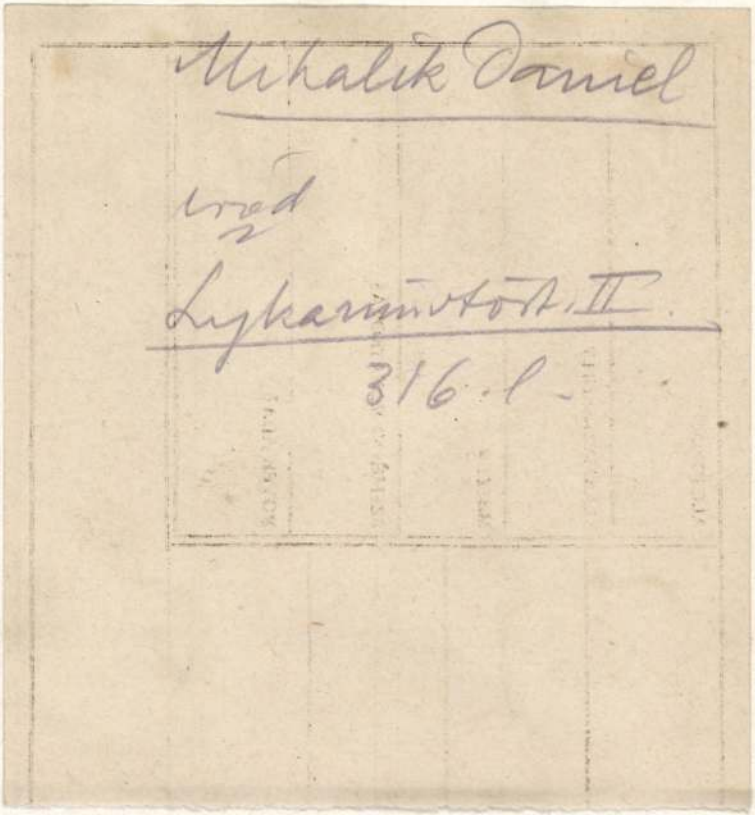

Mihalik Daniel

wied
z
Lykarnivtöst. II.
316. l.

Víncenzo de Stefani: *Le buone parole.*

Mihalik Daniel

vrád

Lázmünkerd

22, 23. l.

			3	✓	
			1	✓	
			1	✓	
			1	✓	
			1	✓	
			3	✓	1 dřevěné
			1	✓	
			1	✓	
			1	✓	
			1	✓	
			1	✓	

Mihalik Dániel

1869 - 1910

irod

Farkas Zoltán

Szépmüvészet

1942. 228. l

230. l.

képpel

A m. kir. Kereskedelemügyi Miniszter ad II. 90
ez a küldemény kg-kint 2 filléres frankójegy

A feladó bizományos neve: Hung

Lakhelye:

Tartalma:

194 1 Tov hóról.

Magyar Nemzet köznapi	
„ „ vasárnapi	
Film, Szinház, Irodalom	1.
Független Magyarország	
Képes Sport	
Magyar Rejtvény Ujság	

makulatura

T.

film, k

kgr.

1. drb csomag

Mihalik Dániel

vrád

Jblképrvni

332.1

Mihalik Daniel

wid

Michel

1015. l.

666. *Maderspach Fere*

Mellig látható és kiss
kopaszodik. Haja, szeme, sz
bajusza pelyhezik, szakálla l
érdemkereszt diszíti. Nyak
gallérja látszik, egyelejű
körülburkoltan hordja.

Vászon, méretei 45·4 : 32·4
30 K. — Vétetett a gr. Kre
A megszerzésére vonatkozó ad
lelt. sznál. — Átvétetett 1895 áp.
jegyzék 93. — Az átvételt tu
8-iki 14895 sz. leirat (159–96).

Mihalik Daniel

fecit

wód

z

Mysk Erno

75. l.

LANTOS A.

KÖNYVESBOLTJA ÉS TUDOMÁNYOS ANTIQUARIUMA

A
„KÖNYVTÁRI SZEMLE“
KIADÓJA.

ÁLLANDÓAN MAGAS ÁRON KÉSZPÉNZÉRT VÁSÁROL: RÉGI KÖNYVTÁRAKAT, EGYES KÖNYVEKET, METSZETEKET, KÉZIRATOKAT ÉS OKLEVELEKET. KÖNYVJEGYZÉK KIVÁNATRA INGYEN ÉS BÉRMENTVE

TELEFON-SZ. 101-67
BUDAPEST, IV. KER.
MEHMED SZULTÁN-UT 3
(VOLT MUZEUM-KÖRUT)

Nagyságos
Szen
Különfél
Szinnyei

Mihalik Daniel

1869 – 1910

brod
?

Dívald 1927

180 l.

IGLÓY KÁROLY dr.
bel- és idegorvos
volt belklinikai tanársegéd
XI. Lágymányosi-u. 15.
Rendel: d. u. 1/23—4-ig. Telefon: 259-383.

Budapest, 1942. XII. 12.

Rp.

10

Zenon Kerőcs
Tub. I

DS. Rend. szerint
(rendszeres kapualatra)

Dr. Iglóy

2,10
2,88
3,18
2,58
10.74

Mihalik Dániel

elismerő okl-

Közlezrkiáll

1269. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Mihalik Daniel

vrád
z

Hlutolsó 49. l.

Trajan eine VII. 244

Mihalik Dániel.

festő

1884/5 = ben végezte a IV. osztályt az alábbi iskolában.

Jánosi II. ker. reálisk

117. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Mihalik Daniel

Téli Táj, olajf, repr.

Jánosi II. ker. réalisk

27. l

Medvyásky - nerů.

Csokaj h. n. 47. 756.

Mihalik Daniel

Borulás c. dipl.
repr.

Jánosi II. ker. reálisk

~~III~~. 70. l.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi minisztertől.

1333/1940. szám.

BUDAPEST 40 DEC 14 2 5

A Müemlékek Orsz.Bizottsága tek.Elnökségének,

Budapest, IX.Hőgyes Endre-u.10.

Hivatalból.

zszolgálati ügyben.

Mihalik Dániel

A Gyűjtő. 1914. 3–4 sz.

XVIII. aukció

826. MIHALIK DANIEL: Tájkép.
Akvarell. 22×30 cm. 70

Mihatik Daniel

Peràllag III -

1498. l -

1410. **Szelence,**

tulaezüst, fedelén rozettadísz. — DOSE, Tulasilb

1410/a. **Tál,**

ezüst, trébelt levélfüzéres díszítéssel. XIX. sz. -
XIX. Jahrhundert.

1410/b. **Szelence,**

békateknő, vésett aranyfoglalattal. XVIII. sz. v
XVIII. Jahrhundert.

1410/c. **Két sótartó,**

ezüst, trébelt, alakos diszítésű medaillonokkal.
figuralem Dekor. Indien.

1410/d. **Két kis váza,**

ezüst, festett zománcdísszel, nyakán játszó Amore
VASEN, Silber mit Emaildekor. Am Körper E

1410/e. **Csészefoglalat,**

ezüst, zománcdíszítéssel, rajta négyszögletes m
Silber mit Emaildekor. Rechteckige Felder mit

1410/f. **Tintatartó,**

ezüst, ovális tálca, ágfülekkel, hozzá ezüst tol
henkel. Dazu ein silberner Federstiel.

1410/g. **Bányászbárd,**

fekete fanyelén csavarodó tölgylevélfüzér közt
bánya- és kohójelenet. Ezüst. XIX. sz. e. —
guirlanden Bergleute und Soldaten ; am Beil

1410/h. **Sótartó,**

ezüst, kerek csésze, három kihajló lábbal. XI
Füssen. Mitte XIX. Jahrhundert.

1410/i. **I. Rákóczi Ferenc érme,**

rendjelszerű sugaras foglalatban. — RÁKÓCZ

Mihalik Dániel

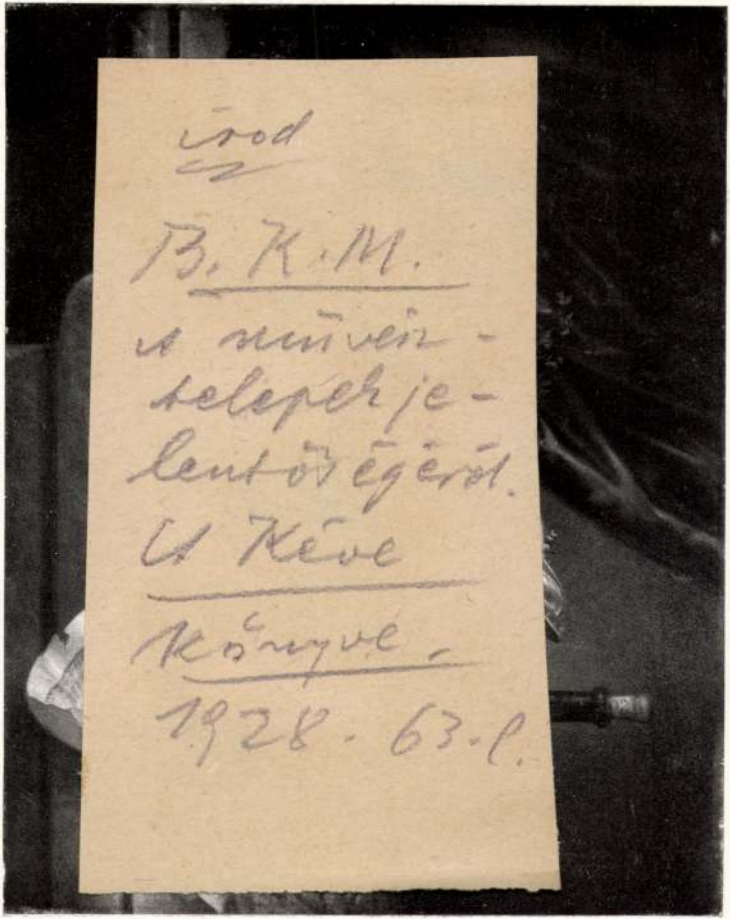

293. Schuster.

31. *Marius Bauer.*

4. *Akkeringa.*

A jubiláris kiállítás nyitva: május 25-június 15-ig naponként 10-ig belépő díj: személyjegy 1 kor. családjegy 5 személyre 3 kor. tanulójegy 20 fillér. Tagok díjtalanul tekinthetik meg.

Felkéretik saját érdekében hogy részvételét május 22-ig közölni szíveskedjék.

A Szolnoki Művészi Egyesület Igazgatóságával, hogy elszállásolásáról gondoskodhassunk.

MEGHÍVÓ

Alulírott művészeti egyesület fennállásának tíz éves fordulója alkalmából 1913. májushó 25-én tartandó

jubiláris ünnepségére

Szolnok, 1913. május hó 10-én. tisztelettel meghívja.

A SZOLNOKI MŰPÁRTOLÓ EGYESÜLET

a Szolnoki Művészeti Egyesület fennállásának tíz éves forduló-ja alkalmából tartandó jubiláris ünnepség...

Sorrendje...

I.

a Szolnoki Művészeti Egyesület díszközgyülése a vármegyeház dísztermében:

1. Dr. báró Kohner Adolf elnök megnyitó beszéde...
2. a Szolnoki Művésztelep története előadja Dr. Kovács Dezső

Kivonulás a Művésztelepre

II.

1. a Jubiláris Kiállítás megnyitása.
2. Wlassics Gyula szobrának leleplezése az ünnepi beszédet tartja Dr. Kúry Albert.
3. Mihalik Dániel szobrának leleplezése az emlékbeszédet tartja Zombory Lajos...
4. Díszebéd dél-után 1-órakor a Nemzeti Szállodában.

Mihalik Dániel

Pauw Gera: Magyar művészek kiállítása a Műcsarnokban. Vas. Ujs., 1898. 873, 874 l

A fiatalabb magyar tájképfestők munkái között különös figyelmet érdemelnek MIHALIK DÁNIEL tájképei. «Tiszai ártér» czimű képén meglátszik, hogy a természet közvetlen hatása alatt készítette. Szinei azonban még igazabbak a nyirfás ligetet ábrázoló képén. Hogy helyes úton halad még fiatal művészi pályáján, bizonyítják többi tanúlmányszerű művei. Egy téli tájat ábrázoló képe pedig becsületére válnék bármely nevesebb mesterünknek.

873

Mihalik 1869-ben született Tallóson. Művészi tanúlmányait az országos mintarajztanodában Székely és Lotz tanárok mellett kezdte meg, honnan Münchenbe ment. 1893-ban állította ki első képét «Falu végén» czímmel. Azóta az erdei hangulatok festésére adta magát, mely téren megtalálta forrongó tehetségének helyes útját.

fordít

MIHALIK DÁNIEL.

Mihalik Dániel

35 Mihalik Dániel: Őszi borulás.

Képröm. Társ. 1899. tav.
nemvetk. Kiáll. Eat.

55. Szenes Fülöp: A kis hamis.

Mihalik Dániel

A réten c. képe
nincs nummellékletben
a Vas. Ujs. 1908. évi
karácsonyi albumá-
ban.

Mihalik Daniel

Erőd

Dalmübarátok

57, 123, 247 -l.

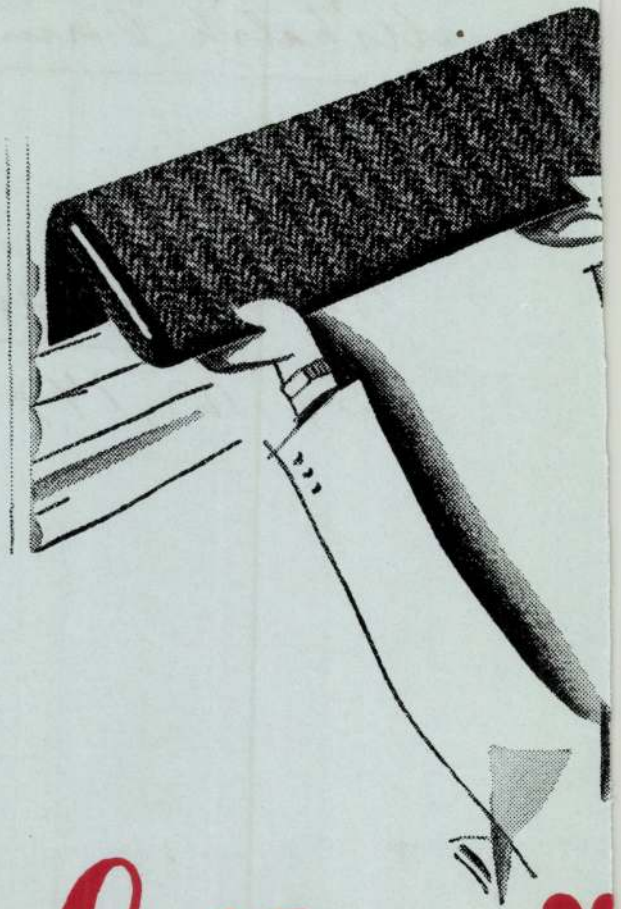

feltesszü

Mihalík Dániel

szobra, repr.

Vas. Ujs. 1913. 438. l.

(A szolnoki művésztelep jubiláris kiállítása, képpel.)

KASSA SZ. KIR. VÁROS POLGÁRMESTER

8698 szám.

1940.

KASSA 40 IV. -6.15

Nagytekintetü

Müemlékek Országos Bizottsága

13 BUDAPEST CIMNYOMÓ 943 APR -8 19

Budapest.

Hivatalból
díj átalányozva
posta díj köteles.

IX Köpp Ernő

Mihalik Dániel

Bruck Miksa, Mihalik Dániel
Pap Henrik. Magyarországi Kiáll. Elfes
tárgym. O.M. Képrőm. Társ.
1911. október.

Mihalik Dániel.

Rónai Dénes felvétele.

MIHALIK DÁNIEL HAGYATÉKA

Dihalik Dániel 1869 december 14-én született Tallóson (Pozsony megyében). Művészi tanulmányát 1887-ben kezdte meg Budapesten, a Mintarajztanodában, ahol első évben Gregus János, második és harmadik évben Székely Bertalan, végül a negyedik évben Lotz Károly tanítványa volt. 1892 tavaszán Münchenbe költözött. Első művével 1893-ban jelenik meg a Műcsarnok tárlatán (Falu vége), 1896-ban visszatér Budapestre, majd 1898-ban, mint az Andrássy Dénes-féle ösztöndíj nyertese, Párisba megy, honnan egyévi tartózkodás után visszatér hazájába és 1901-ben tevékeny részt vesz a szolnoki művésztelep megalakításában, melynek haláláig egyik legkitartóbb munkása és büszkesége volt. Művészi munkásságát egy külön gyűjteményes kiállításon 1907-ben az „Uránia" műegyesület mutatta be.

Kiválóbb alkotásai és kitüntetései: 1893 (Falu vége), 1897 (Eső után), 1898 Andrássy Dénes-ösztöndíj, 1898 (Tiszai árvíz), 1899 (Téli tájkép), 1901 (A rét), 1901 Kis aranyérem, München, 1903 (Zagyva medre) 600 koronás Ráth-díj, 1904 (A Balaton), 1905 (Hóolvadás), 1907 (Here-táblák) 4000 koronás társulati díj.

IX. Terem.

1. Kos-fej. Vázlat.
2. Legelő tehenek. Vázlat.
3. Gyümölcsfák. Tanulmány.
4. Borús idő. Vázlat.
5. Tiszai híd ősszel. Vázlat.
6. Alkonyat. Tanulmány.
7. Napraforgók.
8. Parochia.
9. Kiáradt Pityó.
10. Rózsák.
11. Heretáblák. Államtulajdon. Nem eladó.
12. Rózsák vázában. Magántulajdon. Nem eladó.
13. Zagyva áradása. Magántulajdon. Nem eladó.
14. Rózsás kert.
15. Udvarrészlet.

16. Rózsák. Magántulajdon. Nem eladó.
17. Orgonavirágok. Tanulmány.
18. Árvízkor.
19. Kifogott ló. Vázlat.
20. Nagy víz.
21. Pityó. Magántulajdon. Nem eladó.
22. Fák árvízben. Magántulajdon. Nem eladó.
23. Felhők naplementekor. Tanulmány.
24. Hold feljötte. Magántulajdon. Nem eladó.
25. Tél. Tanulmány.
26. Őszi táj. Tanulmány.
27. Vízgát. Tanulmány.
28. Holdas éj a Balatonon. Magántulajdon. Nem eladó.
29. Este. Magántulajdon. Nem eladó.
30. Faluvége.
31. Délutáni nap. Magántulajdon. Nem eladó.
32. Alföldön. Magántulajdon. Nem eladó.
33. Megáradt Zagyva tavaszkor.
34. Tiszapart. Államtulajdon. Nem eladó.
35. Zagyvapart.
36. Tavasz.
37. Rózsafák.
38. Nyírfák tavaszkor. Magántulajdon. Nem eladó.
39. Tavaszi árvíz. Tanulmány.

40. Tehenek. Vázlat.
41. Rét. Tanulmány.
42. Tájkép tehenekkel. Magántulajdon. Nem eladó.
43. Móricz-liget.
44. Reggel. Magántulajdon. Nem eladó.
45. Gyümölcsök. Vázlat.
46. Mezei virágok. Vázlat.

X. Terem.

47. Tehenek a mezőn. Vázlat.
48. Pihenő tehén. Vázlat.
49. Fekvő tehén. Vázlat.
50. Felhő-tanulmány. Vázlat.
51. Rózsa csendélet.
52. Hullámzó Balaton. Tanulmány.
53. Káposztaföld.
54. Halásztanya a Tisza partján. Magántulajdon. Nem eladó.
55. Olvadáskor. Államtulajdon. Nem eladó.
56. Fehér ház. Magántulajdon. Nem eladó.
57. Zagyva télen. Tanulmány.
58. Balaton-part. Vázlat.
59. Estefelé. Vázlat.
60. Ökrök. Vázlat.

61. Esti csillag.
62. Kukoricatörés. Államtulajdon. Nem eladó.
63. Nyári árvíz.
64. Szürkület.
65. Rózsák órával. Magántulajdon. Nem eladó.
66. Ősz. Magántulajdon. Nem eladó.
67. Borús táj. Magántulajdon. Nem eladó.
68. Késő délután.
69. Szeptemberi nap.
70. Márciusban. Magántulajdon.
71. Tavasz.
72. Köd. Magántulajdon. Nem eladó.
73. Tanya. Magántulajdon. Nem eladó.
74. Napraforgós táj. Vázlat.
75. „Hallalli." Tanulmány.
76. Felhők. Vázlat.
77. Tanyai ház. Magántulajdon. Nem eladó.
78. Téli táj. Államtulajdon. Nem eladó.
79. Virágos rét. Tanulmány.
80. Borús felhők. Vázlat.
81. Szolnoki tanya. Magántulajdon. Nem eladó.
82. Balaton reggel. Vázlat.

Mihalik Dániel.

Rónai Dénes felvétele.

MIHALIK DÁNIEL HAGYATÉKA

íhalik Dániel 1869 december 14-én született Tallóson (Pozsony megyében). Művészi tanulmányát 1887-ben kezdte meg Budapesten, a Mintarajztanodában, ahol első évben Gregus János, második és harmadik évben Székely Bertalan, végül a negyedik évben Lotz Károly tanítványa volt. 1892 tavaszán Münchenbe költözött. Első művével 1893-ban jelenik meg a Műcsarnok tárlatán (Falu vége), 1896-ban visszatér Budapestre, majd 1898-ban, mint az Andrássy Dénes-féle ösztöndíj nyertese, Párisba megy, honnan egyévi tartózkodás után visszatér hazájába és 1901-ben tevékeny részt vesz a szolnoki művésztelep megalakításában, melynek haláláig egyik legkitartóbb munkása és büszkesége volt. Művészi munkásságát egy külön gyűjteményes kiállításon 1907-ben az „Uránia" műegyesület mutatta be.

Kiválóbb alkotásai és kitüntetései: 1893 (Falu vége), 1897 (Eső után), 1898 Andrássy Dénes-ösztöndíj, 1898 (Tiszai árvíz), 1899 (Téli tájkép), 1901 (A rét), 1901 Kis arany-érem, München, 1903 (Zagyva medre) 600 koronás Ráth-díj, 1904 (A Balaton), 1905 (Hóolvadás), 1907 (Here-táblák) 4000 koronás társulati díj.

IX. Terem.

1. Kos-fej. Vázlat.
2. Legelő tehenek. Vázlat.
3. Gyümölcsfák. Tanulmány.
4. Borús idő. Vázlat.
5. Tiszai híd ősszel. Vázlat.
6. Alkonyat. Tanulmány.
7. Napraforgók.
8. Parochia.
9. Kiáradt Pityó.
10. Rózsák.
11. Heretáblák. Államtulajdon. Nem eladó.
12. Rózsák vázában. Magántulajdon. Nem eladó.
13. Zagyva áradása. Magántulajdon. Nem eladó.
14. Rózsás kert.
15. Udvarrészlet.

16. Rózsák. Magántulajdon. Nem eladó.
17. Orgonavirágok. Tanulmány.
18. Árvízkor.
19. Kifogott ló. Vázlat.
20. Nagy víz.
21. Pityó. Magántulajdon. Nem eladó.
22. Fák árvízben. Magántulajdon. Nem eladó.
23. Felhők naplementekor. Tanulmány.
24. Hold feljötte. Magántulajdon. Nem eladó.
25. Tél. Tanulmány.
26. Őszi táj. Tanulmány.
27. Vízgát. Tanulmány.
28. Holdas éj a Balatonon. Magántulajdon. Nem eladó.
29. Este. Magántulajdon. Nem eladó.
30. Faluvége.
31. Délutáni nap. Magántulajdon. Nem eladó.
32. Alföldön. Magántulajdon. Nem eladó.
33. Megáradt Zagyva tavaszkor.
34. Tiszapart. Államtulajdon. Nem eladó.
35. Zagyvapart.
36. Tavasz.
37. Rózsafák.
38. Nyírfák tavaszkor. Magántulajdon. Nem eladó.
39. Tavaszi árvíz. Tanulmány.

40. Tehenek. Vázlat.
41. Rét. Tanulmány.
42. Tájkép tehenekkel. Magántulajdon. Nem eladó.
43. Móricz-liget.
44. Reggel. Magántulajdon. Nem eladó.
45. Gyümölcsök. Vázlat.
46. Mezei virágok. Vázlat.

X. Terem.

47. Tehenek a mezőn. Vázlat.
48. Pihenő tehén. Vázlat.
49. Fekvő tehén. Vázlat.
50. Felhő-tanulmány. Vázlat.
51. Rózsa csendélet.
52. Hullámzó Balaton. Tanulmány.
53. Káposztaföld.
54. Halásztanya a Tisza partján. Magántulajdon. Nem eladó.
55. Olvadáskor. Államtulajdon. Nem eladó.
56. Fehér ház. Magántulajdon. Nem eladó.
57. Zagyva télen. Tanulmány.
58. Balaton-part. Vázlat.
59. Estefelé. Vázlat.
60. Ökrök. Vázlat.

61. Esti csillag.
62. Kukoricatörés. Államtulajdon. Nem eladó.
63. Nyári árvíz.
64. Szürkület.
65. Rózsák órával. Magántulajdon. Nem eladó.
66. Ősz. Magántulajdon. Nem eladó.
67. Borús táj. Magántulajdon. Nem eladó.
68. Késő délután.
69. Szeptemberi nap.
70. Márciusban. Magántulajdon.
71. Tavasz.
72. Köd. Magántulajdon. Nem eladó.
73. Tanya. Magántulajdon. Nem eladó.
74. Napraforgós táj. Vázlat.
75. „Hallalli." Tanulmány.
76. Felhők. Vázlat.
77. Tanyai ház. Magántulajdon. Nem eladó.
78. Téli táj. Államtulajdon. Nem eladó.
79. Virágos rét. Tanulmány.
80. Borús felhők. Vázlat.
81. Szolnoki tanya. Magántulajdon. Nem eladó.
82. Balaton reggel. Vázlat.

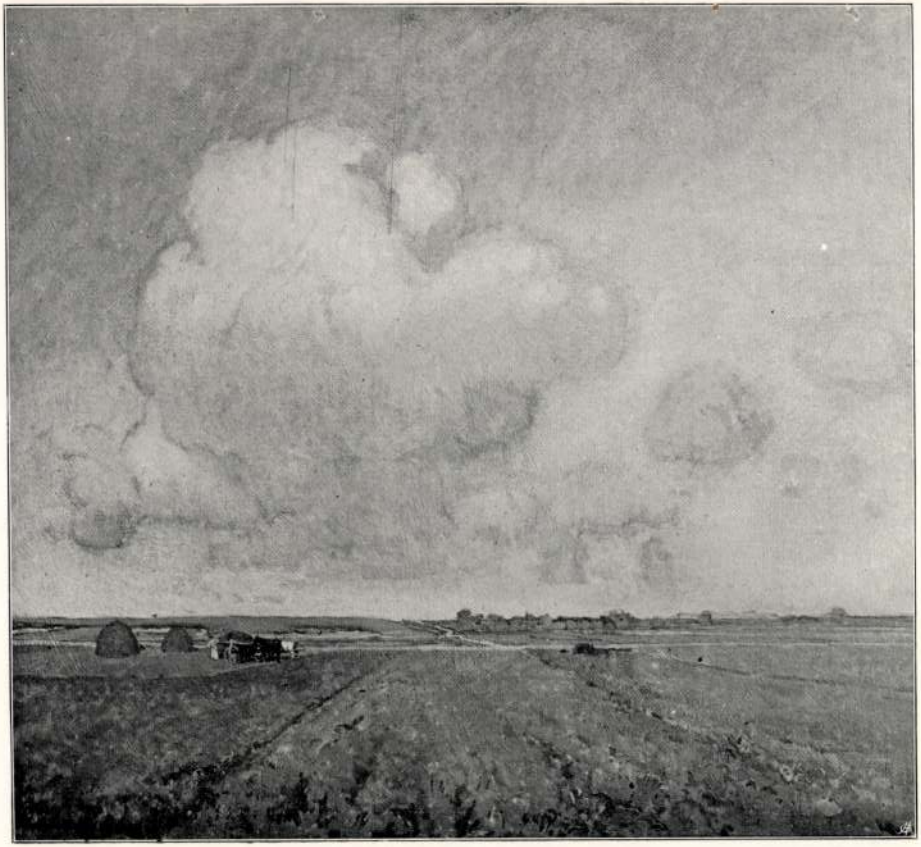

11. Mihalik Dániel: Heretáblák.

23. Bruck Lajos: La Varenne-i részlet.

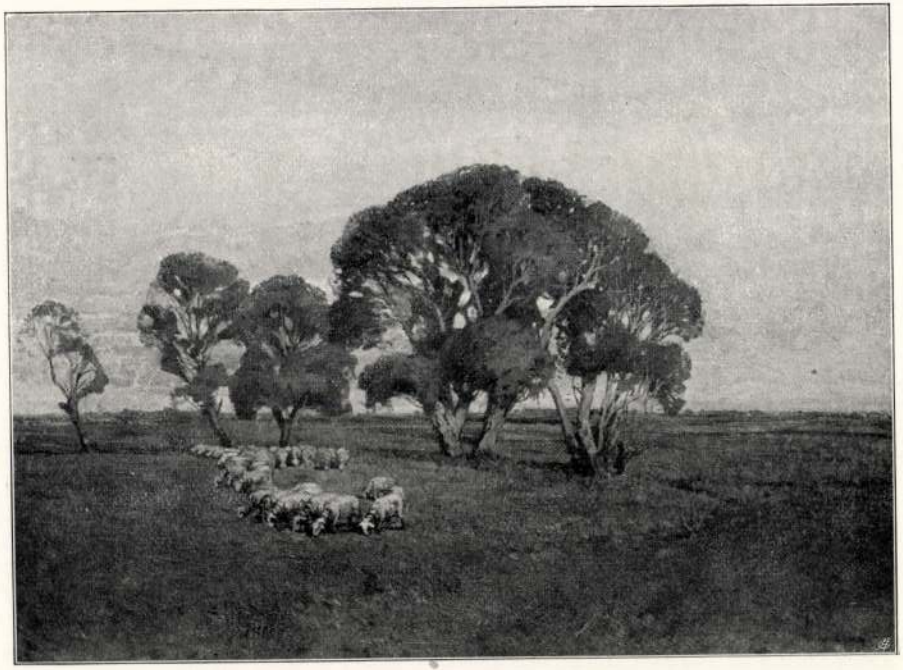

32. Mihalik Dániel: Alföldön.

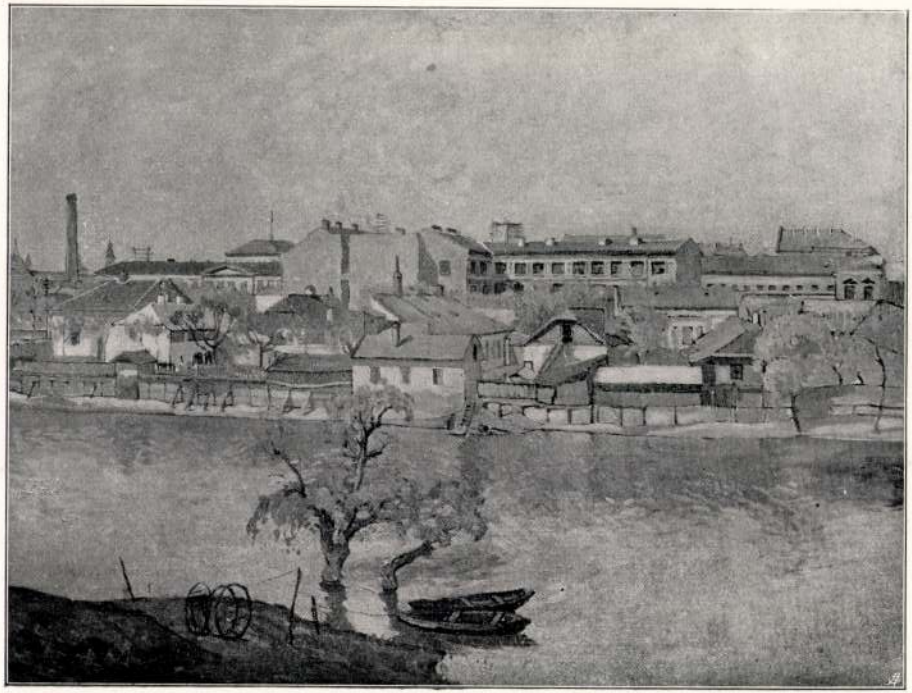

35. Mihalik Dániel: Zagyvapart.

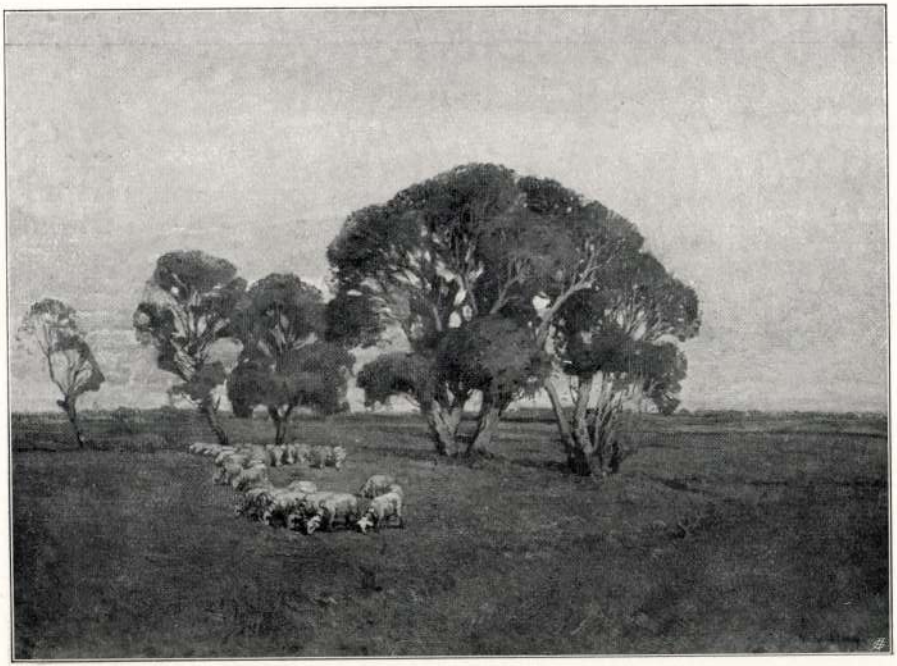

32. Mihalik Dániel: Alföldön.

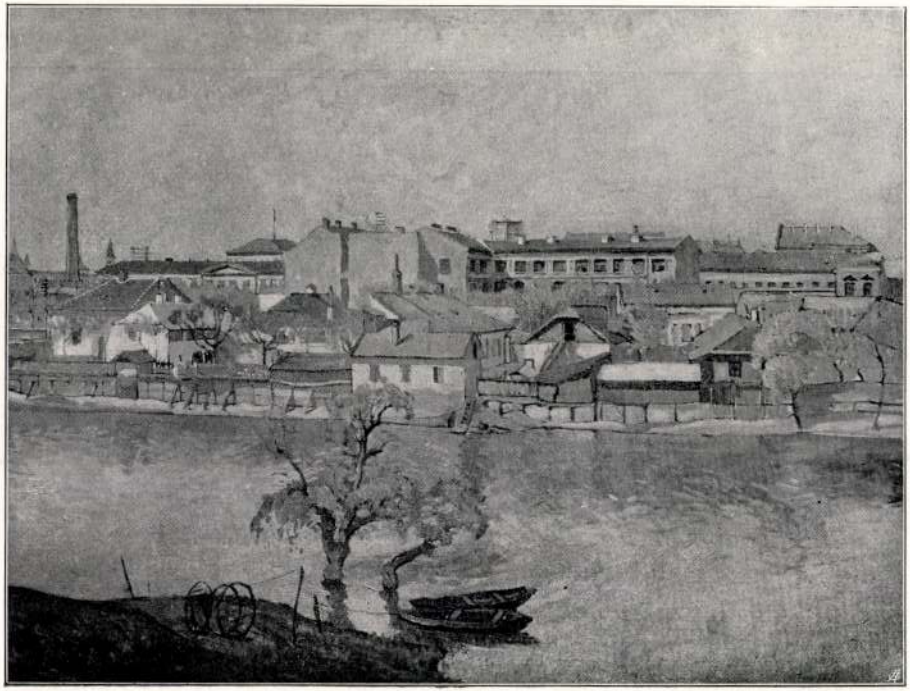

35. Mihalik Dániel: Zagyvapart.

12. Mihalik Dániel: Rózsák vázában.

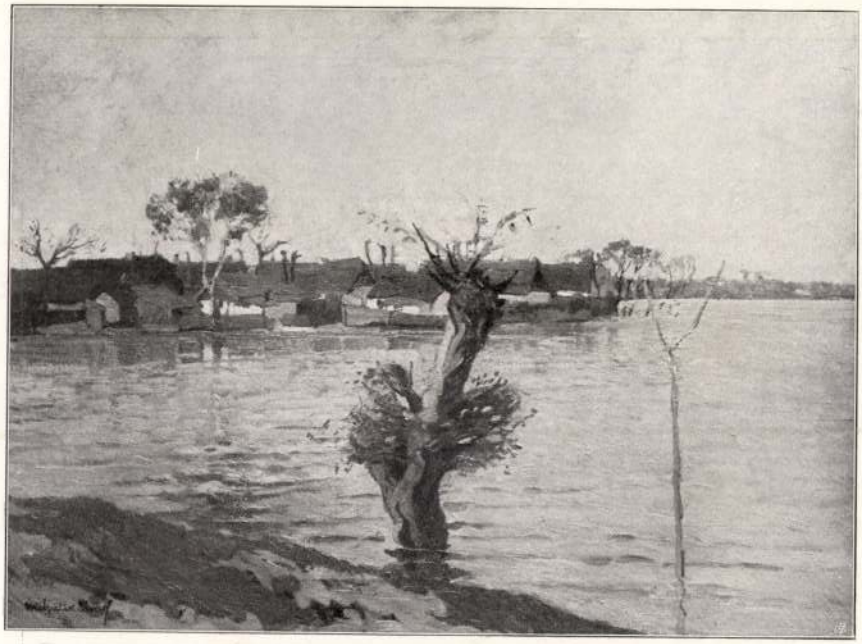

13. Mihalik Dániel: Zagyva áradása.

33. Mihalik Dániel: Megáradt Zagyva tavaszkor.

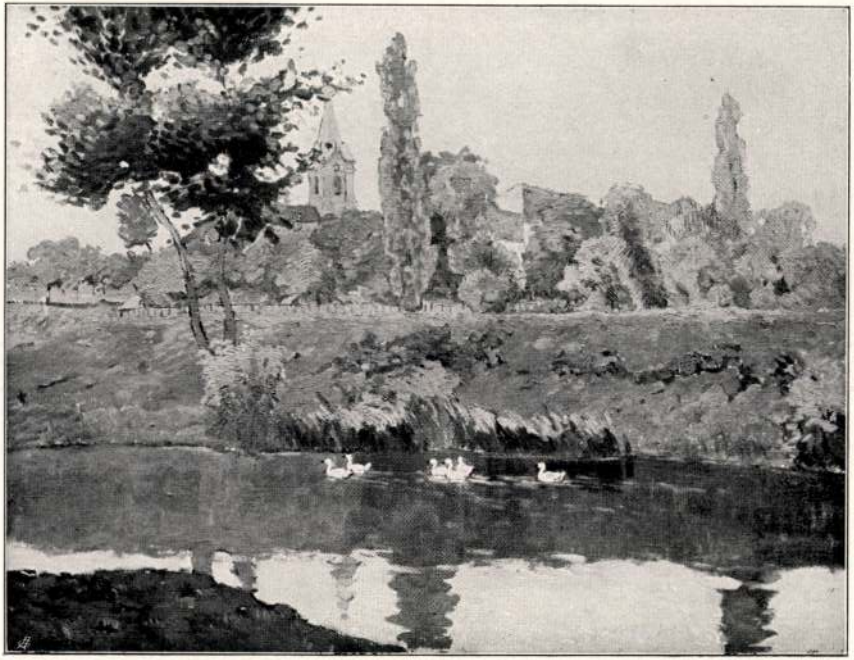

67. Mihalik Dániel: Borús táj.

26. Mihalik Dániel: Őszi táj.

34. Mihalik Dániel: Tiszapart.

9. Mihalik Dániel: Kiáradt Pityó.

61. Pap Henrik: Vető női alak.

Műemlékek. Orsz. Bizottsága

tek. igazgatósága

Budapest.

IX. Högyes Endre u 10.

majd ha l
Ettől fo
— Húz

Zord sziklakő és zöld moha?
S nézd: zöld moha s zord sziklakő
Nem hagyják egymást el soha.

Mihalik Dániel

P. G. A Műcsarnok ezredévi kiállításából. Vas. Ujs. 1896. 544, 547. l.

alku, a fizetési feltéte
Apró részletekben kel
0 forintot szeptember 1
pénzből már alig volt eg
0 forint is, a mint lefi
ott.
ndolta most magát De
magában, hogy akármi
a felesége, meg a kis leá
a. A magáé felől igen k

llhatta meg azonban, ho
ogasson. Elült ott órákig
s el-elhúzatta a nótáját.
czigányoknak azt mond
zsikálhattok ti már nek
jószágom, a földem ár
bb része) a ti torkotok
Sokkal vigabban élte

sikálunk is mi a mi
— mondta Puka Ferke,
k? Jól tudjuk, hogy
esz.
gva így parancsolt Sá
zátok, «halesz»-re!

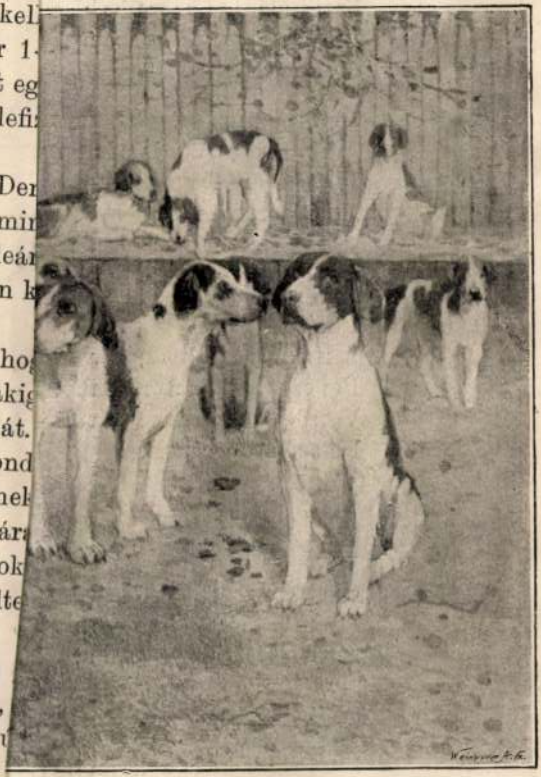

niel: Kenellben.

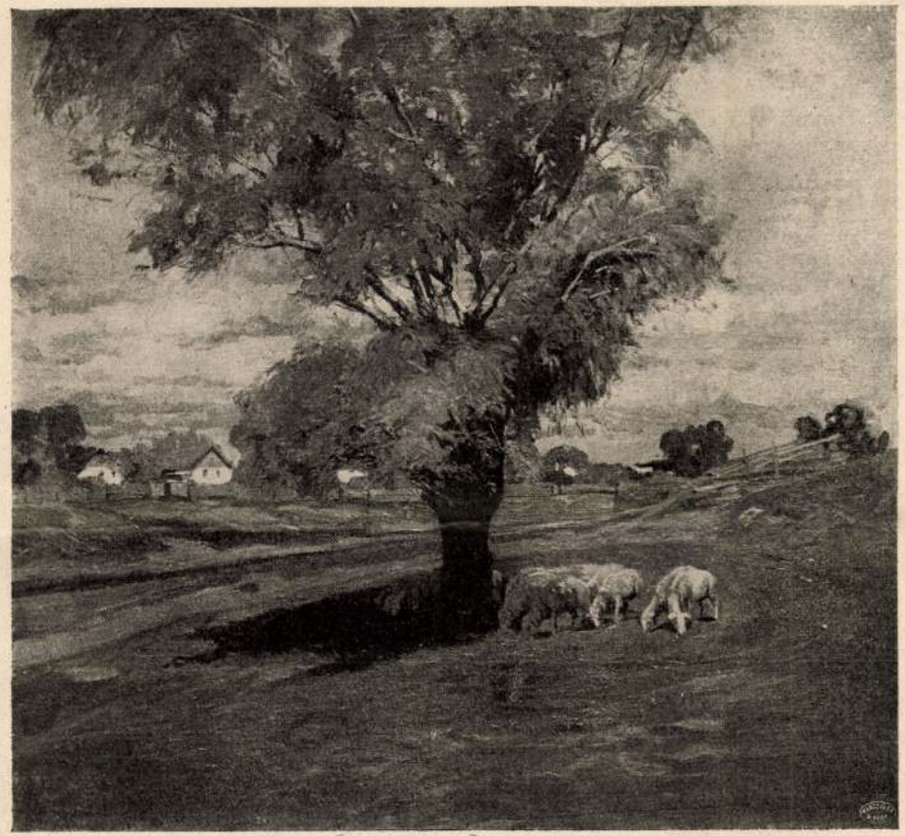

Mihalik Dániel: Fűzfa.

nál fogva a viz alá. Ott kitekerte a nyakát, azután másikat fogott.

Szokásban volt a vadrucza-fogásnak az a módja is, hogy egy hosszú zsinegre fekete lószőrre fűzött tengeriszemet aggattak. A zsineg végére követ kötöttek s bedobták a vizbe. A vizszinen lebegő kukoriczaszemeket lenyelte a kacsa s ezzel fogva volt.

Tömérdek vadludat elejtettek csapótőrrel. A költő vadliba, midőn fészkéről távozik, hasáról letépett finom pehelylyel befedi tojásait. A vadász a pehely alá rejtette a csapóvasat s midőn a lúd visszatért s a pelyhet tojásairól el akarta hárítani, nyakába vágott a csapda vasíve

különösen száraz esztendőkben ölt. Az égés sokkal lassúbb is, mert a gyökérrészek már erősen korhadtak s a legtöbb helyen földdel erősen kevertek. Voltak száraz évek, midőn több száz hold égett egyszerre. Az égés a turfatalaj egész vastagságában történik, a felszintől le az elevenig földig. De ha a felső réteg már annyira földdé vált, hogy éghetetlen, akkor felül nem mutatkozik a tűz, hanem lent a feltalaj alatt lappang a zsarátnok. A talajégésnek ez a faja a legveszedelmesebb. A hol vékonyabb a felső réteg, könnyen beszakad, s odalent tűztenger tátong. Volt rá eset, hogy Udvari határában kocsival, lóval beszakadt egy úriember. Ló és

tani a földre, vagy égő gyufát, szivart eldobni, mert meggyulladhat a föld.

A kiégett részeken világos színű, könnyű hamu marad vissza, mely eleinte terméketlen, de aztán bő trágyázással lassanként jó termő földdé válik.

A mily sajátságos ez a földterület, olyan különleges máskép is. Télen nincsen erős hideg, s a laza földön a vadak ezrei keresnek téli lakhelyet. Viszont megtörtént az, hogy junius 27-én az egész termés elfagyott. Szóval a gazdag talaj tűznek, víznek, fagynak erősen ki van téve, s ezért bizonytalan rajta a gazdálkodás. Vannak igen laza, könnyű földek, melyeket nem is szántanak, hanem a tallóra fogasolás után egyenesen rábocsátják a vetőgépet.

A következő évtizedek eltüntetik majd a föld e sajátságait, megszüntetik az érdekes különbségeket a többi termő földek között, és a csendes tanyában, mely a tagba hasított dús mezőkön épül, nem fogja tudni a földmíves magyar, hogy valamikor a kis tanya helyén hattyú költött, és a búzavetés alatt megégett a föld. *Dr. Kádár Jenő.*

EGYVELEG.

* **Vilmos császár utazásai** a német vasutakon évenként átlag 120 ezer koronába kerülnek; ez összeget az illető vasuti társulatoknak a kincstár rendesen kifizeti.

* **Az orvos Franciaországban** az általa gyógykezelt s elhalt beteg után ráhagyott örökséget el nem fogadhatja. Ezzel a törvény bizonyos visszaéléseknek akarja elejét venni, melyek beteg emberek végrendelkezéseinél előfordulhatnak.

* **A délkeleti Oroszországban** végbement földrengések és vulkánikus kitörések a Fekete-, valamint a Kaspi-tengerben is helyenként geologiai változásokat idéztek elő. Némely helyen nagy mélységből sziklák jöttek fel; a kracznovodikai kikötőben pedig oly sekély lett a tenger, hogy abban a kisebb hajók is alig tudnak megfordulni.

* **Japánban a nyilvános árverések** alkalmával senki sem beszél, hanem az árverezők ajánlataikat egy darab papirosra irva egy külön szekrénybe teszik. Az árverezés befejezésével az erre kirendelt hivatalnok az ajánlatokat összehasonlítva, a tárgyat a legtöbbet igérőnek adja át.

* **Fegyencz zenekar.** Noumeában — a franczia

szer Udvari határában a püspökségi uradalomból bolyongott be egy nagy falka sertés az ingoványba, s teljes egy esztendő múlva került elő malaczostúl együtt, a mit meghagyott a farkas, vagy másképen el nem veszett. Addig hiába keresték.

Más helyen meg falat alkotott a gyökérzet, függélyesen, lefelé a mélységben. Ha a lemenő nap ferdén végig sütött a mozdulatlan vizen, megláthatta az ember a bozontosan összeszőttfont falszerű képződményt.

Sőt voltak úgynevezett lápkutak is, feneketlen mély vizzel, köröskörűl gyökérfalazattal. Ilyen lápkútban néha ezrével ficzkándozott a csík.

Ez az elvadult világ a vizi vadak millióinak adott háborítatlan csendes tanyát.

Bent a nádrengeteg belsejében, hol egymás mellett apró szigetecskék domborodtak ki a viz tükréből, vékony szálú gyenge fű között ott költött a daru, a Sárrét szép madara. Halálveszedelem volt azt a helyet megközelíteni akár szárazon, akár vizen. S a hol a náderdő egy-egy keskeny viz- vagy földszalagot engedett a tisztáshoz, annak tájékán egy-egy zsombék tetején mindenütt ott áll az *őrdaru*. Az őrdaru nem áll féllábon, nem sétál, nem bogarászik, nem tartja csőrét hivalkodóan az ég felé, sem álmosan nem dugja a szárnya alá. Csak áll és néz egy irányban, mint egy szép márványszobor. Most egy szúnyogfelleg közeledik felé. Naplemente óta nyájat, gulyát vérig boszantott messze, kint a parton s most már, hogy hüvösebb a lég, éjjeli szállására tér a nádasba. Az őrdaru haragszik, de nem mozdúl. A zugó szunyogfalka rajta vonúl át. Csőrének lágy tövébe öt-hat telhetetlen kis ragadozó is belekapaszkodik, szivja a vérét. Az őrdaru ma nem bánja, mert ő ma őrdaru.

Csak avatott sárréti vadász tudta megközelíteni a darufalkát. Ha megsejtette, hogy merre van a daruszállás, már alkonyatkor kiment az ingovány partjára. Gondosan megtöltötte kétcsövű puskáját. A bőrzacskóból két-két gyűszű puskapor dukált mindegyik csőbe. A port leverte szöszszel, még pedig nem csak úgy találomra, hanem mértéke volt annak, hogy meddig kell verni a fojtást. Hát addig kellett azt verni szabályos, lassú tempóban, míg a puskaurasági cseléd cselekedte az ilyen kontármunkát.

Naplamente táján a töltött puskával elindult a daruvadász be az ingoványba. A sűrű, fekete pocsolya befolyt a csizmaszáron, de még le is húzta volna a csizmát, ha lába fejét meg nem szegi az ember. Egy puskalövésnyire megszünt a pocsolya, ott már gazos volt a fenék. Következtek a zsombékok, azok a kerek, földből és gyökérből képződött oszlopocskák, melyek a víz alatt sűrűn sorakoztak egymás mellé. Némelyiknek a gyepes feje ki is látszott a vizből. Fárasztó volt ezek között járni. Egyik lábán állott az ember, a másikkal elébb kikereste, hogy hova lépjen. Folyt a verejték a vadászról, mire túlvergődött a zsombékon. Itt megállott egyet fújni. Égő taplóval lesütögette nadrágjáról a nadályokat, — azután ment tovább. Most sűrű sáserdőbe érkezett. Oldalvást neki feküdt az ember, úgy haladhatott benne lassan. — Fellegmódra rebbentek fel körülötte a vizimadarak, ám a vadász most a világért sem sütötte volna ki puskáját. Pedig a madárfellegben remek példányok akadtak. Hápogtak a gácsérkacsák, mindenféle fajból. Az apró kerczeruczától a nagytestű jegeskacsáig minden, de mindenféle faj képviselve volt itt. Beljebb a gyenge nád között egy egész gémtábor vert tanyát. Ocsmány szagú ronda szállás a félig letördelt, letaposott nádasban. A gyönyörű nemes kócsag ki is vált a társaságából, pedig hát voltaképen ő is abba a családba tartoznék. A fehér kócsag a maga társaságában csak a szürkegémet tűri meg.

A daruvadász csendesen, nesztelenül nyomúlt előre. A sáson túl fűzfatörzsből vájt ladikja állott. Télen-nyáron ott tartotta, kikötetlenül, betolva a gyékény közé. Itt már sík víz is akadt. Hajóra lehetett ülni. Hanem a hajókázás felettébb változatos volt itt. Hol húzni, hol tolni kellett a ladikot. A sulyominda barátságosan bele kapaszkodott a ladikba is, az emberbe is. Épen e jelés tulajdonságára való tekintetből úgy szedték az érett sulymot, hogy ócska bundát borítottak a vízre, s a mint végig

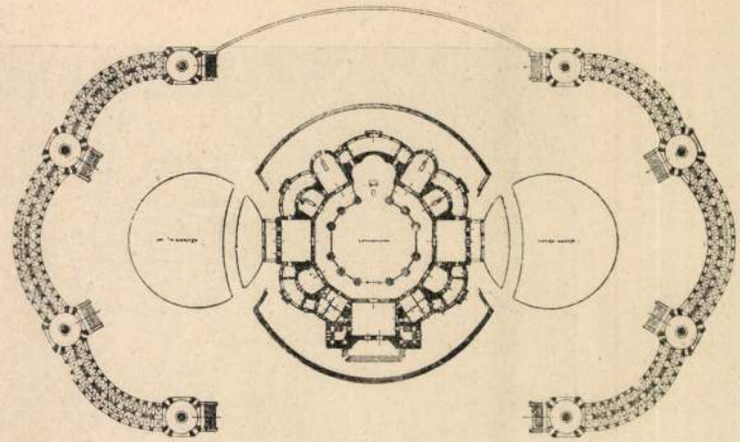

HALOTTHAMVASZTÓ ALAPRAJZA.

szinóznak, jó kedvük van, csapkodják széles szárnyaikkal a vizet. Egy más irányban ezernyi nádi veréb zsong, változatlan egyforma hangon. Egy vad rucza kétségbeesetten hápog, s hangjára rövid csend keletkezik, a félelem, a borzalom csendje. Róka tört a vadkacsára, vagy éjjeli ragadozó madár. A rémült hang hamar elcsendesül, a vizi lárma ismét kitör.

Pitymallik. A vadász felül. Szundikált egy parányit. Puskáját vállához emeli. Czéloz. Vajjon mit akar? Hisz a ravasz nincs felhuzva. Csak végig nézett a csövön, látszik-e már a czélgomb? Igen, már végig látni a csősinen. Most már felhúzza a ravaszt. Kiszáll a ladikból a vizbe, s hosszú, lassú lépéssel lappangva bujik előre. A hajnali szellő hallatlanná teszi léptei halk zaját. Egy keskeny nádfal áll előtte. Azon szeretne keresztül látni. Nyakát nyujtogatja, szemét erőlteti. Végre! már lát egy darut. Csak ne rebbenne még a falka. Lélekzetét is visszafojtja. Még egy lépés előre, — nem is lépés, csak szívódás. A ritka nádon át most már jól kiszürkül a darufalka. És a vadász egy perczig gyönyörködhetik abban a remek látványban, midőn a szerelmes hím daru tánczot lejt szép párja körül. Ritka embernek adatott meg, hogy láthassa a daru tánczát. Azt a bájos, könnyed, kecses lejtést, melyről ihletet és mintát vehetne bármely tánczművész. Ám a gyönyör-

Mihalik Dániel

U. 1872, 1873

Kelta női csontvár sírok II. 145.

— karpereczek II. 145

— bronzbütykös lábszár karika II. 145.

~~— diadema II. 145.~~

Mihalik Dániel

azist. Tallós (Possy ms

1869. Pr. 4 real

1889/90 I. vendégl.

1889/90 II. " "

1890/91 I–II " "

1891/92 fest. osztály

1892/93 I. " "

1892/93 II " "

Lelet, szekszárdi V. 247

Mihalik Daniel

szül. Tallóson 1869 dec. 16

1887/88 I. vendégtan.

1887/88 II. " "

1888/89 I. " "

Tör köböl, öskori V. 185.

Mihalik Dániel

szül. Tallóson (Porsony m)
1869 dec. 16. Rk. 4 reál
1886/87 I. I. ortál
1886/87 II " "

Halmi vaidorkvt. IV. 262

Mihalik Dániel

1902. a zsolnai
művésztelep alapító
tagja volt.

Mihalik Dániel

Műsarnok Budapest.

1894/95. téli kiáll.
1896 mill. kiáll.
1897. tav. kiáll.
1897/98. téli kiáll.
1898. tav. kiáll.
1898/99. téli kiáll.
1899. tav. kiáll.
1899–1900. téli kiáll.
1900. Tav. kiáll.
1900–1. téli kiáll.
1901. tav. kiáll.
1902. tav. kiáll. 13.
1902–3. téli kiáll. Szolnok 348, 349
1903. tav. kiáll.
1903–4. téli kiáll. 235–239
1904. tav. kiáll. 42–44.
1904–5. téli kiáll. 26, 28–30
1905. tav. kiáll. 301–305

Adrianopel (Drinápoly) h. n. IV. 97.

Mihalik Dániel

Képei a

képzőművészeti

Múzeumban.

Ferdényi Muki János V. 292.

Mihalik Dániel

Tájképe repr.
Vas. Ujs. 1900. 817,
818. l.
(Téli kiállítás a
Műcsarnokban.)

Mihalik Dániel, festő; szül. 1869 deczember 14-én Tallóson, megh. 1910 junius

Mihalik Daniel

Laid

?

Rimp. 214

Mihalik Dániel

l. dr.

U. 96

elhe-	A műtárgy található az jelenlegi a			1898		1901	
	Nm	Ok	TK.	évi katalogusban			
	száma alatt			Ter	sz.	Ter	sz.
....	514	3099	.	.	.	VIII	49
.....	515	3100	.	.	.	VIII	50
.....	509	3213	.	.	.	VIII	51
....	510	3214	.	.	.	VIII	52
....	511	3215	.	.	.	VIII	53
....	512	3216	.	.	.	VIII	54
....	513	3217	.	.	.	VIII	55

Mihalik Dániel

---

† 1910-ben

U. 429

Mihalik Dániel

U. 622

Michalik Daniel

U. 156, 158, 159
160,

Mihalik Dániel

U. 1645.
1646

Mihalik Daniel II

Mucsarnok
1905-6. tél. kiáll. 539-543
1906. tav. kiáll. 20, 322

. 1900: IX. 3-an (453/900), 457/900).
00: XII. 17-en 14683 sz. alatt (689/900).

1776. Fr. Uhde.

Sz. Wolkenburgban 1848 május 2

Jézus tanitása a hegyen (M

~~Jézus, a nagy hőségben, gyak~~
~~rosett fel és itt tanitotta a kör~~
lévő fapadon balra fordulta ül az
emelve oktatja a mezei munkából h
dül a lélek jóságában áll. ~~A Nagy~~
lila, ~~A~~ lábai meztelenek. A hivők
asszony térdel ~~összetett kezekkel~~
hér vállkendőt, piros virágú sárg
sel. Balján egy félig ülő kis le
münkbe, leeresztett, de összekulcs
két és koczkás szoknyát; az utóbb
piros derekat, rövid ujjú inget és
gött csoportosultak a többi asszon
összetett kezekkel és a leányok ha
helyezkedett három férfi válik ki.
ső a kapa nyelére támaszkodik, míg a
kezében. A hallgatóságot a háttal
és szemközt, a meghajló kék kötény
foglalja el oldalán házakkal, a me
zése alól balra: F.v. Uhde.

Vászon, méretei 261:228 cm
Vétetett 1899: XII. 5-én a
A vételár engedélyeztetett a
tal (74/900)

904: IV. 29.

98439/99

Mihalik Dániel

Műcsarnok Szolnok

1907. tav. kiáll. 12, 33–41

1907–8. téli kiáll. 70, 101, 279

1908–9. téli kiáll. 698

1812. A. Achenbach:

Vizesés.

A hegyes és erdős vidék hát
és rohan bal felé többszörös es
hordva magával. A tulsó parton
a sziklán; a viz felett pedig ö
előtérben jobbról magános fa áll
alól balra: A. Achenbach 1842.

Vászon, méretei 97: 131·5cm.
B. Wodianer A. hagyománya 1
(Az 1900: VI. 12. átad. lajs
A Nemzeti Muzeumtól a 2122
28-ám (335/900). Ltsza 621.

XIII 904:IV.30.

Mihalik Dániel

festő 1869—1910

Irod

Kruck II. 250 l.

Vaskampó, népvándorláskori III. 110.

Mihalik Dániel

1911. oktober

Nagyatéki kiáll. a Mü-
csarnokban.

A Ujság. 1911. dec. 31.

U. 78.

1995. Mihalik Dániel. -ei
M.Sz. Tallós on 1869-december 14-ei Szolnokon 1910. junius 16-án.

Rét.

előtér foglalja el, hol

A bürkös és virágos rét közepén jobbra forditott szekér áll, melynek pej- és szürke-lova a kas felé fordul és zöld takarmányt eszik. A háttérben, a domb tövében és tetején, facsoportok diszlenek. Az égbolt felhözött. Jelzése alól balra: Mihalik Dániel.

Vászon, mér. 150.5:221 cm.

Vétetett az 1901: V. 15-én kelt 34044 számú leirattal 5000 koronán. (247/901). Elszámoltatott 1901: VII. 19-én (247/901)

Az elszámolást elfogadta az 1901: IX. 23-i 64907 sz. rendelet. (554/901.)

34044—901

Vid. Mus.

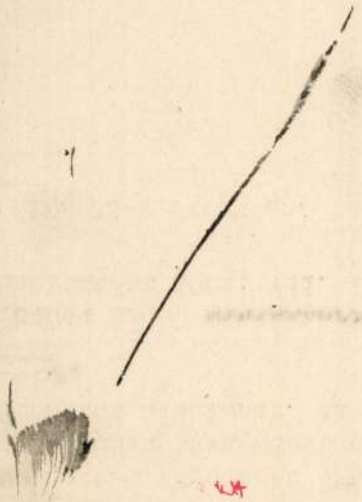

84

1904

2495. Mihalik Dániel: Sz. Tallos 1869. decemb. 14-én. Szolnokon 1910. junius 16-án.

A Balaton.

Hullámzó ~~Balaton~~ víze felett, a melynek homokos partja ~~[illegible]~~ félkörű, halászmadarak sokasága röpül, ~~[illegible]~~ benne pedig az égbolton kóválygó felhők tükröződnek vissza. A háttérben hegyek látszanak. Jelzése alól jobbra: Mihálik Dániel.

Vászon, méretei 107: 148 cm.
Vétetett 1903: XII. 4-én a 96711 ex 903 sz. leirattal 1200 Kán. (835-903).- Elszámoltatott 1904: II. 2-án (51-904).

Vid. Muz.

96711-903.

229

1559. Mihalik Dániel: Szolnokon
(Sz. Pallos, Pozsonym., 1869. dec. 14. † ~~[illegible]~~, 1910. junius 16-án.

Eső után:

eső utáni hangulatban ábrázolt

Az sík vidék előterét zöld pázsit boritja, középütt egy leveleit már hullató fa áll széles koronával, kissé idább, a boglyák és kazalok közül meg a háttérben, facsoportok bontakoznak ki. Az égbolt felhőzött.

Alól balra: Mihalik Dániel.

I. a Jelzése

897.4

Vászon, méretei 117:87 cm.

Vétetett 1898: I. 12-én a 82406/97 sz. rendelet alapján 400 frton. (33/98).

~~[illegible]~~

Az elszámolást elfogadta 1898: III. 13-án a 2469 sz. vsz. leirat. (114/94.)

L. a Tiszántúl 1899: VI. 13-án megjelent 132. számát.

Az 1899. V. 29-diki 37021 sz. leirat (275/99) alapján 1899: VI. 11-én (323/99) kiadatott a Biharmegyei és Nváradi történeti egyesületnek (405/99).

Az átadást 1899: IX. 26-án a 44017 sz. leirat vette tudomásul. (560/99.).

Vid. Muz.

* Elszámoltatott 1898: III. 6-án (99/98).

43

kettős fogattal.

1903

2356. Mihalik Dániel.

Fr. Tallos 1869. december 14-én Szolnokon 1910 junius 16-án.

Kukoriczatörés.

Szintere

~~Az~~ esti világitásban ábrázolt alföldi vidék előterében kukoriczás ~~foglalja el~~, a hol a letört, de már kihántott tengeri ~~már~~ összefűzték ~~[illegible]~~ és garmadába ~~[illegible]~~ rakjak. A termés mellett két szekér áll ~~[illegible]~~ ~~a melyek~~ közül az elsőnél béres van kalappal a fején. ~~[illegible]~~ Balról a háncson ~~[illegible]~~ bekötött fejű leány pihen. A kunyhón és az összefogott ~~[illegible]~~ kukoriczaszárokon túl, a lábon ~~[illegible]~~ lerő termés szélein, itt-ott napraforgó ~~[illegible]~~ köti le figyelmünket. Jelzése alól balra: »Mihalik Dániel Szolnok«.

Vászon, méretei 135: 205.5 cm.

Vétetett az 1903: IV. 23-án kelt 28272 sz. leirattal 3500 Kán. (293-903)

Elszámoltatott 1903: VI. 10-én (382-903).

Az elszámolást elfogadta az 1903: VII. 4-iki 13903 (449-903) és az 1903: X. 15-iki 18308 (710-903) szvsz. leirat.

904: IV. 28.

28272-903

1741. Mihalik Dániel.
Sz. Falloson 1869 december 14-én. Fi Szolnokon 1910 junius 16-án.

Téli táj.

Az erdős vidéket kopasz fák között kanyargó patak befagyott, úgy a fákat, mint a földet, friss hó boritja. Az égbolt felhőzött. Jelzése alol balra: Mihalik Dániel. 1899.

Vászon, méretei 181:135 cm.
Vétetett 1900: I. 20-án a 4924 sz. leirattal 4000 kor.
Elszámoltatott 1900: IX. 3-án, (29/900. 457/900)
Az elszámolást tudomásul vette 1900: XII. 17-én a 14683 sz. alatt (689/900).

904: IV. 28.

206

2648 Mihalik Dániel.

Sz. Talloson 1869 deczember 14-én. Szolnokon 1910 junius 16-án.

1905.

Tiszapart.

és a melynek innenső partján a közép tájon, egy vályú sarkán, szarka ül.

és kissé odább a közeli szemlélhető, a hol

Kissé dombos vidéken az előtérben a Tisza szeli, melynek környékét vén füzfák csoportjai élénkitik. A háttérben jobbról gulya legel, tanya fehérre meszelt házai bontakoznak ki. A kék égboltot, a melyen a vizkn visszatükröz, ódik bárányfelhők boritják. Jelzése alól balra: „Mihalik Dániel" és a vászon hátán: „Szolnok 1905. III/10."

Vászon, mér. 140:211.5 cm.

Elszámoltatott 1905:VII.2-án (582-905) és 1905: VIII. 15-én (700-905). Az elszámolás elfogadtatott 1905:XI.30-án a 21515 szvsz. alatt (1035-905).

905: VII. 19.

Vétetett 1905:IV. 29-én a 36450 (400-905) illetőleg 53653/905 sz. leirattal 4800 K-án (640-905).

Vét. 36450-905

3800 Sz. n. 1609-905

1689. Mihalik Dániel.
Sz. Tallós, 1869. december 14-en Szolnokon 1910 junius 16-án.
Tiszai ártér.

A Tisza vizétől elöntött réten, elől jobbra, két ökör áll a sásban. Az egyik fehér és a magas rüvet eszi; a másik tarka és balra fordulva nézi. A kép baloldalán kissé htárább, még öt darab szarvasmarha látszik, ezek közül csak a szélső kettőnek alakja vehető ki teljesen. A háttért dus lombozatú fák képezik, az égbolt derült. Jelzése alól balra: Mihalik D.4.

Vászon, méretei 145:226 cm.
Vétetett 1898: XII. 31-én a 90432 sz. rendeletnel 1200 frton.
Elszámoltatott 1899: IV. 6-án, (14/99).
Az elszámolást tudomásul vette 1899: V. 25-én a 29855 sz. alatt (277/99).
Az 1899: X. 14-diki 76633 sz. leirattal a péterváry és moszkvai kiállitásra engedtetett át (579/99), honnan 1900: IV. 9-én érkezett vissza. (188/900).

904: IV. 28.

4175. Mihalik Dániel.

Sz. Tallóson 1869 deczember 14-én. † Szolnokon 1910 június 16-án.

Zagyvapart.

Az előtért foglalja el. Innenső partján a vízben két fűzfa van, a melyek közelében két czölöphöz kötött csolnak és egy dobvarsa több abroncsa látható. A vidék hátterében Szolnok városa terül el, a hol balról két gyári kémény és egy torony uralja az épületeket, a melyeknek udvarán itt-ott lombos fák díszlenek. A házak közűl néhány emeletes. A tájék égboltja könnyen felhőzött. Jelzése alól balra: »*Mihalik Dániel*«.

Vászon, méretei 70: 90·3 cm. — Lelt. sz. 4175. — Vétetett az 1911 november 15-iki 130065 sz. engedély szerint 2000 K-án (1952–911). — Kifizettetett 1912 július 3-án (2176–911). — Elszámoltatott 1912 augusztus 8-án (1678–912). — Az elszámolásra nézve lásd a 2543–913 szvsz. előadmányt.

III.

844 (4175)

979 (113)

Vét. 1911

Mihalik Dániel, festőművész

Muz. és Kvt. Ért. I. 131

1904. XII. 9.

Eperjes.

Szabályrendelet és ügykezelési nyomtatványok

(979/1904.)

Mihalik Dániel

Irod

Fráter Aladár: Mihalik Dániel festmenyeinek kiállítása. Vasárnapi Ujság 1907. 210, 211. l.

Urania műkereskedésben rendezett koll. kiállitásának ismertetése.

U. 1645
1646.

Mihalik Dániel

festő

irod

Lengyel Géza. Három
művészi hagyaték. Pesti
Napló. 1911. okt. 7.

U. 159

A Műcsarnokban rendezett
hagyatéki kiállítása al-
kalmából

Mihalik Dániel

festő

irod

(Md.) Három művészi hagyaték. Budapesti Hírlap. 1911. okt. 7.

U. 160

A Műcsarnokban rendezett hagyatéki kiállítása alkalmából.

Mihalik Dániel

festő

irod

Elek Artúr. Három holt művész. Az Ujság. 1911 okt. 7. U. 158.

A Műcsarnokban rendezett hagyatéki kiállítása alkalmából.

Mihalik Dániel

irod Bgy. Három halott
festő. Világ. 1911. okt. 7.

U. 156

A Műcsarnokban rendezett
hagyatéki kiállítása alkal-
mából.

Mihalik Dániel

Izod

Udvardy Miklós: Mihalik Dániel. Budapest Hirlap. 1911. okt. 29. U. 96.

A Műcsarnokban rendezett hagyaséki kiállítása alkalmából. 1902-től dolgozott a szolnoki művész telepen. Kolnakon van eltemetve. A Tiszamenti alföld rajvirgója és festője volt.

321

1906.

3303. Mihalik Dániel:

~~Sz. Talloson 1869 deczember 14-én.~~ Szolnokon 1910 junius 16-án.

Olvadáskor.

Az olvadásnak indult hó ~~vizétól~~ ilyenkor tapasztalható állapotot felázott területen (teszi a kép) szemlélhetővé. A vidék ~~lévő~~ előteréből a nyirfák között, széles út vezet a háttér felé, a hol az elborult égbolt~~ezat~~ derülni látszik. ~~Mig~~ Jobbról pedig a hó alól előkerült haraszt rozsda-szinü. A fák levélei elszáradtak, ~~közülök~~ a vének válnak ki vastag törzseikkel. Jelzése alól balra: „Mihálik Dániel".

Vászon, mér. 130:201 cm.

Vétetett az 1906:IV. 20-iki 33058 sz. leirat alapján 2000 Kán (621-906)

Egyéb állami elhelyezések czéljaira.

Vét. 33058-906 Sz. 215-906

373

1907.

3471. Mihalik Dániel.
Sz. Talloson 1869 deczember 14-én. Szolnokon 1910. junius 16-án.

Heretablák.

Az ~~ábrázolt~~ Alföld sik területén ~~hore- és~~ árpatáblák váltakoznak. Balról a lekaszált takarmányból három boglyát raktak. ~~Az elsőnél~~ A ~~harmadik~~ utolsónál jobbrafordult szekér áll kifogott lovakkal, a melyek elé a hátramenő béres, ki pörge kalapot, kék mellényt és bőszárú gatyát hord, ennivalót tett. A középtérben, jobbról az árok mentén, facsoportok és bozótok vannak. A vidék felett ezüstös felhők gomolyognak. Jelzése alól balra: »Mihalik Dániel«.

Vászon, méretei 107:115.3 cm.-- Vétetett az 1907. junius 13-iki 61473 sz. leirat alapjan 2500 Kan (1093-907). Elszámoltatott 1907. Julius 28-án (1237-907).

Vét. 61473-907

3471. Mihalik Dániel.

Sz. Tallóson 1869 decz. 14-én. † Szolnokon 1910 június 16-án.

Heretáblák.

Az Alföld sík területén árpatáblákkal váltakoznak. Balról a lekaszált takarmányból három boglyát raktak. Az utólsónál jobbrafordult szekér áll kifogott lovakkal, a melyek elé a hátramenő béres, ki pörge kalapot, kék mellényt és bőszárú gatyát hord, ennivalót tett. A középtérben, jobbról az árok mentén, facsoportok és bozótok vannak. A vidék felett ezüstös felhők gomolyognak. Jelzése alól balra: »*Mihalik Dániel*«.

Vászon, méretei 107 : 115·3 cm. — Lelt. sz. 3471. — Vétetett az 1907 június 13-iki 61473 sz. engedély szerint 2500 K-án (1093–907). — Kifizettetett 1907 július 1-én. — Elszámoltatott 1907 augusztus 5-én (1251–907). — Az elszámolást jóváhagyta az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

III : 469

Vétel 1907

3303. Mihalik Dániel.

Sz. Tallóson 1869 deczember 14-én. † Szolnokon 1910 június 16-án.

Olvadáskor.

Az ilyenkor tapasztalható állapotot olvadásnak indult hótól felázott területen teszi a kép szemlélhetővé. A vidék előteréből széles út vezet a nyiladék között a háttér felé, a hol az elborult égbolt derülni látszik. Jobbról pedig a hó alól előkerült haraszt rozsdaszínű. A fák közül, melyeknek levelei elszáradtak, a vének válnak ki vastag törzseikkel. Jelzése alól balra: »*Mihalik Dániel*«.

Vászon, méretei 130:201 cm. — Lelt. sz. 3303. — Vétetett középületek díszítésére és más gyüjtemények gyarapitására az 1906 április 20-iki 33058 sz. engedély szerint 2000 K-án (621–906). — Kifizettetett 1906 május 21-én. — Elszámoltatott 1906 június 7-én (793–906). — Az elszámolást jóváhagyta az 1910 május 11-iki 9458–909 szvsz. határozat (942–910).

III

450 (3303)
636 (355).

III : 450

Vétel
1906

2202.

Mihalik Dániel:

Sz. Tallos, 1869. december 14.-én

Tájkép.

Szolnokon 1910. junius 16-án.

Az előtért szelő Tisza tulsó partján, az Ó-Kenéz közelében lévő erdőt látjuk késői őszi hangulatban; a vizben, a melyből itt-ott nádszálak állnak ki, tükröződnek vissza, a vidéken délutáni világitás ámlik el. Az égbolt felhős. Jelzése alól jobbra: Mihalik Dániel 899.4.

a fák

Vászon, mér. 152.5 : 226 cm.

Vétetett 1902: VII. 17-én 50.000 sz. leirattal 1400 koronán (568/902)

Az 1902: IX. 27-iki 59519 sz. leirattal (694/902) kiadatott az Erdélyi Országos Muzeum részére. (698/902).

Elszámoltatott 1902: IX. 29-én (568/902)

Az elszámolást elfogadta 1902: XII. 6án a 18100 szvsz. leirat (867/902)

és gróf Andrássy Géza tulajdonás képező

Vid. Muz.

50000 – 902.

Szül. Tallos, Pozsonym 1869. december 14-én.

a szőröset, azt a vöröset, mint aki nagyon jó vásárt csapott.

Katókáról se feledkezett meg. Hozott neki babát, babának vetett ágyat, teli konyhát és képeskönyveket is, éppen Hamupipőkéről.

— Köszönd meg szépen édesapádnak, köszönd meg, aranyos kis Katókám, — mondta neki az anyja.

De Katóka nem tudta, hogyan kell valamit szépen megköszönni, ült vissza a sarokba és ezért lett az ő neve durcás Kati.

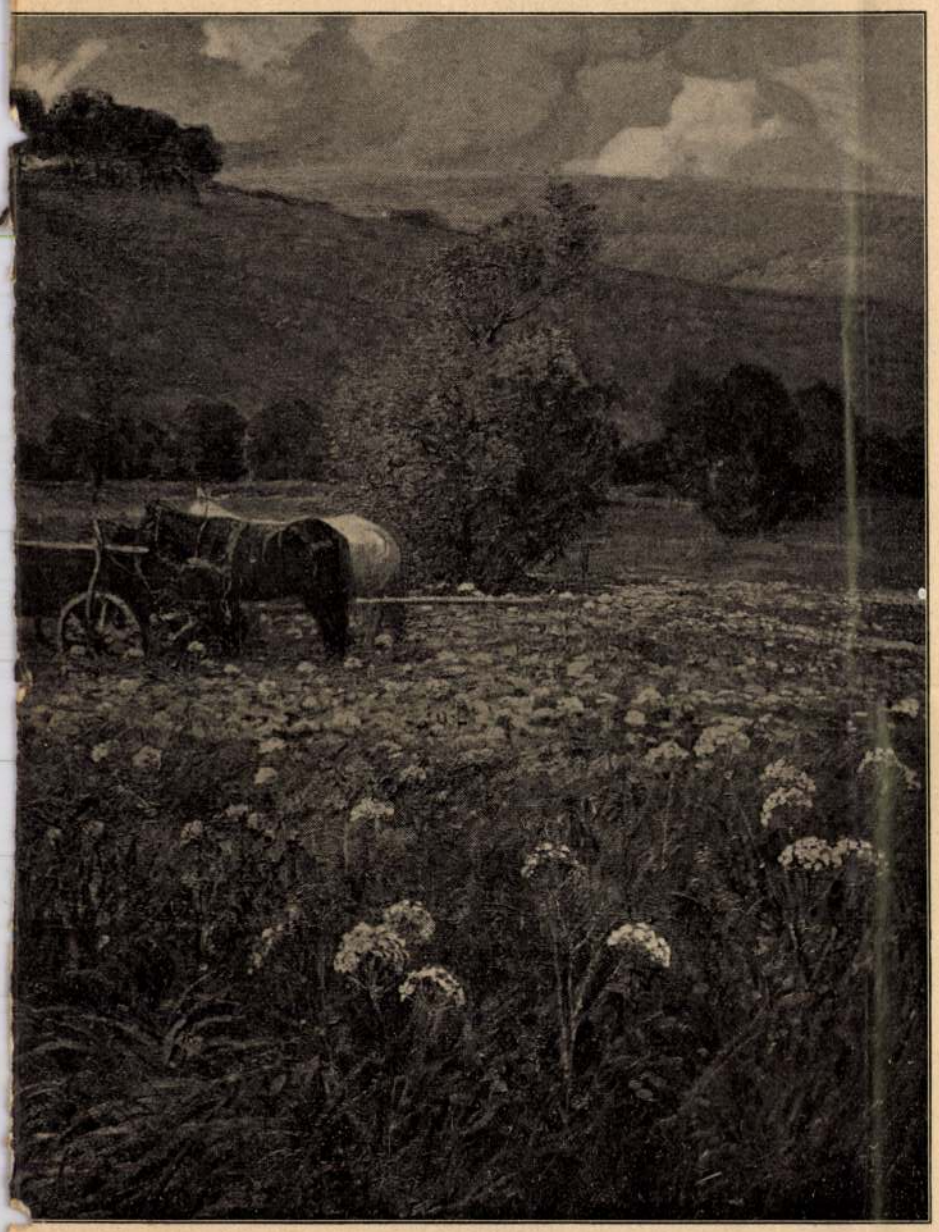

DÁNIEL: Rét

Megvette a magyar állam

— Talán nincs is nyelve ennek a kis békának, azért nem tud beszélni? — mondta az apja.

— Dehogy nem tud, édesapa, tud ő beszélni, csak most fél egy kicsit. Ugy-e aranyos kis Katókám?...

És szép mamája odarakta melléje a babát, az ágyat és a képeskönyvet. A baba szólt, ha megnyomták a mellét, a konyhában volt minden, még reszelő is, mozsár is, a képeskönyvben pedig látni lehetett a szürke Hamupipőkét és gangos mostoha testvéreit és a galambokat, amint jöttek és segítettek Hamupipőkének kölest válogatni a hamuból.

Szép mamája letérdelt Katóka mellé, úgy mutatta neki Hamupipőke históriáját és Katóka sírni szeretett volna, úgy félt az ő szép mamájától. Az apja pedig nézte őket és szinte sírni szeretett volna ő is, olyan boldog volt ilyenkor.

Nagy volt az ő boldogsága s azt meg akarta osztani mindenkivel.

Nagy vacsorákat adott, sok vendéget hívott, jókedve volt mindenkinek, de senkinek se volt olyan jó kedve, mint ő neki. Olyan csúnya volt, de olyan csúnya, hogy mindenki megsajnálta és inkább szívesen viselkedtek vele szemben,

— Szegény ember! — mondották sajnálkozva, akik nála vacsoráztak, — milyen szép a felesége!

Katóka is hallotta ezt és látta, hogy mindenki csak az ő szép mamáját nézi és látta, hogy az apja is mind csak az ő szép mamáját nézi és nekiindult, hogy odaszaladjon, hogy megcirógassa a nagy kezével, azzal a szőrössel... Amit pedig ő a kezibe vett, azt félteni kellett, hogy összetörik... Talán ezért nem mert a feleségéhez se nyulni...

A többi urak pedig, a vendégek, nagyon ügyesen tudtak megfogni mindent, kést, villát, a bajuszukat és a szép asszony kezét, — látta is ezt Katóka, amint csöndesen üldögélt az asztal végén. Ő vele, a kis vénséggel, nem törődött ilyenkor senki. Éppen, mint Hamupipőkével.

— Szakasztott olyan, mint az apja! — mondották sajnálkozva, akik náluk vacsoráztak. — Pedig milyen szép asszony az anyja!

No, most! Most következik, ami a legsírósabb!

Amikor Katóka papája útrakelt a ládákkal, Katókával még kevesebbet törődtek otthon és szép mamájának eszébe sem jutott, hogy letérdeljen melléje. Katóka nem is nőtt, kicsi maradt, sőt talán még kisebb lett s mindjobban elfért a sarokban.

A sarokban, ott várta, várta, egyre várta, hogy majd egyszer megkopogtatják az ablakot a galambok és jönnek, berebbenek ő hozzá is, kölest válogatni a hamuból. Amikor a papája nem volt odahaza, akkor várta a galambokat.

És mondom, talán még kisebb lett Katóka, de annyi bizonyos, hogy körülötte nagyobb és nagyobb lett minden. Az ágya megnyúlt, a szoba tágult, nőtt az utca, ágaskodott a ház, a minoriták templomának csonka tornya is nőtt, nőtt és Katóka még jobban összekuporodott, amint leste, mikor jönnek majd, onnan a csonka toronyról a galambok.

De nem jöttek a galambok, fekete varjak károgtak a csonka tornyon.

És csak a gonosz szél jött esténkint, sok, sok kis fattyu-szelet korbácsolt a mostohájok és csupa panaszkodás volt, amit azok a kis nyomorultak elkövettek a kürtőben.

Katóka szepegett és bebujt a paplan alá.

A gonosz szél bömbölve kergette kis fattyait. Az egyik, bizonyosan a legeslegkisebbik, egy kócos, a puffneki, akkorát visított, mintha a mezítelen hátát hasította volna végig a korbács... Katóka rémülten ugrott ki a nagy ágyból.

— Mama! — kiáltotta kétségbeesetten, akár az ő hátát hasogatta volna a korbács és akkor, először életében, beakart szaladni a másik szobába, az ő szép mamájához, aki majdnem olyan szép volt, mint az a szentkép a minoriták templomában, amelyik Szent Borbálát ábrázolja és elpirul mindenkinek, aki szerelmes...

Az ám, de be volt zárva a másik szoba ajtaja és

nem nyitotta ki neki az ő szép mamája. Ki se jött hozzá, csak kikiáltott:

— Takarodsz az ágyba rögtön! Adta zöld békája!...

Katóka nem takarodott az ágyba. Ott kuporgott, ott didergett az ajtó előtt.

És aztán nézett, nézett, mind csak nézett, a jó Isten tudja mit látott olyan nagyon. Egyet azonban mégis megtanult, azt, hogy őt nem a gólya hozta, hanem egy vedlett, vén varju. Az ő szép mamája mondta azt akkor éjszaka valakinek, a csukott ajtó mögött, a másik szobában. És azt is mondta:

— Szakasztott olyan, mint az apja!...

Hát olyan is lett, szakasztott olyan, mint az apja, aki mind szomorúbban került haza az útról és mind kevesebb vendéget hívott vacsorára. És az a furcsa, hogy az egész ház elszomorodott lassankint és Katókát már olyankor se szólítgatta aranyos kis Katókámnak az anyja, amikor az apja otthon volt.

Eddig a sírás. Most következik a vége, ami nem szomoru.

Katóka ült a sarokban és melléje ült az apja. Ketten voltak. Katóka azt gondolta, hogy jó volna, ha ő mondana most valamit a papájának! Akart is, de nem tudott még semmitse mondani neki.

— Apa!... — és mást nem tudott.

Az apja bólintott, bólintott, ő se mondott semmit. Keresgélt a zsebében s adott Katókának ilyenkor egy-egy fényes piculát. Már ez olyan ember vo't, hogy másként nem tudta kimutatni a szeretetét: adott, mindenét annak adta, akit szeretett. Jaj, de szerencsétlen az ilyen ember, ha már nincs, mit adjon!... Lopva nyomta Katóka markába a piculát, mint más a csókot, Katóka pedig eldugta a piculákat és nem is tudta, mit csináljon velük.

Ha ilyenkor, véletlenül, benyitott rájuk Katóka szép mamája, Katóka elfordult az apjától és az apja elfordult Katókától. A szép asszony meg mosolygott rajtuk.

Azért jól van! Nem kell félni. Már ezután mind kevésbbé szomoru ami következik.

Történt, hogy egyszer megint útra kelt Katóka papája. Az volt az utolsó útja. Ládát nem vitt magával, vissza se hozott ládát. Csak maga jött haza, leült egy sarokban és nézett, nézett, mint csak nézett, éppen mint Katóka. A jó Isten tudja, mit látott olyan nagyon.

A szép asszony jött ment, egész nap rájuk se tekintett és másnap reggel elment hazulról.

Jöttek másnap sok urak is, de nem voltak olyan ügyesek és nem is mosolyogtak úgy, mint azok, akik a nagy vacsorákat megették. Bementek minden szobába, mindent megfogdostak és mindent fölírtak papirosra. A szivárványos selyemköntöst, a bársonyköntöst, a csipkeköntöst is. Amikor mindent fölírtak, akkor elmentek.

Csak a Katóka szóló bubáját, az ágyát, teli konyháját és a képes könyvét nem írták föl.

Ők ketten, Katóka és az apja, várták aztán haza a szép asszonyt. Csöndesen voltak. A szép asszony nem jött. Este is lett már, nem jött.

Most! most kopognak majd az ablakon a galambok! — gondolta Katóka és soha, soha még ilyen boldog nem volt.

De nem jöttek a galambok se, fekete varjak röpdöstek a minoriták csonka tornya körül és károgtak.

Amikor egészen fekete este lett, Katóka megmozdult a sarokban, lassan, csöndesen odament az apjához bátran, mint aki tudja már, hogyan kell szeretni, így szólt az apjához:

— Itt vagyok.

És úgy állt az apja előtt mozdulatlanul. Egyszerre nagynak érezte magát és minden kicsi lett körülötte a szobában.

— Mit csináltál, te, — kérdezte az apját.

Az apja pedig, mint aki nagyon hibás, olyan nyöszörögve mentegette magát Katóka előtt.

— En semmit! semmit! Csak már nincs semmim. Szegény vagyok.

Erre Katóka a zsebébe nyúlt, elővette a zsebkendőjét, mert e zsebkendője csücskibe voltak bekötve azok a fényes piculák, amiket az apjától kapott. Azokat adta most vissza az apjának:

— Neked adom. Add oda mamának, ha majd hazajön.

Mekkorát bődült az a szegény ember, az a csúnya, szőrös arcu, vörös kezü! És úgy zokogott, nyöszörgött, panaszkodott, mint puff-neki a kócos kis szélfattyu a kürtőben. Katókát ölelte a mellére és Katóka hallotta, egész tisztán, amint mondta:

— Nem jön az már haza soha. Aranyos kis Katókám, nincs nekem már senkim, csak te!...

És Katóka nagyon, nagyon boldog volt.

Ez e vége.

Ugy-e, mondtam, hogy a vége nem lesz szomoru. Ne mozdulj, csöppet se félj, — most megcsókollak.

A kis tücsök...

Így mikor a nyári este
Borul a fák tetejére
És a szomszéd kis tücsöknek
Megszólal a hegedűje.

Így mikor a keskeny padkán
Együtt ültünk összebújva,
Akkor voltam legboldogabb!
Igen akkor, érzem újra.

Van annak már három éve
Tán nem is jut már eszébe
De én tudom, érzem újra,
Együtt ültünk összebújva.

A kis tücsök muzsikája
Emlékeztetett reája.
Huzzad tücsköm, huzzad szépen
Akkor is... a temetésen.

IFJ. LUKÁTS GYULA

Az Andrássy-úton

Nem az vagyok már, aki voltam,
Ki a pacsirtát túldaloltam —
Bolyongva zöld-mezős határban,
Fürödve lenge délibábban.

Az az ábránd elhagyott régen,
Még nyomban ott a falu végen!
Néztem utána, visszavárván —
S úgy jöttem el: nélküle, árván...

... Délibáb, róna már csak álom,
S én többé tán fel sem találom...
Szívemből úgy kivész a képe!
S elveszek, tudom, én is véle...

BALLA MIKLÓS

Hamupipőkéről

Írta Malonyay Dezső

Úgy képzeljék, hogy most mindjárt üti az éjfélt... Künt hideg van, hull a hó, dühösködik a gonosz szél. Sok, sok kis fattyu-szelet korbácsol a mostohájuk és a kis nyomorultak sikoltozva, nyöszörögve, ríva, jajongva, mezítláb, vacogva menekülnek a kürtön le a kéménybe, verik magukat az ablaküveghez, az eresz alá szorulva visítoznak, tulakodnak a kulcslyuk előtt, be akarnának jönni, el akarnának bújni, — az egyik, a legeslegkisebbik, egy kócos, a puff-neki, mintha már bent is volna, ott szepeg ni, az ablakdeszka alatt, a sarokban és mind azt nyögi pityeregve: juj, juj, juj nekem!

Az pedig, akit mi szeretünk, a mi édes, a mi jó, a mi szép kis párunk, jól összekuporodva a divánsarokban, szomoru, fáradt, fázik és fél. Nagyon, nagyon fél, mert nem tudja mitől fél és sírni szeretne.

— Mesélj nekem valamit! — mondja.

— Jó, hát a szürke kendőről?

— Fázom.

— Egy szál ibolyáról?

— Fáradt vagyok.

— Arról, aki hármat szeretett és...

— Nem! nem!

— Az aranyhaju boszorkányról, aki mérget főzött violagyökérből és...

— Csúnya! Félek. Most inkább valami nagyon szomorut, sírósat mesélj, de a vége ne legyen szomoru. Hamupipőkéről!

Mindenki tud egy mesét Hamupipőkéről, mi is tudunk egyet.

De előbb: ide a kezedet, mind a kettőt, így! — a fejedet ide a vállunkra, hunyd be a szemed s meg se moccansz, csöppet se félsz, ha megcsókolunk. No, most!

Az első mese: Hamupipőkéről.

Hát... hol volt, hol nem volt, egyszer volt egy kis leány. Az apja durcás Katinak hívta, pedig szerette az apja, — az anyja mind-egyre „aranyos kis Katókámnak“ szólította, amikor az apja is hallotta, hogy szólítja.

Amikor az apja otthon volt, mást se lehetett hallani:

„Aranyos kis Katókám, ide gyere!“ „Aranyos kis Katókám, itt a papa!“ „Aranyos kis Katókám, hol vagy megint?!“

Mind csak így.

De Katóka papája keveset ült odahaza, örökké utazott.

És nagyon csúnya ember volt a Katóka papája, de a mamája nagyon szép volt, majdnem olyan szép, mint az a szent kép aminoriták templomában, amelyik Szent Borbálát ábrázolja és elpirul mindenkinek, aki szerelmes; jó sokáig kell nézni és elpirul... Katóka papája meg beillett volna vasorru bábának, ha asszony lett volna; csupa szőr volt az arca, szőrös volt a keze is és vörös, a lába csupa bütyök és akkora, hogy Katóka bőségesen elfért volna az egyik cipőjében.

Hanem azért Katóka szerette ám az édesapját, azt a csúnyát, szerette őt Katóka, csak azt nem tudta, hogyan kell szeretni. Honnan is tudta volna, amikor senki se tanította meg rá. Nem tudott ez a mi Katónk semmit. Még mosolyogni se tudott. Ha belapulhatott valami sarokba, elüldögélt ott naphosszat és nem csinált semmit, a kisujja se moccant, csak nézett, nézett, mind csak nézett, a jó Isten tudja, mit látott olyan nagyon. Ha szólították az anyja, hát előjött a sarokból, ha nem szólították, hát ottmaradt veszteg a sarokban késő fekete estig. Aztán este bebújt az ágyba, jól összezsugorodott, akkora lett, mint egy kis zöldbéka, amilyent gumiból árulnak husvétkor, és se látott, se hallott, mindenki azt hihette volna, hogy már alszik.

Bíz' ez szomoru, ugy-e, de ez csak az eleje. Lesz ez még sírósabb is.

Mondtam már, hogy Katóka papája keveset ült odahaza, örökké utazott.

Nem mintha valami maradhatatlan természetü ember

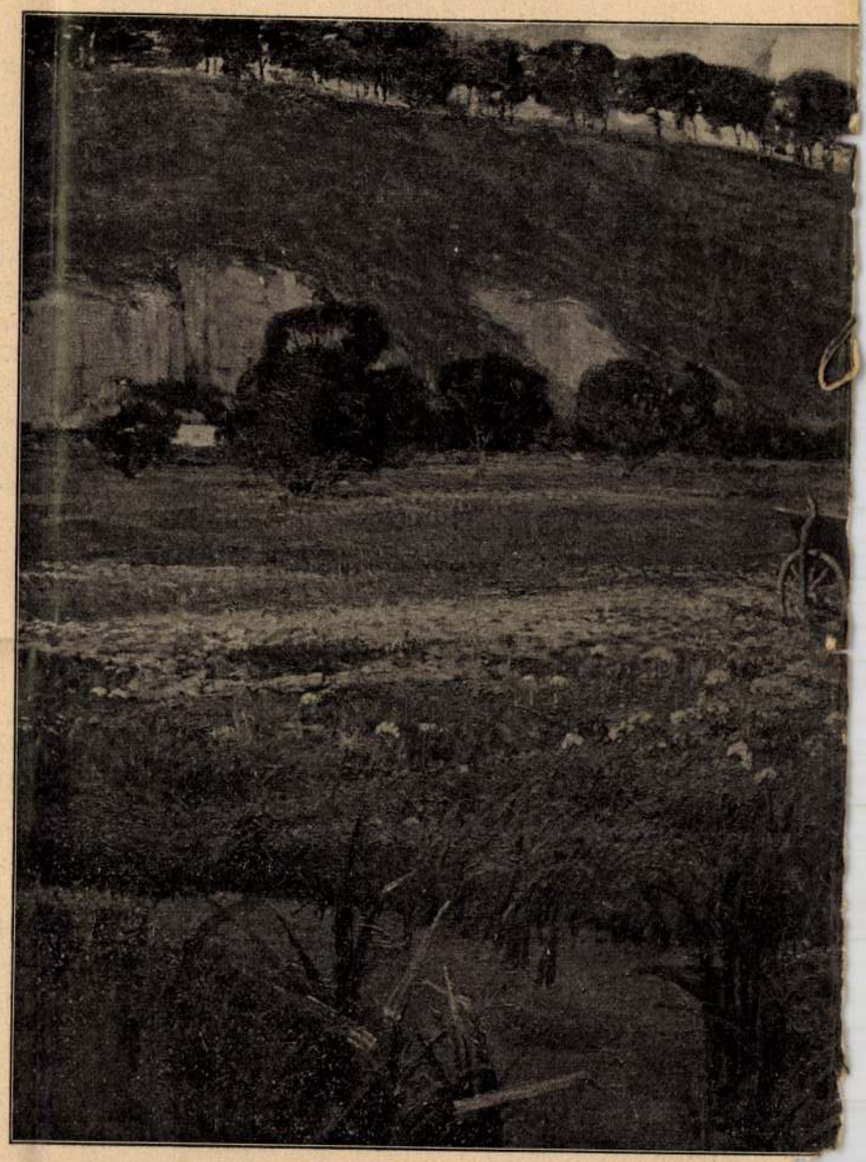

A Műcsarnok tavaszi tárlata

MIHALIK

lett volna, de a mesterségével járt. Tömérdek lólt teli, amikor elment s azokat a ládákat is elval. Sok nehéz szőttes, cifra fersing, szilézia[illegible] mindenféle volt a ládákban, azt hordta m[illegible], mert afféle vándor-boltos volt ő. Amikor mindig hozott a feleségének valamit, szi[illegible]emköntöst, bársonyköntöst, csipkeköntöst[illegible]g szebb volt a szép asszony és olyan bo[illegible]ett körülötte az re feléje nyult, ura, úgy gyönyörködött be[illegible]rt volna hozzá hogy megcirógatja, de a v[illegible]ntett mézet kós-nyulni, csak mosolygott, [illegible]naga kezét, azt tolt volna és úgy dörz

uram. Itt térdepelünk ketten, én meg a cimborám. Ha úgy tetszik neked, Alpár uram, üttesd le mindkettőnk fejét.

A vezér egyszer sem szakította félbe Ekese elbeszélését. Akkor sem szólt, mikor a lantos már elhallgatott. Az arcán nem is látszott semmi változás.

X.

Alpár belépett a pusztai asszony sátrába. Magával vitte az öreg szerdárt is. Rozvita, a lombárd leány, mély meghajlással fogadta őket.

— Látni akarom az asszonyt, — szólt a vezér.

— Most nem lehet, nagyuram, a főasszony öltözteti magát, — mosolygott a leány.

— Nem a rongyait akarom látni, hanem az arcát.

Rozvita rémülten hátrált meg a férfiak előtt. Ekkor megsuhant az ajtó szőnyege és Seruzád a terembe lépett!

— Ihol vagyok! Mit parancsol az én uram? — kérdezte nyugodtan.

Egy selyemgyapjas, fehér juhbőr volt minden ruhája. A bőrt a karcsu teste köré csavarta és szíjjal fűzte össze a keble alatt. Az ércfényü haja ki volt bontva. A barna válla, a karja és a lába térdig födetlen volt. A két karját szétterjesztve, a fejét fölemelve állott meg a vezér előtt. Kevélyen és egyszerüen, mint egy pompás pusztai állat, amelynek nincs semmi titkolnivalója sem a testén, sem a lelkén.

— Mit parancsol az én uram?

— Miért dúltad föl a monostort? — kérdezte Alpár.

Az asszony ajkán könnyü mosoly futott végig.

— Nem a vezér tanított rá, hogy dúljuk a templomokat, hogy öljük az újhitüeket?

Alpár rászegezte a gyülölettől tekintetét az asszonyra.

— Ezért tetted?

Seruzád fogva tartotta, szinte magához kapcsolta a vezér tekintetét. Az arca vérvörös lett, az ajka megremegett, amint a fojtott indulattól fátyolos hangon mondta:

— Jól tudod, Alpár, hogy miért tettem . . .

Förtelmes és mégis remek látvány volt az asszony, aki föllorgatva a természet rendjét, gyilkos tusában legyőzte vetélytársát és most követelve állott a férfi elé.

Alpár undorodva, hátat fordított Seruzádnak, majd odaszólt a szerdárnak:

— Ezt a szukát kergesd ki a táboromból!

Az öreg Huztóba is megdöbbent a rettenetes szavak hallatára. A pusztai asszony egy szempillantásig szédülve, lehunyt szemmel állott Alpár előtt. De csak egy szempillantásig. Ami izzó vágyakozás volt a szívében, az iziben gyilkos haraggá változott. A puszta minden szilajsága lángolt, tajtékzott, tombolt a vérében . . .

Nem volt már asszony, csak halálosan megsebzett vadállat. Vért kellett látnia, vért!

Egyéb fegyverek között két kurta nyelü vadászgerely függött a sátor falán. Az asszony vérben forgó szeme megakadt a fegyvereken és ekkor metsző vércsesikoltással rájuk csapott és lekapta a falról. Az egyik gerelyt villámgyorsan és szilaj erővel dobta Alpár felé. A szerdár egy ösztönszerü mozdulattal közbe vetette magát és a halálos dobás őt érte. Az öreg vassal a torkában, hörögve elvágódott a szőnyegen, melyet párologva borított el a fekete vére. A következő pillanatban az asszony már eltünt a sátorból.

Odakünn rikoltozás és lódobogás hallatszott . . .

Seruzád asszony megjelent a sátor előtt, egy párducszökéssel fönntermett Alpár csataparipáján, melyet kantáron fogva jártatott az egyik cseléd és úgy, mint volt, kibontott hajjal, félig mezítelenül, magasra emelve a gerelyt, elvágtatott a pusztába.

A kivül állók hallották a kiáltását: Én Kean király leánya vagyok!

Senki sem követte és senki sem beszélt róla többet a berényben.

XI.

Az ég szürke, a föld fakó, a víz fekete. A puszta óriás ravatal, amelyre kiterítették a meghalt nyarat. A párás levegőégen beláthatatlan hollórajok érkeznek a temetésére. Éjnek idején pedig már hangzik a nádasokban a farkasok síráto éneke. Olyan bús ősz volt, mintha nem is akarna többet kitavaszodni soha.

Hogy leesett az első dér, újból megjelentek a begeberényben a nagybesenyő követek, a kiket Tyrák khán küldött. Ketten jöttek a havasalföldi urak; sok szolga és paripa kisérte őket. A megjelenésükkel és az idegenszerü viselkedésükkel jókora föltünést keltettek a táborban. A főemberük hiúzképü aggastyán volt. Övig érő rőt szakált viselt; a bozontos vörös szemöldöke alatt furcsán hunyorgatta a sárga macskaszemét. Lehetett már vagy nyolcvan esztendős, lépni alig is tudott már, de ha nyeregbe ültették, úgy megragadt ott, mint a hiúz az őzbak nyakán. A társa sötétképü óriás volt. A bőre olyan barna, hogy szerecsennek is nézhette volna az ember, a kezét, nyakát, sőt még a pofacsontját is fölverte a fekete szőr. Az ifjúról azt beszélték, hogy a khán legerősebb legénye, az öregről pedig, hogy legfurfangosabb embere. Való igaz, hogy az öreg úgy le tudta beszélni a lábáról a haromvári ispánt, hogy az beeresztette őket a határon, sőt még fegyveres szolgákat is adott mellékük. A nagy besenyők, akiket csak crudelissimi bissani név alatt emlegettek az akkori iródeákok, Havasalföldét bírták és Etelközt. Ha összefogtak a nemzetségeik, akkor százezer lovas embert is hadba tudtak küldeni, köztük a világ leggyorsabb paripáju és legszilajabb ijasait. A magyarságnak atyafiai és ősi vándorútjain is állandóan szomszédjai, minden szomszédjuknak pedig rettegett ellenségei voltak. A magyarok honfoglalását megelőző idők ködét a besenyőkkel vívott irtóháboruk tűzfénye világítja meg.

Ha a besenyő nemzetségek béke idején is engedelmeskedni tudtak volna a közös fejedelmüknek, akkor úgy lehet, hogy keleti Európának ma más volna az arculatja. A nemzeti fegyelemtartás tehetsége azonban nem adatott meg nekik, még akkora mértékben sem, mint magyar testvéreiknek. Egy-egy nagy khánjuk ugyan ideig-óráig rendbe tudta őket szedni, mihelyt azonban megszünt a fejedelem személyének varázshatalma: a forróvérü nemzetségek tüstént egymásnak estek megint, pihent erővel, mint az öklelő kosok. A birodalmuk tüzes katlan volt, mely örökké forrongott és hányta a véres tajtékot. Utasember nem is igen merészkedett közéjük, A véres villongások szorították rá annak idején Thonuzóba surbán raját is, hogy kiszakadjon a megbomlott besenyő kaptárból és átszálljon a magyar határhegyeken.

Vége következik.

Uj Idők 1901. VII.

Uj Idők

Szépirodalmi, művészeti és társadalmi képes hetilap

Előfizetési ára
Félévre 8 korona

Szerkeszti Herczeg Ferenc

Előfizetési ára
Negyedévre 4 korona

X. évfolyam | 1904 julius 3 | 27. szám

Bánomisén generális

Irta Herczeg Ferenc

Ezt a történetet A. báró mondta el nekem. Másoknak is elmondta és azért bocsánatot is kell kérnem azoktól, akik esetleg most már másodszor is hallják.

*

Néhány esztendővel ezelőtt Egyiptomban reparálgattam a tüdőmet, — kezdte elbeszélését a báró, — és akkoriban a kairói Gizeh-fogadóban személyesen megismerkedtem egy úriemberrel, akit híréből már azelőtt is jól ismertem. Az öreg Hallburg gróf volt. Hónapok óta lakott a fogadóban. Nem volt Egyiptomban semmi keresni valója, de mivel másutt sem volt dolga, hát ott felejtette magát a pompás szállóban, hol olyan jól főznek, mint a párisi Cubat-t és a régi pesti Kis pipát kivéve talán sehol a világon.

Nyugdíjas császári és királyi táborszernagy volt, szép öreg arcán azonban ott ült még a kadétkori léhaság kifejezése. Nappal angol vászonruhában járt, tüneményes fehér cipőben; este mindig kifogástalan szabású szmokingban és ezer-frankos panamával a fején jelent meg az ebédlő-terrasszon. Igen keveset beszélt, de azért nem volt mogorva természetü, hanem részt vett a vendégek közös szórakozásaiban és megismerkedett mindenkivel. A fiatal misszek eleintén mulattak rajta, mikor azonban udvarias mosolylyal hajmeresztő arcátlanságokat kezdett nekik beszélni, olyan borzongó tisztelettel tekintgettek rá, mint a bárány az oroszlánra és kimondották, hogy az érdekes vén gentleman különb legény a fogadóban lakó összes fiatal uraknál.

Ő volt mindig az utolsó vendég, aki ott hagyta a fogadóbeli bar-t, hol az angol helyőrség tisztjei estebéd után borozgatni és szivarozni szoktak. Ha akadt társasága, akkor reggelig is elült. Ilyenkor nagyokat hallgatott és még nagyobbakat ivott. Ha olykor megkérdezték a véleményét valami politikai vagy katonai kérdésben, könnyedén legyintett a kezével és vastag füstkarikát fujt maga elé. Közbe pedig oly utánozhatatlan kicsinyléssel és derült csodálkozással mérte végig a kérdezőt, mintha azt akarná mondani: Hát van olyan tökfilkó, aki komolyan töri a fejét ilyen hiábavalóságokon?

Mikor egyszer valami ujságkacsa alapján azt a hírt hozták neki, hogy a hazája megüzente Oroszországnak a háborut, akkor is mosolyogva mondta: Bánom is én! — Az arcán, amely tiszta és szüzies volt minden gondtól és gondolattól, meglátszott, hogy igazán nem bánná, ha a feje tetejére állna is a világegyetem. Akkoriban adták neki a Bánomisén generális nevet.

Magam még valamit tudtam Hallburg grófról, de ezt már óvakodtam elmondani angol barátainknak. A gróf egész fényes pályafutását és nagyúri életmódjának eszközeit Mondberg hercegné barátságának köszönhette. A hatalmas és dúsgazdag vénasszony, aki valahol Grác tájékán élt, húsz esztendőn át bolondja volt a daliás katonának. Egypár esztendővel ezelőtt összekülönböztek valamin, a gróf azóta állandóan úton volt, még pedig takarékosságból. Olyan ember, aki megszokta, hogy versenyistállót, vadászatot és francia szakácsot tartson, tényleg sokat takaríthat meg, ha vasúti kocsikban és fogadókban tölti idejét.

Bevallom, én azelőtt gyakran törtem a fejemet azon, hogyan lehetséges az, hogy egy híres gavallér, aki hozzá még tábornok és sok előkelő rendjel tulajdonosa, eltartatja magát egy vénasszonynyal. Valahányszor azonban mostanában a gróf szeme közé néztem, megkaptam a megnyugtató választ. Mintha csak tudta volna, hogy mi jár a fejemben, a szeme állandóan azt látszott mondani: Bánom is én, ti tökfilkók, bármit gondoltok is rólam! — Amellett oly meggyőződéssel és élvezettel szívta ötfrankos havannáját, hogy a világ összes Bayard lovagjai megirigyelhették volna tőle.

Egy fülledt estén a gróf megint megivott a barban egy üveg Georges Goulet-t, aztán mindnyájunk nagy meglepetésére fölkelt és azt mondta, hogy aludni megy. Tíz perc mulva visszajött megint, állva megivott két gin-t Schwepper-féle szódavízzel, egy ötfrankos havannát dugott a szájába és fölment a második emeletre. Valaki még azt mondta, hogy a generális bizonyára beteg. Reggelire nem jött le. A fogadó igazgatója súgva jelentette, — mintha a fogadón nagy szégyen esett volna, — hogy ő excellenciája meghalt az éjjel.

Életében többízben kedves földijének nevezett, azért bizonyos kötelességeket éreztem vele szemben. Fölmentem tehát a lifttel a második emeletre. Igazán meghalt. Oly derült közömbösséggel feküdt ágyán, mintha most is azt akarná mondani: Bánom is én! — Nos, — gondoltam magamban, — ha excellenciád nem bánja, bizony én sem nagyon bánom.

Mihalik Dániel

Azzal elmentem a főkonzulhoz és elmondtam neki az esetet. A főkonzul tüstént távirati jelentést küldött Bécsbe és utasításokat kért a halott végtisztessége dolgában. Aztán elküldte az alkonzult egy dragománnal, hogy vegyék pecsét alá a tábornok hagyatékát.

Bécsből estig sem jött semmiféle utasítás. Mivel már belementem a dologba, nekem is fájt a főkonzul feje, zavarunkból azonban kirántott minket a kairói angol helyőrség. A fiatal tiszt urak, akik mód fölött unatkoztak a piramisok hazájában, reggeli lunchnél elhatározták, hogy fényes katonai parádéval fogják eltemetni a Nagy-Britanniával barátságban élő nagyhatalom táborszernagyát. Megállapodtak abban, hogy a gyászos konduktot egy ezredes fogja vezetni, a temetésen részt vesz az egész kairói garnizon. A koporsót ágyúlafettán fogják a temetőbe vinni.

Másnap délben már megkezdődött a csapatok fölvonulása a Gizeh-fogadó előtt. A skót gárda — a világ legfélelmetesebb football-játékosai! — gyászfátyolos dudákkal érkeztek. A khakiba öltöztetett gyalogság megszállotta az egész Harun al Rasid-körutat. A Norfolk-huszárok svadronja künn a Szelim mosé előtt táncoltatta paripáit. Még hátrább állottak a tüzérségi ütegek és a dromedárlövészek, akik hatalmas tevéiken ülve, térdre fektetett karabélylyal és új vászonsisakkal vonultak ki. A fellahvárosból tízezer bennszülött csődült be a nagy parádét nézni, az európai kolónia hölgyei pedig megszállották a fogadók erkélyeit.

Mielőtt azonban még kezdetét vehette volna a szertartás, az alkonzul izgatottan sietett a fogadó pipázójában gyülekező tiszt urakhoz és azt a kellemetlen hírközölte velük, hogy a temetésből nem lehet semmit mivel Bécsből rendelet érkezett, hogy a táborszernagyot, be kell balzsamoztatni és a hazájába szállítani. A nagybrit fegyveres erő tehát csalódottan visszavonult a kaszárnyába. A skótok leszedték dudáikról a fátyolt és ott folytatták a labdarúgást, ahol abbahagyták, a dromedárlövészektől pedig elvették az új vászonsisakokat.

Az alkonzul később bizalmasan bevallotta nekem, hogy a szóban forgó rendelet nem Bécsből jött, hanem Grácból. Nem is a hadügyminiszter küldte, hanem Mondberg hercegné. A főkonzulátuson úgy vélekedtek, hogy az asszony kérésének eleget illik tenni és magam is igazat adtam nekik. Az angoloknak azonban ezt nem mertük megmondani.

A hercegné kegyeletes kívánsága teljesült. A legközelebbi Lloyd-gőzössel Hallburg gróf megbékülve visszatért gráci barátnőjéhez, akitől néhány esztendővel ezelőtt haragban vált el. Ha netán pénzen vesztek volna össze, ami éppen nincs kizárva, akkor a táborszernagy fényes elégtételt kapott holta után, mert a hercegnének körülbelül ötvenezer frankjába került Hallburg gróf utolsó útja.

*

A táborszernagy halála után vagy egy héttel a nagy bazárban egy kígyóbüvölő mutatványait néztem, amikor valaki tüntető udvariassággal megemelte előttem a kalapját.

A Könyves Kálmán jogositásával

MIHALIK DÁNIEL: TEHENEK A BALATONBAN

A nagy bonviván szinlelte a megbotránkozottat, a dühöset.

— Azt mondom, hogy önnek nincs szíve, nincs lelke. Goromba, durva fráter, s hozzá önző, aki egyebet se tud, mint morogni, dacoskodni. Ohó, öregem, nem oda Buda. Minden embernek van kötelessége. Az ember nemcsak magának él. Igen, igen, uracskám, ismerek Budapesten egy tisztességes asszonyt, akinek én voltam a násznagya. Az az asszony minden este azért imádko-

A Műcsarnok téli tárlatából

ZOMBORY LAJOS: Pihenőben

Mihalik Dániel

Hogyan, kérdezte Lear királytól, önnek nem elég ötven szolga? Ohó, felséges uracskám, hát akinek csak tíz szolgája van! Hát akinek egy sincs? Erre nem méltóztatott gondolni?

Kis szünet után kalapját levéve folytatta:

— Bocsánat, szir, még tovább megyek. Igen, szir, bármint fintorítja is legmagasabb orrát, én nem nyelem le az igazságot. Ugy beszélek, mint Kent. Nyersen, de őszintén. Hiába, szir, nem vagyok simanyelvü udvaronc. Az én őseim, bár hű alattvalók, de lovasbetyárok voltak. Ösmerek embereket, akik maguk is szolgák, de amellett gyöngéd, szerető apák. Mit szól ehhez zsarnokságod? Ugyebár, találva érzi magát? Vagy talán méltóztatik újra megátkozni leányait? Csak tessék, szánzsén . . .

Fejébe csapta a kalapot s kiegyenesedett.

— Ami az átkozódásait illeti, el kell ismernem, hogy felséged elsőrangu recitátor. Hogyis méltóztatott legkegyelmesebben ordítani? Az apaátok meggyógyíthatatlan sebei nyilaljanak át minden ereden? Hitemre, csinos, hatásos frázis. De kissé színpadias. Itt a hiba, szir. Az apa ne deklamáljon, ne pózoljon soha! Tetszik érteni, felséges uracskám, soha. Az apai zsarnokság undorító és természetellenes. Tessék jól nevelni a gyermeket. Tapasztalásból beszélek, szir. Nekem is volt egy leányom . . . De ez nem tartozik ide. Én a jövendő nemzedékek érdekében beszélek. Az emberiség, a család javát védelmezem. A legszentebb érdeket, jó uram!

Hangja remegett, szeme könynyel telt meg. Aztán ismét levette kalapját s mélyen meghajtotta magát.

— Lehet, hogy kissé nyersen fejeztem ki magamat, de amint említeni szerencsém volt, az én őseim . . . Jó éjt, szir!

Folytatjuk

— Ismerted! Miatta nem tudtam megvám a szép padtól s hogy ott maradhassak, belebujtam a súgólyukba, ott kucorogtam negyven esztendeig. Bizony szűk hely, kivált olyan embernek, akinek álmait valaha nagyratörő eszmék zavarták. Ostobaság . . . Aztán író akartam lenni, színműíró. Ahhoz sem volt tehetségem. Semmi . . .

— Nono, öreg, — vetette ellen a vén buffó, — nagyon szép dolgokat írtál.

A Műcsarnok téli tárlatából

MIHALIK DÁNIEL: Fűzfa

lottam, hogy tönkrement. Kár . . . Az elszegényedett mecénás, szomoru alak. Meg kell érnie, hogy akikkel jót tett, kutyába se veszik. Kikerülik. Mert az embereknek kényelmetlen a hála. Szeretik lerázni a lelkükről. Szeretjük a jó embereket, mert kizsákmányolhatjuk őket, szeretjük a gazdag mecénásokat, mert reményünk van szivükön át a zsebükbe nyulni. Csunya fajzat vagyunk báró úr. Mindenhez hozzá szokunk, még a magunk megutálásához is. Valamikor, ifjukoromban . . .

Elhallgatott. Sötét embergyülölet áradt a szeméből, de azért láthatóan tetszett neki, hogy szava drámai megilletődést keltett. Folytatta:

— Ostobaság . . . nekem nem volt ifjuságom. Az én vállamat nem az évek nyomják, nem a nyomor alázott le, nem a koplalás tört meg . . .

A nagy bonviván nem engedte befejezni a mondatot. Azzal a megvesztegető vidámsággal, amely a színpadon ellenállhatatlanná tette, rivalt rá az öreg Csapóra:

— Mars a súgólyukba. Az előadást én rendezem. Korcsmáros, bort, poharakat. Báró úr, tessék odaülni az öreg mellé, s minden drámai följajdulást borba fojtani. Mulatni jöttünk. Úgy, öregem, ma nem drámázunk. A báró úr lesz szives képviselni a nagyérdemü publikumot. Mi pedig komédiázunk. Rajta! Első jelenet „Pajkos diákok"ból. — Énekelni kezdte:

Borral telt kehelylyel,
Bár üres zsebekkel
Vigadunk, boldogan.

A vén buffó az első taktusnál belevágott. Végigénekelték a szólókat, a kórusokat. A szerelmi duonál az öreg Könyves a komikai hatás okáért a női szopránt énekelte vékony fisztulából, roppant komoly arccal. Egyik operettből a másikba ugrottak, énekeltek népdalokat, operaáriákat, kuplékat, zsoltárokat.

produkció. Akkor nem fognak tizenöt milliós gótikus palotákat építeni a Duna partjára, hanem néhány száz óriás fenyőfát fognak odaültetni és meglesz a kivánt hatás. És tudod, hogy milyennek képzelem a jövő millenáris emlékét? Az Andrássy-út végére szédítő magasságu négyszögletü falat építenek. A falat vörösre festik. A művész föladata az lesz, hogy eltalálja a színvegyüléket, mely alkalmas arra, hogy fölséges, megrázó és lelkesítő hatással legyen a helyesen látni tudó emberre. Ha fokozni akarják a hatást, akkor hatalmas ködkürtöt helyeznek el a fal mögött, mely időközönként a vörösszínnel összhangban levő fölséges, megrázó és lelkesítő búgást hallat . . .

*

Az én festő barátom itt egy kis szünetet tartott, hogy megtömje kurtaszáru angol pipáját. Miután rágyujtott, jókora füstfelhőt fújt az arcomba és ilyenképpen folytatta :

— Bevallom, én már annyira beleéltem magamat ebbe a teoriába, hogy gyakran a tudtomon kivül föl is cserélem az egyező jelenségeket. A formát a színnel, a színt a hanggal.

Az utcán megyek és egyszerre egy kellemes moll-akkord üti meg a fülemet: egy csinos gömbölyü asszonyka ment el mellettem . . . Megesett velem az is, hogy vadászaton voltam és egy szép, meztelen fiút láttam végig menni az erdei tisztáson. Sovány volt, barna, nagyon félénk és kecses . . . Ekkor a szomszédom ráemelte a puskáját és lelőtte.

belijét és én szívesen elkisértem. Őszintén szólva kiváncsi voltam, hogy miféle kis kérődzőre esett a választása.

Mihalik Dániel: **Őszi borulás**

hogy feleségül vehesse a potykát . . .

*

— És rajta vesztett? kérdeztem.

— Nem. Vígan lubickol a pterodactylus, a fóka és a potyka társaságában; az utóbbi időközben már óriás pontytyá hízott.

— Hiszen akkor hamis volt a teoriád?

— A teoriám jó volt, csak a következtetéseim voltak hamisak. Én ugyanis megfeledkeztem a fajok alkalmazkodási képességéről.

— A láma hallá lett?

— Nem hallá, de vízben élő emlőssé. Sokáig tartott, míg alkalmazkodni tudott uj környezetéhez. Gyakran láttam az utcán és eleintén olyan volt, mint a vízbefult ember: sápadt, puffadt és kócos. Később föltünt nekem véletlen találkozásaink alkalmával, hogy a szeme hideg és meredt, mint a vizi lakóké, a szája körül a falánkság vonása mutatkozik, sőt úgy is rémlett nekem, mintha az ujjai közt uszóhártyája nőtt volna . . . Azt hiszem, azóta már kopoltyúi is nőttek és remrégiben azt hallottam, hogy fegyelmi vizsgálat alá vették, mivel megvesztegette egy bukott diák atyja . . . Ki hitte volna ezt a derék lámáról?

A festő elhallgatott, énnekem pedig, amint elnéztem, egyszerre feltünt, hogy az én barátom mennyire hasonlít a rókához. Éppen olyan kerek feje, olyan hegyes füle, olyan ravaszul hunyorgó szeme van . . .

Mert háromszázezer zsoldos él kenyéren.
. . . Mért gyermekségedben nem tudtuk felőled,
Hogy *kalapos király* fog lenni belőled?
Hidd el, hogy véled is másképp bántnak volna,
Most kegyetlenséged magyart nem gázolna.

A vers címe *kalapos király* volt. Csak kéziratban forgott kézen a rettentő szatira, de József császárt mégis *kalapos király*-nak hívta az egész ország.

A szent korona Bécsben.

Csodálatos, országszerte emlegetett tünemény volt, hogy midőn 1784. április 13-án a szent koronát Pozsonyból a bécsi kincstárba vitték, induláskor a tiszta ég hirtelen beborult és nagy zivatar kerekedvén, hullott a mennykő és zuhogott a zápor. Erről szól az egykoru epigramma:

Dum recipit Moyses sacras de monte tabellas,
Horridus aethereo personat axe fragor.
Dum recipit Joseph te, sacra corona, Viennam,
Fulminat et miles praecipitantur aquae.
Nempe: docet leges venerandas fulmen; at imber
Designat lachrymas, Hungara terra, tuas.

(Mózes a szent törvény tábláit az ormon emelvén,
Dörgő mennyköveket szórt a komor magas ég.
És mikor a császár koronánk' idegenbe ragadta,
Villámlott és hullt lágyan a záporeső.
A villám, József, törvénytartásra tanított.
S a zápor, tudd meg, e haza könnye vala.)

Katona följegyzi, hogy II. József április 13-án mód nélkül izgatott és nyugtalan volt, mert a koronaőrök a kincscsel két órával később érkeztek Bécsbe, mint várni lehetett. Ez is csak azt mutatta, mennyire nem bízott a magyarokban ez a szerencsétlen uralkodó.

emut, Ausztrália futó madarát. Ez a divat vezetett rá egy ötletes hollandit, Van Mayer urat, arra, hogy 1888-ban Vollenhoveban a Zuyder-tó mellett *kenguru*-tenyésztést alapítson s e meglehetős ritka állatokkal fényes üzleteket csináljon. Ötven kenguruval kezdte telepét, melyeket egyenesen Ausztráliából hozatott s mostanáig mintegy 12,000 ilyen állatot nevelt már. A kenguru legkülönbözőbb fajtái kaphatók nála s veszik is nagyban az angol és amerikai nagybirtokosok, nem ugyan vadászat czéljából, hanem bizarr díszül parkjaikba. A Van Mayer úr kengurui rendkívül szelidek, egész nyáron a szabadban maradhatnak, oda mennek enni, a hova szoktatják őket. Csak télire kell őket istállóban tartani. A mi kengurut a derék hollandus nem tud eladni, leöli s a bőrüket jó áron eladja, lévén a kenguru-bőr dísztárgyakra igen keresett czikk. Czipőt is készítenek kenguru-bőrből, mely lágy, nem szorít és mégis erős. A kenguru farkát pedig utóbbi időben kedvelt csemegévé tette a divat.

Ehhez a kenguru-telephez hasonló a *kigyótenyésztő telep*, a milyen Dél-Amerikában sok van. Chilében és Argentinában van egy meglehetős nagy, nem mérges kigyó, a mely e vidéken megbecsülhetetlen értékű, mert semmi sem tudja nálánál jobban irtani az ottani éghajlat legnagyobb átkát: a sok mindenféle férget, egeret, patkányt. E nélkül a kigyó nélkül sok helytt meg se lehetne élni s ezért nagyon hasznos és jövedelmező dolog tenyésztésével foglalkozni. Hasonló czélból tenyésztik ugyancsak Dél-Amerikában nagy mennyiségben a macskát is, a mely különben is kedvencz háziállata az ottani népnek. Ott bizony nem hányják a macskakölyket vizbe, ha még annyi van is, mert mindig akad jó áron vevője.

Hogy a struczcztenyésztés különösen a délafrikai angol gyarmatokon és Transzválban nagy fontosságú ága a gazdaságnak, az általánosan ismeretes. Kevesebben tudják már, hogy Európa egyes vidékein is próbálkoztak a tolláért értékes struczcz tenyésztésével, különösen Olaszországban és Francziaország déli vidékein.

nemet császár özvegye is, együtt 87,000-et. Ezenkívül a királynénak Lancaster herczegség, a walesi herczegnek a cornwalli herczegség jövedelmei jutottak, úgy hogy a királyi család összes fizetése mintegy 700,000 font sterlinget, azaz 15 millió koronánál többet tesz ki, nem is számítva azokat az összegeket, melyeket a walesi herczeg és fivérei katonai rangjuknál fogva kaptak. Mindezek az összegek azonban régen állapíttattak meg s különösen az udvartartásra elégtelenek, azért az új király a 385,000 font sterlinget 500,000-re akarja fölemeltetni. Az elhunyt királynőnek, ki tudvalevőleg nagyon visszavonult életet élt, az eddigi összeg elegendő volt.

* **A pápa hadserege** jelenleg még mindig 380 főből áll, ezek között van 50 előkelő fiatal ember az

dezve. A mutatványra való előkészületekre legalább tizennégy napi halasztást kérek». «Jó, — felelé a szultán — a halasztást megadom». A szemfényvesztő kiment a palotából, de többé nem is tért oda vissza.

* **Khinában a halott részére** ezüst pénzt gyűjtenek, mely aztán a halottal együtt a sírba kerül. az ilyen pénzt egy külön e czélra berendezett gyárban papirvastagságú ezüst lemezből készítik és csupán arra használják, hogy a halott koporsójába teszik.

* **Londonban** évenként 66 millió korona árú tejet fogyasztanak el. A szükséges tejet 110 ezer tehén szolgáltatja.

Mihalik Dániel: Rét.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT TAVASZI KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

Vas. Ujs. 1901. 276 l.

Vay Ödönt és a másfél évvel idősebb, de már hatalmas termetű s erejű Henriket. Ezredük, a Nádor-huszárezred, akkor épen Csehországban állomásozott. Májusban már megkezdődtek a magyar ezredek szökései az újonnan alakúlt honvédcsapatokhoz. A példa mindenütt hatott, s a titkos kiküldötteknek sok helyt sikerült a tiszteket is, a legénységet is a magyar hadsereghez való átpártolásra s hazatérésre bírni. Nem úgy a két Vay testvérnél, a kik el voltak szánva hogy a császár iránti hűségben a végsőig megmaradnak. Vay Henrik báró, mint hadnagy, szakaszának frontja előtt állva, anyanyelvén buzdította a legénységet, hogy zászlójához maradjon hű. Látszólag sikerült is a lázadást elnyomnia, de a következmények megmutatták, hogy a haza iránti kötelesség érzése erősebb volt a magyar fiúkban a fegyelem kötelékénél.

Épen, midőn a nyílt lázadás már-már kitörőben volt, az ezred parancsot kapott, hogy az olasz harctérre indúljon. Ismerve a legénység forrongó hangulatát, óvatosan, rendkivüli vigyázattal tették meg az előkészületeket az indúlásra. Semmi sem engedte sejteni a legénység szándékát, csak mikor a stájer határra értek, kezdődtek meg az előbb menetelő csapatokban szórványosan a szökések, melyek nem sokára teljessé tették a fejetlenséget a mögöttük következő csapatokban is.

Ezek egyikéhez volt beosztva a két Vay testvér is, kik látván a gyanús jeleket, megkettőztetett figyelemmel ügyeltek a gondjaikra bízott legénységre. Steier városa közelében volt az éji pihenő. A két fiatal tiszt már nyugovóra tért, a midőn egyszerre éjfél után két óra tájban trombita-riadó verte föl a csendet s rögtön rá puska-sortűz ropogott.

Mire a Vayak a helyszínére értek, a rend már teljesen felbomlott. Hat-hét elszánt legény egy tizedes vezetése alatt élesre töltött karabélylyal fogta körül a századost, s követelte tőle az ezred zászlója, pénze és municziói kiadatását. Emez vonakodott s megrovó szavakkal illette a fegyelem megszegőit. De ez még jobban daczra ingerelte az összebeszélt desük, Kovács Bandi. Mielőtt azonban a végzetes vezényszó elhangzott volna, Vay Henrik, ki a sarokba szorított lovasszázados mögött foglalt állást, kardját kirántva, *egy csapással tőből leszelte* a lázadó tizedes fejét, s azzal sarkantyúba kapva «zsivany» nevű lovát, elvágtatott az éjszakában, mielőtt még üldözésére kelhettek volna.

A bátor fellépésnek, mely elrettentő példát adott, sikerült némileg helyreállítani a rendet. A legénység egy része azonban mégis elmenekült, magukkal vivén a tisztek lovait. A mi a halálos kardcsapást illeti, a mely után Vay Henrik bárónak heteken át felkötve kellett hordania a karját, a fölvett orvosi látlelet azt jegyezte meg róla, hogy az «egy gyakorlott hóhér preczizitásával» hajtatott végre.

1851 novemberében Teleki grófnő második házasságra lépett Solms-Baruth herczeggel s gyermekeit is magával vitte új otthonába, a porosz Gohsenbe, a hol az emlékirónőnek 1858-ban alkalma volt nagynénjével, Witzlebennével jelen lenni Viktória angol királynő magdeburgi ünnepélyes fogadtatásán, a melyen ugyanakkor részt vettek a későbbi Vilmos császár, akkor még csak regens-herczeg és neje, Auguszta, a badeni nagyherczeg és nagyherczegné, Viktória királynő és férje, Albert szász királyi herczeg. Az előbbinek és Auguszta herczegnőnek fogadásukkor ő nyújtotta át a díszbokrétát is. Két évvel utóbb oltárhoz vezette az, a kire gyermekkora óta hiven várt, s a kivel ma is boldog házaséletet él, Vay Ödön báró. Jellemző az akkori állapotokra nézve, hogy mikor esküvője előtt, mint jó katholikus, meg akart gyónni Berlinben, a katholikus pap vonakodott gyónását meghallgatni, mivel egyházi fölmentvény nélkül protestánshoz megy férjhez és az egyházból kizártnak jelentette ki. Az esküvő azért megtörtént s a Vayak ősi birtokán, a zemplénmegyei Golopon meleg fogadtatásban részesült az ifjú pár, mely házassága első tíz évét Tisza-Lökön töltötte. De Vay Adelina bárónőt nem ingatta meg mély vallásos meggyőződésében a második excommunicatio

Afrika oroszlánjain egész a Jeges-tenger jambor fókáiig. Nagy kereskedő czégek, mint pl. a világszerte ismeretes hamburgi Hagenbeck — foglalkoznak az üzlet ez ágával, a melyet különben újabb időben válság fenyeget, mert a vadállatok a mértéktelen pusztítás miatt a tengerpartokhoz s a kikötőkhöz közel eső vidékeken mindinkább kivesznek s a nehezebben megközelíthető belső vidékekre kell, különösen Afrikában, értük menni s ott is mind kevesebb lesz a számuk. Ez a körülmény nagy mértékben szaporítja az üzleti költségeket, míg az árak, melyeket állataikért kapnak, mind lejebb szállnak, mert a nagy mennyiségű s kiterjedésű állatkertekben is sok vad születik s ezek is vásárra kerülnek.

De van az állatkereskedésnek még egy másik neme, a mikor t. i. szintén vadon élő állatokat szállítanak messze vidékekről, de nem ragadozókat, s nem holmi mutatványokra, hanem tenyésztés czéljából. Így pl. a magyar kormány a múlt télen engedélyt adott egy franczia vállalkozónak, hogy az Alföldön nyulakat fogdostasson össze a franczia vadászterületek elsatnyúlt nyúlállományának fölfrissítése végett. Épen így szállítanak szarvasokat a Kaukázusból, sőt Szibériából és Khinából is, különösen a német nagyurak erdeibe, mert ott a beltenyésztés folytán már elsatnyult az eredeti állomány s ennek kell tulajdonítani az utóbbi időkben gyakorta beállott járványokat is, melyek egész vidékek vadállományában tettek óriási pusztítást.

Egyes vadon élő állatfajokat pedig nagy költséggel és fáradsággal tenyésztenek, hogy a vadban szegény erdőket benépesítsék velük. Így tenyésztett Viktor Emmánuel olasz király vadkecskéket az aostai völgyben, hogy ezt a pusztulásnak indúlt állatfajt megmentse a kiveszéstől s példáját többen követték Olaszországban. Most már külföldre is szállítanak ez állatokból, bár a meghonosítás nem mindenütt sikerül. Hasonlókép tenyésztik a zergét, különösen Boszniában és Herczegovinában az okkupáczió óta. Az Alpesekből hozattak egy nyáj zergét s elereszteték. A kisérlet jól sikerült s a zerge

halálosan komoly és romantikus, mélységet fitogtató és a szerelmet valami szomnambulikus hatalomnak föltüntető, addig Lavedané könnyed, graciózus, szkeptikus, szatirikus, a nélkül, hogy különös módon fölhevülne. De drámai hatásokat se igen keres. Neki és közönségének elég, ha művészi párbeszédben föltárja előttünk megfigyeléseit, melyek igazán tükröt tartanak a párisi társaság elé, ha igen szuverén gúnynyal rángatja azokat a bábokat, melyeknek izületeit, rugóit annyira ismeri. Ezért az első fölvonás, melyben az alakokat exponálja és ötletét föltárja, a legsikerültebb. Szemét, figyelmét az irodalomnak a pornográfiával űzött játéka ragadja meg. Hőse pikáns regényeket ir, melyek természetesen sok kiadást érnek; az iró maga azonban igen jámbor ember, a ki édes anyja oldalán a legrendesebb életet éli. Végre is: az üzlet üzlet, az élet egészen más. Igen mulatságos, hogy anyja rendkívül megbotránkozik a pikáns részleteken, de szereti fia irodalmi és üzleti sikereit. Anonim leveleket ir fiának, hogy ne irjon oly botrányos dolgokat és gyertyát áldoz a templomban fia sikereiért és bűnei megbocsátásáért. Mindez igen mulatságos és kedves. A darab női hőse pedig egy fiatal leány, ki rendkívül emanczipáltnak gondolja magát, mindent tud, az irónak anonim leveleket ir, melyek az iró véleménye szerint, a levelek tartalmából itélve, csak férjes nőtől származhatnak, egyébként pedig szivesen fogadja az iró udvarlásait, melyekre bő alkalom nyílik, mert hiszen a leány az iró kiadójának leánya. Egy szép napon pedig a leány fogja magát és elmegy egyes-egyedül az iró lakására. Bátran teheti, mert részint igen emanczipált, részint igen tisztességes, mert velejében és valójában ép oly rendes nyárspolgárnő, mint az iró rendes nyárspolgár. Midőn a kisasszony megérkezik, az iró nincs odahaza. A leány nem jő zavarba, beküldi névjegyét — az iró anyjának. A leány nagy effronteriával beszél, az iró pompásan eltalálja a tónust, ezek a leányok valóban ilyenek, vagy néha még ilyenebbek. Közben megérkezik az iró; a két álarczos, a bűnnel henczegő magára marad. A leány nem sokat teketóriázik. Akar engem feleségül venni? — kérdi. A pikáns iró kissé meghőköl. Erre igazán nem gondolt még, a mit a leány nyomban észrevesz. De hogy is gondolhatott volna rá. Másfajta jeleneteket szokott ő kigondolni regényeiben. De a benne lakozó nyárspolgár hamar föltalálja magát. Hogyne akarnám nőül venni! Da hát miért levelez egy férjes asszonynyal? — kérdi a leány. Ezt is tudja? — mondja a férfiú. Hogyne tudnám, véletlenül az én barátnőm az az illető asszony. Nagy zavar a férfiú részéről. De miért volna kedvelt regényiró, ha ily helyzetből nem tudná kivágni magát? Magára gondoltam, mikor ezeket a leveleket olvastam, mikor a magam leveleit irtam. Ekkor a leány megmondja neki, hogy ő irta ama leveleket. A férfiú meghőköl, most másodszor és komolyabban. De miért volna 25 éves, álarczos nyárspolgár és pikáns regényiró, ha ily apróságokon túl nem tenné magát? El fogja venni a kisasszonyt.

Ezzel a darab voltakép be van fejezve. Ez az igazi Lavedan-genre, egy kedves, okosan kigondolt, szellemesen megirt jelenet. Ily drámai jelenetek külön műfaj a párisi irodalomban és Lavedan ennek legnagyobb mestere. De Lavedan ezúttal nagyobbra tört és nagy drámává akarta kiegészíteni eredeti ötletét. E végett van még három fölvonás. A másodikban a fiatal házasfelek egymásra únnak, mert nem csekély dolog az, otthon is álarczot viselni és nem kevésbbé csekély dolog levetni az álarczot, mert mindegyik azt hiszi a másikról, hogy az nem hord álarczot és az álarcz levetése vészes hatású lesz. Tehát unatkoznak és elégedetlenkednek. Ez is jó vigjátéki ötlet, de nem igen tud drámai testet ölteni. Még kevésbbé sikerült azután a bonyolítás és kibonyolítás. A menyecske ugyanis féltékeny lesz, a fiatal férj meg komolyabban udvarol egy barátja barátnőjének, míg végre az a bizonyos nagylelkű harmadik, a ki maga is szereti a menyecskét, de jól látja, hogy az a két bolondos fiatal igazán szereti egymást, mindent rendbe hoz és egymás karjaiba veti őket. Ez az üres játék nagyon ki van gondolva és a végén unalmassá válik.

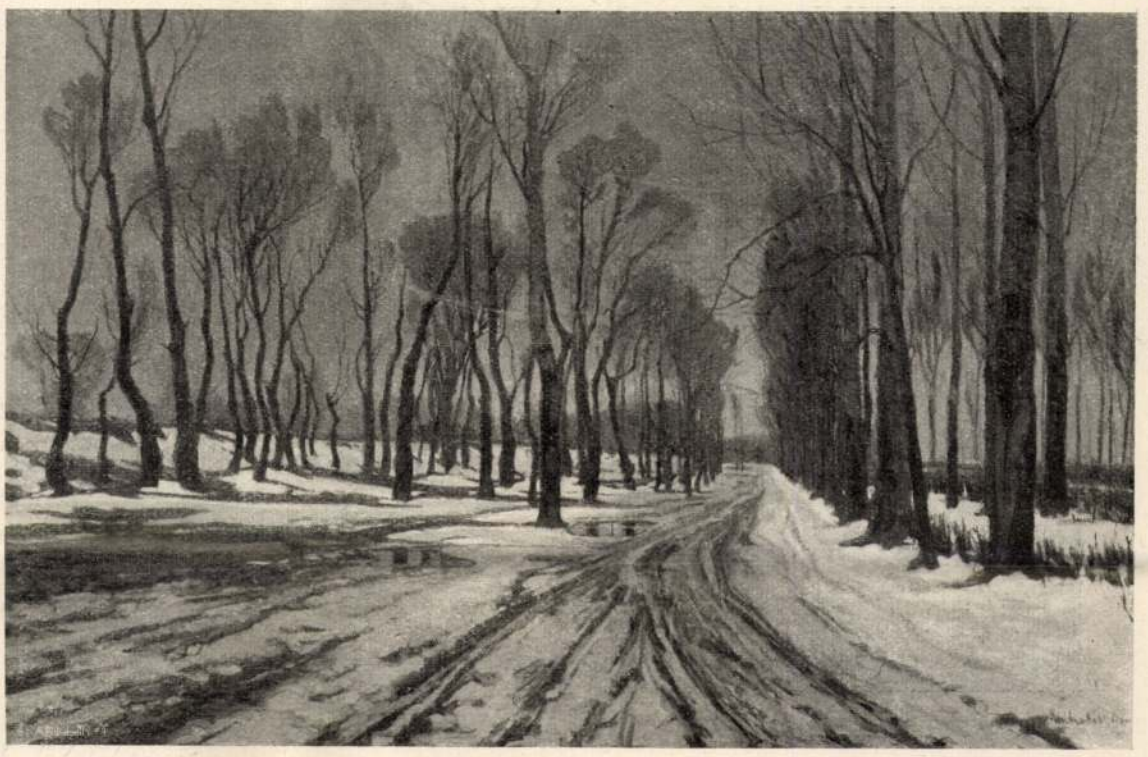

Mihalik Dániel: Tél.

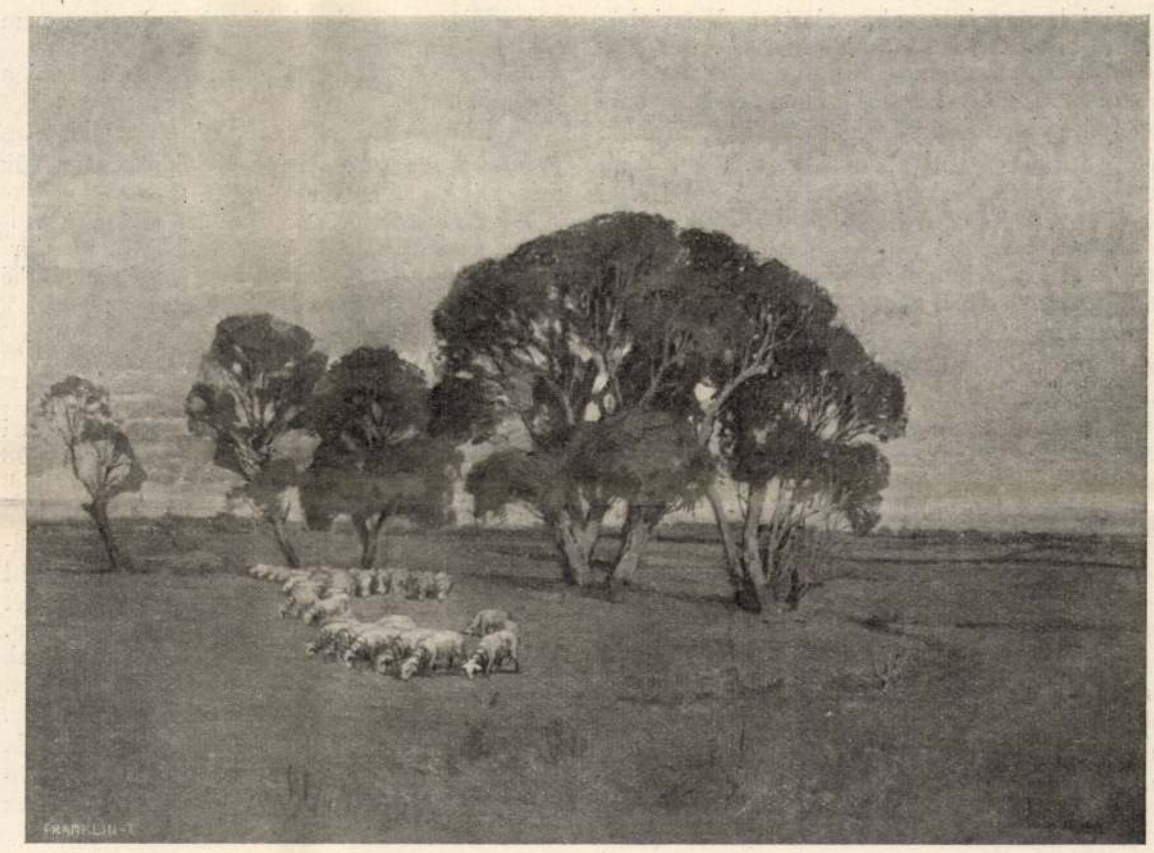

Mihalik Dániel: Alföldön.

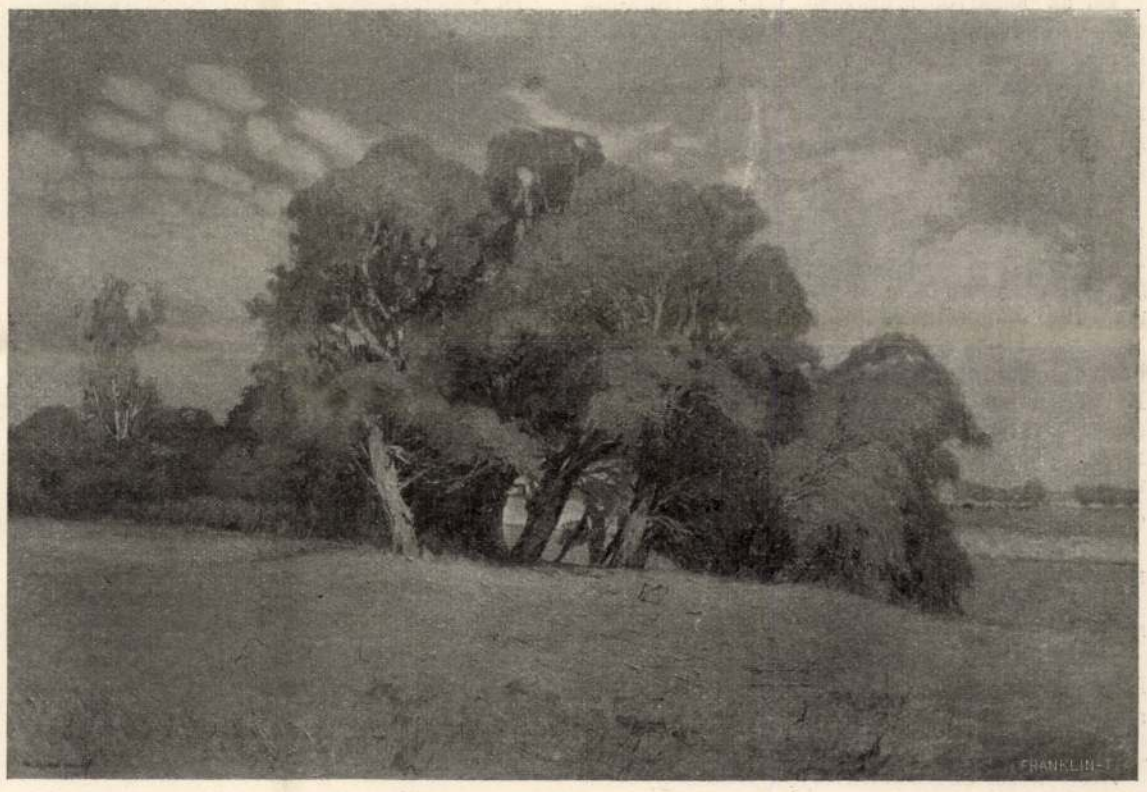

Mihalik Dániel: Tiszapart.

HÁROM MŰVÉSZ HAGYATÉKÁNAK KIÁLLÍTÁSA A MŰCSARNOKBAN.

Bruck Lajos.

Pap Henrik.

Mihalik Dániel.

HÁROM ELHÚNYT MAGYAR FESTŐMŰVÉSZ, KIKNEK FESTMÉNYEI MOST VANNAK KIÁLLÍTVA A MŰCSARNOKBAN.

Nyári szerelem cím alatt a Vigszinház szinre hozta Artus Louis Midinettes című vigjátékát. Ez a sablonosabb franczia szinjátékok közül való, mely kevéssé vidám, csekély leleményű és a valószinűséggel sem igen törődik. Van benne egy divatkalapszalon, a mi talán a fődolog az egészben. Nekünk azonban Heltai Jenő már szinpadra hozott egy ily szalont és ez a szalon sokkal kedvesebb volt. Ez a nyári szerelem igy mindenkép elkésett és mint kései vendégnek, be kell érnie a morzsákkal.

Nem igen tudunk módot rá, hogy mikép lehetne ezeknek a daraboknak hosszú életük a földön.

Alexander Bernát.

A NÁDUDVARI HIZÓK.

Elbeszélés. — Irta **Móricz Pál.**

Tekintetes Rab János úrnak mindjárt a Hortobágy szélén, a nádudvari határ szomszédságában feküdt a tanyája. Kösélyszögnek nevezik azt a pusztát. Jószágtartásra különösen alkalmatos föld volt az. Tekintetes Rab János úrnak, debreczeni polgár jusson, szép számú nagyjószága volt kiverve a Hortobágyra is. Disznai is voltak. Szép, nagy falka disznók.

A göndörszőrü, konyafüles fekete sereg után tisztes haszonra számított a tekintetes úr. Ámde 1863-ban közbevágott az emlékezetes szárazság.

Ez az aszályos szárazság már az 1862-dik esztendőben terpeszgetni kezdette izzó szárnyait a magyar rónák felett. 1863-ban meg fészket rakott rá. A meddig izzó szárnya kiterpedt, a földből gyökerestől égett ki a növényzet. A tavakból, erekből, hűs kutakból kiszürcsölte a vizet.

Tekintetes Rab János úr a pásztorok híradásán felette elszomorodott. Lehorgasztott fővel kocsizott ki a Hortobágyhoz, hiszen a gulyákba belekapott a keleti marhavész. Tekintetes Rab János úr százöt darab nagyjószágából huszonötöt hagyott meg. A többit szőröstől-bőröstől elásták a kiégett földbe és Tekintetes Rab János úr még búsabb kedvvel hajtatott a sertéseit felnézni. Szerencsére a disznóknak nem volt semmi bajuk. Némileg felvidult a tekintetes úr. Vidámultan szólította öreg Zsidó Jóskát, a hortobágyi hires kondás számadót:

— No, Józsi bácsi, a' csapások között is megvigasztalnak ezek a gyönyörü darab disznók.

— Biz' ezeknél, tekintetes uram, a harmatos szilva sem szebb, — véleményezte Zsidó József.

— Hál' Istennek a Cserén termett makk s igy valahogyan majd csak kitelelnek. Hanem a szalonnával nem tudom, hogy leszünk a jövő nyáron József?

Zsidó Józsi bütykös hüvelykujjával lenyomta a serczegő dohányt a pipában, elmosolyodott:

— Szalonna? Disznótor? Ehehe! Senkinél sem lesz több, mint tekintetes uramnál.

— Hiszen egy kapányi szál kukoricza nem sok, annyim sincsen Józsi bácsi.

A vén számadónak bodor füst szakadt fel a pipájából.

— Ehe, — kahintott József, — a tekintetes úr csak bizza a kondására a dolgot, elvégeztük már mink azt a Gyurkával . . .

Tekintetes Rab János úr ösmerte a hortobágyi pásztorszokást, hogy tudniillik pásztoruraimék nem szeretik a sok szót, még kevésbbé a kérdezgetést, kezet fogott Józseffel:

— Isten áldja.

— 'Sten áldja a tekintetes urat is . . .

*

Az aszályos esztendő csupán a nádudvari hajdúknak hozott nem remélt áldásokat. 1863 tavaszán annyira kiszáradtak a sekélyebb vizü nádudvari rétek, hogy a máskor inkább csikban, halban gazdag tófenekeket is felszántogatták a nádudvariak. A hol azelőtt a buzogány rázogatta haragos sötét fejét és bokrétás nádszál lengedezett a szélben, most pántlikás levelü kövérzöld tengeri szálak sudárlottak az égre. A nádudvariak minden felszántható rétjöket tengerivel vetették be. A szűz földből óriási csöves tengerik támadtak. Az arany-sárga-piros garmadákon, tengeri töréskor, telhetetlen vágygyal hengergődzött az éhes őszi napsugár. Vadmadarak torzrikoltozásait édes nótázások váltották fel. A nádfedeles fehér hajduközségben minden góré, minden házpad, ólpad, hombár és szuszik szinültig megtelt kukoriczával . . .

Pap Henrik: A kiváncsi.

A MŰCSARNOK KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

Tekintetes Rab János úr disznói a Hortobágyon sinylették át a nyarat. A Hortobágy partján, part oldalából turkálták ki az aszott gyökereket. Őszre a kösülyszögi tanyába szorultak be. Már őszre a legelő is jobban zsendült . . . Leesett az első hó. Elkövetkezett a tél is. Egyszercsak, karácsony után, Gyuri kondás beállított tekintetes Rab János úrhoz:

— Tekintetes uram, — mondotta a kondás, — itt az idő, számoljunk el.

— Jól van, fiam Gyurka, hát számoljunk, — felelte megadással tekintetes Rab János úr.

— Tekintetes uram, hát izé, — Gyuri kondás jobbra bólintott, balra bólintott a fejével, — hát izé, azt még eddig nem is mondtam, hogy tengeritörés után elloptak a nyájból huszonöt darab disznót . . .

— Tyüh, — tekintetes Rab János úr mérgesen felförmedt, — és kend ezt csak most jelenti nékem?

— Szépen kérem a tekintetes urat, ne boszszantsa fel magát, mert én már nyomukban vagyok a disznóknak, — Gyuri kondásnak széles mosolyra húzódott szét a szája, a vastag bajusz alól kemény fehér fogát is kivillantotta, — nádudvari gazdáknál rejtőznek a disznók. Némely részök már egészen meghizott . . .

— Hm, — tekintetes Rab János úr becsületes szép kék szemével a barnapiros kondásra mereszkedett, — hát most mit csináljunk, fiam Gyurka?

— Mit csinálnánk? Tekintetes uram bemegy a nádudvari főszolgabiró úrhoz, majd összeszedeti az a disznókat.

Tekintetes Rab János úr a Gyurka kondás szavához igazodott. A disznók esetét jelentette a szolgabirónál, a ki a Gyuri kondás bemondásával huszonhárom darab hizott disznót szedetett össze a megjelölt gazdáktól. Az érdekelt betyáros hirü nádudvari hajduk még örültek, hogy szárazon szabadultak a bajtól.

Öreg Zsidó Jóska hortobágyi számadó jövendölése beteljesedett. Lett disznótor, lett szalonna bőven tekintes Rab János úrnál.

*

Tekintetes Rab János úr a disznótorból Zsidó Jóskát sem felejtette ki. Váltig szabódott a hires hortobágyi számadó, nem segített az öregen; mert a tekintetes úr maga mellé ültette Zsidó Jóskát az ősi ezüstholmival rakott diófa-asztalhoz. Az izes torosebéd után kettesben maradtak az asztalnál. A tekintetes úr becsületes kék szemét a vén kondásra szegezte:

— József bácsi, kérdeznék én magától valamit.

— Hömm! — Zsidó Jóska megfontoltan szippantott a pipájából, de nem szólt rá.

Mihalik Dánid

lásd

Magnüvészképm

40. sz.

VIRÁGOS RÉT

FESTETTE MIHALIK DÁNIEL

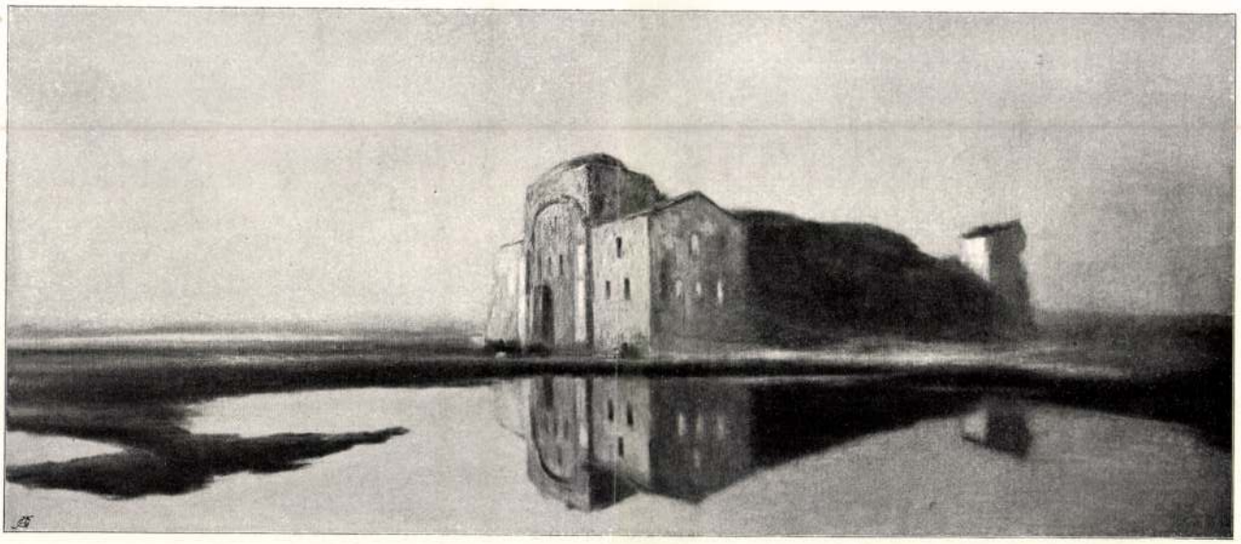

NÉMA FALAK

FESTETTE KACZIÁNY ÖDÖN

A genrefestés harmadik hulláma is sokféle folyamnak vizét hordja. Sokféle áramlat egyesült benne előre toluló, egyre növekvő, csillogó tarajú hullámhegygyé. Ez a hullám hordja az igazi mindentfestőket. Akiknek minden csak genre, s akiknek csakis az genre, ami parancsolón festői. Akik a festői kifejezés határait fanatikus szigorúsággal őrizvén, mégis érvényesítik a festésnek a kulturával közösségét. Akik mindig festőiek, de mindig emberiek. Mert az „emberi"-nek legértékesebb energiáit, az egyéniséget és a szolidaritást szólaltatják meg művészetükben. És összeegyeztetik őket vagy megkapó liraiságban, vagy speciális festésükben. Közéjük tartoznak és köztük az elsők sorában legelül állanak azok közül többen is, akiket tájképfestőink között ismertettünk. Az osztályozás megsínyli az ő mindentfestésüket, de az osztályozás tulajdonképpen alacsonyrendű módszer a művészetet s a művészeket definiáló esztétikában. A művészetek filozófiáját erőszakos szisztematikára szorítja.

Szociális festőink között, de ismételjük, hogy „festői" festőink között, fiatalon nagy becsületet szerzett Kernstock Károly. Festése nagyszerű forrongás. Még nem kialakulás, hanem csak az erő trainirozása. Valami nagyra, talán még meg sem sejtettre készülődés. A bátorságban való gyönyörködés. S ez a forrongás, ez a lázongás mindeddig mégis csupa művészi komolyság. Ilyen vakmerőséggel diadalmasan lehetne érdekességet hajszolni, de Kernstok sohasem tévedt ebbe a hajszába. Kéjeleg a teknikai problemák fölvetésében és abban az örömben, hogy szabadulhat tőlük. Majd megkonstruálja színfoltokból az emberi arcot, majd meg a maga célját tudva, túlzott szabatossággal lefesti; majd fanatizmussal hódol meg az abszolut festői előtt, majd pedig rajongó irányzatossággal alárendeli a festését az emberinek; majd beleveti magát a színek orgiájába, majd meg a litterátus irányzatosságával hangulatokba merül. Minden változása, minden fordulása egy-egy stáció a kereső útján, amelyen az erő érzésével jár, akadályoknak örülvén, nehézségeket köszöntvén, amiért legyűrheti őket. A képei hol dugába dőlt kisérletek, hol derékvágások, hol kacérkodások a szertelenséggel, hol meg az erőtudat büszke vallomásai. Egy időben két egymással nem is ellentétes, hanem ellenséges képet festett. Az egyik elfinomult szellemfestés, csupa finom összetettség volt, a másik színekben és fényben való gyönyörködés, kész szintézis. Az egyik csupa gondolat, a másik tisztán festői problemamegoldás. Az első egy nagy arckép, amely meglepte még azokat is, akik különben azt tartják, hogy a genialitás nem igen tud meglepni. Ezt a képet a kiforrt erő, nem pedig

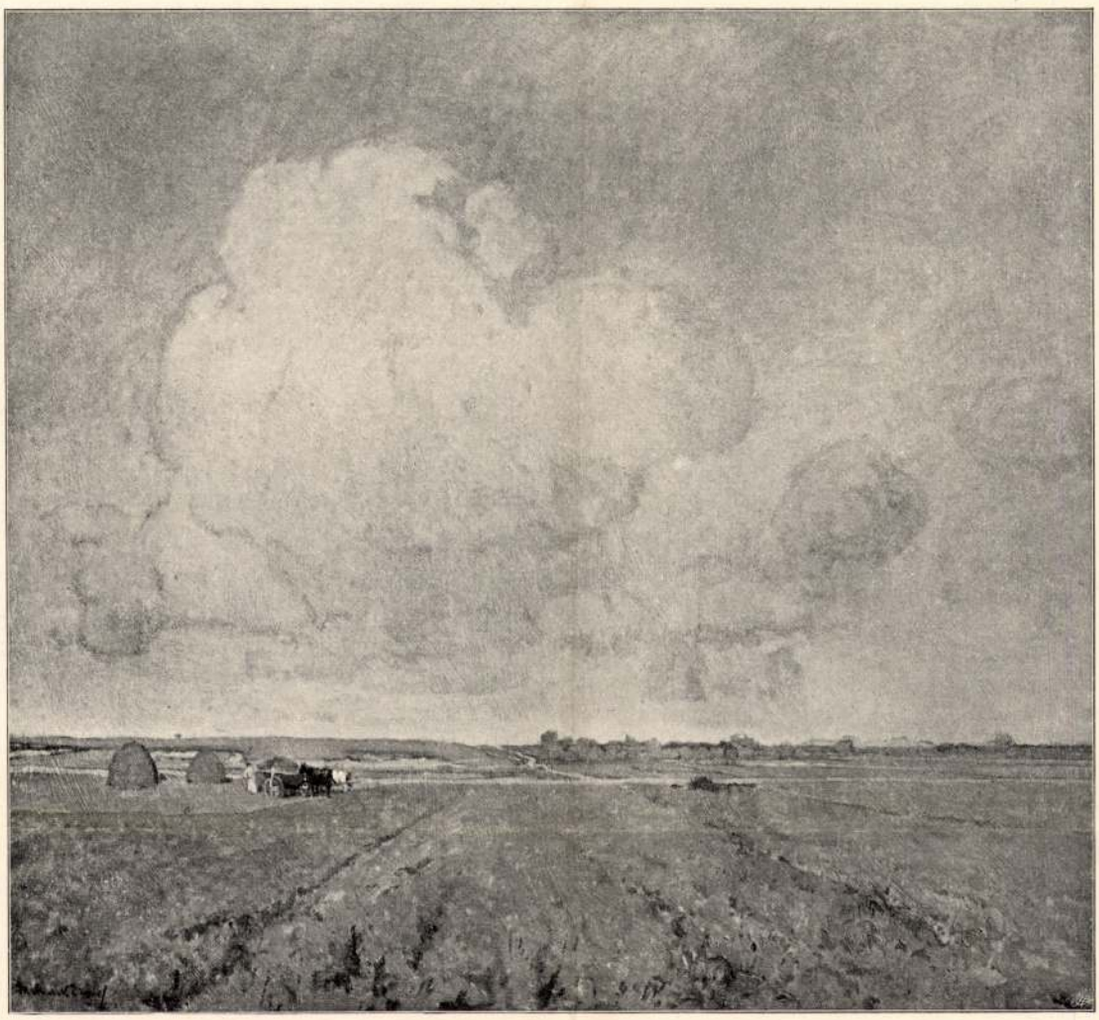

HERETÁBLÁK
MIHALIK DÁNIEL FESTMÉNYE
A TAVASZI TÁRLAT TÁRSULATI DÍJÁNAK NYERTESE

Művészet 1907

lyen fekszenek, tehát nem tolakszanak az érvényesülés előterébe, csak egyszerű keretbe vannak foglalva, mig fent a pillérek feje fölött a félkörű ívek talpának a szélén álló két karcsú, magas gyermek, annak a hatalmas, nagy koszorúnak a súlya alatt görnyedezik, amelyik a síremléket a falhoz kapcsolja hozzá.

Az ornamentumnak ez a látszólagos kiegyenlítésre való törekvése nem mindig jár egyforma sikerrel, s csak a legritkább esetben jut el olyan magaslatra, mint a Marzuppini-síremléken. Igaz, hogy a helyzete ebben a tekintetben nagyjában véve folyton nehezedik. A szobrászat jelentőségben még csak ezután kezd igazán gyarapodni, s ezután növekszenek meg az alakok méretekben is tetemesen. Az építészet egyes részei is ezután különülnek el egymástól határozottan, s csak ezután fejlődnek az egyes építészeti tömegek nagyobb mértékben más tömegek rovására. Az építészet maga a dissonantiának, a mozgásnak a jegyében él a XVI. században, s a szobrászat elhelyezkedésénél, méreteinél, s kifejezésénél fogva nagyban fokozza a dissonantiát. A XVI. század második felében ez a dissonáns jelleg egyenesen divatos formája a dekorativ művészetnek. Ilyen körülmények között az ornamentum is feltétlenül elveszíti azt a kiegyenlítő szerepét, amelyet a XV. században betölteni akart. De ezzel elveszíti a létjogosultságát — mert hisz a diszítés fogalmánál fogva ezt a kiegyenlítő és kiegészítő feladatot van hivatva teljesíteni. A XVI. század folyamán az ornamentum mennyiségileg folyton csökken, s végül csakis a pilléreket tagoló pilasterek mezőjére — s az egyes párkányok, pillér és oszlopfők, címerek diszítésére szorítkozik.[1]

Ezzel együtt jár az ornamentum formális átalakulása is, amint azt Burger is igen helyesen felismeri, anélkül, hogy az ornamentum változásának általunk vázolt okára — szerepének a természetére, s ennek a módosulásaira rámutatna. A XIII. századig, amig az ornamentum az építészeti elemekkel egyenlő jelentőségű, addig a formák sok nehézkes, tömör elemet tartalmaznak,[1] nagy részben geometriai jellegűek, kevés mozgást és változatosságot mutatnak, s az alapsíkkal, amelybe az ornamentum be van ágyazva, egységes zárt tömeget képeznek. Innen indúl meg a fejlődés fokozatosan, amint az új szerep: az építészet és szobrászat ellentétének a megszűntetésére való törekvés előre halad. A formákban nagy gazdagodás áll be, a geometriai ornamentum teljesen háttérbe szorúl, a folyandáros növény uralkodó lesz, az ornamentum a neki ágyúl szolgáló alapsíktól hovatovább mind jobban és jobban különválik, kidomborodása jelentékenyebb lesz, a mozgás szabadabb, a formák hajlékonyabbak, a részletekben igen sok finomság és valószerűség mutatkozik.[2] Az ornamentum szerepének háttérbe szorulásával a formák veszítenek a finomságukból, a formák nagy érzékenységére, hajlékonyságára, organikus összefüggésére nincs szükség. Az alaptól való erősebb eltávolodás azonban olyan vívmány, amelyet a XVI. század is megtűrt, sőt a mozgási képzetek ébresztésére, a dissonantiakeltésre való törekvése a barokknak még nagy mértékben fokozza is. A formák merevebbek lesznek, a folyondárosságra nincs szükség, az elemek valószerűségére nem ügyelnek többé, a növényi ornamentum mellé a geometriait újból felveszik, s mindenféle más tárgyakat is tetszés szerint belevesznek, amint azt Benedetto Rovezzano pillérdiszítései a Bargello számos emlékén mutatják.

A XVI. században így fejlődik ki minden oldalról az, amit barokknak nevezünk. Az építészet arányai meg vannak bontva, egyes tömegek túlsúlyban, mások háttérben vannak — a dekorativ építmény is határozottan monumentális hatású akar lenni. A szobrászat nagy tömegekkel dolgozik, nagy mozdulattal akar hatalmas pathost kifejezni, általános jellegű a formákban és kifejezésben, s semmi szervességet az épülettel nem mutat. Az ornamentum aránylag kevés helyen húzódik meg, ott sem mutat semmi finomságot, sza-

[1] Mino da Fiesole síremlékei. — Sansovino oltára a Santo Spiritoban Firenzeben.

[1] Cerchi síremlék Thompson 3—4. tábla.

[2] Marzuppini-síremlék.

Mihalik Dániel

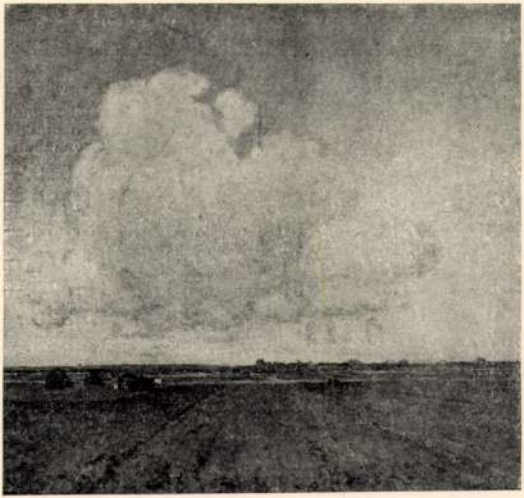

MIHALIK DÁNIEL: HERETÁBLÁK
TÁRSULATI DÍJ 1907.

Szm RT 50 – 152 l.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IX. Veres Pálné u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton u. 3/B.
Telefon József 8-53.

MIHALIK I. *Dániel*, festő. * Tallós 1869 dec. 14, † Szolnok 1910 jún. 16. Budapesti és müncheni tanulmányok után előbb Budapesten, majd Szolnokon működött, ahol egyike volt a művésztelep alapítótagjainak. Csaknem kizárólag alföldi tájakat festett, reális meglátással, széles előadásban. 1898., 1900. (párizsi világkiállítás), 1903. és 1907. nagyobb díjakat kapott. A Balaton, Kukoricatörés, Rét, Zagyvapart, Eső után, Olvadáskor, Tiszai ártér és Tiszapart c. festményei a Szépműv. Múzeumban, ill. az Új Magyar Képtárban, A parlament a Várhegyről és Tél az Alföldön c. olajfestményei a főváros tulajdonában vannak.

L. Gy. II, 12 / 1

Buda.

A vár ostromát térrajzba
romló csapatok is meg vannak nev
ránytűt szemléljük. Felirata a v

GRVNDRISS DER VÖS
SAMPT DER AT

és fölül jobbra: P. 315.

Szines rm., mér. a vk. 11

Mihálik Dániel

~~Ø~~ Mihálik Dánielről halála alkalmából írtak a napilapok 1910 junius 17 iki számai.

Művészet. 1910. 311. l.

Mihalik Dániel

írod

Daniel Mihalik. Jeltelen cikk. Pester Lloyd, jun. 26.

1910

Művészet 1910. 312. l.

Mihalik Dániel

1886/87 – 1892/93

Ferkèpzomfoiskèvk

113 l.

utakra tereltek. Lombardiában a
via melletti Certosa márványcsodája
és a bergamói Colleoni-kápolna adhat

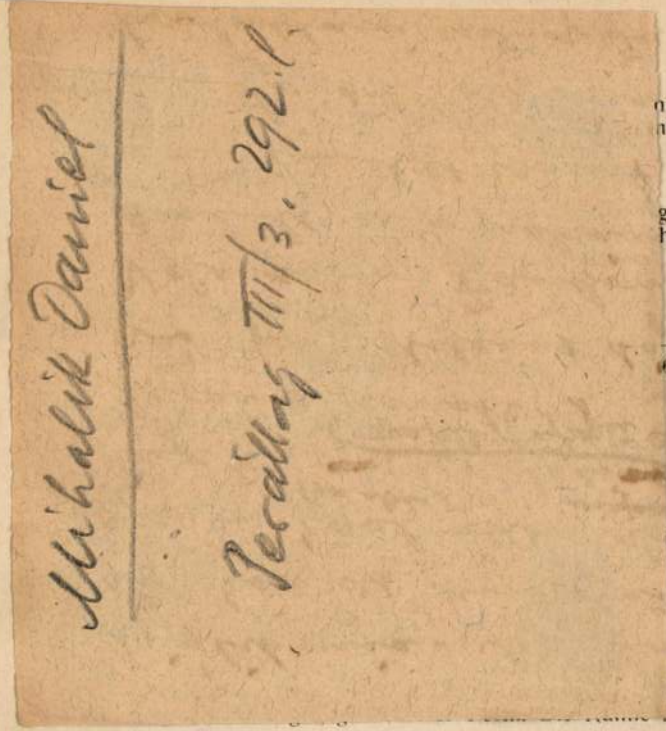

Mihalik Daniel

Perállag III/3. 292 l.

npire. — ZWEI SALZFÄSSCHEN,
ne getragene Schale. Empire.

gömbös csészét. Empire. — ZWEI
halbkugelförmige, von der Figur

— POKAL, auf Fuss, Silber. Am
6.

Silber, ziegelförmig. Wien, 1821.

lán. XIX. sz. m. f. — ZUCKER-
elknauf ein Löwe. Zw. H. XIX.

a kanna szintén gerezdes, széles
ND KANNE, Silber. Das Becken
mit breitem Ausguss. Wien, 1855.

693. **Szamovár,**

ezüst ; háromlábú talapzat lámpával, vázaalakú teafőző csappal. — SAMOWAR,

700. **Két sótartó,**

préselt ezüst, nyolcszögletes gerezdes tálkával. Bécs, XIX. sz. k. — ZWEI SALZFÄSSCHEN, Silber gepresst, mit vierkantiger, geriffter Schale. Wien, Mitte XIX. Jahrhundert.

701. **Cigarettaszelence,**

aranyozott ezüst, sárga zománclapokkal és mäander szélsávval. Modern. — ZIGARETTENDOSE, Silber, vergoldet. Die Aussenseiten gelb emailiert mit Mäanderbordüre. Modern.

702. **Övcsat,**

ezüst, egymással váltakozó, hosszukás zománcos és kis ékköves mezőkkel. Modern. — GÜRTELSCHNALLE, Silber, mit Emaildekor und Steinen in alternierenden Feldern. Modern.

703. **Övcsat,**

ezüstzománc, zöldeskék alapon hólabdacsokorral. Modern. — GÜRTELSCHNALLE, Silberemail, mit Schneeballenbouquet auf grünlich blauem Fond. Modern.

704. **Ezüstkanál,**

hat nagy és tizenkét kicsi, XVIII. századbeli bőrtokban. — SILBERLÖFFEL, sechs grosse und zwölf kleine, in Lederetui, aus dem XVIII. Jahrh.

705. **Tükör,**

ezüst keretén trébelt rokokóízlésű virágdiszítés. Pesti hitelesítőbélyeg, 1845 évszámmal és LK mesterjegy. — SPIEGEL in getriebenem Silberrahmen mit Rokoko-Blumendekor. Pester Beschauzeichen mit Jahreszahl 1845 und LK Meistermarke.

706. **Női zsebóra,**

arany, mindkét fedelén zománcdiszítés: fekete alapból kihagyott arabeszkek

Mihalik Dániel

hagyatéka

l.

Szent György Cél

IX. aukc. 1911. nov

20 – 21 l.

a vételi megbízás végrehajtása nem sikerült, vagyis a tárgy a vételi megbízásban megadott árnál drágábban került más birtokába, az előleget az intézet minden levonás nélkül visszafizeti.

Ha a tárgy a vételi megbízás végrehajtása során a megadott legmagasabb árnál olcsóbban vagy éppen a kikiáltási áron kapható meg, az Árverési Csarnok a tárgyat természetesen azon az áron vásárolja meg.

A tárgyat tehát az Árverési Csarnok — más árverező hiányában — a megbízást adó fél javára a legolcsóbban veszi meg. A vételi megbízás végrehajtásának eredményéről a megbízó értesítést kap.

Vételi megbízást az Árverési Csarnok az aukció tartama alatt ünnep- és vasárnap d. e. 9—1.30-ig, hétköznapokon d. e. 8.30—2-ig és d. u. 3.30 órától az árverés végéig, illetve a kiválasztott tárgy árveréséig vesz fel.

Vételi megbízás az előleg egyidejű beküldése mellett postai úton is adható.

A vételár kifizetése.

A vásárlónak a vételárat készpénzben azonnal ki kell egyenlítenie. A megvett tárgy a teljes vételár kifizetése előtt nem szolgáltatható ki.

Stádium Sajtóvállalat Rt., Budapest, V., Ho

Mihalik Daniel

Nagy Zsigmond

tovább 2

Réti István

Spányik Kornél

Szinnyei Merse Tál

Teles Ede

Tölgyessy Artur

l.

Műsarnok

1901. 326. l.

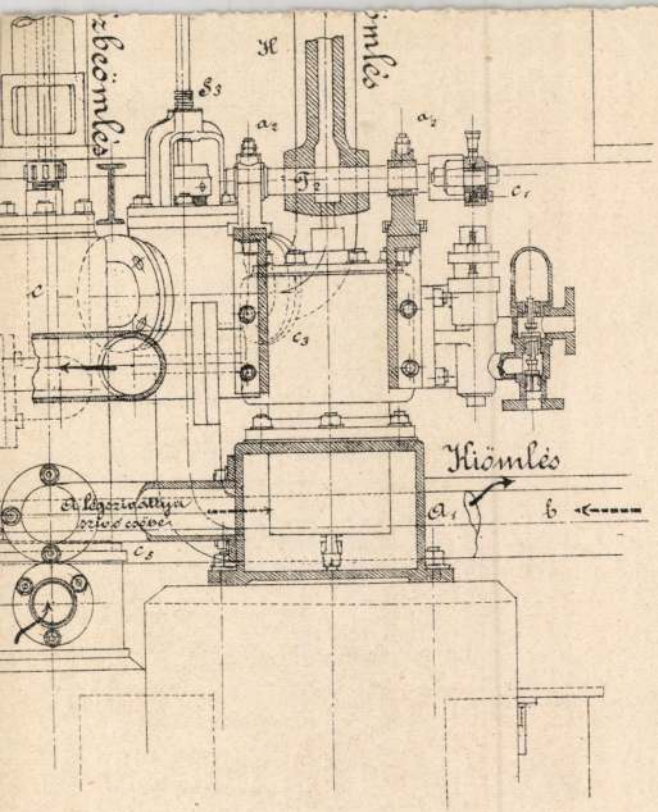

Nyom. Burdik J. Budapest, VIII. Mária-utcza 18.

Mihalík Daniel

Petr Santida

20. l.

la-tónál (Olaszország). **Grand**
er 15.—május 15-ig. Lift, villamos-
25.000 m² kert és park. Távirda
pektus ingyen. Ch. Lützelschwab.

*

) **Savoy-Hotel.** Legújabb ház.
rtján. Tulajdonos C. Schumacher.

*

Johann. Elsőrangú szálloda a
elmes hálószoba és szalon. Lift,
k és légfűtés. Mérsékelt árak.
c.

*

szálloda. Elsőrangú szálloda,
só árak, pontos és figyelmes ki-
ni utazók 5% engedmény az

*

a-szálloda. Elsőrendű ház, 30
Fürdő. Omnibus és kocsi min-

Magyarország legelőkelőbb ▿ téli és nyári üdülőhelye. — Téli sportok. — Vadászat. — Lóverseny. — Golf. — Galamblövészet. — Tennisz. — stb. stb.

A magyar és külföldi arisztokráczia találkozóhelye.

Aki haját ápolni szereti és megtartani :: akarja, az rendelje meg azonnal ::

NÉMETH DEZSŐ **hajszeszét**

mely rövid idő alatt megakadályozza a haj kihullását és a korpaképződést, a hajnövést pedig elősegíti. — **Egy üveg ára 3 korona.** — 3 üveg rendelésnél portómentesen küldi: **Németh Dezső «ANNA» gyógyszertára, Pápa.** ▿

Établissements

SN

SIZAIRE & NAUDIN

Paris

Mihalik Daniel

vod

Berztajszép

193-l

~~Sumony h. n. VIII. 161.~~

Mihalik Daniel

---

vód

Din Paris

---

42. l.

107/893

Mihalik Dániel

Thieme Becker

XXIV. 550.1

(Lyka)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Mihalik Daniel

rod

Lazar 1899

28. 1.

Mihalik Daniel

l.

Ernst Muzeum aukcioi

XXXII. 284. sz.
285. sz

Lovas sir, illir II. 144.

— — honfoglalás kori II. 144.

Mihalik Dániel

írod

Magyar Géniusz

1901. 247. l.

(Vallomások.)

:6·5 és 30×20 cm. tempera, 29×18,
:tinelli gyüjteményből.
Kényi 15. l. — Z.: Az esztergomi érseki kép-
ár. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 674. l. —
Körösy: Esztergom. Esztergom, 1887., 235—
36. l. — Maszlaghy II., 93. szám. — Eszter-
om vármegye . . . Bp. é. n. 176. l. — Gere-
ch: Az Újság, 1916. júl. 20, 3. l. — Le-
old—Homor 97. l. — Gerevich PA, 238. l.
Carlo Crivelli.) — Décsei: Könyvismertetés.
IM, V., 1929., 173. l. — Benesch, Belved
). l. (Crivelli.) — Berenson, 163. l. (Vittorio
rivelli.) — Berti Toesca 956. l. (Carlo
rivelli.) — Delogu 184. l. (Carlo Crivelli.)
:pold—Lippay 55. l.

'IO DI BUONINSEGNA (sienai festő,
1319)

Pál (74. kép)

; felső záródással, fa, tempera, 30·5×22 cm.
álta Endrődi Sebestyén 1915.
): Az esztergomi hercegprímási képtár.
gyar Korona, III., 1879., 19. szám. —
szlaghy II., 45. szám. (Ismeretlen bi-
ci iskola.) — Gerevich PA, 230. l.
renzo Veneziano.) — Berenson 306. l.
renzo Veneziano.) — Berti—Toesca
. l. (Képe 940. l.) (Duccio.) — Eszter-
l. MM, IX., 1933., 61. l. — Delogu,
. l. (Duccio.) — Lepold—Lippay 55. l.

O DI BUONINSEGNA (sienai festő,
319) ISKOLÁJA

próféta

Mihalik Dániel

† 60

Magyar Géniusz

1901. 252. l.

(M. D. karikatúrája

Mailk Lajostól)

4342. Bernha

Sz. Dresdában 1807 júl. 24-én. † Si

Esti hangulat.

Tengermellék előterében s
tén balról, a hajóroncs közelébe
jobbról pedig több halászbárk
mögött és a háttérben az égbo
nap sugarai festették pirosra.
a felhős égbolton a fogyó hold f
Jelzése balról:

B Stange

Vászon, méretei 47·5 : 73·5
Becsértéke 1000 K. — Néhai gró
1907 november 14-én (1429–90
vétel jóváhagyására vonatkozó
számnál. — Bejelentetett 1913 má

Kifüggesztésére vonatkozó ad.
ban. 1913–166. *Bernhardt Stang*

Jegyzet. Az e festményre vor

a) a törzsleltárban (770–
Stange: Tengeri látvány holdvilág
keretben (Kis szalon);

b) a leltári kivonatban (6
B. Stange: Tengeri kép holdvilág
(Kis szalon);

c) a közjegyzői leltárban (
és a hagyományi jegyzékben (189
Stange: Holdvilág;

d) az átvételi okmányban (
hardt Stange: Holdvilág. Vászon,

Hag. 1912
Pálffy

Mihalik Dániel

Ernst Museum aukciói

XIII–XIV(1920) 353. sz. 355, 356,

Mihalik Dániel

Mihalik Dániel. Irta Udvardy Miklós. Budapesti Hírlap, okt 29.

395

1911

(Művészet 1911. 395 l.)

Sopron ördyök hivatalos jegyei. Irta W. Köseghy.
Elemér. Archaeologiai Értesítő. 1. / XXXI. 4.
896

Mihalik Dániel

rod

Farkas Zoltán

Az alföld festői.
Nemzeti Újság
1943. márc. 7

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

Mihalik Dániel

vád

Gonda Béla ifj:

A jubiláns szolnoki

Művésztelep. Képző

művészet. 1927. 3. 7.

Mustafa Demirel.

Yeni
Yapı ve Toplu Konut
Müdürlüğü, Ankara
Mühendis 1973 - 75.

Mihalik Dániel

28. Mihalik Dániel: Őszi tájkép.

Műcsarnok 1899/900
téli tárlat.

6. Révész Imre: Panem

Mihalik Dániel

30. Mihalik Dániel: Fűzfa.

Munkácsok 1904/5
téli kiáll.

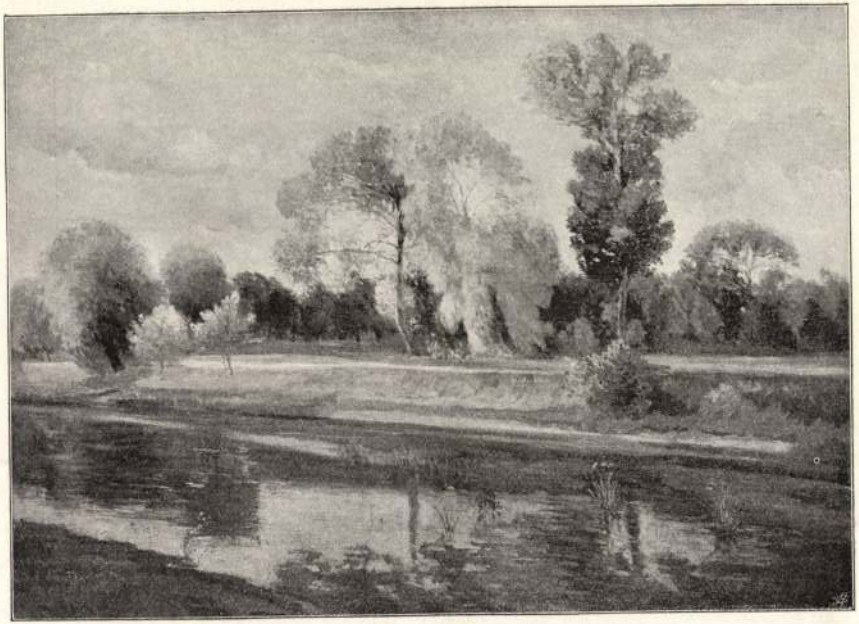

304. Szlányi Lajos: Zagyva mentén.

Mihalik Dániel

hagyatéki kiáll. a Mü-
csarnokban, katalogus-
ban archép és élete.

Mihalik Dániel

1. Mihalik Dániel: Tavaszi borulat.

Miskolczon 1900. tav. kiáll.

21. Benczúr Gyula: Erzsébet királyné arcképe.

Mihalik Dániel

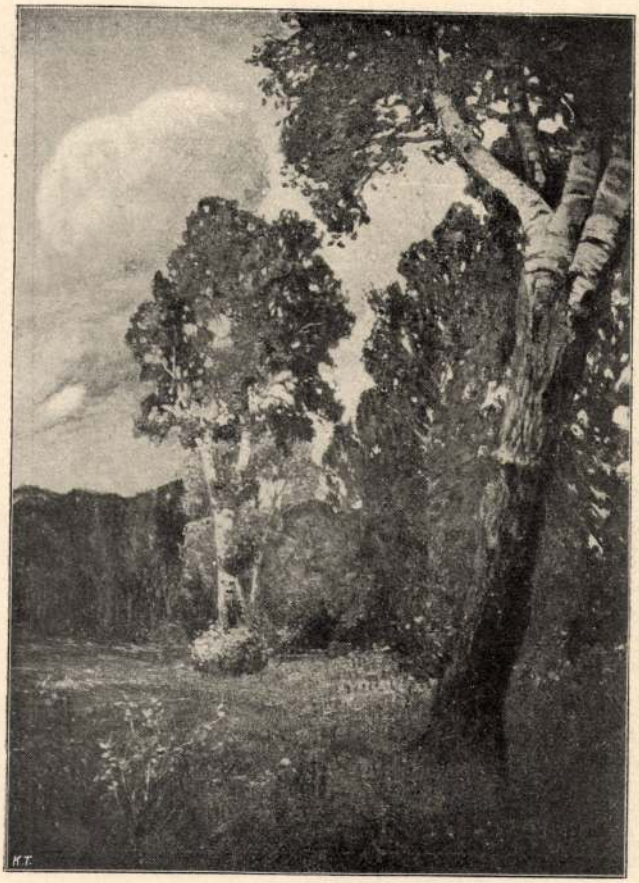

45. Mihalik Dániel: Borulás.

Műcsarnok 1900/1. téli kiáll.

250. Kacziány Ödön: Szivügyek.

Mihalik Dániel

33 **Mihalik Dániel.** Októberi verőfény. Tempera. Eladó.
34 **Mihalik Dániel.** Rózsacsoport. Tempera. Dr. Kohner Adolf tulajdona.
35 **Mihalik Dániel.** Kukoricatarló. Olajf. Eladó.
36 **Mihalik Dániel.** Országút mellett. Olajf. Andrássy Géza gróf tulajdona.
37 **Mihalik Dániel.** Heretáblák. Tempera-olajf. Eladó.
38 **Mihalik Dániel.** Nyári áradás. Olajf. Dr. Majovszky Pál tulajdona.
39 **Mihalik Dániel.** Rózsák. Olajf. Eladó.
40 **Mihalik Dániel.** Telelő hajók a Tiszán. Olajf. Eladó.
41 **Mihalik Dániel.** Tavasz. Tempera. Eladó.

KMTárs. 1907. Tav. Kiáll.

ORSZ. MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT BUDAPESTEN

A műtárgyak eladási árai minden teremben ki vannak függesztve.

A vásárlásokat kizárólag Paur Géza ügyvivő közvetíti; más úton létrejött egyezségek tekintetbe nem vétetnek. A műtárgyak vételárai a vásárlási nyilatkozat aláírásától számítva 8 nap alatt fizetendők be a társulat pénztárába; a művészek beleegyezésével azonban a fizetési határnap a kiállítás bezárásának napjáig is meghosszabbítható.

Ajánlatok csakis írásban fogadtatnak el és az ajánlattevőre nézve föltétlen kötelezettséggel bírnak a felajánlott összeg erejéig mindaddig, a míg azokra a művészek válasza meg nem érkezik. Egyenlő ajánlatok esetén a társulati tagokat föltétlen előny illeti meg.

Az olyan megvásárolt művek átadási napja, melyeknek sokszorosítási joga a kiállítás tartama alatt másoknak eladatott, a kiállítás bezárásától számítva, 6 héttel meghosszabbítható.

Egyebekben a vásárlási szabályzatok irányadók.

MIHALEK DÁNIEL: Kukoricatörés.

Olgyay Ferenc: Holt Tisza mentén.

349. Mihalik Dániel: A szulovai vágásban.

8. Boruth Andor: Portrait-tanulmány.

302. Mihalik Dániel: Tiszapart.

317. BR. MEDNYÁNSZKY LÁSZLÓ: Tavaszi eső után.

13. Mihalik Dániel: Tájkép.

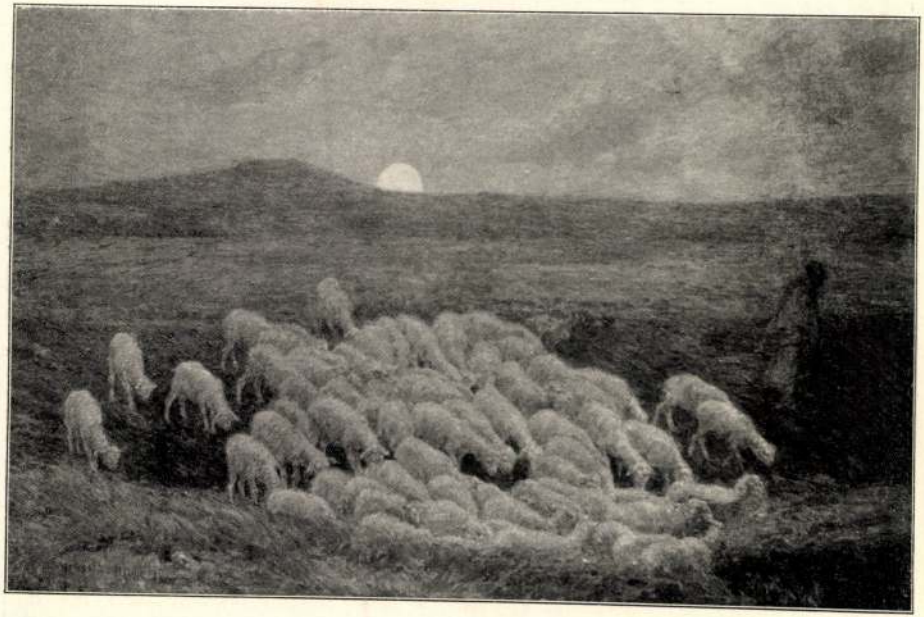

294. Duhem Henry : Holdkelte.

Mihalik Dánielről

SZOLNOKI RÉSZLET. — Mihalik Dániel festménye.

A SZOLNOKI MŰVÉSZTEL

J. 168. 0161

külön e czélra szerkeszkat, az ú. n. draga-kat jókon a kotrógép kifolyamiszapot s ugyanmosógép kiválasztja a felszedett fövényt ott fölös, értéktelen anyaa folyóba. Ilyen kotrónemcsak Oroszországan is.

a azonban nem tiszta g meg kell szabadítani, ötvöződött kisérő féni kell. Ezt kétféle el-

természplatinát izzítják, miáltal kivonják vaskirályvízzel öntik le, mi őle. A maradékot forró cyanhiganynyal előután szalmiákkal a plaoldatból a szalmiák sapadék, a platin-szalűrik, kimossák és izzítávolodik a szalmiák s

gyekkel találkozott.

— Ő is itt volna talán közöttük? Hol lehet ő? Hol lehet? Hol lakik? Melyik utczában, melyik óriási házban? Apró lábacskái talán épen az ő lába előtt érintették a kövezetet. Értelmes szeme bizonyára rátekintett ezekre az üzleti kirakatokra is. De mikor? Talán épen ebben a pillanatban? Ott talán, azon a sarkon, a hol Parini olyan komoran néz alá? Ó, poéta, tenéked már megvolt a magad tavasza. Most rajtam a sor!

Minden egyes nő felköltötte a figyelmét.

Bekószálta az egész várost és a helyett, hogy villamoson ment volna ki a pályaudvarhoz, gyalogosan indult végig a korzón. Semmiféle komoly megfontolás, semmiféle határozott akarat nem vezette ebben. A sors titokzatos ujjmutatását követte.

A vidéki ifjú Ippolito ott bandukolt a korzó kövezetén, hozzá-hozzáütődött a többi járókelőhöz és lassanként érezni kezdte azt a jóleső kábultságot, a mely elfog minden vidékit, ha egy napot a nagyvárosban tölt. Alig hagyta el az eleven belső várost, már a Kavigli felé járt, és áthaladt a diadalkapun, a mely olyan kecsesen zárja el a korzót, a mikor a távolban fel-

ott kucorogtam negyven esztendeig. Bizony szük hely, kivált olyan embernek, akinek álmait valaha nagyratörő eszmék zavarták. Ostobaság . . . Aztán író akartam lenni, színműíró. Ahhoz sem volt tehetségem. Semmi . . .

— Nono, öreg, — vetette ellen a vén buffó, — nagyon szép dolgokat írtál.

A Műcsarnok téli tárlatából

MIHALIK DÁNIEL: Fűzfa

tíz szolgája van! Hát akinek egy sincs? Erre nem méltóztatott gondolni?

Kis szünet után kalapját levéve folytatta:

— Bocsánat, szir, még tovább megyek. Igen, szir, bármint fintorítja is legmagasabb orrát, én nem nyelem le az igazságot. Ugy beszélek, mint Kent. Nyersen, de őszintén. Hiába, szir, nem vagyok simanyelvü udvaronc. Az én őseim, bár hű alattvalók, de lovasbetyárok voltak. Ösmerek embereket, akik maguk is szolgák, de amellett gyöngéd, szerető apák. Mit szól ehhez zsarnokságod? Ugyebár, találva érzi magát? Vagy talán méltóztatik újra megátkozni leányait? Csak tessék, szánzsén . . .

Fejébe csapta a kalapot s kiegyenesedett.

— Ami az átkozódásait illeti, el kell ismernem, hogy felséged elsőrangu recitátor. Hogyis méltóztatott legkegyelmesebben ordítani? Az apaátok meggyógyíthatatlan sebei nyilaljanak át minden ereden? Hitemre, csinos, hatásos frázis. De kissé színpadias. Itt a hiba, szir. Az apa ne deklamáljon, ne pózoljon soha! Tetszik érteni, felséges uracskám, soha. Az apai zsarnokság undorító és természetellenes. Tessék jól nevelni a gyermeket. Tapasztalásból beszélek, szir. Nekem is volt egy leányom . . . De ez nem tartozik ide. Én a jövendő nemzedékek érdekében beszélek. Az emberiség, a család javát védelmezem. A legszentebb érdeket, jó uram!

Hangja remegett, szeme könnyel telt meg. Aztán ismét levette kalapját s mélyen meghajtotta magát.

— Lehet, hogy kissé nyersen fejeztem ki magamat, de amint említeni szerencsém volt, az én őseim . . . Jó éjt, szir!

Folytatjuk

176. Neógrády Antal. A kis kedvencz.

173. Mihalik Dániel. Eső után.

Képzőműv. társ. 1897/98
téli kiáll. tárgym.

és jól halljon, akkor nagyon egyszerü lesz a művészi produkció. Akkor nem fognak tizenöt milliós gótikus palotákat építeni a Duna partjára, hanem néhány száz óriás fenyőfát fognak odaültetni és meglesz a kivánt hatás. És tudod, hogy milyennek képzelem a jövő millenáris emlékét? Az Andrássy-út végére szédítő magasságu négyszögletü falat építenek. A falat vörösre festik. A művész föladata az lesz, hogy eltalálja a színvegyüléket, mely alkalmas arra, hogy fölséges, megrázó és lelkesítő hatással legyen a helyesen látni tudó emberre. Ha fokozni akarják a hatást, akkor hatalmas ködkürtöt helyeznek el a fal mögött, mely időközönként a vörösszínnel összhangban levő fölséges, megrázó és lelkesítő búgást hallat . . .

*

Az én festő barátom itt egy kis szünetet tartott, hogy megtömje kurtaszáru angol pipáját. Miután rágyujtott, jókora füstfelhőt fújt az arcomba és ilyenképpen folytatta :

— Bevallom, én már annyira beleéltem magamat ebbe a teoriába, hogy gyakran a tudtomon kivül föl is cserélem az egyező jelenségeket. A formát a színnel, a színt a hanggal.

Az utcán megyek és egyszerre egy kellemes moll-akkord üti meg a fülemet: egy csinos gömbölyü asszonyka ment el mellettem . . . Megesett velem az is, hogy vadászaton voltam és egy szép, meztelen fiút láttam végig menni az erdei tisztáson. Sovány volt, barna, nagyon félénk és kecses . . . Ekkor a szomszédom ráemelte a puskáját és lelőtte.

A tanár meghitt, hogy látogassam meg vele jövendőbelijét és én szívesen elkisértem. Őszintén szólva kiváncsi voltam, hogy miféle kis kérődzőre esett a választása.

Mihalik Dániel: **Őszi borulás**

Azóta nem is beszéltünk többet egymással, hat hét mulva pedig a boldogtalan kérődző beleugrott a vízbe, hogy feleségül vehesse a potykát . . .

*

— És rajta vesztett? kérdeztem.

— Nem. Vígan lubickol a pterodactylus, a fóka és a potyka társaságában; az utóbbi időközben már óriás pontytyá hízott.

— Hiszen akkor hamis volt a teoriád?

— A teoriám jó volt, csak a következtetéseim voltak hamisak. Én ugyanis megfeledkeztem a fajok alkalmazkodási képességéről.

— A láma hallá lett?

— Nem hallá, de vízben élő emlőssé. Sokáig tartott, míg alkalmazkodni tudott uj környezetéhez. Gyakran láttam az utcán és eleintén olyan volt, mint a vízbefult ember: sápadt, puffadt és kócos. Később föltünt nekem véletlen találkozásaink alkalmával, hogy a szeme hideg és meredt, mint a vizi lakóké, a szája körül a falánkság vonása mutatkozik, sőt úgy is rémlett nekem, mintha az ujjai közt uszóhártyája nőtt volna . . . Azt hiszem, azóta már kopoltyúi is nőttek és remrégiben azt hallottam, hogy fegyelmi vizsgálat alá vették, mivel megvesztegette egy bukott diák atyja . . . Ki hitte volna ezt a derék lámáról?

A festő elhallgatott, énnekem pedig, amint elnéztem, egyszerre feltünt, hogy az én barátom mennyire hasonlít a rókához. Éppen olyan kerek feje, olyan hegyes füle, olyan ravaszul hunyorgó szeme van . . .

De ez megelégszik, hogy kalap van fején,
Mert háromszázezer zsoldos él kenyerén.
. . . Mért gyermekségedben nem tudtuk felőled,
Hogy *kalapos király* fog lenni belőled?
Hidd el, hogy véled is máskép bántnak volna,
Most kegyetlenséged magyart nem gázolna.

A vers címe *kalapos király* volt. Csak kéziratban forgott kézen a rettentő szatira, de József császárt mégis *kalapos király*-nak hívta az egész ország.

A szent korona Bécsben.

Csodálatos, országszerte emlegetett tünemény volt, hogy midőn 1784. április 13-án a szent koronát Pozsonyból a bécsi kincstárba vitték, induláskor a tiszta ég hirtelen beborult és nagy zivatar kerekedvén, hullott a mennykő és zuhogott a zápor. Erről szól az egykoru epigramma:

Dum recipit Moyses sacras de monte tabellas,
Horridus aethereo personat axe fragor.
Dum recipit Joseph te, sacra corona, Viennam,
Fulminat et miles praecipitantur aquae.
Nempe: docet leges venerandas fulmen; at imber
Designat lachrymas, Hungara terra, tuas.

(Mózes a szent törvény tábláit az ormon emelvén,
Dörgő mennyköveket szórt a komor magas ég.
És mikor a császár koronánk' idegenbe ragadta,
Villámlott és hullt lágyan a záporeső.
A villám, József, törvénytartásra tanított.
S a zápor, tudd meg, e haza könnye vala.)

Katona följegyzi, hogy II. József április 13-án mód nélkül izgatott és nyugtalan volt, mert a koronaőrök a kincscsel két órával később érkeztek Bécsbe, mint várni lehetett. Ez is csak azt mutatta, mennyire nem bízott a magyarokban ez a szerencsétlen uralkodó.

ZAGYVA MEDRE
MIHALIK DÁNIEL OLAJFESTMÉNYE
A RÁTH-DÍJ NYERTESE

A tömeg és egyéniség lelki hangulata mellett azonban nem szabad figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy az embernek egészen más viszonya támad a természethez. Ha a nagy kereskedelmi élet a pozitivista lelkihangulatot váltotta ki, amikor az érdekelteket arra kényszerítette, hogy a gyakorlati élet összes körülményeit tekintetbe vegye, ha a mezőgazdasági forradalom, amely a földből kereskedelmi és hasznosítható tárgyat csinált és ezzel nagyra növesztette a földéhséget, fölébresztette a természet szeretetét, akkor most az ipar találmányokra kényszerítette az emberiséget. A találmányokhoz kisérletek voltak szükségesek, tehát meg kellett figyelni és ki kellett kutatni a természetet és az eddig ismeretlen jelenségeket.

És nem volt olyan osztály, sőt nem volt egyetlen egy olyan rétege sem a társadalomnak, amely a termelés átalakulásának s vele járó új szükségleteknek és lelki hangulatoknak útját állta volna csak egy percre is. Az ősi örökön ülő nemes, földbirtokos oligarchák, akik gyülölettel és irígységgel néztek a pénzbárókra, csakhamar megértették, hogy az iparral az ő érdekük egybe van kötve. Ha azt akarták, hogy földjáradékaik emelkedjenek, mezőgazdaságukat a kapitalista nagyüzemek mintájára kellett berendezniök.

Ha a régi baronetek nem állták útját az indusztrializálásnak, csak természetes, hogy a pénz és kereskedőbárók még kevésbbé akadékoskodtak. Emezek tőkéik értékesítésének alkalmát látták a dologban, míg az alsóbb néprétegeknek az indusztrializálásban csillant meg az első reménysugár arra, hogy ezeréves rabságukból végre megszabadulhatnak. E nagy átaláku-

Művészet 1904.

dalmi harcban, mindig arra törekedett, hogy egy kis puritanizmust fitogtasson és egy kis erkölcsöt prédikáljon. Életének sem a forum, sem a szalon nem volt a színhelye, hanem a „bureau" és a „home". Mi sem természetesebb tehát, mint hogy ennek a korszaknak olyan stilust kelle teremtenie, amely első sorban praktikus, kényelmes és komoly volt. És még egy. Ez a társadalom, amely teljesen feloldvadt a kapitalizmus megalapításában, amelynek idegei még nem voltak elfinomodva, mint ahogy a semmittevésben élő generációké szokott lenni, természetszerűleg szorította ki a műipart is a műiparos kezéből s kézműiparrá tette. Senki sem akarta a másikat különleges berendezésével lefőzni, hanem mindenki megelégedett azzal, hogy osztálya igényei szerint bútorozta be lakását. Ebből a szellemből támadtak a híres Chippendale és Sheraton bútorok, a melyek a legmodernebb műiparban olyan nagy szerepet játszottak s ugyancsak ennek a szellemnek termékei a Wedgwood és egyéb pompás angol műipari munkák. Ezek pedig nemcsak a kiváltságos osztály számára készültek, mint Franciaországban, hanem a tömegfogyasztás tárgyai voltak, ami már abból is kitünik, hogy a nagy angol asztalosok mintái közös tulajdonná lettek s hogy Wedgwood régi katalogusa olyan gazdagságot mutat, amelyet csak a nagyban való fogyasztásból lehet megmagyarázni.

A XVIII. század iparművészetének van ugyan némi vonatkozása az antikkal, de ez nem olyan utánzás, mint aminővel a XIX. században találkozunk, hanem inkább külsőség, amelynek a műipar lényegéhez semmi köze nincs. A műipar, éppen úgy, mint az irodalom és a festészet, csak a természet útján haladt, ami az iparművészet terén nem jelent egyebet, mint a célhoz való alkalmazkodást és összhangot az anyag és szerkezet között.

A MŰVÉSZET ELIPAROSODÁSA

Azt a körülményt, hogy az angol művészetről alkotott fogalmak nagyon ingadozók voltak, annak tulajdonítom, hogy mindeddig impresszionisztikusan fogták föl. Minden kétség és habozás azonban elmulik, mihelyt az okozati tehát a tisztán fejlődéstörténeti álláspontra helyezkedünk.

Az egész termelési folyamat átalakulása óriási léptekkel halad előre a XVIII. század utolsó negyedében. Arkwright 1771-ben nyitotta meg az első elzárt és gyári üzemű, gőzgépre berendezett szövőgyárat. Ezt a dátumot nemcsak a gazdasági, de a művészettörténetben is piros betűkkel kellene följegyezni. Ez a dátum nagy forradalom napját jelenti. A művészet elpolgárosodása után, e nappal veszi kezdetét a művészet indusztriálizálása, melynek hatalma alatt állunk napjainkban is.

*

Ahogy a XVI. század gyapjúbáróit a XVII. század kereskedőbárói követték, úgy következtek a XVIII. századbeli pénzbárók után a XIX. század iparbárói. Nemcsak új szükségletek, de új lelki hangulatok is keletkeztek általuk. Ha az ipari tőke termelésének alapját röviden jellemezni akarnók, azt kellene mondanunk, hogy az nem egyéb, mint tömegesítés és egységesítés a legvégső konzekvenciákig. Ha azt akarták, hogy a gépüzemű ipar virágozzék, tömegekkel és tömegek számára kellett dolgozni. Egyúttal azonban specializálni kellett és a munkamegosztást a legvégsőkig kellett keresztülvinni. Az egyik találmány a másikat szüli. Minden találmány azonban individuális tulajdon, amely a legszabadabb mezőt követeli önmagának.

Nem nehéz kitalálni, hogy mind ez milyen nagyfokú átalakulást jelent. A munkások, akiket a kereskedő- és pénzbárók inproduktiv osztálynak, a társadalom felesleges terheinek tekintettek, most a termelés legfontosabb faktorává válnak. A tömeg hirtelen értékké válik, annál is inkább, mert a fogyasztást ki kell terjeszteni s a tömeget a fogyasztásra valósággal kényszeríteni kell.

A tömegmozgalom mellett jut csak igazán érvényre az individualizmus is. Az élethez szükségeseket nem keresik már a testületek vagy monopoliumok védelme alatt, hanem elkülönítve, egyedül, a mindenki ellen való harcban. A mindeneknek egymás ellen való rettenetes harcát törvényesítendő, kitalálják az emberi jogokat, a laisser aller-t és később a struggle for life-t.

TERÉZVÁROSI FIÓKPÉNZTÁR
VI., TERÉZ-KÖRUT 2.

KÖZPONT: IV., DEÁK FERENCZ-UTCZA 7.

FIÓKOK

II., Fő-utcza 28, V., Szabadság-tér 3, V—VI., Podmaniczky-utcza 2, Andrássy-úti: VI., Andrássy-út 83, VI—VII., Teréz-körut 2, VII—VIII., Rákóczi-út 28, IX., Kálvin-tér 10.

Mihalik Dániel

Jenner Pasteur Intézet

Genthon István Közlése

Budapest

Van szerencsénk értesiteni, hogy ma TERÉZVÁROSI FIÓKPÉNZTÁRUNKHOZ beérkezett utánvétekért csatolt jegyzék szerint

korona 3888·44 mai értékkel

elismertük fenti fiókpénztárunknál vezetett b. számláját.

MIHALIK DÁNIEL született 1869 december 14-én, ~~meghalt Szolnokon 1910 június 16-án~~ A mintarajziskola elvégzése után 1892-ben (arcképfestészet) Münchenbe ment, ~~a~~ tájképet és állatképet Lotzével foglalkozott. Budapesten 1893-ban ~~kiállított~~ állította ki első képét, ~~a~~ Falurész címmel. 1896-ban Budapesten telepedett le, két év multva megnyerte a 4000 koronás tájképpetők díját s Párizsba ment. 1901-ben visszatért ~~vissza~~ ujból Magyarországra s egyik megalapitója lett a szolnoki művésztelepnek. 1907-ben gyüjteményes kiállitása volt az Uránia szalonban. Szerbiai időközi utra ment.

Tájképet és állatképeket festett, néhány kitünő katonai tájképen kivül legjobb a sikvidéki pusztai szépségét kereste. Nemes és diszkret előadásra mozditotta el a szinvidéki gyöngéd, nyügtelen magyarság érzékeny fejlődése során a tájképfestés körül megvalósitható legnagyobb eredményeket. Kár, hogy a Szépmüvészeti Muzeumban levő Rét (1901) c. képe nem mutatja művészetének legjellemzőbb vonásait. 1907 körül ~~mutatkozó~~ felfogása jelentősen átalakult, a plenair és az impresszionizmus felé hajló előadásmódját a dekorativ törekvések felé hajlitotta, formáit és szinait egyszerüsitette, kereste az ornamentális tiszta mibenlétét és stilizálását. ~~Nagyszerű tájképeket festett.~~ A Határtáblák (1907) keskeny tájrészre és hatalmas egyszerű tájra (Tájrész Adolf: Ugar, 1923, Rudnay Gyula: Kopaszi tájrészletei) tájképi problémáinak struktúráját jóelőre bekövetkező tanulmány-képével a heroikus és mélyen nemzeti érzésű tájképi kifejeződését kereste. Eredményeinek teljes birtokában halt meg a korai halál.

Utolsó jelentősebb életvégén festett tájképében teljesedett meg. Sík vidéknek tárgyi kevés kapcsolata volt s alakja a fejlődés egyenesvonalában nem illeszthető be harmonikusan, munkássága művészettörténeti jelentőségét ~~a~~ tájképfestészet ~~ott~~ kereste el, ahol egyéni meglátásai ehhez a tiszta tájrészletben ~~tájrészletben~~ tárgyilagosan képével eljutott a legújabb törekvésekig. Megmutatta ugy a dekorativ, mint a heroikus tájképfestés útját s bár halála óta a művészi érzések más irányban mentek el, utolsó képei óta nincs újabb határkő, amely túlhaladott fejlődését jelzi. (Irodalom: ~~Művészet~~ Művészet 21, művészet 1910, Zádor Béla: Tizenhárom magyar festő 1912)

Grequn, Szőke Szaty.

Születésének teljességében rajzolta el a halál

Szolnokon halt meg 1910 jún 16-án Szolnokon.

Mihalik Dániel

A Képzőművészeti Társulat tavaszi tárlatán a négyezer koronás társulati díjat Mihalik Dániel „Heretáblák“ című képének ítéllék oda. A négyszázötven koronás Harkányi-díjat Rigele Lajos szobrászművész kapta a „Tékozló fiú visszatérése“ című szobor alapján.

(Művészet 1907. 198. l.)

Más cod.

Mihalik Dániel

Tájképtanulmány, olaff
rgvr.

Művészet 1907. 21. l.

Mihalik Dániel

Köll. kiáll. az Kraina
amikereskedésben, meg-
nyílt 1907 márc. 6.

Művészet 1907. 131. l.

Mihalik Dániel

Irod

Farkas Zoltán: A szol-
noki művésztelep kiállí-
tása. Vas. Ujs 1910.
890, 891. l.

gépjárművek (tankok, páncélgépkocsik) alkalmazásával való fokozását jelenti. A motorizálásnál a gépjármű tehát csak mint szállítóeszköz, a mechanizálásnál pedig mint harceszköz használtatik fel. A mechanikus harceszközöknek a háborúban való alkalmazását „páncélos hadviselés"-nek (mechanised warfare) is nevezik.

A gépkocsit mint parancsnokságok, törzsek, sebesültek, anyag, stb. szállítóeszközét és tüzérségi vontatót már a háborút megelőző években is számításba vették a hadviselő felek és a háború elején már a páncélautók első típusai is feltűntek,[1] a páncélos hadviselés

[1] Az osztrák-magyar monarchiának már 1904—1905-ben volt Austro-Daimler páncélgépkocsija, de ez a háború elején feledésbe ment. Az orosz páncélgépkocsik eredményein okulva 1915 tavaszán a hadvezetőség a csapatok óhajára kisegítő páncélgépkocsik készítését rendelte el. A három darab P. A. I. jelzetű páncélgépkocsit Januwitz százados tervei alapján a MÁV resicabányai műhelye készítette 40 lóerős Fiat tehergépkocsikból. Ezt megelőzőleg 1915 novemberében egy darab 100 lóerős Mercedes gépkocsira egy „Romfell" jelzetű forgótornyos páncélszerkezetet építettek, de ez a kocsi csak a háború után, 1919 április 28-án, amikor a jugoszlávok a fegyverszünetet megszegve Karinthiában előnyomultak, került osztrák részről alkalmazásba.

MIHALIK DÁNIEL : VÍZPART

STRASSGESCHWANDTNER ANTON: MEGLEPETÉS A PUSZTÁN

Hibás prognózis

Régi, tömör, boltíves épület volt a Nagy János vendéglője A szobák. kivétel nélkül sötétek, hidegek. A vendégek nyáron az udvaron tartózkodtak a kes kenylombu ecetfák árnyékában. Az udvart egész le a folyóig gondosan ápolt virágos és veteményes kert egészítette ki.

Ebben a kertben igen nagy gyönyörűséget találtak a törzsvendégek, kivált mikor Nagy Jánosné, a vendéglős felesége szorgalmaskodott benne. Ennek a könnyen piruló, kissé molett, szőke asszonykának minden törzsvendég udvarolt. Izléstelen nyiltsággal megmondották neki, hogy irígylik érte a férjet, azt a pufók, kolerikus természetü fekete embert, akinek minden lelkierejét a pince kötötte le, aki alig látszott figyelemre méltatni feleségének nem közönséges külső előnyeit.

Az embereket szinte bántotta az a cudar közömbösség, amelylyel ez a vendéglős a feleségével és a feleségéről beszélt. Néha durván fitymállotta:

— Nem sokat ér a konyhán . . . Ha szakácsnő lenne, már rég elkergettem volna.

Egy nyári este Nagy János, a korcsmáros, súlyos beteg lett. A vendégek ijedt képü cselédeket láttak össze-vissza futkosni. A csapos egy nagy tálban jeget vitt föl az emeleti lakásba, a szolgáló a másik doktorért szaladt. Az egyik, Morvai doktor már két óra óta fent volt a betegnél. A háziszolga kétszer járta meg a patikát.

A vendégek izgatottan tudakozódtak. A szakácsnő, a vendéglőnek legrégibb és legmegbízhatóbb bútora, a kezét csapkodva, szakgatott lélekzettel referált:

— Oda van az a jó ember, egészen oda . . . A szája csupa vér, hab, már a szeme is kidüledt . . . Jaj Istenem, édes jó Istenem!

Szava zokogásba fulladt.

Eközben megérkezett a másik, a fiatalabbik orvos, akit, minthogy remrégiben került a fővárosból oda, a pesti doktornak nevezték.

A vendégek halk hangon tárgyalták a szomoru esetet. A katasztrófa közelsége nemcsak az elmét, a hangot is tompítja. A vendégek között ott volt a vendéglősnek az unokaöcscse, egy jómódu kőmíves, aki nem tudott egyebet mondani, mint azt, hogy erős tüdővérzés lepte meg a vendéglőst. — Egyszer, — mondotta, — már rajta volt ez a baj, akkor is azt hitték, hogy belepusztul.

Az orvosok sokáig időztek a betegnél. Már tiz óra volt, mikor lejöttek. A pesti doktor hazament, az öreg Morvai doktor leült az egyik asztalhoz s valami ennivalót kért. Míg az ételt meghozták, igyekezett kielégíteni a feszült érdeklődést.

— Oda van, egészen oda, nem hiszem, hogy a reggelt megérje . . .

— Igazán? — hangzott négy-öt ember ajkáról egyszerre.

Az öreg doktor szomorúan bólintott.

— Nincs segítség . . . nem hiszem . . . ekkora

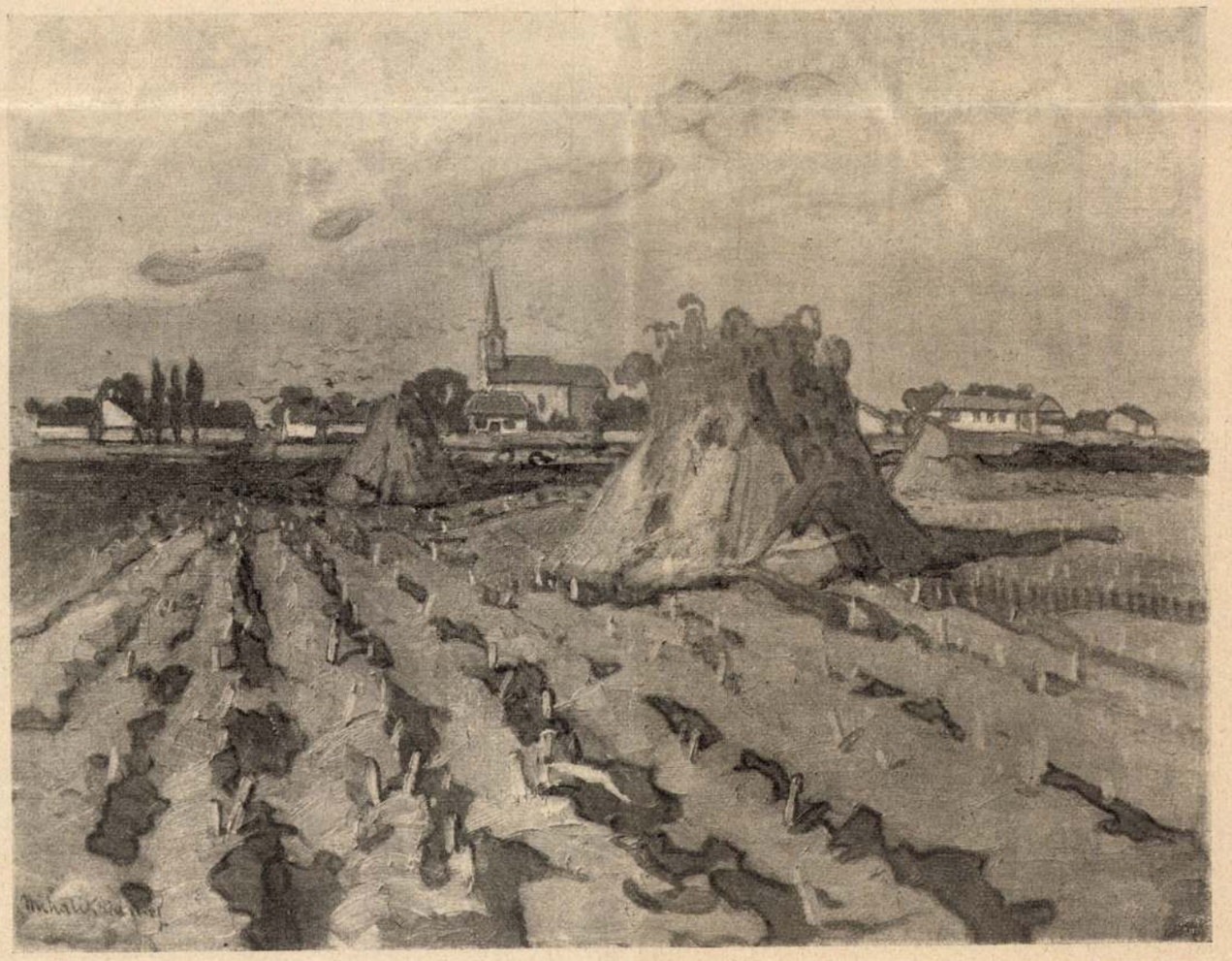

Mihalik-kiállítás az Uránlában

Mihalik Dániel: Kukorica-tanyán

623 625

Uj Idők 1907. XIII. 25

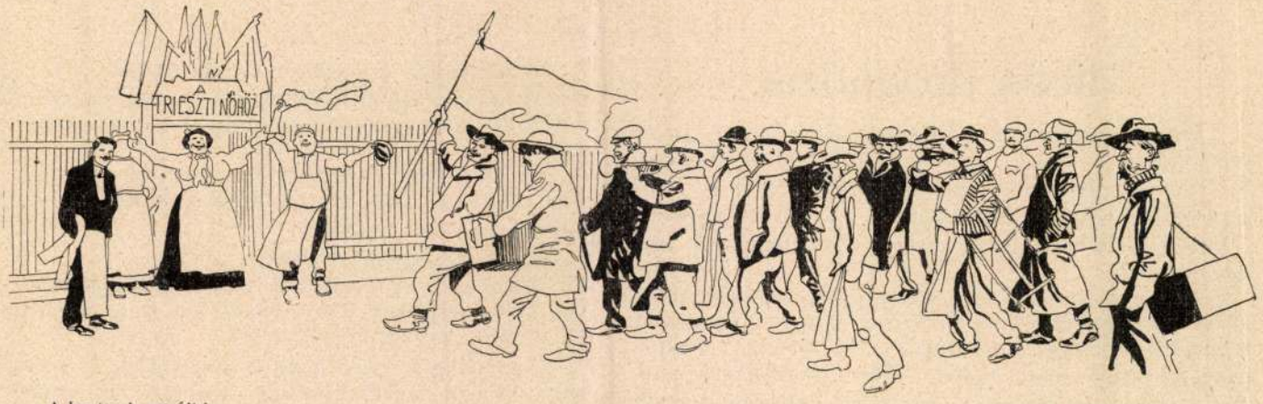

A hentesek sztrájkja

Mühlbeck Károly rajza

vérveszteséget nem bír ki élő lény . . . fiziológiai lehetetlenség. Szegény ember!

Megerősítette inggallérjába a szalvétát és gépiesen szeletelte az elébe tett hideg sültet.

A vendégek komoly hallgatásba merülve nézték az étkező orvost, aki megérdemelt tekintélynek örvendett a városban. Néhányan, a bizólelkűek fajtájából valók, sehogy sem tudtak belenyugodni abba a brutális meglepetésbe, hogy az az erős, pufók arcu ember, akit még délelőtt pörölni hallottak, virradóra örökre elnémuljon. Életösztönük berzenkedett ellene. A hirtelen halál gondolata mindig nyugtalanító.

— Lehetetlen, doktor úr, lehetetlen, — mondotta a szomszéd fűszeres, — olyan erős, egészséges ember . . . Harminc év óta ismerem . . .

A doktor a vállát vonogatta.

— Édes barátom, — mondotta, — mi nem ismerjük a halál logikáját . . . Itt van például az öreg Oltay. Húsz-huszonöt év óta beteg. Komoly baja van, de nem lehetetlen, hogy valamennyiünket túlél . . . Tessék okoskodni . . . Legjobb, ha az ember csodákban hisz . . . Ostobaság, de legalább nem kell ok nélkül a fejet törni . . .

Fölkelt s a következő szavakkal távozott:

— Másfél óra múlva visszajövök . . . De hiába, az csak olyan parádé . . .

Lehorgasztott fővel, szomorúan távozott. Azok, akik ottmaradtak, szépen elparentálták Nagy Jánost. Azokkal az ős részvét-szavakkal, amik ilyenkor önkéntelenül kívánkoznak a nyelvre.

— Jó ember volt . . . kár érte . . . és a többi.

A kőmíves, az elparentált unokaöccse, mélyet sóhajtott.

— Szegény János, — mondotta tünődő tekintettel, — akárhogy is van, — ő már letette a nagy gondot, de az asszony, az asszony, az a szegény, jó lélek...

A fűszeres, mint aféle gyakorlati ember, az anyagi téren kereste a vígasztaló momentumot.

— Hiszen, úgy tudom, szép vagyon marad utána.

— Marad, — mondotta a kőmíves, — úgy számítok, hogy legalább negyvenöt-ötvenezer forint. Aztán sok egyéb is. De én még sem vagyok megnyugodva, mert hiába, a sógorasszony jó asszony, szép asszony, de gyámoltalan, ügyefogyott. Majd jön valami ékes beszédü korhelyfráter, aki leveszi a lábáról, hozzámegy, aztán, tudja Isten, mi lesz . . .

Mikor a kőmíves ebbe a szomoru jóslatba bocsátkozott bele, alig hárman-négyen voltak jelen. Az idő későre járt, tizenegy óra volt . . . Arasz Kamil, a tornatanár, egy derék, atlétatermetü ember, azért virrasztott, mert pontban éjfélkor Budapestre volt utazandó egy nyári tornakurzusra. Egyébként ő is a törzsvendégek közé tartozott, s mint ilyen, a katasztrófa hatása alatt nyomott hangulatban volt. Minden szó izgatóan hatott idegeire. Meghatottságtól, őszinteségtől vibráló hangon tette a következő kijelentést:

— Azt az asszonyt én is elvenném . . .

Itt megcsuklott a férfias bariton.

— Csak úgy mondom, — tette hozzá mintegy mentegetőzve.

De a kőmíves, az asszony sógora, komolyan vette a dolgot. Kezet nyújtott a tornatanárnak. Két erős férfimarok ölelkezett.

— Na, tanár úr, — mondotta a kőmíves, — ha ezt megteszi, igazán derék ember . . . Az Isten éltesse . . . A többit csak bízza rám . . . Egy-két szóval nyélbe ütöm . . persze annak idején . . .

Félóra múlva a tornatanár a vasúti kocsiban ült, de gondolatai a tömör, bolthajtásos vendéglőben időztek, ahol a férj haldoklik s az asszony valószínűleg keserü könnyeket hullat . . . Azon kapta magát, hogy restel az asszonyra gondolni . . . Eleinte cinikusnak, alávalónak találta, hogy ő ennek az asszonynak, ezek között a súlyos körülmények között, habár csak per prokura, házasságot igért . . . Érezte, hogy vétett a társadalmi szokás, sőt úgy lehet az erkölcs ellen . . . Nyugtalanságot, szorongást érzett, s szinte örült, hogy el kellett utaznia, s nem volt kénytelen jelen lenni annak az embernek a temetésén, akinek a felesége . . . igen, akinek a felesége az ő felesége lesz . . .

De ez a nyugtalanság nem volt tartós. A tornatanár, mint a legtöbb ember, keresett és talált mentegetési formulát. Így kezdett okoskodni:

— Elvégre ebből áll az egész élet . . . a holtak csinálnak helyet az élőknek . . . Így van ez az üzleti világban, a hivatalokban, de még a trón zsámolyánál is. Ez cudar, kegyetlen igazság, de az élet igazsága . . .

Mire a fővárosba ért, már teljesen megbarátkozott a házassági projektummal. Az asszony határozottan csinos, ez nem mellékes dolog, de a fő, volt bátorsága megvallani magának, hogy vagyona van . . . Világosan emlékezett, hogy a kőmíves, a sógor, aki alaposan lehetett tájékozva, negyvenöt uszkve ötvenezer forintot mondott . . Terringettét, ez vagyon, nem nábobi, de elég tekintélyes . . . Igaz, hogy modora, műveltsége sok kívánni valót hagy fenn, egy kissé ostoba is... és voltaképpen nem pászol egy intelligens diplomás emberhez . . . De ez nem komoly aggodalom . . . Semmi sem bizonyosabb, ismételte magában, minthogy ő intelligenciájával és diplomájával, akárhogy rendezik is a középiskolai tanárok fizetését, soha sem fog negyvenöt uszkve ötvenezer forint vagyont szerezni.

Még egy lépéssel előbbre ment az okoskodásban. Sokszor hallotta, ő maga is mondotta, hogy a vagyon nem boldogít . . . Most rájött, hogy ez csak frázis, melyet a szegény emberek vígasztalására kellett kitalálni . . . Ez csak olyan dialektikai nesze semmi, fogd meg jól.

Szóval, már az első héten lelkében forrott a gondolat, hogy egy házassági szerződéssel birtokába veszi Nagy János feleségét és vagyonát. És lelke mélyén hálás volt érte a gondviselésnek . . . Szépnek, rózsás-

ezerszerte jobban kapcsolja majd hozzám, mint bármely más szolgálat, a mit tehetnék. Nagyobb szerencse ennél nem is érhetett volna. A főispán még a helyemet is megfújja, a hova leülök, szóval a kezemben lesz, az én madaram ő már. Csak újjongjatok, éljenezzetek ostobák, én a markomba nevetek azalatt.

Így formálódott ki apránkint általános megelégedéssé minden széthúzó érzés. Némelyeket, a kik fitymálták, vagy kevésbe vették a főispánnak e mnemo-technikai erőműveletét, hogy mi van abban, visszakiabálni valamit, «hiszen a tükör is azt teszi, azért mégse bámulják meg, mint masinát», de a szájasabbak és műveltebbek letorkolták ezeket.

— Eh, — mondotta Petrovay Tamás nagytekintélyű aggastyán, a ki a pozsonyi dietákon képviselte hajdan a megyét, — mit ért a paraszt az uborkasalátához?

Ez a gúnyos megjegyzés megtette hatását. Senki se merte többé kétségbe vonni a főispán lángelméjét s midőn beszédét bevégezte, valóságos gloriola látszott lebegni a feje körül. Hozzá rohantak, ősi szokás szerint a vállaikra emelték s úgy hordozták körül a teremben. Majd kivitték a balkonra is, hogy az odakünn összegyült köznépnek megmutassák.

Mámorban úszott minden. Az arczok ki voltak pirúlva a lelkesedéstől. A tegnapi tüntetés rendezői voltak a leghangosabbak az ovácziókban. Mihelyt a főispán visszakerült a nép tenyeréről a biztosabb talajra, az anyaföldre, hizelgéseikkel vették körül, még maga Liszy ügyvéd is odakiáltott:

— Meghajtom zászlómat méltóságod lángesze előtt.

S ezzel meghajtotta a derekát. Úgy látszik, azt nevezte ő zászlónak.

Ezalatt Noszty Feri is ráakadt Homlódyra, a ki megmutatta neki, melyik a karzati hölgyek közül Tóth Mari.

— Ott balról az az orgonavirágos kalapú, szép kis pofa, nem igaz?

Feri föltette monokliját és megnézte műértő szemmel.

— Formás jószág, de mintha szeplős volna.

— A termete veri a liliomot.

— Úgy látszik, bátyám is a részletek embere, mint Horth Pista.

— Nem egészen, csak épen mondom, hogy a termete az, meg a rithmikus járása, a miért én dicsérem. Látnád csak járni.

— Kár, hogy a szemei aprók egy kicsit.

— Látnád csak őket rád szegezve, mikor nevetnek. Szép tiszta szemek, mint a kristálypatak vize, a lélek fenekére nézhetsz be rajtok keresztül.

— De már nem fiatal, a hogy nézem.

— Olyan huszonegy éves forma, de még ár-

NYÁRI ÁRADÁS. — Mihalik Dániel festménye.

MIHALIK FESTMÉNYEINEK KIÁLLÍTÁSA AZ URÁNIA MŰKERESKEDÉSBEN.

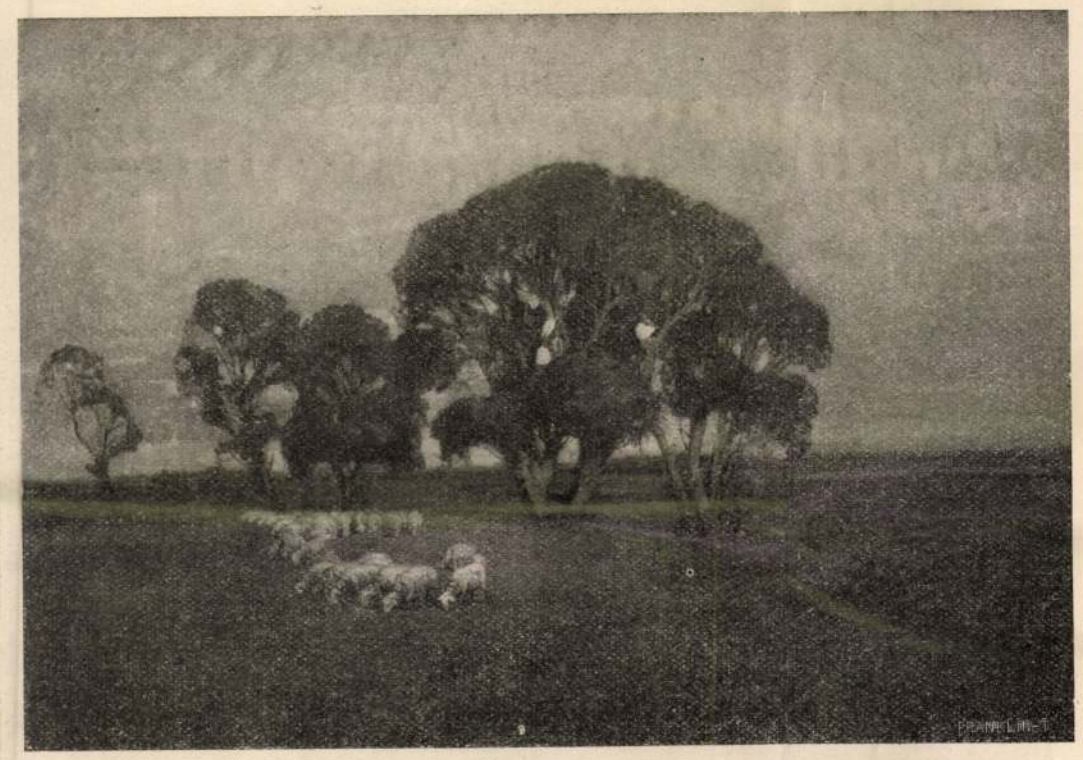

HATÁR-FÁK.

KÓRÓ-HORDÁS.

tatlan, mint a ma született bárány és olyan egészséges, mint a makk.

— Elég baj az, — sopánkodott Feri.

— Hogy-hogy?

— Az egészséges fa nehezebben gyúl meg, bátyám uram, a szúette könnyebben ég.

— Tüze válogatja, öcsém. Nem bízol magadban?

— Mutasson be neki, bátyám uram.

— Szivesen. Menjünk hát fel hozzájuk.

— Az anyja az, a ki mellette ül? — kérdezte Feri útközben.

— Igen, az anyja.

— Nagyon közönséges kinézésű. Miféle leány?

— Fogalmam sincs felőle, azt az egyet bizonyosan tudom, hogy nincs a Habsburgokkal rokonságban. A mellett azonban jóravaló asszony lehet, mert Tóth uram nagyon megbecsüli. De siessünk fiú, mert mindjárt vége az ülésnek.

Nem könnyű volt pedig kikeczmeregni a nagy tömegből az oszlopos folyosóra, a honnan meredek, ódon garádicsok vezettek a karzatra. Útközben négyen-öten is elfogták Homlódyt valamely ügyben. Mert a régi megyegyűlések részben börze jellegével is birtak; itt találkoztak a megye urai különböző vidékekről koronkint s vettek, eladtak, csereberéltek. Homlódy híres lovakat nevelt, tőle válogattak fogatokat a házasulandó uracsok, a községek ugyancsak nála tudakozódtak, van-e eladó csődöre, viszont ő maga is itt szerezte be, a mi neki kellett, teheneket Kajtáry Kelementől, merinói juhokat Balázs Gáspártól, gyümölcsfaoltványokat a szenvedélyes pomológus Kapor Andrástól.

Feri tehát útközben is csak rövidebb, sürün félbeszakított időközökre élvezhette a Homlódy informácziót.

— Mondja csak, János bátyám, mért nem ment eddig férjhez? Azt az egyet nem értem.

— Nem tudom.

— Dehogy nem tudja. Olyan vén sas, mint maga, mindent tud.

Erre aztán elmosolyodott Homlódy.

— No hát tudom. Azért nem ment férjhez

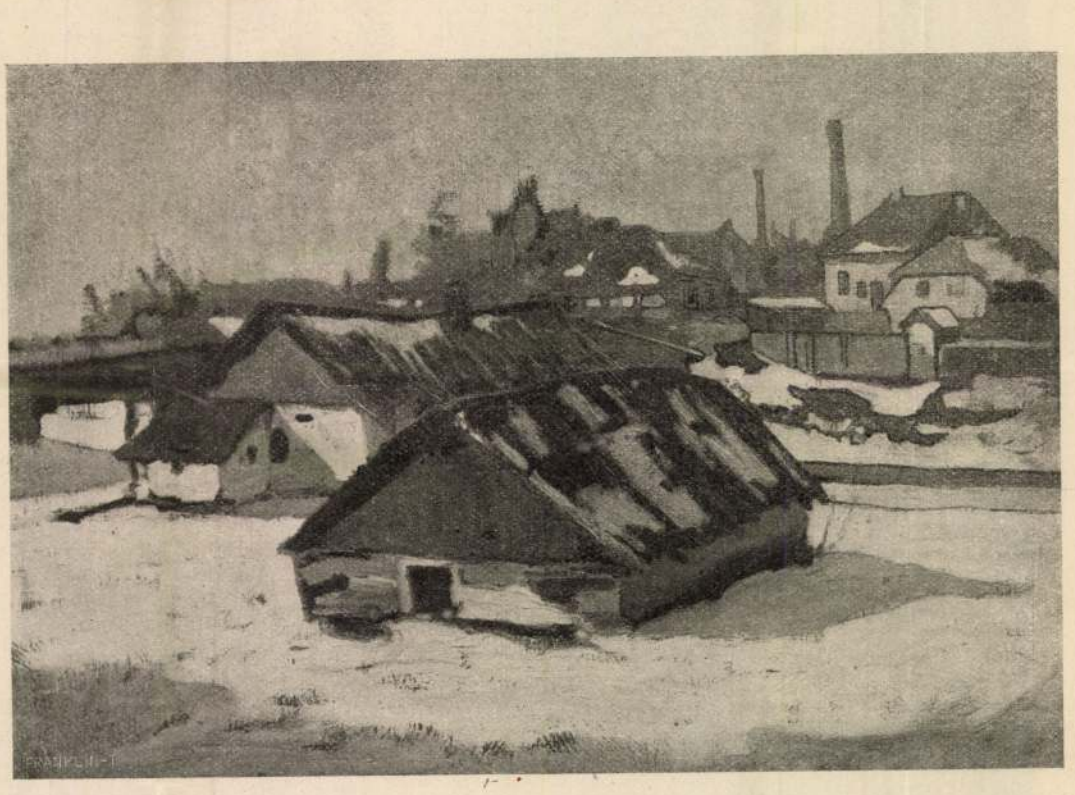

ÖREG VISKÓK.

MIHALIK DÁNIEL FESTMÉNYEINEK KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

Kernstock Károly: Kertben.

Fényes Adolf: Mennek vízért.

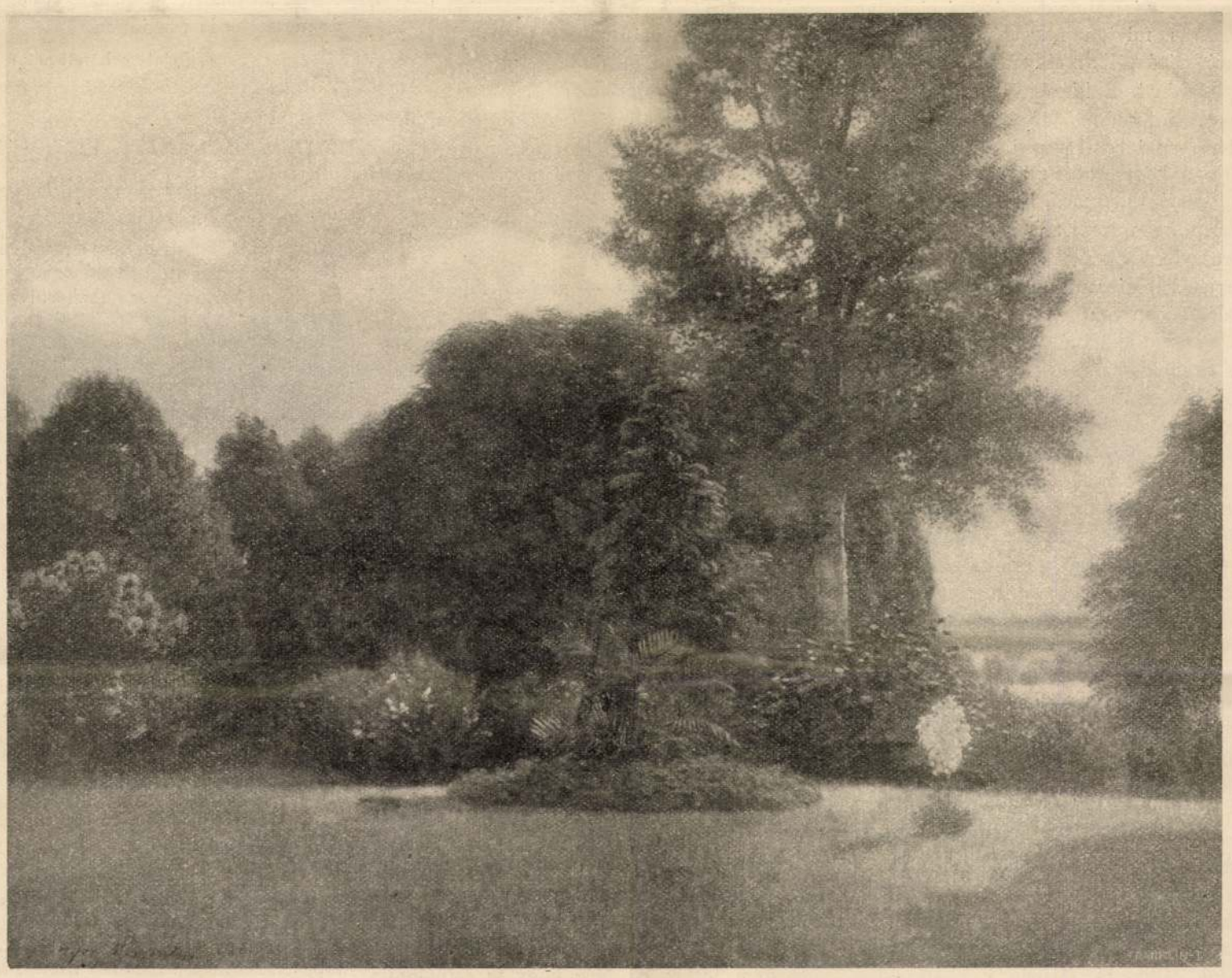

Szinyei Merse Pál: Park.

A NEMZETI SZALON TAVASZI TÁRLATÁBÓL.

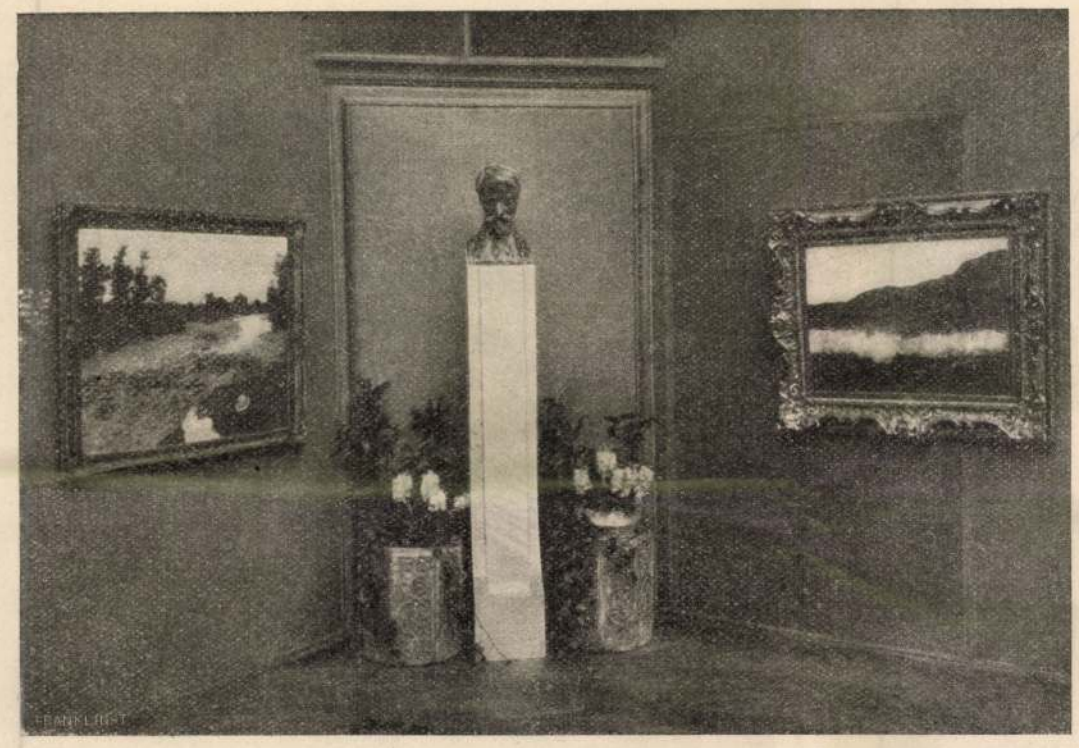

GRÓF ANDRÁSSY GYULA SZOBRA LIGETI MIKLÓSTÓL.

A NEMZETI SZALON TAVASZI TÁRLATÁBÓL.

eddig, mert Mari azokhoz a leányokhoz tartozik, a kik magukat rútaknak hiszik.

— Vannak is a világon ilyen lányok! — hitetlenkedett Feri.

— Talán nincsenek, de ez az egy ilyen. Nem természeti törvény ez, nem állítom, bizonyára nincs ez bent az asszonyi állatban, mint a teremtő által beoltott jellemvonás, hanem egy betegség kifolyása, a melybe többnyire a gazdag parthiek esnek bele. Ez a betegség abból áll, mindenkire gyanakszik, a ki hozzája közelít, hogy a pénzére vetette ki a hálóját, minélfogva hűvös, visszahúzódó és bizalmatlan. A gyanakvás folyton nagyobbra harapózik, míg rögeszmévé válik s elnyomja benne a természeti törvényt, a hiúságot. A végén már szinte megcsontosodott meggyőződése, hogy őt önmagáért senki sem szereti s derüre-borura osztogatja a kosarakat. Ez Tóth Mari belülről tekintve. Mert tudd meg, bruder, hogy az a millió forintocska, a mi a leányra néz, furcsa kis lidérez. Nemcsak azokat zavarja meg, a kik meg akarják kaparintani, hanem azt is, a kinek a mátkaládájában van.

Épen a karzat ajtajánál állottak, Feri visszarántotta Homlódyt.

— Azt hiszem, ne menjünk fel, — mondá váratlanúl.

— Hogyan? Nem akarod, hogy bemutassalak?

— Azt látom, hogy a feladat sokkal kényesebb, hogysem elhamarkodva lehetne megoldani. Gondolkozóba ejt, a mit az imént mondott János bátyám, hogy a millió, egy gonosz lidérez, megzavarja a fejeket. Ez bizony igaz lehet és hogy én ebbe a hibába ne essem, egyelőre csak annyit mondok, a mennyit a lusta miniszterek szoktak, hogy előbb még tanúlmányozni fogom a kérdést. Ismerni akarom teljesen a terepviszonyokat és haditervet próbálok csinálni.

— A mint akarod, — hagyta rá Homlódy vállat vonva, — akkor hát menjünk vissza a politikához. Mit szólsz a sógorhoz?

— Nem mindennapi ember.

E pillanatban széttárták a huszárok a tanácsterem szárnyas ajtait s kifelé tódultak a bizottsági tagok «Éljen a főispán!» kiáltásokkal. Tehát vége a beiktató gyűlésnek.

— Puff neki! — kiált fel Homlódy. — Okosan tetted, hogy föl nem mentél a karzatra.

De a kihez szavait intézte, nem volt mellette. Megfordult, hogy hova lett, hát visszament a karzat kijáratához, ott leste a letipegő hölgyeket, kik fölfogván a lépcsőknél szoknyáikat, csinos, formás lábakban és bokákban élvezetes szemlét nyujthatnak a kujonnak.

Homlódy a gyüléstermen át a főispán belső szobáiba igyekezett, hová most bevonúlt meggyarapodott udvarával, alázatos hizelgőivel, hozzáragadt mamelukjaival. Hanem iszen nem csoda az. A meggyujtott lámpánál már mindjárt a gyufa serczenésénél ott vannak az éber muslinczák. Csóva Feri, a ki most diadalmasan vitte a főispán után az ott felejtett kerecsentollas kalpagját, rájuk is terítette egy-két megjegyzéssel a vizes lepedőt:

— Persze, most már gyülekeznek a jó legyecskék a mézre, de mikor még azt hitték egy óra előtt, hogy mérgezett viz, ugyancsak másutt röpködtek ő kelméik.

Az öreg Noszty megszólította Homlódyt.

— Nem láttad Ferit?

— Tóth Marit lesi, — súgta a fülébe Homlódy.

— Szeretem, — szólt sugárzó megelégedéssel, — hogy im végre már hozzálát a fiú valamihez.

Kopereczky ott bent a gratulácziókat fogadja. Boldog, a ki kezet szoríthat vele s egy bókot mondhat hozzá. Nagy dolog volt, remek dolog volt, ilyet még nem pipáltak Bontómegyében.

Maga az öreg Noszty is el van ragadtatva.

— Most már te vagy a helyzet ura, mert a bontói ember olyan, mint a legszilajabb csikó, rúg, kapál, harap, ficzánkol, de ha a hátára tudsz pattanni, megtorpan és engedelmesen poroszkál alattad.

— De hol vetted azt a pompás ötletet, — lelkendezett Rágányos, — visszamondani a Poltáry beszédét? Mert ez tett úrrá.

— Hol vettem? — mentegetőzött a maga szokott bohémiájával Kopereczky. — Könnyű volt elővenni, mikor csak ez az egy beszédem volt. Ezt is Malinka csinálta, — a hogy szokás. Titkár esze tapossa simára a főispán útját, hiszen tudjátok.

Jóizűn kaczagtak a körülállók. Természetesen nem hitték el. Már hogy is csinálhatta volna Malinka, mikor az csak abban a pillanatban születhetett. A főispán megjegyzése egy kis maró czélzás akar lenni az elődre, a ki tényleg titkárjával csináltatta a beszédeit. De milyen finom alakba önti a gúnyolódását! . . . Micsoda nagyeszű ember ez!

Míg a főispán úgyszólván cercle tartott, mint egy kis király és zsebrerakta a dicsérő szóvirágokat, nyers őszinteséggel megjegyezvén: «Bizony, higyjétek el, sohase hittem volna, hogy ilyen könnyű mesterség a főispánság», azalatt Noszty Pált a megfejtetlen kormánysürgöny boszantotta s Malinkával együtt felturkálták a főispán bőröndjeiben az összes hivatalos iratokat, míg végre előkerült a kulcs. Vitte is nagy lobogtatva Kopereczkynek.

— Itt a kulcs, meg van a kulcs!

— Ez az? — nézegette meg kiváncsian Kopereczky. — Micsoda ostobaság, uraim, ez a mi hivatalos nyelvezetünk. Hát hogy lehet ezt józan ésszel kulcsnak nevezni? Hiszen a horgonyt is vasmacskának nevezi a nép és okosan, mert megfogja a tárgyakat, mint a macska az egeret, csakhogy itt nem lehet félreértés, mert a voltaképeni macska nincs vasból, hanem mit szólnának hozzá a taljánok, ha egyszerűen macskának neveznék a horgonyt, vagy horgonynak a macskát? Viszont nem volna semmi kifogásom, ha levél-kulcsnak keresztelné el a miniszter a számfejtő ákom-bákomjait, de igy igazán hülyeség.

Mindnyájan helyeslőleg bólingattak.

— Biz Isten, igaz. Ő méltósága jól megmondja. Ime, egy főispán, a ki nem fél a kormánytól. Ennek azután van gerincze fölfelé is, nemcsak lefelé.

Mily csodálatos a siker! Egy óra előtt még ő rajta nevetgettek gúnyosan, hogy nem tudja, mi a kulcs, egy óra előtt még ő volt ezért szamár, most már szinbölcseség, kijelentésszerű alapigazság minden, a mit mond és az adott esetben most már a miniszter a szamár.

Hát az jobban is megbirja, mert erősebb is és messzebb is van innen.

(Folytatása következik.)

MIHALIK DÁNIEL FESTMÉNYEINEK KIÁLLÍTÁSA.

Azok a festők, a kiket nemcsak az elhatározás, meg az iskolák, hanem az eredendő hivatottság s a művészet után való szomjuság vezettek a festészet berkeibe: szembekerülve a természettel, mindannyian úgy érzik, mintha először vennének a kezükbe ecsetet, noha talán már holmi kiállítási érmek is csillognak a műtermük valamelyik falán. A művészember, a mikor maga előtt látja az eleven természetet, úgy jár, mint a szorgalmas diák: megtanult mindent, van felelete minden várható kérdésre és mégis, a mikor a szigorú professzor faggatni kezdi, már a legelső föladatnál megakad. Hasztalan búvárkodott a festő antik galériák üvegtetői alatt és modern tájfestő héroszok műtermeiben; hasztalan van begyakorolt módszere a legbonyolultabb fény- és távlathatások megrögzítésére: a mikor mindazt, a mit látott, ellesett és begyakorolt, alkalmazni kellene, az emlékezete cserbenhagyja, a műterem problémái az élő természetben nem mutatkoznak, ha azt hitte, hogy tud mindent, tapasztalja, hogy nem tud semmit s a mikor azzal a reménységgel vitte magával a festőszerszámait, hogy remekmű lesz az út eredménye, az eredmény egy csomó hideg verejték a homlokon, egy elrontott vászon a batyuban és nagy, csüggedt meghasonlás a — lélekben. A természetet nem lehet könyvből megtanulni. Ez a piktorember első tapasztalása.

Ha a festő eljut a második tapasztalásig, akkor már megjárta a művészet nagy országútjának a hosszabb és kinosabb felét. A második tapasztalás nem a művészt illeti, hanem a művészben az — embert. Azzal mégy ki, piktor barátom, a szabadba, hogy meglessed a természet megnyilvánulásait? Hogy lássad: milyen hajnalban és milyen napszálltakor? Hogy mi-

képen haragszik vihar száguldásakor és hogyan válik szendén, szűziesen kaczérrá, a mikor szivárványt kap ékességül? Azt akarod, hogy föltáruljanak előtted a természet rejtelmei, a mélységes erdők borongós lelke, a szabad síkság végtelenbe vesző sóhajtása, fák beszéde, vizek titokzatossága? Hogy azután te megmondhasd: mikor szép a természet és mikor rút, mikor érdemes a megfestésre és mikor nem? Hát, jó barátom, ha ilyen gőgös szivvel és ilyen elvakult lélekkel mégy ki a természetbe: te arról képet, érzésben fogant és ihlettel alkotott képet festeni soha sem fogsz.

Mert nem te vizsgálod meg a természetet, hogy aztán itélkezzél róla. Nem te mondod meg, milyen a természet napkeltekor, hanem a természet mondja meg, milyen vagy te. Hogyan lágyulsz el, ha hárfát penget és hogyan reszketsz, ha az orkán zenekarát dirigálja, a melyben tölgyek derekának ketté roppanása jelzi a hegedühúrok apró pizzicatóit. Nem a természet tárja ki a lelkét előtted, hanem te vetkőzteted le mezitelenre a belső mivoltodat a természet előtt. A kép, melyet ilyetén módon festesz, nem a természet leleplezése, hanem vallomás, a melyben önmagadat jellemezted. Ha azért mégy a természethez, hogy képtárakban látott vásznakhoz hasonlatos pózokat csikarj ki tőle: kinlódni fogsz. Ha azért mégy a természethez, hogy póz nélkül megmutasd magadat, megvalld az érzéseidet, ne tagadd el rabszolga hódolatodat: alkotni fogsz s talán jómagad is bejutsz a — képtárakba.

Claude Lorrain, a kit izig-vérig áthatott Róma nagy és klasszikus érdekessége, mindenütt a Forum oszlopait látta. Ha cziprusokat festett, Minerva templomának az alaprajzát követte, platánjai a legpompásabb korintusi oszlopok rendszerét mutatják, néhány fa és egy darabka tó az ó-kor legpompásabb városának a vizióját ébreszté föl benne. Corot mindenből a finomságot érzi ki. Ha viharos tájat fest, a szinei ép oly lehelletesen pasztelszerűek, mint a mikor a legbékésebb folyamparti hangulatok inspirálják. A mi nemes modernségű és klasszikusan nagy Szinnyei-Mersénk a táguló tüdő örömét, a lélek természet-ébresztette gyönyörűségét érzékelteti vásznain, meg azt az ujjongó hálát, melyet mindezért a természet iránt érez.

Mihalik Dániel, a kinek összegyűjtött képei az Uránia műkereskedés összes termeit betöltik, még képekben látja a természetet. Úgy értem ezt, hogy csupán ott áll meg a szabadban való vándorlásai közben, a hol a természet mindjárt valamely gruppot, mintegy beállított témát ád neki. A mihez mintha nyomban odakivánkoznék a — keret. Egy ház, meg egy fa. Vagy több ház és több fa. Avagy szekér lovakkal és emberrel. Karókhoz kötött rózsafák. Úgy készen, a beállítás és eltünődés szüksége nélkül, azonnal megfesthetően. Ő még csupán tájrészleteket ád és nem vallomásokat a saját lelkéről; még untig elégnek tartja a képhez a jól megválasztott vedutát és még nem hiszi el, hogy a piktor a semmi témából is kitünő képet csinálhat, ha beleviszi a tulajdon egyéniségét.

Annyi azonban bizonyos, hogy a festeni való kiszemelésében nemes, finomra csiszolódott izlése van Mihalik Dánielnek. Egyetlen képén sincsenek festő-sablonok s a hol a tárgya mindennapi: ott a megcsinálás módja föltétlenül eredeti és egyéni. A festészet mellőzhetetlen hármas-egységéből, az érzésből, egyéniségből és eredetiségből mindegyik képén van több vagy kevesebb. Vannak aztán képei, melyekkel szemben a teljes elismerés nemcsak jogosult, hanem kötelező. Ilyen és legfőképen ilyen az *Őszi tájkép* (51), a mely a természetnek valóságos, őszinte és poétikus haldoklása, méreteinek nagyságában, fakturájának erejében benne vibrál valami a természet egyetemességéből is.

A nagysikerű tárlat jövedelmét a *Diákotthon* kapja.

Fráter Aladár.

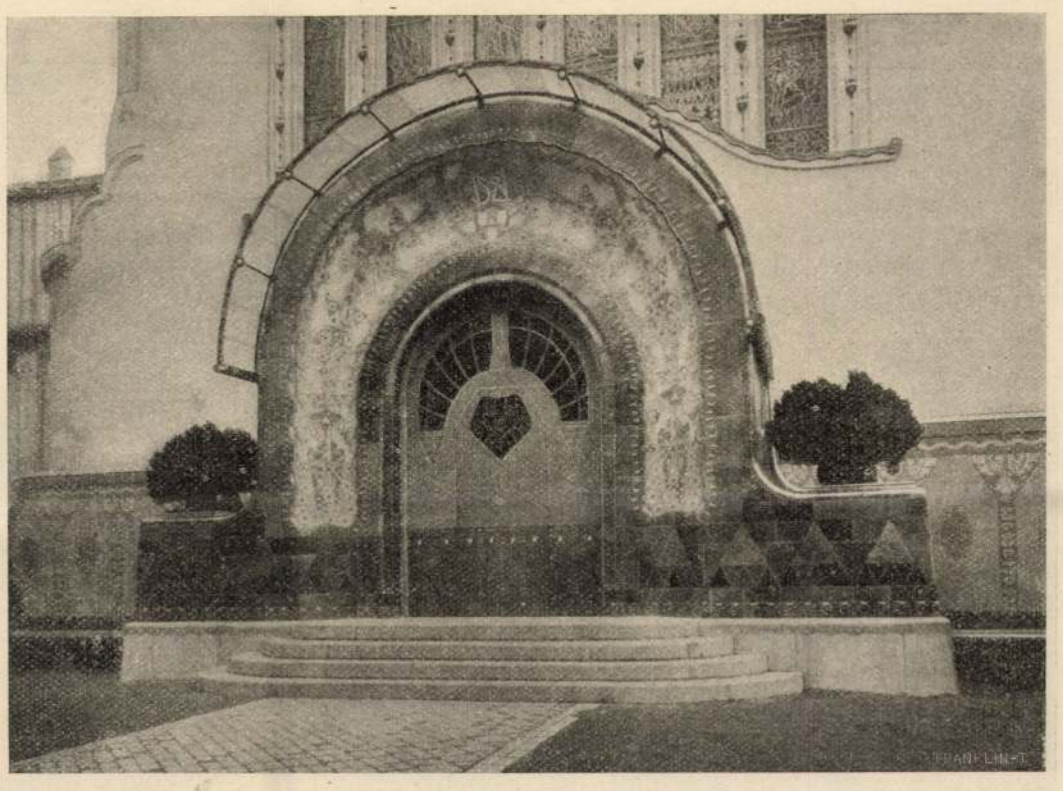

A FŐKAPU.

A NEMZETI SZALON ÚJ ÉPÜLETE AZ ERZSÉBET-TÉREN.

A NEMZETI SZALON ÚJ ÉPÜLETE.

Budapestnek ma körülbelül legbizarrabb épülete a Nemzeti Szalon az Erzsébettéren. Valóságos Janus-arczú épitmény: alsó része s a tér felé néző homlokzata a rég ismert és megszokottá vált renaissance-kioszk, emelete és utcza-felőli főhomlokzata pedig egy bizarr, merész képzelettel és bátor rajztollal tervezett modern épület. Most, hogy megnyitották benne az első kiállitást, a nagy számban oda sereglő közönség szeme első sorban bizonyára ezen a különösségen akad meg. Egykor a középkorban gyakori eset volt, hogy egy nagy templomot román stilben kezdtek épiteni, közben aztán megváltozott az izlés s a román alapra góthikus falakat és tetőt raktak fel. Ma azonban furcsának találjuk az ilyen kétarczúságot, mert izgatja a belénk nevelt stilérzéket s nem tudunk emlékezetünkben modern preczedenst találni rá, holott a preczedensek épen a nyugtalankodó konzervativizmus lecsillapitására valók.

Majd meg fogjuk szokni ezt is, mert bizonyára sokat fogunk oda járni a Nemzeti Szalonba, kivált, ha a kiállitások benne mind oly érdekesek lesznek, mint az első. Az épület külseje, a homlokzat ellen talán emelhet kifogást, a ki keresi a kifogások alkalmát, bár azt el kell ismernie, hogy a nagy téren, hatalmas házakkal szemben álló épület aránylag kicsi tömegével is igen jól érvényesül, monumentális hatást tesz egyetlen nagy felületével, melyet csak egy stilizált műterem-ablak és az eozinból kirakott köríves kapu tagol. A kapu maga érdekes kisérlet az eozin-munkának effélére való használására, szines és izléses, térben és szinfoltban egyaránt jól hat.

A mint azonban az ember belép a kapun, egyszerre jól érzi magát, öntudatlanul is megérzi, hogy olyan helyre került, a mely czéljának igen jól megfelel. A kapuból nyiló kis kerek előtér után nem nagy terjedelmű, mégis szélesnek látszó dongaboltozatú előcsarnokba jutunk, a melybe a ruhatár fülkéi nyilnak. Az előcsarnokból jobbra és balra egy-egy kis felülvilágitásos kiállitási terem tárul, melyeket teljes, szinte plein air világitásuk főleg szobrok és graphikai művek kiállitására tesz alkalmassá. Fölmenve az emeletre, az első pillanatban kissé nyomaszt a kétágú lépcső keskenysége, de a mint fölérünk, a hol a két lépcső egy széles csarnokká tágasodik, meglep a tér sikerült elosztása s gyönyörködhetünk a művészet apothezisát jelképező hat nagy szines ablakban, melyeket *Kriesch* Aladár és *Nagy* Sándor rajzai alapján *Roth* Miksa készitett.

A lépcsőfeljáratot köralakú galéria veszi körül, ennek fő-ajtaján át jutunk az emeleti kiállitási termekbe. Mindössze öt nem nagyon tágas terem, — épen elég s minden tekintetben nagyon alkalmas intimebb kiállitások rendezésére. A termek e beosztása dicséri leginkább a tervező épitészek munkáját; kitünően felhasználták a rendelkezésre álló tért és világitás tekintetében is nagyon alkalmas termekre osztották. E mellett arról is gondoskodtak, hogy a termek közti falak lebonthatók legyenek, hogy egy-egy kiállitást a czélnak megfelelően más-kép lehessen rendezni, sőt, ha kell, egyik-másik termet oldalvilágitásuvá tenni.

Az épület egész kiképzése szinte tüntetőleg hirdeti a modernségre való törekvést, mintha a harczi kiáltása akarna lenni a fiatal művésznemzedéknek. A mit aztán — a meglehetős kevés érdekeset nyujtó földszinti szobor-kiállitást leszámitva — a kiállitási termekben látunk: az már szinte hadüzenet számba megy minden maradiság, minden olyan szellem ellen, a melyet a művészek nyelvén az «akadémia» gúnyosan ejtett neve alatt értenek. Részletes ismertetésébe a képeknek, sajnos, ezuttal nem foghatunk, — elég azonban a főbb neveket felsorolni. *Szinyei Merse* Pál, a kitől pár év óta nem láttunk új képet, négy művel is szerepel, ezek közt a tavaszi és nyári szinek mesterét új szinben mutatja be havas szürke téli tájképe, park-részlete s még inkább árokpartja pedig régebbi legjobb munkáira emlékeztet. Talán soha olyan erővel nem jelent meg kiállitáson *Fényes* Adolf, napsütéses, nyers szinei szint és jellemet adnak a termeknek, melyek falait borítják. *Ferenczy* Károly is teljes erejével jelenik meg s hovatovább mind erősebb versenytársra talál fiában, a még szinte gyermek Valérban. A legtöbb képpel *Rippl-Rónai* József szerepel a kiállitáson; neki csak igen lelkes hívei és igen haragos ellenfelei vannak, de a jeles qualitásokat képein nem lehet tagadni, — legfeljebb letagadni. *Mednyánszky* Lászlónak, sajnos, csak két képét látjuk itt, — az egyik, a «Csavargó» a művész csekély számú, de mindig érdekes figurális dolgai közül való. Nagyobb számú képet küldtek még *Vaszary* János, *Strobentz* Frigyes, *Kann* Gyula, *Magyar-Mannheimer* Gusztáv. *Kernstock* Károly csak két képet küldött, de mind a kettő nagy terjedelmű vászon s egyikük, a «Kertben» czimű a kis tárlat legfeltünőbb képe. Nagyon erős hangulatú *Kacziány* kialvó lámpája is. *Zombory* Lajos, *Halvani* Ferencz, *Iványi* (Grünwald) Béla, *Jávor* Pál, *Nyilassy* Sándor, *Réthy* István, *Thorma* János a többi kiállító művészek. Mindössze 124 festmény az egész kiállitás, de azért jelentékenyen sulya van művészi életünkben.

A kit azonban legelőbb kellett volna említeni: *Ernszt* Lajos, a Nemzeti Szalon igazgatója. Első sorban az ő érdeme az, hogy a sok viszontagságot látott intézetnek megnyilhatott a saját épülete, ő hárította el a nem csekély akadályokat s az ő szivóssága győzött le minden nehézséget. Az épület tervei egy fiatal épitész testvérpár: *Vágó* László és József keze alól kerültek ki; tudtunkkal ez első nagyobb munkájuk, de már ez is, minden kiforratlanságával, komoly hangzásuvá teszi nevüket.

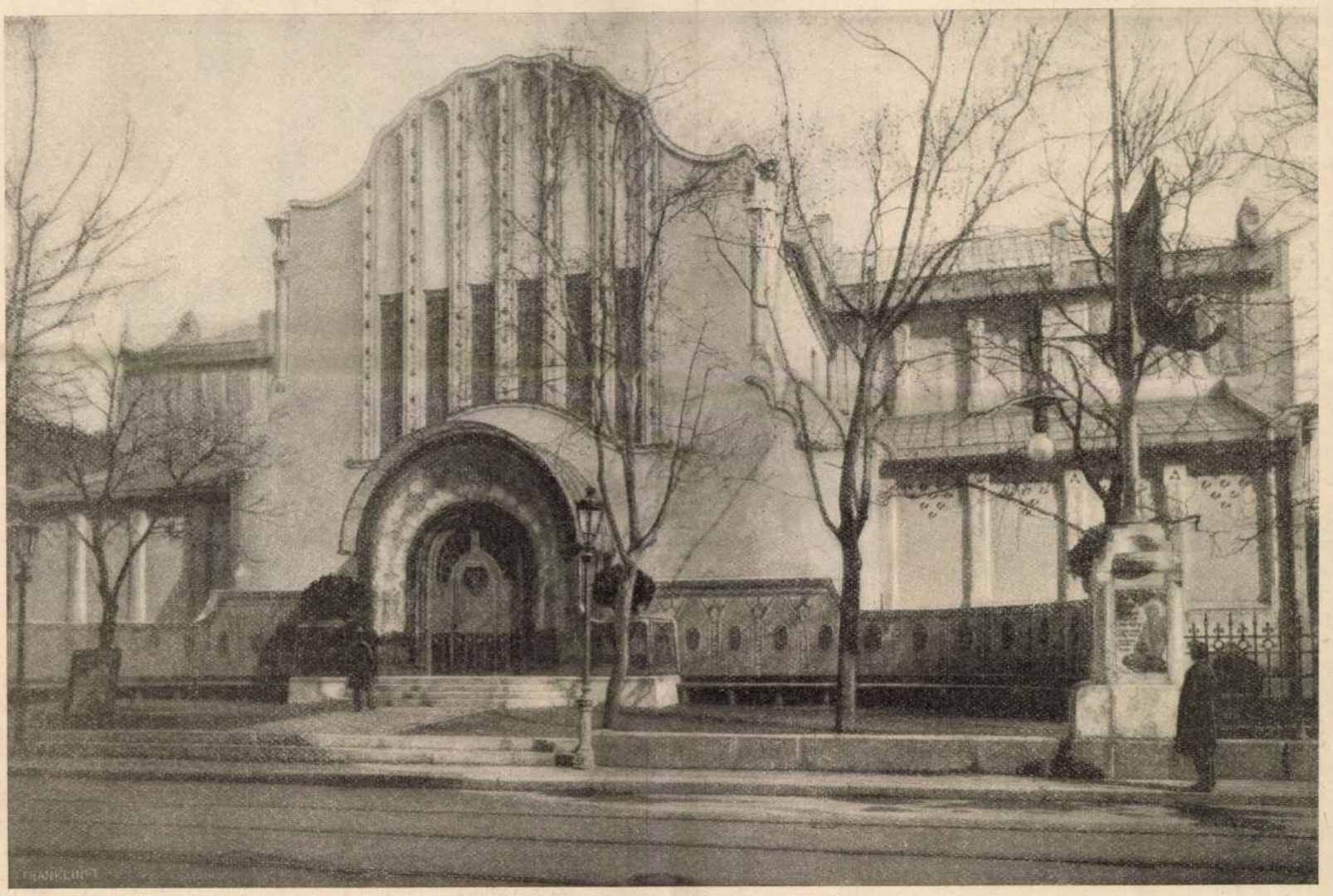

A HOMLOKZAT.

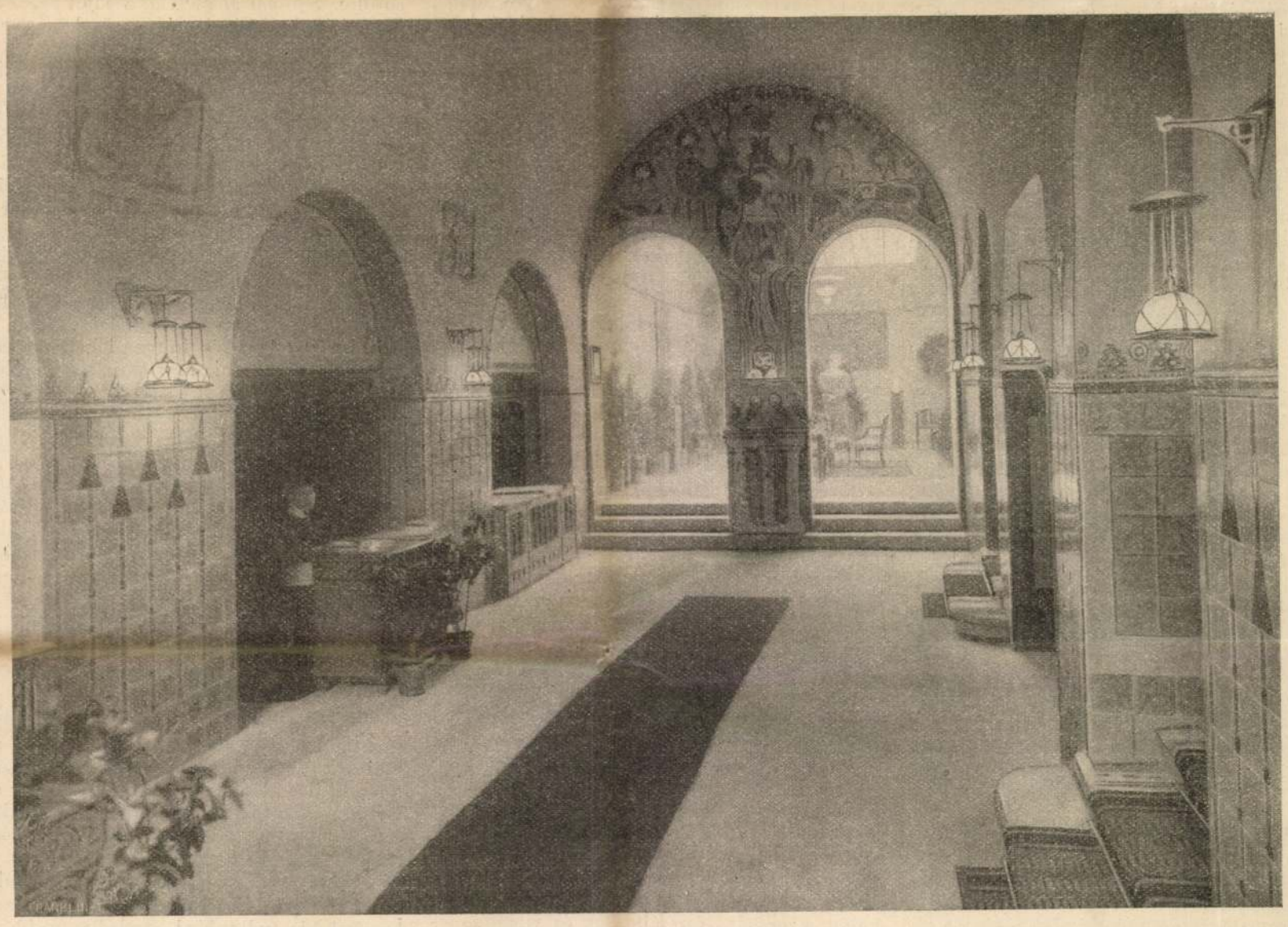

A FÖLDSZINTI ELŐCSARNOK.

A NEMZETI SZALON ÚJ ÉPÜLETE.

547. Mihalik Dániel. napon.

KMTársz 1898. tav. kiáll.

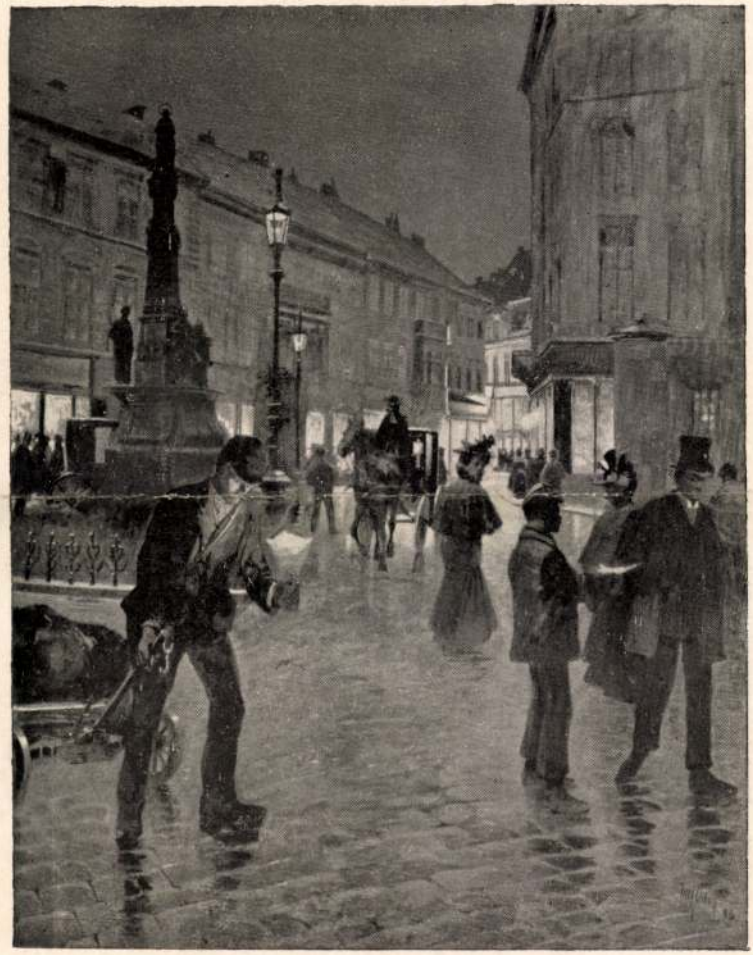

545. Tull Ödön. este.

Mikalik Dániel

heti baj, a színház meg fog állani és maradni, hogy Euripidesz, Aristofanesz, Shakespeare, Moliere, Goethe és Ibsen megingathatatlanul ülnek örök időkre szóló trónjukon. Ezt a tételt el kell fogadni és ebből kiindulva kell keresni a drámairodalom megújhodásának problémáját. Két ellentétről van itt szó, az újról és az örökről, azt kell eldönteni, hogy vajjon az örökéletű igényekkel fellépő irodalomnak jogában áll-e új utakat keresnie és lehetnek-e vágyai az örökéletre annak, ami új, tehát idővel avulttá és régivé is válhatik.

Próbáljuk megállapítani pontosan az örök és az új mibenlétét. Szinpadi irodalmi szempontból például örökök a szociális problémák, amelyek minden drámában vissza-visszatérnek, mert hiszen amióta csak színpadi irodalom van, nem nyertek megoldást, de ugyanigy örök végeredményben az a bizonyos Jancsi és Juliska-kérdés, amelyet Hunyady Sándor olyan mély megvetéssel akart eltolni magától.

című könyvét, amely két kötetben tárgyalja a problémát, de megoldást ő sem tud találni. Ezek a kérdések még ma is égető és nyilt kérdések, amelyeket, ha akar, ha nem akar, tudomásul kell vennie, annak az írónak, aki örököt, de egyben újat akar a színpadra alkotni.

Mert lám, elérkeztünk ahhoz a ponthoz, amikor kiderül, hogy az örök és az új nem ellentétek, mert ami örök, az egyben mindig új is lehet. De ha ez így van, mégis miben nyilvánuljon a dráma újszerűsége?

Shakespeare megírta a Rómeo és Juliát, amely ma is az újszerűség erejével hat. Ezzel szemben hol van az a színházi közönség vagy akár hol van az a kritikus és színpadi történész, aki emlékszik mondjuk F e r e n c z y Ferencre, a drámaíróra, aki egyike volt a mult század legkedveltebb nemzetiszínházi szerzőinek. Az ő neve is a feledés homályába merült, hát még hires darabjáé, amelynek „Örök küzdelem" volt a címe és amely, visszatérve

Mihalik Dániel: Tél az Alföldön
A felvidéki művészek kiállításáról. (Műcsarnok — Őszi tárlat)
A Fővárosi Képtár gyüjteményéből

Hogy a szerelmi problémák örökéletűeknek mutatkoztak a színpadon, arra a világirodalom számos példája szolgál bizonyítékkal. Felmerültek már a görög sorstragédiákban, majd később hiába írta meg Shakespeare legklasszikusabb szerelmi drámáját, a Romeo és Juliát, később mindegyre akadtak drámaírók, akik a Rómeo és Julia vagy ha úgy tetszik Jancsi és Juliska problémát feldolgozták és ezek az új drámák kellettek a közönségnek. Ez azt igazolja, hogy ez a probléma örökéletű.

De menjünk tovább. A probléma örökös voltát az is bizonyitja, hogy a szerelem egyik igen kiváló filozófusa, a különben természettudós Wilhelm B ö l s c h e megírta „Szerelem az élők világában"

Hunyadyra, szintén csak a Jancsi és Juliska problémát tárgyalta.

Paradox helyzet ez, amiből az egyetlen kivezető út az irodalmiság. Ami irodalmi, az örök és új is marad, ami viszont csak egy korszellem feldobta silány divat szolgai alkotása, akkor is avulttá lesz, ha örök problémákat tárgyal.

Miben keresse tehát az új drámaíró az újat vagyis a korszerűséget? Semmi esetre sem a témában, mert a témák, mióta csak drámairodalom van, nagyjából azonosak. Az emberek sem változtak sokat, a hősök, akik a drámák személyei, de annál inkább mások a keretek, amelyben ezek a személyek a maguk életét leélik. Rómeo a maga idejében

Művészet
1938. III. 22. sz.

meghalt Juliáért, Rómeók ma is akadnak, akik minden áldozatra hajlandók. A különbség csak az, hogy a mai áldozathozatal nem halálban és méregben nyilvánul meg, hanem megfelelően a mai korszellemhez — bocsánat a hétköznapiasságért — legfeljebb sikkasztásban. Rómeo most is lendül Julia felé, Julia ma is vonzódik Rómeóhoz, de meghalni egymásért nem igen fognak.

Az a drámaíró, aki újat akar írni, föltétlenül kell, hogy ragaszkodjék ahhoz, hogy keretekben és külsőségekben a saját világát alkossa. Az már azután tehetség és tudás dolga, hogy a kisérlet menynyire fog sikerülni. Ha az író tehetséges, sőt továbbmegyünk, shakespearei magaslatokra emelkedik, drámája túl fogja élni őt, viszont egy közepes mesterember meg kell, hogy elégedjen annyival, hogy a maga idejében és a maga életében kedvelt vagy elfogadott szerzője a színházak közönségének. Akadnak azonban olyan írók is, akik felett elhaladt a saját koruk. Ezekkel aztán persze nem történik semmi. Amikor H u n y a d y Sándor irtózik attól, hogy a Jancsi és Juliska-komplexumot írja meg, evvel valami baj van. Nem a Jancsi és Juliskák históriáját nem szabad megírni, hanem 1938-ban nem szabad előráncigálni egy olyan János nevű urat társaságával Julia asszonnyal egyetemben, akik mondjuk a mult század végének lelkületében élnek. A Fox filmgyár F o x f o l l i e címen évről-évre megcsinálja a maga nagy filmrevűjét. 1938-ban a F o x f o l l i e 1937. kissé avittnak látszik, 1937-ben untuk az 1936. évi produkciót. Ha nem ilyen tempós időközökben, de mindenesetre bizonyos időszakok multán unalmasakká válnak a Jancsik és Juliskák is.

Nem lehet figyelmen kívül hagyni azt az elemi írói követelményt, hogy csak az lehet igazi író, aki nyitott szemmel jár, látja az életet maga körül és azt írja meg, amit lát. Azt még történelmi drámában is! Itt azután ismét idézni kell William S h a k e s p e a r e t, aki a véres királydrámáiban gyilkos kegyetlenséggel tulajdonképpen saját korát ostorozta és azoknak az embereknek akart apostoli hitvallású megjavítója lenni, akikkel egy levegőt szivott, akikkel együtt élt.

Egyszerű és világos ez az egész Jancsi és Juliska-probléma kapcsolatban azzal a kérdéssel, hogy mi legyen az új drámában? Mint mondottuk, meggyőződésünk szerint H u n y a d y Sándor írója végeredményben a Jancsi és Juliska-témát írja meg, bármennyire is akaratoskodik. És ez nem baj. A témák foglalkozhatnak Jancsival és Juliskával, a témák lehetnek örökök minden darabban, csak az a fontos, hogy a dráma alakjai viseljék magukon a korszerűség bélyegét, a dráma levegője legyen friss és új.

Schallhas Károly: Tengerpart
A felvidéki művészek kiállításáról. (Műcsarnok — Őszi tárlat)
A Fővárosi Képtár gyüjteményéből

SZOBRÁSZAINK ÉS A SZOBORPÁLYÁZATOK

Három szoborpályázat: a „Madách"-, a világháborúban hősi halált halt honvédorvos és a Luther Márton-emlék pályaművei foglalkoztatták legutóbb a magyar szobrászokat és a műkritikát.

Már a Madách-szoborpályázat során kifejtettük kifogásainkat a monumentálisnak tervezett emlékmű megoldási módozatai tekintetében.* E kifogásaink — sajnos — az ujabb két pályázat során is helytállóknak bizonyultak, különösen a honvédorvos emlékszobrának elgondolását illetően. Itt csak az szolgál némi mentségül, hogy ez a pályázat névte-

* Lásd: „Madách-pályázat": a „Művészet" f. é. 16—17. száma,

Mihalík Dániel

Olvadáskor c. Eépe
repr.

KMTárs tav. kiáll.
1906.

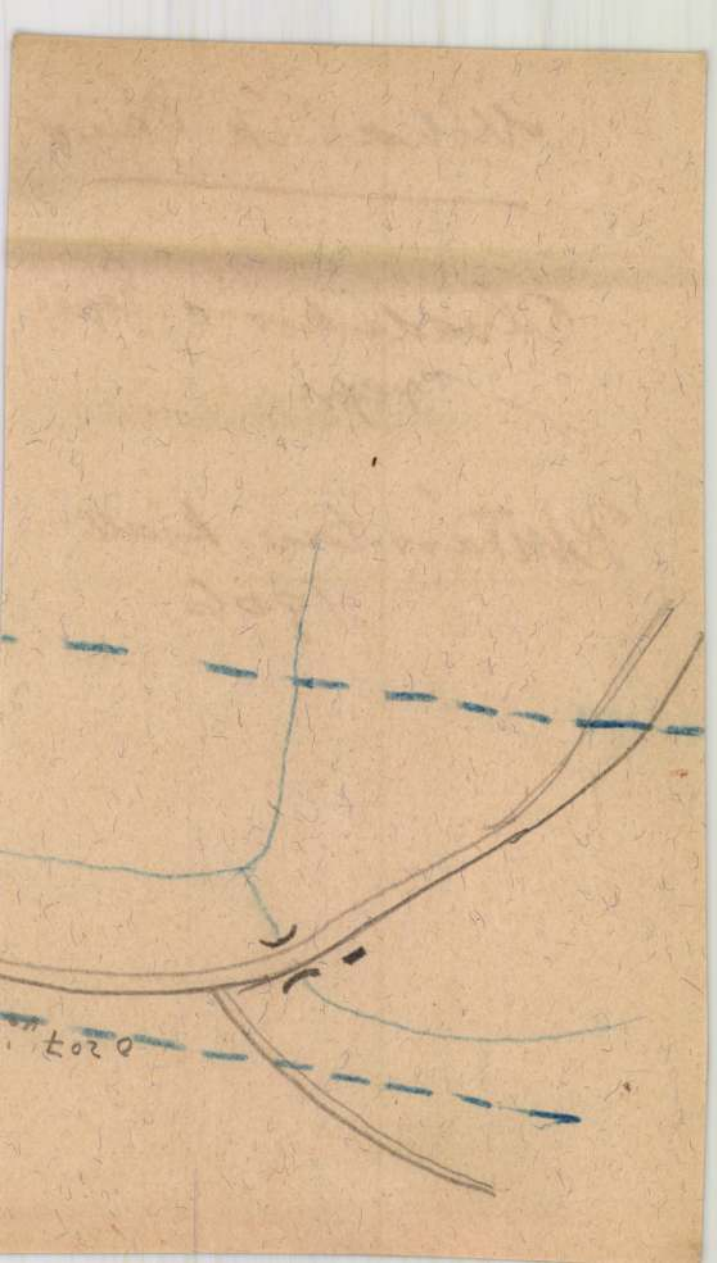

Mihalik Dániel festő.

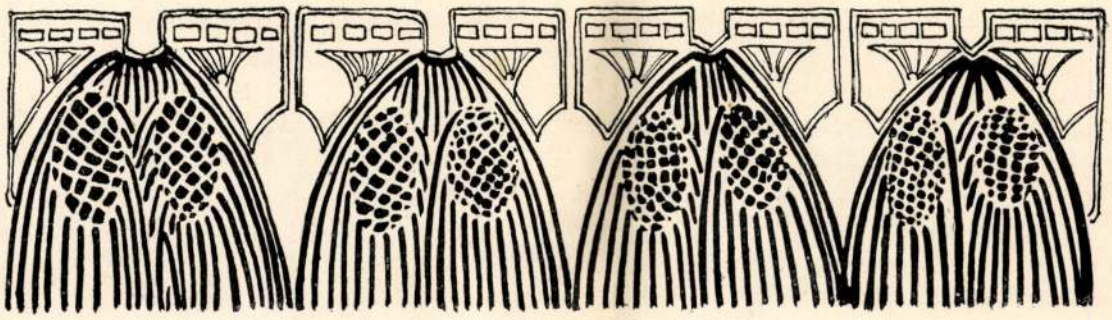

MIHALIK DÁNIEL

I.

Úgy tünt el közülünk, mint egy árnyék. Úgy járt közöttünk mint egy árnykép. Meg-megjelent, aztán elmerült, hol az erdők sürűjében, hol a Tisza reketyései közé, tudtuk, hogy hol van, most dolgozik, majd a kis kertjét ápolja, vadászszenvedélyének hódol, ládát ácsol, a szolnoki művésztelep tornyából figyeli a Pityó-patak áradását. Mindég mindent egész odaadással. A kis, finom, szőke ember maga volt a rend, a tisztaság, a finomság — a külsejére épp oly gondot forditó, mint mindenre, ami érdekelte. S őt minden részlet érdekelte, hogy mindent egy nagy egységbe — életfelfogása harmóniájába foglalhasson. Az utca színe, a szél járása, a mezei virág formája, a kutyák és a napraforgó élete, a rózsák virulása és hervadása, a deszka megmunkálása és a szőllő ápolása egyaránt egész figyelmét lekötő módon fogta meg. Ez volt életérzése: mindenek szeretete. Szerető gonddal merült el az egész körülötte folyó élet gondos megfigyelésébe, hogy megismerje élettitkukat, mozgásuk ritmusát, hajlandóságukat, és formájuk alakzatait, szivébe fogadva a megismert jellemző jegyeket. Ez volt életérzésének ritmusa: minden alaphang megismerése, hogy azokból melódiákat formálhasson.

Valami arisztokratikus diszkréció, a halk, csöndes, zajtalan mozdulat, a tisztaság finomsága, szinte étherikus lágyság, kitérés az emberi szenvedelmek zajos megnyilatkozásai elől, ideális altruizmus jellemezte. Egybeolvadás a mindenséggel. Legnagyobb gyönyöreinek forrása a mások megfigyelése, az őszi verőfény, a virágos rét, a homokos út, a fűzfák hajlása, a Balaton hullámtörése, a viz tükörképe, a tiszai ártér, a falu vége csöndje, a nagy búzatáblák, a hó olvadása, az egész természet mozgó élete, a borulás, a napsugár eltünése, a rózsa pirulása. Nem az ember, a néma természet beszélt hozzá a legékesebben. Ennek a szavát figyelte, elemezte, szedte részeire, lázas érdeklődéssel hallgatta a színek ritmusának zenéjét, hogy nagy harmóniákba foglalhassa, nagy, egységes, mind egyszerűbb melódiákat teremtve. Ennek odaadta szivét, — s a szive ölte meg. Éppen mikor eljutott az igéret földje elé, hogy beléphessen. Mikor megértette a leegyszerűsített formákat, amikor kihallgatta a nagy hangegyvelegből az uralkodó hangokat. A nagy munkát nem bírta el a szive, a beteg, a kimerült szive. Nem panaszkodott, sőt titkolta a baját, mert nem akart soha senkinek sem terhére lenni, ellenkezőleg, mindenkin segített, valakit csak szeretett, még ha ezzel terhesebbé is tette a maga életét. Barátai, akik rajongó szeretettel környezték, nem is sejtették, hogy Danikának beteg a szive. Pedig hányszor feküdt műter-

Művészet 1910. évf.

mének árnyában, szívgörcstől kínoztatva, csak a szolgája ápolta, de annak is meg volt tiltva, hogy betegségét elárulja. Halála után egész tömegét a szívbaj elleni orvosságot tartalmazó fiolának találtak íróasztala fiókjában, anélkül, hogy sejttette volna valakivel, mit szenvedett. Halkan, diszkréten, magányába temetkezve, küzdött a kórral, úgy gondolkozva, hogy rózsái sem panaszkodnak, amiért el kell hervadniok...

Mihalik Dániel 1869 december 14-én született Tallóson, Pozsonymegyében. Atyja gazdatiszt volt, ki fiát tudományos pályára szánta, s a fővárosban neveltette. A fiúban azonban művészi vágyak ébredeztek és 1886-ban belépett a mintarajziskolába, ahol Greguss, majd Székely, utoljára Lotz tanítványa lesz, hogy aztán a müncheni akadémián fejezze be tanulmányait. De már ezidőben a tájképfestészet érdekelte. Megismerkedett két idősebb festővel, Molnár Józseffel és Brodszky Sándorral s ezek társaságában jár ki a főváros környékére tájképtanulmányozásra. Ez fontos mozzanat művészete jellemére, ez kapcsolja őt össze a multtal, az első benyomásait a régi rajzlátásos iskola két képviselőjétől szerezve. 1893-ban „Falu vége" c. tájképével jelenik meg a nyilvánosság előtt, de a milleniumi kiállításon két tájképe mellett egy állatképével kelt figyelmet. „Kennelben" a kép címe, egy pár vizslát ábrázol, kitünő megfigyelő erővel, a mint a kutyaól előtt ülnek, állnak, sorakoznak. A kép megnyeri gróf Andrássy Géza tetszését, aki ezidőtől kezdve nagy szeretettel figyeli fejlődését, pártfogója és szorgalmas vásárlója műveinek.

Mihalik Dániel egész fejlődését a Műcsarnok kiállításain figyelemmel kísérhettük. Ezidőben — 1897-ben — Pesten lakik tájképfestő barátjával, Szlányi Lajossal, akivel megegyezik ízlésben, művészi hitvallásban és törekvésben, később hozzájuk csatlakozik a külföldi tanulmányútról hazatérő Olgyay Ferenc is, akivel egy tájképfestő-triászt alkotnak.

RÉT
MIHALIK DÁNIEL FESTMÉNYE
SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM

A következő évben ő nyeri meg a 4000 koronás tájképdíjat és Párisba utazik, ahol a Julian-iskolában folytatja tanulmányait s 1899 telén részt vesz a párisi világkiállítás magyar osztályának rendezési munkálataiban. Párisból hazajövet újra együtt lakik Szlányival és szorgalmasan dolgozik. „Napon" című vizslaképét kivéve, nem igen fest ezentúl állatképet, egész erejét tájképtanulmányoknak szenteli. Már az 1897. évi téli kiállításon vásárol tőle az állam: „Eső után" c. műve kerül a múzeumba, 1898-ban a „Tiszai árvíz", 1899-ben „Téli tájkép", 1901 tavaszán pedig a „Rét". Ekkor a Műbarátok Körében Szlányi, Olgyay, Vaszary festők és Ligeti Miklós szobrász társaságában kis, meghitt kiállításban vett részt, amelyen az említett utolsó állatképen kívül (ezt gróf Andrássy Tivadar veszi meg), csupa finom tájképtanulmányt mutat be.

A következő év döntő jelentőségű életében. Megalakul a szolnoki művésztelep és Mihalik odaköltözik. Ott is maradt mindvégig. Csak az 1903. évi nyarat tölti a Balaton mellett, amelyet nagy szeretettel tanulmányoz; egyik balatoni képét az állam meg is veszi, melyet mikor az 1904. évi düsseldorfi kiállítás magyar osztályában bemutattam, az egész német kritika fölötte nagy elismeréssel fogadott. Ugyanakkor „Zagyva medre" című művével megnyeri a Ráth-díjat (közölve a „Művészet"-ben III. 44.). Nem csoda, hogy a siker felvillanyozta munkakedvét és a következő években sűrűn, a munkák gazdag sorozatával jelenik meg a tárlatokon.

Az 1906-iki téli kiállításon elmaradt: készült egy kollektiv kiállításra, melyet a következő év tavaszán mutatott be az Uránia helyiségében. Egész fejlődését láttuk ott; de a legújabb alkotásai általános meglepetést okoztak. Mihalik oly friss, üde és új színfelfogással mutatkozott be, hogy amikor a java munkáival a tavaszi kiállításon megjelent, „Heretáblák" című művével a társulati díjat nyerte meg (közölve a Művészetben VI., 257.), minekutána 1901-ben már kis aranyéremmel tüntették ki Münchenben. Ekkor nagy anyagi

KORA TAVASZ
MIHALIK DÁNIEL FESTMÉNYE

sikere is volt, gróf Andrássy Géza, Kohner Adolf dr., Majovszky Pál dr. s maga az állam vásároltak tőle.

E sorozatból való az a képe is, mely az 1909-iki müncheni kiállítás magyar osztályán közérdeklődést kelt. Két francia folyóirat kritikusa is megemlékezik róla. Az egyik — William Ritter, a „L'Art et Artistes" októberi számában — azt írja, hogy „dicsőség illeti meg Mihalikot, a ki egyedül — teljesen egyedül, mondom — veszi figyelembe a nagyszerű magyar napot, a zöld és aranyos mezőket, és a hatalmas kumulus felhőt, mely az esti eget betölti". A másik — Montandon, a „Revue de l'Art" decemberi számában — ugyancsak azt írja, hogy talán ő az egyetlen, akit a fényes és meleg magyar ég érdekel, amelyen egy nagy lompos kumulus felhő hömpölyög, mely eltakarja a fényt. Majdnem szószerint egyezik a két vélemény. De nemcsak ebben, hanem abban is, hogy tele van nemzetiségi érzülettel, s legnagyobb festőnek Skuteczkyt, a tótokat festő művészt tartja és Ferenczy Valért, mert — Velka Bányát ábrázolja. Kétkedni kezdünk tehát, hogy Ritter—Montandon úr nem inkább Mihalik tótoshangzású neve, semmint művészete előtt hódolt meg? Mert hiszen az sem igaz, hogy ő az egyetlen magyar napfestő, sőt - látni fogjuk — nem is volt ő soha napfényfestő.

Mindegy. Az elismerés — ha kétes forrásból is, de — megjött. Mihalik azonban nem reagált. Immár évek multak el, s nem állított ki semmit. Mi történt?

Az történt, hogy művészi válság előtt állott.

Elérkezett művészi fejlettségének forduló pontjához, a sok részlettanulmányból előkészített egy nagy szintézist. Ebbeli törekvéseiből ragadta őt ki a halál. Eredményeit épp most készült bemutatni. De akik ismerjük őket, annál nagyobb fájdalommal gondolunk kora elmultára. Most, hogy egy élet gazdag tapasztalatait intuitiv meglátásban egyesíthette volna, tépte ki álmaiból az örök álomba kergető kegyetlen halál.

II.

Mikor kezdett többet tudni mint ar nyi tanult?

Ez a főkérdés. Itt kezdődik az egyéniség érvényesülése, az, ami eredetileg adva van, ami lelkében gyökerezik, ami benne van a művész szemében, amit magával hord, mint a csiga a házát, ami világlátását jellemzi Ezt nem adja meg semmiféle iskola. Minden tanulásnak csak annyi hasznát veszi, amennyivel eredeti vizióját fejlesztheti. Ami ennek kifejlődését szolgálja, akár a mult, akár a jelen művészete az, felszívja magába. A többi mellett elmegy érzéketlenül.

Így történt Mihalikkal is.

A kor, melyben élt, telve volt jelszavakkal, új mintákkal, lázba borító erejű művészettel. Bastien-Lepage szürkéi felváltották a barnalátásos művészetet, a szürkéket a spenótzöld, a napfényben cikkázó erős színek tarkasága, melyet a levegőtónus fogott egységbe, hogy végre magának a levegőnek hullámzását, rezgését, a tárgy és a művész közt levő levegőréteget, a minden formát felbontó, minden szint elnyomó atmoszférikus hatást, magát ezt az effektust keressék.

Mihalikra ez az irány nem hatott. Egyénisége, mely megismerni szeretett, mely naiv örömmel merült el a tárgyak elemeinek vizsgálatába, mint a játékszerét szétszedő gyermek, egyénisége analizishez vezette. Neki nem volt egy előre meghatározott színlátása, hogy aztán utólagosan keresse ki hozzá a természetben a megfelelő motivumokat, mint egyidőben a barnalátásúak, vagy később a mindent szürketónusra felépítők. Mihalik szűzi szemmel ment a természet elé, hogy megtalálja minden táj, minden klima, sőt minden óra jellegzetes forma- és színvilágát. A jellegzetes formát és színt? Hogyan, különválasztotta a kettőt, ami egy? Igen, ezt még Brodszkyéktól, a mintarajziskolától vette, ebben a müncheni akadémia csak megerősítette. Formaelemzésekre alapította ő is művészetét, melyhez, mint velejáró elemet, kapcsolta a színt, s kerülte a formát felbontó napfényhatásokat. Kereste az őszi bomlást, az este, a félhomály, a kései délután színtmegőrző hangulatait, melyekben erősebben érvényesülhetnek a formák, a fák, a mező, a rét alakulatai. S mikor a tarka rét, a virágban gazdag mező életét, a szakadásos omboldalt, sűrű fasorral a tetején s mögötte

A BALATON
MIHALIK DÁNIEL FESTMÉNYE
SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM

az azurkék égen gomolygó barnahasú felhőket ábrázolta, mindez nála csupa részletből egybekapcsolt egységretörekvés, melyből mindvégig kiérezzük az egyes szűkebb összetartozásokat. A rét közepén a kocsi mellett abrakoló két ló, a virágos gyepen a cserje mellett: kép a képben. A domboldal mögött a nagy búzatáblás fensík: újabb kép a képben. Csak a kései nap tompa fénye tartja őket — kissé mesterségesen — össze. A fúrófaragó, minden mesterséget egyenlő odaadással űző, ácsoló, asztaloskodó, szőllőt termelő, rózsát ültető Mihaliknak aprólékoskodó hajlandóságát érezzük ki e korszakbeli műveiből, mindaddig, míg a skót művészettel való megismerkedése rá nem vezette arra, hogy a természetet erősebb összefoglalásban, mélyebb színharmóniákban, szorosabb egységben kísértse meg interpretálni.

Enemű törekvéseit havas tájképei szemlé- tetik igazán. Aki őt ismerte, azt nem lepheti meg, hogy jól ismeri a havat. Az ő hava nem a hagyomány fehér hava. Mert fehér-e a hó? Bizonyára nem a papiros fehérje, különösen meleg fényben, amikor gyönyörű kristályai egymásba omlanak, réteggé fagynak, ráfeküsznek a talajra. De a talaj nem engedi magát, egyéniségéhez idomítja a ráboruló havat, s a levegő sürűsége vagy ritkasága, a magas vagy alacsony fekvés szerint a földre rakódó hóréteg is változtatja színét, fényét, puhaságát, vonalait. Mifelénk különösen szép a hómező! Felületének simaságán megtörnek a sugarak, világító ereje ilykép fokozódik, árnyékjai változatosak, a reflektált fény intenzitása sokféle s ez a csodálatos színjáték mind a fehér elemeivé válik. Bámulatos, hogy napsugárban mennyire nem fehér a hó, mennyire szín[illegible] mennyire át van itatva reflektált fény[illegible] mennyire gazdag kékes, violás árnyé-

kokban, de amelyek sehol sem lesznek uralkodók, hanem harmóniába olvadnak, egységgé alakulnak. A nagy egység a fehér hó. De ez a fehér hó: millió színrészlet. A fehér nem a hó színe, de a hó színe: színekből kialakult fehér-hatás.

Mihalikra, éppen úgy, mint az északi piktorokra, nagy hatást gyakorolt Thaulownak a párisi Luxembourg-képtárban látható téli napja. Napsugár fut végig a dombokat borító nagy hórétegeken. Csupa szín a hava: az eget tükröző lilás, kékes árnyékok ott rezegnek a hójegecek közt, finom, halk színjátékban, aztán egybeolvadnak és szürkés-fehér színharmóniát alkotnak. Ez útbaigazította Mihalikot. Már első téli tájképén a néma, havas erdő belsejébe vezeti, ahol érintetlen tisztaságában ül a fákon a szürke pára, ül az ágakon a kemény zuzmó, ül a földön a száraz hó. Az erdőalja száraz kórói ki-kibujnak a hólepelből, megtörik fehérségét és gizgazos ágazataikkal szeszélyes arabeszkeket teremtenek az előtér síkságán, melyet kettévág a befagyott patak. De már sokkal bátrabb az előadása a Ráth-dijat nyert „Zagyvapart"-ján, hol a hóval belepett házikókat nagy dekorativ vonalakba felbontva ábrázolja. Szürkés-barna mocskos vizében nem tükröződik a levegő, nem hat rá az ég, nem itt kereste a hatás feltételeit. Hanem a házakat megülő hó dekorativ hatásának, gazdag elemzésében, melyet finom ízléssel figyelt meg. Valami lomha nyugalom érzése száll felénk, a téli idő, a tetszhalál érzése, melyet nem szín-, hanem vonalhatással fejezett ki. Kézirásának erőteljessége, ecsethúzásának határozottsága is kitünően szolgálja ezt a hatást.

Részletmegfigyelő erejét fokozottabb mérvben szemlélhetjük balatoni képeinek legjobb termékén, az állam tulajdonában levő „A Balaton" c. művén.

Sajátságos, a Balatonnak még nincs festője. A leggyönyörűbb művészi hatásokban oly gazdag tavunk még nem találta meg festő-poétáját. Mészöly Géza már-már közelébe férkőzött, de a szemében maradt müncheni sárgásszürke tónus egyformaságába merítette. A partról nézte s inkább a parti részletet, semmint a vizet szemléltette. Az előbbek közül Vaszaryt is érdekelte, [illegible] inkább jelenség volt, semmint élő lény, sajátos temperamentummal, határozott sajátosságokkal, nem kereste egyéni jellemvonásait, víztitkait, atmoszférikus csodáit, pedig ezekből fogják kiszakítani — ha eljő a festője — művészi szépségeit.

Mihalik ezt megérezte és eredményeket is ért el, főleg „A Balaton" című művében. A víz élete kezdettől fogva érdekelte; a tó partján állva rá-ráhajolt ő a víz tükrére is, hogy meglesse titkait, melyek különös érzéseket keltettek benne, amit nem egyszer erőteljesen kifejezett. „A Balaton"-ban megtalálta a víz jellemét és e jellem kifejezésére szolgáló eszközöket. Ő nem volt fényfestő, aki csak a fény játékát, ragyogását, vibrálását, a víztükrön való végigsiklását és az ezekből kialakuló hatásokat figyelje meg. Ő belemerült a víz jelenségének életébe, megfigyelte a víz felületének, anyagának, színének és tükröződésének igazságait, részletről részletre haladt kutatásaiban s „A Balaton"-ban egységhez is jutott.

A kék égen hatalmas, gomolygó felhő lebeg, a hegyek mögött lemenő nap az egyik oldalára aranysárga fényt szór, melytől belső tűzben égni látszik, míg alul violás reflexek csillognak elő.

A sekély parti víz ki-kicsap a sárgás agyagos talajra, hogy mélységet nyerve tükrözze vissza a kék eget, a színes felhőt. A földnyelv mögött erős hullámtörésben rohan az ár, fehér habot verve, melyen zöldeskék reflexek hosszú sávokban húzódnak végig. A háttérben sárga dombok. Violaszínű hegyek a túlsó parton.

A főtónust az ég adja meg, a világítás és színhatás forrása, amint ott tükröződik a sekély vízben. A tükröződés megfigyelése itt kitünő. A tükörképet, — melyet virtuális képnek neveznek, mert anélkül, hogy valóban létezne, úgy hat a szemre, mint a valóban létező, — az a szempont befolyásolja, melyet a szemlélő elfoglal. Minél magasabban állunk a víztükör fölött, benne a partból annál kevesebb látszik. Mihalik egész közel volt a parthoz, hogy a tükröződést hangsúlyozhassa, hogy azt a különbséget mutassa be, ami a való és a virtuális kép között fennáll, nehogy ismétlésbe essék. [illegible] úgy látszik, — főleg a nyugodt víz-

ben, — mintha ugyanazon perspektivikus mélységben lenne, mint a való kép a magasságban, míg a nyugtalan, mozgó, fodros vízben a reflexek eltolják, elnyujtják, néha kétszeresre is, ami elevenséget, kontrasztot teremt a víz vízszintes mozgásába, függőleges elemet kapcsolva bele. Mihalik tükörképe nem ismétlődés, a lassú fodrozás formáit meg-megszakítja, de azért nagyon tisztán látható, mert vize az öbölben még nyugodt, míg hátul, a földnyelv mögött, csak erős sávok láthatók, felhőknek megtört formái, olyanok, melyeket mi az égen nem láthatunk, csak a víz láthat és láttat, mint ahogy mi a part fáinak leveleit is máskép látjuk, — felső lapjaikat látjuk, — míg a víz tükörképe az alsó lapokat mutatja.

Befolyásolja a tükörképet a gyűrűzés is, mellyel a festő a víz mozgását jelzi; ritkás ez a nyugodt vízben, — mint Mihalik öblében, — sűrűbb a mozgóban, — mint Mihalik képe hátterében, — elöl kígyózó lassúsággal halad, hátul, a mozgó vízben, táncol, torlódik, egymásra tólul, mintha haláltánczot járna. Ezeken a táncoló hullámfodrokon — mint a csiszolt gyémánt lapjain — meggazdagszik a reflexek játéka, a mint az eget, a fényt, vagy a part egyes jelenségeit felkapva, meg-megtörik a fazettákon, hogy — mint Mihalik képén — zöldeskék sávokba olvadjon.

A víz színét befolyásolja a fényforrás, az ég is. Nem minden fénysugár reflektálódik a vízen, mert egy része behatol a vízbe és ettől kapja a színét. Minthogy rálátásunk szerint a tükörképek változnak, változik velük a tükörkép színe is, fény- és árnyhatásokkal vegyest. Ehhez járul a vízbe behatoló fénysugaraktól megvilágított víz felszíne; minél mélyebb a víz, annál több fény hatolhat bele, a víz felszíne tehát annál tökéletesebb, minél sekélyebb a víz, annál többet ver vissza, a víz felszíne annál világosabb, tisztább, tükrözése annál erősebb. Ezt is megfigyelte Mihalik, s a sekély öbölben mily erős a tükröződés, míg hátul, a mély vízben csak a felület szine, s a fényreflexek láthatók. Ehhez járul az a megfigyelése, hogy a tükröződést egész elől mutatja, amikor a rálátás majdnem egyenes, s így az erős tükröződés valószerű. De színben [illegible] tónussal mélyebb kék a vízben [illegible] ég színe, ami szintén jó megfigyelés, mert a virtuális képet mennyi minden módosítja. . . .

Ezen a példán be akartuk mutatni a művész intellektuális munkáját — megfigyeléseinek intenzivitását, — részletrajzának gazdagságát, hogy megismerjük szellemét, mely azonban nem ér el eredményt, ha csak itt, a részletrajznál marad. A művész, akinek műve előbb jelenik meg a maga egészében, s a lelkében intuitive meglátott egységes képnek részleteihez szedi csak a természetből az elemeket, enélkül, az intuitiv egységben látott kép nélkül, eredményt elérni nem fog soha.

Hosszas tanulmányozások után tudja csak az egységben látott belső képet felépíteni, de az egységbenlátásból kell kiindulnia, hogy ahhoz térhessen vissza. Itt „A Balaton" című művében eljutott ehhez az egységhez is: a derű, a gyöngéd érzés egyéni kifejezéséhez.

Visszament aztán Szolnokra és tapasztalatait értékesítette. Kereste az egységesítés feltételeit.

III.

Csak most — a tanulóévek után — jutott el a maga művészi formájához. Egyelőre csak képzeletben. De intuitive már látta azt.

Jött ezután egy új küzdelem: megkeresni a forma kifejezésére szükséges eszközöket. Ki láthat be a művész lelkébe, mialatt keresi és megtalálja — ezer téves ösvényen, száz hamis csapáson való tévelygés után — a maga életérzésének megfelelő új formát?

Az 1904. évi téli kiállításon már meglepett az új kísérletezéssel. A mint tompazöld fűzfabokrai előtt állottunk, önkénytelenül került az ajkunkra a szó: glasgow boy . . . a skót művészek szordinóval játszott, lefogott hangú muzsikája . . . Igaz, — volt valami közös Mihalik finom gesztusai és a skótok halk zenéje között. De idegen látásra csak nem építi fel a stílusát? Ment vissza a természetbe, hogy az új színformához onnét merítsen kongruens képeket, ment a Tisza áradásához, a tiszaparti halásztanyához, ment az erdőbe, tavaszi hóolvadáskor, amikor a felolvadt hólepel alul ki[illegible]angzik a talaj barna alapszíne, a fákról is [illegible]ullott [illegible] [illegible]ra, tompa, megtört szinek [illegible] [illegible]ák [illegible] pis[illegible]os hó fehérjét, újra

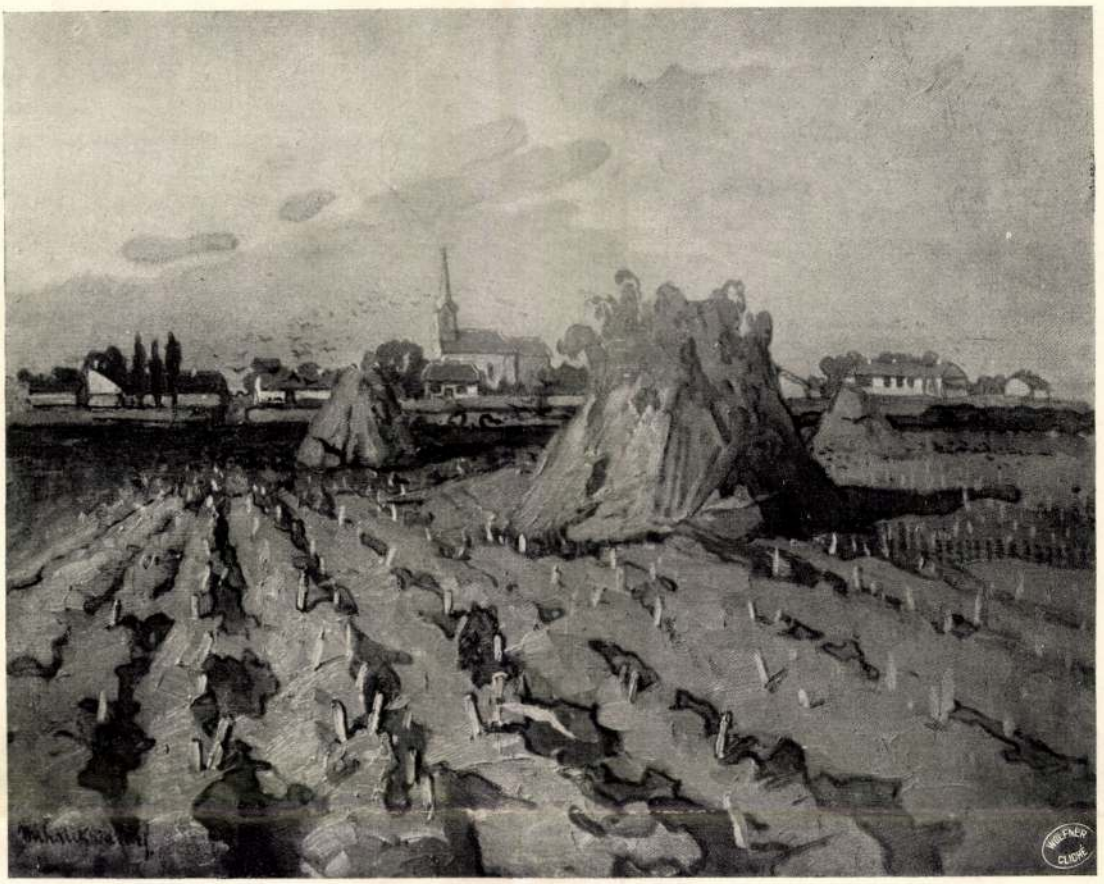

KAZLAK A MEZŐN
MIHALIK DÁNIEL FESTMÉNYE

kitört belőle részlethajszolásra termettsége, de most már határozott egységre való törekvéssel párosulva. Ez volt Mihalik legkeservesebb korszaka. A kritika nem tudott mihez fogni, társai sem értették — aztán elhallgatott. Az 1906. évben aztán nem láttunk tőle semmit, hogy majd az Uránia kiállításán egy új szintézissel jelenjék meg.

Az új szintézis alapja: a szín. Eszköze: a dekorativ színfolt, mely nagy formákat ölel át. Mihalik úrrá lett a részletek fölött, megtalálta a formafelfogás egyszerűségét, s egy új elemet, a színfoltok határvonalaival teremtett dekorativ hatást vitte be művészetébe, ami arra átalakító hatással volt, megifjította, megerősítette, gazdaggá és férfiassá tette. Vonalhatásokat kombinált a színfoltok tüzével, melyeknek intenzitását fokozta, ragyogást, erőt adott nekik és azért színegyhangolásokkal élénk, tüzes, derűs hangulatokat teremtett.

Rózsasora, napraforgói szinte geometriai arabeszkekben alakultak ki, vonalhatásra építette fel műveit, de amellett az egyes színek egyéniségét is hangsúlyozva, végül nagy színegységekbe öntötte őket. Valami hasonló törekvés a levegőben volt. Gauguin kiadta a harci jelszót: „Ami az impresszionista művészetet inferiorissá teszi: a mindent visszaadni akarás vágya. Az ensemble eltünik, megfullad, a sok részletben. Unalom a következése". Ez a felfogás szájról-szájra járt és a dekorativ egyszerűsítésre való törekvésben csúcsosodott ki. Cézanne színstílusával átalakította az ifjak művészetét. Visszhangra lelt Mihalikban is és új formateremtésre buzdította.

Nézzük meg egyik ilyfajta törekvést elárulo művet: a „Kazlak a mezőn" címűt. A cím

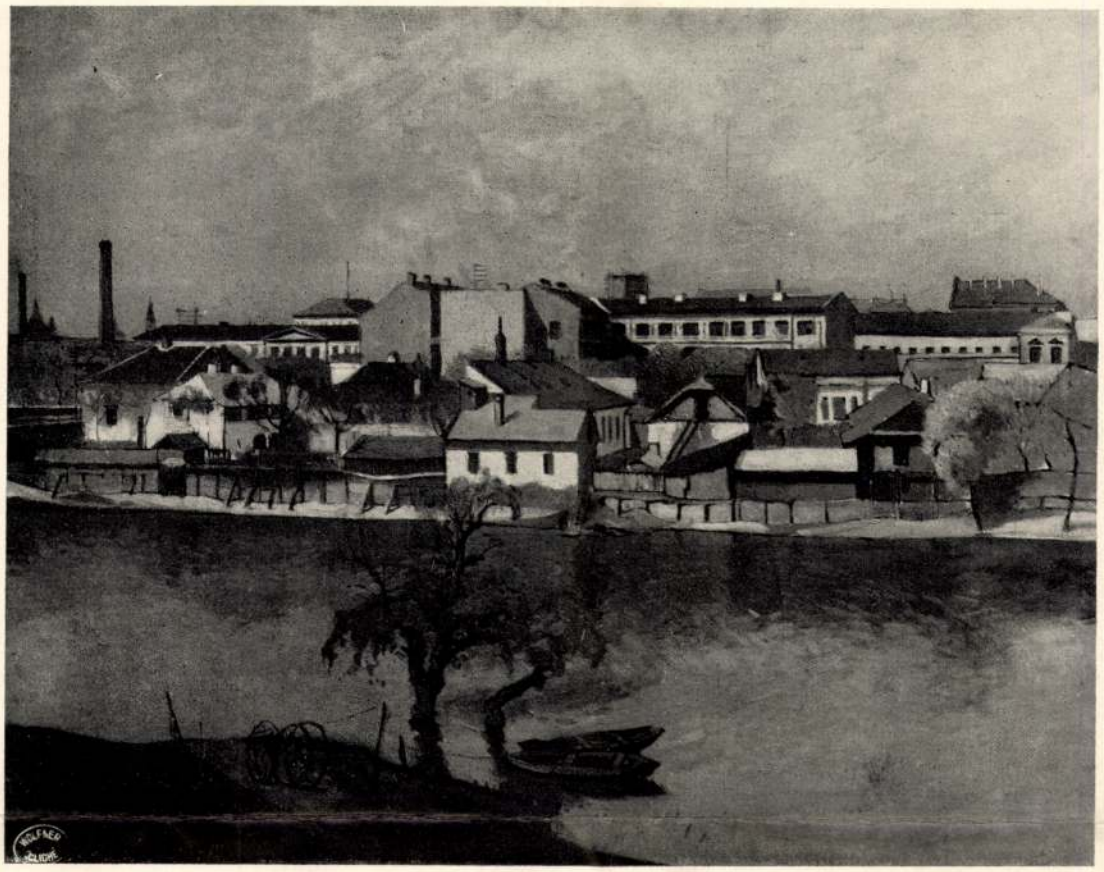

A ZAGYVA PARTJA
MIHALIK DÁNIEL OLAJFESTMÉNYE

eszünkbe juttatja Monet hasonló tárgyú ciklusát. Mi lett a motivumból? Monetnál fénybenyomások sorozata. Az atmoszférikus hatások váltakozásának megrögzitése, amint a regg, a dél, a napszállat fényhatásai más más érzést keltő harmóniákat csaltak ki egyazon motivumból. Mihaliknál a letarolt ugar kórói mindmegannyi leegyszerűsitett színfolt arabeszkjei tagozzák a tért, a háttérben a falu utcasora, a középen a templom tornya, mind, hasonlókép arabeszkjáték, ellenkező, de ellensulyozott mozgásokban, míg a középen a kazlak szín- és formakülönbségei a tér teremtését szolgálják. Ez lett Mihalik részlettudásából: nagy szín- és vonalegyszerűsítés, mély tüzű harmóniákban. Egy új muzsika, melyben a vonal és szín egyensulyából szállnak ki felénk az új melódiák...

Ismét nagy csönd követte az 1907-iki tavaszi kiállítás érdekes bemutatkozását, feltünően hosszú csönd. Mihalik pedig ezalatt folyton dolgozott a megtalált művészi forma kiépítésén, életérzéséhez való átidomításán.

A szinek tüzének fokozását igen is hangosnak, lelkétől távolesőnek, a napfény vibrálását bántónak, halk gesztusokhoz szokott ritmusérzésével ellenkezőnek érezte. Ezt csak most tudtuk meg, hogy halála után megtekintettük az utolsó években festett műveit, melyeket posthumus kiállításon fog megismerni a közönség. Az elv megmaradt: a dekorative felfogott világ, a vonalritmusra épitett egység, s a színfoltokból kialakuló vonaljáték. De Mihalik fejlődött. Fejlődött a tompa, üde, halk színharmóniák felé. A gyönge, az elmosódó, a lágy melódiák kiérzéséhez. Zene lett a művészete. Mollban irt zene.

Hogy e harmóniát megkapja, a távolból

látáshoz menekült, adott esetben rálátásból nézte a természetet, mikor minden egyes forma elmosódik az összhangban, helyet kap az egészben, része az egésznek, s csak annyira él, amennyiben az. A művésztelep tornyából nézte egy áprilisi napon a Zagyva partját, túlfelől a sárga, zöld és kékre festett házikókkal, az égen violásfehér bárányfelhők uszkálnak, a vízből fűzfák állnak ki, árnyat vetve a vízre, melynek partjához csolnak van kötve, a parton finom, tavaszi zöld gyep fut végig, s ez a tavaszi, üde zöld adja meg az alaphangot.

Ebbe a zöldbe érezte bele a harmónia minden egyes elemét, minden színt, minden árnyékot, finom hálózatként omlik ez végig minden részletén, felfogva a kontrasztokat és fátyolával elnyomva a kikivánkozó erősebb szineket.

Ez a tavaszias finom zöld uralkodik e korbeli művein, a Pityó-parti részleteken, a Zagyva-áradásokon, ahol a Balaton mellett megfigyelt víztükröződések eredményeit gyönyörű arabeszkekbe foglalja, finom ízléssel vonaljátékot teremtve az áradásból kiálló száraz farudakkal, finom lepelt hullajtva rájuk, amint napszálltakor finom párázat vonja be a zöld árnyékokat, melyek ott lebegnek a víz tükrén.

Hozzányúl a víz stilizálásához is, a gyűrűzések rajzából teremtve meg az arabeszkeket, melyekre őt a víz ismerete vezeté.

Itt-ott meglepő grafikai hatások keletkeznek, gyöngéd, lágy tónusok, halk muzsika...

A maga formájának kialakulásában itt tartott, mikor egyszerre közbeszólt a végzet...

Nem az az érzésünk, hogy ezek végleges eredmények.

A kettétört, a húrját vesztett hangszer hangjai ezek.

A magyar művészet minden barátja gyászt visel a szívében.

Dr. Lázár Béla

nak elébe. Ami pedig a legérdekesebb, a főváros állítólag koncessziót fog adni a berlini »Eispalast« társaságnak, hogy a volt »Silos« helyén monumentális palotát, jégpalotát, architektónikusan inpozánsat, méretekben hatalmasat — emeljen. És akkor — aztán, a »Palatinus« bérkaszárnyái lesznek a spanyolfal előtt. Lám ez klasszikusan pesti, tradiciókat tisztelő, régi-régi szabályozás.

* * *

Szabályozni, mondjuk: parcellázni, illetőleg építeni akarnak a Károlyiak is. Lebontják az egyetem-utcai régi Károlyi-palotát és hatalmas bérpalotákkal beépíttetik a palota mögött elterülő gyönyörű parkot. A terv kétségen kívül magánügyük a grófoknak, egy kicsit pénzügy is, de egy kicsit lelkiismereti ügy is. És amennyiben pénzügye, éppúgy mintha lelkiismereti ügye is lehetne a fővárosnak. A beépített és végig aszfaltozott Belvárosnak régi vágya, hogy egy méltó parkja legyen és méltóbbat a Károlyi-parknál elképzelni sem lehet. Ez lehetne a pesti Park Moncean. Erre pedig úgy közegészségügyi, mint esztétikai, de társadalmi szempontból is szüksége van a Belvárosnak. A fővárosnak pedig nem szabad napirendre térni az ügy felett. A fővárosnak mindent el kell követni, hogy ezt a parkot megmentse a Belvárosnak. Száz és száz, ha áldozattal is járó megoldást lehetne találni, hogy a park is megmaradjon és a Károlyiak is építhessenek. Nem utotsó dolog lenne, magában a Belvárosban akciót indítani, esetleg pénzügyi akciót ...

* * *

Mindez pedig csak egy-egy kiszakított szemelvény a főváros jövő szabályozási krónikájából. A városházán foliánsba gyűlnek a tervek; képrészletek az új Budapesthez. Lapozgatni fogunk benne. —*elle.*

SZELLEMIDÉZÉS

Halott művészek képeiről van szó, kezekről, amelyek nemrég pihentek el, értékekről, amelyekről azt hittük végképpen lezárták és íme, még egyszer meg kell csinálnunk a számadást. A borzongós sötét cím tehát senkit meg ne riasszon.

Három halott művész képei reklamálják az igazságos és — ha ilyesmiről szó lehet — végleges ítéletet a műcsarnok szezónmegnyitó kiállításán.

Akik festették e képeket, beérkezett, fémjelzett, műcsarnoki piktorkapacitások voltak, tulajdonosai különféle érmeknek, díjaknak és mindhármuk megfestői leltározott állami gyüjteményben örökéletre kárhoztatott képeknek. Kárhoztatott; mondom, mert az unokák hidegen és közömbös arccal haladnak majd el vásznaik mellett és semmiképpen sem lesznek hajlandók arra, hogy nagy fáradsággal kihámozzák ezekből mindazt, ami harminc esztendőn túl is valamenynyire értéket jelent.

Bruck Lajos, Papp Henrik és Mihalik Dániel.

Elindultunk tehát mi, akik még féllábbal benne éltünk egykor abban, ami az ő lényegüket teszi, akik még meg tudjuk érteni, amit az utánunk következők már nem érthetnek meg, akik ismerjük az okokat, ismerjük a harcok menetét, az ütlegek súlyát és végigjártuk a kiábrándulások egész útvesztőjét.

Bevallom, Bruck Lajost sokkalta kevesebbre taksáltam életében, mint halála után. Igazán nem jelentett részemre egyebet, mint egy nevet, egy unalmas barna színfelületet, egy olyan műcsarnoki zugot, ahol megdermed minden élet. Nem rajtam múlott, hogy így történt. Ez az ember évek óta csak azt vitte vásárra, ami az ő művészete megrontójának, a rosszízlésű, műcsarnokban vásárló közönségnek tetszett, másszóval kegyetlen mázolásokat. Ami szimpatikus próbálkozás, elevenség, természettől adódott piktori közvetlenség beletévedt a munkáiba, az rejtve maradt és most halála után kerültek napfényre azok a képek, amelyeket ő kalmár számítással nem állított ki, mert nem vélte azokat eladhatóknak.

Forradalomra ne gondoljon senki sem. Munkácsy hatása alatt dolgozó, de annak komponáló erejét nélkülöző finom látású ember volt Bruck Lajos. Bátortalanul révedezett és elnyomta magában mindazt, ami

JEGYZETEK

VÁROSSZABÁLYOZÁSI KORREKTURÁK

A szabályozást és az átalakítást rendszerint a törvényes fejlődés követeli a városokban. A mezővárosból székvárossá, a székvárosból világvárossá fejlődés megváltoztatja a forgalom menetét, új utakat vág, új tereket követel, de beleszól az esztétikai szempontokba is. Nagyjában így van ez Budapesten is. Itt azonban mellékszempontok is vannak. Nálunk a szabályozás és az átalakítás rendszerint egy előbbi szabályozás és átalakítás következménye, rendszerint város esztétikai és forgalmi korrektúra, szóval régi, vagy új bűnök jóvátétele.

* * *

A belvárosi plébánia templom környékének szabályozása például nagyon természetes lenne, ha nem követelne olyan természetellenes megoldást. Valamikor nem is olyan régen szabályozták a Hatvani-utcát és azzal együtt egy darab Belvárost. A mostani feladat pedig ezt a szabályzást szabályozni. Vagyis az utóbbi szabályozást nem a törvényes fejlődés követeli, hanem az értelmetlenség és ötletszerüség, amelyekkel előbb szabályoztak. A megtörtént szabályozás után tehát az új szabályozóknak adva van egy új híd, mely egy új tört út folytatásaként, oldalt, maga alatt és útban hagyva egy régi templomot, neki szalad egy öreg hegynek. A tört utat és a hidat nem lehet szabályozni, a a templom azonban útban van. De mert ez a templom régi és történelmi érték, tehát nem lehet útban és mert mégis szabályozni kell és mert a történelmi templomot mégis csak egy gödörbe temette a szabályozás, következésképpen a gödröt kell szabályozni, miután pedig a gödörben áll a piaristák rendháza is, tehát a templom helyett a rendház áll az útban és így — világos, — a rendházat kell eltávolitani. Lám, ez egy kroki, mely előtt mégis kénytelen komoly arcot vágni az új rezsim és kénytelen — és tényleg kénytelen, szabályozni és ötven percentre megoldani a dolgot, úgy-ahogy. Szóval a piaristák házát előre tólják a Váci-út vonalába, a piaristák mai telkére pedig óriási modern szállodát tervez a főváros, tervezteti pedig Steinhardt Antallal. A régi, állítólag Árpádkori templom közvetlen környékét pedig Schulek tanárral, a halászbástya épitőjével fogja lépcsőkkel és terraszszokkal dekoráltatni. Eredmény: ahol most tér van, ott fog állni a piaristák háza, ahol most a piaristák háza áll, fog állni egy másik ház, amiért szabályoznak pedig, a plébániatemplom, továbbra is ott marad a gödörben, továbbra is útjában fog állni a híd által nyitott forgalomnak és továbbra is féloldalt útjában fog állni a megtörve bár, de egyenesen futó Kossuth Lajos-utcának. Szabályozni tényleg kell, de, aki itt jobban tud szabályozni, — annak elölről kellene kezdeni a dolgot. Már pedig az is csak szabályozás lenne.

* * *

Szabályozzák a Kálvin-teret is. Tegyük hozzá, hogy ez a szabályozás is szükséges. Különbség csak az, hogy ezt tényleg a fejlődés követeli. Úgy a forgalmi, mint az esztétikai fejlődés. És csodálatosképpen megértették ezt a református templom urai és a főváros is. Külön-külön megértették és — ez a legcsodálatosabb, — együtt fognak a szabályozáshoz. Mind a ketten épiteni akarnak. A régi templom helyén újat a reformátusok, a hét oroszlán cimü ház helyén pedig a főváros. A legméltányosabb értékelésre méltóan közös eszmei pályázatot irtak ki, eleve is dokumentálva ezzel, hogy egységességre törekszenek és nem akarnak szabályozási alapot nyújtani a majdan újra szabályozóknak. Hogyan fog sikerülni a terv, a terveken mulik, de maga az elv tiszteletreméltó.

* * *

Szabályoznak pesti Duna-mentén, a Margit-híd környékén is. Előbb a Dunát szabályozták és ez rendben is volt, most azonban a parton szabályoznak és ez sehogyan sincs rendben. A Lipót-körúttól Újpest felé gyárak éktelenitik el a fejlődő fővárost, érthető tehát, ha első sorban arra gondolnak, hogy bérházakkal és palotákkal spanyolfalat huzat-

Mihalik Dániel

Rózsaffy Dersö – Szolnok jelentősége a magyar műnészetben.

MAGYAR MŰVÉSZET 1927. 611. 616. l. (Képpel.)

BIHARI SÁNDOR (1856—1906): KÉJUTAZÁS A ZAGYVÁN. Szolnok. 1886

Bischitz Matild úrnő tulajdona

~~Bihari Sándor~~

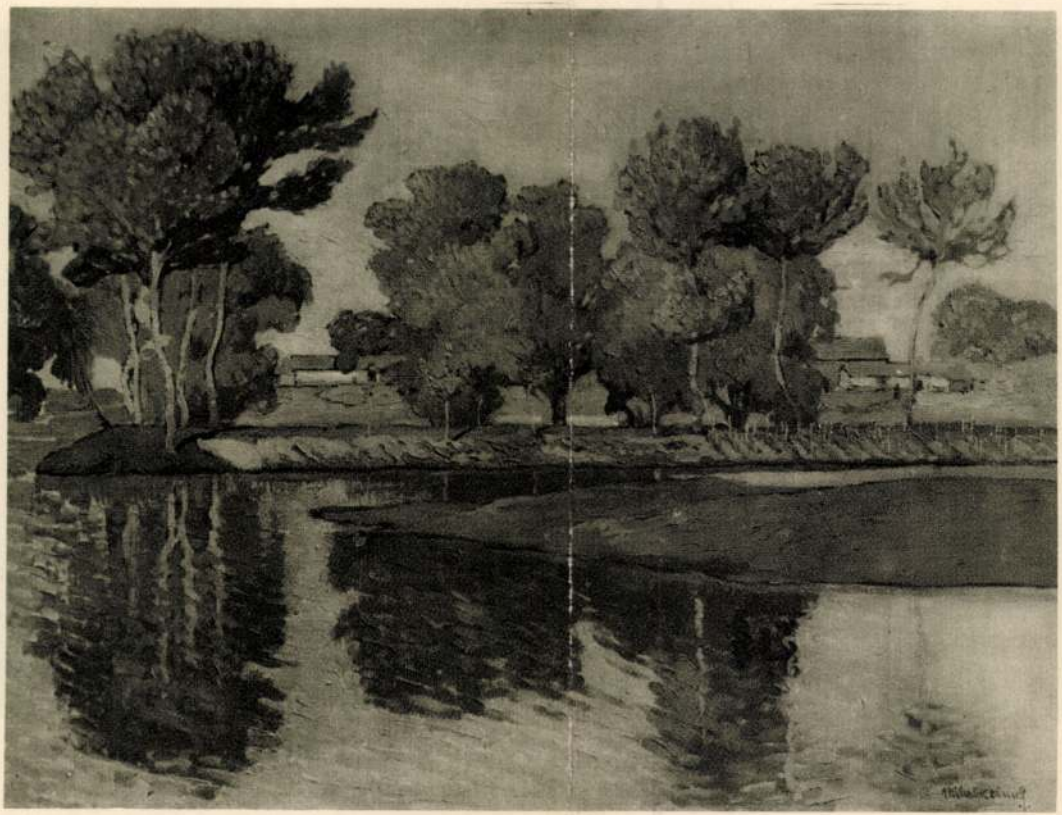

MIHALIK DÁNIEL (1860–1910) – HÍZPART

M.D.K.

Mihalik Dániel

"Nagy vásznán a hatalmas levegőhatás a legérdekesebb"-irja Lázár Béla: "Tavaszi tárlat" c. beszámolójában.

Magyar Salon, Bp. 19o1. május hó
116-126. lap

M.D.K.

Mihalik Dániel

Bánóczy József rendezte sajtó alá a "Remekirók Képes Könyvtára" "Berzsenyi Dániel" c. kötetét. A lap "Irodalom" c. rovata "Az irodalom kincsei" cimmel felsorolja a kötet illusztrátorait. Közöttük szerepel a müvész.

Magyar Salon, Bp. 1903. január. 38. kötet. 420-421. lap

M.D.K.

Mihalik Dániel

A "Téli tárlat"-ról szóló beszámolónak "A magyar tájkép" c. fejezetében Lázár Béla "a magyar föld festő poétái" között emliti meg a kiállitáson szereplő müvészt.

Magyar Salon, Bp. 19o1. dec. hó. XXXVI. kötet. 242-253. lap

M.D.K.

Mihalik Dániel

"...borongós nyirfái.."-ról igen komoly elismeréssel ir Lázár Béla: "Téli tárlat" c. beszámolójában.

Magyar Salon, Bp. 1901. febr. hó
982-994. lap

Festészet.
„Tisza partján" c. kép.
(Mihalik Dániel-töl).

K. V. 431/1899.
1899. jun. 28.

Festészet.
„Nyíres" c. kép.
(Mihalik Dániel-töl).

Vr. V. 32/1899.
1899. jan. 14.

Mihalik Dániel

* Lyka München

63. l.

Illusztrációk.

Mihalik Dániel

Jestő.

Kr. V. 292/1898.

1898. márc. 22.

Mihalik Dániel Jesto.

Kr. T. 32/1899.
1899. jan. 14.

Mihalik Dániel Jessö.

Kr. T. 431/1899.
1899. jun. 28.

Mihalik Dániel

l.

Végvári Szohnok

35. 36, 54. 55. 67.

73. l.

1949. okt. 18.

I.

-be

Kirándulás a pilisi hegyekben.

(Iskolai dolgozat.)

Már a kirándulás előtti napokban izgalommal hínültünk az útra. Minden ki felszerelte magát jól, mert az idő elég rossz volt.

Hétfőn hajnalba indultunk el az internátusból. Nagyon örültünk a hos

Mihalik Daniel

1901-ben II. oszt.
éren Münchenben

Off München 1905

17, l-

IV.	46	2	—	—	2	2

etik, ha a tanfolyam befejezése után
elkező és tényleges gyakorlatot foly-
nűködést igazol.

terjed, mely november hó 3-án kez-
szám osztályonkint 44—46 óra között

s-, ács- és kőfaragósegédek, továbbá
rékonyan és helyesen írni és olvasni
nelyhatóságilag láttamozott bizonyít-
lőre, legalább is a felvételt megelőző
reztek. Mindazoktól, akiknek négy
kolai előképzettségük van, a tanár-
a meg, melynek tárgyai: a magyar

leti és gyakorlati képzettségüket iga-
n vizsgálat alapján a II. évfolyamba
yamra díjmentes.
okat kell bemutatni:
t;

MÜVÉSZET Péczely
IX.évf.1910.
[redacted]
318.1.

M i h a l i k D á n i e l :

Rét.
Szépmüvészeti Muzeum

Olajfestmény.

MŰVESZET
IX.évf.1910.

Péczely

325.1.

M i h a l i k D á n i e l :

A Zagyva partja

Olajfestmény

MŰVÉSZET
IX.évf.1910.
[illegible]
324.l.

Péczely

M i h a l i k D á n i e l :

Kazlak a mezőn

Olajfestmény

MÜVÉSZET Péczely
IX.évf.1910.
321.l.

M i h a l i k D á n i e l :

A Balaton
Szépmüvészeti Muzeum

Olajfestmény.

M Ű V É S Z E T
VI.évf.1907.
257.l.

Péczely Béla

M i h a l i k D á n i e l:

Heretáblák

Olajfestmény.

– tavaszi tárlat társulati dijának nyertese.

M Ü V É S Z E T
VI.évf. 1907.
21.l.

Péczely
Béla

M i h a l i k D á n i e l :

Tanulmány/Elszórt fák/

Olajfestmény.

M Ű V É S Z E T
X.évf.1911.
152.

Péczely

M i h a l i k D á n i e l :

Heretáblák

Olajfestmény

Társulati dij 1907.

Mihalik Dániel

festő

Magyar Iparmüvészet, 1897/98.

I. köf. 8. n. 372. o.

Hivatalos tudósítások.

MŰVÉSZET
III.évf. 1904.
220.l.

Péczely
Béla

M i h a l i k Dániel:

Tájkép

Olajfestmény.

M Ű V É S Z E T . Péczely Béla
III.évf. 1904.
44.l.

M i h a l i k Dániel:

Zagyva medre.

Olajfestmény.

A Ráth-dij nyertese a Mü csarnok téi tárlatán.

M i h a l i k Dániel festő

M Ű V É S Z E T
I.évf. 1902.
284–287.
"A magyar festők.."

Mihalik Dániel kiállítása az Uránia mükereskedésben. 1907. III. 6.

Művészet.
VI. évf., 1907.
131. l.

M i h a l i k Dániel festő

MŰVÉSZET
XII.évf.1913.
234.
"A szolnoki müvésztelep..."

Mihalik Dániel

festő

Revue de Hongrie

1926. XIX. a. XXXIV. k. 182-195. l.

Szinyei-Merse Pál és a magyar táj-képfestészet (Ybl Ernő)

Mihalik Dániel, festő

Budapest Szemle, 1911.

CXLVIII. 485.–488. l. D.: – Tárlat.

Művészek

Mihalik Dániel festő

Budapesti Szemle CLVII. 1914.
280-291. o. Berzeviczy Albert:
Jelentés az 1913. évi Greguss-
jutalom tárgyában

Szolnoki müvésztelep

Lázár Béla cikke Mihalik Dánielről.

Müvészet IX.évf. 1910. 317-327.l.

MÜVÉSZET Péczely
IX.évf.1910.
[redacted]
319.1.

M i h a l i k D á n i e l :

Kora tavasz

Olajfestmény

Mihalik Dániel, fest

Művészet, III., 1904. 54.

Hazai krónika.

Mihalik Dániel, festő

Művészet, III., 1904. 55.

Kitüntetések

Mihalik Dániel

A szin és fényproblémák mellett a táj részletező megfigyelése révén kifejezésre jutott érzelem bizonyitja a müvész magyar mivoltát, mint Lázár Béla irja a "Téli tárlat"c. beszámolójának "A magyar tájkép" c. fejezetében, a magyar föld festő poétái közé sorolva a müvészt.

Otthon, Bp. 19o1. dec. hó
18-29. lap

Mihalik D.

Festményének repr.-ját "Téli táj" cimmel bemutatja a lap.

Otthon, Bp. 1903. február hó
63. lap

Mihalik D.

A Balatont festi napfény mellett, holdfény mellett, legfőkép szinhatásait keresi,-irja Lázár Béla: "A téli tárlat" c. beszámolójában.

Otthon, Bp. 1903. december hó.
33-41. lap

Nikodik Dániel

Támogatta a Szolnoki Művésztelep létrehozásának gondolatát.

Zádor István emlékezése a Szolnoki Művésztelepről.

Jászkunság 73/1 32. o.

Mihalik Dániel

1. Parkrészlet o.v. 51x66

2. Fürfa birhákkal o.v. 113x125

Plein-air festészet a magyar műrészetben
kiállítás 1973. M.N.G. Szolnok

Mihalek Dániel

a szolnoki művésztelep

festőjének neve említve

Fülep Lajos: A művészet forradalmától a nagy forradalomig

Bp. 1974 Magvető

32. old.

Mihalik Dániel

művész, a szolnoki művésztelep alapítása iránti kérvényt 1899-ben aláírta. A telep első törzstagjai közé tartozik, ahol 1902-ben kezdheti meg a munkát az új műtermekben.

Rideg Gábor: Szolnoki művészet '72

Alföld 1972/6 49old.

Mihalik Dániel

1901-ben alakult meg Szolnokon a Művészeti Egyesület. Két bázt - 6-6 műtermes lakással épült fel, melybe, beköltözött, a telep első törzstagjaként.

Láttuk, hallottuk.
1972. júl. 7. Petőfi 21.13 | 11 | Rj.

Mihalik Dániel
festő

75 évvel ezelőtt a művésztöbb társával
a kultuszminiszterhez folyamodott, hogy
szolnokon való letelepedésüket segítse

Kaposvári Gyula: Chiovini Ferenc
Művészet, 1974 aug. – 21 lap

Mihalik Dániel, festő

Megemlítve. („türek")

Sándor László: Plehanov magyar festőkről

M. 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. aug. 25.

Mihalik Dániel tájképfestő (1)

Szolnokon dolgozó úchány művésszel együtt 1899-ben folyamodott a kultuszminiszterhez, segítené őket a szolnoki művésztelep megalapításához. Rövidesen megalakult a „Szolnoki Művészeti Egyesület". — Sajnos a „háború előtti Művésztelep tagja már nem él. A művész szenvedélyes vadász is volt.

Zádor István kéziratos feljegyzéseiből: Emlékezése a Szolnoki Művésztelepről.

Jászkunság, Szolnok, 1973. márc. 34. old.
35 "

Mihalik Dániel tájképfestő 2.) Folytatás.

A századelejei tájképfestő triász jött Szlányi - Mihalik - Olgyay, akikkel az impresszionista megláttás vonult be Szolnokra.

Ádor István kéziratos feljegyzéseiből: Emlékezése a Szolnoki Műnésztelepről. Jászkunság, Szolnok, 1973. márc. 36. old.

Mihalik Dániel festőművész

A szalonki művésztelep tagjai közé tartozott a művész.

Mártonvölgyi László: Antendrium emlékezés helyett.
Irodalmi Szemle, 1974. 2. 194. old.

Mihalik Dániel festö.

Művészet. 1905. 420. l.

Mihalik Dániel festőművék.

Művéret.

VI. évf., 1907.

257. l.

Mihalik Dániel festő

Szabad Művészet. 1950. IV. 9. 354

Rezinczy János: A Kaposvári muzeum
uj kiállítása

Mihalik Dániel festő

Szabad Művészet. 1950 IV. 9. 350-353

(szegi) Az újjászerdezett szegedi képtár

Mihalik Dániel festőművész.

Népszava XXXV. évf.1907 máj.3.
105 sz. 7 lap.

Tavaszi kiállitás a Műcsarnokban.

Mihalik Dániel, festő

Nouvelle Revue de Hongrie

1932. XXV. a. XLVII. I. 463-467. l.

Lyka Károly: A solnoki művésztelep.

Művészet . 1938.
III évf. 12. sz. 149. l.

Mihalik Dániel: Tél az Alföldön.

MDK

Mihalik Dániel

Tanyák tavasszal, repr.

Mihalik-kiáll. az Urániában. Uj Idők 1907. 25. sz. 623.l.

Megjegyzés:

Budapest, 1965.

Mihalik Daniel

l.

Szabad Művészet

1949. 11-12. sz

47.7. l.

A másolat hite
Szabadsa
igazgat

egyidejüleg a nevezett vállalko-
fokozat szerint bélyegelt nyugta
ában kiadáskép számolja el.

Mihalik Dániel

l.

Szabad Művészet

1950. 9. sz. 350. l.

1123

INGER GYULA FA- ÉS SZÉNNAGYKERESKEDŐ

BUDAPEST, JÓZSEFVÁROSI p. u. X. kapu.
TELEFON: 31-1-20.

Budapest, 193 4 X. 2

Szállitó-jegy

úr

skedjék az alanti árut átvenni:

Kg.

Kg.

Kg.

~~szén~~
apritott fa

Ár	Összeg	
	aranypengő	fillér

enti árut átvettem, melynek et illeti. — Ellenértékét érté- olgáltatni tartozom, elszámo- unk.

Teljes tisztelettel

SCHLESINGER GYULA FA- ÉS SZÉNNAGYKERES

Mihalik Dániel, [festő]

L:Zádor István

Kaposvári Gyula:Emlékezések, találkozások 135-140

JÁSZKUNSÁG, Szolnok 1976. szept. XXII/3.

Mihalik Dániel, festő

L.: Berény R.

Tasnádi A.: Kőséta . . . 9.

Népszava, Bp. 1975. nov. - 16.

Mihalik Dániel festőművész

a Galéria új otthonában, a Várban, megnyílt az első időszaki kiállítás: a 125 éves szolnaki festőiskola első félszázadának történetét eleveníti meg. –
a művész néhány tájrészlete és városképe szerepel a kiállításon.

Tasnádi Attila: Körséta az új Galériában.
Népszava, 1975. nov. 16.

Mihalik Dániel, festőművész

A szolnoki hagyományt számba-
véve meg kell említeni a művész
nevét.

Dolgozók Lapja, /Komárom/, 1945. szept. 21.

Mihalik Dániel festőművész

A szolnoki hagyományt szám-
bavéve meg kell említeni a mű-
vész nevét.

Bényi László: Szolnok, a művész-város.
Petőfi Népe, 1945. szept. 26.

Mihalik Dániel festőművész

a szolnoki hagyományt számba-
vévę meg kell említeni a művész
nevét.

Bényi László: Szolnok, a művészváros.
Hajdúbihari Napló, 1975. szept. 28.

Mihalik Dániel festőművész

A szolnoki hagyományt számbaveve meg kell említeni a művész nevét

Bényi László: Bemutatjuk a művésztelepet.
Békés m. Népújság, 1975. dec. 14.

Mihalik Dániel festő

Kresz Árpád „a magyarok bejövetele"
c. körképén levő – a kép előterében
látható alakot – festette Mihalik Dániel
(emlékül)

Új Szó, 1946. febr. 4.

Mihalik Dániel festő

1903-ban a szolnoki művésztelep tőrs-
tagjai voltak: Fényes Adolf, Mihalik
Dániel és még mások

Kaposvári Gyula: Zádor István művészi
hagyatékából.
Jászkunság, 1976. 3. 136. old.

MIHALIK DÁNIEL, festő

A szolnoki Művésztelepet hivatalosan csak 1901-ben alapították meg. Az alapító tagok közt volt: Bihari Sándor, Fényes Adolf, Hegedüs László, Mihalik Dániel, Olgyay Ferenc, Pongrácz Károly, Szlányi Lajos, Zombory Lajos. Később Aba Novák Vilmos, Ghiovini Ferenc, ő ma is itt él-Pólya Tibor majd a felszabadulás után Benedek Jenő. 5.old

Molnár Aurél: Az Alföld századai 3.old

Művészek, Múzeumi Magazin, 1972. 1.sz. Bp.

Mikalik Dániel, festő

L.: Hunyer Adolf

Egyi M.: Pettenkofen Zöf ... 84-87.

JÁSZKUNSÁG, Szolnok, 1975. nov. XXI ö. 4.

Mihalik Dániel, Jestő

L.: Flügel Adolf

Egyi Mária: A nolnoki Jestő iskola
1988–1994.

Élet és Tudomány, Bp. 1975. okt. 17. XXX/42

~~MDK~~

~~ALFÖLD, Debrecen~~

Mihalik Dániel

"Kollektiv kiállitások" cimmel Marco ir a Müvészet c. rovatban. A müvész képei Szolnok vidékéről valók. A kritika beszámol arról, hogy mielőtt a müvész Szolnokra került volna, bizonyos bravurral rakta fel a vászonra az öntudatosan kikevert, de fakó, halott szineket. Ezek a képek hibátlanok, de csak szép képek voltak, állapitja meg az ismertetés. Szolnokon már megnyilatkozott előtte a szin. "Ujabb képein a plein air lilái, kékjei és nyers vörösei bukkannak föl, nyomai annak a vágynak, amely a természet festői megjelenéséből támadó érzések összefoglaló kifejezését szomjazza"

A HÉT, Bp. 19o7. márc. lo. XVIII. évf.
lo. sz. 159. lap.

Mihalik Dániel

Marco igen nagyra értékeli a müvész ujabb müveit, elismeréssel ir fejlődéséről, majd elmondja róla, hogy milyen problémákat igyekszik megoldani: "keresi a forró levegővel krülburkolt lombok mozgalmas vibrálásának festői magyarázatát és a szinek egymásrahatásának azt a misztikus eredményét, amely sugárzó szinekké nemesiti a festéket és a természet eleven lüktetését beleleheli képeibe."
Levegőproblémák izgatják, szivesen elmerül az üde zöldek, az aranynapos tónusok látványába. Utóbbi müveiről itélve, a kritika azt reméli, hogy a müvész igazi nagy dolgai most következnek.
A HÉT, Bp. 1907. márc. 10. XVIII. évf. 10. sz. 159. lap.

Mihalik Dániel

Tövis: "A tavaszi kiállitás" cimmel beszámol a Mücsarnokban történt változásról: Ebben a formájában, ahogy ma látni, ez az utolsó tavaszi tárlat a Mücsarnokban. Ezután már helyet kell adni a modern müvészetnek is. A MIÉNK, mely számarányra ugyan kicsiny, de értékben eddig is a leggazdagabb csoportja volt a magyar müvészetnek, a napokban tagjai közé avatott harmincegy müvészt, -huszonegy festőt és tiz szobrászt- s igy közel hatvan főre erősödött, ami müvészetpolitikai kérdésekben ezután számbelileg is megadja neki a döntő sulyt, mely esztétikai valőrje révén, eddig is joggal megillette volna. Most győzött a modern müvészet ügye, a Mücsarnok visszahóditása sikerült.

A HÉT, Bp. 1909. ápr. 11. XX. évf. 15. sz. 255-256. lap.

Mihalik Dániel

A MIÉNK uj tagjai: Nagy Sándor, Nyilassy Sándor Olgyay Ferenc, Perlmutter Izsák, Pór Bertalan, Szlányi Lajos, Thorma János, Ujváry Ignác, Zombory Lajos, Zemplényi Tivadar, Boruth Andor, Czigány Dezső, Galimberti Sándor, Gulácsy Lajos, Herrer Caesar, Jávor Pál, Katona Nándor, Koszta József, Körösfői Kriesch Aladár, Márk Lajos festőművészek.
Beck Ö. Fülöp, Gách István, Gárdos Aladár, Kallós Ede, Ligeti Miklós, Pásztor János, Simay Imre, Szamovolszky Ödön, Telcs Ede, Vedres Márk szobrászmüvészek.
Végre bevonulhatnak a modern müvészek képviselői is a "müvészet főrendiházába"-mint a kritika megjegyzi.

A HÉT, Bp. 1909. ápr. 11. XX. évf.
15. sz. 255-256. lap.

Mihalik Dániel

1899-ben tizenegy festőművésszel közösen írásban folyamodott a kulturaminiszterhez, hogy segítse a szolnoki telep létrejöttét.

Kaposvári Gyula: Lyka Károly írásai a Szolnoki Művésztelepről.
Járszkúnság, 1970... 4. 149 old.

MIHÁLIK DÁNIEL, festő

Az 1898-as Téli Kiállitással foglalkozik a Bpesti Hirlap: "Olgyay, Mihalik, Ujváry, Szlányi, Bosznay stb. a tájképfestészetnek oly erős gárdája... Hozzájuk csatlakozik Zemplényi... A fiatal Kernstok is hasonló uton jár Őszi munka c. képével. 290. old. 17. jegy

HORVÁTH BÉLA: Kernstok Károly "Őszi munka" cimü képről 283. old

STUDIA COMITATENSIA, Tanulmanyok Pest Megye Muzeumaiból, 2. szam. Szentendre, 1973

Mihalik Dániel, Jest

Munkatársa volt festynek.

↓

Kiss Sándor: Körházban a Körkép 6.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. nov. 6.

Mihalik Dániel (1869-1910)

„Vízparti táj tehenekkel"

o. fa. 26 x 37 cm J.l.b.: Mihalik D.

Kiáltási ár: 3500 ft.

BÁV 45. Képaukció Budapest, 1973. május

Mihalik Dániel, festő

L.: Bihari S.

Dr. Egri M.: A kolnoki .... 1549-1553.

Élet és Tudomány, Bp. 1977. dec. 9. XXXII/49.

Mihalik Dániel Sestőművész

A művésztelep-tényleges megszületését végül is az hozta meg, hogy a kulturális kormányzattól és a megje vezetőitől igért 12 műterem 1902-re felépült. – 1902 jún. 29.-én átadták az alapító tagoknak – akik között volt a művész is.

dr. Egri Mária: A szolnaki művésztelep hetvenöt éve.
Élet és Tudomány, Bpest, 1977. dec. 9. 1549. old.

Mihalik Dániel festőművész

a szárad elején került sor az Alföld első művésztelepének megszervezésére. 1899-ben több festőművész-köztük volt a művész is, írásban folyamodott a kultuszminiszterhez hogy Szolnokon való letelepedésüket segítse.

Szolnoki stúdiónk jelentkezik.

1977. VI. 30. Petőfi 12.33 Ka.

Mihalik Dániel festőművész

A század elején került sor az alföld első művésztelepének megszervezésére. – 1899-ben több festőművész – köztük a művész is – írásban folyamodott a kultuszminiszterhez hogy segítse Szolnokon való letelepedésüket.

Tábréti Ágoston: Amyamjelve a táj. Csongrád Megyei Hírlap, 1977. jún. 28.

Mihalik Dániel (Tallós, 1869- Szolnok, 1910)

„Fekvő akt virágokkal" o.v. 41x58 cm

S. l. b.: Mihalik D. Kiállítási ár: 6000 ft.

BÁV 58.Képaukció Bp.1962.szeptember

?

MDK

Mihalik Gyula (képzőművész?)

A clevelandi (USA) képzőművészeti főiskola tanára. (Futólag említve.)

Paizs Ödön: Cleveland, magyar-Amerika fővárosa.

Városi Szemle, Bp. 1928. 127. l.

MDK

Mihalik Imre, butorterv.

Iparm. Isk. Évk. 1934-36.

43.1.

M.D.K.

Mihalik Orbán ke ramikus

Kuny Domokosnál volt segédm később önállósitotta magát

Nagy István: A Manufaktura- ipar kialakulása Pesten
Tanumányok Budapest multjából XIV. B p. 1961. 313.l.

Mihalik Sándor

MDK

Az esztergomi bizánci sztaurothéka 1957 évi restaurálását vezető tudományos bizottság tagjai voltak: Mihalik Sándor, Dobrovits Aladár, Bóka Lászlóné és Somogyi Árpád. A/K/Z Bókáné és Somogyi művészettörténészek dolgozták ki a restaurálás elveit.

Árpád Somogyi: Nouvelles données sur la staurothéque byzantine d'Esztergom.
/Lpl/ Ip.müv.Muz.Évk.III-IV. 1960. 81-99.l.

81. l. jegyzet.

Michalich Gizella, ip.m. MDK

bőrmunkáival szerepel.

A MIP Társ. karácsi vására 1908 nov.21.-éb nyi lt meg.
MIP. 1908 341.1

Mihalik Dániel

A művészet szolgálatában
Kiállítás a Galériában

Magyar Nemzet 1985. VII. 5.

Mihalik Dávid, [ ]

MDK

A Szolnoki Művésztelep egyik alapítója.

Kaposvári Gyula: Szolnok 89-96.

Jászkunság, Szolnok. 1969. márc.-máj. XV/1-2

Uj Idők. 1897
50. sz. 485. l.

Mihalik Dezső: Eső után.

Mihalik Dániel

(Tallós, 1869 - Szolnok, 1910)

„Tájkép" o. karton 18,5 x 37 cm

J. l. j. Mihalik D. Kikiáltási ár: 6000 Ft.

BÁV 57. Képaukció Sp. 1982. május

Mihalik Dániel

Füzfa birkákkal

Pap Gábor: A meg nem gondolt gondolat.
Vizsgálódások az "Alföldi festészet" és a népi-nemzeti hagyományok kérdéskörében.
Művészet, 1978.december/ 22.oldal.

Mihalik Dániel

Gyalus László épitész tervei szerint az 19o1-ben megkezdett és 1903.-ban befejezett Szolnoki Művésztelep történetéről, lakóiról ir Kovács Dezső: "A Szolnoki Művésztelep jubileuma" cimmel. A művésztelep tiz éves fennállása alkalmából a "Szolnoki Művészeti Egyesület" nagyszabásu ünnepség keretében 12 termet betöltő, retrospektiv kiállitást rendezett. A cikkiró ezután elmondja, hogy a művésztelep valóságos fogalommá vált a tiz év alatt, s rávilágit arra is, hogy miért nevezték el "magyar Barbizon"-nak, majd felsorolja az első lakókat: Bihari Sándor, Deák-Ébner, Fényes Adolf, Hegedüs László, Jávor Pál, Mihalik D., Olgyay Ferenc, Perlmutter, Pettenkoffen, Pongrácz Károly, Szlányi, Zombory s a később odakerült fiatalok: Kléh, Koszkol Jenő, Vidovszky Béla.
ÉLET ÉLET, Bp. 1913. juni.8.V.évf.23.sz.724-726. lap.

Mikulik Dániel, Jertő

l.: Kovács Margit

— : Kovács Margit 319.

Élet s Tudomány, Bp. 1980. márc. 7. XXXV/10

Mihalik Dániel, festő

L: Fényes Adolf

Bodri F.: Művészeti Közvetlenek 803-807.

Jelenkor, Pécs, 1978. szept. XXI/9

Mihalik Dániel

Margitay Ernő:"A Mücsarnok miállitása" cimmel készült kritikájában felsorol néhány művésznevet. Egyeseket értékel, másokat csak megemlit:
Moiret Ödön, Berán Lajos, Mendlik Oszkár, Komáromi Kacz Endre, Nyilassy Sándor, Olgyay, Mihalik Dániel, Róna József, Ligeti Miklós, Pásztor János, Zala György.

A fent aláhuzott öt nevet együtt emliti és értékeli a kritika. Mindegyikük alkotásait elismerve megjegyzi, hogy az ember elfelejti minden gondját, ha meg áll előttük.

ÉLET, Bp. 1909. ápr. 18. I. évf. 16. sz. 525. lap.

Mihalik Dániel festő

Fesztv árpád „a magyarok bejövetele" c. 1500 négyzetméternyi felület megfestésére segéderőket kért fel: Pálya Celesztint, Ziegler Károlyt és Mihalik Dánielt.

Garai Tamás: Látogatás a megújuló festményóriásnál.

Hétfői Hírek, 1975. jan. 27.

Mihalik Dániel

Plehanovat a századforduló egyik legjelentősebb marxista esztétáját nemcsak az irodalom, hanem a művészet is érdekelte. A Leningrádban őrzött dokumentumok igazolják, hogy az 1905 és 1909 évi velencei bienválén magyar művészek műveivel is találkozott és azokat bírálta. E feljegyzésekben szerepel a művész „Fűzek" c. műve (említve)

Sándor László: Plehanov magyar festőkről.

Népszabadság, 1974. aug. 25.

Mihálik Dániel festőművész

a szolnoki művésztelep 1902-ben kapta meg a hivatalos engedélyt. Már 1899-ben 11 művész beadványal fordult a kultuszminiszterhez, támogatást kért, hogy Szolnokon letelepedhessék és ott alkotó tevékenységet folytathasson. 1902. jún. 29.-én 12 műtermet már át is adtak a telep törzstagjainak.

Láttuk, hallottuk.

1975. VI. 1. Belőfi S. 40. M.

Mihalik Dániel

Vaszary János, Pállya Celesztin, Kallivoda Kata, Márffy Ödön , Katona Nándor, Glatz Oszkár és Magyar-Mannheimer Gusztáv vettek részt a Nemzeti Szalonban rendezett, Szent Györgycéh tagjainak aukcióján. Rm. sign.-val a Művészet c. rovatban számol be a müvészek alkotásainak bemutatásáról.

A HÉT, Bp. 1910. ápr. 17.
XXI. évf. 16. sz. 263. lap.

Mihalik Dániel

Pap Henrik, Kimnach László és Csuzy Károly "a másik négy halott, akik nem szorulnak ujabb értékelésre, -irja Jean Preux: "Holtak és elevenek" c. megemlékezésében./Az első halott, akiről megemlékezik Bruck Lajos/ Mihalik Dániel egész életében annyira beletartozott a naturalista magyar piktorok táborába, hogy az érdemeinek elismerésén kivül mást mondani alig lehet róla. Életét és élete munkáját régen elkönyvelték már a magyar piktura legörvendetesebb lapjaira, halála után sem kerülhet le onnan.

A HÉT, Bp. 1911. okt. 16. XXII. évf. 42. sz. 678-679 lap.

Mihalik Dániel

"Tiszai ártér"-e gyönyörüen sikerült. A hajnali ég vibrálását nagyon jól visszaadta a prizma lágyabb szineinek keveretlen fölrakásával" -irja Yartin József: "A téli kiállitás, II." c. kritikájában, s kiemeli „a neoimpresszionista festészet e fogásának diszkrét alkalmazását."
Müvészet c. rovat.

A HÉT, Bp. 1898. dec. 18. IX. évf.
51. sz. 821-822. lap.

Mihalik Dániel

A "Téli tárlat"-on szereplő festményeiről elismeréssel ir "Egy tárlatlátogató" aláirással közölt beszámoló.

A HÉT, Bp. 1899. dec. 31. X. évf.
53. sz. 904-905. lap.

Mihalik Dániel

Uj művészeti társulat alakult "Belvedere" Művészeti Társaság néven,-adja hirül a lap Művészet c. rovata.
Az első kiállitáson szerepelnek több igen jó festménnyel az itt felsoroltak:
Telepy Károly, Mihalik Dániel, Hegedüs László, Zemplényi Tivadar, Pataky László és Grimm művészek.

A HÉT, Bp. 1921. május 1.
XXXII. évf. 12. sz. 2o7. lap.

Mihalik Dániel

A kiállitáson szereplő müvei kedves meglepetést jelentettek, -irja Marco: "Téli tárlat" c. kritikájában, de arról nem nyilatkozik, hogy mit ábrázolnak, vagy milyen cimmel jelentek meg munkái.

A HÉT, Bp. 1904. nov. 2o. XV. évf.
47. sz. 753-754. lap.

Mihalik Dániel

Néhány müvészt felsorolva a kritika, ugyanazt a véleményt nyilvánitja mindegyikről: örömmel ir arról, hogy a "szabad természetben annak százféle megvillanását poétai érzékkel lesték el" s ezt ábrázoló müveik a "Téli tárlat"-on szerepelnek.

A HÉT, Bp. 1900. dec. 2. XI. évf.
48. sz. 770-771. lap.

Mihalik Dániel

Szolnok, a város fontos tényezője kulturális életünknek. – A szolnoki hagyományt számba véve meg kell említeni a művész nevét.

Bényei László: Szolnok, a művészváros.

Keletmagyarország, 1975. okt. 5.

Mihalik Dániel

Feszty Árpád körképén, a „Magyarok bejövetele" alkotásán több művész szerénykedett, kortársak és tanítványok. A művész is dolgozott a művön: az előtér útjait festette. (szulítve)

Tandi Lajos: Körök és félkörök a Feszty-körkép körül.

Délmagyarország (Szeged), 1975. aug. 10.

Mihalik Dániel festő

A Szolnoki művésztelep megalapításának engedélyezését 1899-ben tizenkét művész kérte. Köztük volt a művész is.

A közízlés alakítói.

1975. VII. 19. 16.17 Kossuth 111 - Vné.

Mihalik Dániel

①

Lippich Gusztáv, az új főispán 1899 júniusában ígéretet tesz a hozzművelt-ség és közízlés terjesztésére és nemesítésére.

- a „Műcsarnok" lap műtermek építését kéri
- Bihari Sándor, Boruth Ándor, Fényes Adolf, Hegedűs László, Kernstok Károly, Kalona Nándor, Mednyánszky László, Mihalik Dániel, Pongrác Károly, Szlányi Lajos, Vaszary János nevében Olgyay Ferenc memorandumot, nyújt át Wlassics Gyula miniszternek, amelyben a szolnoki művésztelep létesítését kérik.
- lekötelezik, magukat, hogy évente egy szolnoki kiállítást rendeznek
- 1901 ápr 28 án létrejött a Szolnoki Művészeti Egyesület
- első feladata a műterem építése
- 1902 június 24 én áladják az épületet a honfoglaló festőknek:

Mihalik Dániel

Bihari Sándor, Fenyes Adolf, Hegedűs Ló, Mihalik Dániel, Olgyay Ferenc, Pongrác Károly, Szlányi Lajos, Zombory Lajos.
- Szolnok jó témát nyújtott az akkori festeszetnek
- itt festettek azelőtt német és osztrák festők is
- magyar művészek közül itt festett: Sterio Károly, Böhm Pál, Aggházy Gyula, Deák Ébner Lajos
- Bihari Sándor a telep alapítótagja és aktív művésze élete végéig
- Fenyes Adolf az első korszakban festi a „Szegény emberek" sorozatát
- Szlányi Lajos, Olgyay Ferenc, Mihalik Dániel, a szolnoki láj rajongói, Zombory Lajos főleg állatfestőként ismert, Szule Péter alakos kompozíciókat, portrékat festi, Zádor István rezkarcokkal foglalkozik
- gyakran megfordul Szolnokon Koszta József is aki Nagybányáról jött, majd szentesen telepedik le
- Barta Ernő, Zádor István, Pólya Tibor és Iván plakátokkal segítik a Tanácshormány tevékenységét
- 1919-ben visszahívják a művészeket a kolóniára, ahol hórhazat rendeztek be
- a két világháboru között jelentős szerepet vállal a két Pólya testvér.
- Aba-Novák Vilmos művészetet is jelentős évek kapcsolják Szolnokhoz

- az újonnan ekkezettek eleinte Fényes Adolf és Szlányi Lajos irányítja majd a 40-es években Galle Tibor.
- ehhez az időszakhoz tartozik még Udvary Dezső, Kléh János, Vidnovszky Béla, Jávor Pál, Olgyay Ferenc tevékenysége
- az alkotók többsége csak nyáron van a telepen.
- évenként közös tárlatokat rendeznek
- 1926 óta tagja a telepnek Chiovini Ferenc, a 30-as évek végétől Pátzay Pál, Gáborjáni Szabó Kálmán, Mattioni Eszter, Basilides Barna, Bernáth Aurél, Borbereki Kovács Zoltán.
- 1943 ban Kerényi Jenőt vendéglaggá választják
- a háboru után kimarad a telepről Fényes Adolf, Révész Péter Pál, Aldor László, Törstner Dénes
- megrongálódnak az épületek
- 1948 tól kezdenek visszakoltozni a műtermekbe Chiovini Ferenc, Benedek Jenő, Bótos Sándor, Palay Mihály
- 1953-58 között itt fest P. Bak János és a telepen kívül itt dolgozik Baranyi Sándor.
- Antal Ilona 1965-ig, Palicz József és Gácsi Mihály 1974-ig Mészáros Lajos 1971-ig marad a telepen
- mai szolnoki művészek: Chiovini Ferenc, Baranyi Sándor, Berényi Ferenc, Bokros László, Fazekas Magdolna

Mihalik Dániel

Meggyes László festők (4) Nagy Istvan
Simon Ferenc, Szabó László szobrászok
Bohros Júlia kerámikus.
- a művésztelep nem közös vonások
kialakításával jeleskedett, de ott-
hont nyújtott a művészeknek

Egri Mária: Művésztelep Szolnokon

Múzeumi Magazin 1977/2 3-4. old

Mihalik Dániel

Mihalik Dániel

1869.december 14-én Tallóson született.Budapesten és Münchenben tanult,hazatérése után először Budapesten,majd haláláig, rövid balatoni tartózkodást leszámitva,Szolnokon dolgozott. Egyike volt a Müvésztelep alapitó tagjainak.Főleg alföldi tájakat festett természethü felfogásban,széles ecsetkezelésben.A plein-air festésből indult ki,majd az impresszionizmus hatása alá került, utolsó müveiben dekorativ felfogása érvényesült.Egyik legérettebb és legszebb alkotása "Füzfa birkákkal" c.festménye,melyben a művész lirai hangvétele friss természetlátásával egyesül.1910.junius 16-án Szolnokon halt meg.

90 Füzfa birkákkal
O.v.113x125 cm.J.b.l.:"Mihalik Dániel Szolnok".MNG Ltsz.:54.422

91 Kiöntött a Zagyva
O.fa,23x32,5 cm.J.b.l.:"Mihalik Dániel".Hátlapján felirat: "Kiáradt a Zagyva 903 jul." MNG Ltsz.:54.423 T

92 Parkrészlet
O.v.51x66 cm.J.b.l.:"Mihalik Dániel".Damjanich Muzeum,Ltsz.: 79.91

Die Szolnoker Malerschule
78 Wechselausstellung der Österreichischen Galerie
Szolnok,Bp.,Graz 1975-76
Österreichische Galerie und Collégium Hungaricum

Mihalik Dániel

A Fővárosi Képtárból. Tél az Alföldön. Mihalik Dániel (1869—1910) festménye

— Ugy látom, már nem ingerkedik.

— Nem, — mondta Mrs. Clinton gyürüjét forgatva. A csoport hirtelen szétvált és utat engedett Őfensége, a Férjnek, aki kézenfogva vezette Murielt. Átsétált a szobán. Csodálói követték. Fölálltam. Mr. Clinton megállt felesége mellett s az asszony legújabb regényéről kezdett beszélni. Rendkivül okos könyvnek tartotta. Ajánlotta, hogy mindnyájan szerezzük meg és olvassuk el. Az emberek olyasmit dünnyögtek, hogy úgyis az volt a szándékuk, mire egy hölgy megjegyezte:

— Remek dolog, Mrs. Clinton, hogy szórakoztató regényeivel segíteni tud férjének.

— Papa igazán nem sokat törődik a regényekkel — szólt közbe Muriel.

— De, te, ifjú hölgy, ugye annál többet? — kérdezte valaki.

— Papa könyvét jobban szeretem — felelte a kislány. Mindnyájan nevettünk és Mrs. Clinton túlzott buzgalommat vezette a kórust.

Aztán egy lelkes hölgy látni kívánta, hol írta művét Mr. Thompson Clinton. (Őfensége, a Férj már régen búcsút mondott a megosztott munkahelynek). A hölgy nem fogadott el semmi kifogást, Mrs. Clinton végül felemelkedett és férje tiltakozása ellenére bevezette a társaságot a dolgozószobába. Nem sokkal külföldi utazásom előtt láttam ezt a helyiséget. Bizony alaposan megváltozott. Az állványon még ott állt egy sorozat Mrs. Clinton-regény, de az «alom», (ezt a mulatságos nevet ő találta ki, kéziratokat és egyéb apróságokat értett alatta) eltünt. Hatalmas, vastag, komoly könyvek, szakirodalom, tudományos és statisztikai munkák és egyéb borzalmak uralták a szinteret.

— S ha meggondolom, hogy a nagy mű éppen ebben a szobában született, — töprengett hódolatteljes hangon a lelkes hölgy, — örökre boldoggá tesz, hogy láttam.

Megint helyeslőleg hümmögtünk; a lelkes hölgynek most hirtelen eszébejutott Mrs. Clinton és hozzáfordult:

— Igazán remek könyv — mondta — és idefigyelj, Tom, írj egy pár sort Millienek, írd meg neki, hogy menynyire tetszett a regénye, ugye megteszed? De biztos, hogy tetszik is majd!

Lady Troughton megállt az ajtóban és merően nézett Mr. Clinton arcába. Nem szólt egy szót sem, Őfensége, a Férj sem. De amikor kezet fogtak, láttam, hogy Lady Troughton erősen megszorítja Mr. Clinton kezét. Hazamenet meghívott kocsijába. Fölsegítettem, aztán magam is beszálltam. Vagy egy negyed mérföldet csendben tettünk meg s akkor Lady Troughton a szerintem is egyetlen helyénvaló megjegyzést bökte ki:

— Szegény kis liba...

Jónás éneke a cethalban

— JOSEP CARNER —

Nem riaszt már se szél, se tenger roppant ürje,
A homályban ismét vág az eszem.
Sötétebb és zártabb üreg fog itt körül be:
Egy hal gyomrából Hozzád esedezem.

Most kiteljesedett egy falásra benyelve
Porszemvoltom s iszonyatom.
Kétség, remény nem hív, nincs, mit elmém figyelne,
Csak Istenben nyujtózhatom.

Hol egy ütés taszít mély sziklák gyökerének,
Hol meg dühös lökés ragad
A víz színére fel, hol csillagtüzek égnek
S fényük pikkelyekhez tapad.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
1977 APR 7
SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP
Mihalik Dániel festő-művész
1021

Jubileumi tárlatunk

MIHALIK Dániel: Táj

A művésztelep legliraibb tájfestője. A szolnoki művésztelep alapítótagjaként művészete, rövidre szabott élete összeforrott a kolónia életével. Friss színvilágú, kontúrgazdag képei a szecesszió dekorativitásának irányába mutatnak. Egyik intim, festői tájrészletét közöljük.

Gyászhír – Köszönetnyil

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy

ÖZV. IGNÁCZ JÁNOSNÉ

sz. Vígh Mária életének 75. évében elhunyt. Temetése április 7-én 15.30 órakor lesz Szolnokon a Munkásőr úti temető halottasházából. Gyászoló család Szolnok, Vésző u. 44.

Köszönetet mondunk mindazoknak a rokonoknak, ismerősöknek, a MÁV Járműjavító pártalapszervezetének, valamint dolgozóinak, a dalárdának, a Munkásőrség tagjainak, a Szövetség Áruház dolgozóinak, vezetőinek, akik felejthetetlen férjem, édesapánk, nagyapánk

BAKOS KÁLMÁN

temetésén részt vettek, sírjára koszorút, virágot helyeztek és részvétnyilvánításukkal gyászunkban osztoztak. Gyászoló család Szolnok.

Ezúton is köszönetet mondunk mindazoknak a rokonoknak, jó szomszédoknak, ismerősöknek, valamint a Híd Bisztró és a Vörös Csillag Ruházati Ktsz dolgozóinak, akik szeretett feleségem, édesanyánk, és nagymamánk

BERTA FERENCNÉ

szül. Szalmási Júlia temetésén megjelentek, sírjára virágot, koszorút helyeztek és mély fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek. A gyászoló család Szolnok.

APRÓHIRDETÉSEK

INGATLAN

HÉTVÉGI ház a Holt-Tisza partján eladó. Emese út 74. Érdeklődni Pintér István Szolnok, Aulich út 11. 17 óra után. (2387.)

ÖT helyiségből álló családi ház alsó épületekkel 384 négy-

SZANDASZÖLLŐSÖN Veres Péter út 43. alatti családi ház azonnal beköltözhetően eladó. Irányár 120 000 Ft. Érdeklődni Szolnok, Kút u. 8. (H. 802.)

GÉPJÁRMŰ

NÉGY-öt férőhelyes garázs kiadó. „Szabolcs" teherszállító

MASFÉLÉVES fajtiszta németjuhász kutya (kan) 1000 Ft-ért eladó. Szandaszőllős, Bródi S. u. 9. (H. 816.)

EGYÉVES deres csikó, 20 választási malac eladó. Alcsisziget, 6 buszvégállomás Ecseki. (2381.)

TIZENEGYHÓNAPOS üszőborjú és

Törökszentmiklóson

április

árusítássa

mezőgazdás

növényv

kerti magva

Nyitva 8—12.30 és 14.30—

Szakmai tanácsadás.

Mihalik Dániel,
festőművész.

5 Mihalik Dániel: Fűzfa birkákkal, olaj, vászon, 113x125 cm (fotó Magyarné)

23

Ild.

Művészet, 1978. dec.

munkahipotézisünket alátámasztani látszanak a olyan, mindeddig figyelemre egyáltalán nem vagy csak igen csekély mértékben méltatott tények is, melyek arra utalnak, hogy az „alföldi festészet" – azon belül is különösen a „kincstári" fundálású és szemléletű szolnoki iskola – valamennyi jellegzetes témája alkalmas egy-egy hozzája képest elsődlegesnek tekinthető, hagyományosan kiemelt jelentőségű és ez idő tájt még eleven ikonográfiai típus „lefedésére" (élve eltemetésére), majd helyettesítésére, azaz végső soron *lecserélésére*. (Nem szeretnék közhelyeknél hosszasan időzni, ezért csak futtában emlékeztetek rá: egy ceruzavonás a papírlapon nem úgy tüntethető el a legbiztosabban, ha nekiesek kiradírozni, hanem úgy, ha sok *hasonlót* húzok melléje és rajta keresztül.)

Melyek ezek a témák?

1. *Tájjellegű természetkivonatok* – jórészt fák vízparton. (Formális indok: helyi adottságok, „valósághűség".) Alkalmasak mindenfajta életfa-életvize

Mihalik Dániel: „Fürfa birkákkal".

(Hernádi):
A Szolnoki
Művésztelep,

Magyar Ihrek,
1977. jún. 3.

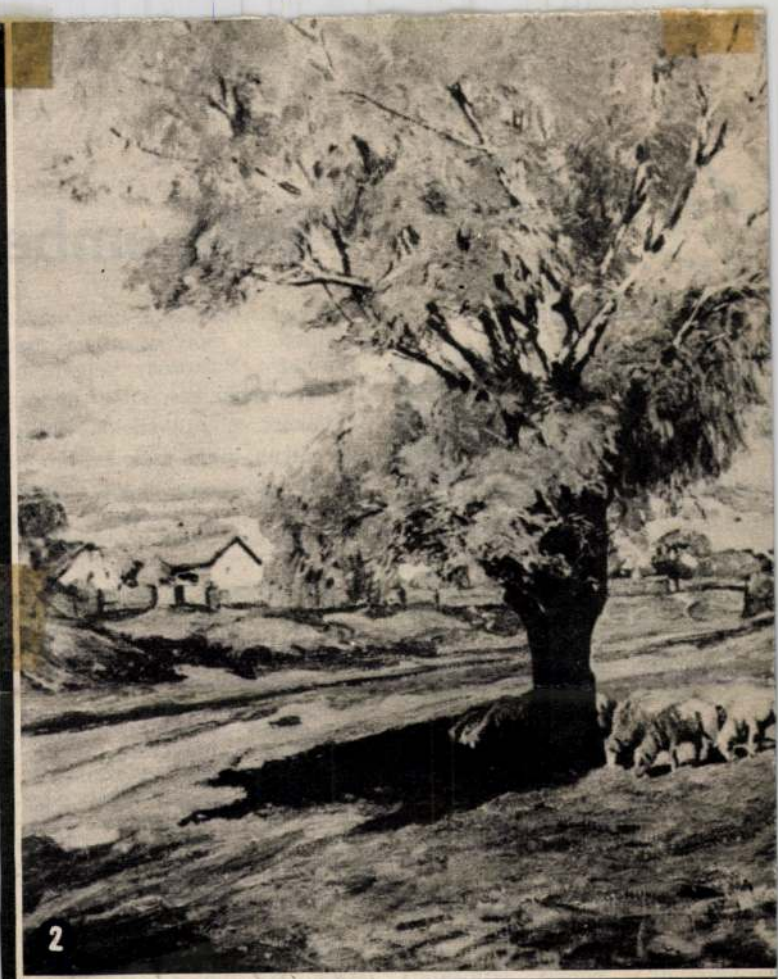
2

(képünkön) a
öttusázónak.
sportolója ki-
yel nyerte a
nzetközi ver-
ezendő világ-
impiai és vi-
terepfutás so-
nadiknál jobb
el az össze-
yar válogatott

Erős embe

IK

A nyári sportágak igazi verseny
beköszönte előtt az erős embere
porondra. Birkózók, cselgáncsozó
vívók vetélkedtek világ- és Euró
címekért. A súlyemelők Európa-
ga ugyan majd csak ezután köv
világbajnokságot pedig az összel
az Egyesült Államokban, mérl
már ennek ellenére készíthetünk

BIRKÓZÁS. A kötöttfogásúak
a szabadfogásúak pedig Szófiáb
össze tudásukat az Európa-bajn
retében. A magyar kötöttfogásúa
se minden várakozást felülmú
nyertek érmet, amire régen volt
csis Ferenc (74 kg) első és Rácz
kg) második helyezése mellett m
álltak a dobogón. A szabadfogás
versenyzője között ugyan négy ú
de így is heten végeztek az els
zött, azaz szereztek pontot érő
Hárman álltak a dobogón, Ba
(nehézsúly) ezüst-, Gyulai Mihá
és Szalontai Zoltán (62 kg) pedig
met nyert. A magyar válogatot
viadalon a harmadik helyen végz
zetek nem hivatalos pontversenyé